Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1928-1929

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

FEMOGTYVENDE AARGANG

FRA DEN 1. JULI 1928 TIL DEN 29. JUNI 1929

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

1929

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelse.

Forbund, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund 209. Rettelser til do. 94.

Arbejderbeskyttelse.

Genopbygning og Forenkling af Sociallovgivning 257. Arbejdsraadet, Valg af et Medlem 130. Socialraadet, Valg af Medlem 153. Indenrigsministeriets Arbejdsudvalg, Valg af et Medlem 93. Social Uge og Social Udstilling i Helsingfors 12.

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1928 40. April Kv. 121. Juli Kv. 187. Oktober Kv. 275.

Arbejdsløshed og Arbejdsløshedskasser.

I. *Danmark.*

Arbejdsløshedens Omfang i Maj (1928) 8, Juli 46, August 75, Septbr. 94, Oktbr. 135, November 141, December 167, Januar (1929) 182, Februar 212, Marts 236, April 264. Arbejdsløsheden, Regeringens Stilling til, 211.

II. *Udlandet.*

Arbejdsløsheden i forskellige Lande 75—168. Vanskelige Tider for den tyske Arbejdsløshedsforsikring 215.

Arbejdstiden.

8-Timersdagen i den europæiske Industri 141. 8-Timersdagen i Rumænien 207. Den svenske Arbejdstidslovs Gennemførelse 104. Den internationale faglige Centrals Undersøgelse angaaende den effektive Arbejdstids Længde 153.

Domme.

Højesterets Dom i den 2. Kolindsundsag 49. Højesterets Dom i Sagen Installatør C. F. Sørensen, Esbjerg, 162. Østre Landsrets Dom i Sagen: Maskinarbejder V. A. Hansen mod den komm. Haandværkerorganisation 127.

Faglig Samling.

Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Elektrikerforbund genindtræder i De samvirkende Fagforbund 241. Lykønskning fra den internat. fagl. Central 195.

Filantropi.

Tyske og danske Børns Besøg i Danmark og Tyskland (Fortegnelse over indkomne Bidrag) 60.

Generalforsamlinger, Kongresser og Konferencer.

I. *Danmark.*

De samvirkende Fagforbunds ord. Repræsentantskabsmøde 176—247.

Det Kooperative Fællesforbunds Generalforsamling 92.

Kongresser i Sommeren 1929 236.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Kongres 186. Bageri- og Konditoriarbejderforbundets 14. Kongres 282. Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds Kongres 9.

Dansk Jernbaneforbunds Kongres 1. Dansk Karetmagerforb.s Kongres 33. Dansk Postforbunds Kongres 57. Privatbanefunktionærernes Delegeretmøde 273. Dansk Rebslagerierarbejderforbunds Kongres 263. Dansk Skibstømrerforbunds Kongres 26. Dansk Skotøjarbejderforbunds Kongres 20. Dansk Stenindustriarbejderforbunds Kongres 25. Forbundet af Urmagersvende i Danmark 23.

II. *Udlandet.*

Den amerikanske Landsorganisations Kongres 139. Den belgiske Landsorganisations Kongres i Bryssel 15. Den 2. Fagforeningskongres i Estland 237. Den finske Landsorganisations Kongres 291. Tysklands Fagforbunds 13. Kongres 64, 73, 233. Østrigsk Fagforeningskongres 6.

III. *Internationale.*

Malernes internation. Jubilæumskongres 5. Det internationale Skotøj- og Læderarbejderforbunds Kongres 136.

Socialistisk Arbejder-Internationales Kongres i Bryssel 24.

Den intern. faglige Central, Bestyrelsesmøde og Repræsentantskabsmøde i Prag 267. Do. Ekstraord. Repræsentantskabsmøde 81.

Internationale Arbejdsbureau (Genève).

Det internationale Arbejdsbureaus Undersøgelser 181. Arbejdsgiverne skærper Kampen mod I. A. 103. Det internationale Arbejdsbureau i 1928 161. Den 11. internationale Arbejdskonference 85, 89, 97.

Internationale Meddelelser (I. F. C.)

Afrustningsspørgsmaalet 220.
Arbejdsfred og Arbejdsløshed 214. Arbejdsgivere i alle Lande forener Eder 54. Gifte Kvinders Erhvervsarbejde 197.
Familieløn 206. Intern. Fagbevægelse 260. Folkeforbundet og de økon. Problemer 293. Medlemsantallet i forskellige Landsorganisationer 271. Den røde Fagforenings-Internationale 55. International Træarbejder-Union 111.
Amerika. Omkring Arbejdsfredsspørgsmaalet 175. En Arbejdsgiver om Arbejdsgivernes Kamp mod Arbejdsløsheden 183. Børnearbejde i de Forenede Stater 52.
England. Forhandlinger mellem Arbejdsgivere og Arbejdere 12. Stillingen til Industriforbundsspørgsmaalet 69. Rationaliserings-Idealister 195.
Frankrig. Tjenestemændenes Foreningsfrihed 216.
Grækenland. Fagbevægelsens Styrke 196.
Finland. Medlemstilvækst i Fagforeningerne 237.
Norge. Landsorganisationens internation. Forbindelser 169.
Ny Zeeland. Argumenter for den internat. faglige Samling 16.
Rusland. Russisk Fagforeningspraksis 185.
Svejts. Glædelig Fremgang for Fagbevægelsen 24, 170. Arbejderbankens Udvikling 196. Strejker og Lockouter i Svejts 292.
Sverige. Mod den halve Mill. Fagforeningsmedlemmer 237. Kommunistiske Fraktionsdannelser 142. Lockouternes og Arbejdsfredsbestræbelsernes Aar 155. Reorganisationen af den svenske Arbejdsgiverforening 170. Faglig Samling 291.
Tyskland. Grundstensnedlæggelse til Landsorganisationens Fagforeningsskole 60. Arbejderbankens gunstige Udvikling 216. Konjunkturerne i Tyskland 35. Medlemstilvæksten i Fagforeningerne 111, 184. Voldgiftsvæsenet 110, 184. Fagsygdomme og Ulykkesforsikring 126.

Kassererkontoret.

Valg af Kasserer 74. Meddelelse fra Kassereren 216.

Literatur.

Nyt Fagblad (Stenindustriarbejderen) 102.
Ungarn. Et Skrift om den ungarske Fagbevægelse 144.

Lovgivning.

I. *Danmark.*
Banklovens Revision 8.
Forslag til Lov om Aktieselskaber 159. Lov om midlertidig Krisehjælp t. Arbejdsløse 134. Lov for Færøerne om Mægling i Arbejdsstridigheder 59. Lov om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden (Tugthusloven) 217.

II. *Udlandet.*
Frankrig. Reaktionen mod den nye Socialforsikringslov 292.
Tyskland. Ændring i Arbejdsløshedsloven 193.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. *Danmark.*
Overenskomsten af 31. Okt. 1928 95. Forbund, der ønsker Forhandling med Arbejdsgiverne i H. t. Overenskomst af 31. Okt. 107. Forlængede Overensøomster 113.
Arbejdsmænd. Dansk Arbejdsmandsforb.s Overenskomstforhold 107. Arbejdsmænd i Bloustrød, hos Entreprenør A. C. L. Nielsen 286. Hasle, hos A/S. Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik 286. Vordingborg og Masnedsund, ved Havne- og Pakhusarbejde 286.
Bagere. I København hos Bagermestrene Emma Jørgensen og Villy Christensens Enke 158, hos Bagermestrene Holm-Jensen, Jørgensen og Schiller 158, hos Bagermestrene Magling, Rubows Eftf. og Hofb. Olsens Søn 45. Hele Landet. Nye Overenskomster 220.
Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere. Hele Landet: Ny Overenskomst 165.
Bogbindere. Hele Landet. Ny Overenskomst 172, i København hos Centraltrykkeriet 59, 108, hos Firmaet Petersen & Petersen 193, 255, i Aalborg hos Bogbindermester Fr. Christensen 255, i Odense hos Firmaet Hagen & Sørensen 129.
Brolæggere. Hele Landet: Ny Overenskomst 165.
Formere og Støberiarbejdere. I Esbjerg hos Firmaerne Jensen & Olsen og Carl B. Hoffmann 194, i Odense hos A/S. M. P. Allerups Eftflg. og paa Maskinfabrikken »Phønix« 53.
Forgyldere. Hele Landet: Ny Overenskomst 199.
Forsikringsfunktionærer hos De forenede Vagtselskaber 194.
Hatte- og Buntmagere hos Hue- og Kasketfabrikanterne 235. Overenskomsten for Pelsbererne 182, 234, i København hos Firmaet Ludv. Melchior 136.
Karetmagere. Hele Landet: Ny Overenskomst 221. Odense hos De forenede Automobilfabrikker 235.
Kedel- og Maskinpassere. København hos Nordisk Colas Selskab 194.
Keramikere. Ny Overenskomst 173, 269. Bornholm 11.
Kvinder. København: hos A/S. Bladkompagniet 32, hos Københavns Fjerrenseri 46, Reiermanns Papfabrik 173, 265, paa Sæbefabrikkerne 173, 265, i Slagelse paa Dampvaskeriet 96.
Landarbejdere. Hele Landet: Landbrugsoverenskomsten fornyet 173, 259. Skovbrugsoverenskomsten forlænget 126.
Læder- og Skindarbejdere. Hele Landet: Overenskomsten forlænget 182.
Malere hos Malerm. Bahne Preisler 129.
Mølleriarbejdere. Maribo paa »Ota-Møllen« og Maribo Dampmølle 165. Svendborg paa Dampmøllen 143.
Papirindustriarbejdere. Overenskomsten forlænget 143.

Rebslageriarbejdere. Hele Landet: Overenskomsten forlænget 165.

Sadelmagere og Tapetserere. Hele Landet: Overenskomsten forlænget 174, 242, Esbjerg paa Spiralsengefabrikken 130, Holbæk hos Firmaet Fr. Smiths Sønner 166, Sorø hos hos Firmaet Bruun & Wulff 87.

Skibstømrere i Esbjerg paa Træskibsværfterne 213.

Skotøjarbejdere. Hele Landet: Overenskomsten med Skomagermestrenes Landsorganisation og Mesterforeningen for mekanisk Fodtøjsreparation 165. København: paa Niels Madsens Skotøjsfabrik 271.

Smede og Maskinarbejdere. København: hos A/S. Burmeister & Wain 195, paa Nordisk Fjerfabrik 235, paa Maskinfabrikken »Dano« 53, hos A/S Kbhvns. Bunkerkuldepot (Kranførere) 194, hos forskellige Kulfirmaer (Arbejdsstandning 1. Maj) 11, hos A/S. Nielsen & Winther 53, hos A/S. »Vølund« 53. Hjørring: hos A/S. A. W. Brüel 96. Horsens: hos Firmaet Møller & Jochumsen 16. Nakskov: paa Skibsværftet 166. Odense: paa Staalskibsværftet 96, 164.

Snedkere. Hele Landet: Overenskomsten forlænget 165, Pianofortearbejdernes Overenskomst forlænget 182. Aarhus: hos Firmaet Th. Thomsen 179.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere paa Badeanstalten København 270.

Specialarbejdere. Kbhvn.: hos A/S. Burmeister & Wain 129.

Stenindustriarbejdere. I Allinge hos A/S. De forenede Granitbrud 166, hos Møller & Handberg 164, 243.

Tekstilarbejdere. Kbhvn.: hos A/S. Dansk Kunstsilke 195, hos Courtaulds Nordisk A/S. 270, i Silkeborg paa Tekstilfabrikken »Silkeborg« 70.

Tobaksarbejdere. I Horsens hos Firmaerne P. Pedersen og Petersen & Sørensen 244, i Nykøbing Mors hos Firmaet Th. Damborg 270.

Træindustriarbejdere. Aarhus: paa Emballagefabrikken 270, Allerød: paa Maskinsnedkeriet 102. Odense: hos Firmaet C. T. og P. Jensen 84, 93, paa Træskofabrikkerne 87, 166.

Typografer. Tillidsmandssystemet 32. København: hos Firmaet Egmont H. Petersen 64, 214, hos Dagbladet »Politiken« 109, hos A/S. Schouw & Co. 129, 271, hos C. Th. Thomsen 32. Esbjerg: ved Dagbladet »Sydvestjylland« 59.

II. *Udlandet.*

Finland. Indsamling til de strejkende Havnearbejdere 85.

Tyskland. Den store tyske Ruhrkonflikt 133.

Maj-Demonstrationen.

Manifest fra Arbejdernes internat. faglige Central 219. Cirkulære til Fagorganisationerne 213. Resolution, vedtaget paa Majdemonstrationsmøderne 1929 254.

Oplysningsarbejde.

Ungdoms-Oplysningsarbejdet 50. International Højskole i Helsingør, Vinterkursus 102.

Personália.

Alfred Christiansen død 63. Marinus Kristensen død 19. Thor Sundby død 236. Martin Olsens Mindesmærke 174.

Afskedsfest for Carl F. Madsen 114.

Politik og Politiske Valg.

Gør din Pligt 171. Den simpleste Pligt 39. Den kommunale Valgret 101. Valgene og Fremtiden 205. Folketingsvalget 241.

Prisniveauet.

Juli (1928) 31, Oktbr. 109, Februar (1929) 178, April 258.

Statistik.

Industriens Stilling i 1928 147.

Særlige Artikler.

Lønreduktion og Produktionsmuligheder 47.

Arbejdets videnskabelige Organisation 177.

Russerne bekendte Kulør i Levnedsmiddelarbejderunionen 281.

Voldgift.

Danmark.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Formand og Næstformænd 128. Valg af Dommere 130.

Arbejdsmænd. Dansk Arbejdsmands Forbunds Opsigelse af Overenskomsterne i Aaret 1929 (Sag Nr. 1239) 223. Blokadevarslerne i Anledning af Havnestrejken i Finland (Sag Nr. 1181) 12. (Sag Nr. 1188) 37.

København. Lager- og Pakhusarbejdere hos A/S. Galle & Jessen (Sag Nr. 1238) 238. Havnearb. og Oliemøllere, Arbejdsstandsning 1. Maj (Sag Nr. 1198) 104.

Provinsen. Aarhus: ved Havnen (Sag Nr. 1182) 66, hos Murermester I. M. Haugaard (Sag Nr. 1197) 70. Holbæk: Lager- og Pakhusarbejdere (Sag Nr. 1206) 87. Nykøbing F.: ved Losning af S/S. »Jupiter« (Sag Nr. 1235) 200. Aalborg: hos Murerfirmaet Rasmussen & Sønner (Sag Nr. 1226) 145. Stubbekøbing: ved Losning M/S. »Stridi« og »Kornhaus II« (Sag Nr. 1234) 221. Svendborg: ved Losning af S/S. »Svava« og »Elsfleth« (Sag Nr. 1189) 77.

Bageri- og Konditoriarbejdere. København: hos Bagermestrene Johs. Madsen og Fru Ingemann-Pedersen (Sag Nr. 1176) 35, hos Enkefru Karla Christensen (Sag Nr. 1240) 203.

Bogbindere. København: hos Firmaet Petersen & Petersen (Sag Nr. 1262) 290.

Elektrikere. Aarhus: hos Firmaet Berg & Olsen (Sag Nr. 1210) 116.

Formere og Støberiarbejdere. København: hos A/S. Burmeister & Wain (Sag Nr. 1173) 17.

Jern- og Metalslibere. Odense: hos A/S. Smith (Sag Nr. 1175) 29.

Kvindeligt Arbejderforbund. Overenskomsten med Dampvaskeriejerforeningen (Sag Nr. 1246) 207.

Murere. Aarhus: hos Murermester I. M. Haugaard (Sag Nr. 1222) 175. Skive: hos A. J. Jeppesen og Sloth Møller (Sag Nr. 1190) 79.

Smede- og Maskinarbejdere. Københavns: hos A/S. Burmeister & Wain (Sag Nr. 1250) 271. Do. do. (Sag Nr. 1251) 287. Kranførere (Frihed 1. Maj) (Sag Nr. 1258) 260. Aarhus: Rørlæggere hos A/S. Vølund (Sag Nr. 1211) 118. Odense: paa Staalskibsværftet (Sag Nr. 1228) 238.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere. Barber- og Frisørlaugets Optagelse i Arbejdsgiverforeningen (Sag Nr. 1185) 61, 68, hos Barbermester Hilmar Schmidt (Sag Nr. 1201) 111, hos Barbermester Karl Petersen (Sag Nr. 1225) 179.

Telefonfunktionærer hos Jysk Telefon-A/S. (Sag Nr. 1245) 265.

Træindustriarbejdere. I Aalborg hos A/S. H. P. Springborgs Fabrikker, Kvindelønninger (Sag Nr. 1255) 255.

Typografer. I København hos Firmaet Andreasen & Lachmann (Sag Nr. 1192) 136, hos Firmaet Egmont H. Petersen (Sag Nr. 1254) 244, hos Dagbladet »Politiken« (Sag Nr. 1221) 130.

En faglig Voldgiftskendelse ang. Sommerferiespørgsmaalet for Kvinder hos Københavns Fjerrenseri 151.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 ❋ KØBENHAVN DEN 7. JULI 1928 ❋ 25 AARGANG

Dansk Jernbaneforbunds Kongres.

I Dagene 14., 15. og 16. Juni afholdt Dansk Jernbaneforbund sin 25de Kongres i Helsingør, hvor Arbejdernes Forsamlingsbygning ydede Ly for de mange Jernbanemænds 3 Dages Organisationsarbejde. Salen var fyldt til sidste Plads, da de 150 Repræsentanter var mødt, og under de mange smukke Faneduge og ophængte Guirlander aabnedes Kongressen, der bestod af 127 Delegerede, 20 Hovedbestyrelsesmedlemmer og følgende Gæster: Rigsdagsmand *Ernst Eriksson*, Stockholm, repræsenterende Svensk Jernvägsförbund, Lokomotivassistent *Oskar Andersen*, Norsk Jernbaneforbund, *Vilh. Nygaard*, De samvirkende Fagforbund, *Th. Thomsen*, Dansk Kommunalarbejderforbund, *P. Jensen*, Dansk Postforbund, Baneformad *J. F. Petersen*, Privatbanefunktionærernes Forbund, Snedker *Laurits Hansen*, Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation, og som Æresgæst forhenværende Afdelingsformand under Dansk Jernbaneforbund, den 80-aarige *Johs. Petersen*, der nu er bosiddende i Helsingør efter et langt Livs trofast Arbejde saavel i Banernes som i Organisationens Tjeneste.

Efter at Kongressen havde sunget Aage Hermanns Sang »Gnister under Vingehjulet«, der indledes med Ordene Onde Aar — onde Kaar — bød Forbundets Forretningsfører *Charles Petersen* Velkommen i følgende Tale:

Da vi for to Aar siden holdt Kongres i Sønderborg, kunde vi ikke tænke os, at den kommende Periode skulde blive af en saa vanskelig og mørk Karakter, som Tilfældet har været. Næppe 2 Maaneder efter Kongressen indtraf den Episode i det politiske Liv, der skaffede os den gule Reaktion til Magten, og den har vist, at den har Vilje til at bruge denne Magt paa en Maade, vi end ikke havde drømt om, og som har ramt ikke alene Tjenestemændene, men hele den arbejdende Befolkning paa en smertelig og ødelæggende Vis.

Den kaarede Høvding Madsen-Mygdal sagde straks, at Tiden ikke var til Tale, men til Handling, og denne Handling, som er gennemført til det yderste, bestaar i Angreb paa hele den arbejdende Befolkning, hvis Gamle, Syge, Invalider og Arbejdsløse fratoges store Beløb til Fordel for Millionærernes Skattelempelser. Ogsaa Tjenestemændenes Løn- og Arbejdsvilkaar er forringede paa en aldeles ubegrundet og uforsvarlig Maade.

Ved et diktatorisk Magtbud har man brudt alle Løfter og Aftaler og frataget os 20 Millioner Kroner, og man har foretaget Personaleindskrænkninger, der har ødelagt vore Arbejdsvilkaar i en utrolig Grad. Alt dette kunde været forhindret, dersom alle Arbejdere havde gjort deres Pligt mod sig selv og deres Klasse.

Vi ser dog ikke helt trøstesløst paa Situationen. Vore Rækker staar ubrudte, og Arbejdernes Organisationer er fremdeles rede til Kampen for vore Hjem. Det er trods alt ikke lykkedes at drive nogen Kile ind mellem Arbejderne eller Tjenestemændene, og der er desuden Grund til at tro, at denne Regering har siddet sin længste Tid.

Hermed velkommen til Arbejdet paa vor Kongres, som jeg herved erklærer for aabnet.

Kongressen konstituerer sig.

Kongressen konstituerede sig med Overportør *O. Andersen*, Nørrebro, og Togbetjent *H. M. Christensen*, Randers, som Dirigenter, og *Colding*, København, *N. F. Nielsen*, Jydstrup, *I. K. F. Jensen*, Aarhus, *I. P. Hansen*, Korsør, *R. P.*

Rasmussen, Odense, og *N. J. Olsen*, Fredericia, som Sekretærer.

Et nedsat Mandatudvalg, bestaaende af *A. M. Dalager*, Nyborg, *P. M. Lund*, Randers, *S. M. Petersen*, Fredericia, Vognpasser *Frederiksen*, København, og *C. M. Schmidt*, Struer, indstillede ved sin Formand *P. M. Lund* samtlige Mandater til Godkendelse, og Kongressen valgte derefter *P. Petersen*, Tinglev, *H. C. Nielsen*, København, og Forbundssekretær *Chr. Vejre* til Medlemmer af Kongressens Redaktionsudvalg.

Gæsterne taler.

Den svenske Gæst bragte en Hilsen fra den svenske Broderorganisation. Fra Samarbejdet mellem de skandinaviske Jernbanemænd, hvori Taleren havde deltaget i en Aarrække, havde man kun smukke Minder. Ogsaa i Sverige er det svære Tider for Tjenestemændene, idet der saavel i Løn- som i Tjenestereglementerne ligger store Opgaver og venter paa Løsning. De svenske Privatbaner søger at lægge alle Hindringer i Vejen for Svensk Jernbaneforbunds Virksomhed og søger energisk at udnytte enhver Situation til Forringelser af Jernbanemændenes Levevilkaar. Ogsaa de Statsansattes Lønreglementer i Landets forskellige Distrikter havde voldt Vanskeligheder. I Sommer skal der afholdes Valg til Rigsdagens 2. Kammer, og vi har begrundet Haab om, at dette Valg skal gøre vort Arbejde for Arbejdernes Sag lettere. De svenske Jernbanearbejdere vil altid staa Side om Side med den øvrige Arbejderklasse i Kampen for Lykke og Fremgang for hele det arbejdende Folk.

Vilh. Nygaard bragte paa egne og øvrige Gæsters Vegne en Tak for Indbydelsen og udtalte:

Som Sangen siger, giver onde Aar ogsaa onde Kaar, og baade Tjenestemænd og Arbejdere i private Virksomheder har faaet Regeringens »Kærlighed« at føle. Ubarmhjertigt og haardt er der skaaret ned paa alle Smaafolk ud fra et fejlagtigt Syn paa den saakaldte Guldkrones Virkninger. Det er et nationaløkonomisk Princip, som ikke kan lægges til Grund for en Vurdering af Befolkningens Levevilkaars eventuelle Højde. Det, der har Interesse for os, er ikke, hvad der kan købes for den danske Krone i London eller i New York, men hvad Arbejderne her i Landet skal give for deres Fornødenheder, og her eksisterer ingen Guldkrone, men en Krone, der i Forhold til 1914 lider i høj Grad af Svindsot. Regeringen misbruger sin Magt til at trykke hele Arbejderbefolkningens Levevilkaar ned, hvorved Arbejdsløsheden yderligere breder sig til Skade for Erhvervslivet.

Det gamle Ord om strenge Herrer, der ikke regerer længe, vil ogsaa her vise sig at holde Stik, og Høvdingen vil forsvinde. Men saalænge han sidder, vil han arbejde videre, og han har endnu adskillige Overraskelser til Arbejderne, Overraskelser, der kræver vort mest ubrydelige og intime Samarbejde og Sammenhold for at krydses. Tugthusloven er en af disse Overraskelser og et tydeligt Fingerpeg om, at Regeringen retter alle sine Bestræbelser mod at ødelægge vore Fagorganisationer. Fremtiden vil være præget af Arbejdernes Sammenhold, og indenfor dette vil Dansk Jernbaneforbund være et trofast Led. Til Lykke med Deres Kongresarbejde.

Gæsternes Taler hilstes af stærkt Bifald.

Formandens Beretning.

Formanden, Landstingsmand *Charles Petersen*, indledede sin Beretning med at mindes to af Organisationens afdøde Pionerer, der i den vanskeligste Periode havde udført et Arbejde, der havde været risikabelt for deres Stillinger, men til Gavn for Forbundets nuværende Medlemmer. Det var Fagbladets første Redaktør H. P. Hansen og Overportør N. P. Christensen, Odense, der begge i Kongresperioden var afgaaet ved Døden, men hvis Arbejde vil mindes af alle Jernbanefolk.

Derefter fulgte den egentlige Beretning. I god Tid var en udførlig og trykt Redegørelse tilsendt samtlige Delgerede, og Formanden supplerede denne med nogle Betragtninger over, hvilke Retningslinier Erfaringerne fra Kongresperioden angav for Fremtiden.

Der havde fra flere Sider været rejst Krav om, at Forbundet — ikke saa afgjort, som Tilfældet var — orienterede sig i politisk Henseende. Denne Opfattelse kunde Forbundsledelsen absolut ikke dele; thi netop Statens Tjenestemænd

var i hele deres Organisationsarbejde henvist til at forhandle med Statens Embedsmænd og det regerende Partis Repræsentanter. Saasnart et Regeringsskifte var foregaaet, mærkedes det helt ned til den enkelte Tjenestemand, den ny Aand, som en saadan Regering repræsenterede, og den Forandring kunde ligefrem aflæses i de enkelte Embedsmænds Holdning overfor Organisationen.

Det var derfor mere end for andre Organisationer om at gøre, at Jernbanefolkene søgte den nøjeste Tilknytning til det politiske Parti, som ene af alle værnede det arbejdende Folks Interesser. Dette fremgik især tydeligt af den Madsen-Mygdal'ske Regerings Optræden. Straks efter sin Tiltræden havde Mygdal sendt sin første Hilsen i Form af en diktatorisk Ophævelse af Tjenestemændenes Voldgiftsret, og faa Dage derefter gik den udvidede Forhandlingsret samme Vej.

Regeringens Virksomhed havde overalt været præget af Diktatur, og man havde afvist Forhandlingsvejen og som bekendt endda nægtet at lade De samvirkende Fagforbunds Formand Carl F. Madsen deltage i Forhandlingerne sammen med Jernbaneforbundets Repræsentanter. Man havde kun ønsket at vise sin brutale Magt og optræde som stærke Herrer, der ikke forhandlede, men handlede. Resultatet blev en Lønnedskæring paa 20 Millioner Kroner, fordelt mellem Tjenestemændene med gennemsnitlig 220 Kr. til hver. Denne Reduktion trumfedes igennem uden Hensyn til den gældende Tjenestemandslovs Bestemmelser, hvorefter Reduktionen først kunde være foretaget fra April 1928. Desuden var den uretfærdige Maade, hvorpaa Nedskæringen var gennemført, bemærkelsesværdig, idet Departementschefen og Ledvogteren maatte aflevere lige stort Beløb.

Den Respekt for det givne Ord, som næres af alle Mænd af Ære, havde Ministrene ladet haant om, og dette havde haft højst demoraliserende Virkninger indenfor Embedsmændene, hvis Ledere jo havde begaaet det skændige Forræderi, som i disse Dage havde faaet sin fortjente Løn paa »Guldsnorene«s Organisationsforsamling i Kolding. De to af de mest fremtrædende ved dette Forræderi havde begaaet organisatorisk Selvmord, medens den tredie — Formanden, Assistent L. Chr. Larsen — maatte slaas ihjel som Foreningsmand ved det afholdte Valg af Formand.

Lønnedskæringen var ikke det eneste Resultat af Regeringens Virksomhed, idet der jo tillige var foretaget omfattende Personaleindskrænkninger, der i meget alvorlig Grad havde forværret Tjenestemændenes Arbejdsforhold. Betegnende for hele den brutale Aand, hvormed Ministrene optraadte, var atter her den Maade, hvorpaa Indskrænkningerne var iværksatte. Af et Personale paa 400 Mennesker i Administrationskontorerne havde man sparet et eneste — en Rengøringskone, medens der af det arbejdende Tjenestemandspersonale var afskediget 1157 Mand.

Der foreligger udførlige Statistiker, der viser med matematisk Nøjagtighed, at Ulykkernes Antal stiger, hver Gang Sparesystemer sættes i Kraft overfor Jernbanernes Personale. Altsaa medfører denne Besparelsesmani foruden en Ødelæggelse af Tjenestemændenes Arbejdsforhold tillige en Forringelse af Driftssikkerheden ensbetydende med forøget Risiko for det rejsende Publikums Liv og Velfærd og øget Livsfare for Funktionærerne. Regeringen hævner Frugterne af sine egne uforsvarlige Spareforanstaltninger paa det tjenestegørende Personale, ved at idømme det store Bøder, ja Fængsel i flere Maaneder, for de uundgaaelige Uheld, der maa og skal indtræffe under saadanne Forhold.

Skylden for, at Trafiken bryder sammen, lægges ogsaa paa vore Skuldre. Da i Paasken Trafiken brød sammen paa Københavns Hovedbanegaard, og der opstod Forsinkelser paa flere Timer, benyttedes dette Tilfælde straks til at rette Beskyldninger mod os for Obstruktion. Den iværksatte Undersøgelse viste, at der ikke var Grundlag for den svageste Irettesættelse af en eneste tjenestegørende Funktionær. Skylden laa hos Trafikministeren, som ingen Irettesættelse fik.

De danske Tjenestemænd driver ikke Obstruktion, og deres Organisationer opfordrer ikke dertil. Men hele denne uforsvarlige Administration af Trafikmidlerne medfører, at Jernbaneforbun-

det naturligvis maa tage den Opgave op, som ligger i at værne Medlemmerne mod den øgede Risiko for Liv og Lemmer, de er udsatte for. Regeringens Handlemaade er saa afgjort i Modstrid med den mere og mere omsiggribende »Safety first« Bevægelse, som noget tænkes kan, og Forbundet har derfor planlagt et Felttog herimod og allerede samlet nogle tydelige Gengivelser af de talrigt forekommende Situationer, hvor Faren lurer paa Jernbanemandens Liv. Vi maa beskytte vore Hjem mod den Fare, deres Forsørgere her er udsatte for, en Fare, som ogsaa medfører øgede Udgifter til Samfundet i de mange Tilfælde, hvor Ulykker sker.

Hele denne Sparemani er desuden højst problematisk og for det allervæsentligste en Ophobning af Udgifter for den senere følgende Regering, idet Vedligeholdelsen, saavel af Linierne som det rullende Materiel forsømmes i allerhøjeste Grad.

Forbundets Retningslinie fremefter vil efter dette være klar. Saa tydeligt som noget skinner Tjenestemændenes Interesser i et demokratisk arbejdervenligt og forstaaende Styre frem af de Kaar, Madsen-Mydal har skabt for os, og vi bør fremdeles paa det nøjeste slutte op omkring vort Parti: Socialdemokratiet!

Den aflagde Beretning godkendtes efter en paafølgende Debat, og det samme var Tilfældet med Forbundsregnskaberne.

Saa godt som samtlige Talere paa Kongressen ydede det socialdemokratiske Parti en uforbeholden Anerkendelse for den Støtte, det havde ydet Tjenestemændene, og der vedtoges følgende Resolution:

»Idet Kongressen erkender, at baade det socialdemokratiske Partis Repræsentanter paa Rigsdagen og Partiets Presse har ydet vore Organisationer kraftig og værdifuld Støtte i Bestræbelserne for at afværge de af de moderate Partier overfor Tjenestemændene stillede Krav om urimelige Forringelser af Løn- og Arbejdsvilkaarene for Statens Tjenestemænd, udtaler den sin fulde Anerkendelse af Partiets Arbejde paa dette Omraade, som iøvrigt overfor den hele Nedskæringspolitik, som den nuværende Regering har gennemført overfor Arbejderne, Tjenestemændene og andre Smaakaarsfolk.

Kongressen bemyndiger Hovedbestyrelsen til af Hovedkassens Administrationskonto at bevilge for hvert af Regnskabsaarene 1928—29 og 29—30 5000 Kr. til Socialdemokratisk Valgfond.«

Paa Kongressens sidste Dag drøftedes den fremtidige Taktik, og det vedtoges at søge genoprettet det ved Guldsnorenes Forræderi splittede Fællesudvalg for de faglige Organisationer i Jernbaneetaten og at foretage forberedende Arbejde med Henblik paa den Revision af Tjenestemandsloven, som skal finde Sted i Rigsdagssamlingen 1929—30. Hovedbestyrelsen bemyndigedes til at foretage det fornødne i begge disse Spørgsmaal.

Der foretoges derpaa en Del Lovændringer væsentligst med Henblik paa Kontingentopkrævning og Oplysningsarbejdets Organisering. Kongressen bevilgede 7000 Kr. aarligt til dette Oplysningsarbejde.

Ved de foretagne Valg genvalgtes *Charles Petersen* med Akklamation til Forretningsfører, medens Togfører *M. Christensen*, Randers, genvalgtes som Revisor og *Petersen*, Fredericia, nyvalgtes som Revisorsuppleant.

Hovedbestyrelsesmandaterne besættes efter foretagne Afstemninger af Forbundets 5 forskellige Grupper af Tjenestemænd.

Næste Kongres afholdes 1930 i København.

Efter at Kongressens Gæster havde takket for Samværet, og Internationales Toner havde lydt under Fanerne, sluttedes Kongressen med et Leve for Dansk Jernbaneforbund.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12,2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 ❋ KØBENHAVN DEN 14. JULI 1928 ❋ 25 AARGANG

Den internationale Maler-Jubilæums-Kongres.

I Dagene 4. 5. og 6. Juli afholdtes i København en international Malerkongres. Det var i Virkeligheden en Jubilæumskongres, idet Malernes Internationale stiftedes i 1903, og Jubilæet markeredes derved, at man i en Pause overrakte Rudolf Poulsen, der var med til at stifte Internationale, og som siden har staaet i dens Rækker, en Jubilæumsgave.

Paa Kongressen mødtes Repræsentanter for Malernes Organisationer i Amerika, Tyskland, England, Finland, Holland, Norge, Danmark, Sverrig, Østrig, Schweiz, Czekoslovakiet, og Ungarn.

Som Repræsentant for Amsterdam-Internationale mødte tillige De samvirkende Fagforbunds tidligere Formand, Landsthingsmand *C. F. Madsen.*

Formanden for Malernes Internationale *O. Streine,* Tyskland, aabnede Kongressen og bød de Delegerede Velkommen, idet han mindede om de 5 tidligere Kongresser og, hvorledes det var Rudolf Poulsen, der i 1903 havde taget Initiativet til at danne Malernes Internationale, der nu staar som en stærk og fasttømret Organisation med et Sekretariat i Zürich.

Endelig udtalte Streine sin Glæde over, at Rudolf Ponlsen endnu var i Besiddelse af sin fulde Arbejdskraft tiltrods for de 75 Aar.

Rudolf Poulsen overtog Hvervet som Leder af Kongresforhandlingerne.

Først aflagde Streine Beretning om Virksomheden, idet han her navnlig henviste til det trykte Materiale og paaviste, hvor betydningsfuld Internationale var for de forskellige Landes Forbund, baade ved Hjælp at Sekretariatet og ved Hjælp af Maler-Internales Blad. Man vilde nu gennem Sekretariatet udsende Spørgeskemaer for at faa samlet Oplysninger fra de forskellige Lande om Ferie- og Lærlingespørgsmaalet og om de Sygdomme, der særlig forefalder blandt Malerne.

Efter en kort Forhandling godkendtes Beretningen.

Carl F. Madsen bragte derpaa en Hilsen fra den faglige Central i Amsterdam, ønskede Malerne til Lykke med de forløbne 25 Aar og udtalte de bedste Ønsker for den fremtidige Virksomhed.

Amsterdam-Internationale havde haft store Vanskeligheder at overvinde, men de var overvundne, og der vilde nu sikkert komme en forøget Tilslutning. Endelig udtrykte Taleren sin Forvisning om, at denne Konferences Beslutninger vilde skabe Fremgang for Malernes Organisationer i alle Lande.

Kongressen gik derefter over til at behandle forskellige Fagspørgsmaal, idet Repræsentanterne for de forskellige Lande aflagde Beretning om Forholdene i Faget i deres Land. Disse Beretninger var derpaa Genstand for Drøftelse.

Endvidere drøftede man Spørgsmaal om de Sygdomme, Malerne særlig er udsatte for, saaledes Blyhvidtforgiftning, og der vedtoges en Resolution, hvori man stiller Krav til Staterne om, at de ratificerer den Konvention her om, der er vedtaget i Genève.

Derefter behandlede man Forslag om Ændringer i Statuterne, derunder Kontingentspørgsmaalet.

Kongressen sluttede med Leveraab for Malernes Internationale.

—

Internationale Meddelelser.

Den østrigske Fagforeningskongres.

Selv om det er rigtigt, at man i Reglen rutter noget med Udtrykket »en Milepæl i Historien«, passer dette Udtryk sikkert med Hensyn til den i Juni Maaned afholdte Kongres i den østrigske Landsorganisation, thi den vedtog en fuldstændig Omorganisering af den østrigske Landsorganisation, som i sin nuværende Form »Gewerkschaftskommissionen« har bestaaet i 35 Aar. Forholdet var hidtil dette, at denne Fagforeningskommission var en løs Sammenslutning af de tilsluttede Fagforbund og dens Virksomhed byggede paa Fagforeningskongressernes Beslutninger, og den havde ingen faste Love. Nu har Fagforeningskommissionen erholdt Navnet: »Bund der freien Gewerkschaften Oesterreichs« (Sammenslutningen af de frie Fagforbund i Østrig) og samtidig erholdt Love, som ikke blot sammenfatter den hidtidige Virksomhed, men tillige indeholder en Række Bestemmelser, som rækker langt videre. Landscentralen bliver dermed Bevægelsens autoritative Repræsentant og Landscentralens Ledelse et langt mere aktivt Element indenfor den samlede Fagbevægelse. Et af de vigtigste Punkter i de nye Love er Bestemmelsen vedrørende Kontrollen. Landscentralen erholder Ret til at kontrollere de tilsluttede Forbunds Regnskabsførelse for at faa Indblik i den Maade paa hvilken deres Bøger føres og Anvendelsen af Forbundenes Midler. Lovene foreskriver endvidere en Voldgiftsinstans til Bilæggelse af Grænsestridigheder. Denne Beslutning bør ses i Sammenhæng med det af Kongressen behandlede Industriforbundsspørgsmaal. Hvor vigtig en saadan Instans er, fremgaar af Indlederen Schorschs Bemærkning om, at en Tredjedel af Fagforeningskommissionens Arbejde hidtil medgik til Bilæggelse af Grænsestridigheder. Ved saadanne Grænsestridigheder har man altid beklaget, at Fagforeningskommissionen ikke var i Stand til at træffe en bindende Afgørelse. Nu skal Bestyrelsen være berettiget til at træffe en Afgørelse i alle Grænsestridigheder. Voldgiftsretten, som ikke har faste Medlemmer, idet dens Sammensætning skifter fra Sag til Sag, bestaar af 6 Medlemmer, hvoraf hver Part udpeger tre, som imidlertid ikke maa tilhøre vedkommende Organisationer. Disse 6 Personer vælger en upartisk Formand, der heller ikke maa tilhøre nogen af de stridende Forbund. Denne Voldgiftsret tager Stilling til Bestyrelsens Afgørelse og kan ophæve eller bekræfte denne.

En anden Lov ordner Forholdene ude i Provinserne. Hidtil var det saaledes, at Fagforeningskommissionen i hvert Land, d. v. s. hver Provins, opretholdt et Fagforeningssekretariat. Midlerne til Gennemførelse af Agitationen i Provinserne maatte tilvejebringes gennem Ekstrabidrag i vedkommende Provins. Følgen heraf var, at Bidragydelsen i de forskellige Provinser var vidtforskellig. Nu er det besluttet, at Landscentralen overtager de enkelte Provinssekretariater, og at disse er forpligtet til at opstille et Budget og indsende dette til Landscentralens Bestyrelse, som derefter prøver Budgetforslaget og stiller de fornødne Midler til Raadighed, saaledes at enhver ekstra Bidragydelse for Fremtiden bortfalder. Derigennem bliver Forholdet langt intimere og Virksomheden langt intensivere.

Hvad angaar Forbundene og de lokale Fællesorganisationer var Forholdet hidtil det, at alle Organisationer uanset Navnet kunde blive Medlemmer af Fagforeningskommissionen. Forskellige Fagforbund havde imidlertid deres egne Sportsafdelinger og saakaldte Kulturforeninger, som gennem deres respektive Forbund ligeledes tilhørte Landsorganisationen. I Fremtiden skal kun Fagorganisationer kunne tilhøre Landscentralen, og for Fremtiden har ikke alene Fagorganisationerne og de politiske Organisationer hver deres Landscentral, men ogsaa samtlige Kulturforeninger vil faa en Landscentral.

For at tilvejebringe de fornødne Midler til Opfyldelsen af de nye Opgaver samt for at sikre den størst mulige Aktivitet, blev Bidraget til Landscentralen forhøjet til 5 Groschen; heraf medgaar de to Groschen til Bestridelsen af den almindelige Virksomhed,

mens de øvrige 3 Groschen tilflyder de forskellige Fond, bl. a. Kampfonden.

Hvor grundigt alle disse Ændringer var forberedte, og hvor stor Tilliden til den nuværende Ledelse er, fremgaar af den Omstændighed, at saavel Formandens Huebers Beretning som de nye Love blev vedtaget uden Diskussion, hvad der foranledigede Hueber til den Bemærkning: »Dette er enestaaende, et saadant Tillidsvotum har jeg endnu aldrig oplevet!«

Som allerede antydet behandlede man i denne Sammenhæng ogsaa Spørgsmaalet om en Omlægning af Organisationerne efter Industrier, og dette skete med en Grundighed og Klarhed, som fjernede enhver Usikkerhed om dette Problem. At der allerede er forrettet et stort Stykke Arbejde paa dette Omraade, viser Beretningerne for de senere Aar, hvoraf det fremgaar, at i Aarene 1917—1927 har ikke mindre end 23 Fagorganisationer frivilligt opløst sig og sammen med andre Organisationer dannet et nyt Forbund. Det er herved interessant at kunne slaa fast, at Bestræbelserne for Dannelse af Industriforbund er stærkest hos de egentlige Industriarbejderes Organisationer, mens Medhjælper- og Funktionærorganisationerne samt en Del andre mindre udprægede Industriarbejderorganisationer staar mere ligegyldig overfor disse Bestræbelser. Endskønt man i det store Hele er klar over, at Fagforeningernes Medlemmer ikke udenvidere kan kommanderes og heller ikke er til Sinds at lade sig kommandere, udtalte Indlederen til dette Punkt, Huppert, sig ganske bestemt til Gunst for Industriforbundene. »Hvorfor tilstræber vi med faa Undtagelser Industrigruppeorganisationen? Det er for os ikke nogen Fetich, som vi tilbeder, men vi tilstræber denne Organisationsform, for i den største Udstrækning at kunne koncentrere Fagbevægelsens Kræfter.«

At man imidlertid heller ikke bør gaa for vidt i saa Henseende, viste Stillingen til et Forslag om Oprettelsen af »one big Union«, d. v. s. et stort Enhedsforbund for alle Arbejdere. En saadan Organisation vilde efter Flertallets Mening ikke være praktisk, men medføre mange Mangler og Ulemper med Hensyn til Arbejdernes Skoling og Organisering med den faglige og politiske Bevægelses Endemaal for Øje. »Thi naar engang det Tidspunkt kommer, som allerede var inde i 1918, hvor vi skal overtage Produktionen, maa Fagbevægelsen kunne raade over dertil egnede Mænd med Evne til at overtage Bedrifternes Ledelse. Det er ikke tilstrækkeligt at hejse den røde Fane paa en Bedrift, man maa ogsaa kunne sige, at Bedriften er socialiseret. Man maa kende Produktionen indtil de mindste Enkeltheder, man maa ikke blot være fortrolig med Bedriftens tekniske, men ogsaa med dens kommercielle Side. Ud fra dette Synspunkt vil vi skabe Industrigruppeorganisationer og ikke blot en Fagorganisation for alle Arbejdere og Funktionærer i hele Landet. Hvis vi vilde skabe en saadan Organisation, vilde hele Bevægelsen stagnere. Grænserne for de enkelte Industrigrupper maa dog trækkes saa fast og tydeligt op som vel muligt for at forebygge eventuelle Grænsestridigheder «

I den til dette Punkt vedtagne Resolution udtaler Kongressen, »at Tilvejebringelsen af store og arbejdsdygtige Industriforbund, som omfatter Arbejdere og Funktionærer, er en af den østrigske Fagbevægelses vigtigste Opgaver. Kongressen erkender, at det foreløbig indenfor de fleste Industrigrupper vil være nødvendigt at organisere Funktionærerne i særlige Forbund, men betragter dog Virkeliggørelsen af fælles Industriforbund for Arbejdere og Funktionærer som et Maal, man bør tilstræbe.«

For efterhaanden at naa frem til dette Maal, anbefaler Kongressen de Fagorganisationer, som for Tiden endnu ikke er i Stand til at slutte sig sammen i Industriforbund, at skabe Forudsætningerne herfor gennem Dannelse af Arbejdsfællesskaber eller Karteller. Endelig paalægges det Landscentralens Styrelse i Løbet af et Aar gennem tilsvarende Beslutninger at foranledige de lokale Foreninger og Forbundene med smaa Medlemsantal til at slutte sig sammen med nærstaaende store Forbund.

I sine Slutningsbetragtninger udtalte

Huppert bl. a.: »Det er en Kendsgerning, at baade Indlæget og Diskussionen har vist, at Industriforbundstanken er moden til Virkeliggørelse. Med den Kendsgerning, at ingen fremtidig Kongres mere kan være i Uklarhed over denne Sag, har en Epoke i den østrigske Fagbevægelse fundet sin Afslutning.«

Arbejdsløsheden i Maj 1928.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Maj Maaned 1928 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Maj Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

	Antal Arbejdere Marts 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Maj 1928	*) Apr. 1928	Mrs. 1928	Feb. 1928	Maj 1927
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri	11635	11,5	14,9	19,7	32,1	19,7
Anden Industri m. v.	68992	15,2	17,4	18,4	20,5	16,7
Handel	5375	9,7	10,3	10,9	11,1	11,5
Arbejdsmd.	31616	11,3	12,6	14,1	17,3	16,1
Ialt	117618	13,5	15,5	17,1	20,4	16,6
Provinsen:						
Bygnings-Industri	20157	13,5	21,4	32,5	53,6	20,2
Anden Industri m. v.	59701	15,5	18,1	19,7	22,9	20,5
Handel	6698	11,5	12,3	12,9	13,6	13,6
Arbejdsmd.	69378	15,0	20,2	27,5	31,0	22,4
Ialt	155934	14,8	19,2	24,5	30,1	21,0
Hele Landet	273552	14,3	17,6	21,3	25,9	19,1

*) Foreløbige Tal.

Ved Udgangen af Maj var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 14,3 mod 17,6 ved Udgangen af April, og der var Nedgang i Arbejdsløsheden for alle de i ovenstaaende Oversigt anførte Grupper. Nedgangen var størst for Bygningsindustri og Arbejdsmænd i Provinsen.

Arbejdsløsheden var ved Udgangen af Maj i Aar betydelig mindre end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Fjor og af omtrent samme Størrelse som ved Udgangen af Maj i 1925. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var der for Arbejdsløsheden ved Udgangen af Maj en Stigning til noget under det tredobbelte.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt hosstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,8	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6
Februar	23,1	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9
Marts	15,6	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3
April	11,0	8,1	13,4	16,5	23,0	17,6
Maj	8,9	5,8	12,0	14,7	19,1	14,3
Juni	8,1	5,0	9,1	15,6	18,0	
Juli	7,5	5,4	8,3	16,8	17,2	
August	8,0	5,6	9,8	16,8	16,4	
September	7,7	5,8	10,6	16,3	16,0	
Oktober	8,0	7,0	13,5	18,3	17,5	
November	12,1	9,3	20,5	22,4	21,8	
December	19,6	17,1	31,7	32,2	31,6	

Revision af Bankloven af 4. Oktober 1919.

Under 9. Juni har Ministeriet for Industri, Handel og Søfart nedsat et Udvalg til Udarbejdelse af Forslag til Revision af Bankloven af 4. Oktober 1919. De samvirkende Fagforbud er i Udvalget repræsenteret ved Folketingsmand Th. Stauning.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12,2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 ❋ KØBENHAVN DEN 21. JULI 1928 ❋ 25 AARGANG

Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds Kongres.

I Dagene 8. til 10. Juli afholdt Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund sin 10. ordinære Kongres i Den nye Forsamlingsbygning i Odense. Der var paa Kongressen mødt 169 Repræsentanter for 98 Afdelinger foruden Gæster, Hovedledelse og Repræsentantskab, ialt 213 Deltagere.

I Anledning af, at Dagsordenen bl. a. indeholdt et Punkt om Forbundets Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund, var denne Landsorganisation efter Indbydelse repræsenteret ved Formanden, Borgerrepræsentant Vilh. Nygaard. Desuden var den internationale Medhjælperorganisation samt Broderorganisationerne i Tyskland, Sverige, Norge og Finland repræsenterede paa Kongressen, ligesom ogsaa Arbejdernes Fællesorganisation i Odense havde sendt en Repræsentant.

Efter at Formanden Jens Johansen havde budt Velkommen, og Gæsterne havde bragt Hilsner fra deres respektive Organisationer, aflagde Formanden

Beretning om Forbundets Virksomhed

i den 3-arige Periode, der var forløbet siden Forbundets sidste Kongres.

Det fremgik blandt andet heraf, at der i Perioden har været uafbrudt Stigning i Medlemstallet, saaledes at Forbundet nu staar med ca. 13.000 Medlemmer. Det faglige Arbejde er ligeledes i Fremvækst, idet Antallet af Overenskomster er forøget med tolv, saaledes at Forbundet nu har 112 kollektive Overenskomster omfattende 4500 Medlemmer, hvoraf 61 Procent i Provinsen. Saavel Afdelingernes som Forbundets Økonomi er ogsaa bedret ganske betydeligt, og Forbundets samlede Formue andrager nu over en Million Kroner. Ogsaa Forbundets Retshjælp har i den forløbne Periode været meget omfattende, idet den omhandlede 53.000 Kr.

Efter en Omtale af den store Betydning af skandinavisk og internationalt Samarbejde, udbragte Formanden et kraftigt besvaret Leve for Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund.

Der blev paa Kongressen vedtaget forskellige Resolutioner, som vi gengiver nedenfor:

En skarp Protest mod Tugthusloven.

»Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds 10. ordinære Kongres i Odense udtaler sin stærkeste Protest mod Regeringens Forslag til en Tugthuslov, eller som Forslaget med et misvisende Navn kaldes »Lov om Værn for Arbejds- og Erhvervsfrihed. Dette Lovforslag er en Knytnæve i Ansigtet paa Lønarbejderne, en Klasselov, som, hvis den gennemføres, vil skrue Udviklingen mere end en Menneskealder tilbage, som vil skærpe Klassemodsætningerne og Klassekampen i uhyre Grad.

Kongressen finder en Lovgivning af denne Art, der tilsigter at berøve Organisationerne deres Handlefrihed og Aktionsevne og derved Lønarbejderne en Mulighed for paa lovlig Maade at arbejde paa Forbedring af deres Løn- og Arbejdsvilkaar, i højeste Grad fordømmelig, og opfordrer enhver maalbevidst Medhjælper til at protestere mod Loven ved at tilslutte sig sin faglige Organisation Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund.«

Krav om en bedre Lærlingelovgivning.

»Kongressen udtaler sin skarpeste Fordømmelse af det af Indenrigsministeren i Landstinget forelagte Forslag,

som unddrager Handels- og Kontorlærlinge fra Loven, hvorved de berøves en højst fornøden Adgang til Uddannelse, hvortil kommer, at de unge Mennesker, der antages paa Kontorer og i Handelsvirksomhed, fremtidig vil være prisgivet en Udbytning som billig Arbejdskraft.

Kongressen anser det for i høj Grad nødvendigt og paakrævet, at Lærlingelove ikke blot som hidtil kommer til at omfatte Lærlinge i Handel og paa Kontorer, men udvides til at omfatte ogsaa de af Banker, Sparekasser og Forsikringsselskaber ansatte unge Mennesker, saaledes som det var forudsat ved Lærlingelovens Vedtagelse i 1921. Kongressen udtaler videre Ønskeligheden af, at Lærlingeloven revideres saaledes, at der i en ny Lov bliver taget tilbørlige Hensyn til Lærlingene, som den svageste Part i Forholdet, saaledes at der tilsikres dem gode Uddannelsesforhold.«

Protest mod Nedskæringen og Støtte til Socialdemokratiet.

Sluttelig vedtog Kongressen en Protest mod Forringelsen af den sociale Forsorg, saaledes at Lønarbejderne, trods Vilje til at holde sig selv og deres Hjem oppe ved egen Hjælp, bringes over til Fattigvæsenet. Man anser det for Statens Opgave at støtte Befolkningens Bestræbelser for under Alderdom, Sygdom og Arbejdsløshed ved egen Hjælp at holde sig oppe, og enhver Forringelse af Vilkaarene maa mødes med den stærkest mulige Modstand. De gennem en Menneskealder skabte Muligheder for at komme Befolkningen til Hjælp i ulykkelige Hændelser er nu i Fare gennem det Nedbrydningsarbejde, som Regeringen har paabegyndt. Kongressen tager Afstand herfra og takker Socialdemokratiet for den Modstand, Partiet har ydet mod Nedskæringsforslagene, og dets Indsats for at afhjælpe den herskende Krise. Partiet er Forbundets bedste Støtte i Kampen for Forbedring af de sociale Vilkaar.

Regnskaberne.

Hovedkasserer Julius Hansen forelagde de 3 sidste Aars Regnskaber, der udviste en samlet Formue paa over 1 Mill. Kr., hvilket betyder en Fremgang paa godt 1/4 Mill. Regnskaberne godkendtes enstemmigt uden Diskussion og med kraftigt Bifald.

Forslag om Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund.

Forretningsføreren forelagde i en timelang velholdt Tale Hovedbestyrelsens enstemmige Forslag om Forbundets Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund og dets Udsendelse til Urafstemning. Debatten om dette vigtige Forslag optog det meste af en Dag. Ikke mindre end 31 Talere deltog, og Vilh. Nygaards og Jens Johansens Indlæg modtoges med demonstrativt Bifald.

Forslaget blev vedtaget med 150 Stemmer mod 45. Syv undlod at stemme.

Vedtagelsen lønnedes med stærkt Bifald.

Andre Forslag.

Der forelaa for Kongressen et Forslag om at nedsætte Rejsesekretærernes Antal fra 6 til 2, men det blev forkastet.

En Henvendelse til Staten og Kommunerne.

Endelig vedtoges følgende Resolution:

»Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds 10. Kongres retter en indtrængende Henstilling til Staten og Kommunerne om ved Antagelse af Arbejdskraft, fast eller midlertidig, at anvende Medlemmer af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark. Ved deres Medlemsskab af Arbejdsløshedskassen har de paagældende Medhjælpere lagt en Villighed for Dagen til at sikre sig selv mod Arbejdsløshedens Følger og derved aflastet Staten og Kommunerne for Byrder, der ellers vilde paahvile disse i fuld Udstrækning. Kongressen finder det ikke ubilligt, at det offentlige tager Hensyn hertil, ligesom det ogsaa maa komme i Betragtning, at de offentlige Kasser aflastes betydeligt ved Anvendelse af organiseret Arbejdskraft.«

Lovændringer.

Der vedtoges bl. a. et Forslag om, at arbejdsløse Medlemmer, der deltager i Handelsdagskolen, fremtidig er kontingentfri. Et Forslag fra Københavns Kontorafdeling om Valg af Hovedbestyrelse efter geografiske Linier forkastedes. Endelig vedtoges det at forlænge Kongresperioden fra tre til fire Aar.

Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører genvalgtes Jens Johansen med Akklamation og under stærkt Bifald. Julius Hansen genvalgtes ligeledes med Akklamation og Bifald til Hovedkasserer.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

I Forbindelse med Kongressen afholdt Arbejdsløshedskassen sit ordinære Delegeretmøde.

Hovedkassereren Julius Hansen aflagde Beretning, hvoraf det fremgik, at Arbejdsløsheden i hele Perioden havde været meget stor blandt Handels- og Kontormedhjælperne, ca. 12 pCt., hvilket betød ca. 1400 Arbejdsløse. I Arbejdsløshedsunderstøttelse var i Perioden udbetalt 950.000 Kr., og Regnskabet udviste en Formuefremgang paa ca. 260.000 Kr., hvorefter Formuen er 430.000 Kr. Hovedkassereren kom ind paa en Omtale af den nye Arbejdsløshedslov og derunder Spørgsmaalet om Hovedledelsens Stilling til Oprettelse af Krisekasse. Han oplyste, at Hovedbestyrelsen ikke mente at kunne tilraade Oprettelsen af Krisekassen, da dette vilde betyde en Kontingentforhøjelse, som Hovedbestyrelsen ikke mente forsvarlig i Øjeblikket. Hertil sluttede Delegeretmødet sig ved uden Diskussion at godkende saavel Beretning som Regnskab.

Blandt de vedtagne Lovændringer fandtes et af Hovedbestyrelsen stillet Forslag angaaende Forhøjelse af Understøttelsen til Familieforsørgere paa højeste Understøttelsessats.

Kongressens Afslutning.

Vilh. Nygaard takkede Kongressen for Forslaget om Indmeldelsen i De samvirkende Fagforbund, idet han udtalte, at den Haand, der nu var strakt ud fra Handels- og Kontormedhjælperne, vilde blive modtaget af de andre Arbejdere.

De udenlandske Gæster talte derefter, og Forretningsfører Jens Johansen afsluttede Kongressen med at udtale Haabet om, at der maa være Enighed om at føre de vedtagne Beslutninger ud i Livet paa en saadan Maade, at Forbundet kunde blive et værdigt Led i den Sammenslutning, det nu gaar ind i, og derigennem udføre et Arbejde for danske Handels- og Kontormedhjælpere.

Et kraftigt Leve for Handels- og Kontormedhjælpernes Forbund sluttede Kongressen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Keramisk Forbund.

Overenskomst med Bornholms keramiske Fabrikantforening.

Under den 26. Maj har Forbundet afsluttet ny Overenskomst med Bornholms keramiske Fabrikantforening.

Overenskomsten er i det væsentlige en Fornyelse af den gamle Overenskomst med enkelte Løntillæg. Der finder ikke i Overenskomstperioden nogen Regulering Sted.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kranførere hos forskellige Kulfirmaer.

Smede- og Maskinarbejderforbundets Afdeling 11 har protesteret imod, at Kranførere overflyttes fra en Arbejdsplads i Havnen til en anden. Kranførernes Repræsentantskab har endvidere besluttet, at Kranførerne skal nægte at lade sig overflytte.

Paa Foranledning af Klage fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn fandt der den 7. Juni et Fællesmøde Sted, hvor det aftaltes, at der under Forudsætning af, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling 11 senest Lørdag den 9. Juni meddeler, at den paaklagede Vedtagelse er trukket tilbage, afholdes et Møde mellem Parterne og under Medvirkning af Hovedorganisationerne.

Paa det saaledes besluttede Møde er der derefter opnaaet Enighed om, at Sagen gaar til Behandling ved faglig Voldgift.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kranførere hos Kulfirmaer standser Arbejdet 1. Maj Kl. 12.

Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn har klaget over, at Kranførere hos forskellige Kulfirmaer i Henhold til en af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling 11 i »Social-Demokraten« indrykket Meddelelse har standset Arbejdet 1. Maj Kl. 12.

I den Anledning afholdtes den 7. Juni d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man imidlertid ikke opnaaede Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Social Udstilling og social Uge i Helsingfors.

Fra 20.—24. August d. A. afholdes i Helsingfors en social Udstilling omfattende de nordiske Lande samt Letland og Estland og i Forbindelse hermed en social Uge, under hvilken der fra de deltagende Lande vil blive holdt Foredrag om sociale Emner, og i Tilslutning hertil arrangeres Udflugter til forskellige Industricentrer i Finland.

Deltagelse i Udstillingen m. m. staar aaben for enhver og den finske Udstillingskomité har anmodet den danske Komité om at virke for den størst mulige Tilslutning til Udstillingen.

Nærmere Oplysninger om Deltagelse i Udstillingen vil kunne faas hos Generalsekretæren for den danske Afdeling, Fuldmægtig Jonquiéres, Ministeriet for Sundhedsvæsen.

Billetprisen pr. Skib København—Helsingfors og Retur vil blive nedsat med 15 %, ligesom der gives Nedsættelse i Jernbanepriserne, forsaavidt angaar de finske Jernbaner.

Internationale Meddelelser.

Forhandlingerne mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne i England.

Siden sin sidste Beretning til de engelske Fagforeningers Generalraad (T. U. C.) angaaende Forløbet af Underhandlingerne med Arbejdsgivergruppen Sir A. Mond har det i sin Tid nedsatte Fællesudvalg beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Oprettelse af en permanent Organisation i Form af et nationalt Industriraad samt Udbygning af Maskineriet til Mægling ved Arbejdskonflikter. Da Forhandlingerne for Tiden kun føres med enkelte Arbejdsgivere med A. Mond i Spidsen og der fra forskellige Sider er fremsat Ønsket om at gøre disse Forhandlinger mere repræsentative, kan det betragtes som en sund Udvidelse af Forhandlingsgrundlaget, naar Arbejdsgiverrepræsentanterne i det projekterede Industriraad skal udpeges af Arbejdsgiverforeningen og det engelske Industriforbund. Som Repræsentant for Arbejderne optræder hele T. U. C.s Generalraad. En af Raadets Opgaver skal bestaa i Oprettelse af Forligsinstanser, som rent objektivt skal prøve de modstaaende Parters Fordringer, før man gaar til Strejke eller Lockout. Denne Forligsinstans skal dog ikke have nogen obligatorisk Karakter. Fællesudvalgets Beretning blev godkendt med 18 mod 4 Stemmer og vil nu blive forelagt den i September d. A. stedfindende Fagforeningskongres til Godkendelse, sammen med den tidligere udarbejdede Betænkning angaaende de nærmere Forholdsregler og Fagforeningernes Anerkendelse samt den af Fællesudvalget vedtagne Resolution angaaende Rationaliseringsspørgsmaalet.

Hicks havde fremsat et Forslag om, at Generalraadet skulde vedtage at afbryde Forhandlingerne med den saakaldte Mond-Gruppe, da der dog ikke kan ventes yderligere Resultater. Samtidig udtales dog Beredvilligheden til at fortsætte Forhandlingerne med Repræsentanter for de kompetente Arbejdsgiverforeninger om alle Spørgsmaal, der vedrører Industrien som Helhed. Dette Forslag blev forkastet med 15 mod 6 Stemmer. I. F. C.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1181.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Varsler om Blokade i Anledning af den finske Transportarbejderkonflikt.

Sagen behandledes første Gang i et Retsmøde den 30. Juni.

Her procederedes Sagen, hvorefter den optoges til Kendelse. Da Parterne havde udtalt Ønske om at erholde en foreløbig Kendelse i Dag om 2det Varsels Gyldighed, afsagdes efter sket Votering følgende Kendelse:

»Retten udtalte, at det afgivne 2det Varsel led af saadanne Mangler, baade i formel og reel Henseende, at det maatte betragtes som ugyldigt.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt de Indklagede i det Hele havde været berettigede til at udstede de omtalte Varsler, maatte Retten henstille, at der, forinden Afgørelse blev truffet, gaves De samvirkende Fagforbund Adgang til at udtale sig i Sagen.«

Kontorchef Plum lovede at foretage det videre fornødne.

Retten udsatte derefter Sagen til senere Foretagelse efter nærmere Berammelse.

*

Sagens fortsatte Behandling fandt Sted den 7. Juli, hvor ogsaa De samvirkende Fagforbund var repræsenteret.

Efter at Parterne gentagne Gange havde haft Ordet, sluttede Proceduren.

Paa given Foranledning erklærede Hr. Lyngsie, at det nu udstedte 2det Varsel absolut ikke var tænkt at have større Rækkevidde end det afgivne 1ste Varsel. Ved »finske Skibe« er det herefter Meningen at forstaa Skibe, der tilhører finske Rederier og sejler under finsk Flag.

Retten optog herefter Sagen til Kendelse.

Efter at Retten havde voteret i Sagen, henstillede den til Parterne at indgaa paa følgende vedrørende det afgivne 2det Varsel. Dansk Arbejdsmandsforbund udsender endnu i Dag Meddelelse til Pressen om, at Varslet skal forstaas paa den af Hr. Lyngsie i Dag omforklarede Maade, og Dansk Arbejdsmandsforbund udsætter endvidere Blokadens Ikrafttræden til at være gældende fra og med førstkommende Torsdag den 12te ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Klagerne tager til Gengæld deres Indsigelse mod 2det Varsels Lovlighed tilbage.

Begge Parter tiltraadte Rettens Forslag, saaledes at der af Retten kun vil være at træffe Afgørelse med Hensyn til Spørgsmaalet, om de Indklagede i det hele er berettigede til uden om De samvirkende Fagforbund at afgive Blokadevarsler som sket.

Sagen paany optaget.

*

Den 11. Juli afsagde Retten følgende Kendelse:

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Juli 1928 i Sag Nr. 1181 Dansk Arbejdsgiverforening mod Dansk Arbejdsmandsforbund.

Ved Skrivelse af 13. Juni d. A. meddelte Dansk Arbejdsmandsforbund Dansk Arbejdsgiverforening, at Forbundet i Henhold til de mellem det og de øvrige skandinaviske Transportarbejderorganisationer gældende obligatoriske Aftaler var pligtig at etablere Blokade overfor finske Skibe i Anledning af den Konflikt, der i Øjeblikket raadede i samtlige finske Havne. Forbundet havde derfor besluttet at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, »at der iværksættes almindelig Blokade af alle til danske Havne ankomne finske Skibe, hvad angaar disses Lastning og Losning samt Transport af det fra og til Skibene fremkommende Gods eller Varer af enhver Art«.

Arbejdsgiverforeningen protesterede og henviste til, at Forbundet ikke var kompetent til at varsle den omhandlede Sympatistrejke, men den 21. Juni fremsendte Arbejdsmandsforbundet 2det Blokadevarsel, der imidlertid var affattet saaledes, at det lød paa Losning og Lastning samt Transport og Ekspedition af Gods til og fra Skibe, der maatte komme fra eller skulde til finske Havne, hvor Finsk Transportarbejderforbund havde etableret Strejke.

Arbejdsgiverforeningen protesterede ogsaa mod dette Varsel, dels fordi Varslet indeholdt en Datofejl, dels fordi det udvidede de Rammer, der i første Varsel var afstukne for Blokadens Udstrækning, og indbragte derefter hele Spørgsmaalet om Varslernes Gyldighed for Den faste Voldgiftsret. Ved en efter Parternes Ønske den 30. Juni afsagt foreløbig Kendelse blev det 2det Varsel kendt ugyldigt paa Grund af dets forskellige Mangler i reel og formel Henseende, men allerede samme Dag afsendte Arbejdsmandsforbundet nyt 2det Blokadevarsel. Ogsaa mod Gyldigheden af dette Varsel protesterede Arbejdsgiverforeningen, men efter at Forbundet i Rettens Møde af 7. ds. havde udtalt, at ved »finske Skibe« skulde forstaas Skibe, der ejedes af finske Rederier og sejlede under finsk Flag, og endvidere var gaaet med til at udsætte Blokadens Ikrafttræden til den 12. Juli ved

normal Arbejdstids Begyndelse, har Arbejdsgiverforeningen frafaldet Protesten mod 2det Varsel.

Nærværende Sag angaar saaledes kun det almindelige Spørgsmaal, om Dansk Arbejdsmandsforbund er berettiget til udenom De samvirkende Fagforbund at afgive Blokadevarsler som sket.

Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening, gør gældende, at de Indklagede, Dansk Arbejdsmandsforbund, ikke, da Forbundet stod under De samvirkende Fagforbund, var berettiget til at dekretere en Arbejdsstandsning som den omhandlede, og Klagerne kan ikke erkende, at de Indklagede ved at udtræde af De samvirkende Fagforbund har erhvervet større Ret til selvstændig at fremsende et saadant Varsel, end de havde som Medlemmer af De samvirkende Fagforbund. Foruden til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 462 og det for Retten indgaaede Forlig i Sag Nr. 108 har Klagerne særlig henvist til Septemberforligets Punkt 2 og 13. I Punkt 2 tales der kun om Arbejdsgiverforeningens og De samvirkende Fagforbunds Ret til at dekretere og godkende Arbejdsstandsninger, og i Punkt 13 siges, at »de under de 2 Hovedorganisationer hørende Foreninger eller Virksomheder« skulde ikke ved — før eller efter Overenskomstens Afslutning — at træde ud af Hovedorganisationerne kunne løse sig fra de Forpligtelser, disse ved nærværende Overenskomst er gaaet ind paa«. Klagerne hævder, at disse Regler vedblivende maa staa ved Magt, og at Varslerne derfor burde være fremsendt af De samvirkende Fagforbund. Klagerne mener iovrigt, at det ikke er tilladeligt at etablere Sympatiblokade her i Landet til Fordel for strejkende i Udlandet, og de har taget Forbehold om at faa det Spørgsmaal afgjort under en eventuel senere Sag.

De Indklagede procederer til Frifindelse, idet de gør gældende, at de maa have Ret til at optræde og virke som Hovedorganisation. Dansk Arbejdsmandsforbund, der har 450 Afdelinger og ca. 80.000 Medlemmer, er paa lovlig Maade udtraadt af De samvirkende Fagforbund, og de tidligere Sager Nr. 108, hvor Talen var om Organisationer, der stod i De samvirkende Fagforbund, og Nr. 462, hvor Talen var om en enkelt Gruppe Arbejdere, kan ikke have Betydning i nærværende Tilfælde. Efter de Indklagedes Mening maa de, der stadig har Forpligtelserne efter Septemberforliget, ogsaa have de Rettigheder, der knytter sig til dette; Klagerne har ogsaa altid anerkendt dette, og Protesten er derfor kommet de Indklagede ganske overraskende.

De samvirkende Fagforbund, der har haft Adgang til at udtale sig om Sagen, har erklæret, at de for deres Vedkommende anser Dansk Arbejdsmandsforbund for berettiget til selvstændig at varsle Strejke og Blokade forsaavidt Arbejdsmandsforbundets egne Medlemmer angaar.

Septemberforliget kender kun 2 Hovedorganisationer, Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, og formelt er der ikke senere sket nogen Forandring i dette Forhold, heller ikke med Hensyn til Hovedorganisationernes Ret til at dekretere eller godkende Arbejdsstandsning. Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund har udmeldt sig af De samvirkende Fagforbund, har det imidlertid været Praksis, at alle Forhandlinger mellem Arbejdsgiverforeningen og Arbejdsmandsforbundet er foregaaet direkte, og efter den Stilling, De samvirkende Fagforbund indtager og har indtaget, maa det antages, at Dansk Arbejdsmandsforbund har haft en i al Fald stiltiende Bemyndigelse til at fremsende de heromhandlede Blokadevarsler direkte til Arbejdsgiverforeningen. Herefter findes de Indklagedes Frifindelsespaastand at burde tages til Følge. Sagens Omkostninger findes at burde betales med 150 Kr. af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede, Dansk Arbejdsmandsforbund, bør for Klagernes, Dansk Arbejdsgiverforenings, Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med Halvdelen af hver af Parterne.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12,2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 ❋ KØBENHAVN DEN 28. JULI 1928 ❋ 25 AARGANG

Den belgiske Landsorganisations Kongres.

I Dagene 2.—4. Juli d. A. afholdt den belgiske Landsorganisation sin ordinære 2-Aarskongres i Bryssel, hvilket i Ordets fulde Betydning kan kaldes en Arbejdersammenkomst. Som altid behandledes Beretningen om Virksomheden som første Punkt paa Dagsordenen. Generalsekretæren C. Mertens fremhævede i sin Indledningstale, at Aarene 1926 og 1927 havde været yderst vanskelige for den belgiske Arbejderklasse, en Periode, som maatte kendetegnes ved en meget hurtig Stigning af Leveomkostningerne, tildels som Følge af Stabiliseringen. Ihvorvel Medlemsantallet trods disse yderst ugunstige Forhold var gaaet tilbage med 4 pCt. fra 552.094 den 31. December 1925 til 530.575 den 31. December 1927, maa dette tages som et Bevis for den belgiske Landsorganisations sunde Opbygning. I sin Tale henviste Mertens endvidere til Arbejdsgivernes Angreb paa 8 Timersdagen og til deres Bestræbelser paa at undergrave Landsorganisationens Anseelse. Han kunde endvidere med Glæde konstatere det intime Samarbejde mellem Landsorganisationen og det belgiske Arbejderparti. Efter en kort Diskussion godkendtes saavel Virksomhedsberetningen som Regnskaberne enstemmigt.

Landsorganisationens Sekretær Bondas holdt et udtømmende Foredrag om Landsorganisationens Program. Han behandlede meget indgaaende Aarsagerne til, at foregaaende Aar forløb, som det gjorde. Dersom Arbejderklassen i Almindelighed trods Reaktionen kunde holde sin Stilling, var der ingen Anledning til Misfornøjelse eller Pessimisme. Det af Bondas fremsatte Program omfattede bl. a. Spørgsmaal om Socialforsikring, Familieløn, Ferie, Fabrikstilsyn, Ratificering af de internationale Arbejdskonventioner og Rationalisering. Med Hensyn til en Del af disse Spørgsmaal er vore Ønsker allerede opfyldte, men der maa ske noget mere, til Eksempel hvad Fabrikstilsyn angaar. Bortset fra Bjergværkerne savnes overalt Arbejds- og Fabriksinspektører. Selv om dette System ikke umiddelbart vilde kunne forebygge alle Ulykkestilfælde, er det imidlertid ønskeligt at faa det indført i al Almindelighed. Angaaende Rationaliseringen udtalte Taleren sig i Retning af, at der kræves større Effektivitet indenfor det industrielle Liv, og at det ikke var Arbejderklassens Opgave at modsætte sig dette. Fordelene af Rationaliseringen bør imidlertid ikke alene komme Arbejdsgiverne tilgode. Der er endnu en Grund til ikke at bekæmpe Rationaliseringen: Belgien maa kunne konkurrere med andre Lande. Hvis Belgien ikke deltog i Rationaliseringsprocessen, vilde man uvilkaarligt paa det økonomiske Omraade mærke de ødelæggende Følger af denne Holdning. Efter at Liebaers (Skrædderforbundet) havde henstillet, at der i Programmet optoges et Punkt om Kravet om Forbedring af Forholdene indenfor Hjemmearbejdet, godkendtes Programmet efter en indgaaende Diskussion med alle Stemmer mod 1. En Resolution, hvori man slutter sig til det af Fagforeningsinternationalen, Socialistisk Arbejder-Internationale og Socialistisk Ungdomsinternationale udarbejdede Program for Ungdomsbeskyttelse, af hvilket allerede et Par Punkter er virkeliggjort i Belgien, vedtoges enstemmigt.

Landsorganisationens Ledelse blev genvalgt uden Modkandidater.

Som Den internationale faglige Centrals Repræsentant deltog Jouhaux i Kongressen. (I. F. C.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Møller og Jochumsen, Horsens.

I Anledning af, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund havde fremsendt Varsel om Strejke overfor ovennævnte Firma paa Grund af et uopfyldt Timelønskrav, har der den 23. Juni d. A. været afholdt et Fællesmøde, hvor der opnaaedes Enighed om, at der ydes et mindre Tillæg til Timelønningerne, og at der tilstræbes Akkord i videst mulige Udstrækning.

Strejkevarslet toges derefter tilbage.

Internationale Meddelelser.

Ny Zeeland. Argumenter for Den internationale faglige Samling.

At Nødvendigheden af international faglige Samling ogsaa mere og mere anerkendes i de Lande, der endnu ikke er tilsluttet Den internationale faglige Central, fremgaar af en Artikel, som Jas. Roberts, Sekretær i den faglige Landsorganisation i Ny Zeeland, offentliggør i »New Zealand Worker« og af hvilken vi gengiver følgende Uddrag:

»I mange Aar har Fagforeningerne i hele Verden udførligt drøftet Spørgsmaalet om den internationale Organisation resp. om den snævrere Sammenslutning af Fagorganisationerne i alle Lande. Det vilde være uretfærdigt at paastaa, at den Sammenslutning ikke har gjort Fremskridt, ligesom det heller ikke kan bestrides, at der nu kan konstateres en bedre indbyrdes Forstaaelse end nogensinde. Paa den anden Side maa det ogsaa indrømmes, at det endnu ikke har været muligt at tilvejebringe en international Organisanisation, som virkelig er i Stand til at gennemføre internationale Aktioner til Gunst for Arbejderne. Sikkert er Den internationale faglige Central i Amsterdam den Organisation, som opviser det største Medlemstal og i Øjeblikket internationalt virker bedst for Arbejdernes Sag. Det synes dog, som om Amsterdam-Internationale navnlig har det Maal for Øje at behandle og berette om de forskellige Problemer, der beskæftiger Arbejderbevægelsen i de enkelte Lande, mens den hidtil ikke har været i Stand til at gennemføre virkelige Aktioner til Gunst for de tilsluttede Organisationer og disses Medlemmer.

Det vilde dog være uretfærdigt at bebrejde Ledelsen af Den internationale faglige Central, at den ikke gennemfører de Aktioner som egentlig skulde synes selvfølgelige for alle intelligente Arbejdere. Tingene ligger nemlig saaledes, at Fagforenings-Internationalen ikke kan regne med en aktiv Medvirken fra de bag den staaende Arbejderes Side. Uden Tvivl er Ledelsen af Fagforenings-Internationalen i enhver Henseende Internationalister men den er ikke desmindre klar over, at Medlemmerne af de tilsluttede Organisationer ikke alle er lige saa store Internationalister, og den derfor er tvungen til at rette sig efter disse Organisationers Udvikling.

Nødvendigheden af en international Organisation for vor Tids Fagbevægelse ligger saa klart for Dagen, at man næsten maa give en Undskyldning fordi man i det hele taget skriver om dette Problem. Naar Arbejderne i et eller andet Industriland erholder lave Lønninger, lider Arbejderne i andre Lande, der producerer for det oversøiske eller for Hjemmemarkedet herunder. Allerede ud fra dette Synspukt er den internationale faglige Organisation nødvendig«.

Efter at Roberts har henvist til den Særstilling, Landene i Australien og Amerika indtager, siger han sammenfattende:

»En Kendsgerning er det: Et Forbund mellem Arbejderorganisationerne i Australien og De forenede Stater og de europæiske er af den største Betydning for alle«.

At Landsorganisationen i Ny Zeeland endnu ikke er tilsluttet Den internationale faglige Central skyldtes efter Roberts Mening navnlig de store Repræsentationsomkostninger, der vilde være forbunden hermed, men han tror dog, at Fagforeningerne i Ny Zeeland gerne er villige til at paatage sig Udgiften til en saadan Repræsentation.

Desuagtet frygter alligevel mange Førere den Kritik, der eventuelt kunde fremkomme fra de hyperkritiske Medlemmer, dersom Landsorganisationen i Ny Zeeland vilde sende en Delegeret til Storbritannien eller til en hvilkensomhelst anden Arbejderkonference i Europa.

Det synes saaledes i Australien i endnu højere Grad end i Europa at dreje sig om at opdrage Medlemmerne til gode Internationalister. Det første Skridt hertil er imidlertid netop Tilslutningen til Fagforenings-Internationalen, fordi denne vækker og styrker den Solidaritet, paa hvilken Arbejderne i Europa indenfor Rammen af den faglige Internationale trods alt allerede har givet enkelte smukke Beviser. De høje Repræsentationsomkostninger for de oversøiske Fagorganisationer er vel et plausibelt Argument, men skulde dog ikke gøre Udslaget.

Thi mange saadanne Landsorganisationer i Lande, der ligeledes er langt fjærnede fra Internationalens Sæde og tildels befinder sig i en yderst vanskelig Stilling, bringer maaske mange Gange et lige saa stort eller et endnu større finansielt Offer ved at tilhøre Fagforenings-Internationalen og sende Repræsentanter til dens Kongresser, ja der findes endog mange Organisationer, som anser dette Medlemsskab for værdifuldt og nødvendigt, selv om de ikke altid er i Stand til at lade sig direkte repræsentere. Det handler jo naar alt kommer til alt ikke kun om Repræsentation ved Kongresser — som ganske vist bør finde Sted i det den størst muligt Udstrækning — men om en almindelig moralsk Styrkelse af Internationalen, som vil og maa blive til saa meget større Nytte for alle, jo flere Organisationer der slutter op i den faglige Internationale. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1173.

Formere og Støberiarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Juli 1928 i Sag Nr. 1173: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Vegne og Forbundet igen solidarisk med 66 nærmere angivne Arbejdere.

I Begyndelsen af Marts d. A. fik Former Axel Jørgen Christensen Arbejde i A/S Burmeister & Wains Staalstøberi, og et Par Maaneder efter valgtes han til Tillidsmand. Christensen havde tidligere arbejdet paa Staalstøberiet, men havde i Sommeren 1927 opgivet sit Arbejde dersteds; han havde da flere Gange, senest det sidste halve Aar før Fratrædelsen, været Tillidsmand. Meddelelsen om, at Christensen paany var valgt til Tillidsmand, ankom til Burmeister & Wains Hovedkontor den 14. Maj, men da den paagældende Underdirektør den Dag var paa Prøvetur, blev Brevet ikke aabnet før Dagen efter. Samme Dag, Mandag den 14. Maj, blev det, efter hvad Klagerne har anbragt, konstateret, at Christensen uden Tilladelse opholdt sig paa W. C. fra Kl. 11,05 til Kl. 12, samt at han ligeledes i Arbejdstiden havde benyttet Telefonen uden indhentet Tilladelse. Følgen heraf var, at han af Mesteren fik Besked paa, at han maatte betragte sig som afskediget. Saavel før dette skete som bagefter gjorde Christensen opmærksom paa, at han af Kammeraterne var valgt til Tillidsmand, men efter hvad han hævder, blev der fra den paagældende Ingeniørs Side svaret, at man ikke vilde forhandle med ham. Fra Klagernes Side gøres det gældende, at man ikke kunde forhandle med Christensen, da man ikke havde modtaget nogen Meddelelse om Valget, og da man iøvrigt ikke kunde godkende et saadant Valg. Efter nogen Forhandling tilbød Værftet at tage Opsigelsen tilbage, imod at Christensen gav en Undskyldning til Mesteren. Om dette Spørgsmaal blev der afholdt Klubmøde om Aftenen, og her blev det vedtaget, at Christensen ikke skulde give nogen Undskyldning. Næste Dag, den 15. Maj, erklærede Christensen saa, at han maatte henholde sig til denne Beslutning, og han blev nu afskediget. Dette havde til Følge, at 50 Formere og Kærnemagere

uden Varsel nedlagde Arbejdet den 15. Maj Kl. 10½, og at yderligere 14 Arbejdere udeblev fra Arbejdet paa 2. Skift og 2 Arbejdere fra Arbejdet paa 3. Skift. Arbejdsstandsningen vedvarede den 16. Maj; den 17. Maj var Helligdag, og den 18. Maj kom Sagen til Behandling paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen. Her enedes man om, at Arbejdet skulde genoptages Lørdag Morgen, ogsaa for Christensens Vedkommende, idet han, efter hvad der maa antages, nu afgav den forlangte Undskyldning. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig imidlertid at indbringe Klage over Arbejdsstandsningen for Den faste Voldgiftsret, og Arbejdsgiverforeningen har derefter for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri under nærværende Sag indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Vegne og Forbundet igen solidarisk med de efternævnte 66 strejkende Arbejdere og nedlagt Paastand paa, at den iværksatte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at de 66 strejkende Arbejdere idømmes en alvorlig Bod, fastsat efter Rettens Skøn.

Klagerne gør gældende, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig, dels som stridende imod Septemberforligets Pkt. 2, idet den var uvarslet, dels fordi den blev iværksat imod de gældende Regler for Behandling af faglig Strid. Dertil kommer, at Arbejdsstandsningen efter Klagernes Mening har været absolut grundløs. Christensen burde ikke have forladt sit Arbejde i det Omfang, som sket, uden at indhente Mesterens Tilladelse, og det mindste, man kunde forlange, var en Undskyldning fra hans Side. Det har ikke spillet nogen Rolle for A/S, at Christensen var valgt til Tillidsmand, et Valg, der forøvrigt efter en den 16. Juni d. A. afsagt Opmandskendelse ikke har kunnet opretholdes. Arbejdet var standset i ca. 2½ Dag, og der er herved paaført Virksomheden et Tab, som under Sagen paa Grundlag af en Beregning over Generalomkostninger er opgjort til Kr. 5961,69.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De vil vel ikke bestride, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig, men de gør gældende, at den har været undskyldelig.

Der forelaa efter de Indklagedes Mening intet Grundlag for at afskedige Christensen. Han led den paagældende Dag af et Maveonde, men var iøvrigt ikke saa længe borte fra Arbejdet som paastaaet. Det er rigtigt, at han telefonerede til Forbundets Kontor for at spørge, om hans Valg var anmeldt, men han mente efter Skik og Brug at kunne gøre dette uden at spørge om Tilladelse. Arbejderne maatte i A/S's Fremfærd overfor Christensen se en iøvrigt ikke usædvanlig personlig Forfølgelse, fordi han var valgt til Tillidsmand, og herover har de følt sig brøstholdne.

At Arbejdsstandsningen som uvarslet og iværksat mod de gældende Regler for Behandling af faglig Strid har været ulovlig, er uomtvistet. Det er mod Klagernes Benægtelse ikke godtgjort, at den mod Christensen udviste Fremgangsmaade har nogen Forbindelse med hans Valg til Tillidsmand, og efter det foreliggende var det Kravet om, at Christensen skulde gøre en Undskyldning, der gav Anledning til Arbejdsstandsningen. Dette Krav skønnes imidlertid ikke at have været uberettiget. For den ovenomhandlede ulovlige Arbejdsstandsning findes de indklagede 66 Arbejdere til Klagerne at burde betale en Bod, der passende vil kunne sættes til 40 Kr. for hver. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

Den ovenomhandlede Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Til Klagerne betaler efternævnte Arbejdere (her følger Navnene) *hver især 40 Kr.*

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12,2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 ❋ KØBENHAVN DEN 4. AUGUST 1928 ❋ 25 AARGANG

Marinus Kristensen død.

Vor bedste Agitator er død. Den talentfuldeste og mest ukuelige Fortaler for det arbejdende Folks Krav er ikke mere iblandt os. Hans spidse Pen skal ikke mere spidde vore Modstandere til deres Gerninger, og hans ildfulde Ord ikke mere fænge i vore Hjærter.

Alle er enige om at anerkende hans Evner og hans aldrig svigtende Ildhu, naar det gjaldt Arbejdernes Sag, og alle er ligeledes enige om, at det er et overordentligt Tab, hans Død bringer over vor Bevægelse netop paa en Tid, hvor alle Kræfter var fornødne og alle Evner krævedes anvendt.

Kun 37 Aar gammel maatte Marinus lægge sit Arbejde bort. Meningsløs haard forekommer den Skæbne os, som berøver Menneskeheden dens bedste Kræfter, medens mangen, som ikke har nogen Livsgerning for sig og kun længes efter Gravens Ro, i Aarevis maa trælle en tung og for dem selv og andre glædeløs Tilværelse.

Marinus Kristensens Navn var landskendt, som hans Gerning var storslaaet. Hans Indsats som Skribent var glimrende, hans Gerning som Taler gudbenaadet og hans Arbejdsevne utømmelig, til den Sygdom satte ind, som berøvede os en værdifuld, ja uerstattelig Arbejdsfælle.

De forskellige Data, der præger Marinus' Livsgerning, er kendte af alle og gaar i denne Tid Landet rundt, og alle, selv vore bitreste Modstandere, yder ham den smukkeste Anerkendelse. Ogsaa Fagbevægelsen har mistet meget ved Marinus Kristensens Død. Han var alsidig. Ikke mere Politiker end Fagforeningsmand, ikke mere Kooperativ end Kommunalmand. Han var først og sidst i al sin Færd Arbejder uden at stille sig sekterisk i nogen Henseende. Vor Bevægelse har Brug for enhver, store som smaa maa vi alle gøre vor Gerning, og det, at gøre den efter Evne, er alt, hvad der kræves af os.

Derfor krævedes ogsaa meget af Marinus Kristensen, fordi hans Evner var saa store, men han ydede altid og til sidste Hvid alt, hvad han formaaede og ydede det villigt.

Vor Landsorganisations Festskrift er præget af hans aandfulde Pen. Adskillige Pjecer er hans Værk, og i de store Konfliktdage var han den glansfulde sejrrige Turneringsmand, som førte Arbejdernes Lanse mod alle Modstandernes, og førte den saaledes, at høj og lav forstod hans Daad og anerkendte den.

Det er sagt saa ofte, at ingen er uerstattelig. Marinus Kristensens Død faar mange af os til at tvivle paa dette gamle Ords Sandhed.

Gid det trods alt maa staa sin Prøve og hans Plads udfyldes. Selv den mest hæderfulde og glimrende Erstatning vil ikke bringe Marinus Kristensens Navn til at blegne.

Kongresser.

Dansk Skotøjarbejderforbund

afholdt sin 19. ordinære Kongres i Dagene den 16.—19. Juli i »Folkets Hus«, Jagtvejen 69.

Kongressen bestod af ca. 80 Delegerede, hvortil kom Hovedbestyrelsen og et usædvanligt stort Antal Gæster.

De samvirkende Fagforbund var repræsenteret ved Hans Jacobsen, International Skotøj- og Læderarbejderunion ved J. Simon, Sveriges Skotøjarbejderforbund ved Formanden, Ragnar Luther, og Kasserer O. Vern, Norges Skotøjarbejdere ved H. Vinge, Englands ved Mr. Richards og Mr. Valance og Ruslands Arbejdere ved M. Steklow og S. Rafaillowitz, samt Finlands Læderindustriarbejdere ved Raatikainen og Christiansen.

Under Gæsternes Hilsningstaler rettede Russerne et Angreb imod Lederne af de internationale og skandinaviske Læderarbejdersekretariater, hvilket afødte en Protest fra den svenske Forretningsfører.

Hans Jacobsen udtalte bl. a.: Af de fremmede Gæsters Taler fremgaar jo, at den økonomiske Krise er et internationalt Fænomen, som ikke skyldes vor Arbejdsløns Højde. Vi har samme Aarsag til, at Arbejdsløsheden er større end i de omliggende Lande, som Ruslands Repræsentant omtalte, Indvandringen fra Land til By, og dertil kommer, at vi har haft den mest reaktionære Regering, der kan tænkes, og dens Arbejde har virket til at øge Arbejdsløsheden ved at fratage Befolkningen dens Købedygtighed. Hele Undergrunden for Regeringens Arbejde er Ødelæggelsen af vore faglige Organisationer. Dette er mislykkedes, og vore Organisationer staar ubrudt og med deres Kraft i Behold. Lad Kongressens Arbejde være egnet til at gavne de danske Skotøjarbejdere og dermed tillige alle øvrige Landes Arbejdere.

Kongressens Konstituering.

Følgende Mandatudvalg nedsattes: Ejner Larsen, Fru M. Christensen, Jens Houlberg, Oscar Rasmussen, Aug. Rosén, alle København, samt Fjeldgaard, Thisted, Charles Sørensen, Aarhus, og Aage Therkildsen, Vejle.

Kongressen fastsatte derefter sin Forretningsorden.

Til Dirigenter valgtes Charles Hansen og Fridtjof Andersen, København, samt Johan Kilian, Randers.

Charles Koch, København, førte sammen med L. Antonsen, Sakskøbing, og S. Sørensen, Viborg, Kongressens Protokol.

Kongressens Dagsorden var iøvrigt saalydende:

Beretning om Virksomheden.
Regnskaberne.
Forslag til Ændringer i Lovene.
Særlige Forslag.
Fastsættelse af Lønninger.
Valg af Tillidsmænd.
Stedet for Afholdelse af næste Kongres.

Beretning om Virksomheden.

Der forelaa en udførlig trykt Beretning, hvorfor Formanden, N. I. Larsen, kunde fatte sig kort. Han fremførte bl. a.:

Forbundets Medlemstal er i Perioden gaaet noget ned som Følge af den herskende Erhvervskrise. Der er ligeledes sporet en Forskydning mellem Antallet af Forbundets mandlige og kvindelige Medlemmer, idet disse sidste udgør et større procentvis Antal af det samlede Medlemstal end tidligere. Fagets Arbejdsløshed har udgjort fra 25—30 helt op til 40 pCt., og denne Arbejdsløshed er ikke imødegaaet fra Regeringens Side, thi man ønsker her kun at udnytte Krisens Virkninger til Angreb paa Arbejdernes Organisationer. Det er ikke en almindelig Konkurrence, Faget er ude for, men en bevidst Dumping, som giver sig Udtryk i en stedse stigende Import. Før Krigen udgjorde Importen 80.000 kg pr. Aar, medens den nu udgør 1.100.000 kg. I de første 3 Maaneder af 1926 indførtes 238.000 kg, medens den i de første 3 Maaneder i Aar er oppe paa 4951.000 kg. Denne Import giver et grelt Billede af de Forhold, der opstaar under de kapitalistiske Samfundstilstande, Forhold, der ikke vil bedres, før Folket gør sig til Herre over Produktionen. Arbejdsløsheden har naturligvis præget Forbundets Virksomhed ved at tvinge det over i Defensiven, og Forbundet har maattet anvende store Beløb til Laan for Arbejdsløshedskassen. Lønoverens-

komsterne var for Fabriksarbejdernes Vedkommende afsluttet i 1925 for en 2-aarig Periode, og da ogsaa Haandskomagernes Overenskomst løb videre, skete der intet, førend Overenskomsterne opsagdes til Udløb i 1927. Formanden omtalte derefter de som Følge af Opsigelsen førte Forhandlinger og disses Resultat og kom derefter ind paa en Omtale af den Konflikt, der i indeværende Aar har fundet Sted her i København mellem Mesterforeningen for mekaniske Skotøjsreparatører og Forbundet.

Om det skandinaviske Samarbejde udtalte Formanden, at de senere Aars store faglige Kampe her i Landet og i Norge havde bevirket, at Samfølelsen mellem de skandinaviske Landes Skotøjarbejdere var øget og Samarbejdet mellem dem organisationsmæssigt fæstnet ved den internationale Læder- og Skotøjarbejderkongres i London i 1927. Derimod var et Forslag fra russisk Side om Oprettelse af et Skotøjarbejderkartel afvist af den skandinaviske Skotøjarbejderunion, fordi Oprettelsen af et saadant Kartel var ensbetydende med en ny Internationale ved Siden af den allerede bestaaende. Ligeledes havde man afvist et russisk Forslag om en russisk-skandinavisk Fagkonference, da der ikke paa en saadan var Mulighed for en frugtbringende Drøftelse. Man maatte henvise Ruslands Skotøjarbejdere til som andre Arbejdere at indmelde sig i Internationalen, dersom de ønskede at deltage i det internationale Fagforeningsarbejde.

Formanden sluttede sin Beretning med at opfordre Kongressen til at vedtage en Udtalelse angaaende den uhyre Import af udenlandsk Fodtøj og mod Regeringens fuldkomne Passivitet overfor Krisen og dennes Virkninger for Arbejderne. Udtalelsen kræver Arbejde eller Hjælp til de Arbejdsløse, saa de kan føre en menneskeværdig Tilværelse. Formanden forelagde Udtalelsen paa den samlede Hovedbestyrelses Vegne, og derefter paabegyndtes Diskussionen om den aflagte Beretning.

Diskussionen om Beretningen, der varede en hel Dag, blev delt i to Afsnit, nemlig det internationale Samarbejde og den egentlige Beretning om Virksomheden.

I Diskussionen om det internationale Samarbejde deltog foruden et stort Antal af de Delegerede de fleste af Gæsterne. Den direkte Anledning var det af det russiske Forbund stillede Forslag om et nærmere Samarbejde med de skandinaviske Forbund.

Den internationale Unions Repræsentant Simon, det svenske Forbunds Formand Luther, den norske Repræsentant Vinge samt den danske Forbundsformand N. J. Larsen bebrejdede Russerne, at deres Opgave var at ødelægge Amsterdam-Internationale og skabe Splittelse, hvor der nu var Samling.

De russiske Repræsentanter angreb det internationale Socialdemokrati og henstillede, at man etablerede et Samarbejde. Men fra de nævnte Landes Repræsentanter erklærede man, at saadan en separat Organisation udenom Internationale betød en Sprængning af selve det skandinaviske Samarbejde, der havde bestaaet i 30 Aar.

Debatten sluttede, uden at der toges Beslutning af nogen Art.

Debatten om Virksomheden fremkaldte ogsaa en Mængde Talere og endte med, at Beretningen blev enstemmigt godkendt.

Ligeledes enstemmigt vedtoges den af Hovedbestyrelsen stillede Resolution, der er saalydende:

»Dansk Skotøjarbejderforbunds 19. ordinære Kongres i København har meget indgaaende beskæftiget sig med den permanente Arbejdsløshed i Faget, som har ført til, at gennemsnitlig omkring en Fjerdedel af vore Medlemmer er uden Beskæftigelse, og de, der er i Arbejde, er for Størstedelen paa stærkt nedsat Arbejdstid. I Aaret 1927 har vore Medlemmer haft gennemsnitlig 88 ledige Dage hver, hvilket er 29,2 Procent af normal Arbejdstid.

For indeværende Aar har Forholdene været af yderlig skærpet Karakter, og for Øjeblikket er 32 Procent helt arbejdsløse, og kun faa Fabrikker arbejder paa fuld Tid.

Aarsagerne til disse Tilstande maa søges i den stadig stigende Import af udenlandsk Fodtøj, Produktionsoverskud, som sendes ind paa vort Marked til Priser, der nok giver Mellemhandelen en bedre Forretning, men som hverken er til Forbrugernes eller Landets

Gavn. I Aaret 1927 indførtes her til Landet 1.100.000 kg Fodtøj fra Udlandet, Halvdelen af Forbruget, for en stor Del fra Batas Fabrikker i Czekoslovakiet, hvor Arbejderne udnyttes paa det groveste og fører en alt andet end misundelsesværdig Tilværelse. Disse Varer er Dumping-Varer, som derfor ikke levner vor egen Industri Konkurrencemuligheder.

Kongressen udtaler sin skarpeste Protest imod Regeringens og de regerende Partiers Ligegyldighed for disse Forhold, der ødelægger vor Industri og fører til økonomisk Ruin for vore Medlemmer, og vi forlanger, at der, medens det maaske endnu er Tid at redde noget af den danske Skotøjsindustri, fra Regeringens og Lovgivningsmagtens Side foretages noget, der kan dæmme op mod den meningløse Import af udenlandske, billige, men slette Varer, som Danmark snart er den eneste Losseplads for.

Ligeledes maa vi forlange, at det Samfund, der i saa høj Grad hidtil har forsømt sine Pligter, maa yde vore Medlemmer, som uden egen Skyld er uden Eksistensmuligheder, Understøttelse, saa de og deres Familier kan leve en menneskelig Tilværelse.«

Regnskaberne.

Forbundets Hovedkasserer, P. Nielsen, forelagde Forbundets Regnskaber til Kongressens Behandling og Godkendelse.

Forbundets Administrationsfond, hvortil der ydes henholdsvis 15 og 12 Øre pr. Medlem ugentlig, har for dette Beløb været i Stand til at løse sine Opgaver, og dens Beholdning udgør 17.885 Kr. 42 Øre.

Forbundets Strejkefond udgør 144.544 Kr. 11 Øre.

Paa Grund af Fagets store Arbejdsløshed har Arbejdsløshedskassen opbrugt hele sin Beholdning, og Strejkefonden har derfor maattet give Afkald paa de til denne ordinært fastsatte Kontingenter til et Beløb paa ca. 80.000 Kr. Reservefonden udgør 977 Kr. 70 Øre. Dens Formaal er at yde Forbundsmedlemmer Hjælp under Sygdom og lignende.

Forbundets Status viser pr. 31. Marts 1928 en Balance paa 196.463 Kr. 23 Øre.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt, og et Forslag fra Hovedbestyrelsen om at eftergive Københavns Haandskomagere et Laan paa 1000 Kr., som var anvendt til Konflikten med de mekaniske Reparationsværksteder, vedtoges enstemmigt.

Lovændringer.

Under Behandlingen af Lovene skete der intet af særlig Interesse. Der var fra Skotøjarbejdernes Fagforening i København og fra Aarhus Afdeling stillet Forslag angaaende Repræsentationsretten paa Kongressen. Om Forslagene, der gik ud paa at sikre de større Afdelinger mere Indflydelse, kunde der i det nedsatte Lovudvalg ikke opnaas Enighed, hvorimod der opnaaedes Enighed om en Lovændring, der gik ud paa, at Formanden og Hovedkassereren i Fremtiden skal vælges ved Urafstemning, hvis der ved Valget paa Kongressen opstilles mere end en til hver af Posterne. Kongressen vedtog dette Forslag, men saaledes, at det ikke træder i Kraft førend til næste Kongres.

Særskilte Forslag.

Under særskilte Forslag henvistes et Forslag fra Aarhus Afdeling om Indførelse af en udførlig Lønstatistik til den kommende Hovedbestyrelses nærmere Overvejelser.

Derefter diskuterede Kongressen et Spørgsmaal om Støtte til og Udvidelse af den kooperative Virksomhed, der er startet indenfor Faget, og som midlertidigt maa indskrænkes til at være Reparationsværksted i Stedet for, som Hensigten var, at starte en Andelsskotøjfabrik. Der stilledes følgende Resolution:

»Idet Kongressen udtaler sin Sympati for den kooperative Bevægelse og præcicerer Nødvendigheden af, at Arbejderklassen i sin Frigørelseskamp i højere Grad end hidtil støtter de kooperative Foretagender, saavel Produktions- som Forbrugsvirksomheder, giver Kongressen den kommende Hovedbestyrelse Bemyndigelse, hvis man efter grundig Undersøgelse finder det forsvarligt og formaalstjenligt, og hvis Forbundets Økonomi tillader det, til ogsaa at kunne yde økonomisk Støtte til kooperative Virksomheder indenfor vort

Fag, hvis det ved Undersøgelsen konstateres at være virkeligt kooperative Arbejderforetagender.«

Resolutionen vedtoges med alle Stemmer mod 1.

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører foresloges den nuværende N. J. Larsen og Villy Andersen. Valgt blev N. J. Larsen med 50 Stemmer, medens 35 Stemmer faldt paa Villy Andersen.

Til Hovedkasserer genvalgtes P. Nielsen med Akklamation. Til Viceforretningsfører valgtes Charles Koch enstemmigt.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes for København: Rasmus Larsen, Genvalg, 53 St., Charles Hansen, 47 St., Ingeborg Olsen, 43 St., M. Lindberg, 46 St., Villy Andersen, 39 St., og Johannes Petersen, 37 St.

For Jylland genvalgtes: Chr. Winther, Aarhus, med 45 St., S. P. Mortensen, Vejle, med 43 St., og nyvalgtes Kilian, Randers, med 36 St.

For Sjælland og Møen genvalgtes: Chr. Carlsen, Sorø, med 32 St. For Fyn genvalgtes: C. P. Jacobsen, Odense, med 29 St., og for Lolland, Langeland og Bornholm genvalgtes: M. Petersen med 49 St.

Til Medlem af Fagets Voldgiftsret genvalgtes Charles Koch og P. Nielsen, medens Villy Andersen blev Suppleant.

Til Revisorer genvalgtes M. P. Andersen og Axel Christensen.

Næste Kongres afholdes 1931 i Odense.

Efter Afskedstaler af Gæsterne sluttede Kongressen med Afsyngelsen af Internationale.

Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Ved Delegeretmødet i Fagets Arbejdsløshedskasse valgtes de samme Ordstyrere og Sekretærer, som havde ledet Forbundskongressen.

Arbejdsløshedskassens Kasserer, P. Nielsen, aflagde Beretning om Kassens Virksomhed og paapegede den overordentlige Arbejdsløshed, som Faget i de forløbne 3 Aar havde været ude for, og som havde bevirket, at Arbejdsløshedskassens Beholdninger var opbrugte, og at Forbundet havde ydet et Laan paa 80.000 Kr. til Dækning af Kassens Forpligtelser.

Efter Forhandlinger med Arbejdsdirektoratet var Stillingen den, at Kassens Fremtid krævede en Kontingentforhøjelse og en Ekstrapaaligning, dersom den skulde kunne føres videre. Den paabudte Ekstrapaaligning er fastsat til 165 Øre pr. Uge pr. Medlem i 13 Uger fra September at regne. Derefter drøftedes de Regnskaber, som Kassereren forelagde.

I 3-Aars Perioden har Kassens Indtægt udgjort 973.425 Kr. 28 Øre, hvoraf de 392.339 Kr. 55 Øre er Tilskud fra Stat om Kommune. Kassens Udgifter har derimod udgjort 1.552.566 Kr. 22 Øre. Til Understøttelser er medgaaet 1.471.013 Kr. 80 Øre, og Kassens Formue, som for 3 Aar siden udgjorde 100 Kr. pr. Medlem, er ganske opbrugt.

Virksomheden godkendtes enstemmigt.

Under Lovændringer for Arbejdsløshedskassen vedtoges det at lade Medlemmerne ved en Urafstemning udtale sig til Fordel for et af følgende 2 Forslag:

1) Hvis Understøttelsen for Arbejdere med nedsat Arbejdstid ophæves, bliver Kontingentet til Arbejdsløshedskassen ifølge Direktoratets Bestemmelse 180 Øre for helt- og 115 Øre for delvis betalende pr. Uge.

2) Hvis Medlemmerne ønsker Understøttelsen under nedsat Arbejdstid bibeholdt, maa Kontingentet sættes til 2 Kr. 15 Øre for helt- og 140 Øre for delvis betalende.

Uafhængigt af Afstemningens Resultat nedsættes Understøttelserne med 25 Øre pr. Dag for alle mandlige Forsørgere, medens der for Kvinderne sker en mindre Omregning.

Til Ledelsen valgtes de samme Repræsentanter, som valgtes til at lede Forbundets Virksomhed.

Forbundet af Urmagersvende i Danmark

afholdt Kongres her i København i Dagene 15. og 16. Juli.

Da Kongressen paa sin Dagsorden bl. a. havde Forslag om Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund, var denne Landsorganisation indbudt til at lade sig repræsentere, og Formanden for Bogbinderforbundet Hr. P. Hansen, der

er Medlem af Udvalget angaaende Samlingsbestræbelser, mødte som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund.

Forbundets Formand, Hr. C. Madsen, indledede Dagsordenens Punkt om ovennævnte Forslag med en Redegørelse for de Bestræbelser, der længe har været udfoldet for at skabe forøget Tilslutning til De samvirkende Fagforbund af de udenfor Fagforbundene staaende Organisationer, hvorefter P. Hansen holdt et udførligt Foredrag om De samvirkende Fagforbunds Oprindelse, Formaal og Virkemaade. Der udspandt sig derefter en længere Diskussion, og da denne var tilendebragt, vedtoges enstemmigt en saalydende

Resolution:

Da de Meddelelser og Oplysninger, der paa Kongressen er blevet givet af Repræsentanten for De samvirkende Fagforbund, har bidraget til i væsentlig Grad at ændre Opfattelsen blandt de Delegerede i Favør af at søge vor Organisation optaget i Samvirksomheden, anbefaler Kongressen, at Spørgsmaalet gøres til Genstand for Debat i Bladets førstkommende 3—4 Numre og derefter afgøres ved Urafstemning.

Den svejtsiske Fagforeningsbevægelse.

En glædelig Tilvækst.

Efter hvad der oplyses i den fornylig fremkomne Beretning om Virksomheden indenfor Landsorganisationen i Svejts, har dette Forbund en stor Andel i Fagforeningsbevægelsens almindelige Opblomstring. Foruden en Forøgelse af Medlemsantallet med ca. 3800 Medlemmer i Aaret 1926, har der i 1927 været en yderligere Tilgang af ikke mindre end 11.895, hvorved den svejtsiske Landsorganisations Medlemsantal nu andrager 165.692. Ogsaa Antallet af tilsluttede Organisationer er forøget, idet Litografernes Forbund har sluttet sig til Landsorganisationen. For Tiden er 67 pCt. af alle Fagforbund i Svejts tilsluttet Landsorganisationen.

Trods denne glædelige Tilvækst og en Forbedring af Konjunkturerne opnaaedes kun smaa Resultater i det Aar, Beretningen omfatter, hvilket uden Tvivl maa bero paa det vedblivende store Antal uorganiserede Arbejdere.

De tilsluttede Organisationers Indtægter beløb sig i 1927 til 10.260.139 Frcs. mod 8.626.640 i 1926.

Den samlede Formue øgedes med 2.197.222 Frcs., saaledes at den nu er 16.595.797 Frcs. Blandt de enkelte Udgiftsposten fremgaar det, at der til Rejser, Flytning og Arbejdsløshed er medgaaet 3.059.880 Frcs. mod 2.043.320 Frcs. i Aaret forud. Man kan vel antage, at det navnlig er Arbejdsløsheden, der har medført, at denne Post er gaaet saa meget i Vejret. Udgifterne til Strejker og andre Arbejdsstandsninger er derimod gaaet stærkt ned, nemlig fra 630.133 Frcs. i 1926 til 280.123 Frcs. i 1927.

Internationale Meddelelser.

Socialistisk Arbejder-Internationales 3. Kongres

afholdes i Bryssel i Dagene 5.—11. August, begge Dage inklusive.

Paa denne Kongres er de danske Fagorganisationer repræsenterede ved følgende Tillidsmænd:

De samvirkende Fagforbund ved deres tidligere og nuværende Formand, d'Hrr. Carl F. Madsen og Vilh. Nygaard.

Dansk Jernbaneforbund ved Sekretær Chr. Vejre.

Dansk Kommunalarbejderforbund ved Hovedkasserer Thornkjær.

Kvindeligt Arbejderforbund ved Fru Alvilda Andersen.

Malerforbundet i Danmark ved Ernst Carlsen.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund ved Vilhelm Christensen.

Træindustriarbejderforbundet ved V. S. Petersen.

Dansk Typograf-Forbund ved Jul. Schrøder.

Dansk Arbejdsmandsforbund ved M. C. Lyngsie og Robert Nielsen.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12,2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 ❋ KØBENHAVN DEN 11. AUGUST 1928 ❋ 25 AARGANG

Kongresser.

Dansk Stenindustriarbejderforbunds 19. Kongres.

I Dagene 25.—28. Juli afholdt Dansk Stenindustriarbejderforbund sin 19. ordinære Kongres i Hotel »Nutiden«, Rønne.

Som Gæster var mødt *Knud V. Jensen*, De samvirkende Fagforbund, *Hjalmar Lundgren*, Svensk Stenindustriarbejderforbund, *Vald. Nielsen*, Norsk Stenindustriarbejderforbund, og *Vald. Hansen*, Stenhuggernes Arbejdsløshedskasse.

Der var mødt 31 Delegerede foruden Hovedbestyrelsen, der bestaar af 7 Medlemmer.

Efter at Forretningsføreren, *Carl Andersen*, havde aabnet Kongressen med at give et Rids over den faglige og politiske Udvikling siden sidste Kongres og budt Velkommen specielt til Gæsterne, havde disse Ordet.

Knud V. Jensen takkede for Indbydelsen til, at De samvirkende Fagforbund for første Gang fik Lejlighed til at være repræsenteret ved Stenarbejdernes Kongres, og pegede paa de Angreb, de danske Organisationer er udsat for fra saavel organiserede som uorganiserede Arbejdsgivere, fra Regeringsmagten og den borgerlige Presse, hvilke Angreb kun kan anspore til en yderligere Sammensvejsning og Styrkelse af Organisationerne.

Hj. Lundgren og *Vald. Nielsen* redegjorde for de faglige og organisationsmæssige Forhold i Sverige og Norge, og efter at Arbejdsløshedskassens Forretningsfører, *Vald. Hansen*, ligeledes havde haft Ordet og takket for Indbydelsen, konstituerede Kongressen sig med *Oluf Larsen*, København, og *Anton Lindgren*, Allinge, som Dirigenter og *Laurits Møller*, Sandvig, og *Chr. Jensen*, Aalborg, som Sekretærer.

Efter Gennemgang af Forhandlingsprotokollen for Kongresperioden aflagde Forretningsføreren

Beretning om Virksomheden.

Af Beretningen fremgik det, at Medlemstallet var gaaet betydeligt frem, ligesom Forbundets økonomiske Forhold havde bedret sig meget.

Forbundet har udført et stort Arbejde for at bevare Arbejde her i Landet. Bl. a. havde man udvirket en hel Del for Bevarelse af Statens Fragttilskud til den bornholmske Stenindustri, og man havde fremskaffet meget Arbejde i sidste Periode. Forretningsføreren omtalte de forskellige Kontingenter og Ekstrakontingenter til Forbundet og de afholdte Mæglinger og Voldgifter meget udførligt for Kongressens Deltagere, saaledes at alle fik et meget interessant Indblik i dette Arbejde. Endvidere beskæftigede Taleren sig med Priskurantforhandlingerne, hvoraf det tydeligt fremgik, at de danske Stenhuggermestre ikke giver andre Fags Arbejdsgivere noget efter i Nedskæring for Arbejderne.

Af Beretningen fik man alt i alt en meget klar Redegørelse for hele Fagets faglige og økonomiske Stilling samt Bevis for den gode Forstaaelse, som hersker mellem alle danske Stenarbejdere. Det fremgik ligeledes af Beretningen, at Arbejdskøberne i adskillige Tilfælde havde gjort stærke Angreb paa Arbejdernes Rettigheder, uden at det dog hidtil var lykkedes at rokke ved Sammenholdet mellem Arbejderne.

Forretningsføreren sluttede sin Beretning med at udtale sin Tak for Samarbejdet i den forløbne Periode og ønskede fortsat Held og Fremgang for Forbundet i de kommende Aar.

Diskussionen.

Under Diskussionen om Beretningen

fremsatte *Julius Hansen*, København, følgende Forslag til Resolution:

»Delegeretmødet i Rønne, Hotel »Nutiden«, udtaler sin skarpeste Fordømmelse af, at De samvirkende Fagforbund ganske har undladt at udnytte det værdifulde Materiale til Belysning af Arbejdsgivernes virkelige Profit, der findes i Arbejderkommissionens Beretning, og af, at man ikke paa dette Grundlag har drevet en aktiv Fagpolitik til Hævdelse og Forbedring af Arbejderklassens Kaar.«

Knud V. Jensen redegjorde for De samvirkende Fagforbunds Stilling til dette Spørgsmaal og gjorde opmærksom paa, at det i Resolutionen omtalte Materiale for det første var fortroligt og som Følge deraf ikke offentliggjort af Kommissionen, og for det andet var der ingen interesserede, der ikke paa anden Maade var i Besiddelse af Oplysningerne, som jo i Virkeligheden kun var en Bekræftelse af det, der allerede er Organisationerne og de enkelte Medlemmer bekendt vedrørende Forholdet mellem Arbejdsløn og Aktionærudbyttet. Anbefalede derfor at forkaste Resolutionen som hensigtsløs.

Forretningsføreren talte ligeledes mod den stillede Resolution, som iøvrigt forkastedes, idet kun 3 Delegerede stemte for.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Regnskaberne.

Under Behandlingen af Regnskabet udspandt der sig en indgaaende Diskussion om Fagets kooperative Foretagender, som det besluttedes ogsaa i Fremtiden at støtte.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Vedtagne Forslag.

Endvidere vedtoges det bl. a. at udgive et Fagblad og sanktionere Regler for gensidig Støtte mellem de skandinaviske Lande under Konflikter i Faget, og det paalagdes Hovedledelsen at arbejde hen til Gennemførelse af obligatoriske Læreprøver samt hen til at frigøre fremtidige Overenskomster for Pristallet.

Til Socialdemokratisk Valgfond vedtog Kongressen at yde et Beløb af 50 Øre pr. Medlem.

Valg af Ledelse.

Efter Fastsættelse af Lønninger og Diæter foretoges Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører genvalgtes *Carl Andersen*, København. Til Hovedkasserer genvalgtes *Laurits Hansen*, Rønne. Som Medlemmer af Hovedbestyrelsen genvalgtes *Oscar Fält*, Allinge, *Gunnar Petersen*, Allinge, *Valdemar Andersen*, Lobbæk, og *Chr. Jensen*, Aalborg, og nyvalgtes *Axel Petersen*, København.

Til Revisorer genvalgtes *Valdemar Olsen*, Rønne, og *Laurits Møller*, Sandvig.

Carl Andersen takkede for Genvalget og lovede for Fremtiden ligeledes at gøre sit bedste. Takkede paa Hovedbestyrelsens Vegne for den Tillid, Mødet viste ved at genvælge dem.

Næste Kongres afholdes i København.

Kongressens Afslutning.

Knud V. Jensen udtalte sin Glæde over at have været til Stede ved denne Kongres. Troede, at de stedfundne Vedtagelser var de rette Linier for Forbundets Fremtid. Takkede for de Dage, der var gaaet, og ønskede Forbundet fortsat Held og Fremgang.

Den svenske Forretningsfører *Hjalmar Lundgren* fremhævede det gavnlige i den Samvirken, der blev Følgen af Deltagelsen i hinandens Kongresser. Takkede for Samværet. Udbragte et kraftigt besvaret Leve for Forbundet, det skandinaviske Samarbejde og De samvirkende Fagforbund.

Forretningsfører *Valdemar Nielsen*, Norge, takkede for Udbyttet af Samværet. Ønskede, at Forbundet stadig maatte have god Trivsel.

Forretningsfører *Valdemar Hansen* takkede ligeledes for det gode Samvær.

Carl Andersen takkede Gæsterne for deres Nærværelse og sluttede Kongressen med at bede Deltagerne med ham udbringe et Leve for en enig Arbejderstand og Arbejderbevægelse.

Kongressen sluttede med Afsyngelsen af Socialistmarchen.

Dansk Skibstømrerforbunds 20. Kongres.

Dansk Skibstømrerforbund afholdt sin 20. ordinære Kongres i Dagene den 26. til 28. Juli i »Folkets Hus«, Jagtvejen 69, København.

Der var mødt 29 Deltagere. Køge, Horsens, Vejle og Bandholm Afdelinger var ikke repræsenterede. De samvir-

kende Fagforbund var repræsenteret af Næstformanden *Hans Jacobsen.*

Formanden, *G. Sigurdsson,* Odense, bød Kongressen velkommen og paapegede den Modvind, som den samlede Arbejderbevægelse, derunder Fagbevægelsen, er ude for under den nuværende reaktionære Regering. Alle Forhold maner til Enighed indenfor Arbejderklassen, og en saadan Enighed og Solidaritetsfølelse bør ogsaa præge denne Kongres til Gavn for Forbundets Medlemmer og til den Klasse, de tilhører.

Hans Jacobsen, De samvirkende Fagforbund, understregede i sin Hilsningstale i Tilslutning til Formandens Ord Nødvendigheden af et ubrydeligt Sammenhold indenfor Arbejdernes Organisationer i deres Kamp for at hævde sig overfor en stærkt organiseret og centraliseret Arbejdsgiverorganisation.

Efter Fastsættelse af Forretningsordenen valgtes *C. Johansen,* Frederikssund, og *H. Sørensen,* Aalborg, til Dirigenter, *H. D. Hansen,* Odense, og *N. P. Jensen,* Svendborg, til Sekretærer.

Et Forslag fra Odense om, at der skulde optages stenografisk Referat af Kongressens Forhandlinger, anbefaledes af *Nielsen,* Odense. Hovedbestyrelsen havde ikke kunnet anbefale Forslaget.

Efter en kort Diskussion forkastedes Forslaget fra Odense med 12 Stemmer mod 7.

Til Udvalg angaaende Lønninger og Diæter valgtes *H. Sørensen,* Aalborg, *V. Olsen,* Esbjerg, *E. Hansen,* Nakskov, *Bertelsen,* Korsør, og *Simonsen,* Frederikshavn.

Beretning om Virksomheden.

Formanden, *G. Sigurdsson,* aflagde Beretning om Virksomheden i den 4-aarige Periode siden sidste Kongres. Perioden har været præget i betydelig Grad af Arbejdsløshed og af Arbejdsgivernes stadige Forsøg paa at forringe de Forbedringer, som vi havde opnaaet.

Arbejdsgivernes Hovedledelse havde som bekendt i 1925 planlagt Lønreduktioner langt ud over Pristallets Nedgang, og for Skibsværfternes Vedkommende krævedes tillige Regulering af Arbejdstiden, saaledes at denne forlængedes om Sommeren og forkortedes tilsvarende om Vinteren. Disse Krav maatte vi naturligvis modsætte os. Der truedes med Konflikt. Fra Arbejdsgivernes Lockoutvarsel var undtaget Reparation af Fiskerifartøjer, hvilket særligt angik Træskibsværfterne i Esbjerg, men vor Afdeling i Esbjerg stillede sig solidarisk med Kammeraterne i det øvrige Land og var enige med os i at varsle Sympatistrejke paa Træskibsværfterne.

Lockouten traadte i Kraft 18. Marts 1925 og omfattede for vort Vedkommende 230 Mand. Sympatistrejken begyndte 28. Marts. Den store Konflikts Udvikling og Afslutning er bekendt. Forligsinstitutionens Mæglingsforslag, der over Bank gik ud paa Regulering efter Pristallet, blev i vort Forbund forkastet ved Urafstemning. Hovedbestyrelsen fik Bemyndigelse til at afslutte, men Konflikten udvidedes. Først 24. Maj forelaa et Forligsforslag, som Hovedbestyrelsen mente at kunne tiltræde under de foreliggende Omstændigheder. Det indeholdt et Ekstratillæg for Træskibsværfterne. Hovedsagelig paa dette Grundlag afsluttedes Konflikten i Juni Maaned for vort Vedkommende. Den havde kostet vort Forbund 35.717 Kr. alene i Understøttelse, men den havde givet Organisationen Lejlighed til at staa sin Prøve.

Formanden udtalte sin Anerkendelse af De samvirkende Fagforbunds og den socialdemokratiske Regerings Stilling under Konflikten og beklagede, at denne medførte Dansk Arbejdsmandsforbunds Udtræden af De samvirkende Fagforbund. Formanden takkede Afdelingerne, baade de, der var i Konflikt, og de, der blev holdt udenfor, for den udviste Solidaritet.

Formanden gjorde Rede for Overenskomstforholdene i 1926, 27 og 28 og slog til Lyd for, at de Fiskeriskibe, der med Statsstøtte skal bygges til Færøerne, fremstilles her i Landet.

Ved Kongressen i 1924 talte Forbundet 27 Afdelinger og 3 Filialer med 624 Medlemmer. Nu er Medlemstallet 607. Antallet af Afdelinger og Filialer er det samme som i 1924. Afdelingen i Rødby Havn maatte ophæves, men til Gengæld er Afdelingen i Aalborg nu tilsluttet Forbundet, hvormed alle Provinsafdelinger er samlede i Forbundet.

Diskussionen om Virksomhedsberetningen.

Under Diskussionen kritiserede *V. Ol-*

sen, Esbjerg, Forholdene paa Statens Bedding i Esbjerg.

Iøvrigt deltog *Hansen,* Frederikssund, *Dalgaard,* Aarhus, *Hans Jacobsen,* De samvirkende Fagforbund, og *Formanden* i Diskussionen, der i det væsentlige drejede sig om Overenskomstforholdene.

Beretningen saavelsom Regnskabet, der ligeledes blev aflagt af Formanden, godkendtes enstemmigt.

Under Beretningen vedtoges ligeledes enstemmigt følgende Resolution:

»Dansk Skibstømrerforbunds 20. Kongres i København 1928 udtaler sin skarpeste Protest mod Regeringens Forslag til en Tugthuslov, kaldet »Forslag til Lov om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfrihed«.

En saadan Lov vil, hvis den gennemføres, være skadelig og ødelæggende for vor ærlige og redelige Stræben for at bevare nogenlunde taalelige Lønforhold. Den vil berøve Organisationerne den nødvendige Handlefrihed og vil umuliggøre Opretholdelsen af ordnede Forhold paa Arbejdsmarkedet.

Vi maa paa det skarpeste fordømme de Bestræbelser, der er kommen til Orde fra Regeringspartiernes Side ved Forsøgene paa at gennemføre dette uhyggelige Lovforslag, og opfordrer Arbejdeerne Landet over til ved det forestaaende Landstingsvalg maalbevidst at medvirke til at berøve Regeringen dens Landstingsflertal og dermed forhindre det nævnte ondartede Anslag mod Organisationsretten.«

Skibstømrernes Fagforening i Københavns Stilling til Forbundet.

Punkt 5 paa Dagsordenen var et Forslag om Skibstømrernes Fagforening i Københavns Indmeldelse i Forbundet.

Adolphsen, Helsingør, gjorde Rede for Forslaget, der forelaa fra Fagforeningen i København, men kunde ikke erkende, at de foreslaaede Vilkaar var egnede som Grundlag for et fremtidigt Samarbejde.

Formanden, *Sigurdsson,* gjorde nærmere Rede for de førte Forhandlinger.

I Diskussionen deltog iøvrigt *E. Hansen,* Nakskov, *Nielsen,* Odense, *Johansen,* Helsingør, *Christensen,* Kalundborg, *V. Olsen,* Esbjerg, *Hansen,* Odense, *Simonsen,* Frederikshavn, *Sørensen,* Aalborg, *Petersen,* Svendborg, og *Bertelsen,* Korsør.

Fra en Række Afdelinger og fra Hovedbestyrelsen forelaa Forslag om, at Forbundets Hovedsæde skal vedblive at være i Provinsen, der, uanset om Københavns Afdeling optages, altid vil have det største Medlemsantal.

Enstemmigt vedtoges en Resolution, hvori det udtales, at Kongressen ikke ser nogen Grund til at flytte Hovedkontoret til København, og hvori det iøvrigt hedder:

»Forbundet er fremdeles villigt til at optage Foreningen, men dette skal ganske selvfølgeligt foregaa paa de samme Betingelser som Optagelsen af de andre Afdelinger, der har tilsluttet sig vort Forbund og indordnet sig under dets Love.«

Ændringer i Forbundslovene.

Man paabegyndte derefter Drøftelsen af en Række Forslag om Ændringer i Forbundets Love.

I Overensstemmelse med et særligt Forslag fra Svendborg Afdeling, der motiveredes af *Jensen,* Svendborg, vedtoges enstemmigt et af Hovedbestyrelsen om Affattelsen af Lovenes § 8 stillet Forslag, der er saalydende:

»Det staar søfarende Medlemmer frit for at overgaa til Sømændenes Organisation. Naar de atter søger Arbejde i Land, genindtræder de i den Afdeling, hvor de sidst var udmeldt. Saadan Genoptagelse sker indskudsfrit.«

Fra Svendborg var stillet Forslag om det ordinære Forbundskontingents Nedsættelse fra 80 til 50 Øre pr. Uge. Hovedbestyrelsen anbefalede at bibeholde det nuværende Kontingent, der forrige Aar nedsattes fra 1 Kr. til 80 Øre.

Formanden fraraadede yderligere Nedsættelse, navnlig paa et Tidspunkt, da man under Madsen-Mygdals Regering maatte være forberedt paa mulige nye Lønkampe.

Efter nogen Diskussion vedtoges Hovedbestyrelsens Forslag, saaledes at Kontingentet bliver uforandret.

Ligeledes efter Hovedbestyrelsens Forslag vedtoges enkelte Lovændringer vedrørende Forbundet og Hjælpekassen.

Lærlingeforholdene.

Formanden, *G. Sigurdsson,* gav en Række Oplysninger om Lærlingeforholdene i Faget. Forbundet har siden

sidste Kongres optaget 136 nye Medlemmer, af hvilke de 111 var nyudlærte Svende. Antallet af Skibstømrerlærlinge var i 1924 109 i hele Landet, men er i Øjeblikket 118. I Frederikshavn er Antallet størst, nemlig 18, derefter kommer Odense med 12, Esbjerg og Helsingør har 11, Korsør 9, Aaborg 8, Nakskov og Frederikssund 5.

Formanden paapegede den Tendens, der spores hos adskillige Mestre til egenmægtigt at forlænge Læretiden fra 4 til 5 Aar. Det synes at være saa rart for Mesteren at beholde Lærlingen et Aar ekstra og benytte ham som billig Arbejdskraft; men det holder i mange Tilfælde en Svend ude og paavirker i det hele Lønniveauet i nedadgaaende Retning. Vore Medlemmer bør forhindre, at noget saadant finder Sted, ligesom de er interesseret i, at der i alle Lærlingeforhold findes Lærlingekontrakt, saaledes som Loven foreskriver.

Under en paafølgende Diskussion gaves der almindelig Tilslutning til Formandens Udtalelser.

Andre Forslag.

Efter en Drøftelse af Overenskomstforholdene og Arbejdsforholdene paa enkelte Værfter overlodes Spørgsmaalet om Overenskomsternes Opsigelse til Hovedbestyrelsen. Er der nogen Uenighed eller Tvivl inden for denne, skal Spørgsmaalet til Urafstemning. De enkelte Afdelinger opfordredes til at drøfte Overenskomstbestemmelserne og tilstille Ledelsen eventuelle Ønsker om Ændringer.

Formanden gav derpaa en Række Oplysninger om Fagets Lønforhold i Skandinavien og om Samarbejdet inden for Træarbejdersekretariatet.

I Anledning af det forestaaende Landstingsvalg bevilgede Kongressen enstemmigt 200 Kroner til Socialdemokratiets Valgfond.

Efter Fastsættelse af Lønninger og Diæter gik man over til

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører genvalgtes *G. Sigurdsson* med Akklamation.

Til Næstformand genvalgtes *H. D. Hansen*, Odense.

Til Sekretær genvalgtes *Aage Rasmussen*, Odense.

Til Hovedbestyrelsen valgtes iøvrigt *Adolphsen*, Helsingør, med 24 Stemmer (Genvalg), *Simonsen*, Frederikshavn, ligeledes med 24 Stemmer (Genvalg), *V. Olsen*, Esbjerg, med 23 Stemmer (Nyvalg) og *N. P. Jensen*, Svendborg, med 14 Stemmer (Nyvalg).

Til Revisorer valgtes efter Forslag fra Odense *L. Rasmussen* og *Rein* med *P. Jørgensen* og *B. Berntsen* som Suppleanter.

Kongressens Afslutning.

Det vedtoges med 20 Stemmer ogsaa at afholde næste Kongres i København. 4 Stemmer faldt paa Odense.

Kongressen sluttede med Leveraab for Dansk Skibstømrerforbund og Afsyngelse af »Internationale«.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1175.

Jern- og Metalslibere hos A/S Smith & Co., Odense.

(Et Lærlingeforhold.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Juli 1928 i Sag Nr. 1175: De samvirkende Fagforbund paa Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmarks Vegne og denne igen paa Dansk Jern- og Metalsliberforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne og denne igen paa A/S Smith & Co., Odense's, Vegne.

I 1925 antoges Svend Aage Skov-Jensen af A/S Smith & Co. som Sliberlærling; der oprettedes sædvanlig Lærlingekontrakt, i hvilken Læretiden blev bestemt til 3 Aar, saaledes at den skulde udløbe den 14. Marts 1928. Kort før Læretidens Udløb modtog A/S en Henvendelse fra Lærlingens Fader, der ønskede Læretiden forlænget, for at Sønnen, der var af en noget langsom Natur, kunde supplere sin Uddannelse. Selskabets Direktør gik ind paa at imødekomme dette Ønske. Han har under Sagen udtalt, at han i og for sig fandt Anmodningen berettiget, og at han, hvis den ikke var kommen, vilde have haft sine Betænkeligheder ved at udstede Lærebrev efter de 3 Aars Forløb, men at han dog vilde have gjort dette. Den 10. Marts 1928 fik Kontrakten følgende Tilføjelse:

»Efter fælles Overenskomst er Firmaet Smith & Co. A/S og Faderen J. P.

Jensen blevet enige om at lade Lærlingen Svend Aage Skov-Jensen arbejde endnu et Aar som Lærling, og Lønnen bliver da 2/3 Svendeløn.«

Sliberforbundet protesterede mod denne Forlængelse af Læreforholdet, men Forhandlinger førte ikke til noget Resultat, og under denne Sag har derefter De samvirkende Fagforbund paa Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmarks Vegne og denne igen paa Dansk Jern- og Metalsliberforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens Vegne og denne igen paa Smith & Co. A/S's Vegne i Anledning af Brud paa bestaaende Overenskomst ved Forlængelse af et Lærlingeforhold og nedlagt Paastand paa, at det paagældende Læreforhold hæves, og at de Indklagede idømmes en Bod, der svarer til den Underbetaling, der har fundet Sted.

Klagerne gør gældende, at Læretiden i Kontrakten var fastsat til 3 Aar, hvilket er den normale Læretid og stemmende med Bestemmelsen i Overenskomstens Afsnit D § 1, hvorefter »faglærte Slibere er saadanne, som har arbejdet i Sliberfaget i 3 Aar og har modtaget Bevis herfor». Selskabet var derfor efter Klagernes Mening forpligtet til efter Læretidens Udløb at udstede et Bevis for udstaaet Læretid, og det vilde derved være blevet muligt for den unge Mand at finde Optagelse i den faglige Organisation. Dette vilde ogsaa være sket, hvis Læretiden ikke var blevet forlænget. Grunden hertil var imidlertid efter Klagernes Mening ikke Hensynet til Lærlingens Uddannelse, men at Lærlingens Fader ikke ønskede at have Sønnen gaaende arbejdsløs. Samtidig skaffede Selskabet sig billig uorganiseret Arbejdskraft. Saaledes som Minimallønningsbestemmelserne i Overenskomstens Afsnit E § 2 er formulerede, gælder de ganske vist kun for Medlemmer af Dansk Jern- og Metalsliberforbund, men i Praksis betales der altid de uorganiserede Arbejdere den samme Løn som de organiserede, og A/S har under alle Omstændigheder ved sin Fremgangsmaade afskaaret Ud-Lærlingen fra at blive optaget i Organisationen.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De henviser til, at Læretiden er blevet forlænget af Hensyn til Lærlingens Uddannelse, og at denne Forlængelse er sket efter Overenskomst mellem A/S og Lærlingens Fader og er lovlig efter Lærlingeloven, der fastsætter en Maksimumslæretid af 5 Aar. Forholdet maa derfor være Klagerne uvedkommende, og Bestemmelserne i Overenskomstens Afsnit D vedrører ikke Lærlinge.

Den gældende Overenskomst tager kun Sigte paa Forhold, der vedrører henholdsvis Medlemmer af Sammenslutningen og Forbundet, og der kan derfor i nærværende Tilfælde ikke være Tale om noget Overenskomstbrud. De Indklagede bestrider endelig, at A/S Smith & Co. paa nogen Maade skulde have hindret Lærlingen i at blive optaget i Organisationen.

Som ovenfor anført hævder de Indklagede, at Læreforholdets Forlængelse havde Hensyn til Lærlingens Uddannelse i Faget, medens Klagerne hævder, at Forlængelsen kun tilsigtede, at Lærlingen ikke skulde blive arbejdsløs. Egentlige Beviser er ikke fremført, men selv om den sidste Opfattelse er den rigtige, bliver dette ikke afgørende for denne Sags Udfald. Spørgsmaalet er da her, om der foreligger Overenskomstbrud, men dette afhænger igen af, om A/S Smith & Co. er pligtig at betale samme Løn til den uorganiserede Arbejder som til den organiserede. Efter Overenskomstens Ordlyd har de ikke Pligt hertil, og det er ikke godtgjort, at der skulde eksistere noget andet Grundlag for en saadan Forpligtelse, ligesaa lidt som der er tilvejebragt Oplysninger, der kunde tyde paa, at A/S Smith & Co. har modarbejdet noget Ønske fra Lærlingens Side om at blive optaget i Organisationen. Det af A/S Smith & Co. udviste Forhold findes herefter ikke at indeholde noget Brud paa den bestaaende Overenskomst, og de Indklagede vil saaledes være at frifinde. Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 ❋ KØBENHAVN DEN 18. AUGUST 1928 ❋ 25 AARGANG

Prisniveauet Juli 1928.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i April 1928, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 13, 1928; Beregningerne er nu ført op til Juli 1928 og er foretaget paa ganske tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger. Angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5, 1928. (Se »Arbejderen« 24. Aarg., Nr. 33.)

Resultatet af den nu foretagne Beregning fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder, dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelserne pr. Oktober 1927, Januar 1928, April 1928 og Juli 1928. Endvidere er meddelt Tal for den procentvise Stigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Den samlede Udgiftsstigning siden Juli 1914 for hele Budgettet udgør herefter 76 pCt., og Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet) er saaledes pr. Juli 1928 176.

Med Hensyn til Bevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden April 1928 skal anføres, at Udgiften til Fødevarer er steget med 14 Kr., medens Udgiften til Brændsel og Belysning er gaaet ned med 4 Kr. For Skatter og Kontingenter er Udgiften gaaet ned fra 489 Kr. til 473 Kr., hvilket udelukkende skyldes Skattebeløbet. Dette refererer sig ved denne Beregning til Skatteaaret 1928/29 og er beregnet af en noget mindre Indtægt end for Skatteaaret 1927/28. Udgiften til Beklædning m. v. er uforandret, hvilket ogsaa er Tilfældet med Udgiften til Bolig, idet allerede Aprilberegningen hviler paa den aarligt foretagne Statistik over Huslejestigningen (den sidst bearbejdede er for November 1927). Endelig har der for Gruppen »Andre Udgifter« været nogen Nedgang i Udgiften som Følge af mindre Prisfald paa forskellige Poster.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914	Okt. 1927	Jan. 1928	Apr. 1928	Juli 1928
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer.....	835	1267	1267	1266	1280
Klæder, Fodtøj, Vask.....	225	442	442	446	446
Bolig	248	469	469	478	478
Brændsel og Belysning.....	81	157	154	154	150
Skatter, Kontingenter o. lign. .	203	491	489	489	473
Andre Udgifter .	408	695	695	695	685
Ialt...	2000	3521	3516	3528	3512

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Okt. 1927	Jan. 1928	April 1928	Juli 1928
Fødevarer.....	100	152	152	152	153
Klæder, Fodtøj, Vask.....	100	196	196	198	198
Bolig.....	100	189	189	193	193
Brændsel og Belysning.....	100	194	190	190	185
Skatter, Kontingenter o. lign. .	100	242	241	241	233
Andre Udgifter..	100	170	170	170	168
Ialt...	100	176	176	176	176

Lønbevægelser og Konflikter.

Bladbudene ved A/S Bladkompagniet.

Den 30. Juli afholdtes der et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Strid mellem de i Kvindeligt Arbejderforbund organiserede Bladbude og A/S Bladkompagniet.

Det var Arbejdsgiverne, der optraadte som Klager, og Foranledningen var, at Bladbudene havde nægtet at udbringe et hver Maaned udkommende Blad »Forbrugeren« for 1 Øre pr. Nummer. Dette Blad er hidtil blevet udbragt af kvindelige Postbude, der i Henhold til en mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Postvæsenet bestaaende Overenskomst har faaet 2 Øre pr. Nummer.

Arbejdsgiverne paaberaaber sig en Bestemmelse i Overenskomsten med A/S Bladkompagniet, der gaar ud paa, at lejlighedsvis udkommende Blade betales med 1 Øre pr. Stk., men Forbundet hævder, at regelmæssigt udkommende Maanedsblade ikke kan betegnes som lejlighedsvis udkommende, og kræver derfor for disses Omdeling samme Pris, som det er fastsat i Overenskomsten med det konkurrerende Postvæsen.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Typograferne hos Firmaet C. Th. Thomsen, København.

Ved Oprettelsen af den sidste Overenskomst mellem Dansk Typograf-Forbund og Københavns Bogtrykkerforening opnaaedes der Enighed om, at der senest fra 1. Juli 1928 skulde ske en Omlægning af Arbejdstiden paa de Bogtrykkerier, hvor der hidtil havde været to Spisepavser, saaledes at der kun blev en Spisepavse.

Midt i Juni forsøgte Arbejderne paa C. Th. Thomsens Trykkeri ved en Henvendelse til Arbejdsgiveren at faa denne Omlægning nærmere bestemt, men blev afvist.

Arbejderne i Forbindelse med Københavns Afdeling foretog saa fra 1. Juli, med al mulig Hensyntagen til de foreliggende Forhold, selv en Omlægning, der dog Dagen efter ændredes efter Firmaets Ønske.

Hermed var Sagen, hvad man skulde have troet, dog ikke i Orden, idet Københavns Bogtrykkerforening har rejst Klage over Københavns Afdelings Optræden, idet man hævder, at Firmaet slet ikke i Henhold til den omtalte Overenskomstbestemmelse er pligtig til at omlægge sin Arbejdstid.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde den 17. Juli, men dette sluttede, uden at der opnaaedes Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Typografernes Tillidsmandssystem.

Efter at Dansk Typograf-Forbund ved Tarifforhandlingerne forgæves har forsøgt at faa indført Tillidsmandsregler, har Afdelingen i København vedtaget saadanne Regler og offentliggjort dem i Fagbladet, hvorefter der til Tillidsmændene er udsendt et Spørgeskema.

Københavns Bogtrykkerforening har ved Tillidsmandsreglernes Vedtagelse og Offentliggørelse taget Forbehold overfor Gyldigheden af Reglerne og overfor de Foranstaltninger, Forbundet eventuelt maatte træffe som Følge af Reglernes Vedtagelse.

I det udsendte Spørgeskema søger Forbundet, bl. a. ved at spørge om Trykkeriernes større faste Kunder, at skaffe sig Oplysning om Trykkeriets Art.

Dette har Københavns Bogtrykkerforening klaget over og truet de Tillidsmænd, som besvarer Spørgsmaalet, med Sagsanlæg for Krænkelse af Forretnings- og Driftshemmeligheder. Samtidig har man klaget over Reglernes Gennemførelse som værende i Strid med Septemberforliget.

Forbundet har fremsendt en Modklage i Anledning af, at Københavns Bogtrykkerforening under Trusler om Retsforfølgelse har søgt at hindre Tillidsmændene i at opfylde de dem af Organisationen paalagte Hverv.

Ved det i den Anledning afholdte Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Juli 1928 enedes man om, at Forbundet udtaler, at det ikke ved det paaklagede i Spørgeskemaet stillede Spørgsmaal har været Forbundets Hensigt at opfordre sine Medlemmer til at begaa Indiskretioner overfor Bogtryk-

kerforeningens Medlemmer, men kun at indhente almindelige Oplysninger om de enkelte Bogtrykkeriers Art. Forbundet garanterer endvidere, at de allerede indhentede Oplysninger ikke vil blive anvendt til konkurrencemæssig Skade for Bogtrykkerne og vil i fremtidige Udsendelser give Skemaet en saadan Affattelse, at man kan undgaa Misforstaaelser.

Hermed sluttedes Sagen, idet Københavns Bogtrykkerforening tilsiger Forbundet, at der i Anledning af det i Sagen passerede ikke fra Foreningens Medlemmers Side vil blive foretaget noget som helst Skridt overfor de enkelte Forbundsmedlemmer, og idet Parterne fuldt ud anerkender hinandens organisatoriske Rettigheder.

Kongresser.

Dansk Karetmagerforbunds 13. ordinære Kongres

afholdtes i Dagene 26.—28. Juli i Forsamlingsbygningen, Koldinggade 4.

I Kongressen deltog 55 Repræsentanter for Forbundets Afdelinger, 9 Hovedbestyrelsesmedlemmer samt 2 Gæster, ialt 66 Deltagere.

Skand. Træarbejdersekretariat og De samvirkende Fagforbund var repræsenterede af Snedkerforbundets Formand *Martin Petersen.*

Kongressens Aabning.

Forbundets Næstformand, *C. M. Carlsen,* bød velkommen. I sin Velkomsttale dvælede han ved den i Kongresperiodens 5 Aar skete Udvikling indenfor Forbundet.

Carlsen udtalte Haabet om, at Arbejderne havde lært, hvor meget det betød for dem — ogsaa fagligt set — at der sad en Regering ved Statens Ror, som havde aabent Blik for de smaa Hjems Livsinteresser. I de kommende Dage skal Kongressen tilrettelægge vor Organisations Arbejde fremefter, og jeg udtaler min Forvisning om, at alle møder med den ærligste Vilje og Haabet om, at Kongressen vil træffe rigtige og frugtbringende Beslutninger.

De i Kongresperiodens 5 Aar indtrufne mange Dødsfald blandt Arbejderbevægelsens bedste Navne har ogsaa ramt Forbundet, og Næstformanden holdt en smuk Mindetale over Forbundets nylig afdøde Forretningsfører *Em. Olsen.*

Olsens Gerning er, udtalte Carlsen, knyttet uløseligt til Dansk Karetmagerforbunds Historie og har præget hele Forbundets Virksomhed. Hans Saglighed og Grundighed forenet med hans Kærlighed til Arbejderbevægelsens Idé og dens Maal havde sat rige Frugter indenfor vor Stand, som altid vil holde hans Minde i Ære.

Martin Petersen hilste Kongressen i en Tale, hvor han dvælede ved det Ansvar, som hviler paa enhver Repræsentant for Arbejdernes Organisationer og Betydningen af det Opbygningsarbejde, som finder Sted i disse. Det enkelte Fag staar ikke ene i dette Arbejde, men udgør et Led i Arbejderbevægelsens store Enhed. Denne Enhed bør styrkes og udvides saa langt som muligt, og alt Organisationsarbejde bør gaa ud herpaa. Karetmagerne har altid været et trofast Led i dette Samarbejde saavel her i Landet som i international Henseende, hvor de er Medlemmer af den 1 Million 20.000 Mand stærke Træarbejderunion. Som Led i disse Organisationer træffer Kongressen i de kommende Dage Beslutninger om Fagets Fremtid, og jeg udtaler Haabet om, at de vil have Held og Lykke til at føre Arbejdet videre i afdøde Em. Olsens Aand.

Kongressen konstitueres.

Til at lede Kongressen valgtes *Chr. Christensen,* Randers, og *Theodor Hansen,* København, medens Sekretærarbejdet overtoges af *Johs. Christiansen,* København, og *Eigil Jensen,* Aarhus.

Beretning om Virksomheden.

C. M. Carlsen gav nogle Oplysninger, der supplerede den trykte Beretning, som de Delegerede forud havde faaet tilsendt. Lønningerne var i den forløbne Periode reguleret ifølge Statens Pristal og havde som Følge deraf i første Halvdel af Kongresperioden været stigende, men i sidste Del stærkt faldende. Pristallet var stærkt kritiseret som Lønfaktor; men var sikkert et stærkt mo-

ralsk Støttepunkt for Arbejderne overfor Raabet om Lønnens Nedskæring. Iøvrigt er det jo Arbejdsløsheden, der har præget Perioden, og der har som Følge heraf ikke været Basis for noget større Fremstød. Forbundets Virksomhed har derfor været bundet til Anstrengelserne for at bevare det opnaaede Lønniveau, og det var lykkedes at begrænse Reduktionerne til det, der i Overenskomsterne var fastsat om Pristalsreguleringer. I 1925 havde det kostet store Ofre for Arbejderne at tilbageslaa saadanne Angreb paa Arbejdernes Løn, som ikke var hjemlede i Prisfaldet; men Ofrene var ikke bragt forgæves. Det viste sig, at Arbejdernes Organisationer var stærke nok til at tilbageslaa Arbejdsgivernes Angreb, og de oprindelige Krav om 10—15 pCt. Lønreduktioner var endt som en 3 pCt.s Lønforhøjelse.

Arbejdsgiverne forsøgte jævnligt at slippe uden om Akkordpriskuranten, og Forbundet havde ofte maattet gribe ind overfor dem for at forhindre, at Arbejdernes Flid belønnes med, at man kræver Akkordpræstationerne opretholdt under timelønnet Arbejde. Dette var, som saa meget andet, en Frugt af Arbejdsløsheden, som Arbejdsgiverne søger udnyttet overfor deres Arbejdere, og det lykkedes desværre enkelte Arbejdsgivere ude paa Landet at faa unge Arbejdere til at se bort fra deres Overenskomst og søge at bevare Arbejdet ved at arbejde billigere, end Tariffen fastsætter. Dersom Forbundet skal kunne hævde det tvungne Akkordprincip, maa Afdelingerne skride ind overfor saadanne Arbejdsforhold.

Indenfor Faget var dets forhenværende Arbejdsgivere, Mestrene, efterhaanden deklasserede til at være Værkstedsbestyrere for Forhandlerne, som var ved at gøre sig helt til Herre over saavel Mestre som Svende.

De sidste 3 Aars stigende Arbejdsløshed indenfor Faget skyldtes den Udvikling, som paaførtes det ved Fremstillingen af Standardtyper paa Automobiler i de moderne Samlerfabrikker. Til disse Standardtyper, der fremstilledes i Tusindvis, anvendes ikke Træ.

Som Modvægt mod Arbejdsløsheden maatte Arbejderne være paa deres Post overfor Misbrug af Overarbejdet, og det var paa Tide at rejse Kravet om en yderligere Nedsættelse af Arbejdstiden som Modvægt mod den Teknik, der i sin Udvikling øger sin Produktionsevne paa Arbejdertallets Bekostning.

Faget led desuden under Manglen af Lærlingekontrol, og et Krav om Regulering overfor Arbejdsgiverforeningen vil blot stille de af dennes Medlemmer, som var virkeligt haandværksmæssigt uddannede Mestre, daarligere end de mange Outsidere, der eksellerede i Lærlingeudklækning, uden at have den ringeste Forudsætning for at kunne oplære nogen i Faget, og som sendte ret store Antal daarligt uddannede Folk ud i Kampen om Arbejdet til Skade for hele Faget.

Næstformanden sluttede sin Beretning med at mane til Agitation blandt de ude paa Landet arbejdende uorganiserede Karetmagere, saa disse sluttede op om Organisationen.

For det særlige Afsnit af Forbundets Virksomhed, som omfatter Arbejdsforholdene ved Statsbanernes Værksteder, aflagde Formanden for Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation *Lauritz Hansen* Beretning.

Efter en forbigaaende Splittelse var nu fra 1. September i Aar genoprettet det 30 Aar gamle Samarbejde mellem alle timelønnede Værksteds- og Remisearbejdere ved de danske Statsbaner. Rent lønmæssigt set var ogsaa Statsbanernes timelønnede Arbejdere underkastede Pristallets Virkninger.

Ved Afstemningen over Virksomhedsberetningen godkendtes denne enstemmigt.

Forbundets Regnskaber.

Derefter behandledes Forbundets Regnskaber. Administrationsfondens Regnskab udviser en Fremgang i Kassebeholdningen fra 15.695 Kr. 57 Øre i 1923 til 31.982 Kr. 22 Øre pr. 31. Marts 1928.

Strejkefondens Beholdning er gaaet faa Kroner tilbage i samme Tidsrum, idet Beholdningen ved Kongresperiodens Begyndelse udgjorde ialt 32.308 Kr. 86 Øre og er nu 32.278 Kr. 93 Øre.

Fondens Midler har været stærkt paakrævet, og dens Beholdninger stærkt svingende.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Lovændringer.

I en Generaldebat behandlede Kongressen derefter de forskellige Forslag til Ændringer i Forbundets Love. Ingen af de drøftede Ændringer har Interesse udenfor Forbundets Medlemskreds.

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører foresloges *C. M. Carlsen* og *Theodor Hansen*, København. Carlsen valgtes med 46 Stemmer, medens 18 stemte paa Theodor Hansen, der derefter enstemmigt valgtes til Posten som Viceforretningsfører.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes for København: *I. V. Hansen*, 49 St., *Lauritz Hansen*, 44 St., og *A. Jørgensen* med 35 St.

For Provinsen: *Christensen*, Randers, 61 St., *P. Johansen*, Aarhus, 52 St., *P. Andersen*, Odense, 49 St., og *Bigum*, Maribo, 48 St.

Til Revisorer valgtes *A. Mathiesen* og *Viggo Hansen*, København.

Næste Kongres afholdes om 5 Aar i Aarhus.

Internationale Meddelelser.

Konjunkturerne i Tyskland.

Med Henblik paa de i den senere Tid fra forskellige Sider fremkomne, tildels modstridende Meddelelser angaaende Konjunkturerne i Tyskland, henviser vi til en Artikel i »Gewerkschafts-Zeitung«, som beskæftiger sig med Resultatet af en af den tyske Landsorganisation foretagen Opgørelse vedrørende Konjunkturerne i Begyndelsen af Juni. Bladet siger i denne Forbindelse, at Konjunkturerne i Reglen plejer at tage et Opsving i Sommermaanederne, mens de forskellige Beretninger tyder paa en almindelig Stagnation. Forskellige Aarsager er ansvarlig herfor, bl. a. Forhøjelsen af Kulpriserne, den vedvarende Kapitalmangel i Byggefagene, det kolde Vejrlig (Tekstilindustrien, Beklædningsfagene, Konservesindustrien o. s. v.). Fagforeningernes Arbejdsløshedsstatistik genspejler ligeledes Tidernes Ugunst. Ikke blot Beklædningsindustrien og de denne nærstaaende Fag, men betegnende nok ogsaa Frisørerne og Gartnerne melder om stigende Arbejdsløshed, væsentlig grundet paa det kolde Vejr. Bjergarbejderforbundet ramtes ved Lukningen af talrige Gruber samt af Nedgangen i Kulforbruget, som dels skyldtes Konjunkturerne, dels var betinget af Aarstiden. En mere betydelig Forøgelse af de arbejdendes Antal kan egentlig kun noteres i Bygningsindustrien og de hermed beslægtede Fag, endskønt man heller ikke her noget Steds naaede det foregaaende Aars langt gunstigere Tal. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1176.

Kompagniskabsforhold hos Bagermestrene Johan Madsen og Fru Ingemann-Pedersen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. August 1928 i Sag Nr. 1170: De samvirkende Fagforbund paa Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bagerlaugs og Bagermestrene Johan Madsens og Fru Ingemann Pedersens Vegne.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund paa Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bagerlaugs og Bagermestrene Johan Madsens og Fru Ingemann Pedersens Vegne og nedlagt Paastand paa, at 2 Kompagniskaber, som Bagermestrene Johan Madsen og Fru Ingemann Pedersen har indgaaet med henholdsvis Bagersvend Mikael Hørning og Bagersvend Kaj Johansen kendes ugyldige og derfor maa ophøre.

Ved den mundtlige Domsforhandlings Begyndelse har de Indklagede erklæret sig villige til at tage Klagernes Paastand til Følge for saa vidt angaar Interessentskabet mellem Fru Ingemann Pedersen og Kaj Johansen, dog under Forbehold af Parternes Ret til at indgaa Interessentskab under en anden Form end den, der under nærværende Sag var paatalt, og denne Del af Sagen

er herefter bortfaldet. Retten har dog, under Hensyn til, at de Indklagede ikke har kunnet anføre noget til Støtte for, at de først saa sent har opgivet deres Protest mod Klagernes Paastand, forbeholdt sig at tage Spørgsmaalet om Sagsomkostninger under Paakendelse.

For Bagermester Johan Madsens Vedkommende er Sagens Omstændigheder følgende:

Den 1. April 1928 indgik Madsen og Hørning en Interessentskabskontrakt, ifølge hvilken de under Firmaet Johan Madsen & Co. fra 15. Marts d. A. at regne som ansvarlige Deltagere driver Bagervirksomhed i København. Kontrakten indeholder Bestemmelser om, at Interessenterne overtager og fortsætter den af Madsen tidligere drevne Virksomhed paa Vesterbrogade 83, saaledes at enhver af Interessenterne har Ret til at tegne Firmaet. Interessenterne hæfter solidarisk overfor 3. Mand for de Interessentskabet paahvilende Forpligtelser, og Fordel eller Tab deles lige. Begge skal efter bedste Evne arbejde paa Forretningens Trivsel og derpaa anvende deres hele Arbejdskraft. Enhver af Interessenterne er berettiget til à conto forventet Udbytte at hæve ugentlig 100 Kr. under Forudsætning af, at dette efter Firmaets Forhold kan anses for sandsynlig Fortjeneste. Madsens Hustru skal have Ret til at deltage i Arbejdet med Forretningen og herfor oppebære 150 Kr. pr. Maaned, og Madsen skal have Ret til at bebo den til Foretningen hørende Lejlighed mod en aarlig Leje af 1000 Kr., den stipulerede Husleje fradrages i det Madsen tilkommende Overskud ved den aarlige Opgørelse. Aarets Nettooverskud deles lige mellem hver af Interessenterne. Kontrakten indeholder endvidere Bestemmelse om, at den fra begge Sider kan opsiges med 6 Maaneders Varsel til en 1. Juli eller 1. Januar, og om at den opsagte Interessent paa nærmere Vilkaar er berettiget til at overtage hele Forretningen. Fremdeles indeholder Kontrakten sædvanlige Bestemmelser gældende for begge Parter om Fremgangsmaaden i Tilfælde af Misligholdelse, Dødsfald eller Fallit. Af Kontraktens Bestemmelser i Forbindelse med, hvad Bagermester Johan Madsen mundtlig har forklaret, fremgaar det iøvrigt, at Interessentskabsmassen bestaar af den i Bagerforretningen med Inventar og Maskiner liggende Værdi opgjort til 41.700 Kr., hvortil kommer et Beløb af ca. 10.000 Kr., som Madsen udreder til forskellige Forandringer og Forbedringer. Af Interessentskabsmassen ejer hver af Parterne en lige stor Andel. Som Vederlag for sin Optagelse i Interessentskabet skal Hørning udrede Halvdelen af de nævnte ca. 51.700 Kr. eller ca. 25.850 Kr. Heraf er betalt 2000 Kr., for Resten udsteder Hørning Gældsbrev til Madsen. Skylden forrentes med 5 pCt. p. a. og afdrages med 2200 Kr. om Aaret. Ekstraordinært skal der afskrives paa Gældsbrevet, hvad Hørnings Nettofortjeneste maatte udgøre udover 7000 Kr. Første Afdrag erlægges 15. Februar 1929.

Klagerne gør gældende, at Madsens Hensigt med Interessentskabskontrakten kun har været at komme uden om Bagerilovens Forbud mod Natarbejde i Fintbrødsbagerier. Ved at optage Hørning som Kompagnon tilsigter Madsen at faa Arbejdskraft om Natten. Kompagniskabet er derimod ikke oprettet for at tilføre Forretningen Kapital; efter Klagernes Mening er Kontrakten en Arbejdskontrakt, der er i Strid med den gældende Overenskomst, for saa vidt som Hørning skal arbejde om Natten uden fast Fridag eller Ferie uden Begrænsning i Overarbejde, og uden at have nogen Sikkerhed for de i Kontrakten omtalte Ugebeløb paa 100 Kr. Klagerne mener ikke, at Hørning vil være i Stand til at præstere de Afdrag, der er stipulerede i Kontrakten, og efter hele Forholdets Karakter vil Madsen til Stadighed være den ledende. Kontrakten indeholder ogsaa forskellige Bestemmelser til Fordel for Madsen, saaledes med Hensyn til Boligen og Hustruens Rettigheder. Efter Klagernes Mening er Kompagniskabet i den foreliggende Form stridende mod Overenskomsten og bør derfor ophæves.

De Indklagede procedere til Frifindelse, idet de hævder, at Kompagniskabsforholdet i eet og alt er lovligt. Overtrædelse af Bageriloven foreligger ikke, hvilket bedst fremgaar af, at den kompetente Myndighed, Arbejds- og Fabrikstilsynet, har godkendt Interessentskabskontrakten. Ej heller er

Kontrakten i Strid med Overenskomsten mellem Lauget og Forbundet. Hørning bliver efter Kontrakten i enhver Henseende ligestillet med Madsen, og de iøvrigt uvæsentlige Bestemmelser om Boligen og Hustruens Rettigheder gør ingen Forandring heri. I Forretningen er foruden Indehaveren beskæftiget 4 Svende, 2 Lærlinge og 2 Bagerikarle. Omsætningen i 1927 er opgivet til ca. 180.000 Kr., og der kan derfor paaregnes et Udbytte, som med Lethed vil sætte Hørning i Stand til at udrede de stipulerede Afdrag. At Hørning faar en væsentlig anden og bedre Stilling end en Bagersvend, hvis Aarsløn er ca. 3600 Kr., kan efter de Indklagedes Mening ikke omtvistes.

Der foreligger for Retten ikke Oplysninger, der tyder paa, at Interessentskabskontraktens Bestemmelser ikke er reelle eller ikke agtes overholdt. Efter Bestemmelsernes samlede Indhold og under Hensyn til Størrelsen af det paaregnelige Nettoudbytte maa det statueres, at Hørning ikke i Forhold til Bagerforbundet vil kunne betragtes som almindelig Arbejder i Virksomheden, og de Indklagedes Frifindelsespaastand vil herefter være at tage til Følge. Omkostningerne i Sagen i dens Helhed fastsættes til 300 Kr. og betales efter Omstændighederne med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag, for saa vidt den foreligger til Paakendelse, fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med 150 Kr. af hver af Parterne.

Sag Nr. 1188.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Blokade-Varsler.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. August 1928 i Sag Nr. 1188: Dansk Arbejdsgiverforening mod Dansk Arbejdsmandsforbund.

Ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Juli d. A. i Sag Nr. 1181 blev det fastslaaet, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde haft Bemyndigelse til at fremsende direkte til Dansk Arbejdsgiverforening de i Sagen omhandlede Blokadevarsler til Støtte for den af Finsk Transportarbejderforbund etablerede Strejke i Finland. Under Sagen paastod Dansk Arbejdsgiverforening, at det efter dens Mening ikke var tilladt at etablere Sympatiblokade her i Landet til Fordel for strejkende i Udlandet, og tog Forbehold om at faa dette Spørgsmaal afgjort under en ny Sag.

Ved Klage af 24. Juli d. A. har Dansk Arbejdsgiverforening indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund og paastaaet den af Forbundet behorigt varslede, fra den 12. Juli d. A. her i Landet iværksatte »almindelige Blokade af alle til danske Havne ankomne finske Skibe, hvad angaar disses Lastning og Losning samt Transport af det fra og til Skibene fremkommende Gods eller Varer af enhver Art«, kendt ulovlig som værende i Strid med Septemberforliget og de gældende Overenskomster, samt de Indklagede paalagt Bod.

I en under 31. Juli d. A. fremsendt Kontinuationsklage har Klagerne desuden paastaaet kendt ugyldigt et af de Indklagede den 25. Juli og 1. August d. A. fremsendt første og andet Varsel om udvidet Blokade, gaaende ud paa

> »at der fra og med Onsdag den 8. August d. A. ved normal Arbejdstids Ophør iværksættes almindelig Blokade af alle Skibe uanset Nationalitet, som maatte fremkomme med finsk Last, der er indladet i de blokerede finske Havne, eller som maatte forsøge at indtage Last til finsk blokeret Havn, samt Transport og Behandling af Varer af enhver Art til og fra saadanne Skibe, og det bemærkes udtrykkeligt, at i Varslet er ogsaa indbefattet Nægtelse af at røre ved de Varer, som ved Herr Justitsminister Rytters Elskværdighed er eller skal indlades eller udlosses af finske Søfolk eller Samfundshjælpere eller andre Skruebrækkere, af hvad Art nævnes kan, alt for saa vidt der ikke forinden er opnaaet en for de finske Arbejdere og det finske Erhvervsliv tilfredsstillende Ordning.«

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anført, at en Sympatiblokade, der er iværksat overfor danske Arbejdsgivere for derved at medvirke til, at finske Arbejdere faar tilvejebragt kollektive Overenskomster med deres Ar-

bejdsgivere, er i Strid saavel med Septemberforliget som med de mellem danske Arbejdsgivere og Arbejdere gældende Overenskomster.

Dansk Arbejdsmandsforbund paastaar sig frifundet og gør gældende, at Septemberforligets Bestemmelser om Parternes Ret til at etablere Arbejdsstandsninger er ubetinget og ubegrænset, uden Hensyn til Arbejdsstandsningens Grund eller Omfang, og at Forbundet derfor i nærværende Tilfælde har været berettiget til at iværksætte og varsle Blokade her i Landet til Støtte for den Konflikt, der i Øjeblikket paagaar i samtlige finske Havne.

De samvirkende Fagforbund, der har haft Adgang til at udtale sig under Sagen, har i det hele sluttet sig til det af Dansk Arbejdsmandsforbund under Sagen anførte.

Den paagældende Bestemmelse i Septemberforligets § 2, 1. Punktum, lyder saaledes:

> »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund erkender herved hinandens Berettigelse til henholdsvis at dekretere eller godkende Arbejdsstandsning; dog maa ingen Lock-out eller Strejke af hvilken som helst Grund eller Omfang dekreteres eller godkendes af nogen af Parterne, forinden den er vedtaget med mindst $^3/_4$ af de afgivne Stemmer af en efter vedkommende Organisations Love dertil kompetent Forsamling.«

Den trykte Beretning over de angaaende Forliget førte Forhandlinger indeholder ikke Bidrag til nærmere Forstaaelse af det, der er Tvisten i nærværende Sag.

Der er Enighed om, at det Arbejde, Blokaden og Blokadevarslerne omfatter, falder ind under de bestaaende kollektive Overenskomster, og disse maa anses sluttede med Forbehold af den ved Septemberforligets § 2 fastsatte Ret for Parterne til at iværksætte Sympatiaktioner. Men denne Ret kan ikke hjemle den Fremgangsmaade, der er udvist fra de Indklagedes Side i denne Sag. Herved skal særlig fremhæves, at der ikke vedrørende den finske Arbejdsstandsning bestaar nogen Konflikt mellem de under Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund hørende, modstaaende Organisationer, og at de under Dansk Arbejdsgiverforening staaende Organisationer i alt væsentligt maa antages at være uden Indflydelse paa, hvorledes Kampen mellem de finske Arbejdsgivere og Arbejdere udvikler sig, medens de Tab, en Sympatiblokade her i Landet vil medføre, i første Række vil ramme dansk Erhvervsliv. Den alt iværksatte og senere varslede udvidede Blokade her i Landet ligger herefter udenfor de naturlige Forudsætninger for Septemberforliget, der blev indgaaet i 1899 mellem danske Arbejdsgivere og danske Arbejdere ved Afslutningen af en lang Arbejdsstandsning her i Danmark, og kan saaledes ikke anses for hjemlet ved Septemberforliget. Som en Følge heraf, og idet bemærkes, at Retten ikke kan bedømme Lovligheden af Strejken i Finland, til Støtte for hvilken Sympatiblokaden er iværksat, findes Blokaden at være i Strid med de bestaaende kollektive Overenskomster, der med Forbehold af Retten efter Septemberforligets § 2 tilsiger Parterne gensidig Arbejdsfred i Overenskomstperioden, og i hvilke der ikke er taget Forbehold med Hensyn til Deltagelse i internationale Konflikter.

Blokaden vil herefter være at kende ulovlig.

Der findes ikke Anledning til at paalægge Dansk Arbejdsmandsforbund nogen Bod, idet Klagerne kunde have faaet Spørgsmaalet i nærværende Sag afgjort ved den den 11. Juli d. A. afsagte Kendelse, altsaa inden den første Blokade var traadt i Kraft.

Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at burde udrede med Halvdelen.

Kendelse:

Den af Dansk Arbejdsmandsforbund den 12. Juli d. A. iværksatte, ovenfor omhandlede Blokade, og de af samme den 25. Juli og 1. August d. A. fremsendte Blokadevarsler kendes ulovlige.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 ❋ KØBENHAVN DEN 25. AUGUST 1928 ❋ 25 AARGANG

Den simpleste Pligt.

Der kaldes over store Dele af Landet til Valg i de kommende Dage! Landstingets ene Halvdel skal fornyes for 8 Aar, og de fagorganiserede Arbejdere har ved denne Lejlighed et simpelt Pligtarbejde at udføre mod dem selv og deres Hjem.

Altfor ofte hører man den urimelige Paastand blandt Fagforeningernes Medlemmer, at de ikke er interesserede i Politik, og at Politik er Humbug, som breder sig paa Fagbevægelsens Bekostning.

Der behøves sikkert ikke ved denne Lejlighed at føres særligt talrige Argumenter i Marken for at overbevise enhver Arbejder om, at denne Opfattelse er forkert!

De Argumenter, der har Vægt, er alle ført af den nuværende Regerings Medlemmer og dens Støttepartier i de trange Stunder, der er forløbet, siden den i December 1926 overtog Magten, og den Arbejder, der ikke har mærket disse Argumenters slaaende Kraft, er, skal vi sige, ualmindeligt lidt ømfindtlig.

Det er Landstinget, det gælder! Ja vel! netop dette Ting, som under den socialdemokratiske Regering i 1924—26 havde saa overordentlig travlt med at forhindre Love, som var Resultatet af Socialdemokratiets Arbejde, i at se Livets Lys. Havde Landstinget allerede dengang haft en anden Sammensætning, var Staunings Regeringstid blevet endnu mere frugtbringende og den nuværendes Nedbrydningsarbejde besværligere. Thi det er jo den simpleste Sandhed, at Landstinget under vort Partis Regering var den Bremseklods, der af al Magt klemte om Fremskridtets Hjul og fornaglede det, og at det er det samme Landsting, der siden 1926 ikke har næret den allerringeste Betænkelighed ved at lade Madsen-Mygdals samfundsødelæggende Arbejde passere uhindret til Tusinder Hjems Sorg og Bekymring, er ligesaa uomstødeligt.

Vi erindrer blot om saadanne arbejderfjendtlige og fremskridtsspærrende Handlinger som Ophævelsen af den store Arbejdskommission, Ophævelsen af Tjenestemændenes Voldgiftsret, Ødelæggelsen af Arbejdsløshedsloven, af Lærlingelovgivningen, eller saadan en Ting som Sygekasselovens Forringelse, hvis Karakter mærkes i alle Hjem, som er nøje knyttet til det, der kan bringes ud af et Par Arbejdshænder. Alt dette taler for sig selv sit eget ubarmhjertige Sprog.

Ellers at trævle alle de Uhyrligheder op, som har fyldt den Tid, der er gaaet, er unødvendigt! Det ovennævnte vil vise enhver organiseret Arbejder, hvor hans Plads er, naar Valget den 14. September foregaar.

Skal der blive lysere Fremtid for den Dreng, der skal i Lære? bedre Kaar for den Gamle, der er udslidt? bedre Lægehjælp og billigere Medicin til de Syge i de fattige Hjem? og mere Hjælp til de mange, hvis Arbejdskraft ikke længere kan udnyttes? Ja saa er Sagen klar — *det sker kun, dersom vi underminerer den Regering, der sidder nu.*

Det kan naas, hvis enhver gør sin Pligt.

Der kan ændres saa afgørende ved Landstingets Sammensætning, at Kursen bliver en anden fremtidig.

Har du din Søns Fremtid paa Sinde, og ønsker du ham en ordentlig Uddannelse? Har du de Gamles Velfærd for Øje og ønsker dem en rolig Livsaften, og har du din Hustrus og dine Børns — din egen Fremtid for Øje, saa véd du, at din Plads er i din Fagorganisations Rækker, og at det Arbejde, du kan gøre

i dens Tjeneste, er det din simple Pligt at gøre og dig en Glæde at udføre. Men er din Fagforening dit Værn og Værge, maa du ikke overlade den ubeskyttet i deres Hænder, som vil skabe en Tugthuslov mod Fagforeningerne. *Du maa gøre din Pligt paa Valgdagen,* og selv om du ikke selv er fyldt 35 Aar den 14. September, er der alligevel Arbejde for dig at udrette ved at deltage i Agitationen Mand og Mand imellem, saa det den 14. September lyder: »*Alle Mand af Hus og stem det Venstreregimente* ned, som har den organiserede Arbejders Undertrykkelse som Fanemærke«.

Du gør det ved at stemme paa Socialdemokratiets Liste eller ved at hjælpe dets Agitatorer i deres Arbejde og ved at give en Skærv til dets Valgfond.

Den 14. September er Sejrens Dag for alle Arbejdere. Den Dag, hvor vi siger »Tak for sidst« til dem, der har trampet paa vore helligste Interesser og søgt at knuse vore Haab om bedre Lys og Lykke for Fremtiden. *Leis.*

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1928.

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der ligesom for tidligere Kvartaler for Januar Kvartal 1928 foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i »Statistiske Efterretninger« Nr. 15, 1927 (»Arbejderen« 24. Aarg., Nr. 52).

Det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, der refererer sig til Udgangen af de paagældende Kvartaler, omfatter denne Gang mellem 91 og 92.000 Arbejdere mod 92 à 93.000 i Oktober Kvartal 1927. Bevægelsen i Antallet af Arbejdere i Lønstatistikken skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de af Statistikken omfattede Arbejdere, og Forskellen i Arbejdertallet fra Udgangen af Oktober til Udgangen af Januar Kvartal var derfor ogsaa kun ringe og skyldtes hovedsagelig Sæsonfagene. Saaledes var der Stigning i Arbejdertallet indenfor Bygningsindustrien samt en mindre Stigning for Jern- og Metalindustrien og Cementindustrien, medens der for Sukkerindustrien var en meget betydelig Nedgang som Følge af Kampagnens Afslutning.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere (Formænd ikke medregnet) henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet paa Grundlag af det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale meddeles i Tabel 1. Angaaende Forbehold vedrørende Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger skal henvises til de i tidligere Redegørelser anførte Bemærkninger.

Af Oversigten fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Januar Kvartal 1928 var 127 Øre. For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 155 Øre, for Arbejdsmænd 125 Øre og for Kvinder 85 Øre. Dette betød i Sammenligning med Oktober Kvartal 1927 en Nedgang i Timefortjenesten paa 3 Øre for faglærte og 1 Øre for ufaglærte Mænd, medens Timefortjenesten for Kvinder var uforandret; for samtlige Arbejdere under et androg Nedgangen i Timefortjenesten 1 Øre.

For de enkelte større Fags Vedkommende fremgaar Bevægelsen i Timefortjenesten fra Oktober til Januar Kvartal af efterfølgende Tabel 2 over Arbejdslønnen i de enkelte Industrier m. v. Som det vil ses, var Lønningerne omtrent uforandrede i de fleste Fag, idet der ikke har fundet overenskomstmæssige Ændringer af Lønningerne Sted i større Omfang; af betydeligere Fag, hvor saadanne Ændringer har fundet Sted, skal nævnes Skotøjsarbejdere, Arbejdere i Chokoladeindustrien m. v. samt Arbejdere i Beklædningsindustrien, hvilke har faaet en mindre Lønnedsættelse. Endvidere har der som Følge af de bestaaende Overenskomster fundet en Februarregulering af Lønningerne Sted for Murersvende i Provinsen og Mølleriarbejdere i København (med henholdsvis 4 og $2^1/_2$ pCt. Lønnedgang). De her nævnte Ændringer har dog kun

Tabel 1 Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Ant. Arb. pr. 31/3 1928	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)					
		Jan. Kvartal 1928	Oktbr. Kvartal 1927	Juli Kvartal 1927	April Kvartal 1927	Jan. Kvartal 1927	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	18787	168	172	171	172	171	67,1
Ufaglærte »	16133	133	135	135	136	134	47,5
Ialt Mænd	34920	152	155	154	155	153	61,0
Kvindelige Arbejdere...	13393	88	88	88	90	89	32,3
Samtlige Arbejdere	48313	134	136	137	137	136	54,4
Provinsen							
Faglærte Arbejdere.....	14908	138	141	139	141	140	54,8
Ufaglærte »	21586	118	119	118	120	120	40,8
Ialt Mænd.....	36494	126	127	127	128	128	48,2
Kvindelige Arbejdere...	6828	79	79	78	80	80	25,7
Samtlige Arbejdere.....	43322	119	120	119	120	120	44,9
Hele Landet							
Faglærte Arbejdere	33695	155	158	157	159	158	61,3
Ufaglærte »	37719	125	126	125	127	126	45,5
Ialt Mænd.....	71414	139	140	140	141	141	55,0
Kvindelige Arbejdere...	20221	85	85	85	86	86	29,6
Samtlige Arbejdere.....	91635	127	128	128	129	128	50,2

virket en Del af Januar Kvartal. Derimod har der for Byggefagene været en ret stærk Lønnedgang fra Oktober til Januar Kvartal som Følge af den store Rolle Udbetalingen af Akkordoverskud spiller for disse Fag, der gennemgaaende arbejder med ret langvarige Akkorder. For Sukkerfabrikkerne skyldes Nedgangen i Fortjenesten Kampagnens Ophør. Iøvrigt maa det ved Betragtning af den faktisk stedfundne Lønbevægelse i de enkelte Fag fra Oktober til Januar Kvartal haves i Erindring, at for de Fag, for hvilke Arbejde paa Akkord spiller en større Rolle, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel paa Akkord som i Timeløn anvendes, altid vil være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste.

Ligesom for de nærmest foregaaende Kvartaler er der af Departementet indsamlet lønstatistisk Materiale fra Virksomheder, der ikke er tilknyttede Arbejdsgiverforeningen. Disse Virksomheder tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier samt Bagere i Provinsen), dels er det enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig en Del Virksomheder, som drives af Staten eller de større Kommuner. Paa Grundlag af saavel dette Materiale som det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale er der foretaget en Beregning af Arbejdslønnen for Hovedgrupperne af Arbejdere (jfr. Tabel 3), og for at eliminere den Virkning, som den forskellige Fordeling af Arbejdere mellem Fagene indbyrdes kan have, er der ved denne Beregning i Stedet for de faktiske Arbejdertal (hvormed der er regnet i foranstaaende Beregning for Arbejdsgiverforeningens Materiale alene) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag (Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924). Ved denne Beregningsmaade er muliggjort en Sammenligning mellem Løn-

Tabel 2. Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/3 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1927	Ant. Arb. pr. 31/3 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1927
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	794	155	154	4	125	127
Møller, —	53	139	139	174	113	115
— ufagl. Arb.	31	128	129	112	102	103
Chokoladefabr., fagl. Arb.	50	156	160	21	141	142
— ufagl. Arb.	122	114	114	16	114	115
— Kvinder	528	74	76	100	60	60
Bryggerier, ufagl. Arb.	1742	134	134	453	122	123
— Kvinder	702	98	98	338	83	82
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	40	131	128	235	126	126
— Kvinder	36	107	104	10	105	102
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	348	144	140	609	105	122
— Kvinder	169	81	80	50	57	61
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	29	123	137	18	100	119
— Kvinder	71	82	88	34	68	81
Konservesfabrikker, ufagl. Arb.	52	139	141	13	95	100
— Kvinder	170	80	80	27	66	62
Mælkekondens.fabr., ufagl. Arb.	—	—	—	95	111	111
— Kvinder	—	—	—	288	82	82
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Mænd, faglærte	761	144	142	646	141	140
— — ufaglærte	48	126	127	22	122	125
— Kvinder faglærte	749	116	115	390	124	119
— — ufaglærte	737	95	93	600	86	85
Cigaretfabr., Mænd, ufaglærte	35	206	199	2	132	125
— Kvinder	245	115	113	57	81	80
Røgtobaksfabr., Mænd, ufagl.	27	159	154	71	125	127
— Kvinder	105	101	109	144	89	89
Skraatobaksfabr., Mænd, faglærte	22	217	215	80	181	181
— — ufaglærte	18	124	125	31	121	121
— Kvinder	118	80	80	249	76	77
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	468	123	122	1460	113	114
— Kvinder	1622	85	86	2458	76	77
Rebslagerier, Svende	10	109	109	13	109	110
— ufagl. Arb.	50	104	103	20	97	98
— Kvinder	177	70	68	43	54	54
Possementfaget, Svende	20	140	153	3	182	209
— Kvinder	18	75	75	3	75	76
Sejlmagersvende	10	197	194	9	123	129
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	104	155	157	4	141	145
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	104	157	161	8	137	135
Tilskærere i Konfektionsindustrien	113	185	186	1	125	124
Syersker i Konfektionsindustrien	1261	78	79	307	69	69
— andre	90	81	83	127	69	69
Skomagersvende	22	135	141	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	806	158	158	97	129	127
— Kvinder	796	90	91	76	73	73
Hattearbejdersker	251	81	81	—	—	76
Læderindustri:						
Garverier, Svende	66	174	175	48	147	150
— ufagl. Arb.	82	155	155	95	133	139
Lædervare- og Portefeuillearb.	36	158	166	—	—	—

Tabel 2. (fortsat) Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/3 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1927	Ant. Arb. pr. 31/3 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1927
		Øre	Øre		Øre	Øre
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	222	170	173	108	119	127
Bygningssnedkersvende*)	508	163	176	822	124	129
Glarmestersvende	94	137	138	64	114	115
Malersvende	807	188	222	90	138	159
Murersvende	962	210	224	1324	139	150
Murarbejdsmænd	681	172	177	1394	115	119
Stukkatørsvende	36	166	188	5	145	146
Tømrersvende	581	291	209	1185	131	134
Arbmd. hos Tømrere	20	124	125	61	110	116
Linoleumspaalæggere	41	162	178	—	—	—
Isoleringsmontører	43	183	203	17	136	156
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	104	160	160	281	150	146
Børstenbindersvende	45	144	142	19	119	122
Billedskærersvende	15	155	155	13	130	130
Drejersvende	45	135	133	54	128	131
Forgyldere	19	190	194	16	138	152
Karetmagersvende	30	171	165	1	103	—
Kurvemagersvende	25	117	119	3	121	115
Møbelsnedkersvende	403	150	152	69	124	125
Maskinsnedkere	287	145	144	982	118	118
Træindustriarbejdere, ufagl.	205	120	119	421	102	101
Træindustri, Kvinder	29	86	78	23	76	75
Pianoarbejdere	119	169	171	10	130	149
Sadelmager- og Tapetserersvende	128	157	165	86	134	136
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1012	151	161	980	107	111
Brolæggersvende	37	231	292	11	117	149
Stenhuggerier, Svende	84	171	177	239	117	115
— ufagl. Arb.	44	129	133	132	106	104
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	6	130	130	250	106	110
Teglværker —	67	127	117	1830	106	108
— Kvinder	—	—	—	57	67	67
Cementfabrikker Arbmd.	—	—	—	1294	129	127
Keram. Industri, fagl. Arb.	184	168	168	28	122	123
— ufagl. -	310	131	128	51	104	102
— Kvinder	424	102	105	17	75	74
Terrazzoarbejdere	47	149	152	12	113	113
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	134	165	167	106	143	146
Elektrikere	454	147	152	412	133	134
Formere	415	190	186	478	153	155
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	216	146	149	80	130	129
Gørtlere	94	151	151	49	136	134
Kobbersmede	75	185	194	51	160	162
Malersvende	167	203	196	242	162	179
Metalslibere	115	172	171	62	133	134
Metaltrykkere	37	172	176	12	148	142
Skibstømrere	176	191	186	199	151	153
Smede- og Maskinarbejdere	5909	167	169	4699	139	141
Træarbejdere	376	158	158	581	136	139
Div. fagl. Arbejdere	79	179	178	63	137	142
Arbejdsmænd	4050	132	132	3726	116	117
Kvinder	2021	87	85	374	73	72

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Tabel 2. (fortsat) Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/8 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1927	Ant. Arb. pr. 31/8 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1927
		Øre	Øre		Øre	Øre
Kemisk Industri:						
Farversvende	27	140	142	4	134	138
Farverier, ufagl. Arb.	63	116	111	10	101	104
— Kvinder	45	71	71	—	—	—
Farve- og Lakfabr. ufagl. Arb.	188	111	111	—	—	117
Imprægneringsanst. ufagl. Arb.	—	—	—	20	164	161
Jern-, Metal- og Kludebranchen ufagl. Arb.	86	135	139	7	107	113
— Kvinder	80	78	79	40	65	64
Oliemøller, ufagl. Arb.	496	141	141	732	135	136
— Kvinder	28	80	79	37	71	71
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	34	127	129	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	57	138	128	457	142	129
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	51	106	107	49	103	104
— Kvinder	57	75	77	58	59	60
Tagpapfabrikker, ufagl. Arb.	38	143	149	7	97	97
Tændstikfabr., ufagl. Arb.	55	137	135	—	—	—
— Kvinder	126	78	78	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	406	118	120	155	117	129
— Kvinder	722	72	72	184	67	87
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	211	114	115	828	109	109
— Kvinder	39	81	82	270	71	72
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1811	180	181	935	168	167
Stentrykkere	211	174	172	85	144	144
Kemigrafer	132	164	167	15	158	151
Ufagl. Arb.	171	140	139	63	132	133
Kvinder	342	88	88	65	71	72
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	43	130	129	20	109	109
— Kvinder	88	87	87	27	70	70
Bogbinderier, Svende	408	181	181	109	132	134
— Kvinder	610	93	93	68	72	72
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	66	119	119	—	—	—
— Kvinder	260	81	82	2	76	68
Æskefabrikker, Kvinder	300	86	86	134	78	80
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	839	113	112	2297	108	108
Havnearbejdere	—	163	161	—	163	158
Kvinder	56	71	72	16	65	93
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	489	90.66	91.11	554	71.51	72.32
Fyrbødere	333	61.91	61.66	627	57.36	59.22
Chauffører	988	59.82	59.48	493	52.82	53.01
Kuske	910	56.76	57.07	749	50.44	50.77

ningerne paa forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

De af Departementet for Januar Kvartal 1928 direkte indsamlede Lønoplysninger omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa mellem 10 og 11.000, hvoraf ca. 5100 i private og ca. 5500 i offentlige Virksomheder, medens det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, hvorefter der ved Kvartalets Udgang beskæftiges mellem 91 og 92.000 Arbejdere, omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa godt 80.000. Det samlede lønstatistiske Materiale udgør herefter gnstl. ca. 91.000 Arbejdere for Kvartalet som Helhed. Det vil ses, at

Tabel 3. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Antal Arbejdere i Januar Kvartal 1928	Gnstl. Timefortjen. (med Anvendelse af et fast Arbejdertal indenfor hvert Fag)				
		Jan. Kvartal 1928	Oktbr. Kvartal 1927	Juli Kvartal 1927	April Kvartal 1927	Jan. Kvartal 1927
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Københavns						
Faglærte Arbejdere	18950	170	174	172	174	174
Ufaglærte —	18073	134	136	136	138	137
Ialt Mænd	37023	151	155	154	157	156
Kvindelige Arbejdere	12165	87	87	88	90	86
Samtl. Arbejdere	49188	137	140	139	141	140
Provinsen						
Faglærte Arbejdere	13575	137	140	140	141	140
Ufaglærte —	21802	116	117	117	119	119
Ialt Mænd	35377	125	127	126	128	128
Kvindelige Arbejdere	6196	76	77	77	77	77
Samtl. Arbejdere	41573	119	121	121	122	121
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	32525	152	156	154	156	155
Ufaglærte —	39875	122	124	123	126	125
Ialt Mænd	72400	135	138	137	139	139
Kvindelige Arbejdere	18361	82	83	83	85	83
Samtl. Arbejdere	90761	127	129	129	130	130

efter den her foretagne Beregning er Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et gaaet ned med 2 Øre fra Oktober til Januar Kvartal.

Siden Januar Kvartal har der ikke fundet overenskomstmæssige Lønændringer af Betydning Sted, og Arbejdslønnen i Øjeblikket kan derfor anslaas til at være omtrent den samme som Januar Kvartal.

—

Lønbevægelser og Konflikter.

Bageri- og Konditoriarbejdere hos tre københavnske Bagermestre.

Fra Bager- og Konditoriarbejderforbundet er der rejst Klage over, at Bagermestrene Magling, Amagerboulevard 127, Firmaet Rubows Eftfl. og Hofbager Olsens Søn har gjort Brud paa den mellem Forbundet og Københavns Bagerlaug bestaaende Overenskomst.

For den førstnævnte Mesters Vedkommende drejede det sig om Betalingen for to Arbejdsdage til en Svend, der var afskediget, de andre to Tilfælde drejede sig om Brud paa Regulativets § 3, der omhandler Udførelse af Arbejde paa Helligdage.

Der afholdtes Fællesmøder i Arbejdsgiverforeningen den 2. og 10. August, og der opnaaedes en Ordning af samtlige Stridsspørgsmaal paa følgende Grundlag:

Sagen vedrørende Bagermester Magling ordnes derhen, at den paagældende Svend for de to omstridte Dage erholder en Løn af Kr. 13,41 pr. Dag.

Firmaet Rubows Eftfl. betaler til Forbundet Kr. 150,00 for at have beskæftiget to Svende fra Rugbrødsbageriet 1. og 2. Pinsedag paa Tider, som strider mod Regulativets § 3, 1. Stk.

Firmaet Hofbager Olsens Søn betaler til Forbundet Kr. 250,00 for at have beskæftiget to Svende fra Rugbrødsbageriet 1. og 2. Pinsedag paa Tider, som strider mod Regulativets § 3, 1. Stk.

Forbundet tager sin Klage over sidstnævnte Firmas Dispositioner 1. og 2. Pinsedag tilbage.

Kvinderne hos A/S Københavns Fjerrenseri.

Sommerferiespørgsmaal.

Paa A/S Københavns Fjerrenseri har der i adskillige Aar bestaaet den Kotyme, at de dèr beskæftigede Kvinder havde en 6 Dages Sommerferie med Løn. I Aar har Firmaet nægtet at yde denne med den Motivering, at Overenskomsten ikke var fornyet.

Da almindelig Praksis jo er, at Overenskomsterne med tilhørende Kotymer alligevel bestaar, indtil der enten er etableret Arbejdsstandsning, eller der er Enighed om en ny Overenskomst, har Kvindeligt Arbejderforbund rejst Klage over den foretagne Ferienægtelse, og der afholdtes da et Fællesmøde herom i Arbejdsgiverforeningen den 15. August.

Mødet endte imidlertid uden Resultat, og Sagen vil nu blive indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden i Juli 1928.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Juli Maaned 1928 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Juli Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af Juli var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 13,5 pCt. mod 13,7 ved Udgangen af Juni; den stedfundne lille Nedgang faldt udelukkende paa Hovedstaden.

Arbejdsløsheden var ved Udgangen af Juli i Aar en Del mindre end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i saavel 1927 som 1926. Sammenlignet med Aarene 1923—25 var der derimod en betydelig Stigning, hvilket ogsaa var Tilfældet sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.), idet Arbejdsløsheden ved Udgangen af Juli i denne Periode kun var 5 pCt.

	Antal Arbejdere Marts 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Juli 1928	*) Juni 1928	Maj 1928	Apr. 1928	Juli 1927
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri.....	11714	11,6	12,9	11,1	10,8	21,5
Anden Industri m. v. ..	69549	15,2	15,5	15,1	16,7	17,5
Handel	5348	9,1	9,8	9,9	10,7	11,0
Arbejdsmd..	31642	9,4	9,7	11,2	12,5	13,0
Ialt...	118253	13,0	13,4	13,4	14,7	16,4
Provinsen:						
Bygnings-Industri.....	20237	12,0	13,1	12,6	16,3	18,4
Anden Industri m. v....	59705	15,6	14,8	14,8	17,0	20,2
Handel	6658	10,8	11,6	11,3	13,4	12,5
Arbejdsmd..	69498	13,1	13,4	14,9	19,6	16,2
Ialt...	156098	13,8	13,8	14,4	17,9	17,8
Hele Landet.	274351	13,5	13,7	14,0	16,5	17,2

*) Foreløbige Tal.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar...	21,8	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6
Februar..	23,1	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9
Marts	15,6	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3
April.....	11,0	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6
Maj	8,9	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0
Juni	8,1	5,0	9,1	15,6	18,0	13,7
Juli	7,5	5,4	8,3	16,8	17,2	13,5
August ...	8,0	5,6	9,8	16,8	16,4	
September	7,7	5,8	10,6	16,3	16,0	
Oktober..	8,0	7,0	13,5	18,3	17,5	
November	12,1	9,3	20,5	22,4	21,8	
December	19,6	17,1	31,7	32,2	31,6	

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 ❋ KØBENHAVN DEN 1. SEPTEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Lønreduktion og Produktionsmulighed.

Den vedvarende Arbejdsløshed sætter alle Sind i Bevægelse, og en Mængde Anskuelser om dens Bekæmpelse kommer til Orde.

De Anskuelser, som vore Arbejdsgivere og deres forskellige akademiske Pennefører i den Anledning fremfører, er landskendte og danner jo Hovedindholdet i Statsminister Madsen-Mygdals eneste Tale.

Nu er det naturligvis rigtigt, som det gamle Ord siger, »at det ikke er Guld alt det, der glimrer«, og man har Ret til at forberede sig paa en forfærdelig Masse ulogiske og inkonsekvente Paastande, naar en saadan offentlig Debat sætter ind. Men vi synes dog, at der bør være Grænser for, *hvor let købte* de Teorier bør være, der fra en saa betydende Institution som Dansk Arbejdsgiverforening bringes til Torvs, og det kan formentlig heller ikke være for meget at forlange, at Professorer i Økonomien skal have deres Logik i Orden, naar de offentligt udtaler sig om Produktionsmulighedernes Fremtid.

Det er efter vor Mening ikke tilstrækkeligt blot at forme et Propagandaord og saa køre frem med det i Tide og Utide uden at underbygge sit Standpunkt med Sandsynlighedsbeviser.

Og dog er det netop det, man ganske ublufærdigt gør Dag efter Dag og Uge efter Uge, naar man hævder, at Arbejdsløsheden lader sig bekæmpe gennem Lønreduktioner, Arbejdstidsforlængelse og koncentrerede og forbedrede Produktionsmidler.

Hvis en saadan Teori var blot nogenlunde rigtig, maatte der kunne stilles en logisk Bevisrække bag den, som i ubrudt Linie førte fra Aarsag til Virkning og fra Virkning paany til Aarsag.

For Eksempel maatte man kunne bevise, at hvis danske Arbejderes Løn blev 10 pCt. mindre, vilde danske Produkter blive 10 pCt. billigere, og hvad der maatte forlanges for at være et *afgørende Bevis* vilde vedblive at være disse 10 pCt. billigere end de med os konkurrerende Landes.

Man maa dokumentere sine Paastande, dersom de skal have Værdi i Arbejdernes Ører. Alt for ofte er vi blevet præsenteret for og skuffet af tilsyneladende rigtige og smukke Arbejdsgiverteorier, til at man kan forlange, at vi skal tro de Ord, der lyder fra den Lejr.

Det er jo dog ganske naturligt, at Arbejdsgiverne, og med dem alle de mange, som er Tilhængere af den kapitalistiske Produktionsform, fordi deres Interesser uløseligt er knyttet netop til denne Samfundshusholdning, at de kører frem med deres Paastande om, at Lønnen maa ned, for at der kan blive Arbejde. Men derfor er det skam stadigt lige forkert eller i hvert Fald stadig en løs og ubevist Paastand.

Og Lønreduktion vil ikke bringe Produktionen i Fart, fordi Lønreduktionen jo ikke er et specifikt dansk Middel, som ikke lader sig overføre paa udenlandske Arbejdspladser. Det vil altsaa blot være Indledningen til et internationalt Kapløb om, hvem der først kan borteliminere *hele den Post i Produktionsomkostningerne, som hedder Arbejdsløn.*

Selv om Arbejdsgiverforeningen i disse Dage ved Den faste Voldgiftsret bekæmper Internationalismen, véd vi jo alle, at de netop selv praktiserer denne Internationalisme dagligt ved at raabe om Udlandets Arbejdsløn, og de danske Arbejdsgivere er intet enestaaende Fænomen i den Retning. Tværtimod vil en dansk Lønreduktion øjeblikkelig rapporteres Verden over og

blive efterfulgt, og saa er Stillingen atter den samme.

Der kan altsaa kun højst blive Tale om en meget usikker og i saa Fald endda kun en meget kortvarig Begunstigelse for dansk Industri, og vore Organisationer er ikke indstillet paa kortsynet Opportunitetstaktik, men maa arbejde paa langt Sigt og ikke letsindigt bortkaste Fordele, det har kostet Aar at naa frem til.

Det nytter heller ikke at tro, at de danske Arbejdere er saa kortsynede eller saa daarligt underrettede, at de ikke kender Arbejdsløshedsspørgsmaalets internationale Karakter.

Vi véd det saa udmærket godt, at dette Spørgsmaal om Beskæftigelse af Befolkningen er et verdensomspændende Problem, og vi véd ogsaa, at der ingen varig Bedring er at opdrive her..

Det har Karl Marx fortalt os, og vi kan fortælle Hr. Bertel Ohlin, som har kaldt Marx for »Stuelærd«, at vi er imponerede over det Kortsyn, som Hr. Professoren aabenbarer netop i dette Spørgsmaal, hvor han end ikke kan faa Øjnene fra sit Studereværelse ud gennem Ruden til den store Verden og *der* opfatte, hvad der foregaar.

Det er for os ulærde, praktiske Arbejdere netop Karl Marx' Forudsigelser, der indtræffer. Det er den »Stuelærde«s Logik, der beviser sin Rigtighed og Ubønhørlighed. Det er Kriserne og Arbejdsløsheden, der banker saa haardt og hurtigt paa Samfundets Porte, at kun en meget distrait og døv Professor ikke opdager, at hele Bygningen ryster i sin Grundvold og ramler ned, hvis ikke Bankningen standses.

Fra hele Verden meldes om Arbejdsløshed og Kriser! Selv den tørre Statistik fortæller os i snart sagt alle Forhold, at det er pinende galt med vort Samfund.

Produktionen udgør Aar efter Aar stedse mere i Kvantum. Der væves stedse mere Tøj, brydes stedse flere Kul og mere Jern, fremstilles stedse mere af alt, hvad nævnes kan, end der fremstilledes i 1913 med 10 Timers Arbejdsdag, og de beskæftigede Arbejderes Antal er ikke større, snarere mindre forholdsvis set end dengang.

De lydige, utrættelige, præcise Maskiner bliver stedse flittigere og mere ydedygtige, og Befolkningen stedse talrigere, fattigere og mere ude af Stand til at forsyne sig med det producerede.

Lad os nævne et eneste enkelt Eksempel fra de sidste Dages England.

21.000 Minearbejdere skal flyttes til Kolonierne, fortæller Aviserne og er fulde af Anerkendelse for den vældige Statsmandskløgt og Snille, der her er udfoldet.

Aa Herregud ja! 21.000 Minearbejdere!

Naturligvis er der tusind Ting at varetage og uhyre meget Arbejde, der skal udrettes, naar 21.000 Mennesker skal flyttes ud af deres daglige Liv og til en helt ny Beskæftigelse paa den anden Side af Jorden.

Men er det ikke det bedste Bevis for, at alle de skønne Kræfter er spildte?

21.000 Minearbejdere, javel! men hvad saa med de øvrige 250.000 overflødige engelske Minearbejdere.

Hvornaar skal de holde Flyttedag og hvorhen?

Husk paa, at England først er naaet til dette Flyttedagseksperiment efter at have reduceret Minearbejdernes Løn ned til det utrolige og forlænget Minearbejdernes Arbejdsdag i samme forfængelige Haab som nu, om at komme Arbejdsløsheden til Livs.

Uendeligt meget lettere vil det være at lægge hele Historien om og erkende, at det nuværende Produktionsprincip ikke længere lader sig opretholde.

Lad os hellere straks mødes i Erkendelsen af, at Produktionen er til for at dække Menneskehedens Behov og ikke for at tilfredsstille dens Kapitalisters Profitbegær. Alt andet er som at søge Lægedom mod Tuberkulose ved Hjælp af Sultekure.

Samfundet er sygt, saa sandt som Arbejdsløsheden er et Sygdomstegn!

At forøge Sygdomstegnenes Antal ved at forringe Mulighederne for Vareomsætningen gennem at fratage endnu større Dele af Befolkningen dens Købeevne eller ved at forbedre Tekniken og derved gøre endnu flere Arbejdere overflødige, er den korteste Vej til Sygdommens Ophør; men det bliver efter den kendte Recept: »Kuren lykkedes, men Patienten døde!« *Leis.*

Højesterets Dom i den anden Kolindsundsag.

Udskrift af Højesterets Domprotokol i Sagen Nr. 198/1927: Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark mod Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen m. fl.

Stævning dateret den 10. Juni 1927.

Ved Østre Landsrets Dom af 28. Maj 1927 blev kendt for Ret:

»De Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør, een for alle og alle for een, til Sagsøgerne Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herskind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, J. B. Østergaard Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A. Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen betale

til Andersen	2.600	Kr.
- Eriksen	19.800	»
- Herskind	11.200	»
- Knudsen	33.200	»
- Legarth	38.000	»
- Munkedal	9.000	»
- Østerggard Pedersen	16.250	»
- Petersen	21.200	»
- Precht	5.250	»
- A. Sørensen	8.700	»
- Johs. Sørensen .	5.700	»
- Th. Sørensen ..	13.000	»
ialt	183.900	Kr.
og til Sagsøgerne i Fællesskab	1.008	» 24 Øre
altsaa ialt	184.908	Kr. 24 Øre

tilligemed Rente af de enkelte Beløb 5 pCt. pro anno fra den 15. September 1926, til Betaling sker.

Saa bør de Sagsøgte og ligeledes een for alle og alle for een til Sagsøgerne betale Sagens Omkostninger med 7000 Kroner. . . . .«

Af Højesteret afsagdes Torsdag den 10. Maj 1928 saalydende

Dom:

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Som udtalt i Dommen har de Indstævnte Krav paa Erstatning for det Tab, som den retstridige Blokade i Tiden efter den 10. Juni 1925 har paaført dem. Efter Omstændighederne findes nu Erstatningen at kunne sættes til 130.000 Kr., og Appellanterne vil herefter være at dømme til in solidum at betale de Indstævnte dette Beløb med Renter. Det bemærkes herved, at Erstatningen vil være at fordele mellem de Indstævnte i det Forhold, som er angivet ved de Beløb som ved Landsrettens Dom er tilkendt dem.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten vil Dommen kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til de Indstævnte med 1200 Kr.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund, De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør, een for alle og alle for een, til de Indstævnte, Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herskind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, J. B. Østergaard Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A. Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen, betale 130.000 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra de 15. September 1926, til Betaling sker. Forsaavidt angaar Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, een for alle og alle for een, til de Indstævnte med 1200 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

*

Udskrift af Højesterets Domprotokol i Sagen Nr. 197/1927: Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark mod Firmaet N. Kjær.

Stævning dateret den 10. Juni 1927.

Ved Østre Landsrets Dom af 28. Maj 1927 blev kendt for Ret:

»De Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark bør, een for alle og alle for een, til Sagsøgeren, Firmaet N. Kjær, betale 35298 Kr. 00 Øre tilligemed Rente

heraf 5 pCt. pro anno fra den 15. September 1926, til Betaling sker.

Saa bør de Sagsøgte og, ligeledes een for alle og alle for een, til Sagsøgeren betale Sagens Omkostninger med 2500 Kroner. . . .«

Af Højesteret afsagdes Torsdag den 10. Maj 1928 saalydende

Dom:

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, dog at Erstatningen efter Omstændighederne findes at burde nedsættes til 25000 Kr.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanterne have in solidum at betale til Indstævnte med 300 Kr.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 25000 Kr. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, een for alle og alle for een, til Indstævnte, Firmaet N. Kjær, med 300 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Ungdoms- og Oplysningsarbejdet.

Den 12. og 13. Juni 1928 afholdt Den internationale faglige Centrals faglige Komité for Ungdoms- og Oplysningsspørgsmaal under Forsæde af Sekretær Sassenbach et Møde i Amsterdam. Nærværende var alle Medlemmer, deriblandt Hans Hansen, Danmark.

Efter indledende Foredrag om Lærlingenes og de unge Arbejderes Stilling (Maschke), Lærlingeuddannelse og obligatorisk Fag- og Fortsættelsesskoleundervisning for unge Arbejdere (Pracek), den faglige Ungdomsbeskyttelse og Fabriksinspektion (van Maldere) og den faglige Agitation blandt Lærlinge og unge Arbejdere (Hansen og Hicks) udspandt der sig en meget livlig og udførlig Diskussion, der endte med Vedtagelsen af følgende Resolution:

»Den internationale faglige Komité for Ungdoms- og Oplysningsspørgsmaal har paa sit Møde den 12. og 13. Juni 1928 indgaaende behandlet Spørgsmaalet vedrørende Lovgivningen til Værn for den arbejdende Ungdom, de unge Arbejderes Fraguddannelse og deres Organisering. Resultatet af Forhandlingerne har Komiteen sammenfattet i følgende Resolution, som hermed forelægges Fagforeningerne:

I de europæiske Lande begynder for det store Flertal af den opvoksende Ungdom Erhvervsarbejdet allerede med det fyldte 14. Aar, mange Gange endnu tidligere. Aarene mellem 14 og 18 er et særligt vigtigt Tidsafsnit for den menneskelige Organismes Udvikling. Det er som Følge heraf almindelig anerkendt, at de unge Arbejdere trænger til større Beskyttelse end den, der gælder for de voksne Arbejdere. Denne Erkendelse kommer imidlertid hidtil kun mangelfuldt til Udtryk i den bestaaende Lovgivning til Værn for Ungdommen.

Foruden de anførte biologiske Grunde taler endnu andre vigtige Kendsgerninger for en Begrænsning af unge Menneskers Erhvervsarbejde. Vor tekniske Tidsalder placerer ethvert Menneske i en meget kompliceret Omgivelse. Mængden af Kulturgoder, som ethvert Menneske, navnlig det opvoksende, maa overtage og forarbejde aandeligt, er allerede vokset enormt og vokser fremdeles. Dette har til Følge, at den Skoletid (højst 8 Aar), som kommer i Betragtning for det store Flertal af unge Arbejdere, er blevet ganske utilstrækkelig. Det unge Menneske maa ogsaa efter, at han allerede forretter Erhvervsarbejde, have Mulighed for videre Uddannelse, saaledes som dette i mere fremskredne Lande er Tilfældet gennem Fortsættelses- og Fagskoler. Den Kraftanspændelse, som herigennem kræves af de unge Mennesker, maa udlignes gennem en Nedsættelse af Arbejdsydelsen i Virksomheden (kortere Arbejdstid).

Den moderne, intensive, mekaniserede Arbejdsmetode tærer i langt større Udstrækning paa Menneskenes Livskraft end den tidligere haandværksmæssige Virksomhed. Saalænge de unge Mennesker maa forrette Erhvervsarbejde i en Alder, i hvilken de endnu langtfra har opnaaet deres legemlige og aandelige Modenhed, vil det kun ved Hjælp af særlige Ungdomsbeskyttelses-Foranstaltninger være muligt at forhindre Overanstrengelse og et for tidligt og stærkt Slid paa Kræfterne.

Gennem en lovfæstet Ungdomsbeskyttelse kan der samtidig sættes en Stopper for en for stærk Begunstigelse ved Antagelse af Arbejdere. Gennem Særforskrifter angaaende Arbejdstid, Pavser, Ferien o. s. v. er det endvidere til en vis Grad muligt at modvirke den Tillokkelse, der ligger i de unge Arbejderes Billighed og Villighed. Samtidig styrker man hos Børnenes Forældre Tilbøjeligheden til at lade Skoletiden vare længere end 8 Aar.

Det af Den internationale faglige Central, den socialistiske Arbejder-Internationale

og den socialistiske Ungdoms-Internationale allerede opstillede Mindsteprogram til Værn for den arbejdende Ungdom danner Grundlaget for de fornødne lovlige Foranstaltninger i den nærmeste Fremtid. Mindstekravene lyder:

1. Forbud mod Erhvervsarbejde af Børn under 14 Aar.
2. Elementarskolepligt indtil Lavalderen for Børns Erhvervsarbejde er naaet.
3. Indførelse af obligatorisk Fortsættelsesskoleundervisning (Fagskoler) indtil det fyldte 18. Aar.
4. Udvidelse af Beskyttelsesbestemmelserne for Lærlinge, unge Arbejdere og Medhjælpere indtil det fyldte 18. Aar.
5. Fastsættelse af en Arbejdsuge af højst 48 Timer, iberegnet Fagskoleundervisning og den Tid, der medgaar til eventuelt Oprømningsarbejde.
6. Søndagshvile fra Lørdag Middag eller en fri Eftermiddag paa en af Ugens øvrige Dage.
7. Forbud mod unge Menneskers Anvendelse til Natarbejde.
8. Mindst 3 Ugers betalt Ferie for erhvervsarbejdende unge Mennesker (inklusive Lærlinge) under 16 Aar og 2 Ugers betalt Ferie for erhvervsarbejdende unge Mennesker (inklusive Lærlinge) mellem 16 og 18 Aar.
9. Forholdsregler med Hensyn til Forsorg, Understøttelse og Uddannelse af arbejdsløse unge Arbejdere.
10. Ordning af den faglige Uddannelse under Arbejderorganisationernes ligeberettigede Medvirkning.

Gennemførelsen af de lovlige Bestemmelser til Værn for Ungdommen maa kontroleres af dertil egnede Organer under Fabriksinspektionen. Arbejdsgiverne bør være forpligtet til at føre Lister over de i deres Virksomhed beskæftigede unge Arbejdere. Syge-, Invalide- og Ulykkesforsikringen skal ligeledes omfatte de unge Arbejdere.

Som enhver anden socialpolitisk Lovgivning fordrer ogsaa Ungdomsbeskyttelsen et Forarbejde fra Fagforeningernes Side. I jo større Udstrækning det i Overenskomsterne lykkes at faa optaget Bestemmelser angaaende Beskyttelse for Ungdommen, desto hurtigere kan man forvente, at Lovgivningen opfylder vore Fordringer.

Fagforeningerne bør være medbestemmende ved Fastsættelsen af de unge Arbejderes Løn. Det er navnlig Lærlingene, som i mange Tilfælde erholder en altfor karrig Løn. Hvor Lærlingelønnen fastsættes i Forhold til Arbejdsydelsen, taber Lærlingeopdrætningen sin Tillokkelse. Der bør derfor stræbes efter, gennem lovlige Foranstaltninger eller kollektive Overenskomster at tilpasse Lærlingelønnen efter de foreliggende Forhold. De voksne Arbejdere er ikke blot som Forældre til Lærlingene interesserede i en forsvarlig Betaling, men de vil heri tillige erkende et Middel mod Smudskonkurrence og kunstig Overfyldning af enkelte Fag. Paa samme Maade ligger Tingene med Hensyn til de unge Arbejdskræfter som Helhed.

Ud fra alle disse Betragtninger er det nødvendigt, at Arbejderklassen i alle Lande mere end hidtil søger at paavirke den offentlige Mening til Gunst for en udvidet Beskyttelse for den arbejdende Ungdom og skabe en gunstig Stemning for lovlige Foranstaltninger. I Overenskomsterne skal der saavidt muligt optages Særbestemmelser angaaende Lærlingenes og de unge Arbejderes Arbejds- og Ferieforhold. De voksne Arbejdere vil erkende, at en saadan Særstilling for de unge Arbejdere er nødvendig i hele det arbejdende Folks Interesse. Bedre Leve- og Arbejdsforhold for Ungdommen betyder bedre Udviklingsmuligheder for den næste Generation af Arbejderklassen.

Den i det fornævnte Mindsteprogram under Punkt 3 opstillede Fordring om Indførelse af tvungen faglig Fortsættelsesskoleundervisning er særlig aktuel i Øjeblikket. For den Ungdom, der forlader Folkeskolen og ikke søger over i højere Skoler, maa der indføres en Forpligtelse til at besøge en Fortsættelsesskole indtil det fyldte 18. Aar. Dette bør ogsaa gælde for Landbruget. De faglige Fortsættelsesskoler bør være offentlige (statlige eller kommunale). Fabriks- eller Bedriftsskoler maa kun oprettes med Myndighedernes Tilladelse og maa være underkastet offentligt Tilsyn. Arbejderne maa have Indflydelse paa disse private Bedriftsskolers Virksomhed for at forhindre, at de benyttes som Værktøj i Arbejdsgivernes Klassekamp mod den organiserede Arbejderklasse. Fortsættelsesskolen skal have sin egen Bygning og en særskilt Lærerstab. Undervisningen skal foregaa i Arbejdstiden og udfyldes gennem egne Læreværksteder. Søndags- og Aftenundervisning bør saa vidt mulig undgaas. Eleverne skal være underkastet et regelmæssigt Lægetilsyn. Der skal sikres Fagforeningen en passende Indflydelse paa Skolens Ledelse. Arbejdsgiverne maa være ansvarlige for Gennemførelsen af Skolebesøget. For den Tid, de unge Arbejdere besøger Skolen, maa der ikke ske Lønfradrag. Udgifterne til denne Undervisning bestrides af offentlige Midler, men der skal kunne opkræves Bidrag af Arbejdsgiverne. For de unge Arbejdere skal Skoleundervisningen være gratis.

For at sætte de unge Mennesker i Stand til at vælge den rigtige Livsstilling, skal Udviklingen af Institutioner til Vejledning ved Valg af Livsstilling fremmes mest mulig. Disse Institutioner skal ved deres Virksomhed prøve saavel de unge Menneskers personlige Anlæg som vedkommende Fags økonomiske Fremtidsmuligheder.

For at kunne gennemføre og fremme Foranstaltningerne til Værn for og Uddannelse af Ungdommen, maa Fagforeningerne selv staa i snæver Forbindelse med Ungdommen. Det er derfor en Nødvendighed, at Fagforeningerne organiserer Lærlingene og de unge Arbejdere. Anderledes lydende Bestemmelser i enkelte Fagforeningers Love bør tilpasses herefter. Foruden Varetagelsen af Ungdommens økonomiske In-

teresser maa man ogsaa have Opmærksomheden fæstnet ved dens Indførelse i den socialistiske Arbejderklasses Tankeverden og dens Forberedelse til Deltagelse i det praktiske Fagforeningsarbejde. Dette Oplysningsarbejde blandt den opvoksende faglige Generation kan bedst ske udenfor Rammen af de almindelige faglige Foranstaltninger. For saa vidt det ikke foregaar indenfor Fagforeningernes særlige Ungdomsgrupper og Ungdoms-Foranstaltninger, bør de socialistiske Ungdomsforeninger interesseres for dette Arbejde. En god Forstaaelse og et venskabeligt Samarbejde med disse anbefales.

Vor Tids unge Generation viser heldigvis en meget levende Interesse for Udøvelse af Sport, hvad der kan modvirke den skadelige Virkning paa Legeme og Sjæl, som Besøg paa Værtshuse og Dansesale mange Gange foraarsager. Det maa bl. a. ogsaa være en Opgave for Fagforeningerne at sørge for, at denne Sportsøvelse foregaar indenfor Arbejderbevægelsens Ramme.

Fagforeningernes organisatoriske Foranstaltninger til Gunst for Ungdommen maa tilpasses efter de i Landet raadende Forhold; ligeledes er det internationale Program til Værn for Ungdommen kun et Grundlag for de nationalt tilstræbte Fordringer og indledende Skridt.

Fælles for alle Organisationer maa imidlertid være Erkendelse af, at baade Ungdommens og den samlede organiserede Arbejderklasses Interesser fordrer en forøget Aktivitet til Gunst for den opvoksende Generation.«

Børns Arbejde i Amerikas forenede Stater.

New York. En Undersøgelse af Forholdene i Fabrikker, hvor der fremstilles Sukkervarer, som udføres af *Consumer's League* i New York, og hvis Resultat for nylig er offentliggjort, viser, at de Forhold, der er raadende, er utilfredsstillende efter saavel Arbejdernes som Konsumenternes Synspunkter. Ved Fabrikationen anvendes hovedsagelig ufaglærte Arbejdere, som er ganske unge og uerfarne; ved den sidste Undersøgelse var tre Femtedele af Arbejderne under 21 Aar. Det store Flertal af Pigerne bor hjemme hos deres Familier og underholdes delvis af disse. Lønningerne varierer fra 12 til 14 Dollars pr. Uge for Nybegyndere, men en stor Del af Arbejderne kommer ikke op over denne Lønsats. Under de travle Sæsoner forekommer meget Overarbejde, men i den øvrige Tid af Aaret arbejder mange Piger paa indskrænket Tid, medens de andre afskediges.

I Redegørelsen for Undersøgelsen foreslaas Oprettelse af en Komité til Afgørelse af, hvad der skal anses for »fair wage« (rimelig Løn). Et Forslag herom er ogsaa fremsat indenfor den lovgivende Forsamling, — streng Efterkommelse af den nye Lov om 48 Timers Arbejdsuge, særlig hvad Overtidsbestemmelserne angaar med Hensyn til Forebyggelse af Exploateringen af unge Pigers Arbejde under Højsæson, samt Anvendelse af gældende Sundhedsbestemmelser, idet de herskende Tilstande lader meget tilbage at ønske.

Pensylvanien. Departementet for Arbejde og Industri i Pensylvanien har udgivet en Redegørelse for Virkningerne af Bestemmelserne vedrørende Hjemmearbejde.

I Aaret 1924, da de her nævnte Bestemmelser endnu ikke var indført, viste Undersøgelserne, at 50 pCt. af de Familier, med Børn under 16 Aar, som arbejdede i Hjemmene, tillod deres Børn at beskæftige sig med Hjemmearbejde i Strid med Lovens Forskrifter. Efter Lovens Oprettelse gik Procenttallet ned til 24. Senere er der yderligere blevet indført Tilsyn med Hjemmearbejdet. Departementet har benyttet sig af den Metode at anmode Arbejdsgiverne om at ophøre med Udlevering af Hjemmearbejde til Personer, som fortsatte med Overtrædelser af Loven, trods gentagne Advarsler. Metoden siges at have haft meget gunstige Virkninger.

Kalifornien. Efter en af den paagældende Myndighed udfærdiget Forordning, som traadte i Kraft i Maj 1928, forbydes det Børn under 16 Aar at arbejde i umiddelbar Nærhed af Maskiner, som er i Gang, og ved Bygnings- eller Konstruktionsarbejder af enhver Art samt ved Udbringelse af Varer fra Motorkøretøjer.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i August Maaned 1928.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... -*Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. September 1928.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran Ordet* »...-Forbundets« skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger »Bager-«, Bogbinderforbundets Afdelinger »Bogbinder-« o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdel. i *udfyldes med Byens Navn.*

F.E. BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 ❋ KØBENHAVN DEN 8. SEPTEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Formerne hos A/S M. P. Allerups Eftf. og Maskinfabrikken »Phønix« i Odense.

Den 30. August afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foranlediget ved en Klage fra Arbejdsgiverne over en saakaldet ulovlig Arbejdsvægring. Sagen er kort fortalt den, at 9 af 35 Formere hos A/S M. P. Allerups Eftfl. den 10. Juli — St. Knuds Markedsdag — tog sig en halv Fridag, og 18 Formere paa Maskinfabrikken »Phønix« gjorde det samme den 13. Juli. Alle mødte til Arbejde igen den næste Morgen.

Fra Forbundets Side hævdes, at her kan ikke være Tale om noget, der kan betegnes som Arbejdsvægring, men kun om at holde »en halv blaa«.

Arbejdsgiverne mener imidlertid, at deres Medlemmer har lidt Tab, som de vil have erstattet, og da Forbundet ikke vilde indgaa paa noget i den Retning, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere paa Maskinfabrikken »Dano«.

2 Formandsspørgsmaal.

Paa Maskinfabrikken »Dano«, København, arbejder dels en Montør, som væsentlig er beskæftiget ved Opstilling og Afprøvning, og en Drejer, der særligt har til Opgave at vejlede Lærlinge, der paa vedkommende Virksomhed udgør et uforholdsmæssigt Antal. Begge har i en Aarrække haft Ansættelse som Formænd og ikke været Medlemmer af Fagforeningen.

Fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund er fremført, at de to saakaldte Formænd ikke har saadanne Funktioner, at de kan betragtes som Formænd i Septemberforligets Forstand, og at de som Følge deraf maa tilhøre Forbundet som Medlemmer.

Da Virksomheden paa det derom den 22. August afholdte Fællesmøde fastholdt sin Stilling til Sagen, forbeholdt Forbundet sig sin Stilling til Spørgsmaalets Indankning for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Nielsen & Winther.

I Anledning af, at Smede og Maskinarbejdere havde nægtet at arbejde om Formiddagen paa Grundlovsdagen hos A/S Nielsen & Winther, København, afholdtes den 22. August et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Det oplystes, at det gennem Aarene har været almindeligt, at Arbejdet hvilede hele Grundlovsdagen efter forudgaaende Afstemning blandt Arbejderne og Aftale med Virksomhedens Ledelse. Denne Gang har af 58 Arbejdere kun 12 tilkendegivet Ønske om at arbejde den 5. Juni, og Klubledelsen havde derefter ved Opslag bekendtgjort, at Grundlovsdagen var hel Fridag.

Efter Virksomhedens Protest blev Opslagene fjernede, og Arbejderne blev stillet frit.

Der mødte imidlertid kun 1 Mand.

Arbejdsgiverne krævede en Bod for ulovlig Arbejdsstandsning, og da der forelaa andre Sager af lignende Beskaffenhed, forbeholdt de sig deres Stilling med Hensyn til Sagens videre Forfølgelse.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Vølund.

Den 27. August afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af følgende Sag.

Der var fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund rejst Klage over, at A/S »Vølund«, som har et større Arbejde i Entreprise for Aarhus Elektricitetsværk, havde gjort Brud paa den mellem Forbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien bestaaende Overenskomst om Priser for Rørledningsarbejde m. m., idet Aktieselskabet havde ladet enkelte Arbejder udgaa af Akkorden og sendt disse til Udførelse paa Firmaets Kedelsmedeværksted.

Det lykkedes ikke ved Forhandlingerne paa Fællesmødet at naa til Enighed om Sagen, hvorfor Forbundet meddelte Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter, at man forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Internationale Meddelelser.

»Arbejdsgivere i alle Lande, forener eder!«

Endskønt Arbejdsgiverforeningerne i Reglen opstod og udviklede sig meget langsommere end Fagforeningerne, og det egentlig var Fagforeningernes uafbrudte Fremgang, der gav Stødet til Arbejdsgiverforeningernes videre Udbygning, er Arbejdsgiverne, i hvert Fald hvad Europa angaar, for Tiden saa godt organiserede, at deres Organisationer efterhaanden kan danne et Mønster for Fagforeningerne.

Specielt efter Krigen har Arbejdsgiverforeningerne været undergivet en voldsom Udvikling, idet man har bestræbt sig for at skabe en Modvægt mod Fagbevægelsens overordentlig hurtige Vækst og Magtforøgelse, hvorved den forstod at erobre et stort Antal sociale Rettigheder baade for det enkelte Medlem og for Arbejderklassen som Helhed. I en Tid som den nuværende, hvor internationale Truster og Karteller og andre Former af internationalt Samarbejde behersker det økonomiske Liv, er Ordet Klassesolidaritet trængt mindst lige saa stærkt igennem hos Lederne af Handel og Industri som hos Arbejderne. Fra at være smaa Grupper, som mere varetog egoistiske Særinteresser, er Arbejdsgiverforeningerne vokset til mægtige Sammenslutninger. Man bragte de personlige Rivninger eller de rent personlige Forretningsinteresser til Tavshed for at grundlægge mægtige og fasttømrede Forbund, som paa hele Arbejdsgiverstandens Vegne var i Stand til at træde op mod de store Arbejdersammenslutninger og kunde gøre deres Indflydelse gældende overfor de offentlige Myndigheder.

Trods Arbejdsgiverforeningernes forskellige Karakter i de enkelte Lande, der giver sig Udslag i, at nogle overvejende beskæftiger sig med Behandlingen af økonomiske og andre væsentlig med sociale Spørgsmaal, trods de i forskellige Organisationer bestaaende politiske og religiøse Meningsforskelligheder, er alle disse Organisationer sluttede sammen i det internationale Arbejdsgiverforbund. Saaledes findes der t. Eks. i Holland fire Arbejdsgiverforeninger, af hvilke en er romersk-katolsk og en kalvinistisk. Dette hindrer imidlertid ikke disse Organisationer i at opretholde en snæver Forbindelse med hinanden og yde hinanden Støtte ved Konflikter og i andre Anliggender, ligesom de tilsammen danner den hollandske Afdeling i det internationale Arbejdsgiverforbund. Paa samme Maade omfatter denne Internationale Arbejdsgiverforeningerne i Sydafrika, Tyskland, Belgien, Bulgarien, Danmark, Spanien, Estland, Finland, Frankrig, England, Grækenland, Ungarn, Italien, Japan, Letland, Norge, Holland, Polen, Portugal, Rumænien, Sverige, Svejts, Czekoslovakiet og Jugoslavien. Grundet paa deres stærke Koncentration formaar Arbejdsgiver-Internationalen at udøve en stærk Indflydelse paa Det internationale Arbejdsbureaus Virksomhed. Alle Arbejdsgiverrepræsentanter i Arbejdsbureauets Styrelsesraad tilhører Arbejdsgiver-Internationalens Bestyrelse, og denne bestemmer ogsaa den Holdning, som disse Medlemmer af Styrelsesraadet skal indtage overfor de forskellige Spørgsmaal, der kommer op til Behandling. »I de Bestyrelsesmøder, der finder Sted forud for Møderne i Arbejdsbureauets Styrelsesraad, bliver alle indenfor Arbejdsbureauets Ramme rejste Spørgsmaal behandlede og undersøgte«. Det samme gælder med Hensyn til de internationale Arbejdskonferencer. Ogsaa her er det Arbejdsgiver-

Internationalen, som forbereder Arbejdsgiverdelegationens Arbejde.

Indenfor Arbejdsgiver-Internationalen findes der bl. a. ogsaa en særlig Sammenslutning af danske, norske, finske og svenske Arbejdsgiverorganisationer. Arbejdsgiverne i disse fire Lande har i de sidste 20 Aar plejet et intimt Samarbejde og har siden 1921 deres eget Bureau i Bryssel, Arbejdsgiver-Internationalens Sæde.

(I. F. C.)

Den røde Fagforenings-Internationales officielle Medlemsantal.

I besynderlig Modstrid med Den røde Fagforenings-Internationales (R. F. I.) sædvanlige Snaksomhed staar den Tavshed, den altid bevarer angaaende alle indre Organisationsanliggender. Regnskabsberetninger, Medlemsbidrag, det nøjagtige Medlemsantal, kort sagt alle de Spørgsmaal, der i enhver Organisation altid fanger den største Interesse, synes at være den ganske ukendte Begreber. Mens det paa Grundlag af de af Amsterdam-Internationale offentliggjorte Beretninger til enhver Tid er muligt at følge alle Foreteelser indenfor den internationale Organisation, trænger kun sparsomme Oplysninger om den kommunistiske Fagbevægelses Organisationsanliggender ud til Offentligheden. Ved særlige Lejligheder kan imidlertid selv ikke R. F. I. komme udenom at give Oplysning om sit Medlemsantal. Saaledes indeholder Martsnummeret 1928 af »Rote Gewerkschafts-Internationale« i Anledning af R. F. I.s Kongres i Moskva en Oversigt over »R. F. I.s organisatoriske Styrke«, som er interessant og lærerig i mere end en Henseende. Thi her maa man for en Gangs Skyld aabent indrømme, at R. F. I. udenfor Rusland kun i Frankrig og Czekoslovakiet besidder Organisationer, der kan betegnes som Fagforeninger, men iøvrigt er ganske uden Betydning som *international* Organisation. Samtidig giver Oversigten en Forklaring paa den for Udenforstaaende mærkværdige Kendsgerning, at R. F. I. altid holdt sig i Baggrunden ved internationale Aktioner, hvor Arbejdernes Interesser stod paa Spil, og overlod hele Førelsen til Amsterdam-Internationale, mens dens egen Virksomhed udelukkende var begrænset til Vedtagelse af talrige og højst vidtløftige Resolutioner og Manifester samt til den sædvanlige afmægtige Skælden og Smælden paa de fæle Amsterdammere.

Ifølge de Oplysninger, som nævnte Artikels Forfatter giver, omfattede R. F. I. i 1927 Organisationer i følgende Lande:

	Medlemmer
Argentina:	
Læder- og Metalarbejdere..	2.300
Belgien:	
»Arbejdets Riddere«	8.000
Chile:	
Landsorganisationen	50.000
Kina:	
Landsorganisationen	2.800.000
Frankrig:	
Landsorganisationen (C. G. T. U.)	525.000
Irland:	
.....	18.000
Kanada:	
Skovarbejdere	3.000
Kolumbien:	
Landsorganisationen	1.400
Mongoliet:	
Landsorganisationen	5.000
Portugal:	
Tilhængere af R. F. I.	4.000
Spanien:	
Bjergarbejderforbundet i Asturien	1.000
Rusland:	
Landsorganisationen	10.248.000
	13.665.700

Udskiller man den russiske Landsorganisation fra ovenstaaende Fortegnelse, bliver der ikke meget tilovers for R. F. I. Thi ved Gennemgangen af denne Fortegnelse vil enhver, der har blot noget Kendskab til den internationale Fagbevægelse, øjeblikkeligt se, at de fleste af de her nævnte Organisationer kun bestaar paa Papiret, og at deres Medlemmer kun kan være til Stede i Forfatterens Fantasi. Den kinesiske Landsorganisations Medlemsantal forekommer selv Forfatteren lidt for »kinesisk«, thi han bemærker synligt trykket, at »Medlemsantallet er anført efter de ved den sidste Fagforeningskongres opgivne Tal. I Mellemtiden har der i Kina udspillet sig forskellige Tildragelser, der umuliggør en nøjagtig

Opgivelse af Medlemsantallet«. Han havde trøstigt kunnet tilføje, at det turde forholde sig paa lignende Maade med de 50.000 Medlemmer i Chile. Bemærkelsesværdigt er endvidere, at der hverken for Irland eller Portugal kan opgives noget Navn paa den tilsluttede Organisation, idet der kun anføres et ganske vilkaarligt Antal »Tilhængere af R. F. I.« Angaaende Organisationerne i Kolumbien, Mongoliet og de 1000 Grubearbejdere i Spanien vil vi ganske afholde os fra at drage disse Organisationers Eksistens i Tvivl, de være R. F. I. vel undt.

Af R. F. I.s egne Oplysninger fremgaar det saaledes klart og tydeligt, at denne Organisation med Urette bærer Betegnelsen »International«, og at det kun drejer sig om et af den russiske Landsorganisation finansieret Foretagende, som tilmed ganske har forfejlet sin væsentligste Mission: Ødelæggelsen af Amsterdam-Internationale og dennes Organisationer.

Ogsaa Forfatteren synes at mene, at dette er et altfor beskæmmende Resultat af et 9-aarigt, med uhyre finansielle Midler drevet og med den største Hensynsløshed ført kommunistisk »Fagforeningsarbejde«, og han søger derfor efter bedste Evne at udsmykke og forklare denne Kendsgerning, som i og for sig ikke er til at rokke. I dette Øjemed konstruerer han først en Gruppe »revolutionære Mindretal« i de forskellige Lande, som paastaas at befinde sig under kommunistisk Indflydelse. I Forhold til vedkommende Bevægelses Styrke og Størrelse bliver de forskellige Lande her opført med et vilkaarligt Antal Fagforeningsmedlemmer. For Tysklands Vedkommende opgives saaledes 1 Million kommunistisk sindede Fagforeningsmedlemmer. Størrelsen af dette Tal udledes som følger: »Overfor den tyske Landsorganisations 3.933.931 og det tyske AFA-Forbunds 680.000 Medlemmer udgør det revolutionære Mindretal, som af os er opført med 1 Million, mindre end 25 pCt. af Landsorganisationens og AFA-Forbundets samlede Medlemsantal, hvad der ganske sikkert snarere kan siges at være anslaaet for lavt end for højt.« Paa den samme simple Maade kommer Forfatteren til det Resultat, at der i 29 Lande findes nøjagtigt beregnet 2.874.600 Fagforeningsmedlemmer, der er under kommunistisk Indflydelse. Men selv dette er jo ikke overvældende, og derfor rykker Forfatteren endnu frem med »revolutionære Fagorganisationer« i 18 Lande med ialt 368.270 Medlemmer, som ganske vist ikke er tilsluttet R. F. I., men om hvilke man med ægte kommunistisk Beskedenhed uden videre formoder, at de sympatiserer med R. F. I.

Af denne Fremstilling samt af de Referater og Taler, der blev holdt ved R. F. I.s Kongres i Moskva, fremgaar det med al Tydelighed, at det er overordentlig daarligt bevendt med den internationale kommunistiske Bevægelse. Det deprimerende Resultat af R. F. I.s Virksomhed bliver heller ikke mere benægtet af fremstaaende kommunistiske Fagforeningsførere i de forskellige Lande. Desto mere humoristisk virker derfor de Konklusioner, som Forfatteren kommer til, da han i forbløffende Uvidenhed respektiv ægte kommunistisk Dristighed i Slutningen af sin Artikel konstaterer følgende: »Ganske vist er selv rent talmæssigt en Sammenligning mellem R. F. I. og Amsterdam ikke hel mulig, *fordi R. F. I. ogsaa støtter sig til Mindretallene indenfor Amsterdam*, som mange Gange ikke er organisatorisk sammenfattede, og til en Række Lande, hvis Medlemsantal grundet paa Illegalitet ikke engang tilnærmelsesvis kan fastslaas. Bemærkelsesværdig er dog følgende Kendsgerning: R. F. I.s Indflydelse udstrækker sig til 52 Lande (heraf 26 europæiske = 50 pCt.), mens Amsterdam kun omfatter 26 Lande (heraf 20 europæiske = 80 pCt.).«

Hvilken forbløffende Logik og hvilken Beskedenhed hos Forfatteren, der begrænser R. F. I.s Indflydelse til »kun« 52 Lande, skønt han dog lige saa godt kunde have taget et hvilket som helst andet Tal! Vi haaber kun, at R. F. I. med Henblik paa sin i Forhold til Amsterdam saa »vældige« Indflydelse i Fremtiden ophører med at gøre Amsterdam-Internationale ansvarlig for alle Tildragelser rundt om i Verden og nu endelig selv fra Ord gaar over til Handling og viser den forbavsede Verden, hvordan Sagen skal gribes an.

(I. F. C.)

REDAKTØR: VILH. NYGAARD Trykt hos F. E. Bording, København

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11 ❋ KØBENHAVN DEN 15. SEPTEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Dansk Postforbunds Kongres.

I Dagene 11.—13. Juli afholdt Dansk Postforbund Kongres i København (Studenterforeningens Festsal).

I Anledning af, at Kongressen under Dagsordenens Punkt angaaende Forbundets fremtidige Virksomhed skulde behandle Stillingen til De samvirkende Fagforbund, deltog Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Johs. Kjærbøl som Landsorganisationens Repræsentant.

Forbundets Formand P. Jensen redegjorde for de Forhandlinger, som Forbundsledelsen havde deltaget i om Forbundets Tilslutning til de danske Arbejderes faglige Landsorganisation, og gav derefter Ordet til Johs. Kjærbøl, der udtalte følgende:

Samling af Danmarks Arbejdere er et Spørgsmaal saavel om Solidaritet som om Hævdelse af Tjenestemændenes Leveniveau, thi dersom Udviklingen som Følge af Arbejderklassens Mangel paa Samfølelse og Modstandsevne skulde medføre en Proletarisering af det private Initiativs Arbejdere, vilde denne Proletarisering ogsaa bundfælde sig i Statstjenestemændenes Levevilkaar. Desværre er den danske Fagbevægelses Styrke ikke i fuldt Behold, men sættes til i manglende Samarbejde, fordi Arbejderne er splittet i altfor mange Organisationer, der arbejder selvstændigt og uden Hensyn til den samlede Arbejderklasses sande Vel. Vi har altsaa ikke saa stærk en Fagbevægelse, som vi kunde have, og dette gaar ogsaa ud over de danske Tjenestemænds Levevilkaar, thi der bestaar en Vekselvirkning her, som giver sig tydeligt Udtryk i Lønoverenskomsterne. Staten øver sin direkte Indflydelse paa Arbejdsgiverforeningen ved at opfordre denne til at reducere Arbejdernes Løn, og naar dette er sket, lader Staten straks Tjenestemændenes Løn fastsætte i Forhold til det, det private Erhverv betaler. Det private Erhverv anvender derefter netop Statens Lønninger under Lønforhandlingerne med Arbejderorganisationerne. Ved at staa nøje sammensluttede og yde hinanden økonomisk og moralsk Støtte kan der dæmmes op herimod, og det er saaledes ikke alene et teoretisk Spørgsmaal om Solidaritet, men tillige et Spørgsmaal om Sikring af Tjenestemændenes egne Levevilkaar, naar Spørgsmaalet om Optagelse i De samvirkende Fagforbund drøftes.

Kjærbøl redegjorde derefter for de Kontingentbyrder, som Medlemsskabet i De samvirkende Fagforbund medførte, og disse har, siden De samvirkende Fagforbund for 30 Aar siden dannedes, udgjort gennemsnitligt 5 Kr. 20 Øre aarligt, og heri var endda saavel Aaret 1899 og Aarene 1922 og 1925 medregnet. I Aaret 1926 udgjorde saavel det ordinære som det ekstraordinære Kontingent 1 Kr. 70 Øre pr. Medlem.

Spørgsmaalet om Strejkeretten er bragt paa Tale her, og jeg maa i denne Forbindelse gøre opmærksom paa, at De samvirkende Fagforbunds Love forhindrer De samvirkende Fagforbund i at dekretere et Forbund i Strejke imod dets Medlemmers Vilje.

Kjærbøls Tale hilstes med stærkt Bifald.

Derefter talte Forbundets Formand, der udtalte:

Landets Tjenestemænd maatte staa nøje solidarisk knyttet til Landets øvrige Arbejderklasse. Det vilde for Tjenestemændene være en Støtte overfor sig selv. Administrationsbidraget til De samvirkende Fagforbund kunde ikke virke afskrækkende, det kunde sikkert udredes af det nuværende Kontingent.

Anderledes med Forpligtelser med Hensyn til eventuelt Strejkebidrag. Der kan være visse Vanskeligheder. Men ogsaa dem kunde vi sikkert komme ud over, ved at vi byggede vor Organisation op paa en anden Maade.

En Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund med den nuværende Organisationsform vilde sikkert ikke være helt heldig. Postforbundet har ingen egentlig Indflydelse paa den enkelte Afdelings Medlemmer, hvilket selvfølgelig betyder en stor Svaghed for Forbundet. Man har en Tilbøjelighed til at ville optræde selvstændigt, og dette er sikret Afdelingerne gennem Forbundets Love. Postforbundet vilde med de nuværende Love i Virkeligheden ikke være i Stand til at paalægge Forbundets Medlemmer de nødvendige Forpligtelser.

Der har dog været et ganske glimrende Samarbejde mellem Afdelingerne; men saaledes, som Forholdene har udviklet sig, vilde en Reorganisation af hele vort Forbund være paa sin Plads. (Hør!). Vi kunde da komme til at optræde med større Sikkerhed udadtil. Ved en Reorganisation kunde Forbundet ogsaa blive bedre konsolideret i økonomisk Henseende.

Charles Petersen, Dansk Jernbaneforbund, gjorde opmærksom paa, at naar Tjenestemændene søger Tilslutning til De samvirkende Fagforbund, faar de Konservatives og Venstres Blade overordentlig travlt, fordi dette betyder en Styrkelse af Fagbevægelsen, at der tilføres Organisationerne en Stab af Medlemmer, som befinder sig udenfor Arbejdsgivernes Rækkevidde. Almindelige Arbejderorganisationers Støtte kan Arbejdsgiverne negligere ved at lockoute dem, men Tjenestemandsorganisationerne kan Arbejdsgiverne ikke lockoute, og deres Støtte til de kæmpende Fag kan ikke stoppes. Jernbaneforbundet har tilhørt De samvirkende Fagforbund i en Aarrække, og i 10 Aar har dets gennemsnitlige Bidrag udgjort 89 Øre pr. Maaned, og for disse Penge havde Forbundet ikke alene faaet Bevidstheden om at have gjort sin Pligt, men tillige opnaaet en Tilslutning til sine Medlemmers Kamp mod Lønreduktionerne, som var at sammenligne med en almindelig Forsikring. Det nyttede ikke, at kun den Del af Befolkningen, der havde et daarligt Helbred, sygeforsikrede sig. Ogsaa de, der aldrig blev syge, maatte være med, dersom der skulde ydes effektivt Værn, og saaledes var det ogsaa i det faglige Liv.

Ogsaa Charles Petersens Tale hilstes med stærkt Bifald, og det samme var Tilfældet med det Indlæg i Debatten, som Dansk Kommunalarbejderforbunds Viceforretningsfører R. Olsen gav.

Olsen pegede paa den Nytte, det i 27 Aar havde været for de kommunale Arbejdere at være Medlemmer af De samvirkende Fagforbund. Det maaltes maaske allerbedst ved, at der aldrig havde været stillet Forslag paa Kommunalt Arbejderforbunds Kongres om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Kommunalarbejderne havde i fuld Udstrækning faaet Støtte hos De samvirkende Fagforbund i Værn om Forbundets Forhandlingsret med de forskellige kommunale Myndigheder.

I den almindelige Diskussion deltog en lang Række Talere, der alle udtalte deres Tilslutning til Samlingstanken og tolkede den Opfattelse, at Dansk Postforbund bør være Medlem af De samvirkende Fagforbund.

Til Slut stillede Forbundets Formand følgende Forslag til Udtalelse:

»Idet Kongressen tager de faldne Udtalelser om Postforbundets Tilslutning til De samvirkende Fagforbund til Efterretning, paalægger den Hovedbestyrelsen fortsat at beskæftige sig med Spørgsmaalet og at forberede Sagen til Afgørelse af Medlemmerne paa det Tidspunkt, Ledelsen finder bedst egnet.

Det i Forbindelse hermed rejste Spørgsmaal om at gaa til en Reorganisation af Forbundet henvises til Undersøgelse af Hovedbestyrelsen, og det paalægges denne til Kongressen 1930 at fremsætte Betænkning herom samt eventuelle Forslag.«

Resolutionen vedtoges ganske enstemmigt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere paa Centraltrykkeriet.

Paa Centraltrykkeriet i København havde Medlemmerne af Bogbinderforbundet iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning i Anledning af en af Trykkeriet foretagen Antagelse af en Bogbindersvend.

Trykkeriet er Medlem af Københavns Bogtrykkerforening, der imidlertid ikke har Overenskomst med Bogbinderforbundet.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. September, hvor man, efter at det var oplyst, at Arbejdet var genoptaget, enedes om visse Aftaler om Arbejdsgivernes Ret ved Antagelser og om Fremskaffelse af en mere betryggende Ordning i overenskomstmæssig Henseende, hvorefter Sagen sluttedes.

Typografer paa Dagbladet »Sydvestjylland«.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. August 1928 behandledes en Klage fra Organisationen af Bladudgivere i Provinserne over, at Typograf-Forbundets Afdeling i Esbjerg formentlig havde iværksat Blokade overfor Dagbladet »Sydvestjylland«.

Typograferne har nægtet at tiltræde Arbejde til en Ugeløn af 65 Kr., og en paa Bladet ansat Typograf har opsagt og forladt sin Plads i Anledning af, at Bladet nægtede en Lønforhøjelse fra 65 til 72 Kr. ugentlig.

Fra Typograf-Forbundet er fremført, at der foreligger Aftale om, at Lønnen paa det paagældende Blad skal være gennemsnitlig 72 Kr., men at man ikke har iværksat nogen Blokade.

Paa Mødet enedes man om, at Forbundet erklærer sig villig til at skaffe Bladet Typografer til en Løn af 65 Kr., og Bladudgiverorganisationen erklærede sig tilfreds dermed, idet man dog, for saa vidt Arbejdsforholdene ikke falder til Ro, forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Lov for Færøerne om Mægling i Arbejdsstridigheder.

I sidste Rigsdagssamling (1927—28) blev der vedtaget en Lov om en Forligsmand i Arbejdsstridigheder, som maatte opstaa mellem Arbejdsgivere og Arbejdere paa Færøerne.

I denne Lovs § 1 udtales, at der i August Maaned og gældende i 3 Aar fra den paafølgende 1. Oktober at regne skal udnævnes en Forligsmand med det Hverv at medvirke til Bilæggelse af Stridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

Forud for hver Udnævnelse foranlediger Amtmanden nedsat et Nævn, der bestaar af 11 Medlemmer, hvoraf 2 vælges af Føroya Fiskimannafelag, 1 af Føroya skipara- og navigatørfelag og 2 af Føroya arbejdarfelag, 2 af Færøernes Rederiforening, 2 af Færøernes Købmandsforening og 1 af Arbejdsgiverforeningen, hvorhos 1 Medlem udpeges af Dommeren. Sidstnævnte Medlem er Nævnets Formand.

Er mindst 7 Medlemmer enige om at udpege en Person, betragtes denne som udnævnt. Meddelelse herom skal tilsendes Amtmanden inden 1. September. Hvis ingen saadan Meddelelse tilstilles Amtmanden rettidig, skal han eller den Person, som han maatte udnævne, fungere som Forligsmand for den kommende Periode, indtil der maatte fremkomme Meddelelse fra Nævnet om, at dette har udpeget en Forligsmand med mindst 7 Stemmer.

Lovens øvrige Paragrafer er næsten de samme som i Forligsmandsloven af 1. Marts 1927.

I Henhold til ovenforciterede § 1 har det heri omtalte Nævn i August Maaned d. A. enstemmig valgt Forsikringsdirektør *Hans O. Hansen*, Thorshavn, til Forligsmand. Som hans Stedfortræder valgtes Landbrugskonsulent *Mads Winther-Lützen*.

Tyske og danske Børns Feriebesøg i Danmark og Tyskland.

Det Arbejde, som var sat i Gang herhjemme for at hjælpe tyske Børn efter Krigen, vil endnu være i friskt Minde, og man vil sikkert erindre, hvorledes tyske Arbejdere i Taknemmelighed over denne Hjælp til deres Børn, trods deres ødelagte Valuta, satte sig i Skat for at hjælpe de danske Arbejdere under Stor-Lockouten i 1925.

Baade fra det tyske Socialdemokratis ledende Mænd, med Rigsdagspræsident Loebe i Spidsen, og fra det officielle Tyskland har man ønsket dette Arbejde fortsat i Form af danske Børns Besøg i Tyskland og tyske Børns Besøg i Danmark, og i de sidste Somre er disse Besøg gennemført med Held.

Den om denne Sag nedsatte Komité, i hvilken De samvirkende Fagforbund er repræsenteret ved 3 Medlemmer, har i flere Aar arbejdet alene ved Hjælp af Midler, fremskaffet under Haanden ad privat Vej, men da disse Midler var ved at slippe op, og da Arbejdet i Sommeren 1927 bragte et Underskud, har man henvendt sig til Fagforbundene i Danmark, af hvilke adskillige har vist Sagen sin Interesse ved at yde større eller mindre Bidrag, og Komitéen nærer det Haab, at der ogsaa fremtidig vil kunne forventes Støtte fra Forbundene.

Vi er fra Komitéen blevet anmodet om at optage nedenstaaende Bidragsliste, hvoraf det fremgaar, at 19 Forbund tilsammen har ydet Kr. 2715,00.

Liste over Bidrag til Feriebørnskomitéen.

(Indkommet til og med 2. April 1928.)

Dansk Arbejdsmandsforbund ..	200,00
Kvindeligt Arbejderforbund	490,00
Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund	500,00
Bødkerforbundet	25,00
Dansk Elektrikerforbund	25,00
Dansk Glasarbejderforbund	25,00
Dansk Hatte- og Buntmagerforbund	25,00
Dansk Jernbaneforbund	100,00
Dansk Karetmagerforbund	50,00
Murerforbundet	200,00
Dansk Mølleriarbejderforbund .	25,00
Papirindustriarbejderforbundet	50,00
Dansk Skrædderforbund	100,00
Dansk Slagteriarbejderforbund.	50,00
Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund	500,00
Dansk Tekstilarbejderforbund .	100,00
Dansk Træindustriarbejderforbund	100,00
Dansk Typograf-Forbund	100,00
Dansk Tømrerforbund	50,00
Ialt Kr.	2715,00

Paa Komitéens Vegne
E. Svendsen,
Bestyrer af A/S Arbejdernes Bryggeri »Stjernen«.

Internationale Meddelelser.

Grundstensnedlæggelse til den tyske Landsorganisations Fagforeningsskole.

I den lille By Bernau, en nordlig Forstad til Berlin, nedlagdes fornylig Grundstenen til den tyske Landsorganisations Fagforeningsskole. Leipart, Formand for Landsorganisationen og Næstformand i I. F. C., udtalte ved den Lejlighed i sin Festtale: »Man har til Tider kaldt Fagforeningerne for *Strejkeforeninger,* fordi de stillede Varetagelsen af Arbejdernes materielle Interesser i Forgrunden. Man vilde dermed miskreditere Fagforeningerne for Folket. De har aldrig været kun Strejkeforeninger, men de har altid stræbt efter, foruden Forbedringen af Løn- og Arbejdsforholdene ogsaa at give Arbejderklassen Mulighed for at tage Del i Kulturens Goder. Fagbevægelsen er heller ikke en Bevægelse af ren materiel Art, men en Kulturbevægelse. Som et Bevis herfor tjener det Værk, som her skal paabegyndes.

I denne Fagforeningsskole skal der uddannes Folk, som skal bære det her hørte og lærte ud i Masserne. Denne Skole skal have Karakter af en virkelig faglig Kraftcentral.« (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1185.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund mod Dansk Arbejdsgiverforening.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. September 1928 i Sag Nr. 1185: De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund mod Dansk Arbejdsgiverforening.

Efter at Københavns Barber- og Frisørlaug havde opsagt sin Overenskomst med Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund, frigjorde Lauget sig ved at erklære Lockout i Maj 1927, og siden er det trods gentagne Forhandlinger ikke lykkedes at etablere noget Overenskomstforhold mellem disse Organisationer, mellem hvilke der saaledes endnu bestaar Konflikt. Laugets Medlemmer arbejder med uorganiserede Medhjælpere, medens Forbundet har etableret saakaldte »Kampstuer«, der konkurrerer med Laugsmedlemmernes Forretninger. Blandt de Vilkaar i den tidligere Overenskomst, som Lauget ved Opsigelsen har villet fri sig for, var dels en Bestemmelse om, at man kun maatte beskæftige organiserede Arbejdere, dels den Bestemmelse, at Forbundet havde en vis Ret til at øve Kontrol med Laugsmedlemmernes Indgaaelse af Kompagniskaber. Af disse Bestemmelser havde den førstnævnte været gældende mellem Parterne i en længere Aarrække, dog fraset nogle Aar indtil vistnok 1924, i hvilke Aar Lauget var Medlem af Arbejdsgiverforeningen, medens den sidstnævnte Bestemmelse havde været gældende i 2 Aar.

Dansk Arbejdsgiverforening, hvis Formand havde forsøgt ved sin Mellemkomst at bilægge Konflikten, har ved Skrivelse af 16. Juni d. A. til Lauget imødekommet en af dette fremsat Anmodning om paany at optages som Medlem af Arbejdsgiverforeningen. For Optagelsen stillede Arbejdsgiverforeningen imidlertid visse Betingelser, derunder navnlig, at Lauget ikke kan forpligte sig til udelukkende at beskæftige organiserede Arbejdere og ikke maa underkaste sig Bestemmelser, der begrænser Medlemmernes Næringsfrihed ved f. Eks. at give Modparten Ret til at øve Kontrol med Kompagniskabers Indgaaelse, samt i det hele ikke maa indlade sig i Forhandling og ikke afslutte Overenskomst om Vilkaar, som Arbejdsgiverforeningen ikke vil og kan godkende.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbunds Vegne under Anbringende af, at den saaledes skete Optagelse af Lauget som Medlem af Arbejdsgiverforeningen er i Strid med Septemberforligets Punkt 2, sidste Punktum, overfor Arbejdsgiverforeningen nedlagt Paastand om, at Optagelsen annulleres, subsidiært, at de af Arbejdsgiverforeningen opstillede Betingelser bliver uforbindende for Københavns Barber- og Frisørlaugs Medlemmer, saalænge Konflikten i Frisørfaget i København er løbende, saaledes at Lauget eller dets enkelte Medlemmer kan afslutte Overenskomst med Forbundet, uden at en saadan skal have Arbejdsgiverforeningens Godkendelse og uanset, hvilke Vilkaar Overenskomsten indeholder. Klagerne har derhos paastaaet Indklagede idømt Bod og Sagens Omkostninger.

Arbejdsgiverforeningen paastaar sig frifunden og Sagens Omkostninger paastaaet Klagerne.

Septemberforligets Punkt 2, sidste Punktum, bestemmer, at det skal betragtes som Brud paa Forliget, hvis Arbejder- eller Arbejdsgiverorganisationer, der staar udenfor de to Hovedorganisationer eller have udmeldt sig af dem, under Strid med nogen af disse eller af de under dem hørende Organisationer understøttes af nogen ved Septemberforliget forpligtet Part.

Klagerne gør nu gældende, at Indklagede ved under Konflikten at optage Lauget som Medlem paa de stillede Vilkaar, hvorved Lauget paa Forhaand afskæres fra at imødekomme de to nævnte, af Forbundet rejste Krav, har ydet Lauget en Understøttelse af den Art, som den paaberaabte Bestemmelse i Septemberforliget forbyder. Endvidere henviser Klagerne til, at det i Arbejdsgiverforeningens Love i § 26 er bestemt, at saalænge en Arbejdsstandsning finder Sted hos en Organisation eller et

Medlem af en Organisation eller hos en Enkeltvirksomhed, der henhører under Arbejdsgiverforeningen, maa intet Medlem af en Organisation eller en Enkeltvirksomhed, der er optaget i Arbejdsgiverforeningen, hverken direkte eller indirekte handle mod deres Interesser, hos hvem Arbejdsstandsningen finder Sted; heraf vil efter Klagernes Anbringende følge, at Oprettelsen og Driften af de omtalte »Kampstuer« vanskeliggøres, da det kan forventes, at Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen vil vægre sig ved til disse Stuer at levere Inventar, elektriske Apparater, Vasketøj o. s. v., at udføre Snedker- og Malerarbejde, Installation af Vand, Gas, Elektricitet o. s. v.

Indklagede anfører herimod, at der ikke er givet Arbejdsgiverforeningens Medlemmer noget Direktiv af den sidstomtalte Art, og at der ej heller siden Optagelsen er paavist noget Tilfælde af saadan Vægring. Endvidere anfører Indklagede, at af de paaklagede Vilkaar er det første og det sidste ikke andet end, hvad der ifølge Arbejdsgiverforeningens Love gælder for ethvert af dens Medlemmer. Endelig peger Indklagede paa, at det i Skrivelsen til Lauget om dets Optagelse som Medlem udtrykkelig er udtalt, at Arbejdsgiverforeningen under de foreliggende Forhold er afskaaret fra at yde Lauget effektiv Støtte.

Som alt tidligere af Retten udtalt, er selve det Forhold, at en Hovedorganisation optager som Medlem en Organisation under dennes Konflikt med en under den anden Hovedorganisation staaende Organisation, ikke i sig selv en Understøttelse, der kommer i Strid med det omhandlede Punkt i Septemberforliget. Afgørelsen i saa Henseende maa bero paa de nærmere Omstændigheder i det enkelte Tilfælde og i den foreliggende Sag navnlig paa de stillede Vilkaar. Hvad nu først angaar Klagernes Henvisning til de Følger, som de formener maa befrygtes i Henhold til Bestemmelse i Arbejdsgiverforeningens Loves § 26, bemærkes, at da det ikke har kunnet gøres gældende, at saadanne Ulæmper har vist sig, maatte det være forbeholdt Fremtiden at føre Klage herover, hvis de maatte indtræde. Det samme maa gælde om det almindelige Vilkaar, der gaar ud paa at forbyde Afsluttelsen af en Overenskomst med Forbundet paa andre Vilkaar end saadanne, som Indklagede vil og kan godkende. Derimod maa Retten finde, at Indklagede ved som Betingelse for Optagelsen udtrykkelig at forbyde Lauget at indgaa paa de to andre Vilkaar, som hører til dem, hvorom den løbende Konflikt drejer sig, vil gribe understøttende ind i denne til Fordel for Lauget paa en Maade, der er uforenelig med den omhandlede Bestemmelse i Septemberforliget. I denne Henseende bemærkes endnu, at efter det oplyste har Arbejdsgiverforeningen i enkelte Tilfælde optaget Organisationer, der havde Overenskomst om kun at beskæftige organiserede Arbejdere, uden samtidig at kræve denne Bestemmelse ændret, hvorhos Vilkaaret om, at der ikke maa tilstedes Kontrol med Kompagniskaber, ikke findes i Arbejdsgiverforeningens Love.

I Henhold til det foran anførte maa Sagens Udfald blive, at den stedfundne Optagelse af Lauget som stridende mod Septemberforligets Punkt 2, sidste Punktum, maa frafaldes, hvorved bemærkes, at det maa blive Arbejdsgiverforeningens egen Sag, om den vil beholde Lauget som Medlem, naar de herfor stillede Betingelser saaledes udgaar. Der findes ikke at være Anledning til at paalægge nogen Bod, hvorhos Sagens Omkostninger 300 Kr. efter Sagens Beskaffenhed findes at burde udredes med Halvdelen af hver Part.

Kendelse:

Den foreliggende Optagelse af Københavns Barber- og Frisørlaug som Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening maa frafaldes.

Af Sagens Omkostninger 300 Kr. betaler Klagerne og Indklagede hver Halvdelen.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 ❋ KØBENHAVN DEN 22. SEPTEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Alfred Christiansen død.

Atter har Døden revet en af den danske Arbejderbevægelses gode Mænd bort, idet Hovedkasserer *Alfred Christiansen* Onsdag den 19. September afgik ved Døden, kun 59 Aar gammel.

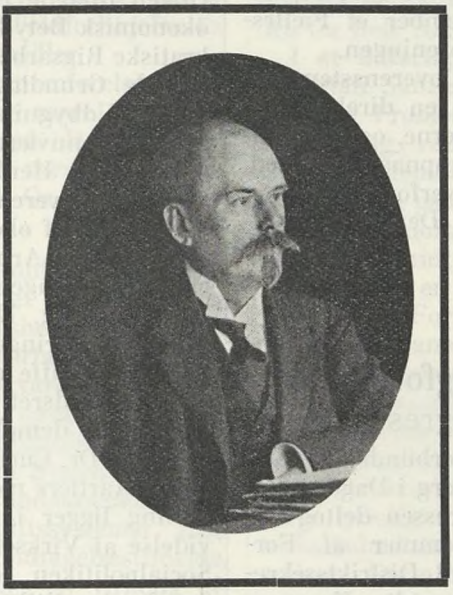

Christiansen var født i Stege, hvor han udlærte som Cigararbejder. Efter at have arbejdet i forskellige Provinsbyer kom han til København i Begyndelsen af 90'erne. Hans Interesse for den socialdemokratiske og den faglige Bevægelse førte ham hurtig ind i Organisationsarbejdet. Hans politiske Arbejde knytter sig særlig til Vælgerforeningerne i Københavns 4. og 6. Kreds. Han var i mange Aar Medlem af Kontrahentforsamlingen, indtil han i 1919 indtraadte i Kontrolkomiteen for den socialdemokratiske Presse.

I en Aarrække var Christiansen Medlem af Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelse og fra 1908 til 1918 Forbundets Formand.

Efter at have været Forretningsudvalgsmedlem i De samvirkende Fagforbund fra 1909, valgtes han i 1918 til Sekretær. Fra 1919 til 1924 fungerede han som Næstformand og valgtes derefter til Hovedkasserer.

Hans store sociale Indsigt bevirkede, at De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab valgte ham som en af de første Arbejderrepræsentanter i Arbejdsraadet, en Stilling han beklædte lige til sin Død.

Det vil føre for vidt at nævne alle de Udvalg og Kommissioner, Christiansen har været Medlem af gennem Aarene. Vi skal kun nævne Arbejdsløshedsnævnet, Socialraadet og Indenrigsministeriets Arbejdsudvalg.

Naar Forbundene betroede ham disse Hverv, skyldtes det, at man kendte og skattede hans store Arbejdsevne og dybe Indsigt i de sociale Love.

De sidste Par Aar var han stærkt hjemsøgt af Sygdom, særlig de sidste Uger var meget pinefulde for ham, saa Døden kom vel nærmest som en Befrielse for ham selv, men derfor føler vi Savnet af Christiansen lige smerteligt.

Christiansen vil stedse blive mindet som en retlinet Mand, en god Kammerat og en pligtopfyldende Kollega.

Lønbevægelser og Konflikter.

Typografer hos Firmaet Egmont H. Petersen.

Fællesmøde angaaende Kontrolforanstaltninger.

I Anledning af, at Typograferne hos Firmaet Egmont H. Petersen dels har nægtet at afgive Arbejdsseddel med Tidsangivelse efter hvert Arbejdes Fuldendelse, idet man henholder sig til den hidtil fulgte Praksis med Arbejdssedlernes Aflevering ved Arbejdsdagens Afslutning, og dels paa Forespørgsel derom fra Firmaet har erklæret ikke at ville betjene de Kontrolure, som Firmaet havde paatænkt at indføre, afholdtes den 13. September et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Man enedes om, at Uoverensstemmelsen søges fjernet ved en direkte Forhandling mellem Parterne, og saafremt der ikke derigennem opnaas Enighed, forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Tysklands Fagforbunds 13. Kongres.

Tysklands frie Fagforbunds 13. Kongres afholdtes i Hamborg i Dagene 3.—8. September. I Kongressen deltog 282 Delegerede, 30 Medlemmer af Forbundsbestyrelsen og 13 Distriktssekretærer. Desuden overværedes Kongressen af talrige Gæster, deriblandt Rigsarbejdsminister Wissel, Rigsøkonomiminister Curtius og Indenrigsminister Severin, Repræsentanter for Hamborgs Senat, Universitetet samt for forskellige andre offentlige Institutioner. Ligeledes var de fleste tyske og udenlandske Broderorganisationer repræsenterede paa Kongressen. De samvirkende Fagforbund i Danmark var repræsenteret ved Formanden, Vilh. Nygaard.

I sin Velkomsttale ved Kongressens Aabning oprullede Landsorganisationens Formand, Th. Leipart, et Billede af Tysklands frie Fagforbunds Udvikling. Som Følge af en Sammenslutning af mindre Forbund er Forbundenes Antal siden 1908 gaaet ned fra 62 til 35. I Aaret 1927 beløb Medlemsantallet sig gennemsnitlig til 4,1 Million. Ved Udgangen af 1927 var det 4.415.689, det steg altsaa imod Aaret forud med 482.754 eller ca. 12,3 pCt. Ved Slutningen af Juni Maaned 1928 naaede Medlemsantallet 4,6 Millioner. Udviklingen kan siden 1927 betragtes som heltigennem stabil. Specielt er Fagforbundenes finansielle Stilling fuldkommen befæstet. Leipart underkastede visse Arbejdsgivergruppers Politik en Kritik og erklærede, at det frem for alt var paakrævet, at Karteller og Syndikater blev stillet under Statskontrol. — Rigsministrene forelagde Kongressen deres Program, hvormed de meddelte, at Regeringen tillagde Fagforbundene en stor økonomisk Betydning. Den socialdemokratiske Rigsarbejdsminister Wissel udviklede Grundlaget for Arbejdsrettens videre Udbygning indenfor Republikken. Den nuværende sociale Stat maa ogsaa med Henblik paa Mægling og kollektive Overenskomster medvirke til Udjævning af økonomiske Kampe. Med Hensyn til Arbejderbeskyttelse maa Otte-Timersdagen fastsættes paa retsligt Grundlag. Ulykkesforsikringen og Specialforsikringen skal udvides. Man maa fremskaffe en omfattende og ensartet Arbejdsret efter rationelle Principer. Den demokratiske Rigsøkonomiminister Dr. Curtius fremførte, at de to sidste Aartiers mest karakteristiske Udvikling ligger i Fagforeningernes Udvidelse af Virksomheden til at omfatte Socialpolitiken og den almindelige Samfundspolitik. Det drejer sig ikke om uforsonlige Modsætninger mellem Kapital og Arbejde, men kun om to Sider af den samme Sag, som maa behandles med to modsatte Opfattelser. Mellem Samfunds- og Socialpolitik maa søges Enighed paa den midterste Linie. Berettigelsen af Fagforeningernes Krav om at faa Andel i Samfundsledelsen ligger i den Udvikling, som Forbundene har taget, og desuden i Rigsforfatningen. — Den socialdemokratiske Rigsminister Severin har ved sin Hilsningstale afgivet en Erklæring, hvorefter han har stillet som sin Opgave aktivt at demokratisere Tysklands Administrationsapparat, de Republiken fjendtlige Elementer maa fjernes.

Som Midtpunkt for Kongressens Dagsorden stod Formanden Leiparts Beretning og Spørgsmaalet om Samfundsdemokrati. I sin Beretning behandlede Leipart næsten samtlige aktuelle Spørgsmaal indenfor tysk Politik. Om den økonomiske Udvikling anførte han bl. a.: Kampen om en Forbedring af Arbejdsbetingelserne, der selvsagt forstærkes, da Samfundet fremkommer med det Argument, at Lønforhøjelser maa drage Prisforhøjelser med sig. Denne tvangsmæssige Forbindelse mellem Løn og Priser bestaar paa ingen Maade. Virksomhedernes Produktivitet er stadig vokset, men i Stedet for den forventede Prisnedgang er der indtraadt en stadig ny Prisforhøjelse. Denne usunde Tendens gælder det at bekæmpe saavelsom Toldforhøjelse for de vigtigste Næringsmidler.

Den virkelige Gennemførelse af 8-Timersdagen vil ikke mere støde paa nogen stærk Modstand. Det egentlige Problem ligger langt mere i den lovmæssige Tilladelse til Overskridelser af 8-Timersdagen.

Et vanskeligere Problem i den hidtidige Lønpolitik er det offentlige Mæglingsvæsen, i Særdeleshed i Forbindelse med Voldgift. Den forfatningsmæssige Ret til Kamp maa bevares. Fagorganisationerne afviser naturligvis ikke Statens Mæglingsinstitution. De har selv krævet den. Men Staten skal blot i al Almindelighed indskrænke Mæglingen. Tvangsvoldgiftssystemet maa indskrænkes til de Undtagelsestilfælde, i hvilke der foreligger en virkelig offentlig Interesse i at forhindre en Arbejdskamp, eller hvor sociale Grunde retfærdiggør, at der gennemføres en Forbedring af Arbejdsbetingelserne paa Trods af reaktionære Arbejdsgiverkredse. Forøvrigt kan der kun tænkes en Ændring i dette System, naar alle Arbejdsgivere beredvillig stiller sig paa Tarifoverenskomsternes Grund.

Efter en temmelig livlig Diskussion om Forretningsudvalgets Beretning vedtoges flere Resolutioner: Kongressen opstillede først og fremmest Kravet om, at 8-Timersdagens Grundsætning gennemføres i alle Samfundsgrene, og iøvrigt at Washington-Overenskomsten ratificeres. Om den tyske Arbejderbeskyttelseslov forventer Kongressen i store Træk en Udvidelse af den samlede Arbejdsret. En anden Resolution angik Lovgivning om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshed. Kongressen billigede Grundtanken i den Lov, der var stillet i Udsigt, og gav det Ønske Udtryk, at man vilde bringe samfundsmæssig skolede Kræfter i Anvendelse ved Administrationen. Kriseforsorg for de Arbejdsløse maatte udvides. Endvidere blev der vedtaget en Beslutning med Hensyn til Ungdommens Frihed og Beskyttelse for den arbejdsløse Ungdom. Det blev deri udtalt, at det var nødvendigt snarest at faa en retslig Ordning af Ferie for unge Mennesker. Rigsregeringen blev anmodet om at fastsætte Begyndelse og Ophør for den almindelige Skolepligt fælles for hele Riget.

I et udførligt Foredrag behandlede Naphtali Samfundsdemokratiets komplicerede Problem. I en af Kongressen enstemmig vedtagen Beslutning blev Samfundsdemokratiets Aand og Betydning fastsat paa følgende Maade: »Samfundets Demokratisering betyder en Afskaffelse Skridt for Skridt af det Herredømme, der er opbygget paa Kapitalismen, og en Forvandling af Samfundets ledende Organer paa kapitalistisk Omraade til saadanne paa Samfundets Omraade i Almindelighed. Samfundets Demokratisering følger Skridt for Skridt med Kapitalismens stadig tydeligere sigtbare Strukturforvandling. Udviklingen fører tydeligt fra kapitalistisk Enkeltvirksomhed til organiseret Monopolkapitalisme. Dermed bliver ogsaa den organiserede Arbejderklasses og det politisk-demokratisk organiserede Samfunds Modkraft vakt. Til disse Samfundsdemokratiets Opgaver og Krav hører ogsaa den kollektive Arbejdsret og den sociale Arbejderbeskyttelse, Socialforsikringens Udvidelse og Selvforvaltning, Udvidelse af Arbejdernes Medbestemmelsesret i Bedrifterne, Arbejderklassens paritetiske Repræsentation i alle samfundspolitiske Institutioner, Sammendragning af Industrien til Selvforvaltning, Samfundsvirksomhedernes Udvikling i det Offentliges Hænder, Landbrugets Produktionskrav gennem kooperativ Sammenslutning og ved Fagskoler, Udvikling af de faglige Egenbedrifter, Kooperationens Krav og

Gennembrydning af Uddannelsesmonopolet.«

Man maa tilstaa, at Kongressen ikke bragte en udtømmende Løsning i Spørgsmaalet om Samfundsøkonomien. Samfundsdemokratiets Program er blevet affattet i en almindelig Form. Kongressen er imidlertid kommet et betydeligt Skridt nærmere paa dette vigtige Omraade.

Desuden har Tysklands Fagforbunds 13de Kongres behandlet og truffet Beslutninger i en Række andre betydende Spørgsmaal. Saaledes til Eks. om Fagorganisationernes Oplysningsopgaver. Den herom vedtagne Resolution slutter med følgende Krav:

»Kongressen forpligter de tilsluttede Forbund og deres Medlemmer at anvende den største Opmærksomhed paa det faglige Oplysningsarbejde. Organisationen skaffer Magt, men Viden mangfoldiggør og leder den.«

En Udtalelse af Bestyrelsesmedlem Tarnow tog Kongressen til Efterretning, hvorefter »de voksende Opgaver kræver en stærkere Repræsentation for Fagorganisationerne paa Rigsdagen.«

Et Forslag om, at 1. Maj skal anerkendes som en lovhjemlet Fridag, vedtoges enstemmigt.

Den 13. Kongres bekræfter Beslutningerne paa den 11. og 12. Kongres om Udvidelse af Retten til Deltagelse i Bedriftsledelsen og en Udvidelse af Loven om Bedriftsraad.

Kongressen har udrettet et stort Arbejde. Grundlæggende Spørgsmaal angaaende den sociale og samfundsmæssige Udvikling er gennemarbejdede, og de fremtidige Veje er foreskrevne. Den har kundgjort, at Tysklands Fagorganisationer har fæstnet sig betydeligt i de sidste Aar til Trods for den økonomiske Krise og til Trods for den borgerlige Regeringsbloks antidemokratiske Politik. Den har tillige demonstreret, at den tyske Fagforeningsbevægelse er gaaet ivrigt til Værks for at fremskaffe en ny demokratisk Arbejdsret. Det er vel det karakteristiske for Bevægelsen i denne Periode.

Vi skal i et senere Numer bringe Ordlyden af de vigtigste paa Kongressen vedtagne Resolutioner.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1182.

Havnearbejdere i Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. September 1928 i Sag Nr. 1182: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn mod Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus's Vegne.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn overfor Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus's Vegne nedlagt Paastand om, at de i de tre nedenfor omhandlede Tilfælde forefaldne Arbejdsstandsninger kendes ulovlige, at de Indklagede tilpligtes at tilsvare Klagerne paa deres respektive Medlemmers Vegne ialt 165 Kr. 05 Øre som ulovlig afkrævet Betaling og som Dækning af Udgifter til Overarbejde, nødvendiggjort ved Standsningerne, samt derudover en Bod efter Rettens Skøn, samt at de Indklagede tilpligtes at betale Sagens Omkostninger.

De Indklagede har nedlagt Paastand om, at de frifindes med Hensyn til de to første Tilfælde, at Sagen med Hensyn til det tredje Tilfælde henvises til faglig Voldgift, og at Sagens Omkostninger paalægges Klagerne.

I.

Den 18. Novbr. 1927 begyndte S/S »Koster« Losningen af Kul til Aarhus Brændselskompagni. Den 24. s.M. opstod der Uoverensstemmelse med Hensyn til, hvor stort et Antal Arbejdere der skulde anvendes til at trille Kullene over Kajgaden til Firmaets Kulplads, idet Fagforeningen hævdede, at med det antagne Antal af 6 var man kun tilpligtet at trille en vis Distance, og Arbejdet blev i den Anledning standset lidt før Arbejdstidens Ophør. Næste Morgen fremsatte Fagforeningen Krav om, at der for det ene Arbejdsholds Vedkommende skulde antages flere Arbejdere til Trilning, inden Arbejdet

kunde fortsættes, og da dette Krav trods Protest blev fastholdt, indgik Arbejdsgiveren herpaa under Reservation, efter at Standsningen havde varet til Kl. 1½ Em. Betalingen til de saaledes yderligere antagne Arbejdere androg 38 Kr. 68 Øre, og Standsningen foraarsagede en Udgift til Overarbejde af 42 Kr. 82 Øre.

Spørgsmaalet om Antallet af Arbejdere til Kultrilning var allerede rejst i Anledning af en tidligere samme Efteraar stedfunden Kullosning, idet Arbejderne havde begæret Mægling og Voldgift om Krav paa Efterbetaling, fordi der formentes at have været mønstret for faa Arbejdere ved denne Losning. Mæglingsmøde i den Anledning fandt Sted den 1. Decbr. s. A., og ved den faglige Voldgiftsrets Kendelse af 24. April 1928 er det statueret, at Arbejdernes Krav i saa Henseende var ubeføjet, og at 6 Mand i Holdet — det Antal, som blev anvendt ved Losningen fra »Koster« — er pligtige at trille til et hvilket som helst Sted paa Kulpladsen.

Til Støtte for Frifindelsespaastanden gør de Indklagede gældende, at det havde været Arbejdsgiverens Sag, da der var indledet organisationsmæssig Forhandling om Spørgsmaalet, straks at imødekomme Kravet vedrørende »Koster« under Reservation og indrage denne Sag paa Mæglingsmødet den 1. Decbr., hvorved Arbejdsstandsning kunde være undgaaet og Sagen afgjort ved den faglige Voldgiftsret i Forbindelse med Kravet vedrørende den tidligere Losning.

Retten kan vel tiltræde denne sidste Betragtning, men maa derved bemærke, at Fagforeningen paa sin Side lige saa vel kunde have ladet Arbejdet udføre med det mønstrede Antal Arbejdere og derefter inddraget sit Krav paa Efterbetaling under den paabegyndte faglige Sag. Under alle Omstændigheder har imidlertid Standsningen som uvarslet været overenskomststridig og findes at maatte paadrage en Bod, der tillige kan indeholde Dækning af Arbejdsgivernes fornævnte Udgifter.

II.

Ved Losning af Sækkegods fra Damper i Aarhus Havn anvendes der 2 Tællere, naar der arbejdes med Dobbelthold med Haandkraft. Den 8. Decbr. 1927 lossedes der saadant Gods med Dobbelthold fra Lægter »Langenfelde«, men ved Hjælp af Havnens elektriske Stykgods-Kraner. Dette var første Gang, Spørgsmaalet om Tælling af Sække ved Losning med Kran forelaa, og Arbejdsgiveren mønstrede ogsaa her 2 Tællere paa samme Maade som ved Haandlosning. Den 27. s. M. om Em. paabegyndtes en ganske tilsvarende Losning ved Kran med Dobbelthold fra S/S »Dietrich Bohnekampf«, men her blev nu kun mønstret 1 Tæller. Da Fagforeningen erfarede dette, blev der stillet Krav om 2 Tællere, og da Arbejdsgiveren afslog dette, var Arbejdet den følgende Morgen standset i et Tidsrum af højst ½ Time, idet Fagforeningen ikke vilde lade det paabegynde, før der var antaget yderligere 1 Tæller, hvad Arbejdsgiveren efter nævnte Tids Forløb indgik paa under Protest. Betalingen til Tælleren udgjorde 55 Kr. 58 Øre.

Ved en faglig Voldgiftskendelse af 8. Februar 1928 blev det statueret, at der i det omhandlede Tilfælde kun kunde kræves 1 Tæller. Arbejdsgiveren havde under Sagen forbeholdt sig at kræve den ydede Betaling tilbage, naar Arbejdsstandsningen var kendt ulovlig af Den faste Voldgiftsret.

De Indklagede gør gældende, at naar Arbejdsgiveren et Par Uger forud af egen Drift havde anvendt 2 Tællere, da den nye Arbejdsmaade første Gang forelaa, har han ikke været beføjet til ensidig og uden forudgaaende Varsel til Fagforeningen næste Gang kun at mønstre 1 Tæller.

Retten maa statuere, at Standsningen som uvarslet har været ulovlig. Men under Hensyn til det af Fagforeningen saaledes anførte findes der at foreligge saadanne formildende Omstændigheder, at det Ansvar, der paalægges for denne Standsning, ikke kommer til at gaa udover, hvad der behøves for at skadesløsholde Arbejdsgiveren for Udgiften til Tælleren.

III.

Ved Losning af Gods fra overbygget Dæk paa S/S »Condor« den 14. Maj d. A. opstod der Uoverensstemmelse angaaende det Antal Arbejdere, der kunde kræves ved Losning til Vogn. Fagfor-

eningsformanden krævede 8, medens Arbejdsgiveren kun vilde anvende 6 + 1, der var mønstret som Winchman, men deltog i Arbejdet, idet Spillet ikke benyttedes. Arbejdet blev af Fagforeningen standset og først genoptaget om Eftermiddagen, da Arbejdsgiveren under Protest antog 1 Mand yderligere. Betalingen til ham androg 9 Kr. 87 Øre, og Standsningen medførte en Udgift til Overarbejde af 18 Kr. 19 Øre.

De Indklagede hævder, at der i dette Tilfælde var Kutyme for deres Krav ved tilsvarende Losninger fra andre Skibe, og at Spørgsmaalet henhører under faglig Voldgift.

Klagerne gør imidlertid yderligere gældende, at det fra Arbejdsgiversiden blev tilbudt Fagforeningsformanden, at Arbejdet, da der var Uenighed om dets Udførelse i Akkord, kunde udføres paa den for nye Arbejdsmetoder i Aarhus Havn overenskomstmæssige Maade, nemlig mod Dagløn + 25 pCt., indtil en Akkordsats er fastsat, men at dette Forslag blev afvist.

De Indklagede har heroverfor anført, at Fagforeningsformanden ikke erindrer, at noget saadant Forslag er fremsat, og ikke mener det, da han i saa Fald ikke vilde have afvist det.

Medens Standsningen maa kendes ulovlig som uvarslet og findes at maatte paadrage en Bod, der tillige kan dække Udgifterne til Overarbejde, findes Spørgsmaalet om Berettigelsen af Fagforeningens Krav paa 8 Mand i Holdet og dermed Spørgsmaalet om Godtgørelse af Arbejdslønnen 9 Kr. 78 Øre at burde henvises til Afgørelse ved faglig Mægling og Voldgift.

Den for de omhandlede 3 Arbejdsstandsninger forskyldte Bod, der vil være at paalægge Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus, findes efter Omstændighederne at kunne fastsættes til 300 Kr., saaledes at heraf 155 Kr. 27 Øre tjener til Dækning af de paagældende Arbejdsgiveres foran nærmere omtalte Udgifter.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

De fornævnte tre Arbejdsstandsninger har været ulovlige.

Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus bør erlægge en Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn i Overensstemmelse med foranstaaende tilfaldende Bod af 300 Kr.

Spørgsmaalet om Størrelsen af Mandskabstallet ved den under III omhandlede Losning henvises til Afgørelse ved faglig Mægling og Voldgift.

De Indklagede betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1183.

Straks efter, at Kendelsen var kommen Arbejdsgiverforeningen i Hænde, tilsendte den Københavns Barber- og Frisørlaug en saalydende Skrivelse:

»Efter at det ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1185 er statueret, at det er i Strid med Septemberforligets Punkt 2 i Slutningen, naar Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg paa sit Møde den 15. Juni d. A. optog det ærede Laug bl. a. paa Betingelse af, at Lauget ikke ved en eventuel kommende Overenskomst forpligtede sig til udelukkende at beskæftige organiserede Arbejdere og ikke underkaste sig Bestemmelser, der begrænser Medlemmernes Næringsfrihed ved f. Eks. at give Modparten Ret til at øve Kontrol med Kompagniskabers Indgaaelse, har vort Forretningsudvalg i sit Møde Dags Dato vedtaget at frafalde, at Arbejdsgiverforeningen stiller Lauget de to ovennævnte Betingelser, hvilket vi herved tillader os at meddele.

P. F. V.

sign. *H. Langkjær.*«

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12,2 S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 * KØBENHAVN DEN 29. SEPTEMBER 1928 * 25 AARGANG

Internationale Meddelelser.

England.

Stillingen med Hensyn til Industriforbundsspørgsmaalet.

Paa den i forrige Aar i Edinburgh afholdte engelske Fagforeningskongres forelaa der en meget udførlig Beretning angaaende Industriforbundsspørgsmaalet, som var udarbejdet i Henhold til en paa Fagforeningskongressen 1924 vedtagen Beslutning, og som skulde danne Grundlaget for en grundig Udredning af Problemet om den faglige Organisationsform under Hensyntagen til alle forhaandenværende Vanskeligheder. For saa vidt mulig at fremme de faglige Samlingsbestræbelser, men samtidig undgaa forhastede Beslutninger, anbefalede Generalraadet dengang de tilsluttede Forbund først at afslutte Gensidighedsaftaler om et organisatorisk Samarbejde paa Grundlag af ganske bestemte Principer. Endvidere opfordredes de tilsluttede Forbund til skriftlig at besvare følgende Spørgsmaal: 1. Er De villig til at deltage i Samlingsforhandlinger med andre Organisationer? 2. I hvilken Udstrækning er De rede til at afslutte en Gensidighedsoverenskomst med andre Forbund? 3. Hos hvilke Forbund bestaar der efter Deres Mening de bedste Udsigter til resultatrige Forhandlinger angaaende Sammenslutning eller Samarbejde?

I Beretningen til dette Aars Fagforeningskongres gives der nu en overskuelig og kort Redegørelse for de Besvarelser, der er indkommen fra de tilsluttede Forbund, hvorved Hovedvægten selvfølgelig lægges paa, om de enkelte Forbund principielt er Tilhænger af en Sammenslutning med andre Forbund, d. v. s. Dannelsen af store Industriforbund. Det viser sig nu, at 58 Organisationer har besvaret Forespørgslen med Nej og 16 med Ja, mens 53 Organisationer overhovedet ikke har indsendt noget Svar. Skønt der i Aar med Hensyn til Svarenes Antal kan noteres en mindre Fremgang, idet 104 Organisationer har indsendt Svar, mod 94 i Fjor, forekommer det dog besynderligt, at saa mange Organisationer forsømmer at besvare en saa vigtig Forespørgsel, iøvrigt et meget udbredt saavel nationalt som internationalt Onde.

Undersøger man Stillingen i de enkelte Faggrupper, erholder man for de store Industrier følgende Billede: Organisationsgruppen Bjergværker og Stenbrud: 5 Nej og kun 1 Ja (Stenarbejderne i Nord Wales). Den britiske Grubearbejderføderation, som har svaret Nej, bemærker hertil, at Spørgsmaalet ikke har nogen Betydning for Bjergværksindustrien, da de til Føderationen hørende Organisationer omfatter saa godt som alle i denne Industri beskæftigede Arbejdere, og deres Love er affattede saaledes, at alle Grubearbejdere har Adgang til Organisationen. Maskinfabrikker: 8 Nej og 7 Ja; Jern- og Staalindustrien: 5 Nej og 6 Ja; Byggefagene, Træindustrien, Møbelfaget: 8 Ja og kun 4 Nej. I denne Gruppe er Stemningen saaledes overvejende for en Samling. Ogsaa i Gruppen Papirindustri og grafiske Fag er Stillingen gunstig, idet kun 4 Forbund udtaler sig imod og 6 for den faglige Koncentration. Forbavsende er det, at i Tekstilindustrien (med Undtagelse af Bomuldsindustrien) er kun 5 Forbund for, men 8 mod en Sammenslutning. Enkelte Forbund har svaret Nej, fordi der i deres Industri faktisk ikke findes andre Forbund. Dette gælder bl. a., som allerede sagt, for Bjergværksindustrien, endvidere for Landarbejderne samt Skotøjs- og Læderarbejderne. At Tallene dog ikke i alle Tilfælde karakteriserer den virkelige Stilling, fremgaar t. Eks. af Gruppen

Transportvirksomheder (med Undtagelse af Jernbanerne), hvor der staar 4 Nej mod 1 Ja, men dette Ja er afgørende, fordi det her drejer sig om det store Transportarbejder- og Arbejdsmandsforbund. Dette Forbund er ikke blot Tilhænger af en Sammenslutning indenfor Transportvæsenet, men underhandler tillige med det andet store Arbejdsmandsforbund (Workers' Union) om en Sammenslutning af de to Forbund. Netop i de seneste Dage er disse Forhandlinger nu saa langt fremskredne, at de fleste Vanskeligheder kan betragtes som overvundne, og Sammenslutningen sandsynligvis maa anses for nær forestaaende. Der vil dermed være skabt et Forbund paa omkring 500.000 Medlemmer (Transportarbejder- og Arbejdsmandsforbundet 300.000 Medlemmer, Workers' Union over 150.000 Medlemmer). Prøver man de Svar, der er indløbne fra Transportarbejder- og Arbejdsmandsforbundet, indenfor hvilket den kendte Fagforeningsfører Bevin er den drivende Kraft, faar man det Indtryk, at dette Forbund ogsaa tilstræber en Sammenslutning med Jerbaneforbundet, hvorved der vilde være tilvejebragt en Organisation paa over 1 Million Medlemmer. I Gruppen Jernbaner er 2 Forbund (Lokomotivfører- og Fyrbøderforbundet samt Jernbanernes Kontormedhjælperforbund) imod en Sammenslutning, det store Jernbaneforbund derimod for. At Transportarbejder- og Arbejdsmandsforbundet ogsaa indenfor Rammen af den store Organisation ønsker at varetage de enkelte Fag- og Brancheinteresser paa forsvarlig Maade, viser følgende Svar, som vi optrykker som et Eksempel paa fagligt Fremsyn og Aktivitet:

»Vi er ikke rede til at indgaa i nogen som helst Alliance, Føderation eller slutte Gensidighedsoverenskomster. Thi Erfaringen viser, at saadanne Kombinationer ikke fører fremad. Vi er af den Mening, at Resultatet af en hvilken som helst Sammenslutning er afhængig af Centraliseringen af Ledelse og Finanser. Vi tror, at den i Øjeblikket mest formaalstjenlige Metode til Behandling af det omfattende Industriforbundsspørgsmaal for vor Organisation bestaar i, at den paa den ene Side slutter sig sammen med Jernbaneorganisationerne, for at alle Arbejdere indenfor Transport og Samfærdsel kan samles i et stort Forbund, og paa den anden Side slutter sig sammen med de ufaglærte Arbejdere. For at en saadan Sammenslutning kan arbejde paa fordelagtig Maade, maa det bestaaende Branchesystem bevares og udbygges, saaledes at de enkelte Brancher staar under en central Ledelse og indenfor denne snævrere Ramme har Lejlighed til at behandle deres specielle Brancheinteresser.«

Hertil kan ganske vist bemærkes, at en saadan Organisation vilde overskride Industriforbundets Ramme og saaledes fremkalde nye Vanskeligheder.

(I. F. C.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Tekstilarbejdere paa Tekstilfabriken »Silkeborg«.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. September behandledes en Klage over, at 34 Tekstilarbejdere paa Tekstilfabrikken »Silkeborg« havde iværksat en ulovlig Arbejdsstandsning, fordi Fabrikken havde afskediget en Væver, som nægtede at betjene 3 nye Væve med et større Antal Mailleuser, end der hidtil var betjent af en enkelt Arbejder. Arbejdsstandsningen tilendebragtes ved Forbundets Mellemkomst efter at have varet i omtrent 3 Dage.

Der opnaaedes Enighed paa Mødet, idet Arbejdsgiverne indgik paa at slutte Sagen mod en Erklæring om Arbejdsro i Fremtiden, og under Hensyn til tidligere ulovlige Strejker paa Virksomheden med deraf følgende Bod for de enkelte Arbejdere indgik disse paa at yde 10 Kr. pr. Mand til Børnebespisningen i Silkeborg.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1197.

Murerarbejdsmænd hos Murermester J. M. Haugaard, Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. September 1928 i Sag Nr. 1197: Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i

Jylland og Østifterne, Aarhus Murermesterforening og dennes Medlem Murermester J. M. Haugaard mod Dansk Arbejdsmandsforbund for Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne, Aarhus Murermesterforening og dennes Medlem Murermester J. M. Haugaard indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund for Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus med Paastand om, at den nedenfor omhandlede Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at Fagforeningen idømmes Bod for begaaet Overenskomstbrud og Brud paa Septemberforliget.

Ved foreløbig Kendelse af 25. August d. A. har Retten udtalt, at den i Sagen omhandlede Arbejdsstandsning er ulovlig, og at Arbejdet vil være at genoptage Mandag den 27. August ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Ved Udførelsen af et Byggearbejde i Aarhus havde Murermester Haugaard givet Opbæring af Tagsten i Akkord til 2 Arbejdere paa de i Priskuraten fastsatte Vilkaar.

I Overenskomsten mellem Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund bestemmes det, at Ugen afsluttes regnskabsmæssigt Tordag Aften, og at Udbetaling af samtlige Timelønninger m. m. skal finde Sted for hver Uge og foretages om Fredagen paa Arbejdspladsen forinden Arbejdstidens Ophør. Opgørelse af Akkorder og Udbetaling af Overskud foregaar i Henhold til de til enhver Tid bestaaende Prisfortegnelser. Opstaar der Strid mellem Parterne om Akkordernes Opgørelse eller Overskudets Størrelse udbetales dog den Del af Overskudet, hvorom der ikke er Uenighed.

Fredag den 27. Juli om Eftermiddagen udbetalte Haugaard den i den forløbne Uge fortjente Timeløn til de ved Byggeforetagendet beskæftigede Arbejdere i Henhold til Ugesedler, som Arbejderne samtidig afleverede, derunder 47 Kr. 52 Øre som fortjent Timeløn til hver af de ovennævnte to Arbejdere. Efter Udbetalingen blev han opmærksom paa, at de paa disse Arbejderes Ugesedler opførte 48 Arbejdstimer for hver var posteret med 45 Timer i Akkord og 3 Timer i Dagløn, idet der paa hver af Sedlerne ved Siden af 10 Timers Akkord for »Opbæring af Tagsten« var opført 3 Timers Dagløn for »Udtagning af Brædder«, og den følgende Formiddag tog han overfor de to Arbejdere Forbehold om, at han ikke kunde anerkende deres Ret til denne Daglønsbetaling ved Siden af Akkordbetalingen.

Ved den almindelige Lønningsudbetaling Fredag den 3. August for den da forløbne Uge kom det heromhandlede Forhold ikke paa Tale, men ved den endelige Opgørelse af Tagstensakkorden Mandag den 6. August tilbageholdt Haugaard 5 Kr. 94 Øre for de 2×3 Daglønstimer, idet han bestred Arbejdernes Krav paa dette Beløb, dels fordi Udtagningen af Brædderne efter hans Formening ikke kunde forlanges særskilt betalt ved Siden af Akkorden, dels fordi det paagældende Arbejde umuligt kunde have taget den opgivne Tid. Herover følte de to Arbejdere sig brøstholdne, og Lørdag den 11. August nedlagde samtlige paa Arbejdspladsen beskæftigede 6 Arbejdsmænd efter Fagforeningens Billigelse Arbejdet, hvilket atter havde til Følge, at de 12 ved Byggeforetagendet arbejdende Svende blev ledige. Samme Dag blev der efter Murermester Haugaards Begæring afholdt Mæglingsmøde mellem Repræsentanter for Aarhus Murermesterforening og Fagforeningen. Ifølge et af begge Parter underskrevet Referat af Mødeforhandlingerne forsøgte Mestrene at faa Arbejdsmændene til at genoptage Arbejdet og søge Sagen ordnet ved Mægling og eventuelt Voldgift, men Arbejderne mente, at de havde Ret til at standse Arbejdet. Enighed opnaaedes derfor ikke, og Fagforeningen lod i »Demokraten« indrykke Meddelelse om, at Murermester Haugaards Arbejdsplads var blokeret, da han skyldte Ugeløn.

Sagen blev derefter af Murermesterforeningen indbragt for Dansk Arbejdsgiverforening, og ved et i Arbejdsgiverforeningen de 18. August afholdt Møde blev der af Arbejdsgiverne stillet Forslag om, *at* Arbejdet genoptages fra og med Mandag den 20. August, *at* Fagforeningen straks tilbagekalder den offentlige Blokademeddelelse, samt *at*

Spørgsmaalet om den uvarslede Arbejdsstandsning saavel som Spørgsmaalet om de omstridte Daglønstimer henvises til faglig Mægling eller Voldgift efter de mellem Aarhus Murermesterforening og Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus særlig gældende Voldgiftsregler. Ogsaa dette Forslag strandede paa, at Fagforeningen modsatte sig Arbejdets Genoptagelse, medmindre de 5,94 Kr. udbetaltes. Arbejdsstandsningen er derefter fortsat indtil Afgørelsen af Rettens foreløbige Kendelse i Sagen.

De Indklagede paastaar Sagen afvist som henhørende under den ovennævnte faglige Voldgift, om hvilken der i Tilslutning til Priskuranten imellem Murermesterforeningen og Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus af 21. Marts 1927 er vedtaget følgende Bestemmelse:

»Udjævning af mulig opstaaede Tvivlsspørgsmaal angaaende foranstaaende Priskurant skal ske ved Voldgift. Den eller de, der uden at søge Voldgift, foranlediger en Arbejdsstandsning, skal betale en Bøde til Aarhus Friskolebørns Bespisning. Bødens Størrelse fastsættes ved Voldgift.« Der gives derefter nærmere Regler om Voldgiftens Sammensætning og Sammentræden.

Den citerede Bestemmelse tillægger nu utvivlsomt den lokale faglige Voldgiftsret Kompetence til foruden at afgøre Tvistigheder om Forstaaelsen af Priskuranten tillige at diktere Bøder for ulovlige Arbejdsstandsninger. Men ligesom den ikke berører Septemberforligets Regler om, at Arbejdsstandsninger skal behørig varsles, og Hovedorganisationernes Adgang til i Medfør af Loven om Den faste Voldgiftsret at paatale Overtrædelser af disse Regler, saaledes findes Bestemmelsen efter sit Indhold overhovedet ikke at være uforenelig med, at Spørgsmaalet om en Arbejdsstandsnings Lovlighed paa sædvanlig Vis gennem vedkommende Hovedorganisation forelægges Den faste Voldgiftsret til Afgørelse med den i Loven hjemlede Virkning. Det bemærkes herved, at Hovedoverenskomsten mellem Murermestrenes Centralforening og Dansk Arbejdsmandsforbund ingen tilsvarende Bestemmelse indeholder, og at det i høj Grad maa have Formodningen imod sig, at Parterne gennem den nævnte Vedtagelse i den lokale Priskurant skulde have tilsigtet at give Afkald paa deres Ret efter Loven om Den faste Voldgiftsret.

Den nedlagde Afvisningspaastand kan herefter ikke tages til Følge.

Med Hensyn til Sagens Realitet har de Indklagede — uden at ville tage Stilling til Spørgsmaalet om Arbejdsstandsningens Berettigelse — anført, at Murermester Haugaard har gjort sig skyldig i en ulovlig selvtægtsmæssig Handlemaade ved at tilbageholde de 5 Kr. 94 Øre, efter at han uden Forbehold den 27. Juli havde udbetalt Beløbet som fuld Afregning for de opførte 2×3 Daglønstimer.

Den anførte Betragtning kan imidlertid ikke begrunde Arbejdsstandsningens Berettigelse, idet Tvisten efter sin Beskaffenhed og den gældende Overenskomsts Indhold skulde have været forelagt den faglige Voldgiftsret til Afgørelse, og som Situationen forelaa, maatte det være Fagforeningens og ikke Arbejdsgiverens Sag at gøre Skridt hertil. Det foretagne Forsøg paa at gennemtvinge det formentlige, af Arbejdsgiveren bestridte Krav ved en uvarslet Arbejdsstandsning er derfor i Strid baade med Septemberforligets § 2 og med den gældende faglige Overenskomst.

De af Fagforeningen forskyldte Bod findes blandt andet i Betragtning af, at den ret omfattende Arbejdsstandsning er rejst paa et urimeligt ringe Grundlag og fortsat til det yderste, at burde bestemmes til 800 Kr., som vil være at tillægge Dansk Arbejdsgiverforening. Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 300 Kr.

Kendelse:

Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod paa 800 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 ❋ KØBENHAVN DEN 6. OKTOBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Tysklands Fagforbunds 13. Kongres.

Nedenstaaende gengiver vi 2 af de vigtigste Resolutioner, som blev vedtaget paa Kongressen:

Samfundsdemokratiets Virkeliggørelse.

Gaaende ud fra den Erkendelse, at Arbejderklassens Vel, ved Siden af Kampen om Forbedringen af Løn- og Arbejdsbetingelserne, som uforandret staar fremmest blandt de faglige Opgaver, er absolut afhængig af Samfundssystemets Forvandling, udtaler Tysklands Fagforbunds 13. Kongres paa ny Kravet om Samfundets Demokratisering. Saaledes som Nürnberg-Kongressen allerede i 1919 har udtalt det, ser Fagorganisationerne i Socialismen i Modsætning til det kapitalistiske Samfund, den højere Form for den økonomiske Organisering. Samfundets Demokratisering fører til Socialismen. Det er i første Linie en Opgave for Fagforbundene tydeligt at anvise den Vej og ad denne Vej føre den økonomiske og samfundsmæssige Udvikling. Ikke som et fjernt Fremtidsmaal, men som en daglig fremadskridende Udviklingsproces foregaar Samfundssystemets Forvandling. I denne Udviklingsproces kan den organiserede Arbejderklasse løse mangfoldige Enkelt-Opgaver.

Samfundets Demokratisering betyder den skridtvise Afskaffelse af det Herredømme, der er opbygget paa Kapitalbesiddelse, og en Forvandling af Samfundets ledende Organer paa kapitalistisk Omraade til saadanne paa Samfundets Omraade i Almindelighed. Samfundets Demokratisering følger Skridt for Skridt med Kapitalismens stadig tydeligere sigtbare Strukturforandring. Udviklingen fører tydeligt fra kapitalistisk Enkeltvirksomhed til organiseret Monopolkapitalisme. Dermed vækkes ogsaa den politisk-demokratiske organiserede Arbejderklasses Modstand. Modangrebet mod Arbejdsgivernes økonomiske Autokrati er indtil nu ikke forblevet resultatløst. Livsvigtige Grene af Samfundet bliver allerede i den kapitalistiske Nutid overført fra private Hænder til offentlig Virksomhed. Arbejdsbetingelserne afhænger ikke mere alene af Markedets Frihed, der betyder den værste Ufrihed for Arbejderne. De fremkommer under Fagorganisationernes tiltagende Indflydelse og formes ved Love, som den demokratiserede Stat har maattet udfærdige mod Frihed til Udbytning. Man synes ogsaa at skimte Begyndelsen til Ejendomsrettens Forvandling. Denne begyndende Nyordning letter Arbejderne i deres Krav om at faa Samfundets Demokratisering bragt over i et hurtigere Tempo. Der er to Veje for Fagorganisationerne at sætte deres Kræfter ind paa. Paa den ene Side staar Kravene til Lovgivningen og den offentlige Forvaltning. De vil blive gennemførte i den Udstrækning, som Fagforeningernes og Arbejderklassens politiske Magt kommer til at gøre sig gældende og faar Indflydelse paa den demokratiske Stat. Paa den anden Side staar Opgaverne: at opbygge nye Former for demokratisk Produktion og Omsætning, der maa tilvejebringes umiddelbart af den organiserede Arbejderklasse selv uden Omvejen gennem Staten. Til disse Opgaver og Krav hører Udvidelsen af den kollektive Arbejdsret, den sociale Arbejderbeskyttelsesret, Udvidelse af Socialforsikringens Selvforvaltning, Udvidelse af Arbejdernes Medbestemmelsesret i Bedrifterne, Arbejdernes paritetiske Repræsentation i alle samfundspolitiske Institutioner, Kontrol af Monopoler og Karteller under Fagorganisationernes fulde Medvirken, Industriens Sammen-

dragning til Selvforvaltningsorganer, Udvikling af Samfundsvirksomheder i offentlige Hænder, Produktionskravene i Landbruget gennem kooperativ Sammenslutning og Fagskoler, Udvikling af Fagorganisationernes egne Virksomheder, Krav om Brugsforeninger og Gennembrydning af Uddannelsesmonopoler.

Gennemførelsen af disse Opgaver vil ikke alene forbedre Arbejderklassens aandelige og materielle Livsbetingelser, de vil samtidig ved Samfundets Befrielse fra private Profitstræbere hæve Samtidens Livsbetingelser op i en højere Sfære.

Denne Kamp for en ny Samfundsordning vil kunne føre til et større Resultat, jo mere sammensluttet Arbejderklassen staar, og jo enigere den arbejder for Opnaaelsen af dette Maal. Rammerne for denne Befrielseskamp dannes af Forbudene, under hvis Bannere Arbejderklassen allerede hidtil er skredet fra Sejr til Sejr, og af de af Arbejderklassen for Arbejderklassen skabte Fagorganisationer.

Gennemførelsen af Valg og Udvidelse af Retten til Repræsentation i Bedrifterne.

Tysklands Fagforbunds 13. Kongres (Almindeligt tysk Fagforbunds 3. Kongres) bekræfter og fornyer den 11. og 12. Fagforeningskongres' Beslutninger om Gennemførelsen af Valg og Udvidelsen af Retten til Repræsentation i Bedrifterne. Kongressen fastslaar med Tilfredshed, at Arbejderne og deres Repræsentanter i Bedriftsraadene har handlet paa det Grundlag, der er fastsat i disse Beslutninger, samt at det ved Oprettelsen af den nyere Arbejdsretslov er lykkedes yderligere at befæstne Medbestemmelsesretten i Bedrifterne.

Kongressen anerkender Forbundsbestyrelsens energiske Bestræbelser for en Udvidelse af Bedriftsraadsloven. De af Forbundsbestyrelsen i Fællesskab med Det almindelige frie Funktionærforbund optillede Krav om Sikkerhed for Bedriftsraad er kun for en ringe Del blevet opfyldt ved Tillæget til Bedriftsraadsloven af 28. Februar 1928.

Kongressen kræver gennem en yderligere Ændring af Bedriftsraadsloven, at Regeringen hurtigst opfylder de Krav, som er opstillede, men ikke honorerede; angaaende Beskyttelse af Valgbestyrelserne og Bedriftsraadskandidaterne samt Beskyttelse for Bedriftsraadsrepræsentanterne mod Afskedigelse paa Grund af Sygdom eller som Følge af Bedrifternes delvise Standsning.

Forbundsbestyrelsen anmodes om i Fællesskab med Det almindelige frie Funktionærforbund at foretage alle Skridt og Forholdsregler for hurtigst at faa opfyldt de i Fællesskab opstillede Krav, som endnu ikke er honorerede.

Kongressen forventer af Arbejderne, at de energisk vil udnytte deres Ret i Henhold til Bedriftsraadsloven. Ingen Virksomhed, som efter Bedriftsraadsloven kan have et Bedriftsraad, bør være uden Bedriftsrepræsentation. Ved en Organisering af de Kolleger, som endnu staar udenfor Fagforeningerne, vil det lykkes i fuldeste Maal at faa gennemført Medbestemmelsesretten.

Kasserervirksomheden.

Paa De samvirkende Fagforbunds ordinære Forretningsudvalgsmøde den 4. Oktober besluttedes det at konstituere Næstformanden *Hans Jacobsen* som Hovedkasserer, indtil Repræsentantskabet ved førstkommende Lejlighed samles og kan træffe den endelige Afgørelse.

Ny Besættelse af forskellige Tillidshverv.

Fra Finansministeriet forelaa Opfordring om at udpege et Medlem af Toldraadet i Stedet for afdøde Hovedkasserer Alfr. Christiansen. Forretningsudvalget udpegede Formanden *Vilh. Nygaard* til denne Post.

Til at indtræde i Bestyrelsen for Arbejderbevægelsens Arkiv i Stedet for Alfr. Christiansen valgtes Sekretær *Knud V. Jensen.*

Til Medlem af Socialistisk Internationales Eksekutivkomité valgtes Formanden *Vilh. Nygaard,* og som Suppleant for denne valgtes Næstformanden *Hans Jacobsen.*

Paa Den internationale faglige Centrals Repræsentantskabsmøde i Amster-

dam er *Hans Jacobsen* valgt til Medlem af Bestyrelsen, som Repræsentant for de skandinaviske Landes Arbejdere, i Stedet for vor tidligere Formand Carl F. Madsen.

Arbejdsløsheden.

Danmark, August 1928.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af August Maaned 1928 sammenlignet med de nærmest foregaaende

	Antal Arbejdere Juni 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Aug. 1928	*) Juli 1928	Juni 1928	Maj 1928	Aug. 1927
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri.....	11727	11,5	11,6	11,9	11,1	21,2
Anden Industri m. v. ..	69446	14,9	15,2	15,0	15,1	17,0
Handel	5337	9,4	9,1	9,8	9,9	11,2
Arbejdsmd..	31137	10,0	9,4	9,8	11,2	13,7
Ialt...	117647	13,0	13,0	13,1	13,4	16,3
Provinsen:						
Bygnings-Industri.....	20180	12,2	12,0	12,5	12,6	17,9
Anden Industri m. v....	59725	14,6	15,6	14,8	14,8	19,0
Handel	6743	10,5	10,8	10,9	11,3	12,7
Arbejdsmd..	67455	12,7	13,1	13,7	14,9	14,1
Ialt...	154103	13,3	13,8	13,9	14,4	16,4
Hele Landet.	271750	13,1	13,5	13,5	14,0	16,4

*) Foreløbige Tal.

Maaneder samt August Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af August var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 13,1 pCt. mod 13,5 ved Udgangen af Juli; den stedfundne lille Nedgang faldt udelukkende paa Provinsen.

Arbejdsløsheden var ved Udgangen af August i Aar en Del mindre end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i saavel 1927 som 1926. Den var derimod betydelig større end i Aarene 1923—25 og større end Arbejdsløsheden paa denne Aarstid i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.), idet Arbejdsløsheden ved Udgangen af August i denne Periode kun var ca. 5 pCt.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hel Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar...	21,8	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6
Februar..	23,1	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9
Marts	15,6	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3
April.....	11,0	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6
Maj	8,9	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0
Juni	8,1	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5
Juli	7,5	5,4	8,3	16,8	17,2	13,5
August ...	8,0	5,6	9,8	16,8	16,4	1,31
September	7,7	5,8	10,6	16,3	16,0	
Oktober..	8,0	7,0	13,5	18,3	17,5	
November	12,1	9,3	20,5	22,4	21,8	
December	19,6	17,1	31,7	32,2	31,6	

Arbejdsløsheden i forskellige Lande.

Af hosstaaende Oversigt fremgaar det, at Arbejdsløsheden, sammenholdt med Tilstanden i den foregaaende Maaned og med samme Maaned i Fjor, i det store hele er næsten uforandret eller opviser en ringe Nedgang. Kun ganske enkelte Lande kan notere en Stigning i Antallet af Arbejdsløse. Endskønt Arbejdsløsheden saaledes synes at være »stabiliseret«, maa man dog desværre for de kommende Efteraars- og Vintermaaneder regne med den sædvanlige Stigning i Arbejdsløshedstallene. Paa Grundlag af de os foreliggende Oplysninger giver vi følgende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i forskellige Lande:

Belgien. Ifølge de foreliggende Beretninger fra 162 Arbejdsløshedskasser med et samlet Medlemsantal af 617.242 Personer var den 1. August 4147 eller 0,7 pCt. af Medlemmerne helt og 23.136 eller 3,7 pCt. delvis arbejdsløse. De tilsvarende Procentsatser var den foregaaende Maaned 0,6 og 3, den 1. August 1927 1,3 og 3,9.

Danmark. Ifølge de gennem Fagforeningerne (274.351 Medlemmer) og de offentlige Arbejdsanvisninger tilvejebragte Oplysninger var Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Juli Maaned 13,5 mod 13,7 den foregaaende Maa-

ned og 17,2 ved Udgangen af Juli 1927. I den første Uge i September var Antallet af Arbejdsløse i hele Landet 35.833 mod 37.458 i den foregaaende Maaned og 47.000 i Begyndelsen af September 1927.

Tyskland. I Tiden fra 1. til 15. August er Antallet af de i Arbejdsløshedsforsikringen understøttede Arbejdsløse for første Gang steget siden den 15. Januar d. A., nemlig fra ca. 564.000 til 567.000, d. v. s. med 0,6 pCt. I Kriseunderstøttelsen sank Antallet af understøttede Arbejdsløse i samme Tidsrum fra 82.900 til 80.900 eller med 2,5 pCt. Ifølge den af den tyske Landsorganisation foretagne Arbejdsløshedsopgørelse var ved Udgangen af Juli 6,3 pCt. af de tilsluttede Forbunds Medlemmer arbejdsløse mod 6,2 pCt. den foregaaende Maaned og 5,6 pCt. ved Udgangen af Juli 1927, mens Forbundenes Procentsats af Korttidsarbejdere ved Udgangen af Juli androg 6,1 mod 5,6 men foregaaende Maaned og 2,6 i Juli 1927.

Frankrig. Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldte Arbejdsløse var ved Udgangen af Juli 8009 mod 9124 den foregaaende Maaned og 30.185 i Juli 1927. Antallet af understøttede Arbejdsløse var den 11. August 1050, ved Udgangen af Juni 1659 og ved Udgangen af Juli 1927 15.886.

Finland. Ved Udgangen af Juli var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger i de større Byer tilmeldt 762 Arbejdsløse mod 822 i den foregaaende Maaned og 882 i Juli 1927.

Storbritannien. Af de omtrent 12 Millioner mod Arbejdsløshed forsikrede Personer var ved Udgangen af Juli 11,7 pCt. helt arbejdsløse mod 10,8 pCt. i den foregaaende Maaned og 9,2 pCt. i Juli 1927. Den 3. September var Antallet af Arbejdsløse i hele Landet 1.324.000, heraf var omkring 325.000 Grubearbejdere.

Holland. Ifølge Beretninger fra subventionerede Arbejdsløshedskasser med tilsammen ca. 300.000 Medlemmer var ved Udgangen af Juli 5,2 pCt. arbejdsløse mod 4,4 pCt. i den foregaaende Maaned og 6,9 pCt. i Juli 1927.

Italien. Ved de offentlige Arbejdsanvisninger var der ved Udgangen af Juni tilmeldt 247.021 helt Arbejdsløse og 30.296 Korttidsarbejdere. I den foregaaende Maaned var de tilsvarende Tal 306.629 og 45.569, i Juni 1927 214.603 og 103.792.

Irland. I det 2. Kvartal var af 245.612 mod Arbejdsløshed forsikrede Personer 10,8 pCt. arbejdsløse mod 13 pCt. i det første Kvartal og 10,1 pCt. i det 2. Kvartal 1927.

Letland. Ved Arbejdsanvisningerne i de større Byer var der ved Udgangen af Juli tilmeldt 928 Arbejdsløse mod 1223 i de foregaaende Maaned og 1278 i Juli 1927.

Norge. Den 15. August var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 15.817 Arbejdsløse mod 15.365 den 15. Juli og 15.727 den 15. August 1927. Med det sædvanlige Tillæg af 60 pCt. for Kommuner uden Arbejdsanvisning var der saaledes den 15. August 1928 ialt 25.307 Arbejdsløse.

Østrig. Ved Udgangen af August udgjorde Antallet af understøttede Arbejdsløse i hele Landet 113.844 eller 1300 mindre end i Midten af Juli. Ved Udgangen af August 1927 fandtes der ialt 135.000 understøttede Arbejdsløse.

Polen. Ved Udgangen af Juli var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 100.487 Arbejdsløse mod 116.247 i den foregaaede Maaned og 148.277 ved Udgangen af Juli 1927.

Rusland. Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisningskontorer tilmeldte Arbejdsløse var ved Udgangen af Februar 1928 1.482.800, ved Udgangen af Marts 1.575.900 og ved Udgangen af April 1.598.600. Senere Tal foreligger ikke. Ved det den 12.—16. Juni 1928 i Moskva afholdte Møde af de russiske Fagforeningers Centralraad blev ligeledes Arbejdsløshedsproblemet indgaaende behandlet, hvorved det oplystes, at Antallet af arbejdsløse *Fagforeningsmedlemmer* var steget fra 1.500.000 den 1. Oktober til 2 Millioner den 1. Januar 1928. Dog skulde denne Stigning udelukkende falde paa Sæsonfagene. Af Medlemmer i Grubearbejder- og Tekstilarbejderforbundet var paa det Tidspunkt 6 pCt. arbejdsløse.

Svejts. Antallet af tilmeldte Arbejdsløse var ved Udgangen af Juli 5525 mod 5378 i den foregaaende Maaned og 8404 ved Udgangen af Juni 1927.

Sverige. Af 275.950 Medlemmer i de Fagforeninger, der har indberettet om Arbejdsløsheden, var ved Udgangen af Juni 21.257 eller 7,7 pCt. arbejdsløse

mod 8,2 pCt. i den foregaaende Maaned og 9,4 pCt. i Juni 1927.

Czekoslovakiet. Ved Udgangen af Juni var der endnu kun tilmeldt 32.701 Arbejdsløse, det laveste Tal siden Republikens Bestaaen. Ved Udgangen af April var der tilmeldt 39.462, i Juni 1927 45.460 Arbejdsløse.

Ungarn. Af ca. 150.000 Medlemmer i Fagforeninger, der havde indberettet om Arbejdsløsheden, var ved Udgangen af Juni 12.860 eller 8,3 pCt. arbejdsløse mod 13.275 eller 8,7 pCt. i den foregaaende Maaned og 11.701 eller 7,8 pCt. i Juni 1927. *(I. F. C.)*

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1189.

Arbejdsmænd ved Havnearbejde i Svendborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. Sept. i Sag Nr. 1189. Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Svendborg Importørforening mod Dansk Arbejdsmandsforbund paa dets Svendborg-Afdelings Vegne.

Nærværende Sag drejer sig om de nedennævnte Forhold i Svendborg Havn:

1) Omkring d. 1/2 d. A. lossedes der i Sække Kunstgødning fra S/S »Svava« og Sojaskraa fra S/S »Elsfleth«. Ifølge den gældende lokale Overenskomst bestaar Bordholdet ved saadan Losning af 6 Mand pr. Gæng, men naar der losses med Sækkekniber og saaledes, at Løberen slaar løst om Spilkoppen, medens Spillet hele Tiden roterer samme Vej, sættes der en 7. Mand til som »Afholder« eller »Afstopper« med det Hverv at stramme og fire den paa Spilkoppen anbragte Løberende. Ved de heromhandlede Losninger skete Arbejdet imidlertid paa den Maade, at Sækkene nede i Lasten lagdes i Længe, og der lossedes paa fast Tromle, idet Spillet roterede skiftevis frem og tilbage. Der var saaledes ikke Brug for en Afholder ved Løberenden, men Arbejderne og Fagforeningen forlangte alligevel en 7. Mand sat til, nemlig for at hjælpe til med i Lasten at lægge Sækkene i Længen, og da de fastholdt dette Krav, imødekom Arbejdsgiveren det under Protest. Paa samme Maade er der under Reservation stillet en 7. Mand ved senere Losninger i Februar og Marts af S/S »Martha Schrøder« og S/S «Hagfors«samt senere af S/S »Skjold« og senest (d. 27/8) af S/S »Svava« igen. Udgiften til den 7. Mand ved disse Losninger har andraget ialt 392 Kr. 85 Øre.

Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Svendborg Importørforening gør nu gældende, at dette Krav fra Arbejdernes Side har været i Strid med Overenskomsten, der kun omtaler 6 Mand pr. Gæng, og med en faglig Voldgiftskendelse af 10/3 1926, der kendte et tilsvarende Krav med Hensyn til Losning af Klid i Sække i Svendborg Havn uhjemlet. Der henvises endvidere til, at Fagforeningen i 1927 søgte at faa indført i Overenskomsten, at der ved Losning af alt Sækkegods skulde sættes en Afstopper, men ikke opnaaede at faa denne Bestemmelse optaget. Idet nu Klagerne hævder, at der, omend der ikke har foreligget en Arbejdsstandsning, dog ved de første Losninger har været en Arbejdsvægring, som tilsigtede at gennemtvinge en Ordning, man forgæves havde forsøgt at opnaa ved Overenskomst, har Klagerne paastaaet Dansk Arbejdsmandsforbund paa dets Svendborg-Afdelings Vegne idømt en Bod, der tillige kan dække de paagældende Arbejdsgiveres foran angivne Udgifter.

De Indklagede paastaar Frifindelse, idet de bestrider, at der har foreligget en overenskomststridig Arbejdsvægring, og hævder, at Forholdet kun har været det, at Arbejdsgiveren overfor Arbejdernes bestemte Krav om »Afstopper« har bøjet sig under Reservation, uden at der har været Tale om at iværksætte Arbejdsstandsning. De Indklagede hævder videre, at Arbejdernes Krav har været fuldt berettiget som hjemlet ved mangeaarig Kutyme, samt at Voldgiftskendelsen af 1926 ikke vedrører Losning af Kunstgødning og Sojaskraa, men alene af Klid, der fremkommer i Sække af Vægt c. 50 kg., medens Sække med de andre Varer vejer optil c. 100 kg. og der-

for er ganske anderledes vanskelige at lægge i Længe. Naar Fagforeningen i 1927 ønskede at faa Hjemmel for Kravet om Afstopper ved Losning af *alt* Sækkegods, tilsigtedes derved netop at komme bort fra Afgørelsen med Hensyn til Klid, saaledes at der ogsaa for denne Vare skulde gælde den Regel, der paastaas stadig at have været gældende Kutyme for Kunstgødning og Sojaskraa.

Paa det foreliggende kan Retten ikke tage Stilling til, hvorvidt Arbejdernes Krav har været ubeføjet eller hjemlet ved en Kutyme, og dette Spørgsmaal maa da finde sin Afgørelse efter Reglerne for faglig Mægling og Voldgift. Fremdeles kan Retten ikke finde, at det mod de Indklagedes Benægtelse er godtgjordt, at der har foreligget en saadan egentlig Arbejdsvægring, der kan paadrage Bod, hvorved bemærkes, at det maatte paahvile de paagældende Arbejdsgivere eller deres stedlige Organisation at sikre sig klart Bevis i saa Henseende.

2) Ved Losning af russiske Solsikkekager fra S/S »Hertha« omkring Midten af Marts d. A. var der antaget Havnearbejdere til Arbejdet i Land, medens Skibets egne Folk besørgede Bordarbejdet. Da det viste sig, at den sidste Halvdel af Ladningen bestod af Kager, der var brækkede, og Skibets Fører vilde losse denne Del i Baljer, modsatte Havnearbejderne sig dette og krævede med Støtte af Fagforeningen, at de brudte Kager skulde sækkes i Lasten, hvilket Krav Føreren ikke vilde efterkomme, da hans Mandskab ikke var tilstrækkeligt hertil. Medens denne Uenighed stod paa, var Arbejdet, som det maa antages, standset i 4 Timer, hvorefter Arbejdernes Krav blev efterkommet under Forbehold, og der blev antaget 4 Havnearbejdere til at udføre Bordarbejdet. Ved Afregningen krævede Fagforeningen Betaling for Losning af hele Skibets Last til disse 4 Arbejdere, uagtet de kun havde deltaget i Losningen af Brud. Kravet blev efterkommet under Protest. Der blev derefter losset og under Forbehold afregnet paa samme Maade ved en Række senere Losninger i Tiden indtil d. $^{19}/_{7}$, nemlig af Motorskibene »Helene«, »Fortuna«, »Heinrich«, »Johanne«, »Katrina«, »Betty«, »Vertrauen« og »Emma Oltmann«. Udgiftsforøgelsen ved at efterkomme Kravene er for samtlige Losninger opgjort til 735 Kr. 93 Øre. Klagerne gør gældende, at Arbejdernes heromhandlede Krav har været uhjemlede, og at der her har foreligget en uvarslet og overenskomststridig Arbejdsstandsning, for hvilken der ligeledes paastaas idømt en Bod, der tillige kan dække det ovennævnte Udgiftsbeløb.

De Indklagede paastaar Frifindelse og hævder, at den Standsning af Arbejdet, der indtraadte, da Spørgsmaalet om Lossemaaden med Hensyn til Brud opstod, ikke er fremkaldt ensidig af Arbejderne men skyldtes Forhandlinger mellem Skibets Fører og Ladningsmodtageren, idet denne støttede Arbejdernes Vægring ved at modtage Varen i Baljer. De Indklagede gør endvidere gældende, at der i Svendborg Havn er en mangeaarig Kutyme for, at brudte Oliekager sækkes i Lasten, og at deres Krav i saa Henseende derfor har været beføjet.

Klagerne bestrider, at en saadan Kutyme eksisterer, og har til Bestyrkelse herfor henvist til en Erklæring fra et Firma i Svendborg. Imidlertid har de Indklagede paa deres Side tilvejebragt forskellige Oplysninger til Bestyrkelse af deres modsatte Anbringende: Oplysninger i saa Henseende fremgaar bl. a. af en fremlagt Udskrift af Svendborg Købstads Rets Dom af $^{23}/_{6}$ 1928 i en Sag mellem A/S Petersen & Jensen i Svendborg og Kaptajn H. Fiege. Herefter maa Retten ogsaa for denne Del af Sagens Vedkommende mene, at Spørgsmaalet om den materielle Berettigelse af Arbejdernes Vægring ved at modtage Ladningen i Baljer — saavel som af deres Krav om Betaling for hele Lastens Losning til 4 senere antagne Bordarbejdere — maa finde sin Afgørelse efter Reglerne om faglig Mægling og Voldgift. Hvad angaar Spørgsmaalet om Arbejdsstandsning ved den første af de omhandlede Losninger, bemærkes, at det vel er oplyst, at Meddelelse om, at saadan Standsning forelaa, er givet fra Importørforeningen i Svendborg til Sammenslutningen af Havne og Købmandsorganisationer, ligesom det fra dennes Side er forklaret, at Meddelelsen er

givet videre pr. Telefon til Dansk Arbejdsmandsforbund. Men ligesom der intet skriftligt foreligger herom, og det fra sidstnævnte Forbund er meddelt, at man dersteds intet kan konstatere herom, saaledes er det ialt Fald ganske uoplyst, hvorledes en saadan Meddelelse fra Importørforeningen har været lydende, og paa hvilket nærmere Grundlag den er afgivet. Herefter, og idet bemærkes, at Ladningsmodtagerne burde have søgt Spørgsmaalet afgjort hurtigere fremfor at vedblive, som sket, med at betale under Reservation, kan Retten i Lighed med, hvad der er udtalt med Hensyn til Forholdet under 1), ikke paa det foreliggende anse det for tilstrækkelig konstateret, at der har foreligget en Arbejdsstandsning eller Arbejdsvægring af en saadan Beskaffenhed, at den kan paadrage Bod.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., findes at burde udredes med Halvdelen af hver Part.

Kendelse:

De foreliggende Spørgsmaal fra Svendborg Havn om Berettigelse af Arbejdernes Krav paa en 7. Mand i Holdet ved Losning af Kunstgødning og Sojaskraa i Sække, der lægges i Længe i Lasten, og paa, at brækkede Oliekager sækkes i Lasten, samt endelig paa fuld Betaling til det senere mønstrede Bordhold ved den første af de omhandlede Losninger af Oliekager, bør tilligemed de af Klagerne fremførte Krav paa Godtgørelse af Udgifterne ved under Protest at imødekomme saadanne Krav finde deres Afgørelse ved faglig Mægling og Voldgift.

Af Sagens Omkostninger 300 Kr. betaler Klagerne og de Indklagede hver Halvdelen.

Sag Nr. 1190.

Murersvende hos Murermestrene A. J. Jeppesen og Sloth Møller, Skive.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. September 1928 i Sag Nr. 1190: Murerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa egne samt Centralforeningen af Murermestre i Jylland og dennes Medlemmer Murermestrene af Skive A. J. Jespersen og Sloth Møllers Vegne.

Ved Udløbet af Overenskomsterne mellem Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og i Østifterne og Murerforbundet i Begyndelsen af 1927 ønskede Forbundet at gennemføre et Krav om, at alt nyt Arbejde skulde udføres i Akkord. Da Enighed herom ikke kunde opnaas, indtraadte der en langvarig Lockout i Faget, der afsluttedes ved en ny Overenskomst af 4. Maj 1927, i hvis § 9 det hedder:

»Ved Opførelse af Hospitaler, Kirker og Skoler, Forsamlings-, Sparekasse- og Bankbygninger, Teatre, Biografteatre, Banegaarde, Kaserner, Musæer, Slagterier, Mejerier og Bygninger for større Institutioner udføres Arbejdet i Akkord.

(Hvor Murerarbejdet paa ovennævnte Bygninger er paabegyndt forinden Lockoutens Ikrafttræden, fuldføres Arbejdet dog paa de gamle Betingelser, paa hvilke det er paabegyndt.)

Hvor Lokalforeninger ifølge Aftale eller sædvanemæssigt har givet Akkord paa alt nyt Arbejde, gøres dette overenskomstmæssigt.

Centralforeningens Repræsentanter vil iøvrigt anbefale Medlemmerne at give Akkord i videst mulig Udstrækning, og saafremt Overenskomsten uden Opsigelse forlænges efter Februar 1930, vil Akkord paa alt nyt Arbejde være overenskomstmæssigt for hele Landet.

. . . . . .«

Under nærværende Sag har Murerforbundet anbragt, at det er i Strid med denne Bestemmelse i Forbindelse med mundtlig givne Tilsagn under den endelige Overenskomstforhandling, at Murermestrene A. J. Jespersen og Sloth Møller i Skive har nægtet at give Pudsearbejdet paa en Garagebygning i Akkord og forlangt det udført i Timeløn. Endvidere har Forbundet klaget over, at Centralforeningen for Jylland har nægtet at efterkomme Forbundets Forlangende om, at Sagen skulde behandles i det mellem Parterne overenskomstmæssig bestaaende Fællesudvalg. Forbundet har under Henvisning til disse Klagepunkter overfor Dansk Arbejdsgiverforening paa egne og Centralforeningens samt dens to fornævnte Medlemmers Vegne nedlagt Paastand om, at Mestrene kendes pligtige at lade Tag-, Fuge- og Pudsearbejde udføre i Akkord, samt at de idømmes en Bod for Overenskomstbrud.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De bestrider, at de to Mestre har haft nogen Pligt til at lade det omhand-

lede Arbejde udføre i Akkord, og at Sagen af Forbundet kunde kræves behandlet i Fællesudvalget, der ifølge § 1 i den mellem Organisationerne gældende Overenskomst om Regler for Behandling af faglig Strid skal søge bilagt »enhver Uenighed af faglig Karakter«, idet de Indklagede nemlig hævder, at det heromhandlede Spørgsmaal ikke er af faglig, men af retlig Karakter.

Hvad først angaar den sidstnævnte Del af Klagernes Paastand bemærkes, at en Tvist om, hvorvidt et Arbejde efter det mellem Parterne gældende Overenskomstforhold kan forlanges udført i Akkord, utvivlsomt maa betegnes som en saadan Uenighed af faglig Karakter, hvorom der kan forlanges Mægling, hvorved yderligere kan henvises til, at de fornævnte Regler for Behandling af faglig Strid i § 4 forudsætter, at Fællesudvalget mægler om Sager angaaende Forstaaelsen af den mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst, uden at nogen Begrænsning er antydet. Der er herefter ved Centralforeningens Vægring begaaet Brud paa disse overenskomstmæssige Regler, og Retten, hvem det i Henhold til Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919 § 10 paahviler at virke hen til, at de mellem Parterne indgaaede Voldgiftsaftaler overholdes, finder i den Anledning af burde paalægge Centralforeningen en Forbundet tilfaldende Bod af 200 Kr.

Med Hensyn til den første Del af Paastanden er der mellem Parterne Enighed om, at denne ikke er hjemlet ved § 9, 1. Stk., da den omhandlede Bygning ikke hører til de dersteds nævnte, og ej heller ved 2. Stk., da Skive ikke hører til de Byer, hvori der ifølge Aftale eller sædvanemæssig har været givet Akkord paa alt nyt Arbejde, hvorved bemærkes, at det i Henhold til supplerende Vedtagelser mellem Parterne gennem et Nævn er afgjort, hvilke Byer der henhører herunder, uden at Skive her er medtaget. Forbundet hævder imidlertid, at det i Skive har været det overvejende sædvanlige, at visse Dele af Arbejdet paa Nybygninger, nemlig Pudse-, Fuge- og Tagarbejde, blev givet i Akkord paa Forlangende af Svendene, og at der under Forhandlingerne om den nye Overenskomst fra Arbejdsgiversiden blev givet Tilsagn om, at der i saa Henseende ikke skulde ske nogen Forringelse, uagtet intet blev optaget herom i Overenskomsten. Forbundet gør gældende, at det vil være i Strid hermed, om det heromhandlede Pudsearbejde kan kræves udført i Timeløn.

De Indklagede benægter, at der ved Forhandlingerne er givet Tilsagn om andet eller mere end, hvad der er optaget i Overenskomsten.

Det er nu ikke heroverfor bevist, at saadant Tilsagn skulde være givet, hvorimod Retten maa regne med den Mulighed, at mundtlige Udtalelser under de afsluttende Forhandlinger kan være opfattet forskelligt fra Parternes Side. Grundlaget for Sagens Afgørelse maa da alene blive selve Overenskomstbestemmelsen i Forbindelse med de ledende Linjer, som den giver Udtryk for. Det fremgaar nu vel af Bestemmelsen, at der tilsigtes en Anvendelse af Akkordarbejde i stigende Omfang med det Maal for Øje, at fra 1930 alt nyt Arbejde kan blive Akkordarbejde, og det siges, at Centralforeningen vil anbefale en Udvikling i saa Henseende. Hermed vilde det ikke harmonere, hvis man i en By vilde gaa til en tydelig Indskrænkning af det Omfang, hvori Akkord tidligere dersteds er indrømmet. Men ligesom det er erkendt, at der i Skive ikke altid er givet Akkord paa Arbejde som det omhandlede, idet Klagerne kun hævder, at det var overvejende almindeligt, at Akkord indrømmedes, naar Svendene fremsatte Begæring derom, saaledes er det endvidere ikke oplyst, at der i Mestrenes Vægring i det heromhandlede Tilfælde skulde ligge en Udvidelse af Timelønsarbejdet udover, hvad hidtil har kunnet finde Sted. Herefter findes Klagernes Paastand med Hensyn til denne Del af Sagen ikke at kunne tages til Følge, hvorfor de Indklagede forsaavidt vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil være at udrede med Halvdelen af hver Part.

Kendelse:

Centralforeningen af Murermestre i Jylland bør erlægge en Murerforbundet i Danmark tilfaldende Bod af 200 Kr.

Iøvrigt frifindes de Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag.

Af Sagens Omkostninger, 300 Kr., udreder Klagerne og de Indklagede hver Halvdelen.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 ❋ KØBENHAVN DEN 13. OKTOBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Internationale Meddelelser.

Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde i Den internationale faglige Central.

Den 25. og 26. September afholdt Den internationale faglige Central et ekstraordinært Repræsentantskabsmøde i Amsterdam til Behandling af Spørgsmaalet om Internationalens Reorganisation. Formanden L. Jouhaux indledede Mødet med nogle Mindeord over de i Beretningsperioden afdøde Kammerater, J. Jensen og Alfr. Christiansen, Danmark, Bensi, Italien, og Yudico, Meksiko. Derefter gik Mødet over til Behandling af det første Punkt paa Dagsordenen:

Reorganisationsspørgsmaalet — Bestyrelsens Sammensætning. Bestyrelsen henstillede til Repræsentantskabet at besætte den siden Kongressen i Paris ledige Plads i Bestyrelsen med den engelse Landsorganisations Generalsekretær Citrine. Dette Forslag blev enstemmigt vedtaget. I Stedet for det fratrædende Bestyrelsesmedlem Carl F. Madsen valgtes Hans Jacobsen, Danmark. Endelig godkendte Repræsentantskabet enstemmigt Citrines Valg til Formand for Den internationale faglige Central.

Bestemmelse om I. F. C.s Sæde samt Valg af Generalsekretær. Den internationale Fagforeningskongres i Paris havde som bekendt besluttet, at I. F. C.s Sæde skal flyttes til et andet Land, men samtidigt overladt det til Repræsentantskabet at bestemme Landet. Efter at Repræsentantskabsmødet i Januar 1928 i Berlin angaaende denne Sag havde besluttet at opfordre de tilsluttede Landsorganisationer til at indsende bestemte Forslag, maatte Repræsentantskabet nu paany tage Stilling til Spørgsmaalet. Efter en udførlig Diskussion vedtoges med 8 mod 3 Stemmer — 1 Medlem undlod at stemme — at lade Internationalens Sæde forblive i Amsterdam indtil den næste internationale Fagforeningskongres (1930), der saa skal træffe den endelige Afgørelse. Til Generalsekretær valgtes enstemmigt Joh. Sassenbach.

I Sammenhæng med Behandlingen af *Beretningen om Virksomheden siden Januar 1928* drøftede Mødet meget indgaaende den italienske Fagbevægelses Stilling. Det paalagdes Bestyrelsen nøje at følge Udviklingen i Italien og træffe visse Forholdsregler i saa Henseende. Efter en indgaaende Diskussion blev Beretningen med de af Bestyrelsen og Repræsentantskabet stillede Forslag og Henstillinger enstemmig godkendt. Den indeholder bl. a. et Afsnit om Understøttelse til nødstedte Landsorganisationer, Forberedelserne til de internationale Arbejdskonferencer i Aarene 1928 og 1929, Aktionerne til Gunst for Ratificeringen af Konventionen om 8 Timersdagen, Spørgsmaalet Amsterdam-Moskva, Forholdet til de kristelige Fagorganisationer, den af I. F. C. indledede Undersøgelse over Arbejdstidens Længde i de forskellige Lande, Teaterpersonalers Organisationsforhold, den internationale Fagforeningsstatistik og andre internationale Undersøgelser, Anerkendelsen af Maskinist- og Fyrbøder-Internationalen, Indførelsen af det tyske Sprog i Det internationale Arbejdsbureau, Vandringsspørgsmaalet, Ungdoms- og Oplysningsspørgsmaal o. s. v.

Ved Behandlingen af det fra Pariser-Kongressen oversendte Forslag om Valg af Repræsentanter for Medhjælpere og Funktionærer i den internationale Fagbevægelses ledende Instanser blev der efter udførlige Indlæg af Smit, Aufhäuser og Tarnow besluttet, at Bestyrelsen for Fremtiden ved Behandlingen af Spørgsmaal, som i særlig Grad berører

Medhjælpernes og Funktionærernes Interesser, skal tilkalde Medhjælper-Internationalens Sekretær.

Den af den græske Landsorganisation fremsendte Anmodning om Optagelse tiltraadtes enstemmigt.

Revisorernes Beretning blev ligeledes enstemmigt godkendt. I denne Forbindelse kan det meddeles, at de finansielle Vanskeligheder, som I. F. C. i de senere Aar har haft at kæmpe med, nu er fuldstændigt overvundne, og at man under Hensyn til det stigende Medlemsantal i alle Lande kan regne med, at det i Fremtiden vil være muligt at anvende større Summer til propagandistiske og organisatoriske Formaal.

Af stor praktisk Betydning er en Beslutning om Anvendelse af de efter Afslutning af en international Hjælpeaktion indkomne Beløb. Paa Grundlag af de ved tidligere internationale Hjælpeaktioner indvundne Erfaringer blev der fattet følgende enstemmige Beslutning:

»Naar en Konflikt bliver erklæret for afsluttet, kan de til I. F. C. indkomne Beløb efter forudgaaende Samraad med vedkommende Organisation overføres til den almindelige Hjælpefond, forudsat at de bidragydende Organisationer giver deres Tilslutning hertil.«

I Sammenhæng med den nyeste Udvikling med Hensyn til *Afrustningsspørgsmaalet* og navnlig under Hensyn til de Bestræbelser, som allerede forinden Kellogg-Pagtens Oprettelse udfoldedes til Gunst for en effektiv Afrustning og som ene og alene kan føre til Maalet, vedtog Repræsentantskabet følgende Resolution:

»Det den 25. og 26. September i Amsterdam afholdte Repræsentantskabsmøde i Den internationale faglige Central har taget Meddelelsen om Undertegningen af Kollogg-Pagten, som stiller Krigen udenfor Lovene, til Efterretning.

Repræsentantskabet konstaterer, at der i sin Tid er fastsat Betingelser for Verdens Sikkerhed, som vilde tillade en Anvendelse af Artikel 8 i Folkeforbundspagten angaaende Afrustning. Det kræver, at de højtidelige Løfter, som er givet Folkene med Hensyn til Hidførelse af en Tilstand, hvor Retten er sat i Magtens Sted, bliver indløste.

Med Henblik paa foranstaaende Betragtninger og under Hensyn til den Kendsgerning, at Forarbejdet til den af Folkeforbundet paa Regeringernes Ønske foretagne tekniske Undersøgelse af Afrustningsbetingelserne nu er kommen til Afslutning og der ikke under Henvisning til den politiske Oportunitet kan gøres særlige Indvendinger gældende mod Afrustningsværket, erindrer Repræsentantskabsmødet den nationalt og internationalt organiserede Arbejderklasse om dens Pligt, med alle til Raadighed staaende Midler at træde i Skranken for Afrustningen, dette vigtige Grundlag for Organiseringen af den varige og endelige Fred. Den opfordrer derfor alle tilsluttede Landsorganisationer, gennem passende Foranstaltninger at gøre sin Indflydelse paa sit Lands Rigsdag og Regering gældende, for at den internationale Konference til Indskrænkning af Rustningerne, denne første Etappe til almindelig Afvæbning, snarest muligt bliver indkaldt.«

Ved Mødets Slutning henviste Citrine, som den anden Mødedag havde overtaget Ordstyrerhvervet efter Jouhaux, i anerkendende Ord til det afgaaende Bestyrelsesmedlem Carl F. Madsens store Indsats i sit eget Lands og den internationale Fagbevægelse.

Det næste Repræsentantskabsmøde vil blive afholdt i Maj 1929 i Prag.

Minimallønlove og Lønhøjde.

At den almindelige Lønstandard ikke altid er tilfredsstillende, selv efter Indførelse af Minimallønlove, er de engelske Landarbejdere et Eksempel paa. I 1924 blev der i England indført en Lov til Fastsættelse af Minimallønninger for Landarbejdere, der foreskrev Oprettelse af Lønraad i de enkelte Distrikter samt et centralt Lønraad for hele Landet. Distriktslønraadene, som er sammensat af lige mange Repræsentanter for Arbejdsgiverne og Arbejderne samt af 2 upartiske Medlemmer og en Formand, skal udregne Minimallønninger, som det centrale Lønraad kan godkende, ophæve eller forandre, dersom Distriktsraadet ikke indenfor et Tidsrum af to Maaneder efter sin Oprettelse giver Centralraadet Meddelelse om de fastsatte Lønsatser, endvidere

dersom Distriktsraadet undlader at fastsætte en ny Lønsats, naar den gamle er traadt ud af Kraft, eller naar Centralraadet af vedkommende Distriktsraad opfordres til at fastsætte, ændre, resp. ophæve Minimallønsatser.

Det første Lovforslag, som Arbejderregeringen i sin Tid indbragte i Parlamentet, indeholdt en langt strengere Ordning, idet det foreskrev, at de fastsatte Lønsatser ikke blot i de nævnte Undtagelsestilfælde, men i alle Tilfælde først skulde godkendes af det centrale Lønraad. Ved en saadan Ordning havde man undgaaet, at der i Distrikter, hvor Arbejderne er svagt organiseret, bliver fastsat særlig lave Lønninger. Arbejderregeringens Lovforslag blev dog bekæmpet af de Liberale, saaledes at den nugældende Lov kom i Stand. Følgen er, at den gennemsnitlige Mindsteløn for en Landarbejder i Øjeblikket kun andrager 31 sh. 8 d. pr. Uge trods den bestaaende Minimallønlov. Ikke nok hermed, fører Arbejdsgiverne netop i denne Tid en heftig Kampagne for at trykke Lønnen ned. Enkelte Steder har denne Kampagne formet sig til Krav om en Nedsættelse af de mandlige Arbejderes Løn med 10 pCt., en Forlængelse af Arbejdstiden i Sommermaanederne fra 52½ til 55 Timer samt Gennemførelse af en Bestemmelse om, at løse Arbejdere med mindre end 1 Maaneds Beskæftigelse ikke falder ind under Mindstelønloven. Endelig skal Mindstelønsatserne for Kvinder paa over 18 Aar fastsættes til 5 d. pr. Time, for Piger mellem 14 og 18 Aar til 4 d. og for Piger under 14 Aar til 3 d. pr. Time. For Tiden er Arbejdstiden 48 Timer i Vintermaanederne og 52½ om Sommeren. Minimallønnen for mandlige Arbejdere andrager 36 sh. om Ugen, for Kvinder over 18 Aar 6 d., og for Kvinder under 18 Aar 5 d. pr. Time.

I deres Modagitation kræver Arbejderne i Overensstemmelse med Arbejderregeringens Lovforslag en Udvidelse af det centrale Lønraads Beføjelser. Desuden henvises til Vigtigheden af en stærk Fagorganisation, uden hvilken selv den bedste Minimallønlov ikke vil bringe Arbejderne væsentlige Fordele. Saaledes skriver »Daily Herald« i denne Sammenhæng: »Haand i Haand med Udvidelsen af det centrale Lønraads Beføjelser og en Udvidelse af Kontrollørernes Stab maa der gaa en Styrkelse af Landarbejdernes Fagorganisationer. Thi i Landbruget saavel som i alle andre Fag er det frem for alt fornødent at have stærke Fagforeninger, som kan forhandle direkte med Arbejdsgiverne.«

Set paa Baggrund af de Forhandlinger, som førtes i Genf ved Behandlingen af en Konvention angaaende Fastsættelse af Minimallønninger, er Forholdene i England meget interessante. Som bekendt var det dengang Fagorganisationerne i Tyskland og enkelte andre Lande, der var af den Mening, at det vigtigste for Arbejderne var Fagforeningernes Styrke, og derfor vilde begrænse Konventionen til kun at gælde selve Hjemmearbejdet, mens andre Lande var af den Opfattelse, at en saadan Konvention burde udvides til at omfatte de flest mulige Fag. Sandheden turde ogsaa denne Gang ligge i Midten: Minimallønlove kan danne et Udgangspunkt og være et godt Middel, men det vigtigste er og bliver dog den faglige Organisations Styrke, som alene kan sørge for, at Loven gennemføres i Lovgivernes Aand. (I. F. C.)

Lovhjemlede Arbejderferier.

I samme Forhold, som Arbejderklassen udvikler sig kulturelt, stiger ogsaa dens Forlangende om en kort Frist af Ro og Hvile, om en aarlig Sommerferie. I Tyskland er dette Ønske allerede opfyldt i en saadan Udstrækning, at ca. 90 pCt. af alle bestaaende Kollektivoverenskomster indeholder Bestemmelser om Sommerferie. I andre Lande, hvor Arbejderne er mindre gunstigt stillede i denne Henseende, bliver ganske vist Fordringen om en *lovlig* Ordning af Feriespørgsmaalet stillet i Forgrunden. I en Række af Lande er det allerede lykkedes at gennemføre en saadan Ordning, saaledes at Arbejderne i Finland, Letland, Polen, Østrig, Czekoslovakiet, Rusland, Luxemburg, Grækenland og Salvador har et lovligt Krav paa en aarlig Ferie af kortere eller længere Varighed.

I to Lande beskæftiger Fagbevægelsen sig i den senere Tid særlig ivrig med Spørgsmaalet om Indførelse af lovlige Arbejderferier, nemlig *Holland* og *Svejts*. I Holland har Fagbevægelsen

fornylig forhandlet med det socialdemokratiske Parti for at naa en Forstaaelse om, paa hvilken Maade Kampen for denne Fordring bedst kan føres. Hvilken Værdi Arbejderne tillægger denne Fordring, fremgaar af den Kendsgerning, at de i det frie Metalarbejderforbund organiserede Blikkenslagere har strejket fra Juni til September d. A. for at gennemføre Fordringen om en aarlig Sommerferie. Endskønt Arbejdsgiverne i Begyndelsen ikke vilde gøre den mindste Indrømmelse, endte Konflikten dog med det Resultat, at Arbejderne erholdt Ret til en betalt Ferie paa 4 Dage aarligt. I Svejts har den til I. F. C. hørende Landsorganisation paa sin i September 1927 i Interlaken afholdte Kongres besluttet at føre en kraftig Kampagne til Gunst for Indførelse af en lovlig Ordning af Feriespørgsmaalet, hvorved navnlig det Argument føres i Marken, at Regeringen, efter at allerede Halvdelen af Industriens Arbejdere har Ret til Ferie, nu endelig foretager de nødvendige Skridt til en almindelig Indførelse af Sommerferie. Paa Grundlag af de statistiske Oplysninger kan det konstateres, at Antallet af de Virksomheder i Svejts, som har indført Ferie for deres Arbejdere, siden 1910 er steget med 33 pCt., mens Antallet af beskæftigede Arbejdere er steget med 34 pCt. Arbejder-Kravet om Sommerferie er efterhaanden blevet af saa stor Betydning, at det er paa Tiden, at de Arbejdsgivere, som endnu modsætter sig dette, endelig forpligtes til Anerkendelsen af dette Princip. (I. F. C.)

•—•

Lønbevægelser og Konflikter.

Træindustriarbejdere hos Firmaet C. T. og P. Jensen, Odense.

Et Formandsspørgsmaal.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Oktober forhandledes der om en Klage over, at Firmaet C. T. & P. Jensen i Odense, der driver et Savværk og et Maskinsnedkeri, havde ansat en Formand med Pligt til at staa udenfor Organisationen. Denne Formand udfører ikke saadanne Funktioner, at Forbundet kan anerkende ham som Formand i Septemberforligets Forstand, og Firmaet har i Forvejen 2 Formænd i Virksomheden.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed, og Træindustriarbejderforbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

•—•

Indsamling til de strejkende finske Havnearbejdere.

Gennem De samvirkende Fagforbund er indkommet følgende Beløb:

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet			1000,00
do.	Afdl.	Fredericia	10,00
do.	do.	Frederikssund	50,00
do.	do.	Helsingør	50,00
do.	do.	Hjørring	13,00
do.	do.	Holbæk	50,00
do.	do.	Lyngby	50,00
do.	do.	Ringsted	10,00
do.	do.	Roskilde	20,00
do.	do.	Rudkøbing	15,00
do.	do.	Skive	35,00
do.	do.	Slagelse	30,00
do.	do.	Storehedinge	15,00
do.	do.	Vejle	25,00
			373,00
			1373,00
Glasarbejderforbund, Dansk, Afdl. Kastrup			40,00
Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk			250,00
Kvindeligt Arbejderforbund			2000,00
Skrædderforbund, Dansk			500,00
Stukkatørernes Forbund			100,00
		Ialt Kr.	4263,00

Ovenstaaende Beløb er tilsendt Arbejdernes faglige Landsorganisation i Finland.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 ❋ KØBENHAVN DEN 20. OKTOBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Den 11. internationale Arbejdskonference.

I.

Til dette Aars Konference, den 11. i Rækken, som afholdtes i Genève i Dagene 30. Maj—16. Juni, var der mødt 136 Delegerede og 184 tekniske Raadgivere, repræsenterende 42 Stater.

Danmarks Delegation bestod af Regeringsrepræsentanterne: Departementschef R. Lassen, Formand for Delegationen, og Landstingsmand C. V. Bramsnæs, Raadgivere: Fuldmægtig i Sundhedsministeriet H. de Jonquières og Fabriksinspektør Fru K. Gloerfelt-Tarp, af Arbejdsgiverrepræsentanterne: H. C. Ørsted, Direktør for de nordiske Landes Arbejdsgiverforening, Bryssel, Raadgiver A. L. Østerberg, Fuldmægtig i Arbejdsgiverforeningen, samt af Arbejderrepræsentanterne: Næstformand i De samvirkende Fagforbund Hans Jacobsen, og Raadgiver, Formand i Dansk Skrædderforbund Josef Andersson.

Paa Dagsordenen stod følgende Punkter:

I. Spørgsmaal om Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger.
II. Forebyggelse af Ulykkestilfælde under Arbejdet.
III. Valg af Styrelsesraad.

Foruden disse Spørgsmaal behandledes der som sædvanlig en hel Række andre foruden de Spørgsmaal, der fremkommer hvert Aar, Direktørens Beretning o. lign.

Det paa Dagsordenen først opførte Punkt var til anden Behandling og dermed til endelig Afgørelse, der resulterede i Vedtagelsen af en Konvention herom.

Som man vil vide, er der i de forskellige Lande en ikke ringe Uoverensstemmelse om dette Spørgsmaal, navnlig om hvorvidt det bør anvendes udenfor Hjemmeindustrien.

Det om Sagen nedsatte Udvalg, af hvilket Josef Andersson var Medlem, maatte derfor bestræbe sig for at forme Konventions-Forslaget paa en saadan Maade, at det i det væsentlige tilfredsstillede de forskellige Gruppers Ønsker — med Undtagelse af Arbejdsgiverne, der efter Evne søgte at gøre Forslaget betydningsløst —, men Udvalgets Flertal var imidlertid enig om, at en Overenskomst, der intet forpligtede Staterne til, ikke alene vilde være uden Betydning, men desuden vilde virke nedbrydende paa Agtelsen for Arbejdsorganisationen.

Derfor resulterede Udvalgets Forhandlinger i et Forslag til Overenskomst, som forpligter de Stater, der ratificerer, til at oprette og opretholde bestaaende Institutioner til Fastsættelse af Lønninger indenfor de Erhvervsgrene, hvor Forudsætningerne for en effektiv Lønregulering ikke er til Stede paa Grund af manglende eller svage Organisationer, og hvor der bestaar særlig lave Lønninger. Men det staar enhver Stat frit selv at bestemme, indenfor hvilke Industrier eller Dele af saadanne de foreslaaede Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger bør anvendes, og kan f. Eks. godt indskrænke sig til at anvende dem udelukkende indenfor Hjemmeindustrien, medens de Stater, som ønsker en mere udstrakt Anvendelse, har Adgang hertil.

Konventionen vedtoges med 76 Stemmer imod 21. For stemte alle Arbejder- og de fleste Regeringsrepræsentanter. De danske Regeringsrepræsentanter afholdt sig fra at stemme, ledet af den Betragtning, at Spørgsmaalet ingen praktisk Betydning har for Danmark med sine omfattende Organisationer.

Samtlige Arbejdsgiverrepræsentanter

med Undtagelse af Hollands og Italiens stemte imod.

I Tilslutning til Konventionen vedtoges en Henstilling angaaende Fremgangsmaaden ved Benyttelsen af Konventionen.

Overfor det andet Spørgsmaal, som var paa Dagsordenen, »Forebyggelse af Ulykkestilfælde under Arbejdet«, erklærede Arbejdsgiverne under Generaldebatten, at de vilde yde deres Bidrag til et godt Samarbejde, men desuagtet gjorde de indenfor det paagældende Udvalg, hvoraf Hans Jacobsen var Medlem, alt muligt for at forhindre, at det Spørgeskema, som nu skal udsendes vedrørende dette Spørgsmaal, blev affattet saaledes, at alle Forhold, som spiller ind under Ulykker, kunde blive klart belyst, og herunder særlig det Ansvar , som paahviler Arbejdsgiverne med Hensyn til at indrette og vedligeholde Beskyttelsesforanstaltninger paa Arbejdspladserne.

Det vedtoges at udsende to Spørgeskemaer; et vedrørende, hvad der fra Statens, Arbejdsgivernes og Arbejdernes Side kan og bør gøres til Forebyggelse af Ulykker under Arbejdet, og et, der specielt tager Sigte paa Arbejdet med Losning og Lastning af Skibe. Derimod blev Spørgsmaalet om Ulykkestilfælde i Forbindelse med Jernbanedrift, som ogsaa var fremme til Drøftelse, herunder Spørgsmaalet om Indførelse af automatisk Kobling af Jernbanevogne, henvist til nærmere Behandling indenfor den internationale Jernbaneunion, der derefter skal afgive en Beretning desangaaende til det internationale Arbejdsbureau.

I Tilslutning til de saaledes trufne Vedtagelser vedtoges det at optage Spørgsmaalet om »Forebyggelse af Ulykkestilfælde under Arbejdet« til anden Behandling paa næste Aars Konference.

Til Medlemmer af Bestyrelsen, der i Aar var paa Omvalg, genvalgtes af Arbejdergruppen: Jouhaux, Frankrig, Müller, Tyskland, Moore, Canada, Poulton, England, og Thorberg, Sverige, samt nyvalgtes Mertens, Belgien, i Stedet for Oudegeest, Holland, som var fratraadt.

Fra de kristelgie Fagorganisationers Side gjordes der et kraftigt Forsøg paa at faa en Mand valgt, ganske vist ikke som Repræsentant, men som Stedfortræder. Det lykkedes ikke, men der manglede kun en Stemme.

Konferencens Forløb var ellers nogenlunde det samme som tidligere Aar. Der var stor Debat om Godkendelsen af den italienske Arbejderrepræsentants Mandat, men Mandatet godkendtes som hidtil imod Arbejdernes Stemmer.

Om den estniske Arbejdsgivers Mandan var der ogsaa stærk Uenighed, fordi han var udpeget af en Organisation, der nærmest repræsenterer Landbruget, men dette Mandat blev ogsaa godkendt, selv om det kun var med en Stemmes Majoritet.

Ogsaa Spørgsmaalet om Anerkendelsen af andre Sprog end Engelsk og Fransk som officielle Sprog var Genstand for Behandling, uden at der fattedes definitive Beslutninger. Efterhaanden som den moderne Teknik skrider frem, kan der maaske heri findes en Løsning paa dette vanskelige Problem.

Der blev i Aar under Konferencen indlagt Telefoner i Konferencesalen, saaledes at Repræsentanterne i disse kunde høre forskellige Oversættelser, herunder tysk, spansk og svensk, samtidig med at der taltes paa et af de officielle Sprog. Selv om det ikke i et og alt var helt fuldkomment, lettede det dog Forhandlingerne betydeligt og var ogsaa tidsbesparende.

Konferencen afsluttedes Lørdag den 16. Juni med en udmærket Tale af Præsidenten, Argentineren Professor Carlos Saavedra Lamas, hvori han slog fast, at kun igennem Organisation og solidarisk Samarbejde mellem Folkene paa et demokratisk Grundlag kan der skabes bedre og retfærdigere Tilstande for den arbejdende Befolkning rundt om i Verden, og Tilvejebringelsen heraf er den internationale Arbejdsorganisations Opgave og Maal.

I følgende Numre bringer vi den vedtagne Konvention og de vedtagne Spørgeskemaer samt øvrige trufne Vedtagelser.

Lønbevægelser og Konflikter.

Træingustriarbejdere paa Træskofabrikerne.

I Anledning af, at Træindustriarbejderforbundet havde sendt 1ste Strejkevarsel ovrefor 9 Træskofabrikker i Provinsen og Hjørring Træskoforretning grundet paa uopfyldte Krav om Tillæg til Prislisten og personlige Timelønninger, afholdtes den 9. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det imidlertid ikke lykkedes at naa frem til en Forstaaelse.

Forbundet afgav derefter 2det Varsel om Strejke overfor Træskofabrikkerne i Glostrup, Ringsted, Slagelse, Næstved, Køge, Langeskov, Nørresundby, Randers og Vejle samt overfor Hjørring Træskoforretning. Strejken er varslet til at træde i Kraft Torsdag den 18. Oktober ved normal Arbejdstids Ophør.

Sadelmagere hos Firmaet Borum og Wulff, Sorø.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund har overfor Firmaet Borum & Wulff, Sorø, varslet Strejke, da det havde vist sig umuligt at naa til Enighed om Betaling for Sadelmagerarbejde til 3-Personers-Drosker.

Uoverensstemmelsen behandledes paa et Fællesmøde med Hovedorganisationernes Bistand Onsdag den 10. Oktober, hvor der opnaaedes Enighed om, at Firmaet anerkender de i Provinsen gældende Priser for det omhandlede Arbejde, idet Forbundet erklærer sig villig til, saafremt der sker en særlig Tilrettelægning af Arbejdet, at forhandle om en Reduktion af Akkordpriserne eller Fastsættelse af Timeløn.

Den varslede Strejke bortfaldt dermed.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1206.
Lager- og Pakhusarbejdere i Holbæk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. Oktbr. 1928 i Sag Nr. 1206: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Handelsstandens Arbejdsgiverforening i Holbæk mod Dansk Arbejdsmandsforbund for Arbejdsmædenes Forbund for Holbæk og Omegn.

I den gældende Overenskomst mellem Handelsstandens Arbejdsgiverforening i Holbæk og Arbejdsmændenes Forbund for Holbæk og Omegn bestemmes Timelønnen for Lager-, Pakhus- og Pladsarbejde saavel som ved Havnearbejde til 1 Kr. (ved senere Lønregulering nedsat til 97 Øre). Overenskomsten indeholder derhos en Akkordprisliste for forskellige af Overenskomsten omfattede Arbejder, deriblandt Indbringning til Pakhus og Indladning i Skib fra Pakhus. Overenskomsten er opsigelig med 3 Maaneders Varsel til en 15. April.

I 1922 blev der mellem »Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer«s Holbæk-Filial, der er Medlem af Handelsstandens Arbejdsgiverforening i Holbæk, og Arbejdsmændenes Forbund for Holbæk og Omegn paa Selskabets Initiativ indgaaet en særlig Overenskomst, hvorved der fastsattes Akkordpriser paa forskelligt Pakhusarbejde — Arbejde »paa Pakhus« —, der ikke omfattedes af Akkordprislisten i den ovennævnte Hovedoverenskomst og derfor ifølge denne skulde udføres i Timeløn.

Denne særlige Akkordoverenskomst er i 1925 og 1927 efter stedfunden Opsigelse afløst af nye Akkordoverenskomster om det paagældende Pakhusarbejde, opsigelige ligesom Hovedoverenskomsten med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 15. April.

Medens Hovedoverenskomsten mellem Organisationerne ikke er opsagt til Ophør i 1928, blev derimod den særlige Akkordoverenskomst af Andels-Selskabet rettidig opsagt til Ophør den 15. April 1928. Efter Opsigelsen forhandledes der om en ny Akkordoverenskomst, som det lykkedes at faa i Stand den 20. April, altsaa 5 Dage efter den gamle Overenskomsts Udløb.

Mellem Andelsselskabet og Fagforeningen opstod der Uenighed om Afregningen af det i Tiden mellem den 15. April og 20. April udførte Pakhusarbejde, idet Fagforeningen med Tilslutning af Dansk Arbejdsmandsforbund krævede Afregning efter de gamle Akkordsatser, medens Selskabet kræ-

vede Afregning efter Hovedoverenskomstens Timeløn. Tvisten, der forelobig blev afgjort ved, at Selskabet under Protest betalte efter de gamle Akkordsatser, er nu af Dansk Arbejdsgiverforening paa Selskabets Vegne indbragt for Den faste Voldgiftsret, hvor Klagerne dog har frafaldet Krav paa Tilbagebetaling af noget Beløb og alene paastaar deres Berettigelse til at kræve Afregning efter Timeløn anerkendt.

De Indklagede, Dansk Arbejdsmandsforbund for Arbejdsmændenes Forbund i Holbæk, paastaar Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand anfører Klagerne, at den særlige Akkordoverenskomst er bragt til Ophør ved lovlig Opsigelse, og at Følgen heraf, i Overensstemmelse med hvad der ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. Marts 1925 i Sag Nr. 840 er statueret med Hensyn til Opsigelse af særlige Værkstedsprislister, maa blive den, at Hovedoverenskomstens Bestemmelser om Timeløn for det heromhandlede Pakhusarbejde automatisk træder i Virksomhed. — De Indklagede gør heroverfor gældende, at den mellem Selskabet og Fagforeningen afsluttede Akkordoverenskomst ikke kan sammenstilles med de ommeldte Værkstedsprislister, men maa anses som en selvstændig, med Hovedoverenskomsten parallelt løbende, men af denne ganske uafhængig Overenskomst, som af tilfældige Grunde blev afsluttet uden Medvirkning af den lokale Arbejdsgiverforening. Men Følgen heraf maa efter de Indklagedes Formening være den, at den opsagte Overenskomsts Akkordsatser, saaledes som det er statueret ved flere af Den faste Voldgiftsrets afsagte Kendelser, maa vedblive at være anvendelige, indtil ny Afatle træffes eller en af Parterne har frigjort sig for disse Satser ved særlige »Frigørelsesvarsler« efter Septemberforligets Punkt 2. Yderligere henvsier de Indklagede til, at der efter Udløbet af Akkordoverenskomsterne i 1925 og 1927 fortsat blev afregnet efter de gamle Akkordsatser i Tiden indtil de nyes Vedtagelse, og at der herved er skabt en Koutume for denne Afregningsmaade.

For at statuere en saadan for Parterne bindende Koutume findes der nu ikke tlsitrækkeligt Grundlag, hvorved bemærkes, at fortsat Afregning efter de gamle Akkordsatser var særlig nærliggende i 1925 og 1927, idet Hovedoverenskomsten dengang var opsagt til Ophør samtidig med Akkordoverenskomsten, medens Akkordoverenskomsten i 1928 er opsagt uden samtidig Opsigelse af Hovedoverenskomsten.

Men heller ikke i den af de Indklagede anførte Hovedbetragtning findes der at kunne gives dem Medhold. Ifølge den *mellem Organisationerne* afsluttede Hovedoverenskomst vilde det heromhandlede Pakhusarbejde være at udføre i Timeløn. Ved »Akkordoverenskomsten« er der mellem Fagforeningen og *et enkelt Medlem* af Arbejdsgiverorganisationen truffet særlig Aftale om Akkordsatser for Pakhusarbejde *paa hans Arbejdsplads*, men der kan ikke lægges mere ind i denne Aftale, end at den fortrænger Hovedoverenskomsten, saalænge den ifølge sit eget Indhold bestaar. Ved den stedfundne Opsigelse er Akkordoverenskomsten bragt *definitivt til Ophør*, og Andels-Selskabet maa da i Kraft af sit Medlemsforhold til den lokale Arbejdsgiverforening kunne gøre gældende, at Hovedoverenskomstens Timelønssatser bliver umiddelbart anvendelige paa Pakhusarbejdet straks efter Akkordoverenskomstens Bortfald. Det af Fagforeningen rejste Krav om særlige Frigørelsesvarsler vilde kun være begrundet, saafremt der efter Akkordoverenskomstens Bortfald manglede Lønningsregler til Afløsning af de hidtil gældende, men efter det anførte er dette ikke Tilfældet; jfr. herved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. Juni 1927 i Sag Nr. 1084.

Herefter vil Klagernes Paastand være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde paalægges Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse:

»Øernes Andels-Selskab for Indkøb af Foderstoffer«s Holbæk-Filial har været berettiget til at fordre det ovenomhandlede Pakhusarbejde afregnet efter Timeløn i Henhold til den mellem Handelsstandens Arbejdsgiverforening i Holbæk og Arbejdsmændenes Forbund for Holbæk og Omegn gældende Overenskomst.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 ❋ KØBENHAVN DEN 27. OKTOBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Den 11. internationale Arbejdskonference.

II.

Konvention vedrørende Indførelse af Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger.

Artikel 1.

Ethvert Medlem af den internationale Arbejdsorganisation, som ratificerer nærværende Konvention, forpligter sig til at indføre eller bibeholde Metoder, der gør det muligt at fastsætte Minimums-Lønsatser for Arbejdere beskæftigede i Industrier eller Dele af saadanne, og særlig i Hjemmeindustrier, i hvilke der ikke ved Kollektivoverenskomster eller paa anden Maade findes noget effektivt System til Fastsættelse af Lønnen, og hvor Lønningerne er usædvanlig lave.

Ordet »Industrier« i nærværende Konventions Forstand omfatter saavel Fabrikation som Handel.

Artikel 2.

Ethvert Medlem, der ratificerer nærværende Konvention, skal efter Forhandling med Arbejdsgiver- eller Arbejderorganisationerne, hvis saadanne findes indenfor den Industri eller Del af en saadan, hvorom der er Tale, frit kunne fastsætte, indenfor hvilke Industrier eller Dele af saadanne og særligt indenfor hvilke Hjemmeindustrier eller Dele af disse de i Artikel 1 omtalte Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger skal finde Anvendelse.

Artikel 3.

Ethvert Medlem, som ratificerer nærværende Konvention, skal frit kunne bestemme saavel Metoderne til Fastsættelse af Minimallønninger som den Maade, hvorpaa de skal anvendes, dog skal:

1) Forinden disse Metoder finder Anvendelse indenfor en bestemt Industri eller Del af en saadan, de interesserede Arbejdsgiveres og Arbejderes Repræsentanter, derunder indbefattet Repræsentanterne for deres respektive Organisationer, hvis saadanne findes, saavelsom alle andre, der ved deres Fag eller Virksomhed er særlig kvalificeret i saa Henseende, og til hvem den kompetente Myndighed finder det hensigtsmæssigt at henvende sig til, raadspørges.
2) De interesserede Arbejdsgivere og Arbejdere skal deltage i Metodernes Anvendelse under den Form og i det Omfang, som maa fastsættes af den nationale Lovgivning, men i alle Tilfælde i lige Antal og paa lige Fod.
3) De Minimums-Lønsatser, der maatte blive fastsat, skal være obligatoriske for de interesserede Arbejdsgivere og Arbejdere; de skal ikke kunne nedsættes af disse, hverken ved Enkeltoverenskomster eller, forsaavidt angaar Kollektivoverenskomster, uden en almindelig eller speciel Tilladelse af den kompetente Myndighed.

Artikel 4.

Ethvert Medlem, som ratificerer nærværende Konvention, skal ved Hjælp af et Kontrolsystem med tilsvarende Straffebestemmelser tage de nødvendige Forholdsregler for, at de interesserede Arbejdsgivere og Arbejdere kan faa Kundskab til de gældende Minimums-Lønsatser og for paa den anden Side at sikre, at de faktisk betalte Lønninger ikke kommer til at ligge under de Minimumssatser, der skal finde Anvendelse.

Enhver Arbejder, paa hvem Minimumssatserne finder Anvendelse, og som har modtaget en Løn, der ligger under disse Satser, bør have Ret til ved

Domstolene eller anden ved Lovgivningen fastsat Vej at kræve det Beløb, han har faaet for lidt, tilbage, indenfor en Frist, som vil være at fastsætte ved den nationale Lovgivning.

Artikel 5.

Ethvert Medlem, som ratificerer nærværende Konvention, skal hvert Aar meddele det internationale Arbejdsbureau en almindelig Oversigt indeholdende Listen over de Industrier eller Dele af saadanne, indenfor hvilke Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger er blevet bragt til Anvendelse, samt Angivelse af deres Anvendelse og Resultater. Denne Oversigt skal tillige indeholde korte Angivelser af det omtrentlige Antal Arbejdere, der er underkastet denne Regulering, de fastsatte Minimums-Lønsatser samt i givet Fald de vigtigste af eventuelle andre Foranstaltninger med Hensyn til Minimallønninger.

*

De følgende Artikler er de samme, som forekommer i alle Konventioner.

*

Henstilling vedrørende Anvendelse af Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger i visse Industrier.

Den internationale Arbejdsorganisations Generalkonference,

som har vedtaget et Udkast til Konvention vedrørende Indførelsen af Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger, og

som ønsker at fuldstændiggøre dette Udkast ved til Vejledning for Medlemsstaterne at fremhæve visse almindelige Principper, som Erfaring og Praksis viser giver de mest tilfredsstillende Resultater,

anbefaler Medlemmerne af den internationale Arbejdsorganisation at tage følgende Principper og Regler i Betragtning.

I.

1) For at ethvert Medlem, der ratificerer nærværende Konvention, kan være i Besiddelse af de Oplysninger, der er nødvendige for at tillade det at træffe Afgørelse med Hensyn til Anvendelse af Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger, bør de faktisk betalte Lønninger og det System, hvorefter Lønningerne reguleres, hvis et saadant findes, gøres til Genstand for en Undersøgelse indenfor hver Industri eller Del af en saadan, indenfor hvilke Arbejdsgiverne eller Arbejderne forlanger Anvendelsen af disse Metoder, og fremkommer med Oplysninger, der umiddelbart viser, at der ikke findes noget virksomt System til Fastsættelse af Lønningerne, og at Lønningerne er usædvanlig lave.
2) Uden at gøre Indgreb i den Frihed, som Konventionsudkastet overlader Medlemsstaterne, til, hver indenfor sit Land, at bestemme indenfor hvilke Industrier eller Dele af saadanne de finder det hensigtsmæssigt at anvende Metoder til Fastsættelse af Minimallønninger, vilde det være af Interesse at tage særligt Hensyn til de Industrier eller Dele af saadanne, indenfor hvilke der sædvanligvis beskæftiges Kvinder.

II.

1) Metoderne til Fastsættelse af Minimallønninger — hvilken deres Form nu end maatte være (Raad indenfor hver Industri, Centralraad for Grupper af Industrier, obligatoriske Voldgiftsraad) — bør omfatte en Undersøgelse med Hensyn til Arbejdsbetingelserne indenfor den Industri eller Del af en saadan, hvorom det drejer sig, saavelsom Forhandling med de særligt som principielt interesserede Parter, navnlig Arbejdsgivere og Arbejdere indenfor vedkommende Industri eller Del deraf. I alle Tilfælde bør med Hensyn til alle Spørgsmaal vedrørende Fastsættelse af Minimallønninger deres Mening indhentes og vises billigt og videst muligt Hensyn.
2) a. For at give de Minimums-Lønsatser, der eventuelt fastsættes, et saa autoritativt Præg som muligt, vil det være ønskeligt gennem et lige Antal Repræsentanter fra begge Parter, eller ved at der tillægges hver Part det samme Antal Stemmer, at indrømme de interesserede Arbejdsgivere og Arbejdere en direkte og ligelig Deltagelse i *de* Organers

Overvejelser og Afgørelser, der har til Opgave at fastsætte Minimums-Lønsatserne. I alle Tilfælde skal, hvis en saadan Repræsentation indrømmes den ene af de to Parter, den anden være repræsenteret paa lige Fod. De Organer, der har til Opgave at fastsætte Minimallønningerne, bør ligeledes omfatte en eller flere uafhængige Personer, hvis Stemmer kan gøre det muligt at naa til positive Resultater i de Tilfælde, hvor Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanternes Stemmer staar lige.

Disse uafhængige Personer bør saavidt muligt vælges i Overensstemmelse med Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanterne indenfor de Organer, der har til Opgave at fastsætte Minimallønninger, eller efter Forhandling med disse Repræsentanter.

b. For at Arbejdsgivernes og Arbejdernes Repræsentanter kan nyde Tillid hos dem, hvis Interesser de repræsenterer, bør de interesserede Arbejdsgivere og Arbejdere have Ret til i det Omfang, Forholdene tillader, at deltage i Udpegelsen af deres Repræsentanter, og i alle Tilfælde bør de Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, der findes, opfordres til at fremkomme med Navnene paa de Personer, som de anbefaler til at indtræde i de Organer, der har til Opgave at fastsætte Minimallønninger.

c. Den eller de uafhængige Personer, der omhandles under a), bør vælges blandt Personer af begge Køn, der ubestrideligt er i Besiddelse af de nødvendige Kvalifikationer til at løse deres Opgave, og som ikke i den Industri eller Del af en saadan, hvorom der er Tale, har nogen Interesse, som kan medføre Tvivl om deres Upartiskhed.

d. Naar et stort Antal Kvinder er beskæftiget indenfor en Industri eller Del af en saadan, bør det saavidt muligt tillades Kvinder at indtræde som Medlemmer af de Organer, der har til Opgave at fastsætte Minimallønninger, ligesom det bør tillades en eller flere Kvinder at blive udpeget blandt de uafhængige Personer, der omhandles under a).

III.

Ved Bestemmelsen af de Minimums-Lønsatser, der bør fastsættes, skal de Organer, der skal fastsætte Satserne, tage Hensyn til, at der skal sikres de interesserede Arbejdere en passende Levefod. I saa Henseende bør der først og fremmest tages Hensyn til de Lønsatser, der betales for lignende Arbejde indenfor de Industrier, hvor Arbejderne er tilstrækkeligt organiserede og har sluttet effektive Kollektivoverenskomster, eller hvis man ikke har saadanne at sammenligne med, da til det almindelige Lønniveau i vedkommende Land eller paa vedkommende Egn.

Der bør indføres Bestemmelser vedrørende en Revision af de Minimums-Lønsatser, der er fastsatte af de Organer, der har til Opgave at fastsætte Minimallønninger, naar de Arbejdere eller Arbejdsgivere, der er Medlemmer af disse Organer, ytrer Ønske derom.

IV.

For effektivt at sikre de interesserede Arbejderes Lønninger og skaane Arbejdsgiverne for den med en illoyal Konkurrence forbundne Risiko, bør de Forholdsregler, som skal sikre Betaling af Lønninger, der ikke ligger under de fastsatte Minimums-Lønsatser, omfatte:

a) Regler med det Formaal at holde Arbejdsgivere og Arbejdere à jour med de gældende Takster,
b) offentlig Kontrol med de faktisk betalte Lønninger,
c) Straffebestemmelser i Tilfælde af Brud paa de gældende Satser, og Forholdsregler, der tager Sigte paa at hindre deres Overtrædelse.

1) For at Arbejderne, der sandsynligvis i mindre Omfang end Arbejdsgiverne ved egne Midler kan skaffe sig Oplysninger med Hensyn til de Afgørelser, som træffes af de Organer, der har til Opgave at fastsætte Minimallønninger, kan holdes à jour med de Minimums-Lønsatser, som skal betales dem, skal Arbejdsgiverne kunne forpligtes til at opslaa detaillerede Plakater, der angiver de gældende Satser, paa let tilgængelige Steder i de Bygninger, hvor Arbejderne beskæftiges, eller, hvor det drejer sig om Hjemmearbejde, i de Lokaler, hvor Arbejdet fordeles eller

afleveres, naar det er færdigt, eller hvor Lønningerne udbetales.

2) Der bør ansættes et tilstrækkeligt Antal Tilsynsførende med en Beføjelse, som svarer til den, der er fastsat for Fabrikinspektører i den Henstilling vedrørende de almindelige Principper for Arbejds- og Fabriktilsyn, som vedtoges af Konferencen i 1923. Disse Tilsynsførende skal foretage Undersøgelser blandt de interesserede Arbejdsgivere og Arbejdere for at fastslaa, om de faktisk udbetalte Lønninger er i Overensstemmelse med de gældende Satser, og eventuelt tage de Forholdsregler, som maatte være fastsatte i Tilfælde af Brud paa de fastsatte Satser.

For at gøre det muligt for de Tilsynsførende at løse denne Opgave bedre, skal Arbejdsgiverne kunne forpligtes til at føre fuldstændige og nøjagtige Lister over de af dem udbetalte Lønninger eller forsaavidt angaar Hjemmearbejde, en Liste over Arbejderne og disses Ardresser, samt til at forsyne dem med Lønningsbøger eller andre lignende Papirer, der indeholder de Oplysninder, der er nødvendige for at fastslaa, om de faktisk betalte Lønninger er i Overensstemmelse med de gældende Satser.

3) I de Tilfælde, hvor Arbejderne ikke i Almindelighed er i Stand til personlig ad retslig eller ad anden ved Lovgivningen fastsat Vej at udøve deres Ret til at fordre sig tilkendt det Beløb, de har Krav paa i Overensstemmelse med de gældende Minimumssatser, bør der fastsættes andre Bestemmelser, som findes egnede til at hindre Brud paa de fastsatte Satser.

V.

Den internationale Arbejdsorganisations Generalkonference mener at burde henlede Regeringernes Opmærksomhed paa det Princip om lige Løn, uden Hensyn til Køn, for Arbejde af lige Værd, som er fastsat i Versailles-Traktatens Art. 427.

Generalforsamling i Det kooperative Fællesforbund.

Lørdag den 20. Oktober afholdt det kooperative Fællesforbund sin aarlige Generalforsamling i Folkets Hus paa Jagtvejen i København.

Generalforsamlingen talte 116 Deltagere, Repræsentanter for de forskellige Grupper indenfor Samvirksomheden, og for at understrege Samhørigheden mellem de tre Grene, under hvilke Arbejderpartiet udfører sit Arbejde, var der Repræsentanter fra De samvikende Fagforbund og Socialdemokratisk Forbund.

Formanden for Fællesforbundet, V. Walther, aabnede Generalforsamlingen og bød de Delegerede velkommen til Arbejdet for en stærkere kooperativ Bevægelse til Gavn for Arbejderbefolkningen i Danmark.

Walther mindede derefter tre af vor Bevægelses gode Mænd, der var gaaet bort det sidste Aar, nemlig Overpræsident Jensen, Redaktør M. Kristensen og Kasserer Alfr. Christiansen, alle tre har de hver paa sit Omraade udført et godt og omfattende Arbejde indenfor Kooperationen.

Forsamlingen paahørte staaende Formandens Mindetale for de afdøde.

Der foretoges derefter Valg af Dirigenter, og hertil valgtes uden Afstemning L. Christensen, København, og Mortensen, Esbjerg.

I sin Beretning om Virksomheden omtalte Formanden Forholdene indenfor de enkelte Brancher, der er tilsluttet Forbundet, idet han indledede med en Udtalelse om Erhvervsforholdene her i Landet. Disse havde i det forløbne Aar været meget vanskelige, og det havde naturligvis sat sit Præg paa vor Omsætning.

I Fællesbagerierne var Arbejdet gaaet sin vanlige Gang, man havde her sat alt ind paa at præge Brødpriserne her i Landet.

I Brugsforeningerne var der ved ihærdig Agitation opnaaet, at Medlemsantallet var stærkt forøget.

Af de tilsluttede Boligforeninger var der i Aarets Løb udført et omfattende Byggeri, og mange Lejligheder var

igennem Virksomhederne skabt for Medlemmer af Selskaberne.

Formanden omtalte ligeledes Arbejdernes Livsforsikrings Selskab, Bryggeriet »Stjernen«, Arbejdernes Landsbank, og udtalte, at hvert af disse Selskaber arbejdede solidt og godt.

Agitationen for Kooperationen var i det forløbne Aar drevet meget energisk, idet der i 61 Byer var afholdt Møder med Foredrag, ledsaget af Lysbilleder.

Det store kooperative Stævne paa Hindsgavl havde haft fuld Tilslutning.

Formanden sluttede sin Beretning med en Meddelelse om, at Forbundet havde været repræsenteret ved De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling og den socialistiske Kongres i Brüssel.

Efter Formandens Beretning paabegyndtes Diskussionen om Beretningen, og her fremhævedes særligt, at der rundt omkring i Brugsforeningerne skulde agiteres for, at disse indmeldte sig i De samvirkende Brugsforeninger; thi mange Steder var Forholdet dette, at Arbejderne var i Flertal, men gjorde ikke deres Flertalsret gældende.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Sekretæren Fr. Dalgaard forelagde det reviderede Regnskab, der enstemmigt godkendtes.

Paa Forslag af Bestyrelsen vedtoges det enstemmigt at opkræve et Ekstrakontingent af 10 pCt. af det ordinære Kontingent.

Ved Behandling af Forbundets Vedtægter vedtoges der en Tilføjelse til Vedtægten, hvorefter der skal virkes for Opretteelse af og Samarbejde med lokale Fællesraad i Byer, hvor der findes flere kooperative Virksomheder, til Varetagelse af det lokale Samarbejde.

Lokomotivfører Mortensen aflagde Beretning fra det Fællesudvalg, der har været nedsat af Bageriernes og Brugsforeningernes Sammenslutninger.

Man var her enige om, at Maalet skulde være Oprettelsen af et landsomfattende Forsikringsselskab, der først og fremmest skulde have Brandforsikring til Virkefelt; det skulde ejes af Arbejdernes Organisationer, og enhver skulde selv afgøre, om han vilde være Medlem eller ej.

Efter en længere Diskussion vedtoges en Udtalelse om, at Fællesforbundet bemyndiges til at arbejde videre med Sagen, for snarest at faa Forsikringstanken løst.

Under Punktet paa Dagsordenen om Agitationen indledede Formanden, idet han udtalte, at der var planlagt at afholde 40 Møder, samt at der afholdtes kooperativt Stævne paa Hindsgavl.

Dette tilsluttede Generalforsamlingen sig.

Der foretoges herefter Valg af Formand, Bestyrelse og Revisor.

Som Formand genvalgtes V. Walther, og som Medlemmer af Bestyrelsen valgtes G. Bolgan, J. Chr. Jensen, I. M. Johansen og O. Søborg, alle i København, P. Christensen, Helsingør, V. Johansen, Skive, M. Mortensen, Esbjerg, Chr. Sørensen, Randers.

Endvidere F. Borgbjerg, valgt af Socialdemokratisk Forbund, og Hans Jacobsen, valgt af De samvirkende Fagforbund.

Lønbevægelser og Konflikter.

Træindustriarbejdere hos Firmaet C. T. og P. Jensen, Odense.

Som meddelt i dette Blads Nr. 15 d. A. blev der den 3. Oktober afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at Træindustriarbejderforbundet havde klaget over, at ovennævnte Firma havde for mange Arbejdsledere i Forhold til de der beskæftigede Arbejdere. Mødet endte uden Resultat, og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Imidlertid er Sagen nu bragt i Orden paa den Maade, at den ene af Arbejdslederne har faaet ændret sin Kontrakt, saaledes at han kan indtræde i Forbundet, hvad han da ogsaa er, ligesom den Tillidsmand, der var afskediget paa denne Arbejdsplads, atter er genantaget.

Indenrigsministeriets Arbejdsudvalg.

Ved Alfred Christiansens Bortgang er hans Hverv som Medlem af Indenrigsministeriets Arbejdsudvalg blevet besat

af Smedeforbundets Hovedkasserer A. Johansen, der tidligere var Christiansens Stedfortræder, og som Johansens Stedfortræder i Udvalget er Sekretær Knud V. Jensen valgt.

Arbejdsløsheden.

September 1928.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af September Maaned 1928 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt September

	Antal Arbejdere Juli 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Spt. 1928	*) Aug. 1928	Juli 1928	Juni 1928	Spt. 1927
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri	11813	10,9	11,5	10,6	11,9	21,6
Anden Industri m. v.	69338	12,8	14,9	14,9	15,0	15,7
Handel	5320	9,5	9,4	9,5	9,8	10,5
Arbejdsmd.	31137	9,6	10,0	9,7	9,8	13,5
Ialt	117608	11,6	13,0	12,9	13,1	15,4
Provinsen:						
Bygnings-Industri	20120	11,9	12,2	12,4	12,5	20,3
Anden Industri m. v.	59373	13,9	14,6	16,0	14,8	17,3
Handel	6764	10,6	10,5	10,7	10,9	11,9
Arbejdsmd.	67455	12,1	12,7	13,3	13,7	15,1
Ialt	153712	12,7	13,3	14,1	13,9	16,5
Hele Landet	271320	12,2	13,1	13,6	13,5	16,0

*) Foreløbige Tal

Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af September var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 12,2 pCt. mod 13,1 pCt. ved Udgangen af August; Nedgangen gjorde sig gældende for samtlige de i ovenstaaende Oversigt anførte Grupper med Undtagelse af Handel.

Arbejdsløsheden var ved Udgangen af September en Del mindre end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i saavel 1927 som 1926. Den var derimod betydelig større end i Aarene 1923—24 og noget større end i 1925. Sammenlignet med Arbejdsløsheden paa den tilsvarende Aarstid i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.), var Arbejdsløsheden ved Udgangen af September i Aar op imod 3 Gange saa stor.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,8	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6
Februar	23,1	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9
Marts	15,6	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3
April	11,0	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6
Maj	8,9	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0
Juni	8,1	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5
Juli	7,5	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6
August	8,0	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1
September	7,7	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2
Oktober	8,0	7,0	13,5	18,3	17,5	
November	12,1	9,3	20,5	22,4	21,8	
December	19,6	17,1	31,7	32,2	31,6	

Adresseforandringer.

I den Adressefortegnelse over Fagforbundene, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, som sidst var offentliggjort i »Arbejderen« Nr. 50, 24. Aargang, er der sket følgende Forandringer:

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet er flyttet til *Rosenørns Allé 14*. Telefon Nora 3451.

Dansk Gartnerforbunds Kontor er nu *Blaagaards Plads 18.* Telefon Nora 7241. Formand: M. Mikkelsen.

Kvindeligt Arbejderforbund er flyttet til *Maagevej 17, St.* Telefon 5153.

Dansk Mølleriarbejderforbund bor nu *Glentevej 89, St.* Telefon Taga 68 v.

Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbunds Kontor er nu *Meinungsgade 16, St.* Telefon Nora 7341.

Dansk Skibstømrerforbund er flyttet til *Georgsgade 48, Odense.* Telf. Odense 5516.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR VILH. NYGAARD — Trykt hos F. E. Bording. København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Oktober Maaned 1928.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... -*Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. November 1928.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran Ordet* »...-Forbundets« skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger »Bager-«, Bogbinderforbundets Afdelinger »Bogbinder-« o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdel. i *udfyldes med Byens Navn.*

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18 * KØBENHAVN DEN 3. NOVEMBER 1928 * 25 AARGANG

Overenskomstsituationen.

En Aftale mellem Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Efter at der i nogen Tid har været ført Konferencer mellem Formændene for Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, samledes Forretningsudvalgene for Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund til et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Oktober.

Mødet, der varede fra Kl. 10 Formiddag til Kl. 3 Nat, resulterede i, at man enedes om følgende:

»Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund er man enedes om at nedsætte et Fællesudvalg med det Formaal at optage en almindelig Drøftelse af Samarbejdet og herunder navnlig undersøge, om det maatte være muligt at bortrydde de Hindringer, som for Tiden gør sig gældende for Tilvejebringelsen af fleraarige Overenskomster.

Det er endvidere en Aftale, at Udvalget skal optage en almindelig Drøftelse af de i Forbindelse med den finske Blokade staaende Forhold.

Udvalget skal til Behandling af de forannævnte Spørgsmaal kunne nedsætte Underudvalg og skal eventuelt kunne supplere sig med Sagkyndige.

Som Afslutning paa Udvalgets Arbejde skal der afgives Beretning til de respektive Organisationer inden 1. Oktober 1929.

*

Det er imidlertid en Forudsætning for Udvalgets Nedsættelse og Arbejde, at de mellem vore Organisationer løbende Overenskomster i det store og hele forbliver uopsagte. Meddelelse om Opsigelse eller Begæring om Optagelse af Forhandling uden formel Opsigelse af Overenskomster, der udløber 1. Februar n. A., skal være de respektive Hovedorganisationer i Hænde senest 12. November d. A. Saafremt eventuelle Uoverensstemmelser i de forannævnte Tilfælde ikke er bortfjernet ved Forhandling eventuelt under Hovedorganisationernes Medvirkning inden den 19. November d. A., skal hver af Hovedorganisationerne have Ret til inden 24. November d. A. paa deres Medlemmers Vegne at opsige de Overenskomster, om hvilke der ved Forhandling i det forannævnte Tidsrum ikke er opnaaet Enighed.

*

Med Hensyn til de senere i 1929 udløbende Overenskomster gælder samme Forudsætning som forannævnt for de til 1. Februar udløbende Overenskomster. Det er endvidere en Aftale, at umiddelbart efter Afslutningen af Forhandlingerne om Februar-Overenskomsterne optages der Forhandling om de senere i 1929 udløbende Overenskomster, og saaledes at ingen Opsigelse af nogen af disse kan finde Sted, forinden Spørgsmaalet herom har været drøftet mellem Hovedorganisationerne.

København, den 31. Oktober 1928.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
sign. *H. Langkjær.*
For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
sign. *Vilh. Nygaard.*
For Dansk Arbejdsmandsforbund:
sign. *Lyngsie.*«

Denne Aftale tager i første Række Sigte paa at komme til en fredelig Løsning af den foreliggende Overenskomstsituation og dernæst at søge Forhandlingerne fremmet saa hurtigt, det lader sig gøre, for indenfor den kortest mulige Tid at skabe den nødvendige Arbejdsro.

Alle Parter er interesserede i, at den Usikkerhed, som opsagte Overenskomster altid medfører, ophører saa hurtigt som muligt, saaledes at Industrien kan træffe sine Dispositioner for lang Tid.

Den Depressionsperiode, vi saalænge har været trykket af, og hvis Følgesvend Arbejdsløsheden har hærget saa mange Hjem, gør det til en Pligt for Organisationerne at medvirke til Ordninger, der kan føre til Fred og en hurtig Fred. Den trufne Aftale maa derfor ses som en Bestræbelse for at faa saa meget Arbejde i Gang som vel muligt.

Det foreslaaede Udvalg skal derimod beskæftige sig med Forhold, der mere tilhører Fremtiden. Vi har den Opfattelse, at en Forhandling mellem de interesserede Parter giver betydelig større Udsigt til at naa et Resultat end Nedsættelse af Regeringskommissioner med Tiltrædelse af Nationaløkonomer og ministerielle Embedsmænd.

Aftalen maa derfor ses som et fælles Ønske om Fred og velmente Forsøg paa at skabe Basis for en større Beskæftigelsesgrad til Gavn for de mange, der lider under Arbejdsløshedens Svøbe.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvindeligt Arbejderforbund paa Dampvaskeriet i Slagelse.

Foranlediget ved, at Indehaveren af Slagelse Dampvaskeri, Frk. Jensen, har foretaget en efter Kvindeligt Arbejderforbunds Formening ulovlig Afskedigelse af en Tillidsmand og tilsyneladende samtidig søgt at paavirke sine Arbejdere til at udmelde sig af Organisationen, afholdtes den 17. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det lykkedes at opnaa Enighed.

Uoverensstemmelsen ordnedes paa den Maade, at Firmaet til den afskedigede Tillidsmand betaler et Beløb paa 300 Kr. og erklærer ikke at have noget imod, at de paa Virksomheden beskæftigede kvindelige Arbejdere staar som Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S A. W. Brüel, Hjørring.

Den 5. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af et af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund afgivet Strejkevarsel overfor A/S A. W. Brüel, Hjørring.

Varslet var afgivet paa Grund af et uopfyldt Krav om et Timelønstillæg, og Arbejdsgiverne havde protesteret imod Strejkens Lovlighed.

Ved Fællesmødet lykkedes det at opnaa Enighed om følgende:

Det udstedte Strejkevarsel tages tilbage.

Aktieselskabet giver efter 8 Timers Timelønsarbejde i en Uge et Akkordafsavnstillæg paa 20 Øre i Timen for de øvrige Timelønstimer i Ugen.

Firmaet vil iøvrigt tilstræbe at indføre Akkord i størst mulig Udstrækning.

Hermed var Sagen ude af Verden.

Stemmere og Maskinarbejdere paa Odense Staalskibsværft.

Foranlediget ved Klage fra Odense Staalskibsværft over Overarbejdsvægring og ulovlig Arbejdsstandsning afholdtes den 24. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Klagen over, at Stemmerne havde nægtet at udføre Overarbejde, afvistes af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund med den Begrundelse, at Værftet paa samme Tidspunkt havde foretaget Afskedigelse af en af Værftets ældste og bedste Stemmere med Foregivende af, at Afskedigelsen skyldtes Mangel paa Arbejde. Afskedigelsen skyldtes formentlig personlig Forfølgelse.

Maskinarbejderne havde iværksat en Arbejdsstandsning paa ca. $3^1/_2$ Time foranlediget ved, at Værftet havde foretaget Reduktion af Prisen paa et bestemt Stykke Arbejde.

Det lykkedes ikke paa Fællesmødet at bilægge Uoverensstemmelserne, og Mødet endte saaledes resultatløst.

Den 11. internationale Arbejdskonference.

III.

Til Punkt 2 paa Dagsordenen: »Forebyggelse af Ulykkestilfælde under Arbejdet«, der var til første Behandling, vedtoges en Spørgebog til Regeringerne. Da denne ikke vedtoges i sin endelige Form paa Konferencen, undlader vi at gengive den her, men nøjes med at gengive de om denne Sag vedtagne Resolutioner, der er saalydende:

Resolution Nr. 1, vedrørende Forebyggelse af Ulykkestilfælde.

1. Konferencen anser Tiden for at være inde til at forsøge at opnaa en højere Grad af Sikkerhed ved Anvendelsen af nye Metoder; den er af den Anskuelse, at de største Fremskridt ad denne Vej vil opnaas, hvis man tager sit Udgangspunkt i den Bevægelse, der er kendt under Navnet »Safety first«, og hvis Anvendelse indenfor Industrien medfører, 1) at Forebyggelse af Ulykkestilfælde anses for at udgøre en væsentlig Del af Arbejdets Organisation; 2) at Arbejdsgiverne og Arbejderne i hver enkelt Virksomhed i Fællesskab bør vise Bestræbelserne for at opnaa en højere Grad af Sikkerhed hele deres Interesse og skænke dem hele deres Opmærksomhed.
2. Selvom de nye Fremgangsmaader, der skal anvendes, kan variere med de forskellige Industrier og indenfor de forskellige Lande, er det dog af væsentlig Betydning: a) at Ledelsen og dens Funktionærer og Formænd indenfor hver Virksomhed bestræber sig for, under hele Arbejdets Udførelse, at udvikle den rette Værdsættelse af, hvor megen Vægt der bør lægges paa Nødvendigheden af at undgaa Ulykkestilfælde, og at de gør den Anskuelse fremherskende, at Sikkerheden er en Faktor af den største Betydning i Spørgsmaalet om Arbejdets Organisation; b) at alle mulige Skridt for at interessere Arbejderne for Arbejdet med at forebygge Ulykkestilfælde foretages.
3. Sikkerhedens Organisation bør særlig omfatte Bestemmelser, som er egnede til at muliggøre en Undersøgelse med Hensyn til hvert enkelt Ulykkestilfælde, der maatte indtræde under Arbejdet, og en Undersøgelse af de Metoder, der bør anvendes for at hindre Gentagelser; systematisk Tilsyn med Arbejdet, Maskinerne og Installationerne for at sikre Sikkerhedsforanstaltningernes Overholdelse og særligt for at konstatere, om alle Beskyttelsesapparater og andre Bestemmelser vedrørende Sikkerheden holdes i den Stand og paa den Plads, som de bør; Forklaring overfor nye Arbejdere, særlig overfor de unge, af de Farer, de er udsat for ved selve Arbejdet eller ved de Maskiner og Installationer, som Arbejdet bringer dem i Forbindelse med; Organisation af første Hjælp ved Ulykkestilfælde og Ambulancer, Støtte til Forslag kommende fra de ansatte med Hensyn til at forøge Sikkerheden under Arbejdet.
4. De fælles Bestræbelser og den fælles Interesse fra Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationers Side indenfor hver Industri og disses Samarbejde med Staterne er af lige Vigtighed. De Metoder, som paa dette Omraade har givet de bedste Resultater, er: a) Foredrag af Repræsentanter for Arbejdsgiverne og Arbejderne indenfor visse Industrier saavelsom af Regeringens Tilsynsførende. b) Oprettelsen af staaende Udvalg for hele Landet, for en Landsdel eller begge Dele med den Opgave periodisk at undersøge de opnaaede Fremskridt og overveje Muligheder for nye.
5. Internationale Drøftelser og Udveksling af Erfaringer mellem vedkommende Ministerier i de store Industrilande bør udvikles; ligeledes mellem Arbejdsgiverorganisationerne og Arbejderorganisationerne, mellem de videnskabelige eller andre Institutioner, som helliger sig Forebyggelsen af Ulykkestilfælde indenfor disse Lande; et saadant internatio-

nalt Samarbejde vilde lettes, hvis de store Industrilande kunde vedtage et fælles Grundlag for Indrettelsen af deres Statistik med Hensyn til Ulykkestilfælde indenfor de farligste Industrier.

6. Konferencen foreslaar blandt de Midler, der anvendes for at udvikle Resultaterne af dens indeværende Møde for at opmuntre Anvendelsen af »Safety-first«-Systemet og for at begunstige internationale Drøftelser i Overensstemmelse med den ovenfor angivne Fremgangsmaade, fra Tid til anden, i Samarbejde med det internationale Arbejdsbureau at afholde Møder af Repræsentanter for de store Industrilande med det Formaal at udveksle Oplysninger og Erfaringer og skaffe sig et Overblik over de opnaaede Fremskridt.

Resolution Nr. 2, vedrørende Forebyggelse af Ulykkestilfælde.

Den XI internationale Arbejdskonference opfordrer det internationale Arbejdsbureaus Styrelsesraad til at undersøge de Forholdsregler, som kan træffes for:

1) at fuldstændiggøre det Materiale, som det internationale Arbejdsbureau er i Besiddelse af med Hensyn til de nationale Lovgivninger om Sikkerheden under Arbejdet indenfor de forskellige Industrier, saavelsom med Hensyn til alle de obligatoriske Forskifter, der er udstedte paa dette Omraade af centrale eller lokale Myndigheder;
2) at forberede sammenlignende Oversigter paa Basis af dette Materiale.

Resolution vedrørende Spørgsmaalet om Beskyttelsen af Arbejdere beskæftigede ved Losning og Lastning af Skibe.

Naar det internationale Arbejdsbureau efter Modtagelsen af Regeringernes Svar har udarbejdet et Konventionsudkast vedrørende Beskyttelsen af Arbejdere beskæftigede ved Losning og Lastning af Skibe, skal dette Udkast tilstilles den paritetiske Søfartskommission, som skal udtale sig med Hensyn til den maritime Side, som visse af de paatænkte Bestemmelser maatte indeholde. Den paritetiske Søfartskommissions Udtalelse skal tilstilles alle Regeringerne, forinden Aabningen af det Møde af Konferencen, som skal tage Beslutning med Hensyn til det paagældende Konventionsudkast.

Resolution vedrørende Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Kobling i Jernbanedrift.

»Konferencen har med den største Tilfredshed taget de af Repræsentanten for den internationale Jernbaneunion meddelte Oplysninger til Efterretning, ifølge hvilke denne Organisation har iværksat en statistisk Undersøgelse med Henblik paa et nærmere Studium af Spørgsmaalet om Ulykkestilfælde ved Kobling og særligt ved automatisk Kobling.

Den anmoder om, at den internationale Jernbaneunion maa blive opfordret til at fortsætte sine Undersøgelser saa virksomt som muligt, og meddele det internationale Arbejdsbureau Resultatet af disse indenfor den kortest mulige Frist og i hvert Fald indenfor en Frist af to Aar.

Den anmoder det internationale Arbejdsbureaus Styrelsesraad om i passende Tid at nedsætte en blandet Kommission paa 21 Medlemmer, repræsenterende Regeringerne, Arbejdsgiverne og Arbejderne med den Opgave at undersøge Spørgsmaalet i sin Helhed, at holde sig à jour med de af den internationale Jernbaneunion opnaaede Resultater og aflægge Rapport snarest muligt.«

*

Forøvrigt vedtoges følgende Resolutioner:

1. Rationalisering og industriell Samarbejde.

Herom vedtog Konferencen enstemmigt en af den belgiske Arbejderrepræsentant *Serrarens* fremsat Resolution gaaende ud paa at opfordre det internationale Arbejdsbureau til i Samarbejde med Folkeforbundets økonomiske Organisation fortsat at studere Spørgsmaalet om Industriens Rationalisering og industrielt Samarbejde med Hensyn til Arbejdsbetingelserne og afgive Rapport over de foretagne Undersøgelser og de Slutninger, der fremgaar af disse.

2. Arbejdernes Bolig- og Logiforhold.

Herom vedtog Konferencen enstemmig en af den indiske Arbejder-Delegerede *Chaman Lall* fremsat Resolution, der opfordrer Styrelsesraadet til at undesøge dette Spørgsmaal nærmere med Henblik paa Muligheden af at sætte det paa Dagsordenen for en kommende international Arbejdskonference.

3. Farer i Automobiltransport-Virksomheder.

Herom vedtog Konferencen enstemmigt en af den belgiske Arbejderdelegerede *Mertens* fremsat Resolution, der opfordrer Styrelsesraadet til at undersøge, hvorledes det internationale Arbejdsbureau kan anstille Undersøgelser med Hensyn til dette Spørgsmaal, og under hvilken Form Resultaterne af disse Undersøgelser vil kunne offentliggøres.

4. Spørgsmaalet om Lokomotiver, ført af en enkelt Mand.

Herom vedtog Konferencen med 59 Stemmer mod 23 trods Protest fra den ungarske Arbejdsgiverrepræsentant, som ikke ansaa Organisationen for kompetent med Hensyn til dette Spørgsmaal, en Resolution fremsat af den belgiske Arbejderrepræsentant *Mertens* gaaende ud paa at opfordre Styrelsesraadet til at undersøge, hvorledes det internationale Arbejdsbureau kan anstille Undersøgelser med Hensyn til dette Spørgsmaal, og under hvilken Form Resultaterne af disse Undersøgelser vil kunne offentliggøres.

5. Kollektiv-Overenskomster indenfor Landbruget.

Herom vedtog Konferencen en af *Müller*, tysk Arbejderdelegeret, fremsat Resolution gaaende ud paa at paalægge det internationale Arbejdsbureau at fuldstændiggøre sin Materialesamling vedrørende de forhaandenværende Arter af Kollektivoverenskomster indenfor Landbruget, for at dette Materiale kan tjene som Grundlag for en Diskussion af dette Spørgsmaal paa en følgende Konference og saaledes muliggøre en hurtig Udvikling af dette Middel til at forbedre Arbejdsforholdene indenfor Landbruget i det størst mulige Antal Lande.

6. Invaliders faglige Tilvænning og Beskæftigelse.

Herom vedtog Konferencen en af den hollandske Arbejderrepræsentant *Serrarens* fremsat Resolution gaaende ud paa at opfordre Styrelsesraadet til at lade det internationale Arbejdsbureau foretage en international Undersøgelse af de Bestræbelser, der er udfoldet, og de Resultater, der er blevet opnaaet indenfor de forskellige Lande vedrørende den faglige Tilvænning og Beskæftigelse af Invalider saavelsom disses Beskyttelse paa Arbejdsmarkedet.

7. Arbejdsbetingelser i Tekstilindustrien.

Herom vedtog Konferencen med 54 Stemmer mod 21 en af den japanske Arbejderrepræsentant *Yonekubo* fremsat Resolution gaaende ud paa at opfordre Styrelsesradet til at undersøge Betimeligheden af at lade foretage Studier og Undersøgelser af Arbejdsbetingelserne og da ganske særligt Lønningerne, Arbejdstiden, de hygiejniske Betingelser og de øvrige for dette Arbejde særlige Arbejdsbetingelser for Mænd, Kvinder og Børn, beskæftigede i Tekstilindustrien indenfor de forskellige Lande.

8. Oprettelse af private Sammenslutninger for at udbrede Kendskab til den internationale Arbejdsorganisations Arbejde.

Herom vedtog Konferencen med 56 Stemmer mod 10 en af den argentinske Regeringsrepræsentant *Acevedo* fremsat Resolution gaaende ud paa, at Konferencen, idet den med Tilfredshed konstaterer Oprettelsen i forskellige Lande med det Formaal at udbrede Kendskab til den internationale Arbejdsorganisations Arbejde og fremskynde Ratifikationen af de af Konferencerne vedtagne Konventioner, udtrykte Ønske om, at Medlemmerne af de forskellige Delegationer tager Del i Arbejdet paa Udviklingen af disse Institutioner i de Lande, hvor de allerede findes, og paa Oprettelsen af lignende Institutioner i de Lande, hvor saadanne endnu ikke findes.

Med 47 Stemmer mod 32 forkastede Konferencen et af *Ørsted*, dansk Arbejdsgiverrepræsentant, fremsat For-

slag gaaende ud paa at udelade Ordene »og begunstige Ratifikationen af de af Konferencerne vedtagne Konventioner«. Motivet for dette Forslag var, at de Delegerede ikke kunde arbejde for en Ratifikation af Konventioner, som de maaske selv havde stemt imod, og som de i hvert Fald ikke uden at blande sig i Statens indre Anliggender kunde arbejde for, naar de kompetente Myndigheder have besluttet ikke at ratificere, idet den eneste Pligt, der paahvilede Staterne med Hensyn til de paa Konferencerne vedtagne Resolutioner, var Pligten til at forelægge dem for de kompetente Myndigheder.

9. Foreningsfrihed.

Herom vedtog Konferencen med 69 Stemmer mod 17 en af den argentiske Regeringsrepræsentant *Acevedo* fremsat Resolution gaaende ud paa at opfordre Styrelsesraadet til at lade det internationale Arbejdsbureau vedblive at holde de Oversigter, som det allerede havde udarbejdet om dette Spørgsmaal, à jour og vedblivende samle alle Oplysninger, som kunde gøre det muligt at følge Spørgsmaalets Udvikling og endelig at undersøge, under hvilken Form Spørgsmaalet eventuelt med Udsigt til at blive gjort til Genstand for Behandling paany kunde indskrives paa Dagsordenen for en kommende international Arbejdskonference.

10. Officielle Sprog.

Konferencen vedtog med 73 Stemmer mod 6 at sende det af den franske Arbejderrepræsentant *Johaux* og den belgiske Arbejderrepræsentant *Mertens* fremsatte Forslag om at anerkende Tysk som officielt Sprog saavel i Styrelsesraadet og paa Konferencen som hvad angaar Bureauets Publikationer, tilbage til Styrelsesraadet til nærmere Undersøgelse og Betænkning.

11. Kalender-Reform.

Konferencen vedtog en af den schweiziske Arbejderrepræsentant *Schürch* fremsat Resolution, der udtrykte Ønske om, at Bureauet imødekommer en fra Folkeforbundet fremsat Anmodning og i Overensstemmelse med Styrelsesraadets Instruktioner skrider til en udforlig Forhandling med de forskellige Landes faglige Organisationer med Hensyn til dette Spørgsmaal.

12. Artikel 405.

Herom vedtog Konferencen en af den japanske Arbejderrepræsentant *Yonekubo* fremsat Resolution gaaende ud paa at opfordre Styrelsesraadet til at henlede Medlemsstaternes Opmærksomhed paa Betydningen af, at de fra Tid til anden meddeler det internationale Arbejdsbureau, dels Regeringens, dels den eller de kompetente Myndigheders Stilling med Hensyn til Forelæggelsen af Konferencens Vedtagelser samt i Tilfælde, hvor Konventionerne og Henstillingerne ikke er blevet forelagt de kompetente Myndigheder, da Grunden hertil, alt indenfor den i nævnte Artikel fastsatte Frist, saaledes at Bureauets Direktør hvert Aar kan fremlægge for Konferencen en Rapport over Medlemsstaternes nøjagtige Stilling paa dette Omraade.

13. Særlige administrative Myndigheder for Arbejdsspørgsmaal.

Herom vedtog Konferencen en af den kubanske Arbejderdelegerede *Arevalo* fremsat Resolution, der udtrykker Ønske om, at Medlemsstaterne, hvor dette ikke allerede er Tilfældet, har særlige administrative Myndigheder med den Opgave i videst mulige Omfang at forberede, forbedre og anvende Love og Bestemmelser vedrørende Arbejdsforhold, særligt Arbejds- og Fabriktilsyn og Varetagelsen af Forbindelsen med det internationale Arbejdsbureau, raadgivende Organer etc.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19 ✻ KØBENHAVN DEN 10. NOVEMBER 1928 ✻ 25 AARGANG

Den kommunale Valgret.

Det Styre, der for Tiden hersker her i Landet, har gjort alt for at forme selve Statshusholdningens Regler paa en saadan Maade, at den ødelagde Arbejderklassens Modstandsevne. Man har søgt og søger fremdeles efter bedste Evne at skade Landets store Arbejderbefolkning det mest mulige i nøje Overensstemmelse med den mest kortsynede Bondepolitiks Forskrifter.

Det er blevet god Latin for dette Lands styrende Statsmænd at forværre Befolkningens Levevilkaar i Stedet for, som enhver virkelig Statsmands Opgave maatte være, at overvaage og beskytte Befolkningen og fremme og ophjælpe dens Livsstandard.

Men den siddende Regering har ikke indskrænket sig til dette. Foruden at misrøgte sin Opgave indenfor selve Statsmagten, har man strakt Hænderne ud efter de mange Kommuners Selvstyre, og har navnligt her interesseret sig stærkt for, i hvilket Omfang og paa hvilken Maade Kommunerne røgtede Opgaven med Hensyn til at yde de Arbejdsløse, de Gamle og Syge den Hjælp, som det er Samfundets Pligt at yde dem.

Hjælpekasselovgivningen har været det »Aandehul«, hvorigennem vore ulykkelige arbejdsløse Kammerater har opretholdt Livet, efter at Minister Kragh havde sendt Arbejdsløshedsloven til Bunds i den koldeste Kynismes Skrueis.

Den Maade, hvorpaa de socialdemokratisk styrede Kommuner har administreret indenfor Hjælpekasselovens snævre Rammer, har været til Frelse for Tusinder Arbejderhjem og til Raseri hos vore Modstandere. Det gælder for os om at værne disse Kommuner og udvide Antallet af socialdemokratiske By- og Sogneraad ved de forestaaende Kommunevalg, og det gælder for vor Modpart at naa den modsatte Vej ud i saa stor Udstrækning som muligt, at stoppe Aandehullerne til og fratage Arbejderbefolkningen dens Repræsentation i Landets Kommuner.

Derfor har Regeringen gennemtrumfet en kommunal Valglov, der i Ly af Nøden skal berøve de Fattigste af Kommunevælgerne deres Valgret.

Dem, der allerhaardest trænger til at høres og har allerstørst Krav paa, at Kommunerne i deres Selvstyre rækker dem en hjælpende Haand, skal afskæres fra at sætte deres Præg paa Kommunernes Ledelse.

Dersom det lykkes, hvad saa?

Saa er Vejen klar for det afgørende Slag mod vore Organisationers Modstandsevne!

Hertil skal den nye kommunale Valglovs Bestemmelser om Skattens Indflydelse paa Valgretten benyttes, og her har Regeringens store Mænd derfor sat ind.

De har skærpet Skattebestemmelserne og Reglerne for Eftergivelse af Skat, og de har drevet deres Hensynsløshed saa vidt, at de har givet Loven *tilbagevirkende Kraft*, saaledes at den Mand, der i Henhold til den gamle Lov havde Valgretten i Behold, *nu er blevet berøvet den!*

I Kommuner, hvor Skatten betales *kvartalsvis*, skal alle Kvartaler fra April Kvartal *1927* til Oktober Kvartal *1928* (begge disse Kvartaler medregnet) være betalt inden Valglistens Berigtigelse.

I Kommuner, hvor Skatten betales *halvaarsvis*, skal De have betalt for Halvaaret April—Oktober *1927* til Halvaaret April—Oktober *1928* (begge disse Halvaar medregnet).

I *København* skal alle Rater fra Juli-

Raten 1927 indtil Januar-Raten *1929* (begge Rater medregnet) være betalt.

Valgretten tabt?

De Vælgere, der skylder Skat for noget af de paagældende Kvartaler, Halvaar eller Rater har *tabt Valgretten!*

Det samme gælder de Vælgere, der har faaet *eftergivet* en Del af deres Skat, dersom det eftergivne Beløb udgør *mere end en Tredjedel af den samlede paalignede Kommuneskat* for de to Skatteaar 1927—28 og 1928—29.

*

Paa ærlig og saglig Maade har det siddende Regimente opgivet at faa Flertal for sin Politik. Det skal derfor naas ad denne brutale Sultealliancens Vej.

Vi maa vise dem, at det ikke skal lykkes dem, hvor svært det end kan blive at hindre det. Enhver Arbejder, der ikke frivilligt vil give sig og sin Familie i Hænderne paa Arbejderklassens Fjender, maa bevare sin Valgret. Enhver god Fagforeningsmand, der kan se længere end til Dagen i Morgen, maa af yderste Evne bestræbe sig paa at være fuldt vaabenfør paa Kommunevalgets Dag og tage sin Dyst til Forsvar for sit Hjem, sine Børn, sine arbejdsløse fattige Kammerater og sin Organisation, der skal danne Bolværk imod de Konservatives og Venstres Hærværk mod vor Klasse. *Leis.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Træindustriarbejdere paa Allerød Maskinsnedkeri.

Ved et Fællesmøde den 13. Oktober behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Træindustriarbejderforbundets Medlemmer paa Allerød Maskinsnedkeri ved Trusel om Arbejdsstandsning havde forhindret Firmaet i at beskæftige 2 Kvinder ved noget Borearbejde.

Fællesmødet sluttede med, at det nedlagte Forbud, der var afgivet under fejle Forudsætninger, blev taget tilbage.

Nyt Fagblad.

Fra og med Oktober Maaned d. A. har Dansk Stenindustriarbejderforbund paabegyndt Udgivelsen af et Fagblad »Stenindustriarbejderen«, Medlemsblad for Stenindustriarbejderne i Danmark.

Bladet, der er firesidet i stort Kvartformat, er smukt trykt, og dets Formaal er, som det siges i en Spidsartikel, »at give Medlemmerne et saa levende Spejlbillede af de Begivenheder, som foregaar omkring os ikke alene indenfor vort Fag her i Landet og Udlandet, men ogsaa andre Forhold, som kan være til Gavn og have Interesse for vore Medlemmer«.

Fagbladet agtes udsendt hver Maaned.

Vi byder det nye Fagblad velkommen i vor Faglitteraturs Rækker.

Vinterkursus

paa Den internationale Højskole i Helsingør.

Den internationale Højskole i Helsingør har lejet Værelser i Naboejendommen, hvorved det bliver muligt *at antage nogle faa nye Elever* indtil 16. November.

Der undervises i Dansk, Regning, Engelsk og Tysk (Eleverne inddeles i tre Hold efter Standpunkt i hver af disse Fag), Gymnastik, Bogføring, Fysik (Elektricitetslære), Historie, Geografi, Samfundslære og internationale Forhold. En Del af Undervisningen foregaar under Form af Studiekredse. I Samraad med Forstanderen vælger Eleverne den Del af Undervisningen, hvori de vil deltage. Som Lærere medvirker exam. Lærer, cand. mag. Peter Manniche, Poul Hansen, Magister Novrup, Fru Novrup, Dr. Winkler (Tyskland), Mr. Wait (England), Mrs. og Mr. Barton (Amerika), samt som Gæstelærer, Bibliotekar Bremerstent, Lektor Petersen, Gymnastiklærer Henriksen og Kommunelærerne Albrechtsen, Elkær og Brock. Tre af de engelske og to af de tyske Elever har Konversationstimer i smaa Hold for saadanne, der i Forvejen har nogen Kendskab til Engelsk eller Tysk.

Betalingen er 90 Kr. om Maaneden for Kost, Logi og Undervisning samt Lys og Varme paa Værelserne.

Spørgsmaal angaaende Optagelse og Understøttelse for Arbejdsløse besvares af Forstander Manniche, Helsingør.

Arbejdsgiverne skærper Kampen mod det internationale Arbejdsbureau.

Arbejdsgivernes Modstand mod alt, hvad der hedder international Socialpolitik, er i den sidste Tid blevet saa stærk, at det internationale Arbejdsbureaus Virksomhed bliver mere og mere begrænset.

Allerede de Beslutninger, som tages op til Behandling paa de internationale Arbejdskonferencer, bliver, inden de vedtages, saa afblegede, at der ikke bliver meget tilbage af deres oprindelige Hensigt.

Og da man senere forsøger at omsætte det lidet, som opnaas i Praksis, sætter Arbejdsgiverne alle Kræfter i Bevægelse for nu tillige yderligere at lægge Hindringer i Vejen. Dette fremgik endnu en Gang paa det Internationale Arbejdsbureaus Forvaltningsraads sidste Møde i Warschau i Løbet af sidste Maaned. Hvor grovt man gaar til Værks derved viste sig særlig ved Genvalget af Kommissionen til Behandling af Artikel 408 i Fredstraktaten, efter hvilken Medlemsstaterne skulde meddele, hvilke Forholdsregler der skulde træffes med Hensyn til at give de internationale Konventioner Lovkraft. Man skulde mene, at en saadan Skyldighed indeholdt en Pligt for Staterne til bl. a. tillige at meddele, hvorfor de overhovedet ikke ratificerer de Konventioner, som vedtages paa de internationale Arbejdskonferencer. Til Trods for, at den nævnte Artikel giver Forvaltningsraadet Bemyndigelse til at fastsætte Formen for Rapporterne, og at disse maatte optage Detailler, som var begærede af Raadet, benytter man sig af den Omstændighed, at Artiklen ikke udtrykkelig nævner »*Aarsager* til at Konventioner ikke ratificeres« for at undgaa saadan Rapportering. Det var ligesom om en Oceanflyver, der for Flyvesagens Udvikling har truffet Aftaler med sin Flyvemaskines Fremstiller om at afgive Rapport angaaende hans Fart, senere vilde vægre sig ved at give alle Oplysninger om Aarsager til, at denne er mislykket under Paaberaabelse af, at der ikke herom var truffet særlig Overenskomst.

En lignende Aandsopfattelse viste sig ved Spørgsmaalet om Iværksættelse af en Undersøgelse angaaende Arbejdsvilkaarene indenfor Tekstilindustrien. Endskønt Beslutning herom toges paa den sidste internationale Arbejdskonference, og skønt lignende Undersøgelser allerede er foretaget, søgte Arbejdsgiverne at umuliggøre denne Undersøgelse, idet man ikke kunde regne med nødvendig Medvirken fra paagældende Arbejdsgiveres Side. Saaledes var ogsaa Stemningen angaaende Nedsættelsen af den paa sidste internationale Arbejdskonference vedtagne Kommission til Undersøgelse af Spørgsmaalet om international Indførelse af automatisk Kobling. At man overhovedet besluttede at nedsætte Kommissionen, var allerede et glædeligt Kompromis, thi i dette allerede saa grundigt undersøgte Spørgsmaal hersker ikke længere nogen Tvivl. Dette til Trods forsøgte nu Jernbaneselskaberne at faa Sagen udskudt i det uendelige.

At Stemningen indenfor det internationale Arbejdsbureaus Forvaltningsraad virkelig er en saadan, og at Arbejderrepræsentanterne stedse maa gøre de utroligste Anstrengelser for i det mindste i nogen Grad at faa de internationale Arbejdskonferencers Beslutninger virkeliggjorte, fremgaar af efterfølgende Kommentar, som er fremsat af Jouhaux om Forhandlingsmødet i Warschau:

»Det er nu engang saa, at d'Herrer Arbejdsgiverrepræsentanter ikke vil, at det Internationale Arbejdsbureaus Undersøgelser skulde blotte forefindende sociale Uretfærdigheder og de Forholdsregler, der tages i Kampen mod visse Konkurrenceforetagender til Skade for Arbejderne. Selv om Arbejdsgiverne i Aaret 1927 paa den økonomiske Konference ikke vovede at tilbageholde deres Godkendelse af de der opstillede Principper for industriel Organisation, saa søger de nu ad allehaande Snigveje

at komme tilbage til Absolutismens Praksis og Standpunkt: Herrer i eget Hus.«

Internationale Meddelelser.

Den svenske Arbejdstidslovs Gennemførelse.

Den svenske Socialbestyrelse har foretaget en Undersøgelse angaaende Arbejdstidslovens Omfatning og Gennemførelse, hvoraf fremgaar, at kun Halvdelen af de over 1 Million svenske Lønarbejdere falder ind under Loven. (Denne gælder ikke for Landarbejdere, Søfolk, Skov- og Flaadningsarbejdere, offentlige Bedrifter samt de i Smaavirksomheder med mindre end 4 Arbejdere beskæftigede Personer.) Af de i Undersøgelsen medtagne ca. 716.000 Arbejdere faldt 524.600 under Loven. Det bemærkes dog i denne Sammenhæng, at Arbejdstidens Længde for en stor Del af de udenfor Loven faldende Arbejdere er fastsat i Kollektivoverenskomster og andre Aftaler i Henhold til de lovlige Bestemmelser. Tilladelse til Fravigelser fra den i Loven fastsatte 48 Timers Arbejdsuge blev i 1928 givet for 49.000 eller 9 pCt. og fra det aarligt tilladte Antal Overtimer for 7200 eller 1,3 pCt. af de under Loven faldende Arbejdere.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1198.

Havnearbejdere og Oliemøllere i Aarhus og København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Oktober 1928 i Sag Nr. 1198: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Københavns Frihavns A/S og Foreningens af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn samt for A/S Aarhus Oliefabrik mod Dansk Arbejdsmandsforbund for Havnearbejdernes Fællesforbund i København og Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus samt Oliemøllernes Fagforening i Aarhus.

Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Københavns Frihavns A/S og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn samt A/S Aarhus Oliefabrik, har under nærværende Sag indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund for Havnearbejdernes Fællesforbund i København og Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus samt Oliemøllernes Fagforening i Aarhus i Anledning af følgende Arbejdsvægringer i København og Aarhus den 1. Maj 1928.

I. Den 1. Maj d. A. blev der af Havnearbejdernes Fællesforbund i København etableret Arbejdsvægring fra Kl. 12 Middag ved Losningen i Københavns Frihavn af følgende Dampere: S/S »Berenice« (43 Mand), S/S »Tomsk« (50 Mand) og S/S »Egeria« (9 Mand); Klagerne hævder, at disse Arbejdsvægringer, der er blevet begrundet med Henvisning til, at Arbejderne vilde holde fri 1. Maj efter Kl. 12, har være ulovlige. De henviser til, at der i Overenskomsten mellem Københavns Frihavns A/S og Havnearbejdernes Fællesforbund i § 2 findes følgende Bestemmelse om Overarbejdstillæg: »Ved Arbejde udenfor almindeligelig Arbejdstid betales paa Hverdage . . . . paa Søn- og Helligdage . . . . paa 1. Maj fra Kl. 12 Middag til Kl. 9 Aften 50 pCt., derefter 80 pCt.« Desuden findes der i Almindelige Arbejdsregler ved Havnearbejde i Københavns Frihavn i § 1 Bestemmelse om, at Arbejderne er pligtige at udføre Overarbejde, naar saadant forlanges, men Arbejdet kan ikke forlanges fortsat efter Kl. 5 Morgen. Der findes endvidere Bestemmelse om, at Krav om Overarbejde skal meddeles forud, hvorhos der staar følgende: »Arbejderne har Ret til Afløsning, dog saaledes, at de, dersom de ønsker Afløsning, maa meddele Københavns Frihanvs A/S dette samtidig med, at Tilsigelse til Overarbejde finder Sted.«

Ifølge Klagernes Mening bestaar der efter disse Regler en ganske særlig overenskomstmæssig Pligt for Arbejderne til ikke kollektivt at nægte at arbejde den 1. Maj efter Kl. 12. Frihavnsselskabet lemper sig saavidt muligt efter Arbejdernes Ønske om den fornødne Frihed for at kunne deltage i Majdemonstrationen, men Selskabet maa kræve presserende Arbejde udført, og for de

nævnte 3 Damperes Vedkommende var Arbejdet paatrængende nødvendigt. Arbejderne har da heller ikke tidligere vægret sig ved at udføre saadant Arbejde. Frihavnsselskabet gav den 1. Maj Varsel om Overarbejde passende Tid inden Kl. 12, men Arbejderne vægrede sig ved at arbejde efter den Tid, uden at der i det hele var Tale om Afløsning; det viste sig umuligt at faa andre Folk og i det hele at komme i Forbindelse med Havnearbejdernes Fællesforbunds Kontor, idet der ikke blev svaret i Telefonen. Københavns Frihavns A/S har fra vedkommende Rederier modtaget Regninger, der for S/S »Berenice«s Vedkommende andrager 744,88 Kr., for S/S »Tomsk«s Vedkommende 300 Kr. og for S/S »Egeria«s Vedkommende 150 Kr. Idet Klagerne nu henviser til, at Havnearbejdernes Fællesforbund ifølge Overenskomsten er ansvarlig for dennes Overholdelse, har de nedlagt Paastand paa, at Arbejdsvægringen kendes ulovlig, at Havnearbejdernes Fællesforbund tilpligtes at udrede 1194,88 Kr., og at der paalægges de Indklagede en Bod for den ulovlige Arbejdsstandsning. Endvidere paastaas Sagens Omkostninger paalagt de Indklagede.

De Indklagede procederer til Frifindelse, samt til at Sagens Omkostninger paalægges Klagerne. De gør gældende, at 1. Maj maa regnes for en international Helligdag for Arbejderne, og at Arbejdsgiverne bør bøje sig herfor. Det var ikke presserende nødvendigt at fortsætte med Arbejdet paa de 3 Skibe efter Kl. 12 navnlig ikke for S/S »Egeria«s Vedkommende, og efter Overenskomsten har Arbejderne i hvert Fald Krav paa Afløsning. De Indklagede bestrider, at det har været umuligt at komme i Forbindelse med Havnearbejdernes Fællesforbunds Kontor, og hævder, at der har været Folk nok til Afløsning. Under alle Omstændigheder protesterer de Indklagede mod, at der tages noget Hensyn til de af Klagerne nævnte Regninger, der er udokumenterede og efter deres Mening urigtige. Regningerne er da heller ikke betalte af Københavns Frihavns A/S.

Ifølge de ovennævnte for Københavns Frihavn gældende Regler er Havnearbejderne pligtige at udføre Overarbejde, og denne Pligt maa ogsaa gælde for Tiden efter Kl. 12 den 1. Maj. Selv om Forholdet har udviklet sig saaledes, at Københavns Frihavns A/S den paagældende Dag saavidt muligt retter sig efter Arbejdernes Ønske om Frihed, ses Selskabet ikke at have givet Afkald paa at faa Arbejde, der efter Selskabets Skøn maa kaldes presserende, udført. Arbejderne har den paagældende Dag blot vægret sig ved at arbejde efter Kl. 12, men ikke fremsat noget Ønske om Afløsning, og der er i det hele intet, der tyder paa, at Konfliktspørgsmaalet drejede sig om Afløsning. Det maa derfor statueres, at Arbejdsvægringen har været ulovlig. De foreliggende Oplysninger afgiver ikke tilstrækkeligt Grundlag for, at der kan være Tale om Idømmelse af nogen Erstatning. Derimod findes Havnearbejdernes Fællesforbund at burde betale en Ordensbod paa 200 Kr. til Dansk Arbejdsgiverforening.

II. Den 28. April 1928 tilskrev Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus følgende Brev:

»I Anledning af Deres telefoniske Meddelelse til vort Havnekontor om, at der ikke vil blive arbejdet den 1. Maj om Eftermiddagen, undlader vi ikke at meddele Dem, at vi ikke kan anerkende Deres Ret til egenmægtig at standse Arbejdet ved Aarhus Havn.

Vi er villige til i størst muligt Omfang at imødekomme Deres Ønske om, at der ikke arbejdes den 1. Maj om Eftermiddagen, men vi maa ligesom tidligere bestemt forlange, at Arbejdet ved Stykgodsbaade og andre Skibe, hvor det er nødvendigt at arbejde, bliver udført.

Foruden de Rutebaade, som sædvanlig anløber Aarhus, og som maatte forlange Losning den Eftermiddag, maa vi forlange, at Arbejdet fortsættes ved S/S »Augsburg« med Soyabønner til Aarhus Oliefabrik A/S, idet Damperen skal være klar til Afgang herfra Onsdag Aften for rettidig af naa Hamburg, hvor den Fredag Morgen skal være klar til at indtage Stykgodslast.

Vi forbeholder os eventuelt ogsaa Losning ved andre Skibe, hvor det maatte være nødvendigt.«

Herpaa svarede Fagforeningen den 30. April som følger:

»Modtaget Deres Ærede af 28. ds. angaaende Arbejde 1. Maj efter Kl. 12 Middag, og skal vi som Svar meddele:

At vi formener, at der ved Losning og Ladning af alle Trampbaade her i Aarhus foreligger en fast Cotume for, at alt Arbejde ved nævnte Baade standses Kl. 12 Middag 1. Maj (som er Arbejdernes eneste Festdag), og dette vil ligeledes finde Sted i Aar.

Hvad angaar Rutebaade og Stykgodsbaade i fast Rute fra Aarhus, kan vi se paa hvert enkelt Tilfælde.«

Efter Modtagelsen af denne Skrivelse gentog Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn udtrykkelig, at Losningen af S/S »Augsburg« nødvendigvis maatte fortsættes efter Kl. 12 den 1. Maj, da det ellers vilde være nødvendigt at etablere Overarbejde, men Fagforeningen vilde ikke ændre Standpunkt, og Dansk Arbejdsmandsforbund erklærede paa Forespørgsel, at man ikke vilde foretage sig noget for at faa Havnearbejdernes Fagforening til at frafalde Vægringen. Under disse Omstændigheder saa Arbejdsgiverne sig nødsaget til den 30. April ved Losningen af S/S »Augsburg« at etablere Overarbejde om Aftenen fra Kl. 6 til 9, hvilket medførte en Merudgift, der er angivet til 333,63 Kr. I Tilslutning til dette Forhold etablerede Oliemøllerne, der var beskæftigede inde paa Fabrikkene, en tilsvarende Arbejdsvægring, der ligeledes nødvendiggjorde Overarbejde af Oliemøllerne. Den herved fremkomne Løndifference er angivet til 285,26 Kr.

Klagernes Paastand gaar ud paa, at den etablerede Arbejdsvægring kendes ulovlig, og at Dansk Arbejdsmandsforbund for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus og for Oliemøllernes Fagforening i Aarhus tilpligtes at udrede henholdsvis 333,63 Kr. og 275,26 Kr., samt at de Indklagede idømmes en Bod for den ulovlige Arbejdsstandsning og Sagens Omkostninger. Klagerne henviser til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1046, hvorved statueredes, at Retten til at standse Arbejdet den 1. Maj maatte bero paa, hvilken Coutume der havde udviklet sig, og det siges her for Aarhus' Vedkommende, at det maa antages, at Rutebaade altid ekspederes færdig den 1. Maj ogsaa efter Kl. 12 Middag. For S/S »Augsburg«s Vedkommende var Forholdet imidlertid dette, at den ganske maatte sidestilles med en Rutebaad, idet den efter at have udlosset sin Last i Aarhus skulde gaa til Hamborg og derfra udføre en Rute efter en forud averteret Plan ganske paa samme Maade som enhver anden Rutebaad. Klagerne hævder videre, at Oliemøllernes Arbejdsvægring har været i Strid med gældende Coutume.

De Indklagede procederer til Frifindelse, idet de hævder, at det kun er Rutebaadene, der ekspederes færdig efter den 1. Maj Kl. 12, men S/S »Augsburg« var ikke nogen Rutebaad. Endvidere hævder de Indklagede, at heller ikke Oliemøllernes Arbejdsvægring har været i Strid med gældende Coutume.

Oplysningerne om, hvilken Coutume der har udviklet sig i Aarhus med Hensyn til Arbejdets Standsning den 1. Maj, er usikre, og ifølge Proceduren giver Overenskomsterne ingen Vejledning. Da Forholdet imidlertid er det, at Rutebaade ekspederes færdig den 1. Maj ogsaa efter Kl. 12 Middag, maa Retten i Mangel af nærmere Oplysninger holde for, at det samme bør finde Sted med Hensyn til saadanne Baade, for hvilke tilsvarende Hensyn gør sig gældende, og efter alt foreliggende har dette været Tilfældet for S/S »Augsburg«s Vedkommende. Under Hensyn til de uklare Forhold findes der imidlertid ikke Grundlag for Idømmelsen af nogen Bod eller Erstatning, hvorimod Arbejdsvægringen vil være at kende ulovlig.

Omkostningerne for begge Sager findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse:

De ovenomhandlede Arbejdsvægringer har været ulovlige. Havnearbejdernes Fællesforbund i København bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod paa 200 Kr. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 ❋ KØBENHAVN DEN 17. NOVEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Overenskomstsituationen.

I Henhold til Bestemmelserne i den mellem Hovedorganisationerne den 31. Oktober afsluttede Fællesoverenskomst vedrørende indeværende Aars Overenskomstsituation foreligger der nu en Oversigt over, hvilke Overenskomster der skal forhandles om.

I.

Fra Organisationer under De samvirkende Fagforbund er fremsat Ønske om Forhandling vedrørende Snedkerforbundets, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundets og Gørtler- og Metalarbejderforbundets Overenskomster med Jernindustriens Sammenslutning; samt fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund om Rørprislisten af 1927, ligeledes med Jernindustrien.

Desuden ønsker Kvindeligt Arbejderforbund Forhandling om Overenskomsten med Sukkerraffinaderiet »Phønix«; samt foranlediget af Tekstilfabrikantforeningens Forhandlingskrav tillige om nogle Punkter i Forbundets Overenskomst med Tekstilfabrikanterne.

II.

Fra Arbejdsgiverforeningens Medlemmer er rejst Krav om Forhandling angaaende Jernindustriens Overenskomst med Karetmagerforbundet vedrørende københavnske Vognfabrikker, og fra Karetmagermesterforeningen, der har opsagt sin for København og Omegn gældende Overenskomst med Forbundet.

Desuden kræver Arbejdsgiverne Overenskomsten med Forgylderforbundet og Guldlistefabrikanterne og Barokforgylderne til Forhandling, og Tekstilfabrikanterne som nævnt et enkelt Punkt i den med Kvindeligt Arbejderforbund trufne Overenskomst taget op til Drøftelse.

Endelig skal paa Arbejdsgivernes Forlangende drøftes Overenskomsterne for Kedel- og Maskinpassere og Smede og Maskinarbejdere paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland«.

Samtlige Overenskomster er udløbende til 1. Februar n. A.

III.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster.

Overfor Dansk Arbejdsmands Forbund har Arbejdsgiverforeningen tilkendegivet Ønsket om at forhandle om Murarbejdsmændene i Horsens, Overenskomsterne vedrørende Sukkerfabrikken »Nykøbing« F., Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og Overenskomsten vedrørende Kaolin-, Kalk- og Teglværksforeningen paa Bornholm.

Dansk Arbejdsmands Forbund har overfor Arbejdsgiverforeningen tilkendegivet, at der ønskes Forhandling om følgende Overenskomster:

1. Landsoverenskomster.

A. *Cementindustriens* lokale Overenskomster, hvad de nødvendige Ændringer som forandret Teknik og Arbejdsmaade angaar samt Opretttelsen af en Priskurant for Tilvirkning af Eternitplader.

B. *Jernindustrien* hvad angaar Brug af Kendelserne vedrørende Holdarbejde og forskudt Arbejdstid; Betalingen for Kabelarbejde ved elektriske Ledninger; Akkordforholdene m. H. t. Akkordernes Etablering og Forhandling m. v.; en Ordning vedrørende de enkelte Fabrikkers og Virksomheders store Antal Arbejdere paa Mindsteløn samt Arbejdsmændenes Deltagelse som Hjælpearbejdere ved Akkorder,

C. *Kalk- og Teglværksforeningen af 1893* hvad angaar Arbejdsforholdene for Arbejdsmænd ved Kalkværkerne

samt de lokale Teglværks-Overenskomster for *Godthaab Teglværk ved Aalborg, Nørre Uttrup Teglværk, Hvorupgaard Teglværk, Lindholm Teglværker samt Fakse Kalkbrud.*

D. *Olieindustrien* hvad angaar visse Forhold med Hensyn til de lokale Priskuranter og § 8 i Hovedoverenskomsten m. H. t. Oprettelsen af Akkorder og Forholdet ved Standsninger i Forbindelse med Helligdage og Krav om 1. Maj som Fridag fra Kl. 12 Middag og
A/S H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle, Frederiksgade, Aarhus, hvad angaar forskellige Forhold.

E. *Sukkerindustrien* hvad angaar nogle enkelte Forhold i Landsoverenskomsten, derunder Spørgsmaalet om Arbejdstiden under kontinuerlig Drift; forskellige Forhold, hvad de lokale Priskuranter og Aftaler angaar og endelig vort Forbunds Krav om en Overenskomst med Sukkerfabrikkerne angaaende Arbejdsforholdene i Sakskøbing.

F. *Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne* hvad angaar de Spørgsmaal, som dels i og for sig og dels paa Grund af den paatænkte Landsoverenskomst med Priskurant med Entreprenørforeningen maa ordnes, navnlig: Forholdet med de lokale Priskuranter og Overenskomster om Akkordforhold m. m., som foreligger indenfor Centralforeningernes Omraade; Tilvejebringelse af Akkordpriskuranter paa de Omraader, hvor saadanne ikke findes; de Forhold, som maa ordnes i Forbindelse med en eventuel Landsoverenskomst med Akkordpriskurant mellem os og Entreprenørforeningen samt Spørgsmaal af forskellig Art vedrørende vor løbende Landsoverenskomst samt de dertil knyttede lokale Overenskomster.

G. Overenskomstforholdene indenfor *Centralforeningernes særlige Afdeling* i »Nordsjælland«, særligt Lokaloverenskomsterne: Birkerød, Helsingør og Glostrup.

H. *Overenskomsten af 15. Maj 1922 med Entreprenørforeningen og dens lokale Afdelinger* samt Nævnskendelsen af 1922 vedrørende Arbejde i Skiftehold samt Overenskomsterne vedrørende Vandbygningsarbejde, Uddybningsarbejde og Asfaltbetonarbejde.

2. Forskellige Enkeltoverenskomster.

A/S De danske Kapselfabrikker vedrørende Indførelse af Akkord.

Hagen & Sivertsen, Odense, hvad angaar Timeløn og samtlige Arbejdsforhold.

Blaakilde Mølle hvad angaar Ændringer i de sanitære Forhold.

Foreningen af danske Sæbefabrikker, København, hvad angaar Lønningerne, der ligger under tilsvarende Virksomheders.

A/S Dansk Ilt- og Brintfabrik hvad angaar Feriespørgsmaalets Ordning.

Rønne: Overenskomst med Murermesterforeningen hvad angaar Lønningsforhold i Almindelighed.

Aalborg Entreprenørforening hvad angaar den lokale Priskurant.

Helsingør Entreprenørforening, Holbæk Entreprenørerne (nogle Medlemmer af Entreprenørforeningen); *Kalundborg, Entreprenør Carlsen, Randers: Entreprenør Brede og Vognmandsforeningen* angaaende Akkordpriskuranter, *Svendborg Entreprenørforening:* Akkordforhold, *Frederiksværk Cementvarefabrik:* Arbejdsforholdene i Almindelighed, *Glostrup Cementstøberi og Tagstensfabrik:* Arbejdsforholdene i Almindelighed, og *Cementvarefabrikanterne Brdr. Basse, Stilling.*

Overenskomsten med *Ingeniør Bird* angaaende Asfaltarbejde i Provinsen.

Endelig

3. Septemberforliget af 1899 navnlig hvad angaar de i Forbindelse med den finske Konflikt faldne Voldgiftskendelser og Spørgsmaalet om vore Medlemmers Ret til at holde fri 1. Maj fra Klokken 12 Middag.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere paa Centraltrykkeriet.

Efter at der mellem Bogbinderlauget og Bogbinderforbundet var truffet Aftale om, at der skulde fastsættes Ak-

kordpriser paa visse Arbejder, viste det sig umuligt at naa til Enighed om Priser paa Etikettearbejde paa Centraltrykkeriet.

Bogbinderne nægtede derefter at udføre det paagældende Arbejde, indtil Aftaler var trufne, og Firmaet afskedigede de Arbejdere, der var beskæftiget med dette Arbejde, under Henvisning til, at der ikke var Anvendelse for dem ved andet Arbejde.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. November, hvor man naaede til Enighed om Akkordpriserne, og Arbejdet er derefter genoptaget.

Dansk Typografforbund og Dagbladet »Politiken«.

Foranlediget ved, at Personalet paa »Politiken« igennem længere Tid havde været chikaneret af en uligevægtig Faktor, og da der tilmed blev foretaget en Afskedigelse, som maatte menes at være i Strid med bestaaende Anciennitetsbestemmelser, nægtede Personalet at arbejde, saafremt ikke den paagældende Faktor fjernedes, og den afskedigede Sætter blev genantaget.

»Politiken« indgik under Protest paa de stillede Krav, og Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen Torsdag den 25. Oktober.

Det lykkedes imidlertid ikke at faa fjernet Uoverensstemmelserne, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Sagen til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Prisniveauet.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Juli 1928, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 25, 1928; Beregningerne er nu ført op til Oktober 1928 og er foretaget paa ganske tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger. Angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5, 1928.

Resultatet af den nu foretagne Beregning fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder, dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelserne pr. Oktober 1927 og Januar, April, Juli og Oktober 1928. Endvidere er meddelt Tal for den procentvise Stigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914	Okt. 1927	Jan. 1928	Apr. 1928	Juli 1928	Okt. 1928
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer...	835	1267	1267	1266	1280	1222
Klæder, Fodtøj, Vask ..	225	442	442	446	446	446
Bolig	248	469	469	478	478	478
Brændsel og Belysning .	81	157	154	154	150	148
Skatter, Kontingntr. o. l.	203	491	489	489	473	459
And. Udgifter	408	695	695	695	685	685
Ialt...	2000	3521	3516	3528	3512	3438

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Okt. 1927	Jan. 1928	Apr. 1928	Juli 1928	Okt. 1928
Fødevarer...	100	152	152	152	153	146
Klæder, Fodtøj, Vask ..	100	196	196	198	198	198
Bolig.....	100	189	189	193	193	193
Brændsel og Belysning .	100	194	190	190	185	183
Skatter, Kontingntr. o. l.	100	242	241	241	233	226
And. Udgifter	100	170	170	170	168	168
Ialt...	100	176	176	176	176	172

Den samlede Udgiftsstigning siden Juli 1914 for hele Budgettet udgør herefter 72 pCt., og Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet) er saaledes pr. Oktober 1928 172.

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Juli 1928 skal anføres, at Udgiften til Fødevarer er gaaet ned med 58 Kr.; Nedgangen skyldes overvejende forholdsvis stærkt Prisfald for Brød, Mel, Kød og Kartofler. Udgiften til Brændsel og Belysning er gaaet ned med 2 Kr. For Skatter og Kontingenter er Udgiften gaaet ned fra 473 Kr. til 459

Kr., hvilket for en mindre Del skyldes den af Københavns Kommune foretagne Nedsættelse af Skatten i indeværende Skatteaar, men hovedsagelig skyldes Nedgang i Kontingenterne. Udgiften til Beklædning m. v. er uforandret, hvilket ogsaa er Tilfældet med Udgiften til Bolig, idet Statistik over Husleje kun foretages en Gang aarlig (i November Maaned). Endelig er Udgiften for Gruppen »Andre Varer« ligeledes uforandret fra Juli til Oktober.

Internationale Meddelelser.

Tyskland.

Frivillige Overenskomster eller tvungen Voldgift.

Ved en Konference, som det tyske Arbejdsministerium fornylig havde indkaldt til Behandling af Spørgsmaalet om Voldgiftsvæsenet, viste det sig ret tydeligt, at baade Arbejdere og Arbejdsgivere foretrækker frivillige Forhandlinger og Overenskomster. Den Omstændighed, at Arbejdernes Repræsentanter under Hensyn til Arbejdsgivernes ringe Ansvarsfølelse og deres ringe Forhandlingsvillighed samtidig henviste til Vigtigheden af, at Voldgiftskendelser kan erklæres for bindende, og fastholdt Fordringen om, at der hverken fra Arbejdernes eller Arbejdsgivernes Side principielt maa kræves, at Muligheden for at kunne erklære afsagte Kendelser for bindende, ikke bortfjernes, har nu foranlediget Arbejdsgiverne til at opgive den Tilbageholdenhed, de bevarede under Forhandlingerne og fremkomme med deres egentlige Hensigter. Naar de taler om frie Forhandlinger, saa er Forhandlingspartneren, de frie Fagforeninger, ikke altid det, de forestiller sig som hørende under denne Frihed. De haaber tværtimod i Stilhed paa, at deres Modstand mod Voldgifts- og Forligsvæsenet ogsaa maa ramme denne generende Partner, og at de saaledes kan opnaa den »Frihed«, ved hvilken de som Situationens Behersker kan paatvinge de i forskellige Organisationer splittede Arbejdere deres Vilje. Fordi de ikke aabenlyst vover at indrømme dette, har de ved nævnte Konference udtalt sig i vage og ret ofte uforstaaelige Vendinger og senere afgivet en Erklæring, som faktisk holder alle Muligheder aabne.

Fagforeningerne er ingenlunde forbavsede over Arbejdsgivernes Holdning. At de har gennemskuet Arbejdsgivernes Planer og bevarer deres Koldblodighed, viser følgende Udtalelser i »Gewerkschafts-Zeitung«, som vi delvis aftrykker, fordi de bedst egner sig til at vise Kammeraterne i de Lande, i hvilke Voldgiftsspørgsmaalet for Tiden staar paa Dagsordenen, hvorfor netop Arbejdsgiverne er Modstandere af Voldgiftsvæsenet og Tilhænger af en »Frihed«, ved hvilken de aabenbart føler sig stærkere end Fagforeningerne. Thi ellers vilde de være Tilhængere af Voldgiftsvæsenet.

»Gewerkschafts-Zeitung«, den tyske Landsorganisations Organ, siger i denne Forbindelse bl. a. følgende:

»I hvert Fald kan ogsaa Fagforeningere udtale, at de, dersom det skulde være Arbejdsgivernes Hensigt at tilstræbe Afskaffelse af Forligs- og Voldgiftsvæsenet, imødeser en saadan Udvikling med den største Ro, thi heller ikke Fagforeningerne nærer overdreven Begejstring for Retten til at erklære Kendelserne for bindende. Forskellen mellem Arbejderorganisationerne og Arbejdsgiverorganisationerne bestaar deri, at Fagforeningerne holder Sandheden i Ære og fremstiller Tingene saaledes, som de i Virkeligheden er, mens Arbejdsgiverforeningerne foretrækker at udtrykke sig saa tvetydigt som muligt for at holde alle Veje aabne. Fagforeningerne indrømmer da ogsaa uforbeholdent, at en Afskaffelse af Retten til at erklære de afsagte Kendelser for bindende under visse Omstændigheder vilde betyde, at Millioner af Arbejdere foreløbig maatte arbejde uden Overenskomst, og at Afsluttelsen af nye Overenskomster vilde medføre haarde Kampe og svære Ofre. Men ogsaa Arbejdsgiverne er vidende om, at Fagforeningerne ikke alene maatte bære Følgerne af et saadant Skridt. Denne Erkendelse har Arbejdsgiverne allerede nu, og dette er ogsaa Grunden til, at de ikke afgiver en klar og tydelig Erklæring om deres Stilling. Arbejdsgiverforeningerne anser det heller ikke for formaalstjenligt at gøre Offentligheden bekendt med denne Kendsger-

ning, fordi de endnu stedse nærer Haab om at kunne tilfredstille deres Magtbegær og naa deres Maal ad en anden Vej, nemlig ved at fremme Oprettelsen af Arbejderforeninger i de enkelte Bedrifter.«

»Gewerkschafts-Zeitung« offentliggør en Række Beviser for Arbejdsgivernes Bestræbelser i saa Henseende, som, hvis de lykkes, vilde betyde en Splittelse af Fagforeningerne. I sine Slutningsbemærkninger siger Bladet følgende:

»Da Fagforeningerne véd, ad hvor mange Veje Arbejdsgiverne forsøger at tilrive sig deres gamle Magt over Arbejderne, vil de, naar det Tidspunkt er inde, hvor en lovlig Nyordning af Forligs- og Voldgiftsvæsenet skal gennemføres, ganske selvstændigt præcisere deres Stilling med Hensyn til dette Spørgsmaal. Fagforeningerne vil herefter ikke lade sig paavirke af nogen som helst Løfter fra Arbejdsgivernes Side, men udelukkende holde sig til Kendsgerningerne og de faglige Erfaringer.« (I. F. C.)

Vedvarende Medlemstilvækst i de tyske Fagforeninger.

Et godt Billede af den stærke Udvikling indenfor den tyske Fagbevægelse, som i det første Halvaar kunde notere en Medlemstilvækst paa 255.000, giver de af enkelte under den tyske Landsorganisation hørende Forbund offentliggjorte Medlemstal. Fra Udgangen af 1927 til Udgangen af Juni 1928 steg Medlemsantallet i nedennævnte Forbund i runde Tal som følger: Bygningsarbejderforbundet fra 402.000 til 443.000, Jernbaneforbundet fra 233.000 til 244.000, Fabrikarbejderforbundet fra 423.000 til 467.000, Kommunal- og Statsarbejderforbundet fra 228.000 til 244.000, Trærarbejderforbundet fra 293.000 til 307.000, Metalarbejderforbundet fra 815.000 til 881.000 og Samfærdselsforbundet fra 351.000 til 366.000.

(I. F. C.)

International Træarbejder-Union.

Ifølge den af den internationale Træarbejder-Union offentliggjorte Beretning for 1927 talte dette internationale Fagsekretariat den 1. Januar 1928 ialt 1.055.942 Medlemmer (28 tilsluttede Organisationer i 25 Lande). Sammenholdt med den 1. Januar 1927 betyder dette en Tilvækst af 4 Organisationer, idet Internationalen paa nævnte Tidspunkt talte 24 Organisationer i 22 Lande med 1.028.235 Medlemmer. Til de nyindmeldte Forbund hører ogsaa Det forenede Møbelsnedkerforbund i Vestaustralien. Møbelsnedkerforbundet i Ny-Zeeland har besluttet at indmelde sig pr. 1. Januar 1929. Trærarbejder-Unionen er saaledes et af de faa Fagsekretariater, som ogsaa kan rose sig af at have Medlemmer i Australien og Ny-Zeeland. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1201.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Frisørmester Hilmar Schmidt.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Oktober 1928 i Sag Nr. 1201: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne mod Frisørmester Hilmar Schmidt.

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbjderforbunds Vegne har under nærværende Sag indklaget Frisørmester Hilmar Schmidt for Brud paa en mellem vedkommende Mester og Forbundet indgaaet Overenskomst.

I Tilslutning til en Telefonhenvendelse fra Fagforbundet indfandt Indklagede Schmidt, der dengang var og stadig er Medlem af Københavns Barber- og Frisørlaug, sig den 19. September 1927 paa Forbundets Kontor for at drøfte Muligheden af under den herskende Konfliktsituation at faa Arbejdskraft gennem Forbundet. Tilstede var foruden Schmidt Forbundets Forretningsfører H. M. Christensen, dets Sekretær Møller-Larsen og i al Fald under en Del af Mødet Kontorassistent Svend Danielsen. Der er Uenighed mellem Parterne om dette Mødes Forløb. Ifølge Schmidts Fremstilling blev det meddelt ham, at Forbundet, saafremt han vilde give den tidligere overenskomstmæssige Løn og overholde den i den tidligere Overenskomst fastsatte Arbejdstid, var villig til at yde ham Arbejdskraft. Schmidt opfattede dette som et Tilbud, og han erklærede, da han

gik, at han vilde tænke over det. Naar han havde Betænkeligheder, var Grunden nærmest, at Lauget havde forbudt dets Medlemmer at indgaa Separatoverenskomster med Forbundet, og han hævder, at hans Tanke var, at han, inden han foretog videre, vilde tale med Laugets Forretningsfører.

Forbundets Repræsentanter paa Mødet, herunder Danielsen, hævder herimod, at der ved det paagældende Møde blev afsluttet en mundtlig Overenskomst mellem Schmidt og Forbundet vedrørende Løn- og Arbejdsvilkaarene for Svendene i Schmidts Forretning. Danielsen stenograferede ned, hvad der forekom ham at være Hovedindholdet af Forhandlingerne, og senere underskrev Danielsen og Møller-Larsen en Erklæring om Indholdet af den Overenskomst, som efter deres Mening blev afsluttet mellem Schmidt og Forbundet. Schmidt blev dog hverken gjort bekendt med Stenogrammet eller Erklæringen. Grunden til, at Overenskomsten var mundtlig, var, at Schmidt ikke vilde have, at Lauget maatte vide, at han indgik Separatoverenskomst.

Schmidts Fremstilling gaar videre ud paa, at han endnu samme Dag telefonerede til Laugets Forretningsfører og forespurgte, om han maatte modtage det omtalte Tilbud. Hertil svarede Laugets Forretningsfører imidlertid bestemt Nej. Herefter fandt der en Telefonsamtale Sted mellem Schmidt og Forbundet, og ud paa Eftermiddagen indfandt Møller-Larsen sig hos Schmidt. Heller ikke om, hvad der skete ved denne Lejlighed, er der Enighed. Schmidt hævder, at Møller-Larsen stillede ham frit i enhver Henseende, medens Møller-Larsens Fremstilling gaar ud paa, at han kun indrømmede Schmidt Lempelser med Hensyn til en Forpligtelse, Schmidt tidligere paa Dagen havde paataget sig til at antage sit gamle Personale.

Vistnok et Par Dage efter genantog Schmidt en af de af ham lockoutede Svende, nemlig hans Datter Frk. Gerda Schmidt, men den 30. April d. A. begærede Frk. Schmidt sig udmeldt af Forbundet. Dette foranledigede Forbundet til at henvende sig til Schmidt og gøre ham opmærksom paa de Forpligtelser, han efter Forbundets Mening havde paataget sig ved den mundtlige Overenskomst. Schmidt nægtede imidlertid at have indgaaet nogen Overenskomst, og Klagerne har nu under nærværende Sag nedlagt Paastand paa, at Schmidt kendes pligtig at efterleve den indgaaede Overenskomst i alle dens Ord og Punkter, samt at han dømmes til at betale det Forbundets Medlemmer forvoldte Tab eller en efter Rettens Skøn passende Bod. Forbundet har opgjort Tabet til 13.860 Kr., idet de anfører, at Schmidt ved Lockoutens Indtræden beskæftigede 6 Svende; efter Mødet den 19. September 1927 genantog han kun en Svend, og han har saaledes efter Forbundets Mening holdt først 5 senere 6 af Forbundets Medlemmer ude af Arbejde.

Indklagede procederer til Frifindelse.

Striden drejer sig i første Række om, hvorvidt der den 19. September 1927 er indgaaet nogen Overenskomst mellem Parterne. Indklagede benægter dette, og som Sagen foreligger, maa det være Klagernes Sag at godtgøre, at den af dem paaberaabte mundtlige Overenskomst er kommet i Stand. Til Oplysning herom har der været ført en Række Vidner, uden at dette dog har gjort Sagen klarere. Efter alt foreliggende finder Retten vel ikke Grund til at betvivle, at Forbundets Repræsentanter har haft den Opfattelse, at der den 19. September virkelig blev indgaaet en mundtlig Overenskomst, men overfor Schmidts bestemte Benægtelse tør man ikke fastslaa, at Schmidt maatte eller burde have haft den samme Opfattelse. Det vilde i saa Fald være mærkeligt, at han straks efter gjorde Laugets Forretningsfører bekendt med Sagen, og at dette var Tilfældet, har Laugets Forretningsfører bekræftet. Schmidt findes herefter at burde frifindes, uden at det bliver nødvendigt at komme nærmere ind paa Indholdet af den paastaaede Overenskomst eller paa, hvad der iøvrigt er anbragt under Sagen.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Indklagede, Frisørmester Hilmar Schmidt, bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betales med 150 Kr. af hver af Parterne.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording, København

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 ❋ KØBENHAVN DEN 24. NOVEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Overenskomstsituationen.

Forlængede Overenskomster.

I forrige Numer meddelte vi, hvilke Forbund der ønskede Forhandling om de til 1. Februar udløbende Overenskomster. I den mellemliggende Tid har der været forhandlet om disse Fags Overenskomstforhold, og der foreligger nu Meddelelse om, at følgende Forbund har faaet deres Overenskomstforhold bragt i Orden:

Kvindeligt Arbejderforbund har med *Tekstilfabrikantforeningen* opnaaet Enighed om at forlænge den gældende Overenskomst med tilhørende Løntariffer til 1. Februar 1930.

Samme Forbund er med *A/S De danske Sukkerfabrikker* enedes om at forlænge den gældende Overenskomst af 18. Februar 1924 med senere Tillæg, saaledes at den herefter tidligst kan opsiges til 1. Februar 1930 med 3 Maaneders forudgaaende Varsel.

Fornyelsen er sket paa følgende Vilkaar:

Bestemmelsen i den gældende Overenskomst angaaende Lønregulering efter Pristallet bortfalder.

Timelønnen for Arbejde i 2- og 3-skiftende Hold fastsættes til 65,5 Øre.

Akkorder, der nu giver en Fortjeneste paa 98,25 Øre og derover i Timen, nedsættes med 2 pCt.

Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, der omfatter Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund, Jern- og Metalsliberforbundet, Dansk Metaltrykkerforbund og Specialarbejderforbundet for Skibsværfterne i Danmark, er enedes med *Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark* om at forlænge de gældende Overenskomster indtil 1. Februar 1931, til hvilken Tid de kan opsiges til Udløb med 3 Maaneders Varsel til en 1. Februar med følgende Ændringer:

Afsnit A.

I § 2, 1. Stk. 3. Linie, efter »1½ Aar« tilføjes: »i de sidste 2 Aar«.

Til § 2, Anmærkningen, tilføjes som henholdsvis 2. og 3. Stk. følgende:

»Parterne er endvidere enige om, at det for større Virksomheders Vedkommende kan være formaalstjenligt, at Tillidsmændene under Centralorganisationen af deres Midte vælger en Repræsentant (Fællestillidsmand), der i fælles Spørgsmaal, f. Eks.: Lægning af Arbejdstiden, Hygiejne, Marketenderi, Fridage o. lign., kan være samtlige Arbejderes Tillidsmand overfor Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant. Fællestillidsmanden kan under ingen Omstændigheder blande sig i Spørgsmaal vedrørende de enkelte Tillidsmænds normale Funktioner indenfor deres respektive Afdelinger.«

»Endelig er Parterne enige om, at en Tillidsmand ved Etablering af Flerskifte omfattende mindst 5 Medlemmer af Forbundet paa det Skift, hvori han ikke deltager, kan udpege en Stedfortræder, som paa hans Vegne kan søge eventuelle Uoverensstemmelser oplyste og ordnede, eller saafremt Omstændighederne stiller sig hindrende mod en Ordning, bringer Sagen videre til Tillidsmanden. — Meddelelse om Navnet paa en saadan Stedfortræder skal straks bringes til Arbejdsgiverens Kundskab.«

Til § 8, Anmærkningen, tilføjes et nyt Stk. saalydende:

»Iøvrigt tilstræbes det at regulere Overarbejdet ved, at der værkstedsvis aftales Overarbejdsregler.«

Hvis Lønningsdagen falder paa en Helligdag, udbetales Lønnen Dagen forud.

Fælles Værkstedsregler.

Til § 2, Anmærkningen, tilføjes som nyt Stk. mellem 1. og 2. Stk.:

»Parterne er enige om, at der ikke paa Skærtorsdag, Langfredag, 2. Paaskedag, 2. Pinsedag og 2. Juledag kan kræves Skifteholdsarbejde udført fra den paagældende Dags Aften Kl. 12.«

Der er Enighed om at nedsætte et Fællesudvalg til nærmere Drøftelse af Spørgsmaalet om Lærlingenes Uddannelse samt Spørgsmaalet om Indførelse af Industriforbund. Fællesudvalget afgiver Betænkning senest 1. Oktober 1929.

Mellem *Gørtler- og Metalarbejdernes Forbund* og *Jern- og Metalindustriens Sammenslutning* er opnaaet Enighed om at forlænge den bestaaende Overenskomst paa 2 Aar fra 1. Februar 1929 med følgende Ændringer og Tilføjelser:

1) Overenskomsten faar samme Ordlyd som den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund afsluttede Overenskomst af Februar 1927 — ogsaa med Hensyn til Minimalløn og Mindstebetaling.

2) Regulering efter Pristal bortfalder. Samtlige Akkordpriser nedsættes med 2 pCt., samtlige Timelønsbetalinger med $1^1/_2$ Øre, dog at ingen Timelønsbetaling derved bringes ned under 115 Øre.

3) For saavidt de Ændringer i Overenskomsten, der er aftalt mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund vedtages, bliver de ogsaa gældende for Gørtler- og Metalarbejderforbundets Medlemmer.

4) Som Voldgiftsregler indføres den af Hovedorganisationerne sidst vedtagne Norm.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund har med *Jern- og Metalindustriens Sammenslutning* opnaaet Enighed om at forlænge den gældende Overenskomst paa et Aar til 1. Februar 1930 med samme Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Sammenslutningen og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Snedkerforbundet i Danmark har faaet den med *Jern- og Metalindustriens Sammenslutning* indgaaede Overenskomst forlænget 1 Aar med de Ændringer, som de andre Organisationer i Jernindustrien har faaet og desuden Tilsagn om en Lønstimulering for de ca. 110 Modelsnedkere, der er beskæftigede paa Firmaet Burmeister & Wains Virksomhed paa Teglholmen.

Afskedsfesten for Carl F. Madsen.

I Henhold til Beslutningen paa vor sidste Generalforsamling i Maj Maaned d. A. blev der den 17. November i Folkets Hus paa Jagtvejen foranstaltet en Afskedsfest for vor tidligere Formand Carl F. Madsen.

Naar Forretningsudvalget havde udskudt Tidspunktet for denne Fests Afholdelse, skyldtes det, at der den nævnte Dag var forløbet 25 Aar, siden Carl F. Madsen tiltraadte sin Virksomhed som Sekretær i De samvirkende Fagforbund.

I Festen deltog foruden Æresgæsten og hans Hustru saa godt som samtlige Repræsentantskabsmedlemmer samt vor tidligere mangeaarige Kasserer Bryggeribestyrer E. Svendsen, tillige de to forhenværende Sekretærer Borgmestrene Anthon Andersen og Peder Hedebol, »Social-Demokraten«s to Redaktører, d'Hrr. J. Borgbjerg og H. P. Sørensen, Redaktøren af »Kl. 5« Kr. Krater samt Folketingsmand Hans Nielsen og Journalist Alex. Christiansen som Repræsentanter for vor Partipresse i Provinsen.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge havde vist Carl F. Madsen den Ære at sende sin Formand Halvard Olsen og Hr. Trygve Lie her ned som Deltagere i Festen.

Da alle Deltagerne havde taget Plads ved de blomstersmykkede Borde i den med talrige Fagforeningsbannere og grønne Planter smukt dekorerede Festsal, bød vor Formand, Folketingsmand Vilh. Nygaard, Hædersgæsten og de øvrige Deltagere hjertelig velkommen. Efter Afsyngelsen af en af Aage Herman forfattet Sang holdt Formanden en smuk og varmtfølt Hyldest- og Takke-

tale for Carl F. Madsen, hvori han tolkede vore Organisationers og deres Medlemmers Tak og Paaskønnelse for de 25 Aars udmærkede Arbejde, som vor tidligere Formand havde udfoldet, og oplæste under Deltagernes stærke Bifald en af samtlige Forretningsudvalgets Medlemmer egenhændig underskreven Takadresse af følgende Indhold:

Hr. Landstingsmand
Carl F. Madsen.

Kære Partifælle.

25 Aar er forløbne, siden Du i Aaret 1903 valgtes til Sekretær i De samvirkende Fagforbund, af hvis Repræsentantskab Du har været Medlem siden denne Landscentrals Oprettelse i Aaret 1898.

I de Aar, Du virkede som Sekretær, lærte vi Dig at kende som en dygtig og samvittighedsfuld Arbejderrepræsentant, og det faldt derfor ganske naturligt, at vor Generalforsamling i Aaret 1909, da Martin Olsen fratraadte som De samvirkende Fagforbunds Formand, valgte Dig som hans Afløser.

Det faldt i Din Lod at staa i Spidsen for Arbejdernes faglige Landsorganisation under mange store og vanskelige Lønkampe, men med Klogskab og Dygtighed bragte Du under disse de størst mulige Fordele for vore Medlemmer.

Vi har altid set op til Dig med Tillid, og Din utrættelige Arbejdskraft har været til Gavn for hele den danske Arbejderbevægelse. Støt og rolig satte Du Dig ved Forhandlingsbordet, og Din Saglighed, parret med Din Ærlighed og Trofasthed mod vor Sag satte Dig i Respekt baade hos vore Modstandere og egne Medkæmpere.

Naar Du nu efter en lang og trættende Arbejdsdag har ønsket at trække Dig tilbage og søge Hvile, føler vi Trang til at takke Dig for Din Gerning som Leder af vor Samvirksomhed, og vi udtaler et oprigtigt Ønske om, at det maa blive Dig forundt i en lang Aarrække at nyde den Hvile, Du saa ærlig har fortjent, og vi beder Dig være forvisset om, at Du og Din Gerning altid vil blive mindet med Taknemmelighed af enhver fagorganiseret dansk Arbejder.

København, den 17. Novbr. 1928.

I Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

(Underskrifterne.)

Efter Adressens Oplæsning afsløredes et stort og prægtigt Maleri af Professor E. Wennervald med Motiv fra Ørholm, der overraktes Madsen som et Minde om den Tid, han var i vor øverste Ledelse, hvorefter der udbragtes et med Begejstring modtaget Leve for Hædersgæsten.

Næstformanden, Hans Jacobsen, bragte i hjertelige Ord Fru Carl F. Madsen en Tak for den Støtte, hun havde været for sin Mand gennem de mange Aar, hvor hun Gang paa Gang maatte undvære ham, somme Tider i Maaneder, medens han baade her hjemme og i Udlandet udrettede de Pligter, som var paalagte ham, og sluttede med at udbringe et Leve for Fruen.

Formanden for de norske Arbejderes Landsorganisation Halvard Olsen takkede Carl F. Madsen i skønne Ord for, hvad han havde udrettet for Arbejdernes Internationale, og bad Forsamlingen slutte sig hertil ved endnu en Gang at raabe et kraftigt Hurra for Æresgæsten, hvorefter der blev overrakt ham en anseelig Mindegave fra Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge.

Dansk Skotøjarbejderforbund benyttede Lejligheden til at meddele Carl F. Madsen, at dets Kongres i Sommer havde udnævnt ham til Æresmedlem af Forbundet, og overrakte samtidig en Æres-Medlemsbog og et Diplom.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund bad Hædersgæsten modtage en lille Mindegave, bestaaende i et Barberbækken af drevet Sølv.

Herefter fik Hædersgæsten Ordet for at takke for al den Opmærksomhed, der var vist ham, og i en humor-fyldt Tale skildrede Madsen flere af de Situationer, han havde været ude for gennem de 25 Aar, og endte med at udbringe et af begejstrede Hurraraab besvaret Leve for De samvirkende Fagforbund.

Senere blev der fra alle Sider af en lang Række Talere bragt Madsen Tak for hans Arbejde baade indenfor Fag-

bevægelsen, i det politiske Liv, for hans Deltagelse i det kommunalpolitiske Arbejde og i den kooperative Bevægelse, og i en munter Vise besang man Madses Liv og Gerning fra Vuggen og til nu.

Internationale Meddelelser.

Fagsygdomme og Ulykkesforsikring.

Et Repræsentantskabsmøde i den tyske Landsorganisation har udtalt sig til Gunst for, at foreløbig yderligere 10 Fagsygdomme skal betragtes og behandles som Arbejdsulykker, deriblandt Forgiftning gennem Svovlsyrebrinte, Kuloxyd, Mangan, faglige Hudsygdomme, Døvhed og Tunghørighed i Virksomheder, hvor der hersker stor Larm, Sygdomme, som er fremkaldt gennem Arbejde med Trykluftværktøj samt Støvlungesygdomme i Stenindustrien, Grubeindustrien og Jernindustrien. Herudover kræver Repræsentantskabet Anerkendelse af alle Fagsygdomme, som overvejende fremkaldes ved Arbejdet indenfor Faget, som erstatningspligtige Fagsygdomme.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1210.
Elektrikere hos Installatørfirmaet Borg & Olsen i Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. November 1928 i Sag Nr. 1210: Dansk Elektrikerforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark.

I den før Februar 1927 gældende Overenskomst mellem Dansk Elektrikerforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark findes blandt andet følgende Bestemmelser:

A. Samarbejdet.

§ 1, 1.—2. Pkt.: »Naar en eller flere Arbejdere føler sig forurettet, forebringes Klagen for Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant af Tillidsmanden eller, saafremt en saadan ikke findes, da af Klageren selv. Opnaas ikke Enighed, forebringes Uoverensstemmelsen for Organisationernes Ledelse, som da afgør Klagens Berettigelse.«

D. Minimalløn, Arbejdstid m. m.

§ 7, 1.—3. Stk.: »For Akkordarbejde erholder enhver Arbejder som Forskud udbetalt sin sædvanlige Timeløn (ekskl. Akkordafsavn).

Naar Arbejdet er opmaalt og antaget, opgøres den eventuelle Forskel saa vidt muligt den paafølgende Lønningsdag, dog senest 14 Dage efter, at Elektrikeren har afsluttet Arbejdet.

Hvor Opmaalingen skal foretages med Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant, skal dette ske samtidig med Akkordens Afslutning, idet dog Elektrikeren skal give mindst 1 Dags Varsel. Dersom Opmaalingen trods Varsel ikke finder Sted indenfor nævnte Tidsrum, har Elektrikeren Ret til at faa Opmaalingen betalt med Timeløn.«

Ved Overenskomstafslutningen i Februar 1927 indsattes som nyt 4. Stk. i Afsnit D, § 7 følgende Bestemmelse:

»Elektrikeren har Ret til at faa udleveret en Kopi af Opmaalingen, naar Forlangende herom stilles samtidig med Varslet om Opmaaling.«

Da Elektrikerforbundet ifølge sin Fremstilling havde bragt i Erfaring, at Akkorder, der var opmaalt af Installatører sammen med en af de i vedkommende Akkord interesserede Elektrikere, ved Udregningen var blevet væsentlig forringede til Skade for Elektrikerne, og at Installatører, navnlig overfor yngre Svende, fortolkede Priskuranten paa en for Svendene tabbringende Maade, gav dette Anledning til, at 3 af Forbundets Aarhus-Afdelings ældre Medlemmer ved Afdelingens Generalforsamling i Sommeren 1927 stillede sig til Raadighed for de Svende, der ønskede en Raadgiver til Hjælp ved Opmaalingen. Jernindustriens Sammenslutning, der blev bekendt hermed, forbød imidlertid sine Medlemmer ved Opmaalinger at samarbejde med andre end deres egne Arbejdere.

Foranlediget af dette Forbud nægtede i Sommeren 1928 Installatørfirmaet Borg & Olsen i Aarhus at opgøre Overskudet ved et af nogle af Forbundets Medlemmer som Akkord udført Installationsarbejde i en nyopført Bygning, idet Firmaet ikke ønskede at foretage

Opmaalingen af Arbejdet, naar der var andre tilstede ved Opmaalingen end den eller de paagældende Arbejdere, der havde udført Arbejdet, medens Forbundets Aarhus-Afdeling havde forlangt, at en udenfor Firmaet staaende Trediemand skulde deltage i Opmaalingen. Efter at Spørgsmaalet har været gjort til Genstand for sædvanlig organisationsmæssig Forhandling, men uden at Enighed er opnaaet, har Elektrikerforbundet under denne Sag paastaaet det af Jernindustriens Sammenslutning nedlagte Forbud imod, at Installatørerne ved Beregning af Akkordoverskud ved Installationer i nyopførte Bygninger deltager i Opmaalinger, der foretages af Forbundets Medlemmer under Vejledning af en af Forbundet til Raadighed stillet »Opmaalemand«, kendt ugyldig som værende i Strid med Overenskomsten, og Sammenslutningen paalagt Bod i den Anledning.

De Indklagede har principalt paastaaet Sagen afvist, idet den rettelig bør finde sin Afgørelse efter Reglerne for Behandling af faglig Strid, subsidiært paastaaet sig frifundne for Klagernes Tiltale, hvorhos de under en Kontrasag har nedlagt Paastand paa, at Elektrikerforbundets Valg af »Opmaalemænd« i Aarhus kendes ulovligt som værende i Strid med Overenskomsten, og at der i den Anledning paalægges Forbundet en Bod.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anført, at det for mange af Forbundets Medlemmers Vedkommende er paakrævet at have Vejledning ved Fortolkningen af den ret indviklede Priskurant, idet Mestrene i flere Tilfælde har forsøgt at forringe Arbejdernes indtjente Akkordoverskud, og at Overenskomsten ikke indeholder Forbud mod, at Arbejderne medtager en Opmaalemand som Raadgiver og Kontrol ved Opmaalingen. De har derhos henvist til Den faste Voldgiftsrets Kendelser i Sagerne Nr. 114 og 124, hvor Murersvendene under lignende Forhold har faaet tilkendt Ret til Hjælp af en Opmaalemand ved Akkordens Opmaaling. Som en Følge heraf anser Klagerne det af Sammenslutningen nedlagte Forbud mod Benyttelse af Opmaalemand for uberettiget og i Strid med den gældende Overenskomst.

De Indklagede gør derimod gældende, at Benyttelsen af Opmaalemand er i Strid med den gældende Overenskomst og henviser i saa Henseende *dels* til Overenskomstens § 1, der forudsætter, at enhver Forhandling om Uoverensstemmelser i første Instans skal foregaa mellem Arbejdsgiveren og hans egne Arbejdere, og først i Tilfælde af, at Enighed ikke herved opnaas, fortsættes Forhandlingen ved et Mæglingsmøde, hvor der finder organisationsmæssig Repræsentation Sted fra begge Sider, og *dels* til Overenskomstens § 7, der — i Modsætning til Mureroverenskomsten — indeholder detaillerede Regler om, hvorledes der skal forholdes ved Opmaaling, hvilke Regler forudsætter, at Opmaalingen foretages af de direkte interesserede Parter. De af Klagerne paaberaabte Afgørelser i Sagerne Nr. 114 og 124 kan derfor ikke være afgørende for denne Sags Vedkommende. De Indklagede henviser endelig til, at Arbejderne efter den ovenfor citerede Tilføjelse til Overenskomstens Afsnit D, § 7 er berettigede til at forlange en Kopi af Opmaalingen, hvorved de har Adgang til at konferere med andre om Beregningens Rigtighed. De Indklagede anser herefter det af Aarhus-Afdelingen foretagne Valg af Opmaalemand for et Brud paa Overenskomsten.

Medens Retten vel maa anse det for stridende mod Overenskomsten, dersom Forbundet havde villet hævde, at Installatørerne skulde være pligtige at deltage i Akkordopmaalinger, foretagne af de af Afdelingen til Raadighed stillede Opmaalemænd, uden at de paagældende Arbejdere selv medvirkede derved, ses det derimod ikke at være i Strid med Overenskomsten, at Arbejderne, som af Forbundet forlangt, til Hjælp for sig ved Opmaalingen har Ret til, hvor saadant skønnes paakrævet, at medtage en kyndig Raadgiver, og at Aarhus-Afdelingen har stillet 3 af sine Medlemmer til Raadighed for de Arbejdere, der maatte ønske disses Hjælp ved Opmaaling. Men Installatøren kan paa sin Side forlange, at Forhandlingen om Opmaalingen sker direkte mellem ham eller hans Repræsentant og den eller de paagældende Arbejdere, der har udført Arbejdet, og er ikke pligtig at forhandle direkte med Opmaalemanden,

der kun har Adgang til at være tilstede til Assistance for Arbejderne, naar disse ønsker det.

Herefter vil der være at give Klagerne Medhold, dog at der ikke findes Anledning til at paalægge de Indklagede Bod, idet det ved de før Sagens Indbringelse for Retten stedfundne organisationsmæssige Forhandlinger af Firmaet Borg & Olsen er blevet tilbudt de paagældende Arbejdere et à conto Beløb for det udførte Arbejde.

Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at burde betale med Halvdelen.

Kendelse:

Ved Akkordopmaalinger af Installationsarbejder i Bygninger er Medlemmer af Elektrikerforbundet, naar de anser det for nødvendigt, berettigede til at tilkalde en Raadgiver til Kontrol af Opmaalingens Beregning og hertil at benytte de af Forbundet udpegede Repræsentanter.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1211.

Rørlæggere hos A/S Vølund ved et Arbejde i Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Oktbr. 1928 i Sag Nr. 1211: De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og dennes Medlem A/S Vølund.

Ved Udførelsen af et Rørledningsanlæg i afvigte Foraar og Sommer for Aarhus Elektricitetsværk lod A/S Vølund Svejsningen af Rørene foretage paa Værksted af Kedelsmede i Timeløn med senere særskilt aftalt Akkordafsavnstillæg, medens Oplægning af Rørene udførtes af Rørlæggere paa Byggepladsen i Aarhus efter de i den saakaldte Rørprisliste fastsatte Akkordpriser. Da Rørlæggerne ansaa Svejsningens Udførelse paa Værksted — og dermed dens Unddragelse fra Rørakkorderne — for overenskomststridig, paaklagede de gennem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Sagen overfor Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, men da Vølund baade ved et den 21. Maj afholdt Mæglingsmøde og ved et den 24. s. M. afholdt Timandsmøde overfor Klagen fastholdt sin Berettigelse til at lade Svejsningsarbejdet udføre paa Værksted, førte Forhandlingerne ikke til noget Resultat udover, at Parterne paa Timandsmødet enedes om, at »Spørgsmaalet om Afregning af det omhandlede Arbejde henvistes til lokal Forhandling«.

Ved Skrivelse af 17. Juli genoptog Forbundet Klagen overfor Sammenslutningen under Paaberaabelse af, at den lokale Forhandling ikke havde fundet Sted som forudsat paa Timandsmødet. Vølund svarede hertil i Skrivelse af 20. Juli, at Firmaets Kedelsmedemester efter Timandsmødet var enedes med Svejserne om en Pris paa Arbejdet, og at Driftsbestyreren under en derefter følgende Forhandling med Rørlæggernes Tillidsmand havde meddelt denne, at Firmaet ikke kunde betale mere for Arbejdet end aftalt med den Afdeling, som havde udført Arbejdet, hvortil Tillidsmanden erklærede, at Rørlæggerne ikke vilde nøjes hermed, men at Sagen vilde blive indanket for Voldgift. Firmaet mente herefter, at den paa Timandsmødet omhandlede lokale Forhandling havde fundet Sted.

Efter at fornyet Mægling mellem Parterne var blevet resultatløs, er Sagen af Forbundet indbragt her for Retten, hvor Forbundet paastaar Sammenslutningen paa egne og A/S Vølunds Vegne kendt pligtig til at overholde den gældende Rørprisliste, at betale Klagerne 850 Kr. for Tab ved, at Svejsearbejdet er unddraget Rørakkorden samt at erlægge en Bod for Brud paa Septemberforligets Punkt 4 og fordi Firmaet ikke har overholdt Aftalen paa Timandsmødet den 24. Maj.

De Indklagede paastaar Frifindelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at den ovennævnte Rørprisliste, der i sin nuværende Skikkelse er dateret den 24. Januar 1927 og underskrevet blandt andet af Sammenslutningen og af Forbundet, har sin Oprindelse fra 1903, da man første Gang vedtog en saadan Liste, som derefter i Aarenes Løb er blevet revideret og udvidet. I Listen optoges første Gang i 1921 i Tilslutning til Priserne for Oplægning af Rør endvidere Akkordpriser for Autogensvejsning til Samling af Rørledninger m. v.,

hvortil føjedes følgende Bestemmelse: »Svejseakkorden indgaar kun i den samlede Rørakkord, saafremt Svejsearbejdet udføres af Indehaveren af Rørakkorden«. Denne Bestemmelse fandtes endnu i Rørprislisten af 1924, men er udgaaet af Prislisten for 1927. Prislistens sidste Afsnit E. indeholder en Del almindelige Bestemmelser, hvoraf særlig fremhæves følgende Bestemmelse i Punkt m: »Til Behandling af alle Tvivlsspørgsmaal angaaende Forstaaelsen af Prislisten og til Udarbejdelse af eventuelle nye Akkorder til Prislisten nedsættes et Udvalg, bestaaende af 8 Medlemmer, hvoraf Halvdelen vælges af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Halvdelen af Arbejderorganisationerne«.

Under Forhandlingerne om Revision og Fornyelse af Rørprislisten i Efteraaret 1926 blev der fra Sammenslutningens Side tilstræbt en Reduktion af Svejsepriserne, medens Forbundet tilstræbte Sikkerhed for, at alt Svejsearbejde vilde blive udført paa Byggeplads. Forbundet var derfor blandt andet interesseret i en Ændring i den foran citerede Klausul om, at Svejseakkorden kun indgaar i den samlede Rørakkord, saafremt Svejsearbejdet udføres af Indehaveren af Rørakkorden, idet denne Klausul indirekte gav Arbejdsgiveren Anvisning paa at lade Svejsningen foregaa paa Værksted, en Udvej som med de dagældende relativt høje Akkordpriser for Svejsning paa Byggeplads maatte være særlig nærliggende. Som Led i et samlet Forslag til Ændring af Svejsningsakkorderne havde Forbundet optaget følgende Bestemmelse: »Alt Svejsearbejde udføres paa Byggepladsen, og Arbejdsgiveren skal ikke kunne lade Dele heraf udføre paa Værksted.« Under Forhandlingerne, der foregik indenfor det ovennævnte Rørudvalg, vilde Sammenslutningens Repræsentanter imidlertid ikke antage denne Bestemmelse, og Resultatet af Forhandlingerne blev, at Svejseakkordpriserne blev betydelig nedsat, samt at den ovennævnte hidtil gældende Klausul om Forholdet mellem Svejse- og Rørakkorderne udgik, uden at noget nyt sattes i Stedet. Om hvad der nærmere passerede under Forhandlingerne har Forbundets Repræsentanter her for Retten forklaret, at Grunden til, at Sammenslutningen vægrede sig ved at akceptere Forbundets Krav om Svejsningens Foretagelse paa Byggeplads var den, at der rent undtagelsesvis kunde forekomme Svejsningsarbejde, som det af tekniske Grunde vilde være umuligt eller uforsvarligt at lade udføre udenfor Værksted. Sammenslutningens Repræsentanter vilde derfor ikke tiltræde en *undtagelsesfri* Regel om Svejsningens Udførelse paa Byggeplads, men iøvrigt forstod Forbundets Repræsentanter Sammenslutningens Udtalelser som indeholdende et bindende Tilsagn om, at Svejsning praktisk talt altid vilde blive udført paa Byggeplads, og for Forbundet var dette en ganske afgørende Forudsætning for, at man indgik paa den nye Overenskomst. Sammenslutningens Deltagere i Forhandlingerne har derimod for Retten benægtet at have afgivet noget saadant bindende Tilsagn og forklaret, at de under Forhandlingerne ikke strakte sig videre end til at love at anbefale deres Medlemmer, naar ikke særlige Omstændigheder talte derimod, da at lade Svejsearbejdet foretage paa Byggeplads, og en saadan Henstilling har Sammenslutningen ogsaa efter den nye Rørprislistes Vedtagelse rettet til sine Medlemmer, som har fulgt Henstillingen og ikke har givet Forbundet Anledning til Klage over Forholdet, før nærværende Sag blev rejst.

Mellem Parterne er der Enighed om, at Rørprislisten i og for sig ikke gælder for Arbejde, der udføres paa Værksted, ligesom der paa den anden Side er Enighed om, at Prislisten ikke giver *Rørlæggerne* paa Byggepladsen Monopol paa at udføre Svejsearbejde, idet Prislisten ikke er til Hinder for, at Svejsearbejde paa Byggeplads udføres af *Svejsere*, der sammen med Rørlæggerne deltager i Prislistens Akkorder for Oplægning og Svejsning. Endvidere er der Enighed mellem Parterne om, at den foreliggende Tvist ikke af den ene Part mod den andens Protest kan fremtvinges definitivt afgjort ad fagligretlig Vej.

Efter Rettens Opfattelse indeholder Rørprislisten som saadan, isoleret betragtet, ikke Hjemmel for Forbundet til at stille Krav om, at Svejsearbejdet skal

udføres paa Byggeplads, og saadan Hjemmel kan navnlig heller ikke støttes paa, at den oftnævnte Klausul om Forholdet mellem Rør- og Svejsningsakkorderne er udeladt i den sidste Rørprisliste.

Spørgsmaalet bliver da, om Forbundets Krav kan støttes paa det under Forhandlingerne ved den sidste Prislistes Vedtagelse passerede. Efter det om disse Forhandlinger oplyste kan det vel ikke statueres, at Sammenslutningen har afgivet et formelt bindende Tilsagn om, at Svejsearbejdet skulde udføres paa Byggepladsen, men paa den anden Side maa der efter alt foreliggende antages at have været Enighed mellem de forhandlende Parter om, at dette burde være det normale, som kun i særlige Undtagelsestilfælde burde kunne fraviges. Dette maa antages at have været en væsentlig Forudsætning for Forbundet ved Overenskomstens Vedtagelse, og at Sammenslutningens Repræsentanter havde Forstaaelsen heraf, gav sig praktisk Udslag i deres Løfte om at anbefale denne Ordning til deres Medlemmer. Men under disse Omstændigheder skønnes der for saa vidt at maatte tillægges denne Forudsætning for Overenskomsten retlig Betydning, som den ikke vilkaarligt bør kunne tilsidesættes af Sammenslutningens Medlemmer, men saadan Tilsidesættelse maa kunne gøres til Genstand for Klage fra Forbundets Side. I Betragtning af, at denne Begrænsning i Arbejdsgiverens normale Frihed til at træffe Bestemmelser om Arbejdets Tilrettelæggelse ikke er fikseret i en klar Vedtagelse, maa der dog vises Varsomhed ved Regelens Haandhævelse, saaledes at Ansvar til Bod kun statueres, naar det efter alt foreliggende er antageligt, at et Svejsearbejdes Udførelse paa Værksted ikke er paakrævet af afgørende tekniske eller forretningsmæssige Grunde.

Hvad det til Paakendelse foreliggende Forhold angaar, findes der ikke tilstrækkeligt Grundlag for at statuere, at der fra Vølunds Side er begaaet Brud paa Overenskomstens nævnte Forudsætning. Grunden til, at det paagældende Svejsearbejde blev udført paa Værksted, var efter Vølunds Forklaring den, at det Byggeforetagende i Aarhus, hvori Rørledningerne skulde oplægges, og som faldt udenfor Vølunds Entreprise, var blevet saa stærkt forsinket, at Oplægningen ikke kunde ske til den paaregnede Tid, hvorfor det maatte befrygtes, at hele Elektricitetsanlægget ikke vilde blive rettidigt færdigt til Efteraaret, saafremt Vølund ikke forcerede sit Arbejde, blandt andet ved Svejsearbejdets Udførelse paa Værksted inden Rørenes Overførelse til Aarhus. Hertil kommer, at Vølund, der siden Overenskomstens Vedtagelse i Januar 1927 har udført en Mængde Svejsearbejde, ikke forinden nærværende Sags Anlæg har givet Forbundet Anledning til Klage over, at Selskabet ikke loyalt skulde have holdt sig Hovedreglen om Svejsningens Udførelse paa Byggeplads efterrettelig.

Efter alt saaledes foreliggende vil Klagernes Paastand om, at Vølund ikke skulde have overholdt Rørprislisten ikke kunne tages til Følge, ligesom den savner Grundlag for at tilkende Klagerne det paastaaede Erstatningsbeløb.

Idet der efter Omstændighederne ejheller findes tilstrækkeligt Grundlag for at ikende Vølund en Bod for Firmaets Undladelse af at optage mere indgaaende Forhandlinger med Rørlæggerne, vil de Indklagede i det hele være at frifinde for Klagernes Tiltale, medens Sagens Omkostninger findes at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De indklagede Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og dens Medlem A/S Vølund bør for Tiltale af Klagerne De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 ❋ KØBENHAVN DEN 1. DECEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

April Kvartal 1928.

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der ligesom for tidligere Kvartaler for April Kvartal 1928 foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for April Kvartal 1928 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord. For nogle Fags Vedkommende er Fortjenesten dog ikke beregnet paa denne Maade, men paa Grundlag af den i Kvartalet gældende gennemsnitlige almindelige Ugeløn, hvilket er Tilfældet for Bagersvende, Møllersvende og Mølleriarbejdsmænd, Bryggeriarbejdere i København, Arbejdere i Tobaksindustrien, Farversvende, Arbejdere i de grafiske Fag (dog kun delvis for Bogbindere og ikke for Kemigrafer) samt de under »Forskelligt« anførte ugelønnede Fag. For Arbejdere i Tekstilindustrien er den gennemsnitlige Timefortjeneste i Kvartalet ansat paa Grundlag af Udbetalingen i den sidste Maaned i Kvartalet.

Det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, der refererer sig til Udgangen af de paagældende Kvartaler, omfatter denne Gang ca. 101.000 Arbejdere mod 91 à 92.000 i Januar Kvartal. Bevægelsen i Antallet af Arbejdere i Lønstatistikken skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden i de af Statistikken omfattede Fag, og Forskellen i Arbejdertallet fra Udgangen af Januar til Udgangen af April Kvartal var derfor ret betydelig. Stigningen skyldtes overvejende Sæsonfagene, nemlig Bygningsindustrien, Jord- og Betonarbejde samt Teglværker, men endvidere var der en ret betydelig Stigning i Antallet af beskæftigede Arbejdere i Jernindustrien.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet paa Grundlag af det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale meddeles i Tabel 1. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af Materialet, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal.

Af Tabel 1 fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i April Kvartal 1928 var 128 Øre. For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 157 Øre, for Arbejdsmænd 125 Øre og for Kvinder 85 Øre. Dette betød i Sammenligning med Januar Kvartal en Stigning i Timefortjenesten paa 2 Øre for faglærte Mænd, medens Timefortjenesten for ufaglærte Mænd og Kvinder var uforandret; for samtlige Arbejdere under et androg Stigningen i Timefortjenesten 1 Øre.

Tabel 1 Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Ant. Arb. pr. 30/6 1928	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)					
		April Kvartal 1928	Jan., Kvartal 1928	Oktbr. Kvartal 1927	Juli Kvartal 1927	April Kvartal 1927	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	20413	171	168	172	171	172	67,1
Ufaglærte »	17167	136	133	135	135	136	47,5
Ialt Mænd	37590	155	152	155	154	155	61,0
Kvindelige Arbejdere...	13439	88	88	88	88	90	32,3
Samtlige Arbejdere	51029	137	134	136	137	137	54,4
Provinsen							
Faglærte Arbejdere.....	17305	139	138	141	139	141	54,8
Ufaglærte »	25201	117	118	119	118	120	40,8
Ialt Mænd.....	42506	126	126	127	127	128	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7489	79	79	79	78	80	25.7
Samtlige Arbejdere.....	49995	119	119	120	119	120	44,9
Hele Landet							
Faglærte Arbejdere	37728	157	155	158	157	159	61,3
Ufaglærte »	42368	125	125	126	125	127	45,5
Ialt Mænd.....	80096	140	139	140	140	141	55,0
Kvindelige Arbejdere...	20928	85	85	85	85	86	29.6
Samtlige Arbejdere.....	101024	128	127	128	128	129	50,2

For de enkelte større Fags Vedkommende fremgaar Bevægelsen i Timefortjenesten fra Januar til April Kvartal af foranstaaende Tabel 2 over Arbejdslønnen i de enkelte Industrier m. v. Som det vil ses, var Lønningerne omtrent uforandrede i de fleste Fag, idet der ikke har fundet overenskomstmæssige Ændringer af Lønningerne Sted i større Omfang. For enkelte Fag fandt der mindre Lønnedsættelser Sted i Januar Kvartal (Skotøjsarbejdere, Arbejdere i Chokoladeindustrien m. fl.); disse Lønnedsættelser virkede kun en Del af Januar Kvartal, men derimod hele April Kvartal, hvad der har indvirket paa den gennemsnitlige Timefortjeneste i de to Kvartaler for disse Fags Vedkommende. Iøvrigt maa det ved Betragtning af den faktisk stedfundne Lønbevægelse i de enkelte Fag fra Januar til April Kvartal haves i Erindring, at for de Fag, for hvilke Arbejde paa Akkord spiller en større Rolle, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel paa Akkord som i Timeløn anvendes, altid vil være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste.

Ligesom for de nærmest foregaaende Kvartaler er der af Departementet indsamlet lønstatistisk Materiale fra Virksomheder, der ikke er tilknyttede Arbejdsgiverforeningen. Disse Virksomheder tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier samt Bagere i Provinsen), dels er det enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig en Del Virksomheder, som drives af Staten eller de større Kommuner. Paa Grundlag af saavel dette Materiale som det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale er der foretaget en Beregning af Arbejdslønnen for Hovedgrupperne af Arbejdere (jfr. Tabel 3), og for at eliminere den Virkning, som den forskellige Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes kan have, er der ved

Tabel 2. Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928	Ant. Arb. pr. 30/6 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	836	154	155	4	128	125
Møller, —	59	141	139	175	115	113
— ufagl. Arb.	31	131	128	107	103	102
Chokoladefabr., fagl. Arb.	47	154	156	21	137	141
— ufagl. Arb.	118	115	114	13	112	114
— Kvinder	492	71	74	102	59	60
Bryggerier, ufagl. Arb.	1790	134	134	448	124	122
— Kvinder	848	99	98	467	83	83
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	45	131	131	243	126	126
— Kvinder	50	107	107	10	106	105
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	339	147	144	790	109	105
— Kvinder	178	83	81	58	57	57
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	30	153	123	20	112	100
— Kvinder	56	95	82	39	75	68
Konservesfabrikker, ufagl. Arb.	62	141	139	17	98	95
— Kvinder	352	83	80	137	62	66
Mælkekondens.fabr., ufagl. Arb.	—	—	—	104	112	111
— Kvinder	—	—	—	307	81	82
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Mænd, faglærte	718	146	144	615	142	141
— — ufaglærte	47	129	126	21	125	122
— Kvinder faglærte	723	117	116	373	126	124
— — ufaglærte	713	96	95	608	88	86
Cigaretfabr., Mænd, ufaglærte	33	203	206	1	149	132
— Kvinder	229	114	115	36	79	81
Røgtobaksfabr., Mænd, ufagl.	27	165	159	69	127	125
— Kvinder	95	104	101	145	89	89
Skraatobaksfabr., Mænd, faglærte	26	216	217	83	182	181
— — ufaglærte	19	128	124	38	124	121
— Kvinder	132	81	80	255	78	76
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	486	124	123	1473	115	113
— Kvinder	1665	86	85	2515	77	76
Rebslagerier, Svende	10	110	109	12	108	109
— ufagl. Arb.	53	106	104	22	97	97
— Kvinder	190	72	70	57	55	54
Possementfaget, Svende	21	145	140	3	197	182
— Kvinder	19	77	75	3	78	75
Sejlmagersvende	13	191	197	14	124	123
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	110	154	155	4	135	141
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	112	158	157	2	136	137
Tilskærere i Konfektionsindustrien	117	186	185	1	124	125
Syersker i Konfektionsindustrien	1296	79	78	268	68	69
— andre	87	82	81	143	69	69
Skomagersvende	17	146	135	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	662	151	158	69	123	129
— Kvinder	644	87	90	70	73	73
Hattearbejdersker	148	87	81	4	100	—
Læderindustri:						
Garverier, Svende	62	176	174	39	154	147
— ufagl. Arb.	85	154	155	94	135	133
Lædervare- og Portefeuillearb.	42	163	158	—	—	—

Tabel 2. (fortsat) Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 03/6 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar kvt. 1928	Ant. Arb. pr. 30/6 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928
		Øre	Øre		Øre	Øre
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	313	176	170	100	125	119
Bygningssnedkersvende*)	706	166	163	843	127	125
Glarmestersvende	107	140	137	68	115	114
Malersvende	1137	176	188	139	144	138
Murersvende	1210	222	210	2136	141	139
Murarbejdsmænd	833	177	172	2062	116	115
Stukkatørsvende	45	171	166	5	144	145
Tømrersvende	729	197	191	1726	131	131
Arbmd. hos Tømrere	20	125	124	67	109	110
Linoleumspaalæggere	50	164	162	—	—	—
Isoleringsmontører	41	220	183	24	154	136
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	110	162	160	302	146	150
Børstenbindersvende	48	149	144	17	120	119
Billedskærersvende	16	152	155	19	132	130
Drejersvende	45	134	135	65	129	128
Forgyldere	20	192	190	24	133	138
Karetmagersvende	31	166	171	—	—	103
Kurvemagersvende	11	105	117	3	132	121
Møbelsnedkersvende	413	153	150	77	125	124
Maskinsnedkere	317	145	145	1026	118	118
Træindustriarbejdere, ufagl.	252	122	120	451	103	102
Træindustri, Kvinder	20	81	86	26	71	76
Pianoarbejdere	110	167	169	4	147	130
Sadelmager- og Tapetserersvende	105	165	157	65	140	134
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1465	159	151	1578	106	107
Brolæggersvende	58	226	231	36	138	117
Stenhuggerier, Svende	104	187	171	268	122	117
— ufagl. Arb.	48	135	129	157	111	106
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	6	130	130	235	108	106
Teglværker —	65	132	127	3748	112	106
— Kvinder	—	—	—	232	67	67
Cementfabrikker Arbmd.	—	—	—	1299	131	129
Keram. Industri, fagl. Arb.	178	170	168	29	123	122
— ufagl. -	309	133	131	57	104	104
— Kvinder	421	105	102	22	75	75
Terrazzoarbejdere	55	149	149	10	113	113
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	157	170	165	125	141	143
Elektrikere	494	151	147	464	135	133
Formere	445	192	190	498	153	153
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	222	147	146	84	130	130
Gørtlere	90	152	151	53	133	136
Kobbersmede	92	193	185	65	159	160
Malersvende	179	199	203	257	164	162
Metalslibere	101	175	172	58	140	133
Metaltrykkere	39	175	172	19	138	148
Skibstømrere	153	192	191	243	153	151
Smede- og Maskinarbejdere	6522	168	167	5258	140	139
Træarbejdere	376	160	158	728	136	136
Div. fagl. Arbejdere	80	185	179	60	147	137
Arbejdsmænd	4163	132	132	4049	118	116
Kvinder	2057	88	87	461	73	73

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Tabel 2. (fortsat) Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928	Ant. Arb. pr. 30/6 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1928
		Øre	Øre		Øre	Øre
Kemisk Industri:						
Farversvende	27	147	140	4	137	134
Farverier, ufagl. Arb.	53	113	116	11	104	101
— Kvinder	45	76	71	—	—	—
Farve- og Lakfabr. ufagl. Arb.	193	120	111	—	—	—
Imprægneringsanst. ufagl. Arb.	—	—	—	89	160	164
Jern-, Metal- og Kludebranchen ufagl. Arb.	94	142	135	—	—	107
— Kvinder	80	80	78	—	—	65
Oliemøller, ufagl. Arb.	498	141	141	792	139	135
— Kvinder	26	79	80	37	71	71
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	36	130	127	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	49	127	138	237	130	142
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	55	109	106	43	106	103
— Kvinder	50	79	75	60	60	59
Tagpapfabrikker, ufagl. Arb.	60	142	143	9	99	97
Tændstikfabr., ufagl. Arb.	54	137	137	—	—	—
— Kvinder	127	78	78	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	443	123	118	184	123	117
— Kvinder	773	75	72	244	71	67
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	208	116	114	864	109	109
— Kvinder	34	84	81	282	72	71
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1796	180	180	954	167	168
Stentrykkere	211	173	174	90	142	144
Kemigrafer	125	168	164	18	156	158
Ufagl. Arb.	171	140	140	61	132	132
Kvinder	335	88	88	80	71	71
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	45	130	130	19	109	109
— Kvinder	90	87	87	27	70	70
Bogbinderier, Svende	375	177	181	110	138	132
— Kvinder	538	92	93	59	70	72
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	62	122	119	—	—	—
— Kvinder	245	82	81	7	80	76
Æskefabrikker, Kvinder	293	88	86	153	79	78
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	895	114	113	2251	107	108
Havnearbejdere	—	160	163	—	150	163
Kvinder	40	71	71	35	66	65
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	492	92.34	90.66	566	71.54	71.51
Fyrbødere	325	62 69	61.91	595	57.25	57.36
Chauffører	1047	59.47	59 82	505	52.66	52.82
Kuske	901	57.15	56.76	778	50.44	50.44

denne Beregning i Stedet for de faktiske Arbejdertal (hvormed der er regnet i foranstaaende Beregning for Arbejdsgiverforeningens Materiale alene) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag (Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924). Ved denne Beregningsmaade er muliggjort en Sammenligning mellem Lønningerne paa forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

De af Departementet for April Kvartal 1928 direkte indsamlede Lønoplysninger omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa mellem 11 og 12.000, hvoraf ca. 5400 i private og ca. 6200 i

Tabel 3. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Antal Arbejdere i April Kvartal 1928	Gnstl. Timefortjen. (med Anvendelse af et fast Arbejdertal indenfor hvert Fag) April Kvartal 1928	Jan. Kvartal 1928	Oktbr. Kvartal 1927	Juli Kvartal 1927	Jan. Kvartal 1927
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere	21295	171	170	174	172	174
Ufaglærte —	20628	138	135	137	137	139
Ialt Mænd	41923	155	154	156	155	157
Kvindelige Arbejdere	13105	88	87	87	88	90
Samtl. Arbejdere	55028	140	138	140	140	142
Provinsen						
Faglærte Arbejdere	16983	136	137	140	140	141
Ufaglærte —	27439	117	116	118	118	119
Ialt Mænd	44422	125	125	127	127	128
Kvindelige Arbejdere	7653	77	76	77	77	77
Samtl. Arbejdere	52075	119	119	122	122	122
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	38278	152	152	156	154	156
Ufaglærte —	48067	124	123	125	125	126
Ialt Mænd	86345	137	136	139	138	139
Kvindelige Arbejdere	20758	83	82	83	83	84
Samtl. Arbejdere	107103	128	127	130	129	131

offentlige Virksomheder, medens det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, hvorefter der ved Kvartalets Udgang beskæftigedes ca. 101.000 Arbejdere, omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa mellem 95,000 og 96.000. Det samlede lønstatistiske Materiale udgør herefter gnstl. ca. 107.000 Arbejdere for Kvartalet som Helhed. Det vil ses, at efter den her foretagne Beregning er Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et ogsaa steget med 1 Øre fra Januar til April Kvartal.

Siden April Kvartal har der ikke fundet overenskomstmæssige Lønændringer af Betydning Sted, og Arbejdslønnen i Øjeblikket kan derfor anslaas til at være omtrent den samme som i April Kvartal.

Skovarbejdernes Overenskomstforhold.

Efter at Arbejdsgiverforeningerne for Land- og Skovbrug i Danmark og Maribo Amt havde opsagt den med Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet gældende Overenskomst for Skovarbejdet til Ophør 1. Maj 1928, har der mellem Parterne været ført resultatløse Forhandlinger.

Ved disse Forhandlinger stillede Arbejdsgiverne Krav om 20 pCt. Nedsættelse af Akkorderne og Timelønnen nedsat fra 70 Øre til 50 Øre. Disse Krav var saa meget mere urimelige, som Skovarbejdernes Løn sidste Sommer blev nedsat med 6 pCt. mere end af Pristallet begrundet.

Da de to Forbund ikke ønskede at lade Overenskomstspørgsmaalet ligge uløst, indtil det passede Arbejdsgiverne at lave Lock-out paa et for disse gunstigt Tidspunkt, benyttede man sig af Sukkerroe-Kampagnen og varslede Sympatistrejke overfor Sukkerroedyrkerne og Sukkerfabrikkerne.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. Oktober, hvor Arbejdsgiverne fastholdt deres Krav, og Mødet endte derfor uden Resultat.

Forligsmanden indkaldte derefter til Møde den 29. Oktober. Efter lange Forhandlinger stillede Forligsmanden følgende Forslag:

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt paa den ene Side og Dansk Arbejdsmandsforbund samt Landarbejderforbundet i Danmark paa den anden Side stiller Forligsmanden følgende

Mæglingsforslag:

Den mellem Parterne indtil den 1. Maj 1928 gældende Overenskomst fornyes for Tiden indtil 1. Maj 1929 paa følgende Vilkaar:

1. Timelønnen fastsættes til 66 Øre.
2. De gældende Akkordsatser nedsættes med 4 pCt.
3. Bestemmelserne under Nr. 1 og 2 træder i Kraft fra og med den 1. November 1928 at regne.
4. Der optages lokal Forhandling mellem Parterne om Akkordsats for Knivbarkning af Papirtræ.
5. De varslede Strejker og Sympatistrejker udsættes til Ikrafttræden Fredag den 2. November 1928 ved normal Arbejdstids Ophør og bortfalder, saafremt Forligsforslaget vedtages af Parterne.

København, den 29. Oktober 1928.

(sign.) *J. Bülow.* (sign.) *Topsøe.*

Mæglingsforslaget er senere tiltraadt af de interesserede Parter.

Østre Landsrets Dom

i Maskinarbejder V. A. Hansens Sagsanlæg mod den kommunale Haandværkerorganisation.

Udskrift af Østre Landsrets Dombog for IV. Afdeling: Aar 1928 den 15. November blev afsagt følgende Dom i Sagen IV. Nr. 286/1928: Maskinarbejder Victor Albert Hansen mod Den kommunale Haandværkerorganisation.

Under 18. Maj 1927 meddeltes der Victor Albert Hansen Ansættelse som Maskinarbejder ved Gasværket under Frederiksberg Kommune fra den 1. Juni s. A. at regne. Hansen, der tidligere havde været Medlem af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Afdeling 6, henvendte sig derefter til Den kommunale Haandværkerorganisation og blev den 1. August 1927 optaget som Medlem i denne. Efter derom truffen Aftale mellem »Den kommunale Haandværkerorganisation« og »Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Afdeling 6« blev Hansen imidlertid den 30. Juni 1928 tilbageført til denne Afdeling, mod hvilken Tilbageføring han protesterede i Skrivelse af s. A., hvorefter han fra Forbundet modtog en Skrivelse af 15. Juli s. A., i hvilken han under Henvisning til den skete Overflytning anmodedes om at holde sit Medlemsskab i Orden til Afdeling 6 og at indbetale sit Kontingent.

Under nærværende Sag har derefter Sagsøgeren, fornævnte Hansen, paastaaet de Sagsøgte, Den kommunale Haandværkerorganisation, tilpligtet at anerkende ham som Medlem.

Til Støtte for sin Paastand har Hansen anbragt, at »Den kommunale Haandværkerorganisation«s Formaal og Opgave ifølge dens Love er, »at samle alle kommunalt ansatte Haandværkere«, og »ved alle de Midler, der staar til dens Raadighed, at søge Medlemmernes Løn- og Arbejdsforhold forbedrede og at sikre dem i deres Stillinger«. Sagsøgeren anser derfor denne Organisation for den Forening, i hvilken han naturligt hører hjemme, og da han efter sin Fremstilling ogsaa har retlig Interesse i at være Medlem af Organisationen, der varetager de kommunalt ansatte Arbejderes specielle Interesser, og hvis Kontingent er væsentligt lavere, hævder han ogsaa at have et retligt Krav paa at være Medlem, i hvilken Henseende han særligt ogsaa henviser til, at han var optaget som Medlem og derfor ikke vilkaarligt kan slettes som Medlem.

Den sagsøgte Organisation har paastaaet sig frifunden. Den har til Støtte herfor henvist til, at det i det foreliggende Tilfælde ikke drejer sig om en Beslutning, der har noget som helst personligt Hensyn til Sagsøgeren, der ikke udelukkes fra Medlemsforhold til en Fagforening og derfor ikke heller unddrages fagforeningsmæssig Beskyttelse. Forholdet er — hævder de Sagsøgte — det, at den Bestemmelse, der ligger til Grund for Tilbageføringen, bunder i rent organisatoriske Hensyn og er et rent indre Foreningsanlig-

gende, og Sagsøgeren maa som alle Medlemmer bøje sig for Beslutninger, der er lovligt vedtagne i de Organisationer, hvorfra han er kommen, og hvori han er indmeldt.

Det fremgaar af Sagen, at »Den kommunale Haandværkerorganisation« er en Afdeling under »Dansk Kommunalarbejderforbund«, der ifølge sine Loves § 1 staar som Led i og er underkastet Lovene for »De samvirkende Fagforbund i Danmark«, af hvilke ogsaa »Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund« er en Afdeling. Det hedder derhos i Kommunalarbejderforbundets Loves § 10, at »handler en Afdeling i Strid med disse Love, eller nægter den at efterkomme en i et Forbundsanliggende lovlig vedtagen Beslutning, kan den af Hovedbestyrelsen ekskluderes af Forbundet«. Det hedder endvidere i en den 24. April 1928 dateret Skrivelse fra »Dansk Kommunalarbejderforbund« til »Det af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg nedsatte Underudvalg vedrørende offentlig ansattes Organisationsforhold« blandt andet følgende:

»I Besvarelse af den fra det ærede Udvalg ved et Møde den 13. ds. modtagne Henstilling til vort Forbund om indtil De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling 1931 kun at give saadanne kommunalt beskæftigede Optagelse, hvis Arbejde i strengeste Forstand er Funktionærgerning, ønsker vi ved nærværende at gøre følgende Bemærkninger:

. . . . . .

Ud fra disse Motiver har vort Forbunds Hovedbestyrelse i sit Møde den 21 ds. vedtaget følgende Beslutning vedrørende de foreliggende Stridsspørgsmaal:

Hovedbestyrelsen paalægger Forretningsudvalget . . . . . at meddele Grænseudvalget, at vi under Hensyn til Arbejdsløshedskrisen og de af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund under Forhandlingerne i Grænseudvalget paapegede Konsekvenser for de faste Smede ved Statens Værksteder indtil videre frafalder Kravet paa de tjenestemandslønnede Smede paa Frb. Gasværk uden dermed at opgive vort principielle Krav paa disse Tjenestemænd.

Da vort Forbund ikke optager enkelte Medlemmer af en Gruppe, opfordrer Hovedbestyrelsen i Konsekvens heraf Haandværkernes Org. til at tilbageflytte de 2 tjenestemandslønnede Smede, der i Henhold til hidtil gældende og lovfæstet Praksis har fundet Optagelse i denne Afdeling.«

Endelig vedtoges paa en i Maj 1928 indenfor »De samvirkende Fagforbund« afholdt Generalforsamling, hvor fornævnte Skrivelse blev oplæst, en saalydende Resolution:

»Generalforsamlingen tager Dansk Kommunalarbejderforbunds Skrivelse af 24. April d. A. til Efterretning og udtaler sin Anerkendelse af de i Skrivelsen givne Løfter, dog maa Spørgsmaalet om Arbejdsløshedskrisens Omfang og dennes Indvirkning paa de her omhandlede Grænseforhold afgøres ved Forhandling mellem Dansk Kommunalarbejderforbund og De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.«

Efter det saaledes oplyste, skønnes det foreliggende Stridsspørgsmaal at være af indre organisationsmæssig Natur, og da Sagsøgeren maa være underkastet de af de vedkommende kompetente Organisationer paa formelt lovlig Maade i saa Henseende trufne Beslutninger, vil hans Paastand ikke kunne tages til Følge. Den sagsøgte Organisation vil derfor være at frifinde, hvorhos Sagsøgeren vil have at godtgøre den Sagens Omkostninger med 75 Kr.

Thi kendes for Ret:

De Sagsøgte, Den kommunale Haandværkerorganisation, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Maskinarbejder Victor Albert Hansen, i nærværende Sag fri at være, og bør Sagsøgeren betale de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 75 Kr. inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Formand og Næstformænd.

De ordinære Dommere for 1928 og 1929 har paa et Dommermøde den 23. November enstemmigt valgt Højesteretsdommer *V. Topsøe-Jensen* til Rettens Formand og til Næstformænd Landsdommer *O. Haack* og Vicepræsident i So- og Handelsretten *Edv. Ipsen*, samt konstitueret Professor juris *Oluf H. Krabbe* som 3die Næstformand.

REDAKTØR VILH. NYGAARD — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23 * KØBENHAVN DEN 8. DECEMBER 1928 * 25 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere hos Hagen & Sørensen, Odense.

Mellem Bogbinderforbundet og ovennævnte Firma er der fremkommet Uoverensstemmelse angaaende Spørgsmaalet om Akkord eller Timeløn for et bestemt Stykke Arbejde og angaaende Bogbindernes Ret til at erholde det Arbejde, der i Henhold til Overenskomsten henhører under Fagets Omraade.

Uoverensstemmelserne behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. November d. A., hvor man med Hensyn til Lønningsmaaden traf en Underhaandsaftale.

Da Spørgsmaalet om Fagets Grænser rakte videre ud end til det paagældende Firma, enedes man om, at der nedsættes et Udvalg bestaaende af Repræsentanter fra Organisationerne indenfor Bogtryk- og Bogbinderfagene med det Formaal at forhandle om Fastsættelser af Regler for Faggrænsen for Bogbinderarbejde paa Bogtrykkerier.

Borere hos A/S Burmeister & Wain.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. November forhandledes om 3 Forhold — vedrørende Borere hos Burmeister & Wain — der var paaklaget af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark paa Specialarbejderforbundets Vegne.

Paa Refshaleøen har Firmaet egenmægtigt forandret den coutumemæssige Fremgangsmaade ved Betalingen for Borearbejde paa Nybygninger, idet man i Stedet for de hidtidige Fællesakkorder har indført Enkeltmandsakkorder, og samme Sted har Firmaet foretaget en Afskedigelse af 7 Mand saaledes, at Afskedigelsen har Karakter af Lock-out.

Paa Strandgade-Værftet har Firmaet uden forudgaaende Forhandling indført samme Prisliste for Borearbejde som for Refshaleøen og saaledes ændret Lønningsmaaden i Arbejdernes Disfavør.

Paa Fællesmødet enedes man om en Ordning vedrørende den stedfundne Afskedigelse, og for Refshaleøens Vedkommende endvidere om, at Fællesakkorderne fortsættes, men at der i hvert enkelt Tilfælde foretages en Forhaandsvurdering.

Angaaende Forholdet paa Strandgade-Værftet enedes man om, at Firmaet genindfører den hidtil anvendte Betalingsmaade for Borearbejde, og at der optages Mæglings- og Timandsmøde om Lønspørgsmaalet.

Malerforbundet og Malermester Bahne Preisler.

I Anledning af, at Malermester Bahne Preisler med Laugets Støtte har nægtet at betale Kørepenge ved Udførelse af et Arbejde i Lyngby med den Motivering at være indgaaet Kompagniskab med en Malermester i Holte, har Malerforbundet i Danmark krævet Sagen afgjort ved faglig Voldgift.

Da Malerlauget modsatte sig dette, behandledes Sagen paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 5. December d. A., hvor man enedes om, at Sagen afgøres paa sædvanlig Maade efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Typografer og Bogbindere hos A/S Schouw og Co., Rantzausgade.

Efter Beslutning indenfor Dansk Typograf-Forbunds Københavns Afdeling er Arbejdstiden for de 9 hos Firmaet Schouw & Co. arbejdende Typografer fra 2. November ændret saaledes, at den hidtidige Week-end er faldet bort, og Arbejdstiden fastsat til 8 Timer daglig,

som Fagets Overenskomst foreskriver det.

Da der gennem ca. 4½ Aar har været arbejdet 8½ Time daglig og 5½ Time om Lørdagen, og da Bogbinderne, der udgør den langt overvejende Del af Firmaets 180 Arbejdere, har overenskomstmæssig Arbejdstid 48 Timer ugentlig, har Firmaet krævet, at Typografernes Arbejdstid skulde rette sig efter Bogbindernes.

Firmaet var ogsaa villig til at afskaffe Week-end for Bogbinderne, hvilket disse dog har modsat sig.

Over den saaledes fremkomne uensartede Arbejdstid har Firmaet fremsendt en Klage, der behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. November.

Paa Mødet var begge Forbund repræsenterede, men det lykkedes ikke at naa til en Ordning, der tilfredsstillede Firmaet, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig derefter at klage til Den faste Voldgiftsret.

Sadelmagere og Tapetserere paa A/S Esbjerg Spiralsengefabrik.

Foranlediget ved, at Sadelmagerne paa ovennævnte Virksomhed har nægtet at indgaa paa nogle af Fabrikken foreslaaede Akkordpriser paa »billige Møbler« og i det hele taget har nægtet at udføre det paagældende Arbejde paa Akkord, og endvidere fremsendt Strejkevarsel overfor Fabrikken, afholdtes den 20. November et Fællesmøde om Sagen.

Man enedes her om, at det paagældende Arbejde udføres paa Timeløn til en Betaling af Kr. 1,45 pr. Time.

Denne Overenskomst er senere tiltraadt saaledes, at den varslede Strejke dermed er bortfalden.

Arbejdsraadet.

Foranlediget af Alfred Christiansens Død har Ministeriet for Sundhedsvæsenet anmodet De samvirkende Fagforbund om at indstille 3 Personer, blandt hvilke Ministeriet vil foretage Valg af 1 Medlem til den ledigblevne Plads som Medlem af Arbejdsraadet.

Efter at Repræsentantskabet har haft Lejlighed til at bringe Personer i Forslag, er der foretaget en Afstemning om, hvem af de foreslaaede der skal indstilles til Ministeriet, og Resultatet er blevet, at Sekretær Hans Jacobsen har faaet 45 Stemmer, Sekretær i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Vilh. Christensen 20 Stemmer og Hovedkasserer i Træindustriarbejderforbundet Jens Jensen 11 Stemmer.

Under 4. December har Ministeriet tilskrevet De samvirkende Fagforbund, at Sekretær Hans Jacobsen for Tiden indtil Udgangen af September 1931 er valgt som Medlem af Arbejdsraadet.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Dommere.

I Skrivelse af 15. November d. A. har Den faste Voldgiftsret anmodet De samvirkende Fagforbund om at foretage Valg af Dommere og Suppleanter til Besættelse af de ved Formand M. C. Lyngsies og Overretssagfører Oskar Johansens Udtrædelse ledigblevne Hverv som Dommere i Den faste Voldgiftsret.

Ved en af Repræsentantskabets Medlemmer foretagen Afstemning er *Johs. Kjærbøl*, Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, valgt som fast Dommer i Stedet for M. C. Lyngsie, og Skattedirektør *V. Buhl* er valgt som juridisk Dommer i Stedet for Oskar Johansen.

Som Suppleant for de faste Dommere er Formanden for Chaufførernes Fagforening i København, *Th. Petersen*, genindtraadt.

Sag Nr. 1221.

Typografer hos Dagbladet »Politiken«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. November 1928 i Sag Nr. 1221: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening og dennes Medlem A/S Politiken mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Typograf-Forbund.

I Begyndelsen af Oktober d. A. blev Sætter Calberg i A/S Politikens Haandsætteri opsagt til Fratræden den 12. s.

M., og da de andre Sættere heri saa et Udslag af Vilkaarlighed fra Faktoren Adolph Jensens Side, idet de navnlig opfattede Calbergs Afskedigelse som Brud paa et gennem mange Aar fulgt Anciennitetsprincip, opsagde alle Sætterne deres Pladser til Fratræden med en Uges Varsel til Fredag den 19. Oktober. I Dagene den 12. og 13. Oktober afholdtes der i Anledning af Calbergs Afskedigelse paa Begæring af Dansk Typograf-Forbund Mæglingsmøder mellem Repræsentanter for Forbundet og Københavns Bogtrykkerforening samt Politiken og dets Personale, hvorunder man søgte at enes om en Formulering af de Anciennitetsregler, som skulde følges ved Afskedigelser, der begrundedes i Arbejdsmangel, og ved Genantagelse af det afskedigede Personale. Disse Forhandlinger førte ikke til noget endeligt Resultat, men de afløstes af fortsatte Forhandlinger mellem Politiken og Bladets Personale. Under disse Forhandlinger fremsattes der den 15. Oktober fra Politikens Side et skriftligt af Repræsentanter for Bladet underskrevet Forslag, hvori det blandt andet hedder:

»For at falde ind under den her nævnte Anciennitetsbeskyttelse kræves, at vedkommende Arbejder, forsaavidt han er ansat i Huset efter den 1. Oktober 1928, har været beskæftiget mindst 9 Maaneder uafbrudt, medens der for Arbejdere ansat før 1. Oktober 1928 kun kræves 6 Maaneders uafbrudt Tjeneste.

Brud paa denne Regel kan indankes for Bogtrykfagets Voldgiftsret.«

Dette Forslag blev af Personalets Tillidsmand anbefalet til Vedtagelse og derefter antaget af Personalet uden dog at blive tiltraadt ved Underskrift.

Sætterne havde imidlertid taget deres Opsigelser tilbage, men Fredag den 19. Oktober blev en Sætter, C. F. Hansen, der paa dette Tidspunkt havde været ansat ca. 7 Uger i Sætteriet og tidligere havde haft over 6 Maaneders uafbrudt Ansættelse opsagt til Fratræden sammen med et Par andre Sættere. Da der paa dette Tidspunkt var Arbejdsmangel, og da Sætterne i Hansens Afskedigelse saa et aabenbart Brud paa den lige vedtagne Anciennitetsregel, og henførte dette til, at Hansen, der ved tidligere Lejligheder var optraadt som Arbejdernes Tillidsmand overfor Ledelsen, var Genstand for Forfølgning fra Faktorens Side, opstod der blandt Sætterne stor Forbitrelse imod Faktoren. Forbundet begærede de tidligere mellem Organisationerne førte Mæglingsforhandlinger genoptaget, men disse nye Forhandlinger blev resultatløse. Fagforeningens Formand erklærede, at han ansaa det for tvivlsomt, om det kunde nytte at beramme Bestyrelsesmøde mellem de to Organisationer, saaledes som foreskrevet i Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler; han mente, at han næppe vilde være i Stand til at hindre en Arbejdsnedlæggelse, og udtalte, at han ogsaa efter alt det forefaldne fandt det begrundet, at Arbejderne nægtede at arbejde under denne Faktors Ledelse. Den 22. Oktober om Eftermiddagen meddelte Personalets Tillidsmand, at man havde vedtaget at nedlægge Arbejdet fra Tirsdag den 23. om Morgenen, saafremt ikke følgende Krav blev opfyldt:

1) at Faktor Adolph Jensen fratraadte sin Stilling fra Tirsdag Morgen den 23.,

2) at Andenfaktor Ludwigs ikke maatte overtage Adolph Jensens Funktioner og

3) at den afskedigede Sætter C. F. Hansen skulde genantages og tilsikres den Anciennitet, som han ifølge Personalets Opfattelse havde erhvervet ifølge Mæglingsforslaget af 15. Oktober.

Disse Krav saa Politiken sig under de foreliggende Omstændigheder nødsaget til under Reservation at imødekomme, hvorefter Arbejdet fortsattes, idet en af Sætterne overtog Faktorens Funktioner.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bogtrykkerforenings og A/S Politikens Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne med Paastand om, at den Aftale, som Politiken saaledes under den foreliggende Tvangssituation saa sig nødsaget til at gaa ind paa, kendes uforbindende for Bladet, samt at De samvirkende Fagforbund solidarisk med Dansk Typograf-Forbund idømmes en Bod for Brud paa Septemberforligets Punkter 2 og 4 ved den stedfundne Trusel om en uvarslet Arbejdsstands-

ning, der havde til Formaal at gribe ind i Arbejdsgiverens Ret til at anvende den efter hans Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft.

De Indklagede paastaar Frifindelse og har til Støtte herfor anført, at Samarbejdet mellem Faktor Jensen og Sætternes Flertal gennem længere Tid var blevet mere og mere spændt, idet Personalet var Genstand for vilkaarlig og krænkende Behandling fra Faktorens Side. Dette kulminerede med Sætter Hansens Afskedigelse, og de Indklagede mener, at Hensynet til Velfærd og Ære under disse Omstændigheder maatte berettige Personalet til uden Varsel at nedlægge Arbejdet, saafremt de stillede Krav ikke blev opfyldt.

De Indklagede har nærmere anført, at Faktor Jensen vilkaarligt favoriserede enkelte af Personalet paa andres Bekostning, at han til Skade for sin Prestige laante Penge hos enkelte af Arbejderne, som han favoriserede, at han overfor Bladets Ledelse insinuerede, at Personalet kunstigt skaffede sig Overarbejdsfortjeneste, at hans Optræden overfor Arbejderne kunde være saarende m. v. — Ved de herom under Sagen afgivne Forklaringer er det vel oplyst, at der hos Dele af Personalet har hersket ikke ringe Misstemning overfor Faktoren, men noget nævneværdigt til Støtte for de af Personalet mod Faktoren fremsatte Anker er ikke fremkommet, og endnu mindre er der oplyst Forhold, som kunde gaa Arbejdernes Ære saa nær, at det vilde kunne berettige en uvarslet Arbejdsstandsning.

Hvad særlig angaar Sætter Hansens Afskedigelse, som maa antages at have været den nærmeste Anledning til Konflikten, bemærkes, at der mellem Politiken og Personalet er Uenighed om Forstaaelsen af Anciennitetsforslaget af 15. Oktober, idet Politiken vil have Forslaget forstaaet saaledes, at kun de før 1. Oktober 1928 ansatte Arbejdere, som *siden deres sidste Antagelse* uafbrudt har været i Arbejde i ½ Aar omfattes af Anciennitetsbeskyttelsen, medens Personalet hævder, at det sidstnævnte Vilkaar netop med Vilje blev udeladt i Forslaget af 15. Oktober. Under denne Uenighed om Forstaaelsen anser Politiken det i Forslaget indeholdte Tilbud som bortfaldet; men iøvrigt hævder Bladet, at Hansens Afskedigelse, selv om Forslaget blev anset som en bindende Overenskomst, og selv om Personalet havde Ret i sin Forstaaelse af denne, dog ikke har været i Strid med, hvad der var aftalt, idet Afskedigelsen ikke var motiveret ved den indtrufne Arbejdsmangel, men skyldtes Misfornøjelse med Hansen personlig.

Hvorledes dette nu end forholder sig, vilde Hansens Afskedigelse under ingen Omstændigheder kunne berettige Personalet til den af dette udviste egenmægtige Adfærd, hvorimod Spørgsmaalet om Gyldigheden og Rækkevidden af en Anciennitetsregel samt om Firmaets mulige Overtrædelse af en saadan Regel burde have været søgt afgjort ad voldgiftsretlig Vej.

I Henhold til det anførte har Retten ved en den 31. Oktober afsagt foreløbig Kendelse udtalt, at den ovennævnte af Politiken under Reservation indgaaede Aftale er uforbindende for Bladet.

Medens der ikke findes Grundlag for at paalægge De samvirkende Fagforbund nogen Bod, vil en saadan være at idømme Dansk Typograf-Forbund, der ved sit Forhold efter Hansens Afskedigelse har stillet sig solidarisk med Sætterne i Stedet for at retlede dem til at søge mulige Krav gennemført ad Rettens Vej. Boden, der vil være at tillægge Dansk Arbejdsgiverforening, findes efter Sagens samtlige Omstændigheder at burde bestemmes til 400 Kr., hvorhos de Indklagede vil have at udrede Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Den ovennævnte af Politiken under Reservation indgaaede Aftale vedrørende Faktor Adolph Jensens, Andenfaktor Ludwigs og Sætter C. F. Hansens Forhold er uforbindende for Politiken.

Dansk Typograf-Forbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod paa 400 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24 ❋ KØBENHAVN DEN 22. DECEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Den store tyske Ruhrkonflikt.

Den Konflikt, der siden Slutningen af Oktober har hersket i den tyske Jern- og Staalindustri i Ruhrdistriktet, er nu endt, og Arbejdet er genoptaget paa endnu mere brat Maade, end det standsedes.

Aarsagen til Konflikten var, paa den ene Side Arbejdernes elendige Lønvilkaar, som de krævede Forbedringer af, og paa den anden Arbejdsgivernes gamle, kendte Recept om, at indvinde de tabte Markeders Begrænsning af deres Udbytningsmuligheder ved at bringe Arbejdslønnen ned.

Ruhrs Arbejdere hører til de slettest lønnede indenfor tysk Industri, og som stærkt medvirkende, ja vel endda enebestemmende, Aarsag hertil maa nævnes det meget store Antal Uorganiserede og tillige den Splittelse, der raader blandt de Organiserede, som staar delt mellem kristelige, hirsch-dunkerske og fri-socialistiske Fagorganisationer.

Arbejderne krævede — dikteret af Sultens Nødvendighed — Lønnen sat op, medens Arbejdsgiverne satte hele deres Kraft ind paa at faa den bragt yderligere ned, og Arbejdsgiverne nægtede sig intet i Retning af Kynisme for at opnaa dette, ja mobiliserede hele deres Kraft i en Kamp, der var rettet mod den tyske Stats Lovforanstaltninger paa Arbejdsomraadet.

I Henhold til de tyske Love om Bilæggelse af Arbejdsstridigheder greb Statens Forligsmand paa et tidligt Tidspunkt af Konflikten ind og søgte at afgøre Mellemværendet ved at stille et Mæglingsforslag, der gav Arbejderne en Lønforhøjelse, som, selv om den ikke bød det, Arbejderne havde krævet, dog maatte betegnes som en betydelig Forbedring for dem. Arbejderne godkendte Forliget, medens Arbejdsgiverne forkastede det.

Loven foreskriver, at et af Forligsmanden stillet Forslag frit kan forkastes eller vedtages af begge Parter; men at Rigsarbejdsministeren i Konflikter af samfundsskadelig Karakter og Omfang kan erklære et saadant Forligsforslag for bindende, selv om begge Parter har forkastet det.

Den tyske Rigsarbejdsministerpost beklædes for Tiden af Socialdemokraten Wissel, der ogsaa greb ind og udstedte en saadan bindende Erklæring.

Men Arbejdsgiverne bøjede sig ikke og blæste ikke Lock-outen af, de førte aaben Kamp mod Lovens Bestemmelser.

Naar den tyske Stat ikke greb til den Udvej at sætte Arbejdet i Gang ved at overtage Virksomhederne, hvad Loven teoretisk hjemlede Ret til, skyldtes det den Omstændighed, at der hverken i Regeringen eller i Rigsdagen kunde skabes Flertal for en saadan Fremgangsmaade. Havde der været Mulighed derfor, havde Arbejdsgiverne nok vogtet sig for at sidde Rigsarbejdsministerens Kendelse overhørig.

Alligevel laa Sagen dog ikke helt godt for Arbejdsgiverne; thi hele den offentlige Mening var, som Følge af Lovbruddet, paa Arbejdernes Side.

Man forsøgte da at gaa den Vej at hæfte sig ved en formel Bagatel ved Kendelsens Udfærdigelse og indankede den for Arbejdsretten, der da ogsaa gav Arbejdsgiverne Medhold i deres formelle Anke, som imidlertid senere underkendtes af Rigsarbejdsretten.

Arbejdsgiverne fortsatte Kampen, fordi Arbejdernes daarlige organisatoriske Stilling var dem for fristende, og det hjalp ikke synderligt paa deres Krigsgalskab, før den tyske Rigsdag bevilgede Pengemidler til Arbejdernes Understøttelse.

Dette satte Sulten ud af Spillet som Arbejdsgivernes Hjælper, og der blev Jordbund for de mere besindige Arbejdsgiverrøster, som manede til Fred og Forhandling.

Den krigsgale Fløj stillede som Betingelse herfor, at Arbejderne skulde gaa med til at frafalde de Lønforhøjelser, som Forligsforslaget havde givet dem, og paa dette Punkt stod Parterne stejlt overfor hinanden i et Par Uger.

Saa greb den tyske Regering paa opsigtvækkende Maade paany ind i Sagen ved at rette en Forespørgsel til begge Parter, om de vilde binde sig paa Forhaand til at underkaste sig en ny Voldgiftskendelse, afsagt af en af Regeringen udnævnt Voldgiftsmand.

Dette gik Arbejdsgiverne straks ind paa, og ogsaa de kristelige og de hirschdunkerske Fagorganisationer, medens de fri Fagforeninger satte sig derimod og kun bøjede af fra deres soleklare Ret, fordi de to nævnte Fløje af Arbejderbevægelsen var faldet fra og Arbejdernes Stilling derfor betydeligt svækket.

Efter en lang Debat og en derpaa følgende Afstemning, der gav et ikke altfor stort Flertal, erklærede ogsaa de socialistiske Fagforeninger, at de vilde bøje sig for den ny Voldgiftsmands Afgørelse, og dermed var Kampen forbi, og allerede Dagen efter genoptoges Arbejdet.

Da det blev den socialdemokratiske Minister, tidligere Metalarbejder Sewering, der udnævntes til Voldgiftsmand, erklærede Arbejderne, at de derigennem kunde vente, at en ny Voldgiftsdom ikke vilde ødelægge det allerede opnaaede; men de erklærede, at det havde været Regeringens Pligt at skride ind mod Arbejdsgivernes Lovovertrædelse, og at Arbejderne fralagte sig ethvert Ansvar for de Følger, denne Side af Konflikten vilde faa for det tyske Retsliv.

Regeringens Indgreb har saavel i Fagforenings- som i socialdemokratiske politiske Kredse vakt meget stærk Kritik, og Følelserne er stærkt delte; thi det kan ikke nægtes, at Regeringen har sat den oprindelige Voldgiftsdom ud af Spillet og voldt hele det faglige Retsgrundlag et betydeligt Afbræk, men der er heller ikke Tvivl om, at det var meget tungtvejende Bevæggrunde, den havde til sin Adfærd.

For det første vilde det paa daværende Tidspunkt endnu kunne befrygtes, at Rigsarbejdsretten kunde give Arbejdsgiverne Ret i deres formelle Klagepunkt og have erklæret Minister Wissels Erklæring om Voldgiftens bindende Karakter ugyldig, og for det andet kunde det reaktionære Flertal i den tyske Regering i saa Fald ikke tænkes at ville lade Understøttelsesbeslutningen staa ved Magt, og endelig var det aldeles afgjort, at der ikke i den tyske Rigsdag kunde skabes Flertal for en fra Statens Side iværksat Tvangsforholdsregel mod Arbejdsgiverne.

Konflikten har, mere tydeligt end noget andet kunde gøre det, vist, at Arbejdsgiverne kan trodse selve Lovgivnings- og Statsmagten, naar de ser deres Interesse deri, og tillige vist, at alle Foranstaltninger om Voldgiftsregler og deslige er magtesløse i de store landsomfattende Interessekonflikter.

Arbejdsgivernes sande Ansigt er tonet klart frem. Alle patriotiske samfundsbevarende og moralske Slagord, som de og deres Presse til dagligt flyder over af, gælder intet den Dag, deres Pengepung er i Fare.

Det bliver aldrig anderledes under den nuværende kapitalistiske Produktionsform.

Der vil Pengesækken altid true Folkets Liv. *Leis.*

Forslag til Lov om midlertidig Krisehjælp til arbejdsløse.

(Forelagt i Folketinget den 31. Oktober 1928 af *Einer Jensen, Fr. Andersen* [Holbæk A.], *Jønson, J. P. Nielsen, V. S. Petersen* og *Schrøder.*)

§ 1.

Til Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser, der har opbrugt den dem tilkommende ordinære Arbejdsloshedsunderstøttelse, udbetales der af Medlemmets Opholdskommune en Krisehjælp, der i Størrelse og Dagetal i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder svarer til, hvad det paagæl-

dende Medlem har faaet udbetalt i ordinær Arbejdsløshedshjælp.

§ 2.

Saafremt indenfor en Kasse over Halvdelen af de ledige eller mindst 10 pCt. af samtlige nydende Medlemmer har opbrugt deres ordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse, kan Indenrigsministeren, efter Indstilling fra Arbejdsnævnet, bestemme, at Antallet af Dage, hvormed der kan understøttes i Henhold til denne Lov, forøges med indtil 50 pCt.

§ 3.

Medlemmer af de Arbejdsløshedskasser, der i Henhold til Lov Nr. 151 af 1. Juli 1927 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. har oprettet Krisefond, kan først faa Hjælp udbetalt af disse Fonds efter at have optaget al den dem i Henhold til nærværende Lov tilkommende Krisehjælp.

§ 4.

Af den i Henhold til nærværende Lov udbetalte Understøttelse erholder Kommunerne $^2/_3$ refunderet af Statskassen.

§ 5.

Denne Lov træder straks i Kraft.

Arbejdsløsheden i Oktober.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Oktober Maaned 1928 sammenlignet med den nærmest foregaaende Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af Oktober var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 14,8 pCt. mod 12,2 pCt. ved Udgangen af September. Stigningen i Arbejdsløsheden var størst for Bygningsindustri og Arbejdsmænd, medens den for Gruppen »Anden Industri m. v.« var ret ringe, særlig i Provinsen.

Arbejdsløsheden var ved Udgangen af Oktober noget mindre end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i saavel 1927 som 1926. Den var derimod betydelig større end i Aarene 1923—24 og en Smule større end i 1925. Sammenlignet med Arbejdsløsheden paa den tilsvarende Aarstid i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Oktober i Aar noget over dobbelt saa stor.

	Antal Arbejdere Juli 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Okt. 1928	*) Spt 1928	Aug. 1928	Juli 1928	Okt. 1927
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri	11807	16,4	10,9	9,9	10,6	23,6
Anden Industri m. v.	69431	13,7	12,8	14,7	14,9	15,5
Handel	5353	9,6	9,5	8,9	9,5	10,8
Arbejdsmd.	31154	12,2	9,6	9,9	9,7	15,0
Ialt	117745	13,4	11,6	12,7	12,9	15,9
Provinsen:						
Bygnings-Industri	20055	17,8	11,9	12,8	12,4	27,4
Anden Industri m. v.	58998	14,1	13,9	14,6	16,0	18,6
Handel	6740	11,3	10,6	10,5	10,7	12,3
Arbejdsmd.	67455	17,5	12,1	12,7	13,3	16,8
Ialt	153248	16,0	12,7	13,3	14,1	18,7
Hele Landet	270993	14,8	12,2	13,0	13,6	17,5

*) Foreløbige Tal

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,8	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6
Februar	23,1	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9
Marts	15,6	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3
April	11,0	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6
Maj	8,9	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0
Juni	8,1	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5
Juli	7,5	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6
August	8,0	5,6	9,8	16,8	16,4	13,0
September	7.7	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2
Oktober	8,0	7,0	13,5	18,3	17,5	14,8
November	12,1	9,3	20.5	22,4	21,8	
December	19,6	17,1	31,7	32,2	31,6	

Lønbevægelser og Konflikter.

Hattearbejdere hos Firmaet Ludvig Melchior.

De hos Firmaet Ludvig Melchior beskæftigede Medlemmer af Dansk Hatte- og Buntmagerforbund er igennem længere Tid blevet underbetalt for Arbejde paa Prøver, der medtages i Rejsekollektion paa de saakaldte »Mellemture«, idet der ikke af Firmaet var ydet det Tillæg, der i Henhold til Overenskomsten skal ydes for det paagældende Arbejde.

Endvidere har samme Firma, formentlig i Strid med Priskuranten og i hvert Fald uoverensstemmende med Betalingen paa andre Virksomheder, ydet for ringe Betaling for de saakaldte Wagner-Filthatte.

Om disse Forhold afholdtes der den 11. December et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om nærmere Formulering af Bestemmelserne om Tillæg for Prøver og angaaende Firmaets Aflønning i Overensstemmelse med Betalingen paa andre Virksomheder.

Uoverensstemmelserne blev saaledes bilagte paa Fællesmødet.

Internationale Meddelelser.

Det internationale Skotøjs- og Læderarbejderforbund.

Det engelske Læderarbejderforbund »Amalgamated Society of Leather Workers« med 5000 Medlemmer samt det engelske Skomagerforbund »Rossendale Union of Boot, Shoe and Slipper Operatives« med 700 Medlemmer har indmeldt sig i Det internationale Skotøjs- og Læderarbejderforbund. Ligeledes har det finske Læderarbejderforbund med 3300 Medlemmer indmeldt sig i Internationalen fra 1. Januar 1929. Det maa haabes, at disse Beslutninger vil virke som et godt Eksempel ved den af den internationale faglige Central nu indledte Kampagne, som tager Sigte paa at foranledige samtlige Fagforbund i de Lande, som er tilsluttet I. F. C., til at slutte sig til deres respektive internationale Fagsekretariater. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Dansk Typograf-Forbund ctr. Dansk Litograflaug.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Decbr. 1918 i Sag Nr. 1192: De samvirkende Fagforbund for Dansk Typograf-Forbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Litograflaugs Vegne.

Firmaet Andreasen & Lachmann har dels Bogtrykkeri, dels litografisk Anstalt, og Firmaet er for førstnævnte Virksomheds Vedkommende Medlem af Københavns Bogtrykkerforening, for sidstnævnte af Dansk Litograflaug. I den litografiske Antalt beskæftiges siden Nytaar 1928 er 16-aarig mandlig Arbejder, med hvem Firmaet har aftalt en Ugeløn af 20 Kr. Klagerne, De samvirkende Fagforbund for Dansk Typograf-Forbund gør under nærværende Sag, der er indbragt for Retten ved Klage af 9. August 1928, gældende, at denne Arbejder skal lønnes efter den i Overenskomsten mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund, der paastaas at være gældende ogsaa i Forholdet til Dansk Litograflaug, fastsatte Tarif, der for Trykkeriarbejdere under 21 Aar fastsætter en Minimalløn, som med Dyrtidstillæg andrager 50 Kr. 7 Øre ugentlig, dog saaledes, at Lønnen i Henhold til Tariffen kan nedsættes med 10 pCt. i de første 6 Maaneder ved Faget. I Henhold hertil har Klagerne overfor de Indklagede Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Litograflaugs Vegne nedlagt Paastand om, at Lauget i Anledning af det saaledes begaaede Brud paa Overenskomsten idømmes Efterbetaling til Forbundet af den for lidt betalte Løn og en efter Rettens Skøn nærmere fastsat Bod, samt at Sagens Omkostninger paalægges de Indklagede.

De Indklagede paastaar principalt Sagen afvist fra Retten under Anbringelse af, at der ikke bestaar nogen almindelig Overenskomst mellem Lauget og Forbundet. Subsidiært, nemlig for det Tilfælde, at Retten maatte give Klagernes modsatte Anbringende Medhold, paastaar de Indklagede Frifindelse, idet de hævder, at Overenskomstens Lønsatser i hvert Fald kun kan omfatte voksne mandlige Arbejdere, d. v. s.

Mænd over 18 Aar, medens de ikke tager Sigte paa Arbejdsdrenge, med hvilke en Virksomhed frit maa kunne træffe Aftaler om Løn. De Indklagede paastaar derhos Sagens Omkostninger paalagt Modparten.

Det er uomtvistet, at der ikke foreligger nogen skriftlig formuleret Aftale om, at Bogtrykfagets fornævnte Overenskomst skal være gældende ogsaa i Forholdet mellem Forbundet og Litograflauget. Paa den anden Side fremgaar det af Sag Nr. 1150, der blev indbragt for Retten ved Klage af 21. Febr. 1928 og Kontraklage af 28. samme Maaned, og under hvilken Sag Lauget og Forbundet gensidig indklagede hinanden for Brud paa Overenskomst med Hensyn til Forhold vedrørende Aflønning af en Trykkeriarbejder hos Litograffirmaet Winther & Winther, at der var truffet en mundtlig Aftale i saa Henseende. Tvisten drejer sig imidlertid om, hvilket Omfang denne Aftale havde.

Klagerne henviser i saa Henseende til en i Tiden fra den 5. til den 13. Januar 1928 mellem Forbundet, Københavns Bogtrykkerforening og Grafisk Fællesraad stedfunden Korrespondance, hvoraf fremgaar, at sidstnævnte Institution fremtidig vil deltage i Tarifforhandlinger mellem forskellige Principalforeninger, derunder Litograflauget, og de respektive Forbund. Herunder tilskrev Forbundet den 9. Januar Grafisk Fællesraad saaledes: ». . . . En eventuel Ændring i Fremgangsmaaden ved Underskriften af vore fremtidige Overenskomster i den af Dem skitserede Retning vil Dansk Typograf-Forbund kun og alene tage som Udtryk for, at de Principaler, med hvem vi ikke kollektivt kontraherer, men som gennem deres Organisationer er Medlemmer af Grafisk Fællesraad, herved godkender vore Tarifer . . . .« Den 11. samme Maaned svarede Grafisk Fællesraad herpaa: »Som Svar paa Deres ærede Skrivelse af 9. ds., hvori det betones, at De kun og alene kan tage vor Skrivelse som Udtryk for, at de Principaler, med hvem De ikke kollektivt kontraherer, men som gennem deres Organisationer er Medlemmer af Grafisk Fællesraad, herved godkender vore Tarifer, — maa vi for Fuldstændighedens Skyld tilføje, at vi gaar ud fra, at Dansk Typograf-Forbund samtidig anerkender Forbundets Medlemmers Pligt til at arbejde hos de paagældende Principaler paa tarifmæssige Vilkaar.« Umiddelbart derefter opstod den fornævnte Tvist i Sagen Nr. 1150 vedrørende Firmaet Winther & Winther, og paa et den 30. Januar mellem Forbundet og Lauget afholdt Fællesmøde traf man efter Klagernes Anbringende Aftale om, at Bogtrykfagets Overenskomst anerkendtes i det hele ogsaa at være gældende med Hensyn til de hos Litograflaugets Medlemmer beskæftigede mandlige Trykkeriarbejdere. Til Støtte herfor henviser Klagerne til, at selve Klagen fra Arbejdsgiverforeningen paa Litograflaugets Vegne i Sagen Nr. 1150 indledes saaledes: »For vort Medlem Dansk Litograflaug indklager vi herved De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne for Brud paa Overenskomsten mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund, hvilken Overenskomst Parterne er enige om ogsaa er gældende i Forholdet mellem Dansk Litograflaug og Forbundet«, ligesom det senere i Klagen hedder: »Der er herved efter vor Opfattelse sket et groft Brud paa den gældende Overenskomst mellem Dansk Litograflaug og Dansk Typograf-Forbund, i hvilken der staar under »Tillægsbestemmelserne«. . . . .«

De Indklagede gør heroverfor gældende, at den foran omtalte Korrespondance med Hensyn til Grafisk Fællesraad kun tager Sigte paa fremtidige Overenskomstforhold, og at Aftalen paa Fællesmødet den 30. Januar kun gik ud paa, at Bogtrykfagets Overenskomst skulde betragtes som gældende med Hensyn til den da foreliggende enkelte Overensstemmelse vedrørende Firmaet Winther & Winther, nemlig som Grundlag for denne Tvists Indbringelse for nærværende Ret, men at Overenskomsten ikke blev anerkendt som almindelig gældende mellem Forbundet og Lauget. Naar alligevel Klagen i Sagen Nr. 1150 har faaet det foran citerede Indhold, der peger i modsat Retning, hævder de Indklagede, at dette skyldes en Misforstaaelse hos Arbejdsgiverforeningen, hvor Klagen er konciperet, og manglende Opmærksomhed

med Hensyn til dette Punkt hos Lauget, der havde Konceptet til Gennemsyn og Godkendelse.

Under den saaledes herskende Uenighed mellem Organisationerne om Indholdet af Rækkevidden af Aftalen paa Fællesmødet den 30. Januar maa Retten efter alt foreliggende holde for, at Forbundet har haft Føje til at gaa ud fra, at Lauget var indforstaaet med den Opfattelse af disse Forhandlingers Resultat, som Forbundet har næret, og er bleven bestyrket heri ved de nævnte Udtalelser i Klagen af 21. Februar i Sagen Nr. 1150, hvilken Sag iøvrigt ikke kom til Procedure, da den blev bilagt i det forberedende Retsmøde. Herved bemærkes endnu, at det allerede i en under nærværende Sag fremlagt Skrivelse af 19. Januar 1928 fra Arbejdsgiverforeningen til Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund, fremkommet ved Klage fra Litograflauget over Forbundets Forhold i Sagen vedrørende Winther & Winther, udtales, »at der herved efter vor Opfattelse er sket et groft Brud paa den gældende Overenskomst mellem Dansk Litograflaug og Dansk Typograf-Forbund«. Endelig bemærkes, at det af en fremlagt Korrespondance angaaende den definitive Udformning af den Udtalelse, hvorved Sagen Nr. 1150 skulde være afgjort, synes at fremgaa, at Lauget først saa sent som den 10. Juli har fremsat direkte Indsigelse mod, at Bogtrykfagets Overenskomst i det hele skulde være bindende for Lauget.

Idet Retten herefter maa statuere, at det af Klagerne hævdede Overenskomstforhold bestaar, kan der ikke blive Spørgsmaal om Sagens Afvisning. Overenskomsten mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund maa saaledes blive afgørende for nærværende Tvist. Efter Proceduren maa det nu vel formodes, at de i denne Overenskomst fastsatte Lønsatser kommer til Anvendelse paa mandlige Trykkeriarbejdere uden Aldersgrænse nedad, men forsaavidt dette maatte bestrides af de Indklagede, og forsaavidt de Indklagede maatte ville hævde, at den heromhandlede Arbejders Virksomhed ikke er af en saadan Art, at han kan anses for Trykkeriarbejder i tarifmæssig Forstand, da vil der herved foreligge Spørgsmaal om Forstaaelsen af en faglig Overenskomst, der rettest finder deres Afgørelse ved faglig Mægling og Voldgift, allerede fordi de paagældende Tarifbestemmelser i Overenskomsten og deres Forudsætninger ikke er dokumenterede og drøftede under nærværende Sag. Retten finder dog at burde udtale, at under Hensyn til, at Forbundet har Medansvaret for, at Aftalen paa Fællesmødet den 30. Januar ikke foreligger skriftlig fikseret og derigennem med klart Indhold, findes der ikke at burde blive Spørgsmaal om nogen Efterbetaling indtil nu til den Løn, som Firmaet maa antages i god Tro at have kontraheret om og vedblivende betalt den paagældende Arbejder. Af tilsvarende Grunde findes der ej heller at burde paalægges nogen Bod, hvorimod Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

Den mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund gældende Overenskomst maa anses gældende ogsaa mellem Forbundet og Dansk Litograflaug.

Forsaavidt der maatte være Uenighed med Hensyn til, om denne Overenskomst og dens Lønsatser omfatter den i nærværende Sag omhandlede unge mandlige Arbejder hos Firmaet Andreasen & Lachmann, henvises disse Spørgsmaal til Afgørelse ved faglig Mægling og Voldgift.

Med Hensyn til Paastanden om Efterbetaling og Bod frifindes de Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Litograflaugs Vegne, for Tiltale af Klagerne, De samvirkende Fagforbund for Dansk Typograf-Forbund.

Sagens Omkostninger udreder de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12,2 S Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 ❋ KØBENHAVN DEN 29. DECEMBER 1928 ❋ 25 AARGANG

Den amerikanske Landsorganisations 48. Kongres.

Efter en længere Nedgangsperiode kunde den faglige Landsorganisation i Amerika (American Federation of Labor) ved sin sidste i New Orleans afholdte Aarskongres melde om en betydelig Medlemstilvækst. I 1920 var de tilsluttede Organisationers Medlemsantal 4.078.740, i 1926 noteredes det laveste, nemlig 2.803.966, i 1927 steg det til 2.812.526 og i Aar var det steget til 2.986.063. Medregner man hertil de talrige Medlemmer, som er kontingentfri grundet paa Strejke, Lockout eller Arbejdsløshed og derfor ikke medtages ved Indberetningen til Landsorganisationen, kommer man op paa ialt ca. 3.250.000 Medlemmer. A. F. of L.s samlede Indtægt var i sidste Regnskabsaar Doll. 545.437, den samlede Udgift Doll. 496.971. Ved Regnskabsaarets Afslutning var Formuen Doll. 298.109.

Endnu mere betydningsfuld end Fremgangen i Medlemsantallet og i finansiel Henseende er A. F. of L.s voksende Indflydelse baade indenfor Staten og Erhvervslivet. Søger man efter Aarsagerne hertil, maa man i første Linie henvise til det videnskabelige Arbejde, A. F. of L. i senere Aar har udfoldet paa det økonomiske Omraade. I mange Henseender har den amerikanske Landsorganisation med Hensyn til Fremsyn og Nøjagtighed overgaaet de officielle statistiske Departementers Arbejde. »De høje Lønningers Politik«, som er blevet videnskabelig begrundet og i De forenede Stater helt op til selve Arbejdsministeren har fundet saa talrige Tilhængere i alle Kredse indenfor Industri og Handel, kan i første Linie føres tilbage til A. F. of L.s Oplysningsarbejde og Bestræbelser. Dens Skriftserie over Arbejdslønnen i Form af Nominalløn, Realløn og Socialløn samt Fordringen om, at der ved Fastsættelsen af Lønnen tages Hensyn til Produktionens og Teknikens Fremskridt, endvidere dens nøjagtige statistiske Undersøgelser angaaende Lønudviklingen i bestemte Industrier, Lønnens Andel i de samlede Produktionsomkostninger o. s. v., har erholdt en Betydning, som rækker langt udover Landets egne Grænser og navnlig ogsaa maa paavirke Europa. Da i U. S. A. de økonomiske, kulturelle og klimatiske Forhold afviger stærkt fra hinanden og derfor maa vurderes efter ganske bestemte Synspunkter, kan de i Amerika indvundne Erfaringer faa Betydning for Europa, naar dette engang virkeligt for Alvor orienterer sig i Retning af en paneuropæisk Erhvervspolitik.

Ogsaa den i Aar afholdte Fagforeningskongres beskæftigede sig meget grundigt med den erhvervspolitiske Side af Landsorganisationens Virksomhed, i hvilken Forbindelse den vedtog et af Bestyrelsen stillet Forslag om at fortsætte og udbrede det videnskabelige og statistiske Arbejde. Hvor nyttige og resultatrige Landsorganisationens Bestræbelser paa det økonomiske Omraade har været, viser den Omstændighed, at den i samme By og paa samme Tid som Fagforeningskongressen afholdte Konference af Gouvernørerne for de forskellige Stater i U. S. A. paa Initiativ af den fremtidige Præsident Hoover godkendte en Plan, der gaar ud paa, at der skal tilvejebringes en National-Reservefond til et Beløb af 3 Milliarder Dollars, der skal anvendes til Understøttelse af Arbejdsløse ved pludselige Konjunkturkriser, der følger efter en Periode af Overproduktion. Dermed har en amerikansk Præsident for første Gang direkte overtaget en af A. F. of L. fremsat Tanke og søgt at virkeliggøre den i Praksis.

Bortset fra de store økonomiske

Spørgsmaal behandlede Kongressen selvfølgelig ogsaa rent organisatoriske og interne Spørgsmaal. Under Hensyn til den stedse mere fremskridende Industrialisering i Sydstaterne, som hidtil var noget tilbage i økonomisk Henseende, besluttedes det at foranstalte en omfattende Agitationskampagne i hele Landet, men navnlig i Sydstaterne, for at faa de uorganiserede Arbejdere ind i Fagforeningerne.

Et vigtigt Punkt paa Dagsordenen dannede Indvandringsspørgsmaalet. Der blev vedtaget forskellige Beslutninger, som var foreslaaet af vedkommende Kommission og krævede en kraftig Indskrænkning af Indvandringen. Indvandringen fra Mexiko, Central- og Sydamerika samt de amerikanske Øer skal ligeledes være undergivet Kvotientbegrænsningen. Af Regeringen fordredes skarpere Forholdsregler med Hensyn til Udvisningen af de Udlændinge, som paa ulovlig Maade er kommen ind i Landet. Det paastaas, at der ialt befinder sig 1 Million saadanne Indvandrere i U. S. A. Den ulovlige Indvandring foregaar hovedsagelig via Kanada. Endelig kræver Kongressen, at der skal oprettes et særligt Departement for Kontrollen med Indvandringen, som hidtil sorterede under Stats- og Arbejdsdepartementet. Gennemførelsen af disse Fordringer vilde ganske særligt ramme Mexiko, med hvilket Land der i den senere Tid allerede er ført Forhandlinger angaaende Særforanstaltninger, som imidlertid ikke førte til noget Resultat.

Angaaende Spørgsmaalet om Domsmyndighedernes Overgreb mod Fagbevægelsen, som har spillet en stor Rolle i de senere Aar, da Domstolene med alle Midler forsøger at undertrykke Fagorganisationerne, vedtog Kongressen enstemmig en af Bestyrelsen foreslaaet Udtalelse, der proklamerer den skarpeste Kamp mod disse Metoder, der er en Fare for Arbejdernes Organisationsfrihed.

Paa Arbejderoplysningens Omraade vedtog Kongressen en Resolution, der protesterer mod Benyttelsen af de offentlige Skoler til Propaganda for »særlige Interesser«. Landsorganisationens Oplysningsudvalg opfordredes til at fortsætte Gennemgangen af de i Landets offentlige Skoler benyttede Læsebøger og forelægge Bestyrelsen en Beretning om Resultatet af denne Undersøgelse. I denne Sammenhæng kan ligeledes nævnes Kampen for Radio-Friheden. Som bekendt besidder den amerikanske Fagbevægelse sin egen Udsendelsesstation, hvis Virksomhed imidlertid bliver i den Grad hæmmet af Radiotrusten, at Stationen efter Kl. 8 Aften, altsaa paa et Tidspunkt, som hovedsagelig kommer i Betragtning for Arbejder-Radioen, saa godt som ikke kan foretage Udsendelser. Tilmed bestaar der stor Uretfærdighed med Hensyn til Fordelingen af Bølgelængden o. s. v. Præsident Green blev bemyndiget til at nedsætte et Udvalg, som skal beskæftige sig med Sagen og gøre alt for at sikre Stationen den fornødne Frihed.

Foruden disse Hovedpunkter paa Dagsordenen beskæftigede Kongressen sig med talrige socialpolitiske og interne Spørgsmaal, bl. a. med Børnearbejdet, den af forskellige store Foretagender indførte Aldersforsørgelse o. s. v.

Hvad angaar Stillingen med Hensyn til de internationale Forbindelser, godkendtes Bestyrelsens Beretning, der med Hensyn til Landsorganisationens Tilslutning til Amsterdam-Internationale for første Gang ikke tillægger Argumentet om det høje Kontingent til I. F. C. saa stor Betydning, men derimod gentager Paastanden om, »at Muligheden for en Tilslutning til Den internationale faglige Central ikke kan komme i Betragtning, saalænge Problemet om de tilsluttede Landsorganisationers Autonomi ikke er ordnet til den amerikanske Landsorganisations fulde Tilfredshed«. Dertil kan bemærkes, at naar den ene Part, d. v. s. Den internationale faglige Central er villig til at give betryggende Garantier i saa Henseende, kan den anden Part bedst bedømme Rækkevidden af denne Garanti ved at indmelde sig i Internationalen og paa Grundlag af det saaledes skabte Samarbejde selv at indvinde de fornødne Erfaringer.

Hvad angaar den almindelige Stemning paa den amerikanske Landsorganisations Aarskongres tør man vel nok sige, at den amerikanske Fagbevægelses organisatoriske og ideologiske Endrægtighed traadte tydeligt frem, og at Forhandlingerne gav et Billede af indre Sikkerhed og Tillidsfuldhed. Denne Til-

lidsfuldhed kom ogsaa til Udtryk i Formanden Greens Slutningstale, hvori han under Kongressens Bifald for det kommende Aar gav Parolen om en Fordobling af A. F. of L.s Medlemsantal.

(I. F. C.)

Arbejdsløsheden i November.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af November Maaned 1928 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt November

	Antal Arbejdere Sept. 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Nov. 1928	*) Okt. 1928	Spt 1928	Aug. 1928	Nov. 1927
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri.....	11878	23,0	16,4	9,6	9,9	30,0
Anden Industri m. v. ..	68956	14,6	13,7	12,8	14,7	16,8
Handel	5481	9,0	9,6	9,2	8,9	9,8
Arbejdsmd..	31191	13,6	12,2	9,3	9,9	17,1
Ialt...	117506	14,9	13,4	11,4	12,7	17,9
Provinsen:						
Bygnings-Industri.....	19941	29,6	17,8	13,4	12,8	42,0
Anden Industri m. v....	59305	15,6	14,1	13,3	14,6	20,4
Handel	6785	10,9	11,3	10,7	10,5	11,7
Arbejdsmd..	67455	21,3	17,5	12,3	12,7	24,7
Ialt...	153486	19,7	16,0	12,8	13,3	25,7
Hele Landet.	270992	17,6	14,8	12,2	13,0	21,8

*) Foreløbige Tal.

Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af November var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 17,6 pCt. mod 14,8 pCt. ved Udgangen af Oktober. Stigningen i Arbejdsløsheden var størst for Bygningsindustri og Arbejdsmænd i Provinsen, medens den for Gruppen »Anden Industri m. v.« var ret ringe.

Arbejdsløsheden var ved Udgangen af November noget mindre end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i de tre foregaaende Aar, men en Del større end i Aarene 1923—24. Sammenlignet med Arbejdsløsheden paa den tilsvarende Aarstid i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden ved Udgangen af November i Aar op imod dobbelt saa stor.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar...	21,8	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6
Februar..	23,1	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9
Marts	15,6	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3
April.....	11,0	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6
Maj	8,9	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0
Juni	8,1	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5
Juli	7,5	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6
August ...	8,0	5,6	9,8	16,8	16,4	13,0
September	7.7	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2
Oktober..	8,0	7,0	13,5	18,3	17,5	14,8
November	12,1	9,3	20.5	22,4	21,8	17,6
December	19,6	17,1	31,7	32,2	31,6	

8-Timersdagen i den europæiske Industri.

I sit Maanedsblad, Revue internationale du Travail, har det internationale Arbejdsbureau offentliggjort en Række Oplysninger om 8-Timersdagens Gennemførelse i den europæiske Industri. Det fremgaar heraf, at der i 21 europæiske Lande findes almindelige Love om Arbejdstidens Varighed. I seks Lande bestaar der en delvis lovmæssig Ordning, nemlig i Danmark, Estland, Storbritannien, Irland, Luxemborg og Svejts. Men tages Arbejdstidens Fastsættelse ved Kollektivoverenskomster i Betragtning, saa bliver der kun to Lande med ringe udviklet Industri, nemlig Ungarn og Tyrkiet, samt et Land uden nogen Industri, nemlig Albanien, hvor der mangler enhver Arbejdstidsordning.

I næsten alle Love og Tarifoverenskomster er foreskrevet en normal Arbejdstid paa højst 48 Timer pr. Uge. Fra denne Regel afviger visse Industrier eller Fag, for hvilke der bestaar særlige Love, som f. Eks. Dokarbejderne i Holland, Bagerne i Grækenland eller Smaafag i Jugoslavien. I Svejts indeholder Kollektivoverenskomsterne i

Industrien sjælden en længere Arbejdstid.

I et stort Antal Lande gælder den engelske Arbejdstid; selv om den ikke altid forkorter den samlede Arbejdstid, saa sikrer den dog en forlænget Arbejdshvile ved Ugens Afslutning.

Arbejdstimernes Fordeling paa et længere Tidsrum end Ugen forefindes i en Række Lande, saaledes t. Eks. i Belgien, der angaaende den industrielle Arbejdstid har ratificeret Washington-Overenskomsten.

For Arbejder, som kræver en uafbrudt Gang, har flere Lande foreskrevet en gennemsnitlig 56 Timers Arbejdsuge, men andre har ogsaa i saadanne Tilfælde opretholdt den 48 Timers Arbejdsuge, som Italien, Norge og Holland. I Belgien har de Arbejdere, som i 3 Ugers Skift har præsteret 56 Timer i Skiftet, Krav paa en samlet Hviletid af 26 hele Dage pr. Aar.

Indvinding af tabt Arbejdstid er tilladt efter Lovene i Tyskland, Østrig, Frankrig, Italien, Svejts og Spanien. Den daglige Forlængelse af Arbejdstiden, som er tilladt hovedsagelig ved For- og Hjælpearbejder, overskrider kun undtagelsesvis 2 Timer.

Ved Ulykkestilfælde og i Tilfælde af større Uroligheder kan der for det meste ske Arbejdstidsforlængelser eller Arbejdstidsforkortelser. Ved Ophobning af Arbejdet kan der arbejdes i et bestemt Antal Overtimer. I de fleste Lande er der foreskrevet en højere Betaling for Overtimer.

Til Arbejdstidens Overholdelse findes der i de fleste Lande Forskrifter angaaende Arbejdstidens Inddeling, Arbejdstilsyn samt Strafbestemmelser.

Internationale Meddelelser.

Sverige.

Kommunistiske Fraktionsdannelser i den svenske Fagbevægelse.

Det kommunistiske Parti i Sverige har lige siden 1919 forsøgt at vinde Indflydelse i den svenske Fagbevægelse. Da der ingen Udsigt var til »Erobringen« af Magten indenfor Forbundsinstanserne, har Kommunisternes Bestræbelser navnlig været rettet paa den bekendte »Celledannelse« i de større Bedrifter og i Forbundsafdelingerne. For at tilrettelægge dette Arbejde efter ensartede Linier, har det kommunistiske Parti endog udgivet en »Haandbog i kommunistisk Organisationskundskab«, i hvilken der gives de kommunistiske Tilhængere Vejledning med Hensyn til Gennemførelsen af deres opløsende og organisationsskadelige Bestræbelser. Trods alle Anstrengelser kan Kommunisterne dog ikke opvise nævneværdige Resultater.

Med Henblik paa Overenskomstopsigelsen og de forestaaende Overenskomstforhandlinger indenfor den svenske Jernindustri samt den til næste Aar stedfindende Kongres i det svenske Metalarbejderforbund har det kommunistiske Partis Aktionsudvalg og »faglige Udvalg« tilsendt sine Lokalforeninger et Cirkulære, i hvilket disse opfordres til at forsøge at danne »Fraktioner« indenfor Metalarbejderforbundets Afdelinger i alle Byer, som derefter skal sluttes sammen i en »Rigsfraktion«.

Paa sit Møde den 6. November har Landsorganisationens Repræsentantskab taget Stilling til det kommunistiske Undermineringsarbejde og besluttet at udsende et Cirkulære til de tilsluttede Organisationer, i hvilket der rettes en alvorlig Opfordring til Fagforeningsmedlemmerne om at slaa Vagt om Fagorganisationerne og tilbagevise de kommunistiske Splittelsesforsøg. Det hedder i dette Cirkulære, at alle Fagforeningsmedlemmer i Overensstemmelse med det demokratiske Princip, som udgør Fagbevægelsens Grundvold og Livsnerve, er tilsikret fuld Tale-, Forslags- og Stemmeret indenfor deres Organisationer og derfor er i Stand til frit at gøre deres Mening gældende. Det kommunistiske Parti vil imidlertid ikke følge denne Vej, der ikke lover det noget Resultat, men søger ved Hjælp af illoyale Metoder at tilrive sig Magten, stille Fagorganisationerne i det kommunistiske Partis Tjeneste og opkaste sig til Diktator og Formynder for Fagbevægelsen. Fagforeningsmedlemmerne opfordres til at respektere og nøje følge Organisationernes Love og de organisationsmæssig vedtagne Beslutninger samt bekæmpe de kommunistiske Forsøg paa gennem Konspirationer og Fraktionsdannelser at splitte Medlemmerne og ødelægge Fagbevægelsens Selvstændighed og demokratiske Grundlag. (I. F. C.)

REDAKTØR: VILH. NYGAARD — Trykt hos F. E. Bording, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26 ❋ KØBENHAVN DEN 5. JANUAR 1929 ❋ 25 AARGANG

Gid det nye Aar maa blive lykkebringende for vor Landsorganisation og alle dens Medlemmer.

FORRETNINGSUDVALGET.

Lønbevægelser og Konflikter.

Mølleriarbejdere paa Svendborg Dampmølle.

Paa Svendborg Dampmølle blev der Torsdag den 15. November afskediget 7 faste Mølleriarbejdere uden Hensyn til, at disse var paa Ugeløn og derfor maatte forudsættes kun at kunne afskediges paa en Lønningsdag eller i hvert Fald kun mod Betaling af fuld Ugeløn.

Paa Foranledning af Klage fra Dansk Mølleriarbejderforbund behandledes Sagen paa et Fællesmøde i Arbejdgiverforeningen den 28. December, hvor man enedes om, at de paagældende Arbejdere skal have udbetalt Løn ogsaa for Fredag den 16. November.

Paa samme Møde behandledes en Klage fra Dansk Mølleriarbejderforbund over, at visse Provinsmøller aflønnede i Strid med Overenskomsten.

Man enedes om, at Overenskomsten mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Mølleriarbejderforbundet skal forstaas saaledes, at ufaglærte Arbejdere, beskæftiget hos Medlemmer af den nævnte Forening, skal lønnes i Henhold til den foreliggende Overenskomst, uanset om vedkommende Arbejder er Medlem af Mølleriarbejderforbundet eller ikke.

Papirindustriens Overenskomstforhold.

Den 3. December 1928 afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man forhandlede om en eventuel Forlængelse af den mellem Papirindustriarbejdernes Forbund og Papirfabrikkerne bestaaende Overenskomst, der udløber 1. Marts 1929.

Det lykkedes imidlertid ikke at naa noget Resultat paa dette Møde, da Kravene fra de to Parter laa saa langt fra hinanden, og man skiltes uden at fastsætte nyt Møde.

14 Dage efter — den 17. December — forsøgtes en ny Forhandling om de fremtidige Overenskomstforhold, og i et Møde, der varede 12 Timer, lykkedes det at opnaa Enighed om følgende Forslag til Overenskomstens Forlængelse til 1. Marts 1930:

1) Pristalsreguleringsbestemmelsen bliver saalydende:

»Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver pCt., Pristallet er højere eller lavere end August-Regulerings-Pristallet i 1927 — 177 — eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 8 Points.

Dog finder ingen Pristalsregulering Sted i Februar 1929.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Skifttillægene undergaar ikke Ændringer i Overenskomstperioden.«

2) Laveste Timelønssatser for uddannede kvindelige Arbejdere sættes til 63 Øre i København og 59 Øre i Provinsen. — Dette betyder en Forhøjelse af 2 Øre pr. Time.

3) Der indføres desuden paa de enkelte Fabrikker en Del Ændringer i de lokale Prislister.

Foranstaaende Overenskomst er vedtaget under Forbehold af de respektive Parters Tiltrædelse. Svar skal foreligge senest den 2. Januar 1929. Opsigelsesfristen udsættes til 3. Januar 1929.

Ved Fristens Udløb meddelte saavel Forbundet som Papirfabrikkerne, at Overenskomstforslaget var vedtaget.

Internationale Meddelelser.

Ungarn.

Et udmærket Skrift om den ungarske Fagbevægelse.

Naar man taler om de faglige Landsorganisationer, som er blevet haardest ramt af Krig, Revolution samt af den hvide og røde Terror, maa man uden Tvivl først og fremmest tænke paa Fagbevægelsen i Ungarn. Hvad der — bortset fra de politiske Omvæltninger — navnlig bidrog til at vanskeliggøre Stillingen for Fagforeningerne i dette Land, var den gennem de territoriale Forandringer indtraadte haabløse Tilstand i Landets Erhvervsliv. Naar man betænker, at Fagforeningerne altid maa bestaa en haard Kamp, saasnart Erhvervsforholdene er ugunstige, og saa længe den økonomiske Krise vedvarer, forstaar man først tilfulde, hvad det betyder, at Ungarn ligesom t. Eks. Østrig befinder sig i den Stilling, at de fraskilte Landsdele omfatter de Byer og Industriforetagender, der producerer Raamaterialerne, mens de forarbejdende Industrigrene befinder sig i Hovedstaden og dens nærmeste Omegn. Hvad angaar Landbruget, som fremdeles er Ungarns Hovederhverv, er det vistnok tilstrækkelig at henvise til, at Ungarn trods den i Aaret 1921 paabegyndte Jordreform endnu stedse er Storgodsejernes Land. Der findes endnu den Dag i Dag Tusinder af Godsejere med Jordarealer fra 10,000 til 100.000 »Joch«.

Arbejderklassens lave Levestandard betinges af alle disse Faktorer. Allerede før Krigen laa Levestandarden under det beregnede Eksistensminimum. Sætter man dette til 100, var Arbejdernes Levestandard før Krigen kun 76,3 og for Tiden kun 60,6 (Bunden naaedes i 1921 med 42,1). At Landsorganisationens Medlemsantal trods dette atter er i Stigning og for Tiden andrager 127.422 (mod 51.510 før Krigen), er et smukt Vidnesbyrd om den ungarske Bevægelses Modstandskraft, navnlig naar man ser hen til, at der i Ungarn endnu ikke bestaar hverken Forenings- eller Forsamlingsfrihed, og ethvert Møde, ja endog Værkstedsmøder til Behandling af rent økonomiske Spørgsmaal, maa anmeldes til Politiet og ethvert Møde overværes af Politiets Udsendinge.

Naar man ved, hvor meget Besvær det mange Gange forvolder at erholde nøjagtige Oplysninger fra de faglige Landsorganisationer i andre langt gunstigere stillede Lande angaaende deres Virksomhed og Resultater, værdsætter man det dobbelt, at den ungarske Landsorganisation med Henblik paa, »at de fleste af dens Publikationer og Fagblade kun udkommer paa det ungarske Sprog og derfor ikke kan læses i Udlandet«, har udgivet et Skrift, som giver nøjagtige saglige og statistiske Oplysninger om den ungarske Fagbevægelse og tillige er meget smukt udstyret, mens Stoffet er mønsterværdigt ordnet. Vi finder i dette af Sekretær Karl Peyer redigerede Skrift (Fag- og Brugsforeningsbevægelsen i Ungarn) ikke blot Oplysninger om Ungarns økonomiske Stilling og Struktur, Bevægelsens finansielle Stilling, Lønforholdene o. s. v., men tillige de større Fagforbunds Historie, grafiske Tabeller o. s. v. Naar man har læst Skriftet og beundret Billederne af de prægtige Forbunds- og Brugsforeningsbygninger, som de ungarske Kammerater har formaaet at bevare trods alle Kampe og Omvæltninger, erholder man ikke blot en Følelse af Glæde, men ogsaa af Fortrøstning og Tillid til den ungarske Bevægelse. (Skriftet kan bestilles hos: Verband der Arbeitervereine Ungarns (Gewerkschaftsrat), Budapest VII. Bez. Kertesz-Utca 24—28.) (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1226.

Murerarbejdsmænd i Provinsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. December 1928 i Sag Nr. 1226: Dansk Arbejdsmandsforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifternes Vegne og denne igen paa Murermesterfirmaet af Aalborg Rasmussen & Sønners Vegne; og Dansk Arbejdsgiverforening paa de fornævntes Vegne mod Dansk Arbejdsmandsforbund paa Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborgs Vegne.

I den mellem Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst bestemmes i § 3, sidste Stk.:

»Nedbrydning af hele Bygninger og større Dele af saadanne, Dampskorstene, Tegl- og Bagerovne og lign. Ovne samt Ophugning af Cement betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, med et Tillæg af 15 pCt. til Timelønnen«.

I Anledning af, at en Arbejdsgiver vægrede sig ved at betale dette Tillæg for Timer, der var medgaaede bl. a. til Rensning af Mursten, under Henvisning til, at han selv havde nedbrudt Murene, blev der den 19. Septbr. 1916 af en faglig Voldgiftsret afsagt saalydende Kendelse:

»Da Fjernelse af Cementgulve og Fundamenter samt Rensning af Mursten, naar dette sker samtidig med, at en Bygning nedbrydes, maa siges alt at være Nedbrydningsarbejde, skal derfor betales den fastsatte Timebetaling + det i Landsoverenskomstens § 3, sidste Punktum, fastsatte Tillæg . . . .«

I 1924 blev ved Sag Nr. 783 et Spørgsmaal af tilsvarende Art gennem Klage over paastaaet Overenskomstbrud indbragt for Den faste Voldgiftsret, hvor Sagen i forberedende Retsmøde den. 29. August 1924 blev afgjort ved følgende Forlig:

»Resultatet af den i Sagen omtalte Voldgiftskendelse af 19. September 1916 betragtes fremtidig som gældende for hele Overenskomstomraadet.

Spørgsmaalet om denne Kendelses Konsekvenser med Hensyn til det i Sagen omhandlede Arbejde afgøres ved en faglig Voldgift mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne.«

Den i Medfør heraf etablerede faglige Voldgiftsret afgjorde ved Kendelse af 26. Novbr. samme Aar det foreliggende Spørgsmaal derhen, at Tillægget skulde ydes til det paagældende Arbejde, der bestod i Rensning af Sten og Læsning af Affald i Forbindelse med et Nedbrydningsarbejde. I Præmisserne udtales blandt andet, at det ikke kan antages, at det ved Kendelsen af 16. Septbr. 1916 er fastslaaet, at Tillæg til Timeløn for Arbejde med Rensning af Sten m. v. kun skal betales, naar Rensningen foregaar i samme Tidsrum som Nedbrydningen, men at Kendelsen maa forstaas saaledes, at der skal være Forbindelse mellem Nedbrydningen og Stenrensningen.

Nærværende Sag drejer sig nu om følgende Forhold:

Murermesterfirmaet Rasmussen & Sønner i Aalborg udførte i Efteraaret et Arbejde ved Udvidelse af et Hospital, hvorunder en mindre Villa skulde nedbrydes. Da Firmaet blev bekendt med, at Murarbejdsmændene havde Krav paa Tillæg af 15 pCt. for Nedbrydningsarbejdet, lod Firmaet dette udføre af en Murersvend og 2 Lærlinge, men overlod Stenrensningen, der paabegyndtes, da Nedbrydningen var godt begyndt, til Murarbejdsmænd. Efter hvad der er oplyst under Domsforhandlingen, blev Stenene dels ført ned ad en 14 Alen lang Slidsk til Rensning, dels af Arbejderne selv hentet lige under Muren, idet Arbejderne tog de lige nedvæltede Stenblokke og skilte Stenene fra hinanden. Det drejede sig om 50—60.000 Sten, der efter Rensningen skulde benyttes til Opbygning paa samme Sted. Arbejderne mente at skulle have Tillægget af 15 pCt. for Stenrensningen, hvad Firmaet imidlertid afslog at yde, da det ikke mente sig pligtigt hertil, fordi Arbejderne ikke have haft noget med selve Nedbrydningen at gøre. Fagforeningsformanden blev tilkaldt, og efter nogle Dages Forløb stillede han Krav om Tillægget og meddelte, at Ar-

bejdet vilde blive standset næste Dag, hvis Firmaet ikke indgik herpaa. Da dette sidste ikke skete, ophørte Arbejdet med Stenrensningen den næste Dag ved Frokosttid. Firmaet tilbød nu at lade Organisationerne afgøre Sagen saaledes, at Tillægget skulde efterbetales, hvis Firmaet tabte Sagen, men Fagforeningsformanden krævede, for at Arbejdet skulde genoptages, at Tillægget straks blev betalt, saaledes at Fagforeningen hæftede for Tilbagebetalingen, hvis Sagen gik Arbejderne imod. Et Møde mellem Formanden for Centralorganisationen og Fagforeningsformanden førte ikke til noget Resultat, men efter at Sagen derpaa var indberettet til Dansk Arbejdsmandsforbund, gav dette Besked om, at Arbejdet straks skulde genoptages, og dette skete da, efter at Standsningen havde varet 1¾ Dag.

Dansk Arbejdsmandsforbund har derefter indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifternes Vegne og denne igen paa Murermesterfirmaet af Aalborg Rasmussen & Sønners Vegne og hævdet, at Firmaets Vægring ved at betale det omhandlede Tillæg, hvis Ydelse har Hjemmel i Voldgiftskendelsen af 1916, er et Overenskomstbrud, da nævnte Kendelses Resultat ved Forliget i Sag Nr. 783 er blevet et Led i Overenskomsten, og herfor paastaar Forbundet de Indklagede anset med Bod.

Arbejdsgiverforeningen har heroverfor paastaaet Frifindelse og paa sin Side kontraindklaget Forbundet paa Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborgs Vegne med Paastand om, at der for ulovlig Standsning af Arbejdet paalægges en Bod. Kontraklagen gør gældende, at i Medfør af Normen for Regler for Behandling af faglig Strid, hvilken Norm er gældende mellem de to Organisationer, hører Afgørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt Overenskomsten i det foreliggende Tilfælde hjemler Krav paa Tillægget, under faglig Mægling og Voldgift.

Forbundet paastaar overfor Kontraklagen Frifindelse.

Efter de foreliggende detaillerede Oplysninger om det paagældende Arbejde finder Retten det ubetænkeligt selv at paakende Spørgsmaalet om Ret til Ydelse af Tillægget og skal i saa Henseende statuere, at Arbejderne i det foreliggende Tilfælde har Krav paa Tillægget, idet Rensningen er udført i Forbindelse med Nedbrydningen, og idet Kendelsen af 1916 netop afgør, at Tillægget skal ydes ogsaa i Tilfælde, hvor de, der udfører Rensningen, ikke selv har foretaget Nedbrydningen. Retten finder, at Firmaet, der burde kende de Retsafgørelser, der er normgivende i Overenskomstforholdet, ikke burde have vægret sig ved at udbetale Tillægget, naar Fagforeningen tilbød at indestaa for Tilbagebetalingen, hvis en af Firmaet rejst faglig Sig gik Arbejderne imod. Det er vel rigtigt, at hver af Parterne kan forlange Afgørelse ved de faglige Instanser af ethvert Spørgsmaal om Forstaaelse af Overenskomstbestemmelse, men Retten formener, at i Tilfælde som det foreligende burde det paahvile Mesteren at tage Initiativet til en saadan Afgørelse, efter at han mod Sikkerhed, som tilbudt, havde betalt Tillægget. Paa den anden Side er det uomtvisteligt, at den uvarslede Arbejdsstandsning, der ejheller er hjemlet ved Bestemmelserne i Normen for Regler for Behandling af faglig Strid, har været overenskomststridig. I Henhold til det om Firmaets Forhold ovenfor anførte finder Retten imidlertid, at der har foreligget saadanne formildende Omstændigheder, at der kan bortses fra Paalæggelse af Bod, og idet der ej heller findes at burde være Spørgsmaal om at paalægge Bod for Firmaets Nægtelse af at betale Tillægget, vil Parterne forsaavidt gensidig være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger, 300 Kr., efter Omstændighederne findes at burde udredes med Halvdelen af hver Part.

Kendelse:

Murermesterfirmaet Rasmussen & Sønners Vægring ved at betale det ovenomhandlede Tillæg har været overenskomststridig.

Den overfor Firmaet iværksatte Arbejdsstandsning har ligeledes været overenskomststridig.

Med Hensyn til Paastanden om Bod frifindes Parterne gensidig for hinandens Tiltale.

Sagens Omkostninger udredes med 150 Kr. af hver Part.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 27-28 ❋ KØBENHAVN DEN 12. JANUAR 1929 ❋ 25 AARGANG

Industriens Stilling i 1928.

Efter »Statistiske Efterretninger« bringer vi her en Oversigt over Industriens Stilling i Aaret 1928.

Det er endnu ikke lykkedes Departementet at faa tilvejebragt et summarisk maanedligt Forholdstal til Belysning af Bevægelserne i den danske Industris Produktion til Supplering af de Oplysninger, der fremgaar af den aarlige Produktionsstatistik, men som ifølge Sagens Natur først kan foreligge paa et ret sent Tidspunkt. Man maa derfor i nærværende som i de foregaaende aarlige økonomisk-statistiske Oversigter hjælpe sig med Oplysningerne om Arbejdsløsheden og om Ind- og Udførelsen af Raastoffer og industrielle Færdigvarer for at tilvejebringe det nødvendige Kendskab til Industriens Forhold i det forløbne Aar. Imidlertid knytter der sig naturligvis en betydelig Usikkerhed til en saadan indirekte Fremgangsmaade og Departementet maa derfor vedblivende anse det for meget ønskeligt, at der tilvejebringes Oplysninger om Industriens Produktion, der er samtidige med de Tal, der foreligger for Landbrug, Banker og andre Pengeinstituter, Skibsfart m. v., for at man paa tilfredsstillende Maade kan gøre Rede ikke blot for Industriens særlige Forhold, men, hvad der er af mindst lige saa stor Betydning, for Industrien betragtet som Led i det hele danske Erhvervssamfund.

De summariske Oplysninger om Arbejdsløsheden blandt de fagorganiserede Arbejdere viser igennem Aaret 1928 en fortsat Udvikling af den Bedring, der indtraadte i Slutningen af 1927. Men de i nedenstaaende Tabel anførte Arbejdsløshedsprocenter laa dog i Sommermaanederne ca. 2½ Gange saa højt som i de tilsvarende Maaneder før Krigen, og der er saaledes trods Fremgangen stadig en betydelig Forskel. Imidlertid lader Forholdene sig næppe umiddelbart sammenligne, fordi den hele økonomiske Nyorientering, som Efterkrigsaarene har medført, og vel ikke mindst det stærke tekniske Fremskridt, som den af Nyorienteringen fremkaldte forøgede Konkurrence har tvunget til, paa Forhaand maatte forventes at give sig Udslag i en, i hvert Fald overgangsvis, større Arbejdsløshed.

Ved Udgangen af	Arbejdsløsheden			
	1928	1927	1926	1925
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	29,6	31,8	29.8	16,6
Februar	25,9	31,2	27,3	16,5
Marts	21,3	26,2	21,2	14,7
April	16,6	23,0	16,5	—[1]
Maj	14,0	19,1	14,7	—[1]
Juni	13,5	18,0	15,6	9,1
Juli	13,6	17,2	16,8	8,3
August	13,0	16,4	16,8	9,8
September	12,2	16,0	16,3	10,6
Oktober	14,5	17,5	18,3	13,5
November	17,6[2]	21,8	22,4	20,5
December	25,0[2]	31,6	32,2	31,7

[1]) Storkonflikt. [2]) Foreløbige Tal.

Sammenligner man imidlertid Forandringerne i Beskæftigelsesforholdene fra 1927 til 1928 paa Grundlag af nedenstaaende Tabel over det beregnede Antal beskæftigede Arbejdere, vil saa godt som alle Fag, som det ogsaa var at vente efter de summariske Arbejdsløshedsprocenter, vise forøget Beskæftigelse. Det bør dog bemærkes, at da Antallet af Arbejdere i et Fagforbund ikke er helt det samme i 1927 og 1928, kan Tallene vise et formindsket Antal beskæftigede Arbejdere, men Arbejdsløshedsprocenten

dog vise Nedgang og omvendt. Som Eksempel kan anføres Skotøjsarbejderne, i hvis Forbund der i November 1928 var ca. 300 Medlemmer færre end Aaret før, ret nær svarende til den Nedgang i Antallet af beskæftigede Arbejdere, nedenstaaende Tabel udviser for ult. November. Arbejdsløshedsprocenten er saaledes uforandret, men Antallet af beskæftigede Arbejdere formindsket.

I Levnedsmiddelfagene viser Antallet af beskæftigede Bryggeriarbejdere Nedgang i Sommermaanederne 1928 (den kolde Sommer), sammenlignet med 1927, og Antallet af beskæftigede Slagteriarbejdere viser størst Stigning i Aarets Begyndelse, da Svineslagtningerne havde et større Omfang end paa det tilsvarende Tidspunkt i det foregaaende Aar. For Tobaksarbejderne har Beskæftigelsen været forholdsvis stærkt stigende. Tekstilarbejderne havde ult. November 1928 det samme Antal Medlemmer i Arbejde som Aaret før, medens Medlemstallet i Forbundet var gaaet ca. 400 tilbage. I Konfektionsindustrien var der en betydelig Fremgang i Antallet af beskæftigede Arbejdere. For Skotøjsindustriens Vedkommende har Forholdene taget for Aaret som Helhed omtrent været de samme i 1928 som Aaret før, medens Bygningshaandværkerne har haft en megel stærkere Beskæftigelse i det sidst forløbne Aar. Træindustriarbejderne og Keramikerne har haft en meget større Beskæftigelse, Smede- og Maskinarbejderne havde ved Aarets Udgang godt 1000 Mand flere i Arbejde end i 1927, medens Antallet af Medlemmer i Forbundet var omtrent uforandret. Derimod svarede Stigningen af beskæftigede Landarbejdere omtrent til Stigningen i Forbundets Medlemsantal, saaledes at den forholdsvise Beskæftigelse var omtrent uforandret, medens Beskæftigelsen for Arbejdsmændene forøgedes forholdsvis stærkere end Tallene viser, fordi Antallet af Medlemmer fra November 1927 til November 1928 gik ned med ca. 3000. Det samlede Antal af beskæftigede Arbejdere i de i Tabellen anførte Fag var ult. November 1928 187,535 mod 179,727 Aaret før.

Hvad Indførselen af industrielle Raatoffer for nogle af de væsentligere Indu-

Fag	Saml. Antal Arb. Nov. 1928	Beskæftigede Arbejdere					
		ult. Januar		ult. Juli		ult. Nov.	
		1928	1927	1928	1927	1928	1927
Bagere og Konditorer	4040	2753	2497	3059	3020	2902	2845
Sukkervarearbejdere	1268	823	636	1045	1015	1169	1119
Bryggeriarbejdere	5398	4501	4710	5501	5768	4911	4552
Slagteriarbejdere	5932	5023	4565	5295	4962	5008	4987
Tobaksarbejdere	7364	5732	5871	5543	5249	6448	6064
Tekstilarbejdere	9600	7809	7604	7683	7613	8310	8301
Skræddere og Syersker	9676	6330	6574	8061	7968	8686	8194
Skotøjsarbejdere	4219	3434	3233	3075	3087	3467	3813
Murere	7636	4460	3212	7295	6623	5970	4550
Hustømrere	6965	3293	3149	6357	5603	4956	4175
Snedkere	8423	4704	4557	6648	5353	6436	5410
Malere	5379	2083	2098	5000	4765	2857	2693
Træindustriarbejdere	3791	2714	2978	3196	3198	3210	3013
Keramikere	1236	1095	1152	1129	1213	1164	1129
Glasarbejdere	368	227	258	284	295	279	264
Papirarbejdere	1445	1368	1403	1396	1391	1419	1383
Smede og Maskinarbejdere	26045	19010	17161	21755	20110	20598	19492
Formere	1840	1421	1179	1573	1400	1500	1424
Elektrikere	2600	1605	1578	1795	1494	2230	1892
Bogbindere	3386	2839	2572	2708	2562	3152	2997
Typografer	5547	4760	4568	4911	4701	5072	4930
Landarbejdere	11700	7319	7134	10592	9674	10174	9218
Arbejdsmænd	84816	60547	57781	74006	74198	68002	67822
Kvindelige Arbejdere	11087	8246	8203	10082	9375	9615	9460

strifag angaar, skal vi oplyse, at af Brændselsstofferne, viser Indførelsen af Stenkul nogen Nedgang fra 1927, i hvilket Aar Tallet dog nok har været særlig højt, fordi de under den engelske Kulstrejke i 1926 udtømte Lagre har skullet genfyldes, og man maaske i det hele under de usikre Forhold sikrede sig saa store Tilførsler, at Eftervirkningerne heraf viser sig endnu ind i 1928. Værdien af Indførselen laa ved Aarets Begyndelse og Slutning paa ca. 17½ Kr. pr. Ton. ved Aarets Midte paa ca. 16½ Kr. Indførselen af Petroleum var ogsaa noget mindre end Aaret før, hvorimod der paany var en betydelig Stigning i Indførselen af Benzin og de tungere Brændselsolier, saaledes som det vel i det hele maa antages, at den stigende Virksomhed i Industrien har krævet forøget Drivkraft, selv om dette ved en stadig mere rationel Udnyttelse af Brændselsstofferne meget vel kan ventes at kunne finde Sted jævnsides med en uforandret, eller maaske endog formindsket Indførsel.

Indførselen af raa Kakao var i 1928 den samme som Aaret før, Antallet af beskæftigede Arbejdere i Chokolade- og Sukkervareindustrien paa det nærmeste det samme og ligeledes Produktionen i Aarets tre første Kvartaler. jfr. nedenstaaende Tal:

		Chokolade- og Sukkervarer: Jan.—Septbr. 1928	1827
Fremstilling	(Mill. kg)	11,9	11,9
Indførsel	(—)	2,0	1,8
Afgiftsberigtiget	(—)	12,4	12,4

Ogsaa Indførselen af Raatobak var omtrent uforandret, medens der var nogen Nedgang i Produktionen af Cigarillos og Cigaretter.

Sammen med Nedgangen i Produktionen gik en Nedgang i Indførselen af Cigarer paa henved 4 Mill. Stkr., fra ca. 11 til ca. 7 Mill. Stkr., medens Indførselen af Cigarillos holdt sig omtrent uforandret paa ca. 13½ Mill. Stkr. Af Cigaretter steg Indførselen med ca. 15 Mill. Stkr. Da de afgiftsberigtigede Mængder af Cigarillos og Cigarer i Januar—September 1928 synes at have været større end Produktion og Indførsel tilsammen, maa der formentlig have været tæret paa Lagrene, og en Oparbejdning af disse kan da have bidraget til en større Beskæftigelse mod Aarets Slutning.

Tekstilindustriens Indførsel af Uld var i 1928 lidt mindre end i 1927, Indførselen af Uldgarn omtrent den samme, men Indførelsen af Bomuldsgarn, Kunstsilkegarn og navnlig af Raabomuld væsentlig større. Noget af Stigningen i Bomuldsindførselen kan maaske skyldes Tilbøjelighed til at sikre sig under den Prisstigning, der fandt Sted i Aarets første Halvdel, da Liverpool-Noteringen fra at have været 72 Øre pr. Ib. som Gennemsnit af 1927 gik op til 81 Øre i Januar Kvartal 1928 og 88 Øre i Juli Kvartal, hvorefter Prisen nnder Udsigten til en større Høst i 1928 end i det foregaaende Aar atter gik ned. Af de ca. 4½ Mill. kg, der indførtes i Januar—November 1928, kom da ogsaa ca. 3 Mill. kg. i Aarets seks første Maaneder. Men den store Indførsel af Raastoffer staar utvivlsomt ogsaa i Forbindelse med et stigende Forbrug og en formindsket Indførsel af færdige Varer.

Tilsvarende Bevægelser som for Uld og Bomuld viser Indførelsen af Klædningsstykker, idet Indførelsen af ulden Konfektion er steget lidt og af vegetabilsk Konfektion er gaaet en Del tilbage. For den uldne Konfektions Vedkommende skyldtes Stigningen i mindre Grad Herrekonfektionen; større er Stigningen for Dameklæder og da navnlig for saadanne med Silkefoer eller Silkebesætning. For Bomuldskonfektionens Vedkommende falder Nedgangen baade paa Herre- og Dameskræderarbejde og paa Underbeklædning (navnlig Manchetskjorter og Flipper). Endelig viser Indførselen af Silkevarer Nedgang for Dameklæder og Korsetter, men nogen Stigning for Undertøj. Disse Forskydninger i Indførselsen i Forbindelse med Tallene for det beskæftigede Antal Skrædere og Syersker, der var i ret stærk Stigning mod Aarets Udgang, tyder paa, at den danske Konfektionsindustri i stigende Grad har kunnet trænge den udenlandske Konkurrence tilbage, og vel desuden har nydt godt af en af den almindelige økonomiske Bedring fremkaldt større Efterspørgsel efter Klæder.

Indførselen af færdigt Fodtøj viser en Del Nedgang fra 1927 til 1928.

Priserne paa Huder har samtidig været nedadgaaende.

Skotøjsindustrien havde da ogsaa en ret god Beskæftigelse i Aarets Løb, selv om Arbejdertallet ved Aarets Slutning var lavere end paa det tilsvarende Tidspunkt i 1927, da Fabrikerne havde en særlig livlig Virksomhed for at tilfredsstille det af den stærke Prisstigning fremkaldte, øgede Begær. Naar Indførelsen af Huder og Læder viser Nedgang fra 1927 til 1928, kan dette skyldes den stigende Anvendelse af Gummi til Hæle og Saaler, hvorved der udkræves et mindre Kvantum Læder til Fremstilling af Fodtøjet.

Antallet af beskæftigede Bygningshaandværkere var, som Oversigten S. 149 viser, væsentlig større i 1928 end Aaret før, saaledes som det ogsaa var at vente efter de foreliggende Oplysninger om Byggeriet af Beboelseslejligheder:

	Antal Lejligheder opført		Antal Lejligheder under Opførelse ved Oktober Flyttedag	
	1/11 27-31/10 28	1/11 26-31/10 27	1928	1927
Hovedstaden	4926	5725	3378	3090
Provinsbyerne	3334	2790	1123	933
33 Sognekommuner[1])	1339	1234	1106	740
Tils.	9599	9749	5607	4763

[1]) Med større bymæssig Bebyggelse.

Navnlig ligger Tallene for de ved Oktober Flyttedag 1928 under Opførelse værende Lejligheder væsentlig højere end Aaret før. Hertil kommer saa det øvrige Byggeri paa Landet og det forretnindsmæssige Byggeri (Fabrikker m. v.) samt Udvidelser og Ombygningsarbejder. Indførselen af savskaaret Naaletræ har da ogsaa været endnu større i 1928 end i 1927.

For Træindustriarbejderne var Beskæftigelsesforholdene som Helhed kun lidet bedre i 1928 end i 1927, og Indførselen af færdige Møbler viser ogsaa paany nogen Stigning i Aarets Løb. Den lidt større Beskæftigelse mod Aarets Slutning kan maaske staa i Forbindelse med en stigende Efterspørgsel fra Landbrugets Side efter Redskaber.

I Jernindustrien var Beskæftigelsen større i 1928 end Aaret før, og samtidig var der en betydelig Stigning i Indførselen af Jern. Derimod var Indførselen af sorte Plader noget nedadgaaende, men Indførselen i 1927 havde ogsaa været overmaade stor. Ligeledes var der en stigende Indførsel af Kobbertraad og en forøget Beskæftigelse for Elektrikerne.

Antallet af beskæftigede Papirarbejdere viser en lille Stigning, samtidig med at Indførselen af Papir og Pap er gaaet noget op. Der maa følgelig have været et stigende Forbrug, hvilket det større Antal beskæftigede Bogbindere og Typografer ogsaa tyder paa. Endelig skal det nævnes, at Beskæftigelsen for Glasarbejderne var omtrent den samme i 1927 og 1928, medens Indførselen af Flasker, Lampeglas og Lampekupler var nedadgaaende. Den forøgede Byggevirksomhed har derimod medført en Stigning i Indførselen af Glas i Tavler.

Den her foretagne Gennemgang af de væsentligere Industrier viser som Helhed, at de i Aarets Løb har været i Stand til at udvide Produktionen og Afsætningen. Dette gælder ikke blot Afsætningen til Hjemmemarkedet, som er det, man nærmest har haft for Øje i de foranstaaende Bemærkninger, men ogsaa Eksporten har været i Stigning.

I nogle Tilfælde skyldes Stigningen i Udførselsværdien bedre Priser. Men den forøgede Værdi af f. Eks. Olieudførselen skyldes en Mængdestigning fra 8,4 til 13,7 Mill. kg for Kokosolie og fra 13,4 til 19,1 Mill. kg for Sojaolie. Udførselen af Cement gik op fra 292,1 til 450,1 Mill. kg, og for Maskiner var der ligeledes en stærk Stigning i de udførte Mængder. Nedgangen i Udførselsværdien for den samlede Gruppe: Vogne, Maskiner osv. skyldes derfor den formindskede Udførsel af her samlede Automobiler og af Chassis, hvoraf der i Januar—November 1927 i alt udførtes 19546 Stkr., men i 1928 kun 8378 Stkr.

Endelig skal det vedrørende Arbejdslønnen i Industrien anføres, at der ikke i Aarets Løb har fundet Lønforandringer af Betydning Sted. De udløbende Overenskomster er blevet fornyede, uden at der har været nogen

Arbejdskonflikt af større Omfang, og denne Arbejdsro har utvivlsomt ogsaa haft sin Betydning for den i Aarets Løb fortsatte Bedring af Industriens Forhold.

En faglig Voldgiftskendelse.

Kvinder hos Københavns Fjerrenseri.

Spørgsmaal om Sommerferie.

I Anledning af, at Københavns Fjerrenseri havde nægtet at yde Ferie til Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund under Henvisning til, at der ikke er indgaaet nogen Overenskomst om Ferie, og at der ikke kan paaberaabes Koutume, havde Forbundet indklaget Firmaet for Den faste Voldgiftsret, hvor der ved det forberedende Møde den 23. November blev indgaaet Forlig om at lade Sagen behandle ved faglig Voldgift.

Efter at Sagen har været behandlet paa 2 Møder i den faglige Voldgiftsret, har Opmanden, Landsdommer Axel Rasmussen, afsagt følgende Kendelse:

Efter at der i Foraaret 1927 mellem Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og A/S Københavns Fjerrenseri — hvilken Virksomhed da ifølge Udmeldelse af 1. Juli 1926 var udtraadt af Dansk Arbejdsgiverforening — var ført Forhandlinger om en ny Overenskomst for de kvindelige Arbejdere, men uden endeligt Resultat, indtraadte Selskabet, der i August 1926 ikke havde foretaget en da hjemlet Regulering af Arbejdslønnen, hvilken Regulering var kommet en konkurrerende Virksomhed tilgode, paany i Arbejdsgiverforeningen, og da en yderligere Regulering nedad af Arbejdslønnen i August 1927 ikke kunde gennemføres af Selskabet, søgte Arbejdsgiverforeningen ved Klage til Den faste Voldgiftsret at faa undersøgt, om der ikke paa et givet Tidspunkt var givet Selskabet urigtige Oplysninger for at faa det til at undlade at foretage Regulering i Lighed med andre Fag. Ved en Konference i September 1927 mellem de i Sagen interesserede Parter vedtoges det, at Klagen toges tilbage, og Selskabet bebudede at ville opsige Overenskomsten til 1. Januar 1928 og til den Tid at ville søge Lønningerne nedsat. I et af Arbejdsgiverforeningen optaget Referat af denne Konference hedder det, at hvis dette sidste ikke ved venskabelig Overenskomst maatte lykkes, »tilsagde Forbundet sin bedste Medvirken til«, at Uligheden med den konkurrerende Virksomheds Lønforhold »saa nogenlunde blev jævnet«, naar denne Virksomheds Overenskomst til 1. Maj udløb. Selskabet opsagde derefter som bebudet sin Overenskomst med Kvindeligt Arbejderforbund til 1. Januar 1928, men ved de derpaa følgende Forhandlinger lykkedes det ikke at komme til Enighed, idet Forbundet stillede sig paa det Standpunkt, at man kun vilde gaa noget ned med Arbejdslønnen paa Vilkaar, at den fornævnte konkurrerende Virksomhed gik noget op med Lønnen, hvormed Forbundet mente at opfylde sit Tilsagn ved Konferencen i September 1927, men det af Forbundet overfor den konkurrerende Virksomhed stillede Vilkaar lod sig ikke gennemføre. Arbejdet fortsattes imidlertid i Selskabet paa de efter den opsagte Overenskomst gældende Løn- og Arbejdsvilkaar, og ingen af Parterne har ved Lockout eller Strejke endelig frigjort sig.

I Sommeren 1928 opstod imidlertid en ny Uoverensstemmelse mellem Selskabet og dets kvindelige Arbejdere, idet Selskabet afslog at imødekomme disses Krav paa Sommerferie med fuld Løn i 6 Arbejdsdage mellem 2 Søndage, hvortil disse Arbejdere — selv om Ferien ikke var overenskomstmæssig fastsat — hævdede at have en gennem Koutume i adskillige Aar grundet Ret i Lighed med de mandlige Arbejdere, hvem Ferie, ogsaa uden overenskomstmæssig Ret, blev tilstaaet.

Da Selskabet overfor Forbundet fastholdt sit Afslag, indbragte De samvirkende Fagforbund i Oktober 1928 Sagen for Den faste Voldgiftsret med Paastand om, at det paalagdes Selskabet at yde de kvindelige Arbejdere den koutumemæssige Sommerferie under Henvisning til, at *saadan* Ferie gennem ca. 7 Aar er givet, *at* Selskabet, da Forbundet under Overenskomstforhandlingerne i 1927 krævede Ferien fastlagt i Overenskomsten, modsatte sig dette, men

erklærede, at den hidtidige Koutume fortsat skulde være gældende, *at* Ferien hvert Aar er givet uden Anmodning fra Arbejdernes Side indtil 1927, idet Selskabet da paa Forespørgsel fra Arbejdernes Repræsentant angaaende Feriens Begyndelse svarede, at man, da der paa det Tidspunkt ingen Overenskomst fandtes, kun vilde tilbyde 4 Dages Ferie, men at Selskabet, da Repræsentanten meddelte at ville indberette Sagen til Forbundet, dog gav Ferie paa sædvanlig Maade med 6 Dage, *og at* ligesom den opsagte Overenskomsts Bestemmelser — med Hensyn til hvilken Frigørelsesskridt ikke er foretagne — fremdeles overholdes, saaledes bestaar ogsaa den koutumemæssigt erhvervede og anerkendte Ret til Sommerferie.

Heroverfor hævdede Dansk Arbejdsgiverforening paa Selskabets Vegne med Paastand om Frifindelse, at der ikke ved Overenskomstforhandlinger eller paa noget andet Tidspunkt var givet de kvindelige Arbejdere noget Løfte om Sommerferie, og at nogen bindende Koutume for en saadan ej heller var skabt, idet der vel i nogle Aar faktisk har været ydet Arbejderne en Sommerferie, men at dette hver Gang er sket paa den Maade, at Arbejderne har henvendt sig til Selskabet og anmodet om, at dette vilde vise dem den Imødekommenhed at give Ferie, og at det, hver Gang Ferie saaledes er givet, er betydet Arbejderne, at disse ikke maatte betragte det som en Ret, men at Selskabet forbeholdt sig at imødekomme Kravet, naar Forholdene iøvrigt talte derfor, medens man ikke vilde lade en saadan Imødekommenhed danne Præcedens for Fremtiden.

Ved det forberedende Møde i Sagen for Den faste Voldgiftsret enedes Parterne om, at Spørgsmaalet, om der er en koutumemæssig Ret for de kvindelige Arbejdere i A/S Københavns Fjerrenseri til Sommerferie og i bekræftende Fald dens Omfang, henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgift.

For den derefter nedsatte faglige Voldgift har Kvindeligt Arbejderforbund og Selskabet nedlagt Paastande i Overensstemmelse med de for Den faste Voldgiftsret fremsatte og paany fremført de for denne fremsatte Anbringender og Indsigelser. Selskabets Direktør har benægtet at have under Overenskomstforhandlingerne i 1927 givet noget Tilsagn om Ferie, men har ikke bestridt Forbundets Fremstilling vedrørende Ferieforhandlingerne samme Aar. Selskabets Direktør har hævdet at have givet Funktionærerne Ordre til ved Feriernes Lægning at tage Forbehold overfor Arbejderne i Overensstemmelse med det ovenfor anførte, for Den faste Voldgiftsret fremsatte, og i Voldgiftsrettens første Møde har Selskabets Fabriksbestyrer forklaret, at han har faaet saadan Ordre af Direktøren med Besked om at lade den gaa videre til Forvalterne, hvorhos Selskabets 2 Forvaltere har forklaret, at de ved Feriernes Lægning har i alt væsentligt givet Arbejderne en Redegørelse med Hensyn til Ydelse af Ferie i Overensstemmelse med den dem givne Ordre. De kvindelige Arbejderes Tillidsmand forklarede heroverfor, at hun, der har arbejdet hos Selskabet i 6 Aar og været Tillidsmand i 4 Aar, stadig har haft Sommerferie, det første Aar 3 Dage og de følgende Aar 6 Dage; hun har kun een Gang, nemlig i 1927, spurgt om Ferie; først blev der sagt nej, derefter blev tilbudt 3 Dage, og til sidst fik de 6 Dage. Direktøren har engang sagt, at Ferien var en »Godhed« fra Selskabets Side, men hun mindes ikke, at Forvalteren har sagt noget i saa Henseende. Ved et følgende Møde af Voldgiften til yderligere Vidneførsel efter Forbundets Begæring har 4 af de øvrige kvindelige Arbejdere givet Forklaring, der gaar ud paa, at disse, der har arbejdet hos Selskabet fra 4 til 10 Aar, hvert Aar indtil 1927 har faaet Ferie uden Anmodning derom, dog i Almindelighed ikke det første Aar, de var i Arbejde, men derefter 6 Dage hvert Aar; naar Ferietiden nærmede sig, spurgte Forvalterne Arbejderne, naar de ønskede deres Ferie, og der blev herefter affattet en Liste, paa Grundlag af hvilken Ferierne blev lagt. Der er aldrig overfor de paagældende Arbejdere taget noget Forbehold med Hensyn til Retten til Ferie eller Ferie det følgende Aar; overfor en af dem sagde den paagældende Forvalter i 1927, at Ferien var en Velvilje fra Selskabets Side, men intet om, at der ikke fremtidig kunde forventes Ferie. Over-

for disse Forklaringer har Forvalterne fastholdt deres ovenanførte Forklaringer.

Efter at der i Voldgiftens sidste Møde var voteret i Sagen — ved hvilken Votering Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene ikke opnaaedes — og Sagen derefter blev optaget til underskrevne Opmands Kendelse, har Selskabet begæret Sagen genoptaget for at tilvejebringe yderligere Oplysninger, i hvilken Henseende er tilstillet Opmanden en af nogle andre kvindelige Arbejdere underskreven Erklæring, der støtter de af Forvalterne afgivne Forklaringer. Forbundet har imidlertid protesteret mod Sagens Genoptagelse og mod, at der tillægges fornævnte Erklæring nogen Betydning. Efter dette Forbundets Standpunkt findes dets Protest at maatte tages til Følge.

Som Sagen saaledes foreligger, findes det godtgjort, at der i en Række Aar er ydet Selskabets kvindelige Arbejdere en Ferie paa 6 Arbejdsdage fraset det første Aar, vedkommende Arbejder var ansat i Selskabets Virksomhed. Det maa endvidere antages, at Selskabet, forsaavidt der derved er skabt en paa Koutume støttet Ret for Arbejderne, fremdeles er bundet ved denne Koutume, for hvilken Selskabet— saa lidt som for den opsagte Overenskomsts Bestemmelser — ej har frigjort sig, idet Arbejdet i Selskabets Virksomhed er fortsat paa den opsagte Overenskomsts Vilkaar. Endelig kan Selskabet efter det for Voldgiften oplyste ikke anses mod Forbundets Benægtelse at have godtgjort, at det overfor den hos Arbejderne ved de i Aarevis givne Ferier skabte Forventning om at være berettigede til aarlig Ferie har foretaget saadanne Foranstaltninger, at Arbejderne maatte være klare paa, at den dem til Stadighed — derunder ogsaa i 1927 under de daværende Uoverensstemmelser iøvrigt — ydede Ferie ikke var en dem paa hævdvunden Koutume tilkommende Ret.

Det vil herefter i Overensstemmelse med Forbundets Paastand være at anerkende, at de ommeldte kvindelige Arbejdere har en paa fast Koutume grundet Ret til Sommerferie i 6 Dage, dog ikke det første Aar efter Antagelsen.

Sagens Omkostninger, derunder Opmandshonorar 200 Kr., bør efter Omstændighederne udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Herefter bestemmes:

De hos A/S Københavns Fjerrenseri arbejdende Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund har Ret til Sommerferie med fuld Løn i 6 Arbejdsdage mellem 2 Søndage, dog ikke for det første Aar efter Antagelsen.

Sagens Omkostninger udredes med Halvdelen af Selskabet og med Halvdelen af Forbundet.

D. 23. December 1928.

Axel Rasmussen.

Socialraadet.

Som Medlem af Socialraadet, der sorterer under Indenrigsministeriet, har Forretningsudvalget i Stedet for afdøde Alfred Christiansen valgt Næstformanden Hans Jacobsen.

Internationale Meddelelser.

Den internationale faglige Centrals Undersøgelse angaaende den effektive Arbejdstids Længde.

Paa Grundlag af en paa den internationale Fagforeningskongres 1927 i Paris vedtaget Beslutning har den internationale faglige Central indledet en Undersøgelse angaaende den effektive Arbejdstids Længde. Denne Undersøgelse blev gennemført i Ugen fra 1. til 6. Oktober 1928 og omfattede følgende Industrier: Byggefagene, Bogtrykkerier, den kemiske Industri, Træindustrien, Jernindustrien, Skotøjsfabrikkerne, Tekstilindustrien og Grubeindustrien. Følgende 12 Lande indsendte ingen Oplysninger: Argentina, Bulgarien, Frankrig, Storbritannien, Grækenland, Italien, Kanada, Litauen, Luxemborg, Rumænien og Sydafrika. Resultatet af Undersøgelsen tager altsaa kun Sigte paa følgende 16 Lande: Belgien, Danmark,

Tyskland, Estland, Letland, Memelomraadet, Holland, Østrig, Palæstina, Polen, Sverige, Svejts, Spanien, Sydvestafrika, Czekoslovakiet og Ungarn. I disse Lande blev ialt 5.424.206 Arbejdere og 113.674 Virksomheder medtagne i Undersøgelsen. Den største Del af disse Arbejdere falder paa Tyskland, nemlig 3.826.083 eller 70 pCt. i 72.658 Virksomheder. I de øvrige Lande varierer Procentsatsen af de af den internationale Undersøgelse omfattede Arbejdere mellem 0,1 og 4,7 af det samlede Arbejderantal. Af de 5.424.206 Arbejdere arbejdede 7,4 pCt. paa forkortet Arbejdstid. Mindre end 48 Timer, uden Korttidsarbejde, arbejdede 7,9 pCt., 48 Timer 60,6 pCt., over 48 Timer men ikke over 51 Timer 8,4 pCt., over 51 men ikke over 54 Timer 12 pCt., over 54 men ikke over 60 Timer 3,4 pCt. og over 60 Timer 0,3 pCt.

For 68,5 pCt. af det samlede Arbejderantal var den normale Arbejdstid ikke over 48 Timer. Denne Procentsats var i de forskellige Lande som følger: Belgien (for 5 af de 8 Industrier) 96,7 pCt., Danmark 93,3 pCt., Tyskland 63,3 pCt., Estland 88,2 pCt., Letland 73,4 pCt., Memel 97,6 pCt., Holland 85,5 pCt., Østrig 87 pCt., Palæstina 63,3 pCt., Polen 67,1 pCt., Sverige 82,4 pCt., Svejts 54,8 pCt., Spanien 54 pCt., Sydvestafrika 53,5 pCt., Czekoslovakiet 84,1 pCt. og Ungarn 70 pCt.

I denne Sammenhæng maa der gøres opmærksom paa, at Tyskland hører til de Lande, hvor Undersøgelsen blev grundigst og nøjagtigst gennemført. Ved Bedømmelsen af disse Tal maa der tages tilbørligt Hensyn til denne Omstændighed.

Paa de enkelte Industrier fordeler det samlede Arbejderantal sig paa følgende Maade: Byggefagene 595.545, Bogtrykkerier 142.310, den kemiske Industri 289.737, Træindustrien 321.135, Jernindustrien 1.905.572, Skotøjsfabrikker 118.538, Tekstilindustrien 694.784, Grubeindustrien 1.008.035, d. v. s. ialt 5.075.656. (Dette Tal er 348.550 ringere end det af alle Lande opgivne samlede Antal, fordi Østrig ikke har opgivet Tallene for de forskellige Industrier og dets 348.550 Arbejdere kun er medtaget i den samlede Opgørelse.)

Af de her nævnte 5.075.565 Arbejdere arbejdede 7,6 pCt. paa forkortet Arbejdstid. Under 48 Timer, uden Korttidsarbejde, arbejdede 8,2 pCt., mens 59 pCt. arbejdede 48 Timer, 8,6 pCt. over 48 men ikke mere end 51 Timer, 12,6 pCt. over 51 men ikke mere end 54 Timer, 3,6 pCt. over 54 men ikke mere end 60 Timer og 0,4 pCt. over 60 Timer.

For 67,2 pCt. af det samlede Arbejderantal androg den normale Arbejdstid altsaa ikke over 48 Timer. I de forskellige Industrier var denne Procentsats som følger: Byggefagene 87,9 pCt., Bogtrykkerier 89 pCt., den kemiske Industri 70,9 pCt., Træindustrien 86,2 pCt., Jernindustrien 60 pCt., Skotøjsfabrikker 38,2 pCt., Tekstilindustrien 49,4 pCt., Grubeindustrien 74,3 pCt. De lave Tal for Skotøjsfabrikker og Tekstilindustrien skyldes væsentlig det i disse Industrier meget udbredte Korttidsarbejde (47 pCt. og 21,4 pCt. af det samlede Arbejderantal i disse Industrier).

Til Slut maa endnu henvises til, at foranstaaende Oplysninger selvfølgelig ikke uden videre tillader at drage rigtige Sammenligninger mellem Arbejdstidens Længde i de forskellige Lande og Industrier. Ved nøjagtige Sammenligninger maa man gøre Regning paa forskellige Faktorer, som vi her ikke kan komme nærmere ind paa. (Det udførlige Talmateriale sammen med en indgaaende Betragtning fremkommer i Januarnumret 1929 af Den internationale faglige Centrals Tidsskrift »Die Internationale Gewerkschaftsbewegung«.)

(I. F. C.)

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29 ❋ KØBENHAVN DEN 19. JANUAR 1929 ❋ 25 AARGANG

Sverige.

Lockouternes og Arbejdsfredsbestræbelsernes Aar.

(Af *Sigfrid Hansen*, Red. af »Fackföreningsrörelsen«.)

Politisk set kan Aaret 1928 betegnes som »et Overraskelsernes Aar«. Det begyndte i den borgerlige Samlings Tegn, Rigsdagsvalget bragte det gamle Højreparti til Magten paa den borgerlige Samlings Bekostning, og en af Højreregeringens første Forholdsregler var at desavouere det Ekmanske Ministeriums Planer om yderligere Lovgivning i Arbejdsfredens misbrugte Navn.

Set fra Fagforeningsbevægelsens Synspunkt har det forløbne Aar ligeledes budt paa Overraskelser. Det var unægtelig et uventet Initiativ, Højreregeringen tog, da den indbød Repræsentanter for Arbejdsgiverne og Arbejderne til Konference i den Hensigt at faa oplyst, om man ikke burde søge Løsningen af Arbejdsfredens omfindtlige og komplicerede Problem ad de frivillige Overenskomstens Vej i Stedet for gennem Lovgivning. Man ved ganske vist ikke, hvilket Resultat dette Initiativ vil føre til, men det almindelige Indtryk af Konferencen blev jo, at Forudsætningerne for en frivillig Opbyggen af Grundlaget for Arbejdsfællesskabet og Fællesforstaaendet synes at være større, end man havde turde haabe. Dette var saa meget mere overraskende, eftersom Rigsdagen paa det Ekmanske Ministeriums Tilskyndelse med den lige saa unødige som udfordrende Lovgivning om Overenskomster havde skabt en Mistroens Aand blandt Arbejderne, paa samme Tid som Svensk Arbejdsgiverforening med sine Lockouter i Aarets Begyndelse havde gjort, hvad den kunde, for at bringe Bestræbelserne for Fællesforstaaendet i Miskredit. At man, til Trods for Lovgivningsmagten og Arbejdsgiverforeningens Optræden mod Arbejderne, indenfor Fagforeningskredse var lydhør overfor Regeringens Indbydelse til denne Konference og alvorligt bestræbte sig for at fremme dens Formaal, vidnede om, at man ikke der af Følelser og Stemninger lader sig forlede til at forsømme noget Tilfælde til at paavirke Udviklingen i en for Arbejderklassen og Samfundet i dets Helhed gunstig Retning. Den Indsats, som da gjordes fra Fagforeningsside, stod i god Samklang med den svenske Fagforeningspolitik i Almindelighed. Det overraskende laa ikke i Arbejdernes Indstilling til Konferencen og dens Formaal, men i Højreregeringens og fremfor alt i Arbejdsgivernes Erkendelse af, at Arbejdsfredsproblemet maatte ses i Belysning af en demokratisk Udvikling ogsaa paa det økonomiske og det industrielle Omraade.

Det ligger nær for Haanden at tilskrive denne Konference en vis Betydning med Hensyn til de Overenskomstaftaler, som fremstod umiddelbart efter dens Afholdelse. Men selv om det ikke er rigtigt at gøre gældende, at den direkte paavirkede Parterne ved deres Afgørelser, kan det dog ikke bestrides, at den psykologisk medvirkede til at lette Forhandlings- og Mæglingsarbejdet. Det synes i det mindste, som om man paa Arbejdsgiversiden denne Gang har iagttaget større Forsigtighed i Spørgsmaalet om Paavirkningstaktikken, end man tidligere har anvendt. En Sammenligning mellem Begivenhederne paa Arbejdsmarkedet i Begyndelsen af Aaret og den, hvormed Aaret afsluttedes, støtter denne Antagelse.

Umiddelbart før Julen 1927 strandede

som bekendt Overenskomstforhandlingerne indenfor Papirmasseindustrien og Grubeindustrien uhjælpelig paa Grund af, at Svensk Arbejdsgiverforening genoptog sin gamle tvivlsomme Taktik at true med Lockout i den Hensigt at formaa Arbejderne til at falde tilføje for Arbejdsgivernes Krav. Arbejdsgiverforeningen tog imidlertid Fejl med Hensyn til Stemningen blandt Arbejderne. Den nødsagedes til at fuldbyrde Lockouttruslen, ligesom den havde maatet gøre ved Aarsskiftet 1922—23 og 1924—25, og den maatte føre en Kamp, som kostede meget mere, end den aabenbart havde regnet med. Arbejderne kunde ganske vist heller ikke høste nogen Gevinst af denne Styrkeprøve, som tilnærmelsesvis opvejede det, der var opofret under Kampen, men for dem gjaldt det jo nærmest at forsvare sig mod Forsøg paa at forringe Arbejdsvilkaarene. Efter at 3 kostbare Maaneder var gaaet tabt i Lockoutens Tegn, enedes man indenfor Papirmasseindustrien paa et Niveau, der efter alt at dømme skulde kunne være opnaaet uden Kamp, dersom ikke ufornuftige Faktorer havde spillet ind, og det samme turde siges om den Afgørelse, som blev truffet omtrent et halvt Aar senere indenfor Grubeindustrien. Kampen havde kostet mange Millioner Kroner paa begge Sider — men den havde ogsaa budt paa nyttige Lærdomme.

Man havde paa det Tidspunkt, da Svensk Arbejdsgiverforening indledede sin ulyksalige Lockoutpolitik, indenfor disse Industrier Anledning til at befrygte, at Arbejdsstandsning ogsaa skulde finde Sted ved Havnene. Transportarbejderforbundet havde nemlig indledet en Aktion, nærmest med det Formaal at faa overenskomstmæssig Ferie for Havnearbejdere i Almindelighed og en noget nær tilfredsstillende Pensionering af Aldersstegne, arbejdsløse og uarbejdsdygtige Personer, som havde ofret Helbred og Kræfter i Stuveri- og Rederi-Aktieselskabers Tjeneste. Arbejdsgiverne var ikke tilsinds at imødekomme disse Krav, paaberaabende sig bl. a. rent principielle Grunde. Parternes Forhandlingsmænd skiltes; ved Aarsskiftet opstod et løst Forhold mellem Parterne, men ingen af dem foretog nogen Forholdsregel for at *fremtvinge* nye Aftaler. De gamle Arbejdsbetingelser stod ved Magt trods manglende Overenskomst. Man vilde lade Stridsspørgsmaalene ligge. Nu og da gjordes Forsøg paa at komme tilrette om dem, og for omtrent en Maaned siden enedes som bekendt Parterne i Fred og Ro om en Overenskomst, hvorved det første positive Skridt toges til en Løsning af Feriespørgsmaalet, samtidig med at Arbejdsgiverne principielt erkendte Kravet om Pensionering, ihvorvel Virkeliggørelsen af dette gjordes afhængig af en fra flere Sider krævet Ændring af den almindelige Pensionslov.

Denne Afgørelse gav Forhaabninger om, at det skulde blive muligt ogsaa at ordne Overenskomstforholdene med det gode indenfor andre Arbejdsomraader. Forhandlinger fandt Sted indenfor Jernindustrien, Savværksindustrien, Byggeindustrien og Glasindustrien. Overenskomsten for Byggefagene blev først ordnet. Det lykkedes Arbejdsmandsforbundet (Grov- och fabriksarbetareförbundet) at udvirke Ret til Ferie for Arbejderne ved Cementfabrikkerne samt en Forhøjelse af Timelønningerne, med Undtagelse af Arbejderne ved Kalkbrud, hvis Lønvilkaar skal gøres til Genstand for særlige Forhandlinger. Arbejdsgivernes Krav om Lønreduktioner toges tilbage. Disse var maaske ikke saa alvorlig mente, men skulde sikkert have vanskeliggjort en Overenskomst, hvis en saadan var gjort afhængig af en Kamp mellem Parterne. Arbejdsmandsforbundet kan derfor være tilfreds med Fordelen af, at der blev truffet Overenskomst, uden at man behøvede at gaa til Arbejdsstandsning. Det er klart, at Arbejderne havde ønsket, at Overenskomsten var blevet mere fordelagtig for dem, end den blev, men de havde Valget mellem at tage Overenskomsten og Udsigten til en Kamp, om hvis Langvarighed og Resultat ingen paa Forhaand kunde danne sig noget Skøn. Deres Forhandlere havde uden Tvivl udnyttet de Muligheder, som tilbødes, naar det gjaldt at faa det mest mulige ud af de for Haanden værende Hjælpekilder. I Overensstemmelse med deres Forbunds Love maatte de selv træffe deres Valg. De tog det sikre for det usikre. Vi tror

ikke, de har Grund til at angre deres Valg.

De Mænd, som varetog Arbejdernes Interesser under Overenskomstforhandlingerne indenfor den mekaniske Værkstedsindustri (Jernindustrien), stod i Sandhed overfor en meget vanskelig Opgave. I høj Grad beroende paa det udenlandske Marked og særlig følsom for Konkurrence udefra byder denne Industri ikke paa langt nær samme Forudsætninger for en fremgangsrig Lønaktion som visse andre Industrier. En saadan vanskeliggøres yderligere derved, at de i lønpolitisk Henseende samarbejdende Virksomheder viser store Forskelligheder i Spørgsmaalet om de økonomiske Hjælpekilder. Ved Siden af store rationelt beskyttede og meget lønnende Foretagender findes en Del relativt smaa og umoderne, som naturligvis har vanskeligt ved at gøre sig gældende i Konkurrencen, og for hvilke derfor Lønproblemet nærmest former sig som et Spørgsmaal om at forsøge at holde Lønningerne saa langt nede som muligt. Det var vel ogsaa nærmest med Tanken paa dem, at Værkstedsforeningen rykkede frem med sit Krav om Lønreduktioner. Den Forhøjelse af Minimallønningerne, som Arbejderne krævede, maatte anses for at have været særlig vel motiveret, og dersom Lønaktionen havde kunnet fuldbyrdes udelukkende med Tanken paa de store og mest indbringende Foretagender, vilde den naturligvis ogsaa have kunnet gennemføres med bedre Resultat end det, der blev Tilfældet. Nu nødsagedes man som bekendt til at afstaa herfra mod, at Værkstedsforeningen tilbagekaldte sit Krav om Lønreduktion. Den Overenskomst, som blev truffet Natten til den 22. December, indeholder følgelig stort set Status quo, hvad Lønningerne angaar. Det er alligevel lykkedes Arbejderne at vinde Gehør for Kravet om overenskomstmæssige Minimallønninger ogsaa for Arbejderne i 18—19 Aarsalderen, som ikke hidtil har haft saadan Fordel. Der er endvidere i den nye Overenskomst indført en Bestemmelse, efter hvilken Arbejdere, som ikke hovedsagelig kan have Akkordarbejde, skulde have en Timeløn, som overstiger Minimallønnen med mindst 10 Øre. Denne Bestemmelse kan ligesom Bestemmelsen om de unge Arbejderes Minimallønninger noteres som en Gevinst for Arbejderne. Det samme gælder Feriebestemmelserne paa den Maade, at den nye Overenskomst foreskriver, at Arbejdere kunne have været fraværende fra Arbejdet af anden Grund end Sygdom og Ulykkestilfælde under Arbejdet etc. i op til 300 Timer uden at tabe Retten til Erstatning for Ferie. I den gamle Overenskomst var denne Tid begrænset til 150 Arbejdstimer. Dagpenge ved Rejser i Virksomhedens Tjeneste forhøjedes fra 5 til 7 Kroner. Nye Bestemmelser vedrørende Skiftarbejde er udarbejdede, og angaaende 1. Maj er det klart angivet, at denne Dag skal være Fridag.

Angaaende Voldgiftsbestemmelserne er der foretaget den Ændring, at Retsstridigheder, som ikke kunde afgøres ved Forhandlinger, skulde henvises til Arbejdsdomstolen i Stedet for til særlige Voldgiftsnævn. Dette Krav fremsattes som bekendt af Arbejderne.

Overenskomsten indenfor Jernindustrien indeholder altsaa sammenholdt med den gamle Overenskomst ikke nogen større Reformer. Det er klart, at Arbejderne kunde have ønsket et bedre Resultat af deres Aktion, men ogsaa i dette Tilfælde turde en objektiv Bedømmelse af de faktiske Forhold komme til det Resultat, at det er lykkedes at udvinde saa meget, som det overhovedet har været muligt. Forhandlingsudvalget ansaa sig ogsaa forpligtet til at støtte det Forslag, paa hvilket Overenskomsten hvilede, og Arbejderne har med meget stor Majoritet godkendt Overenskomsten. Afstemningen indenfor Metalindustriarbejderforbundet fik nemlig det Udfald, at ikke mindre end 73 pCt. af Stemmerne var for Godkendelse af Mæglingsforslaget, medens 27 pCt. var imod Godkendelse. Indenfor Formerforbundet var Majoriteten for Forslaget endnu større.

Slag i Slag med Overenskomsten indenfor den mekaniske Værkstedsindustri kom Overenskomsten indenfor Savværksindustrien. Dèr forlængedes de almindelige Bestemmelser med nogle uvæsentlige Ændringer, medens der gennemførtes en Del Forbedringer af Lønningerne. Akkordpriserne forhøjedes saaledes med op til 6 pCt. og Timelønningerne for Arbejdere over 18 Aar

med 7 Øre; Arbejdere under 18 Aar fik en Lønforhøjelse i Forhold hertil. Det blev imidlertid fastslaaet, at Savnings-Akkorderne ikke maa overstige 1 Krone pr. Time i Norrlandsdistriktet og 96 Øre pr. Time i de mellem- og sydsvenske Distrikter, at Timelønnen for de saakaldte Specialarbejdere ikke maa overstige 92 Øre, at Akkordfortjenesten ved Flaadningsledernes Udskilningssteder højst skal udgøre 1 Kr. 30 Øre pr. Time, og at Dagværkstimelønningerne dèr maa være højst 80 Øre, for saakaldte Specialarbejdere Kr. 1,02 pr. Time. Ogsaa for denne Industri godkendtes Overenskomsten ved almindelig Afstemning blandt Arbejderne, hvorved over to Trediedele af alle i Afstemningen deltagende Medlemmer godkendte Mæglingsforslaget.

I Glasindustrien er det derimod ikke lykkedes at opnaa et Resultat ved Overenskomstforhandlingerne, nærmest fordi Arbejdsgiverne fastholdt deres mildest talt urimelige Reduktionskrav. Hvorvidt det skal blive muligt indenfor den nærmeste Tid at faa tilvejebragt en Overenskomst indenfor denne Industri, kan man for Tiden ikke udtale sig om.

Da Overenskomsterne indenfor de her nævnte Arbejdsomraader blev opsagte, tog man naturligvis i Betragtning, at det skulde blive forenet med store Vanskeligheder at gennemføre Aktionen uden Kamp. Da Værkstedsforeningen endelig fremsatte sin Ønskeliste, paa hvilken der var opført anseelige Lønreduktioner, havde man Anledning til at befrygte det værste. Fra kommunistisk Side iværksattes da ogsaa en Agitation, hvis Formaal var for enhver Pris at forhindre at opnaa Overenskomster med det gode. Man fandt ganske vist ingen Anledning til at fæstne sig alt for stærkt hertil, men paa den anden Side raadede der en beklagtiget Misfornøjelse med Arbejdsvilkaarene saavel indenfor den mekaniske Værkstedsindustri som indenfor Savværksindustrien, som let kunde have forledt Arbejderne til at drive Aktionen længere, end Forhandlingsinstanserne angav. Trods al borgerlig Tale om »Arbejdernes mangelfulde økonomiske Instinkter« viste det sig alligevel, at det store Flertal af Arbejderne meget vel forstod at bedømme den økonomiske Situation, og at de koldt og roligt afpassede sig efter den. Det svenske Dagblad Politiken har naturligvis sin Vane tro gjort alt for at misrekommandere de Mænd, som har haft den vanskelige Opgave at varetage Arbejdernes Interesser under Forhandlingerne. Efter at Bladet blev nødsaget til at konstatere, at Ophidselsesagitationen mod Forhandlingsdeltagerne og Forbundsledelserne ikke fik det Resultat blandt Arbejderne, som Bladet tydeligvis havde regnet med, har det smædet Arbejderne ved at paastaa, at de lod dem »føre bag Lyset« og lod sig »presse« af de reformistiske Ledere til at godkende Mæglingsforslaget. Vi skulde tro, at Metalindustriens og Savværksindustriens Arbejdere ogsaa fremtidig vil betakke sig for den »Hjælp«, som de kommunistiske Demagoger vil tilbyde dem.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet.

Kompagniskabsforhold.

Paa Foranledning af Klager fra Bageri- og Konditoriarbejderforbundet over indgaaede Kompagniskaber hos Fru Bagermester Emma Jørgensen, Smallegade 23, og Bagermester Willy Christensens Enke, Frederikssundsvej 164, afholdtes den 8. Januar et Fællesmøde, hvor der fremkom forskellige Oplysninger, der medførte, at Forbundet forbeholdt sig at overveje Sagerne og derefter eventuelt indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

I samme Møde behandledes en Klage over, at Bagermestrene Holm, Borups Allé, Jensen, Frederiksberg Allé, L. Schiller, Tagensvej, og Jørgensen, Buddinge, ogsaa havde begaaet Overenskomstovertrædelser, hvorfor Forbundet havde stillet forskellige Krav om Efterbetalinger og Bod.

Fra Mestrenes Side erkendtes, at der forelaa Brud paa Overenskomsten, men uden at det dog var muligt for Forbundet at naa til en tilfredsstillende Ordning udover Forholdet hos Bagermester Schiller.

Forbundet forbeholdt sig derfor ogsaa at indbringe disse Forhold for Den faste Voldgiftsret.

Forslaget til Lov om Aktieselskaber.

I Skrivelse af 9. November 1928 har Ministeriet for Industri, Handel og Søfart anmodet De samvirkende Fagforbund om en Udtalelse i Anledning af det i Landstinget fremsatte Forslag til Lov om Aktieselskaber. Da det formentlig vil være af Interesse for vore Læsere at kende det Svar, vi har givet Ministeriet, skal vi nedenstaaende gengive Svarskrivelsen:

Som den Organisation, der repræsenterer den største Del af de fagligt organiserede Arbejdere og derved den væsentligste Del af Arbejderbefolkningen i Danmark, maa De samvirkende Fagforbund ud fra almindelige Samfundssynspunkter fremhæve Nødvendigheden af en udvidet og forbedret Lovgivning om Aktieselskaber. Enhver, der har fulgt den økonomiske Udvikling i vort Land i den sidste halve Snes Aar, vil være klar over, at den nugældende Lovgivning paa dette Omraade er ganske utilstrækkelig.

Under Dække af Aktieselskabsformen og uden at hindres af Lovgivning har en Kreds af Personer i Danmark vanrøgtet vort Lands økonomiske Forhold og skabt Nød og Elendighed, ikke mindst i Arbejderbefolkningens Rækker, i et Omfang, som næppe vilde have været muligt, hvis den ukontrollerede Aktieselskabsform ikke fandtes. Under disse Forhold og ud fra de nævnte almindelige Samfundshensyn maa De samvirkende Fagforbund kræve en væsentlig skærpet Lovgivning paa det omhandlede Omraade.

Men som særlig Repræsentant for den danske Arbejderbefolkning har vor Organisation endvidere Pligt til at fremhæve de særlige Interesser, som denne Del af Befolkningen har med Hensyn til Aktieselskabslovgivningen. Den økonomiske Udvikling har medført, at flere og flere Produktionsvirksomheder drives under Aktieselskabsformen, og denne Udvikling vil sikkert fortsættes. Herved kommer Arbejderne i deres Stilling som Medarbejdere i Produktionsvirksomheden i større Udstrækning til at staa overfor det upersonlige Aktieselskab i Stedet for som tidligere overfor den personligt ansvarlige Ejer og Leder af den paagældende Virksomhed. Det er muligt, at Arbejderne i og for sig kunde have Grund til at beklage denne Udvikling, men De samvirkende Fagforbund skal dog ikke gøre sig til Talsmand for Beklagelser i denne Henseende, idet vi mener, at Udviklingens Gang paa dette Omraade ikke lader sig standse.

Ud fra denne Erkendelse vil det imidlertid være særlig nødvendigt, at vor Organisation gør sig til Talsmand for Lovgivningsforanstaltninger, der kan bidrage til at gøre Arbejdernes Stilling tryggere overfor Aktieselskaberne som Arbejdsgivere. Vi mener særligt at burde fremhæve Nødvendigheden af Kontrol med Aktieselskaberne paa følgende Hovedomraader:

1) Aktieselskabers Stiftelse eller Udvidelse (Overkapitalisering).
2) Fastlægning af Ansvaret for Aktieselskabets Ledelse.
3) Klarhed over Aktieselskabernes Økonomi gennem betryggende Regnskabsaflæggelse og Revision.

1) Med Hensyn til det første Punkt vil det være umiddelbart indlysende, hvor stærk Arbejdernes Interesse er i, at man gaar aabent og ærligt frem ved Stiftelsen og Udvidelse af Aktieselskaber. Muligheden for en Overkapitalisering ved Overtagelse af tidligere selvstændige Forretninger, Ejendomme eller lignende til Priser, der ligger over den virkelige Værdi, er her til Stede, og paa dette Omraade har Erfaringen vist, at der er begaaet store Forsyndelser til Skade for god og sund Økonomi og ikke mindst til Skade for de i de paagældende Virksomheder beskæftigede Arbejdere.

Ved Overkapitalisering belastes en Produktionsvirksomhed med en urimelig og unødvendig Rentebyrde, og det er givet, at en saadan Rentebyrde vil være hæmmende med Hensyn til den Løn, der kan ydes Arbejderne for deres Indsats i Produktionen. Overfor den Fagforening, som søger at værne Arbejdernes Lønniveau eller eventuelt forbedre dette, vil Forrentningsbyrden blive ført i Marken, men i Tilfælde af Overkapitalisering er den Forrentning, der er Tale om, urimelig stor, og det er derfor fuldkommen uretfærdigt, at Ar-

bejdernes Forhold skal trykkes ned af den Grund. Arbejderne maa derfor i Aktieselskabslovgivningen kræve de bedst mulige Garantier mod Overkapitalisering.

2) Arbejderne har den største Interesse i, at Produktionsvirksomheden har en god og for vedkommende Virksomhed egnet Ledelse, og at denne Ledelse føler et virkeligt Ansvar for sine Handlinger. Men hvor ofte har man ikke set, at Bestyrelsen, ja selv Direktionen, har fralagt sig og ogsaa er blevet fri for Ansvaret for, at en Virksomhed er blevet økonomisk ruineret, selvom man med Rette har kunnet paalægge disse Personer et Ansvar? Ofte har man set, at Spekulationsinteresser i Aktiernes Op- eller Nedgang har været det, der har interesseret et Selskabs Ledelse i Stedet for Selskabets normale og sunde Trivsel, eller at Direktion eller Bestyrelse i et Selskab af Hensyn til egne personlige Interesser har ofret Selskabets Interesse gennem deres Forretningshandlinger.

Arbejderne maa kræve Regler, der fastslaar Ledelsens reelle Ansvar for Forretningsførelsen, idet Muligheden for Varetagelse af Arbejdernes særlige økonomiske Interesser derved bedst tilvejebringes.

3) Erfaringen har vist, at Regnskabsaflæggelse for et Aktieselskabs Virksomhed i lige saa høj Grad kan bidrage til at tilsløre de faktiske Forhold i Virksomheden som til at oplyse om disse. Arbejderne i et Aktieselskab har et berettiget Krav paa at faa Oplysning om Forretningens virkelige økonomiske Resultat for derigennem at kunne vurdere Fordelingen af de økonomiske Værdier, som skabes gennem Forretningens Virksomhed. Et mindre godt Regnskabsresultat er ofte ført i Marken mod Arbejdernes Krav, men i saa Tilfælde maa Arbejderne i det mindste kunne stole paa, at Regnskabet ikke er opstillet netop for at vise et daarligt Resultat overfor Arbejderne. Paa den anden Side maa det ogsaa hævdes, at det er imod Arbejdernes Interesser, at der eventuelt »pyntes« paa Regnskaberne for at give Indtryk af et særligt godt økonomisk Resultat. I det lange Løb vil saadant føre til økonomisk Ødelæggelse af de paagældende Virksomheder gennem Udbetaling af store Beløb til Forrentning og Tantième, medens Arbejdernes varige Interesser ligger i en rolig og normal Forretningsudvikling.

Af disse Grunde maa Arbejderne i Aktieselskabslovgivningen kræve optaget Bestemmelser, der saa vidt muligt sikrer en ærlig og klar Regnskabsaflæggelse og tillige giver betryggende Garantier for en samvittighedsfuld og kyndig Revision af saadanne Regnskaber.

Som det vil ses af den her fremsatte Motivering vil Arbejdernes særlige Interesser overfor et Aktieselskab paa saa godt som alle Omraader falde sammen med de Interesser, som Selskabets varige Aktionærer har. Derimod vil Arbejdernes Interesser som Hovedregel være modsat de Aktionærers Interesser, der mere er knyttet til Jobberi og Spekulation end til en virkelig sund og økonomisk Forretningsdrift.

De samvirkende Fagforbund mener ikke at burde stille bestemte Forslag til Affattelse af Paragrafer i en Aktieselskabslov, men vi har fremsat de ovenanførte Synspunkter i det Haab, at Rigsdagen vil tage fornødent Hensyn hertil. Det er dog De samvirkende Fagforbunds Anskuelse, at de Krav, der af særlig samfundsmæssige Hensyn og af særligt Hensyn til Arbejdernes Interesser bør stilles til en Aktielovgivning paa de af os fremhævede Hovedpunkter, ikke kan være ringere end de Krav, som indeholdtes i det af Erhvervsminister Stauning for Rigsdagen i 1925—26 fremsatte Forslag.

København, den 11. Januar 1929.

P. F. V.
Vilh. Nygaard.
/ Hans Jacobsen.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12,2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 ❋ KØBENHAVN DEN 26. JANUAR 1929 ❋ 25 AARGANG

Det internationale Arbejdsbureau i Aaret 1928.

(Efter det internationale Arbejdsbureaus Pressemeddelelser.)

Resultatet af det internationale Arbejdsbureaus Virksomhed giver sig sit stærkeste Udtryk i det stigende Antal Ratificeringer af Arbejdskonferencernes Overenskomster. Paa dette Omraade har Aaret 1928 bragt et ganske betydeligt Fremskridt. Antallet af ratificerede Overenskomster er steget med 85 til ialt 333 Ratificeringer, medens Stigningen i 1927 beløb sig til 34 og i 1926 til 30. Ogsaa Antallet af selve Overenskomsterne er forhøjet i Aaret 1928. Den 11. internationale Arbejdskonference i Genève fra 30. Maj til 19. Juni 1928 har med 66 Stemmer imod 21 Stemmer vedtaget en international Overenskomst angaaende Metoder til Fastsættelse af Mindstelønninger. Denne Overenskomst forpligter enhver ratificerende Stat til at fremskaffe Metoder, som tillader at fastsætte Mindstelønninger for Arbejderne i visse Industrigrene eller Dele af Industrigrene, i Særdeleshed i Hjemmeindustrien, forsaavidt der ikke findes Institutioner til virksom Ordning af Lønningerne, eller naar Lønningerne er usædvanlig lave. Dermed er Antallet af de paa de hidtil afholdte 11 internationale Arbejdskonferencer vedtagne Overenskomster forhøjet til 26.

Endvidere blev paa denne Konference Spørgsmaalet om Forebyggelse af Ulykkestilfælde underkastet en første Behandling, og det blev enstemmig vedtaget at sætte dette Spørgsmaal til endelig Behandling og Afstemning paa Dagsordenen for den 12. internationale Arbejdskonference, der afholdes i Genève i Maj—Juni 1929.

Det blev ligeledes enstemmig vedtaget indenfor denne Konferences Rammer at behandle Spørgsmaalet om Beskyttelse for de ved Ind- og Udladning af Skibe beskæftigede Arbejdere.

Ved Siden af at skabe internationale arbejdsretslige Overenskomster og arbejde for deres Ratificering, paahviler der det Internationale Arbejdsbureau den vigtige Opgave at overvaage disse Overenskomsters Gennemførelse. Regeringerne indberetter hvert Aar paa Grundlag af Fredstraktatens Artikel 408 om de Forholdsregler, der er taget for de ratificerede Overenskomsters Gennemførelse. Disse Beretninger bliver prøvet af et Udvalg af Sagkyndige. Det kan siges, at det i de foregaaende Aar med Indførelse af disse Metoder forbundne Haab om en virksom Kontrol med Gennemførelsen af de ratificerede Overenskomster er blevet opfyldt.

Det internationale Forvaltningsraads Møder har i Aaret 1928 gentagne Gange beskæftiget sig med den engelske Regerings Forslag om at ændre Washington-Overenskomsten om 8-Timersdagen og sætte dens Revision paa Dagsordenen for den Internationale Arbejdskonference i 1929. Dette Forslag blev forkastet. Derimod vedtog Forvaltningsraadet Grundlaget for Fremgangsmaaden ved begrænset Revision af internationale socialpolitiske Overenskomster. Det blev endvidere paalagt Det internationale Arbejdsbureaus Direktør at forelægge en Beretning om Gennemførelsen af alle i Aaret 1919 vedtagne Overenskomster i Henhold til de i disse Overenskomster indeholdende Bestemmelser om, at der hvert tiende Aar skal forelægges Konferencen Beretning om deres Gennemførelse.

Forvaltningsraadet har endvidere vedtaget i 1929, ved Siden af den al-

mindelige Arbejdskonference, at afholde en særlig Skibsfartskonference, som skal finde Sted i Oktober, og som hovedsagelig skal beskæftige sig med Spørgsmaalet om Omsorg for syge Søfolk.

I Aaret 1928 har ogsaa Det internationale Arbejdsbureaus eller Forvaltningsraadets enkelte Udvalg holdt Møder, saaledes det paritetiske Søfartsudvalg, Det sagkyndige Udvalg for faglig Sundhedsbeskyttelse, som hovedsagelig beskæftigede sig med Spørgsmaalet om en Udvidelse af Fortegnelsen over erstatningspligtige Fagsygdomme, endvidere de Sagkyndiges Udvalg angaaende Indfødtes Arbejde, hvis Forhandlinger tjener til Forberedelse for Behandlingen af dette Spørgsmaal paa den næste internationale Arbejdskonference. Endelig har det raadgivende Udvalg for Aandsarbejdere afholdt sit første Møde i Oktober og beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Konkurrence-Klausuler i Arbejdskontrakter for Teknikere og Funktionærer i Handel og Industri.

Desuden har Direktøren for Det internationale Arbejdsbureau i Aaret 1928 indbudt en Række Repræsentanter for Embedsmandsorganisationerne i de forskellige Lande til Genève med det Formaal at høre disses Udtalelser. Endvidere har han, som allerede ved tidligere Lejligheder, indbudt et Antal Repræsentanter for de større Funktionærorganisationer og konfereret med dem om Spørgsmaalet angaaende Funktionærbeskyttelse.

I Aaret 1928 har Det internationale Arbejdsbureau i stigende Grad hæftet sin Opmærksomhed paa de Farvedes Arbejde og i Særdeleshed det asiatiske Problem. Dette fandt sit Udtryk i Direktørens Stedfortræders Rejse til Sydafrika, hvor han paa Stedet satte sig ind i det omhandlede Spørgsmaal med Henblik paa den Behandling af Spørgsmaalet om de Indfødtes Arbejde, som skal ske paa den 12. internationale Arbejdskonference.

Det internationale Arbejdsbureaus Direktør Albert Thomas befinder sig for Øjeblikket paa Rejse til Kina og Japan, og Formaalet med denne Rejse er at bringe Løsningen af dette ogsaa for den europæiske Arbejderklasse saa vigtige Problem: det asiatiske Arbejde, nærmere ind paa den internationale Arbejderlovgivnings Veje. Denne Bestræbelse kommer ogsaa til Udtryk i den i Delhi fornylig foretagne Aabning af en indisk Filial af Det internationale Arbejdsbureau.

Ved Siden af dette Arbejde har Det internationale Arbejdsbureaus videnskabelige Arbejde i 1928 været meget omfattende. Foruden de til Konferencen paakrævede Beretninger og Dokumenter, samt den af Direktøren til den internationale Arbejdskonference udfærdigede Beretning, der er den internationale Socialpolitiks Aarbog, som ogsaa i dette Aar atter har funden almindelig Anerkendelse og ved Siden af Offentliggørelsen af periodiske Skrifter, en Række Love og meget andet er der ogsaa i Aaret 1928 udgivet talrige Afhandlinger og Beretninger, af hvilke særlig skal nævnes det store 5 Bind stærke Værk: »Retten til faglig Sammenslutning« samt de fornylig udkomne Afhandlinger om »Journalisters Leve- og Arbejdsbetingelser«, »Lønnen og Arbejdstiden i Stenkulsgruberne« og »Boligstatistikkens Metoder«. Alle disse Det internationale Arbejdsbureaus Foreteelser tjener til lidt efter lidt at virkeliggøre det Maal: Den sociale Retfærdigheds Grundsætninger, som er opstillet i Fredstraktatens Afsnit XIII.

Højesteretsdom i Esbjerg-Sagen.

Installatør C. F. Sørensen kontra De samvirkende Fagforbund og Dansk Elektrikerforbund.

Som alt meddelt foranledigede Kampen mod de kristelige Murermestre i Esbjerg, at Installatør Sørensen, Esbjerg, rejste et Erstatningskrav paa 5000 Kr. overfor De samvirkende Fagforbund og Dansk Elektrikerforbund, idet han paastod at have lidt et saadant Tab paa Grund af Blokaden.

Ved dette Sagsanlæg var der det mærkelige, at vedkommende Installatør var Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, og at denne, trods vor Henven-

delse om at foranledige Sagen behandlet for det rette Forum — Den faste Voldgiftsret —, alligevel støttede dens Medlem i, at Sagen skulde behandles ved de almindelige Domstole.

For Østre Landsret, som behandlede Sagen, nedlagde Fagforbundene Paastand paa, at Sagen afvistes, og ved Rettens Kendelse af 23. Februar 1928 blev denne Paastand ogsaa taget til Følge, og Sagsøgeren, Installatør Sørensen, dømtes til at betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Mod Forventning appellerede Sagsøgeren imidlertid til Højesteret for at faa Landsrettens Afvisningsdom underkendt.

Parterne enedes paa det første Møde i Højesteret, den 4. Juni 1928, om at behandle Sagen ved skriftlig Procedure, hvorved det ordnedes saaledes, at Overretssagfører Sundbo udarbejdede de skriftlige Indlæg for Fagforbundene, der derefter mødte i Højesteret ved Sekretær Knud V. Jensen og Forretningsfører Vald. Jensen.

For Installatør Sørensen fortes Sagen af Højesteretssagfører Albert V. Jørgensen.

Appellanten fremførte under Sagens Behandling, at Den faste Voldgiftsrets Virkeomraade er begrænset til visse Stridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, saaledes Sager til Afgørelse af Spørgsmaal om Overtrædelse af Septemberforliget og Sager til Afgørelse af Spørgsmaal om Overtrædelse af Overenskomster. Men Sagsøgeren paaberaaber sig ingen Overenskomstkrænkelse og ej heller, at der ved Dansk Elektrikerforbunds Strejke (Blokade) er sket noget Brud paa Septemberforliget. Han indrømmer tværtimod, at Konflikten er lovlig, og fremfører, at netop derfor henhører Sagen ikke under Den faste Voldgiftsret. Det, Installatør Sørensen da paaberaaber sig, er, at der til Konflikten har været knyttet visse Handlinger, der falder udenfor dens normale Omraade, specielt at man har forhindret ham i at udnytte sin egen Arbejdskraft ved under Trusel om Boykot at gøre Bygherrer bange for at benytte hans personlige Assistance.

Det, Sagsøgeren saaledes særligt gjorde gældende overfor Højesteret, var, at han krævede Ret til at faa en Landsretsafgørelse paa, om han var pligtig til at finde sig i Følgehandlinger af en iøvrigt lovligt etableret Konflikt.

Fra Fagforbundene blev gjort gældende, at Sagen drejer sig om Fortolkning af Septemberforliget, der giver Regler for, under hvilke Betingelser Parterne har Ret til at føre Arbejdskampe. En Arbejdskamp vil, saafremt den er ulovlig, være Brud paa Septemberforliget, og Sagen vil henhøre under Den faste Voldgiftsret, idet Parterne i H. t. Loven om Den faste Voldgiftsret vil være afskaaren fra Søgsmaal ved de almindelige Domstole, og det samme er Tilfældet, saafremt Appellanten paaberaaber sig Brud paa den almindelige Overenskomst med Dansk Elektrikerforbund.

Spørgsmaalet kan ikke være, hvorledes Appellanten begrunder, at Overenskomsten er krænket, men maa være, om Appellanten har Ret til at paaberaabe sig en Krænkelse af Overenskomsten, og denne Ret har han, og derfor er Søgsmaal ved andre Domstole end Den faste Voldgiftsret afskaaret.

Overfor Appellantens Paaberaabelse af, at Blokaden er ulovlig af andre end overenskomstmæssige Grunde, fordi der under Fagforbundenes Ansvar er fremsat Trusler om at gøre Bygherrerne bange for at benytte deres personlige Arbejdskraft, fremførtes det i Retten, at Blokadens Begreb sædvanligvis ogsaa omfatter Parternes gensidige Hindring af Modpartens personlige Arbejdsindsats.

En Boykotsituation har ikke foreligget. Dette kunde først blive Tilfældet, naar Appellanten havde meldt sig ud af Arbejdsgiverforeningen, hvis han havde ønsket at blive Svend for alene at benytte sin personlige Arbejdskraft og ikke »være Firma«.

De saaledes af Parterne nedlagte Paastande om henholdsvis Hjemvisning til Landsretten eller Stadfæstelse af Afvisningsdommen motiveredes overfor Højesteret gennem udførlige Indlæg, og Sagen paadømtes derefter den 21. December 1928, hvor Retten giver Appellanten Medhold ved at afsige følgende Dom:

Udskrift af Højesterets Domprotokol i Sagen Nr. 83/1928: Installatør Frokjær

Sørensen mod De samvirkende Fagforbund og Dansk Elektrikerforbund.

Stævning, dateret den 18. April 1928.

Ved Østre Landsrets Dom af 6. Marts 1928 blev kendt for Ret:

»Denne Sag afvises.

I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren Installatør C. F. Sørensen, Esbjerg, til de Sagsøgte De samvirkende Fagforbund og Dansk Elektrikerforbund 100 Kr. . . . . .«

Af Højesteret afsagdes Fredag den 21. December 1928 saalydende

Dom:

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Appellanten nedlagte Paastand om Sagens Hjemvisning støttes alene paa, at der til den overfor ham iværksatte Strejke (Blokade), som han erkender er i Overensstemmelse med Septemberforliget, har været knyttet visse Handlinger, der falder udenfor Strejkens (Blokadens) normale Omraade, gaaende ud paa at hindre ham i at udnytte sin Arbejdskraft, og at Spørgsmaalet om hans Ret til Erstatning i denne Anledning ikke berøres af de mellem Parterne bestaaende Overenskomster. Da der findes at maatte gives Appellanten Medhold heri, vil hans Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter, for saa vidt angaar denne Del af Sagen, findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Appellanten med 400 Kr.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag hjemvises. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler de Indstævnte, De samvirkende Fagforbund og Dansk Elektrikerforbund en for begge og begge for en, til Appellanten, Installatør Frøkjær Sørensen med 400 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Det kan herefter forventes, at Installatør Sørensen endnu en Gang søger Landsrettens Bistand til uden om Den faste Voldgiftsret at faa tilkendt en Erstatning for en lovlig Blokade.

Lønbevægelser og Konflikter.

Stenindustriarbejdere hos Møller & Handberg.

Paa Foranledning af Dansk Arbejdsmandsforbund afholdtes den 21. December et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen angaaende Beskæftigelse i Værkerne paa Bornholm af henholdsvis Medlemmer af Stenindustriarbejderforbundet eller Dansk Arbejdsmandsforbund.

Paa Foranledning af Dansk Arbejdsgiverforening var Stenindustriarbejderforbundet og De samvirkende Fagforbund repræsenterede.

Arbejdsmændenes Klage gik ud paa Overtrædelse af en Overenskomst indgaaet mellem de to Forbund og Stenhuggermesterforeningen, og da det ikke lykkedes at træffe en for Dansk Arbejdsmandsforbund tilfredsstillende Ordning, forbeholdt dette Forbund sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere paa Odense Staalskibsværft.

Paa et Fællesmøde den 10. Januar behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Maskinarbejdere paa Odense Staalskibsværft havde nægtet at udføre Overarbejde i ubegrænset Omfang.

Fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Side fremførtes, at man ikke vilde hindre Arbejderne i gennem deres Tillidsmand at træffe Aftale om Overarbejde i det hidtidige Omfang, naar en verserende Voldgiftssag samtidig bragtes ud af Verden, og at Spørgsmaalet om Overarbejdet paa Odense Staalskibsværft i det foreliggende Tilfælde maatte ordnes lokalt.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Mødet endte saaledes uden Resultat.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 ❋ KØBENHAVN DEN 2. FEBRUAR 1929 ❋ 25 AARGANG

Den faglige Situation.

April-Overenskomster, som er bragt i Orden.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet
har forlænget Overenskomsten med Billedskærerlavet i København, Dansk Provins-Billedskærerforening og Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre indtil 1. April 1930.

Ved Overenskomst-Forlængelsen opnaaedes Bortfald af den hidtidige Bestemmelse om Arbejde paa Skærtorsdag og Langfredag uden Overtidsbetaling, ligesom Pristalsreguleringen bortfaldt. Endvidere opnaaedes Overenskomst vedrørende obligatoriske Lærlingeprøver.

Dansk Brolæggerforbund.
Dette Forbund har faaet forlænget de for København og Provinsen gældende Overenskomster til 1930 samt Overenskomsten med Aalborg Entreprenorforening, der staar udenfor Dansk Arbejdsgiverforening.

Dansk Rebslageriarbejderforbund.
Forbundets Overenskomst med Foreningen af danske Rebslagerier er med enkelte Forbedringer i Arbejdernes Favør forlænget til 1. April 1930.

Dansk Skotøjarbejderforbund.
Ved en Urafstemning blandt de af Forbundets Medlemmer, som er beskæftigede ved Haandskomageri og Reparationsarbejde, er det vedtaget ikke at opsige den med Skomagermestrenes Landsorganisation, herunder Mesterforeningen for mekanisk Fodtøjsreparation. Da ogsaa Mestrene har undladt at opsige Overenskomsten, løber den uændret videre til 1. April 1930.

Snedkerforbundet i Danmark.
Ved Forhandling mellem Forbundet og Fællesforeningen af Danmark Snedkermestre enedes Parterne om at forny de nuværende Overenskomster paa de hidtidige Vilkaar og til Udløb 1. April 1930, saaledes at der nedsættes et Udvalg, der indenfor Overenskomstperioden skal søge Oplysninger, eventuelt opnaa Enighed om følgende Punkter:

1. Overenskomstmæssige Regler for Tillidsmandssystemet i Snedkerfaget.
2. Forbedrede Regler for Lærlingeforholdet i Faget.
3. Mere effektive Kontrolregler for Aftagen af Varer fra uorganiserede Virksomheder.
4. Spørgsmaalet om Værkstedsprislisternes Opsigelse i Overenskomstperioden paa Møbelfabrikkerne.
5. Ændringer i Reglerne for Bygningssnedkernes Voldgiftsret i København.
6. Landpengespørgsmaalet i Provinsen og Bygningssnedkerfaget i København.
7. Gennemsnitsfortjenesten i Møbelsnedkerfaget i København.

Ved Overenskomstens Forlængelse er Pristalsreguleringen bortfaldet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Mølleriarbejdere paa »Ota-Møllen« og Mariebo Dampmølle.

Dansk Mølleriarbejderforbund har klaget over, at A/S Ota-Møllen, Nakskov, og A/S Mariebo Dampmølle ikke holdt sig Overenskomsten og den pr. 28. December 1928 trufne Aftale efterrettelig. Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. Januar, hvor

man forhandlede om Sagen, enedes man om, at de nubestaaende Forhold paa de to Møller løber videre, uden at Forbundet derved erkender deres Retmæssighed, idet man forventer at faa Spørgsmaalet løst ved de forestaaende Overenskomstforhandlinger.

Forbundet forbeholdt sig iøvrigt paa Tidspunkt, man maatte finde belejligt, at indbringe Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret.

Sadelmagere hos Fr. Smiths Sønner i Holbæk.

Den 21. Januar afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund over, at Firmaet Fr. Smiths Sønner beskæftiger en ung Svend paa Timeløn, delvis ved Arbejde, der i Henhold til den gældende Overenskomst skal udføres paa Akkord.

Fællesmødet sluttede med, at Forbundet, paa Grund af samtlige foreliggende særegne Omstændigheder, indvilligede i, at det paagældende Forhold faar Lov til at bestaa indtil den 15. Marts d. A., fra hvilken Dato den omhandlede Svend skal aflønnes paa samme Maade som Virksomhedens øvrige Svende.

Skibsbyggere paa Nakskov Skibsværft. Resultatløst Møde angaaende Arbejdsstandsning.

Paa Nakskov Skibsværft har en Skibsbygger, der var Fører for et Skibsbyggersjak, handlet saa ukollegialt, at Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Nakskov havde set sig nødsaget til at ekskludere ham.

Da derefter samtlige Arbejdere paa Værftet nægtede at arbejde sammen med den paagældende Skibsbygger, og Ledelsen ikke straks vilde foretage Afskedigelse, standsedes Arbejdet, men genoptoges dog næste Dags Morgen.

Paa det i den Anledning afholdte Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen lykkedes det ikke at faa fjernet Uoverensstemmelsen, idet der fra Værftets Side stilledes store Krav om Erstatning for Standsningen, og Arbejdsgiverne har derefter forbeholdt sig videre Forfølgning af Sagen.

Stenindustriarbejdere hos A/S De forenede Granitbrud, Allinge.

Paa Foranledning af Dansk Stenindustriarbejderforbund afholdtes den 17. Januar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Der forelaa Klage over, at A/S De forenede Granitbrud, Allinge, ved Afskedigelse af 2 Mand havde tilbageholdt fortjent Arbejdsløn med den Motivering, at man agtede at rejse kriminel Tiltale mod de paagældende for at have krævet og faaet udbetalt Arbejdsløn for Perioder, hvor de ikke havde været paa Arbejdspladsen.

Den tilgodehavende Arbejdsløn var dog nu deponeret i Forbundet.

Man enedes paa Mødet om, at under Forudsætning af, at Aktieselskabet frafalder Krav om Tilbagebetaling af det deponerede Beløb og frafalder Retsforfølgning, vil Forbundet undlade at indbringe denne Afskedigelsessag for Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejdere paa Træskofabrikkerne.

I Juli Maaned rejste Træindustriarbejderforbundets Medlemmer, der var beskæftigede ved Haandarbejde paa Nørresundby Træskofabrik, Krav om Tillæg til Akkorderne. Ved de herom førte Forhandlinger oplystes det, at Akkordfortjenesten fra Marts 1927 til Marts 1928 var dalet fra 129 Øre til 106 Øre pr. Time, uanset at der i November var ydet et Tillæg paa 3 pCt.

De lokale Forhandlinger førte ikke til noget Resultat, hvorfor Forbundet maatte varsle Strejke for at faa Akkorderne hævet. En Strejke alene paa Nørresundby-Fabrikken vilde imidlertid være formaalsløs, da de fleste Fabrikker ejes af eet Selskab, og da Varerne sælges fra et Salgskontor, hvorfor der maatte etableres Strejke paa følgende Virksomheder fra den 18. Oktober: Hjørring Træskoforretning, Randers Trævarefabrik, Nørresundby, Vejle, Langeskov, Glostrup, Ringsted, Slagelse, Østergaards Træskofabrik i Nykøbing F. og Køge Trævarefabrik.

Arbejdsgiverforeningen protesterede vel mod Strejkens Lovlighed, men undlod at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. November enedes man om at forlænge den løbende Overenskomst i Træindustrien til 1. Februar 1930 paa følgende Vilkaar:

Der ydes nedenanførte Procenttillæg til Haandarbejderakkorder paa Træskofabrikkerne:

Glostrup, Nykøbing F. og Nørresundby 5 pCt.

Køge (for Bazartræsko), Ringsted, Næstved og Langeskov 4 pCt.

Slagelse, Vejle, Hinnerup og Randers 3 pCt.

Vedtagelsen er truffen under Forbehold af Organisationernes efterfølgende Godkendelse. Denne skal foreligge senest Onsdag den 28. November 1928.

Saafremt Organisationerne godkender den her trufne Ordning, hæves Strejken paa Træskofabrikkerne straks.

Efter at begge Parter havde tiltraadt Overenskomsten, genoptoges Arbejdet den 30. November. Strejken havde saaledes varet i 6 Uger.

Hermed skulde man med god Grund tro, at Sagen var afgjort, men Fabrikantforeningen har villet det anderledes, idet de hævder, at de forhøjede Akkordpriser først skal træde i Kraft fra 1. Februar og ikke som af Forbundet hævdet fra Strejkens Afslutning.

Om dette Spørgsmaal har der været afholdt et resultatløst Fællesmøde den 22. December, hvorefter Sagen af De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne er indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden i Danmark, December 1928.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af December Maaned 1928 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt December Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af December var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 25,0 pCt. mod 17,6 pCt. ved Udgangen af November. Stigningen var størst for Arbejdsmænd i Provinsen og Gruppen »Anden Industri m. v.«, for hvilken sidste Gruppe midlertidig Lukning af en Del Virksomheder mellem Jul og Nytaar særlig var medvirkende til Stigningen.

	Antal Arbejdere Sept. 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Dec. 1928	*) Nov. 1928	Okt. 1928	Spt. 1928	Dec. 1927
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri	11909	28,5	23,0	15,5	9,6	41,6
Anden Industri m. v.	69119	21,2	14,6	13,6	12,8	23,8
Handel	5473	8,8	9,0	9,4	9,2	11,0
Arbejdsmd.	31191	16,6	13,6	11,9	9,3	19,4
Ialt	117692	20,1	14,9	13,1	11,4	23,8
Provinsen:						
Bygnings-Industri	20020	47,3	29,6	19,9	13,4	65,8
Anden Industri m. v.	59539	21,6	15,6	14,0	13,3	29,6
Handel	6785	10,3	10,9	11,0	10,7	13,0
Arbejdsmd.	67445	31,4	21,3	16,6	12,3	38,4
Ialt	153789	28,8	19,7	15,8	12,8	37,5
Hele Landet	271481	25,0	17,6	14,5	12,2	31,6

*) Foreløbige Tal.

Sammenlignet med December 1927 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af December 1928 en Del mindre for samtlige Grupper i ovenstaaende Tabel, særlig for Bygningsindustri og »Anden Industri m. v.« i Provinsen. Som Helhed var Arbejdsløsheden ved Udgangen af 1928 lavere end ved Udgangen af de tre foregaaende Aar, men højere end ved Udgangen af 1923 og 1924. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var der for Arbejdsløsheden ved Udgangen af 1928 en Stigning til noget under det dobbelte.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maa-

nederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.	1927 pCt.	1928 pCt.
Januar...	21,8	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6
Februar..	23,1	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9
Marts	15,6	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3
April.....	11,0	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6
Maj.....	8,9	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0
Juni	8,1	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5
Juli.....	7,5	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6
August...	8,0	5,6	9,8	16,8	16,4	13,0
September	7,7	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2
Oktober..	8,0	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5
November	12,1	9,3	20,5	22,4	21,8	17,6
December	19,6	17,1	31,7	32,2	31,6	25,0

International Oversigt over Arbejdsløsheden i de forskellige Lande i Europa.

Af nedenstaaende Oversigt, som væsentlig omfatter de sidste Maaneder af Aaret 1928, fremgaar det, at Arbejdsløshedstallene næsten overalt opviser den sædvanlige, af Aarstiden betingede Stigning. Sammenholdt med den tilsvarende Maaned i det foregaaende Aar viser det sig imidlertid, at der i næsten alle Lande kan noteres en Nedgang i Arbejdsløsheden. I de nedenfor opførte 19 Lande opviser kun Arbejdsløshedstallene for Storbritannien og Tyskland en nævneværdig Stigning, mens Tilstanden paa Arbejdsmarkedet i de øvrige Lande enten er næsten uforandret eller former sig mere eller mindre gunstig. Paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger giver vi følgende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i forskellige Lande:

Belgien: Ifølge de foreliggende Beretninger fra 165 Arbejdsløshedskasser med et samlet Medlemsantal af 626.876 Personer, var ved Udgangen af November 3497 eller 0,6 pCt. af Medlemmerne helt og 13.832 eller 2,2 pCt. delvis arbejdsløse. De tilsvarende Procentsatser var den foregaaende Maaned 0,6 og 3,5, ved Udgangen af November 1927 1,4 og 3,4.

Tyskland: I Tiden fra 15. til 31. December er Antallet af de i Arbejdsløshedsforsikringen understøttede Arbejdsløse steget fra 1.300.000 til 1.702.000 eller med 34½ pCt. I Kriseunderstøttelsen steg Antallet understøttede Arbejdsløse i det samme Tidsrum fra 116.800 til 127.400. Sammenholdt med Tallene pr. 31. December 1927 er Antallet af understøttede Arbejdsløse steget med ialt 500.000. Ifølge den af den tyske Landsorganisation foretagne Arbejdsløshedsopgørelse var ved Udgangen af December Maaned i 9962 indberettende Forbundsafdelinger med ialt 4.137.844 Medlemmer 689.853 eller 16,7 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse. Den foregaaende Maaned var Tallet 391.744 eller 9,4 pCt. Antallet af Korttidsarbejdere var 290.517 eller 7 pCt. af Medlemsantallet mod 292.985 eller 7,1 pCt. ved Udgangen af November. Den 31. December 1927 fandtes der 12,9 pCt. Arbejdsløse og 3 pCt. Korttidsarbejdere.

Estland: Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger i de større Byer tilmeldte Arbejdsløse var ved Udgangen af Oktober Maaned 1561 mod 706 i den foregaaende Maaned og 2864 ved Udgangen af Oktober 1927.

Frankrig: Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldte Arbejdsløse var den 1. December 1928 11.457 mod 10.704 i den foregaaende Maaned og 13.200 i December 1927.

Finland: Ifølge Beretning fra de offentlige Arbejdsanvisninger i de større Byer var der ved Udgangen af November Maaned 1928 tilmeldt 2978 Arbejdsløse mod 1600 den foregaaende Maaned og 2447 ved Udgangen af November 1927.

Storbritannien: Af de omtrent 12 Millioner mod Arbejdsløshed forsikrede Personer var den 17. December 11,2 pCt. helt arbejdsløse mod 12,2 i den foregaaende Maaned og 9,8 pCt. ved Udgangen af December 1927. I Slutningen af December 1928 var Antallet af Arbejdsløse i hele Landet 1.520.000 mod 1.271.122 ved Udgangen af December 1927.

Holland: Ifølge Beretninger fra subventionerede Arbejdsløshedskasser med rundt 300.000 Medlemmer var ved Udgangen af November 6,2 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse mod 5,7 pCt. i den foregaaende Maaned og 8,3 pCt. ved Udgangen af November 1927. Ved Udgangen af November 1928 var der ved de 41 vigtigste Arbejdsanvisninger i Landet tilmeldt 60.245 arbejdssøgende Mænd og 7487 Kvinder.

Italien: Ved de offentlige Arbejdsanvisninger var der ved Udgangen af Oktober tilmeldt 282.379 helt Arbejds-

løse og 25.639 delvis Arbejdsløse. I den foregaaende Maaned var de tilsvarende Tal 268.883 og 28.746, ved Udgangen af November 1927 332.240 og 130.130. Antallet understøttede Arbejdsløse var i November 1928 76.007.

Irland: I det 3. Kvartal var af 245.613 mod Arbejdsløshed forsikrede Personer 9,3 pCt. arbejdsløse mod 10,8 pCt. i det foregaaende Kvartal og 11 pCt. i det tredje Kvartal 1927.

Letland: Ved Arbejdsanvisningerne i de større Byer var der ved Udgangen af Oktober tilmeldt 5179 Arbejdsløse mod 1914 i den foregaaende Maaned og 3662 ved Udgangen af Oktober 1927.

Norge: Den 15. December 1928 var der ved 48 offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 24.223 Arbejdsløse mod 23.033 den 15. November og 28.000 den 15. December 1927.

Østrig: Ved Udgangen af December 1928 androg Antallet af understøttede Arbejdsløse i hele Østrig 202.658 eller ca. 23.000 flere end i Midten af Maaneden. Ved Udgangen af December 1927 fandtes der 207.100 understøttede Arbejdsløse.

Polen: Den 1. December 1928 var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 97.414 Arbejdsløse mod 81.195 den 3. November og 133.000 i November 1927.

Rusland: Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldte Arbejdsløse var den 1. Oktober 1.344.000 mod 1.482.000 ved Udgangen af Februar og 1.500.00 den 1. Oktober 1927.

Svejts: Antallet tilmeldte Arbejdsløse ved de offentlige Arbejdsanvisninger var ved Udgangen af November 9571 mod 7636 i den foregaaende Maaned og 12.079 ved Udgangen af November 1927.

Sverige: Af 297.798 Medlemmer i Fagforeninger, der har indberettet om Arbejdsløsheden, var ved Udgangen af Oktober 27.008 eller 9,1 pCt. arbejdsløse mod 7,7 pCt. i den foregaaende Maaned og 10,4 pCt. ved Udgangen af Oktober 1927.

Czekoslovakiet: Ved Udgangen af September erholdt 16.304 eller 1,5 pCt. af Medlemmerne i Fagforeningernes Arbejdsløshedskasser Understøttelse mod 1,4 pCt. i den foregaaende Maaned og 1,8 pCt. ved Udgangen af Februar 1928. I September var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 34.000 Arbejdsløse mod 32.485 i den foregaaende Maaned og 37.634 i September 1927.

Ungarn: Af rundt 150.000 Medlemmer i de Fagforeninger, som har indsendt Oplysninger om Arbejdsløsheden, var ved Udgangen af Oktober 12.112 eller 8 pCt. arbejdsløse mod 8,3 pCt. i den foregaaende Maaned og 6,6 pCt. i Oktober 1927. (I. F. C.)

Internationale Meddelelser.

Den norske Landsorganisations internationale Forbindelser.

Repræsentantskabet i den faglige Landsorganisation i Norge behandlede ved sit Møde den 7. Januar bl. a. ogsaa Spørgsmaalet om Gensidighedsaftalen mellem de faglige Hovedorganisationer i Norge, Finland og Rusland. Paa Sekretariatets Forslag vedtoges det med 62 mod 18 Stemmer at lade dette Spørgsmaal hvile foreløbigt, da Forudsætningerne for Afslutning af en Gensidighedsoverenskomst ikke er til Stede«.

Dermed er et Spørgsmaal, som i lang Tid har holdt Sindene i Bevægelse i Norge og tildels ogsaa i de andre skandinaviske Lande, foreløbig bragt ud af Verden. De Personer, som paa den sidste norske Fagforeningskongres saboterede Sekretariatets Forslag om Tilslutning til Amsterdam Internationale og fik trumfet deres Forslag om Gensidighedsaftalen med Russerne igennem, har faaet en eftertrykkelig Tilrettevisning, thi Udviklingen af hele denne Sag har vist, at Sekretariatet havde Ret i sin Bedømmelse af Muligheden for en international faglig Samling. Tilmed bliver disse Folk nu overøst med Haans- og Skældsord af de russiske Fagforeningsførere og disses Meningsfæller i Norge. De Forhandlinger, der er ført mellem de enkelte norske og russiske Forbund angaaende Afslutning af lignende Gensidighedaftaler, har endvidere vist, at det aldeles ikke er Russerne om at gøre at faa Adgang til de resp. internationale Fagsekretariater, men at det for dem kun drejer sig om, gennem Dannelse af saakaldte Enheds-,

Venskabs- og Samarbejdskomiteer og Indkaldelse af Enhedskonferencer at skabe Mulighed for yderligere Splittelse og Opløsning af den internationale Bevægelse.

I det store hele kan det saaledes konstateres, at de ivrige Bestræbelser, som Russerne efter Opløsningen af den engelsk-russiske Komité har udfoldet i Skandinavien, og som tilsigtede at benytte de skandinaviske Fagorganisationer i Moskvas Kamp mod den socialdemokratisk orienterede Fagbevægelse, er slaaet grundigt fejl. Russerne er derfor nu som før henvist til Hjælpen fra deres betalte Haandlangere, som i de forskellige Lande søger at dække over deres Magtløshed ved at smæde, nedrakke og mistænkeliggøre Fagbevægelsen og dens valgte Førere.

(I. F. C.)

Reorganisation af den svenske Arbejdsgiverforening.

Den svenske Arbejdsgiverforening har besluttet at omdanne sin Organisationsform. Arbejdsgiverforeningerne i hinanden nærstaaende Fag skal i Henhold til de nye Love forenes i fastere Sammenslutninger, kaldet Faggrupper. Til en Begyndelse har man tænkt sig 5 saadanne Faggrupper, nemlig for Savværks-, Papirmasse- og Papirindustrien, Maskin- og den øvrige Jernindustri, Tekstil- og Beklædningsindustrien, Byggningsindustrien og de hermed beslægtede Fag samt Næringsmiddelindustrien. Faggrupperne har ikke Ret til at træffe Beslutninger angaaende de enkelte Arbejdsgiverforeningers Anliggender. Men der skal dog plejes Samraad i alle vigtige Spørgsmaal.

(I. F. C.)

Glædelig Fremgang for den svejtsiske Fagbevægelse.

Den svejtsiske Landsorganisations Organ »Gewerkschaftskorrespondent« giver i sit første Nummer af 1929 en Oversigt over den svejtsiske Fagbevægelses øjeblikkelige Stilling. Det hedder bl. a., »at den svejtsiske Arbejderbevægelse har gennemgaaet en glædelig Udvikling i 1928. Fagforeningerne har ikke blot været i Stand til at bevare den Tilvækst af 12.000 Medlemmer, der blev opnaaet i det forrige Aar, men kunde desuden notere en betydelig Stigning i Medlemsantallet. Fagbevægelsens Styrkelse fremgaar dog ikke blot af den talmæssige Tilvækst, men giver sig tillige Udtryk i Medlemmernes større Selvtillid. Kampene mod Arbejdsgivernes Forsøg paa at forringe Arbejdsbetingelserne blev ført med stor Udholdenhed. Med godt Resultat blev der ligeledes kæmpet om nye Stillinger, navnlig om at skaffe større Andel i den nationale Velstand«.

Til de vigtigste Programpunkter ved det fremtidige Arbejde regnes »Forhøjelse af Sociallønnen«, der er »betinget af de forandrede Produktionsmetoder«. Endvidere maa Arbejderne i større Udstrækning end hidtil bekymre sig om Arbejdsmetoderne i den Virksomhed, hvor de er beskæftigede. Dertil hører først og fremmest Medbestemmelsesret indenfor Bedriften og ved Ordningen af Arbejdsbetingelserne. Naturligvis er det ikke nok at paavise disse Fordringers Berettigelse. De kan kun virkeliggøres paa Baggrund af en stærk Fagorganisation. Vi maa derfor i det nye Aar ufortrødent fortsætte Arbejdet for vore Medlemmers Oplysning og Skoling, saaledes at de ikke kun er Konjunkturmedlemmer, men trofaste og paalidelige Medkæmpere. Arbejderbevægelsen staar og falder med det faglige Hverdagsarbejde, der forrettes af Hundreder og Tusinder af vore Medlemmer, samt med den Offervillighed og Solidaritet, som alle Medlemmer maa lægge for Dagen. Dette er Kræfter, som Arbejdsgiverne selv med rigelige Pengemidler ikke kan erhverve sig.

(I. F. C.)

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Januar Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... -*Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Februar 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran Ordet* »...-Forbundets« skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger »Bager-«, Bogbinderforbundets Afdelinger »Bogbinder-« o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdel. i *udfyldes med Byens Navn.*

F. E. Bording København

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 ❋ KØBENHAVN DEN 9. FEBRUAR 1929 ❋ 25 AARGANG

Gør din Pligt.

Det er et godt gammelt Fagforeningsord, som fra Hundreder af vore røde Faner luer os i Møde. Det er som en fælles Tankes Udtryk de kendte Ord vajer for vore Øjne, naar de rettes mod den blodrøde Dug, og deres Betydning og Indflydelse kan næppe overvurderes.

Men Fanerne er ikke fremme hver Dag, og naar de staar i Krogen med deres skærmende Læderdække, skjulende saavel Farver som Inskription, sker det vel at deres Bud glider i Baggrunden.

Livet er svært at leve, og der er mange Maader at løse dets daglige Opgave paa. Ikke alle er i Besiddelse af den stærke indre Tro paa deres Livssags Storhed, og ikke heller alle er i Besiddelse af den levende Kraft, der skal til, for daglig at rejse sig aandelig rank og ubesejret med Øjet mod Fremtidsmaalet; medens Daglivets Kampe glider i Skygge. Men derved bliver Kampen blot sværere og mere haabløs!

Det gælder her, om det gælder nogen Steder, at have sin Følelse af at gøre sin Pligt i Behold. Ingen anden Følelse end denne at have gjort sin Pligt giver Ro og Hvile, til at genopbygge det Dagen har nedbrudt.

Vore Fagorganisationer kræver dagligt Pligtofre, og de ydes beredvilligt, Dag for Dag og Aar efter Aar, af Tusinder af os. Men det gælder om, at man i den rette Forstaaelse af vore Fagorganisationers Vilkaar for at udøve deres Mission, ogsaa er klar over hvor langt Pligten rækker.

Hvem af os kender ikke en og anden udmærket Fagfælle, som med sikker Tro, ja med Begejstring, paatager sig det ofte utaknemmelige Organisationsarbejde, og lider baade sjælelige og økonomiske Forfølgelser derfor — Aar efter Aar, — men som saasnart Talen er om det politiske Arbejde, er kold og uinteresseret og pludseligt her viser en helt anden tilbagetrukken og lunken Holdning.

Det er som saadanne Kammerater har specialiseret sig eller er ensidigt udviklede. De er sjæleligt set enøjede.

Det skyldes ganske aabenlyst Mangel paa Vidsyn og Viden om hvad det daglige Liv kræver af os og vore Organisationer.

Intet er saa galt, det er dog godt for noget, og Madsen-Mygdal og alle hans Venstrefæller har ved deres sidste politiske Arbejde givet os et særdeles godt Agitationsvaaben i Hænde.

Jeg tænker her paa Loven om Arbejds- og Erhvervsfriheden. —

Der findes ikke en eneste Fagforeningsmand i Landet, der blot et Øjeblik mere er i Tvivl om, hvad der af politisk Arbejde kan udføres til Skade for vore faglige Organisationer.

Men kan der politisk gøres Skade og lægges os Hindringer i Vejen, kan der naturligvis ogsaa, — med et andet politisk Magtforhold, — gøres Gavn og ryddes Vej for Fagbevægelsen ved at deltage i Politik.

Det er Madsen-Mygdals og Exellence Kraghs Bedriftter, der i de sidste Par Aar har udfoldet sig som en storslaaet Bevisførelse for Sandheden i Paastanden om, at Fagorganisationerne er levende interesserede i alt politisk Liv, og at den Arbejder, der ikke lige saa fuldt tager sin Del af dette Arbejde som af sine Fagforeningsopgaver, med den ene Haand lægger Hindringer op

for det banebrydende Arbejde han utrættelig prøver at udføre med den anden Haand.

At enhver Arbejder, der i Kraft af sine Kammeraters Tillid er i Spidsen for sin Organisation — stor eller lille, — er klar over dette er ikke nok. De Vanskeligheder han her møder, maa han ogsaa gøre sine Kammerater klar over.

Nu trækker det op til den store landsomfattende kommunalpolitiske Kampagne. Tillidsposter skal besættes i Hundreder af Kommuner, og om alle disse Poster gælder det, at hver eneste arbejderfjendtlig eller blot organisationslunken Mand paa disse Poster, er en Hindring for vore Fagorganisationers fulde Udnyttelse, er en Hindring for, at der ydes Arbejdernes Hjem den Støtte, der kan ydes dem i Kampen for Tilværelsen.

Men dette betyder, at Fagorganisationernes Medlemmer derved bliver i daarlig Kondition til deres faglige Kamp. Det betyder i mangfoldige Tilfælde, at den sidste Gnist slukkes, og Troens Arnested bliver en kold, smudsig Krog fuld af Slagger, som ødelægger saavel Skønheden som Farbarheden paa vor Vej frem mod et lysere og bedre Samfund.

Til at gøre sin Pligt mod sin Fagorganisstion hører derfor ogsaa at værne den mod disse politiske og kommunale Hindringer og Ødelæggelser. Naar man har gjort denne Pligt, ikke blot for sit eget Vedkommende, men ogsaa hver efter sin Evne har bidraget til at faa sine mere lunkne Fagfæller og Kammerater til at gøre deres, saa er Tiden inde til, at Fanens Ord kan faa Betydning ogsaa for deres sidste Afsnits Vedkommende, saa kan man — kræve sin Ret.

Derfor lover vi Faforeningsfolk hinanden at gøre vor Pligt alle som een nu ved de kommunale Valg.

Saa kan vi bagefter kræve vor Ret. Men heller ikke før! *Leis.*

Den faglige Situation.

Bogbinderforbundets Overenskomstforhold i Orden.

Den 15. Januar d. A. afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde hvor man forhandlede om Bogbinderforbundets Overenskomster med Bogbinderlauget, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen, Foreningen af Arbejdsgivere i Papirvareindustrien og Papæskefabrikkerne.

Der opnaaedes ikke Enighed hvad Papæskefabrikkerne angik, og da Arbejdsgiverne fastholdt det Standpunkt, at man hvad A/S Schouw angik, maatte forbeholde sig at gennemføre en Arbejdstid paa 8 Timer daglig uden Weeckend fra 1. Februar 1930, saafremt Dansk Typografforbund ikke forlængede den givne Dispensation, afbrødes Forhandlingerne.

Den 29. Januar genoptoges de afbrudte Forhandlinger og det lykkedes da at opnaa Enighed om at forlænge Overenskomsterne til 1. April 1930 med følgende Ændringer:

Bogbinderlauget og Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne.

1. § 10, 9. Stk., 1. Linie ændres til: »Parterne er enige om følgende Elevskala, som beregnes efter Gennemsnitsantallet af udlærte Kvinder i det foregaaende Kalenderaar.«
2. De Punkter i Akkordpriskuranten, som er fremdraget paa Mødet den 10. Januar, henvises til Tarifudvalget.
3. Parterne er enige om at nedsætte et Udvalg, der skal udrede Spørgsmaalet »Anerkendte Tillidsmænd«. Udvalgets Arbejde skal forelægges ved næste Overenskomstforhandling.

Papirvareindustrien.

1. Til Afsnittet vedrørende *Broncering* og *Afstøvning* tilføjes: »Ved Bronceafstøvning i Timeløn betales 20 Øre mere pr. Time.«
2. Det angaaende Posefabrikkerne i Henhold til Aftale nedsatte Tarifudvalg udvides til at omfatte hele Papirvareindustrien.
3. A/S Schouw & Co. forpligter sig til at bibeholde den nuværende Arbejdstid efter 1. Februar 1930, med mindre dette umuliggøres ved Indgriben af Dansk Typografforbund. For saa vidt dette skulde ske, skal Firmaet være berettiget til at overgaa til almindelig 8 Timers Arbejdsdag fra 1. Februar 1930. Den nuværende Præmieordning bibeholdes — ogsaa for Lørdagen — i indeværende Over-

enskomstperiode, dog at der, for saa vidt Firmaets Arbejdstid forandres fra 1. Februar 1930, straks derefter optages Forhandling om en Omregulering af Præmiesystemet fra næste Overenskomstperiode.

For saa vidt der i Overenskomstperioden indføres nye Maskiner eller nye Arbejdsmetoder, skal der optages Forhandling om Fastsættelser af Præmiesatser herfor.

Saafremt et lignende Forhold som hos A/S Schouw & Co. er til Stede hos andre Firmaer under Papirvareindustrien, skal der for disse gælde samme Ordning som for A/S Schouw & Co.

Københavns Papæskefabrikantforening.

1. § 4 affattes saaledes: »Tiden for Uddannelse af Elever sættes til 1/2 Aar, og af samtlige Arbejdere maa højst en Tredjedel være Elever, over 18 uddannede 1 Elev for hver 4, for saa vidt Fagforeningen har disponibel Arbejdskraft. Naar Arbejdet udføres i Akkord, lønnes dette efter Akkordpriskuranten eller efter Aftaleakkorderne for Arbejde, som ikke staar i Priskuranten, uanset de paagældende Kvinders Alder«.
2. Elevskalaen beregnes efter Gennemsnitsantallet af udlærte Kvinder i det foregaaende Kalenderaar.
3. Man er endvidere enig om, at A/S Columbus Emballage overføres til Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien for de Arbejdere, der ikke beskæftiges ved Fremstilling af Æsker.

De for Københavns Papæskefabrikantforening vedtagne Ændringer gælder ikke for Centralforeningens Medlemmer, idet Centralforeningens Overenskomst paa dette Punkt forlænges uforandret.

Foranstaaende Ændringer træder i Kraft fra og med 1. April d. A.

Bristede Overenskomstforhandlinger.

Opsagte Overenskomster.

Keramisk Forbund.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 31. Januar forhandledes med Hovedorganisationernes Bistand om en Forlængelse af Overenskomsterne i den keramiske Industri, omfattende Kunstfabrikkerne, de tekniske Porcelænsfabrikker og Pottemagerierne.

Det lykkedes ikke at naa til Enighed om de fremtidige Overenskomstforhold, hvorefter vort Forretningsudvalg paa Forbundets Vegne har opsagt de bestaaende Overenskomster for alle tre Grupper til Ophør 1. Maj d. A.

Kvindeligt Arbejderforbund.

Den 30. Januar d. A. blev der afholdt et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken for at forhandle om en Del Overenskomster, som Forbundet har indgaaet med en Række Enkeltvirksomheder.

Da det ikke paa Mødet lykkedes at opnaa Enighed om Forlængelser af disse Overenskomster, har vort Forretningsudvalg opsagt følgende Overenskomster mellem Forbundet og

C. Reiermanns Papfabrik (1. April),

Firmaet M. Kragelunds Fabrikker, Aalborg,

A/S N. N. Blumensaadts Fabrikker, Odense og

A/S Worning & Petersen, Vejle.

De tre sidstnævnte til Ophør 1. Maj d. A.

Dansk Arbejdsgiverforening har opsagt Forbundets Overenskomster med

A/S Sækkelejekompagniet, København, Aalborg og Odense,

A/S Taxamotorkompagniet og

Københavns Fjerrenseri.

Landarbejderforbundet.

Den 5. Februar blev der i Arbejdsgiverforeningen forhandlet om Landarbejderforbundets Overenskomster med de forskellige Arbejdsgiverforeninger for Land- og Skovbrug.

Der opnaaedes ikke Enighed om Forlængelse af Landbrugs-Overenskomsterne og Parterne skiltes uden at aftale nyt Møde.

Overenskomsterne der udløber 1. Maj d. A. er nu opsagte af De samvirkende Fagforbund.

Overenskomsten for Skovbrugsarbejde, der blev bragt i Orden ved Forligsmandens Medvirken i Oktober Maaned d. A. og som kunde opsiges til Ophør 1. Maj i Aar, løber uændret videre til 1. Maj 1930.

Skand. Sadelmager- og Tapetserer-forbund.

Overenskomstforhold blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Januar, uden at der opnaaedes Enighed om Forlængelse af Forbundets forskellige Overenskomster, hvorimod man enedes om at udskyde Fristen for Overenskomsternes Opsigelse til 1. Febr. d. A. for at give Organisationerne Lejlighed til endnu en Gang at forsøge paa at opnaa en Ordning af Overenskomstforholdene.

Den 28. Januar blev der atter afholdt et Forhandlingsmøde i Arbejdsgiverforeningen, men heller ikke paa dette Møde lykkedes det at naa til Enighed om Overenskomstforlængelse.

Vort Forretningsudvalg har derefter opsagt samtlige Overenskomster i Faget.

Martin Olsens Mindesmærke.

Som det vil erindres vedtog Generalforsamlingen i Maj Maaned f. A. enstemmig at rejse et Mindesmærke paa vor tidligere Formand Martin Olsens Grav.

Et saadant Mindesmærke er nu i Løbet af Sommeren og Efteraaret blevet udført af Stenindustriarbejderforbundets kooperative Stenhuggeri, og blev afsløret ved en smuk Højtidelig. hed Søndag den 13. Januar.

Paa denne Dag samledes ved Gravstedet en Kreds af Martin Olsens Partifæller, navnlig de, der havde staaet ham nær i hans Virksomhed som De samvirkende Fagforbunds Formand, men ogsaa en Skare af hans Partifæller paa Rigsdagen samt Repræsentanter for Kommunalbestyrelsen og fra Den socialdemokratiske Forening i 8. Kreds, hvilken Kreds Martin Olsen havde repræsenteret i Folketinget, havde givet møde.

Formanden for De samv. Fagforbund, *Vilhelm Nygaard*, foretog Afsløringen og udtalte:

Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling blev det enstemmigt vedtaget at rejse et Mindesmærke over Martin Olsen. Og med Rette. Martin Olsen var den fødte Fører, der i de faa Aar, det forundtes ham at staa i Spidsen for vor faglige Hovedorganisation, ydede en stor Indsats. Da hans Forgænger, Maler Jensen, i 1903 blev Borgmester, var man ikke et Øjeblik i Tvivl om, at Martin Olsen burde være hans Efterfølger. Hans Helbred holdt desværre ikke til det anstrengende Arbejde, og han maatte forlade os for at gaa over i en roligere Virksomhed. Jeg takker ham i Dag paa de organiserede Arbejderes Vegne for hans betydelige Indsats og overgiver dette Mindesmærke i hans Families Varetægt.

Dækket faldt derefter for Monumentet, og Vilhelm Nygaard nedlagde paa De samvirkende Fagforbunds Vegne en Buket mørkerøse Roser paa Graven. Snedkerforbundets Formand, *Martin Petersen*, udtalte: For 55 Aar siden forlod Martin Olsen Vejle som udlært Snedkersvend og drog ud i Verden for at uddanne sig. Han lærte mangt og meget, men han lærte ogsaa én Ting, der senere prægede hans Livsgerning: En Forstaaelse og Kærlighed til de daarligst stillede i Samfundet. Han lærte deres Sange og Sprog og modnedes efterhaanden til at tage Kampen op for at forbedre sine Klassefællers Kaar. Vi siger ham Tak herfor. De, som standser ved denne Sten, vil mindes Martin Olsens ranke Ryg, hans stærke Villie og klare Tankegang. Æret være hans Minde!

Ogsaa Martin Petersen nedlagde paa sin Organisations Vegne en Rosendekoration paa Graven.

Formanden for 8. Kreds Socialdemokratisk Forening, Rodemester *Friis*, nedlagde en Dekoration, forestillende et Anker, ved Mindesmærket, og bragte en Hilsen og Tak fra Partifæller i denne Kreds.

Det anseelige Gravmæle optager hele Gravens Bagside.

Midterpartiet, en høj, poleret Granitsten, bærer følgende Indskrift under et Timeglas, der er udhugget i Stenen:

Landstingsmand,
Formand for »De samv. Fagforbund«
1903—1909
Martin Olsen
Født 5. Februar 1853
Død 28. April 1926
Rejst af De samvirkende Fagforbund.

Internationale Meddelelser.

Omkring Arbejdsfredsspørgsmaalet.

En amerikansk Storindustridrivendes 10 Bud.

Charles M. Schwab, Formanden for Arbejdsgiverforeningen i den amerikanske Jern- og Staalindustri, har udarbejdet 10 Bud for sine Kolleger i Arbejdsgiververdenen, i hvilke han siger, hvad de har at gøre for at holde De forenede Stater paa det nuværende Velstandstrin. Den amerikanske Sværindustris førende Mand konstaterer først, at den amerikanske Forretningsverden maa regne med, at den økonomiske Opgangsperiode ikke kan vedvare i det uendelige og at det store Problem nu maa bestaa i at stabilisere Erhvervslivets nuværende gode Tilstand. »Naturligvis er ingen i Besiddelse af et ufejlbart Recept for varige Resultater, men jeg ønsker alligevel at sige enkelte principielle Sandheder, som kan være til almindelig Nytte. Følgende er de 10 Bud, som efter min Mening danner Nøglen til varig Velstand: 1) Betal dine Arbejdere de højest mulige Lønninger. Det økonomiske Resultat er i høj Grad afhængig af gode Lønninger. 2) Betragt Arbejderne som Partner i Virksomheden. Den gode Forretningsgang er i højere Grad afhængig af menneskelige Forbindelser end af Pengenes og Maskinernes Organisation. 3) Led din Virksomhed i Offentlighedens fulde Lys. Fra offentlig Tillid til offentlig Fordægtigelse er kun et Skridt. 4) Tænk altid paa, at Loven om Tilbud og Efterspørgsel er ubønhørlig. Det er godt at huske paa, at der ikke foreligger nogen Nødvendighed til Overproduktion. 5) Tænk paa Ordsproget: At leve og lade andre leve. Selv de mest fremskredne Industrier kan ikke tillade, at de tilbagestaaende Industrier bliver for langt tilbage. Skal den økonomiske Velfærd vare ved, maa den være ensartet Fordelt. 6) Tag vel imod nye Ideer. Dersom vi vil gøre en Sag permanent, maa vi altid være forberedt paa en Vekslen. 7) Giv dig aldrig tilfreds med det engang opnaaede. Forfængelighed og Ligegyldighed tjener ikke Fremskridtet, 8) Driv din Virksomhed saa økonomisk som muligt, Prissænkninger, Overkapitalisering og uøkonomiske Fordelingsmetoder tilføjer Forretningen og Forbrugerne lige saa megen Skade, som kunstige Prisfastsættelser og Monopoler. 9) Tænk og se forud. Det er lettere at undgaa et Tilbageslag end at gøre dette godt igen. 10) Vær lystig og lad det Princip være bestemmende for dit Arbejde, at Hovedformaalet med al Erhverv er at fremme Menneskenes Velgaaende«.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1222.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Januar 1929 i Sag Nr. 1222: Murerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Jylland og denne igen for Murermester J. M. Haugaard, Aarhus.

Lørdag den 11. August f. A. standsede Arbejdsmændene hos Murermester J. M. Haugaard, Aarhus, Arbejdet, hvilket atter havde til Følge, at de 12 Svende, som var beskæftigede i Akkord ved det paagældende Byggearbejde, blev ledige. Ved Den faste Voldgiftsrets foreløbige Kendelse af 25. August f. A. i Sag Nr. 1197 udtalte Retten, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at Arbejdet skulde genoptages den 27. s. M., hvilket ogsaa skete, hvorhos der ved den endelige Kendelse af 12. September f. A. blev paalagt Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus en Ordensbod til Arbejdsgiverforeningen paa 800 Kr.

Da de paagældende Svende — som nævnt — blev ledige den 11. August, henvendte de sig straks til Haugaard med Krav om enten at faa anvist andet Arbejde eller faa Erstatning for den Tid, de uden egen Skyld maatte gaa ledige. Haugaard anviste da nogle af Svendene andet Arbejde, men nægtede den 17. August at yde »Spadserepenge« til de Svende, som ikke havde faaet anvist andet Arbejde. Den 18. August meddelte Afdelingsformanden Haugaard, at Svendene nu forlangte Akkorden opmaalt og afregnet, for at de kunde blive løst fra deres Forpligtelser til at fortsætte Arbejdet, naar Arbejdsstandsningen var ophørt, men herimod protesterede Haugaard. — Da Arbejds-

standsningen ophørte den 27. August, fortsatte Svendene paany det af dem paabegyndte Akkordarbejde; de havde ialt gaaet ledige i 823 Arbejdstimer à 112 Øre = 921 Kr. 76 Øre.

Under nærværende Sag har Murerforbundet paastaaet Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Jylland og denne igen for Murermester J. M. Haugaard, Aarhus, kendt pligtig til at betale fornævnte 921 Kr. 76 Øre, samt paastaaet Forbundets Medlemmer kendt berettiget til i Tilfælde, hvor en paabegyndt Akkord standses uden Skyld fra de paagældende Svendes Side, at kræve Akkorden opmaalt og afregnet, saa at Svendene løses fra Akkorden og kan søge andet Arbejde.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne.

Der er Enighed om, at der i Faget i Almindelighed bestaar den Regel, at begge Parter, Mestre og Svende, er bundne ved en indgaaet Akkord, indtil den er fuldført. Denne Regel er en naturlig Følge af Aftalen om Akkorden, der gaar ud paa, at et vist Arbejde skal færdiggøres. Endvidere blev der i 1922 i den mellem Parterne gældende Overenskomsts § 7 indsat en saalydende Bestemmelse:

»Standsninger, foraarsaget ved ulovlige Arbejdsnedlæggelser, Strejker eller Lockouter, medfører i intet Tilfælde Erstatningspligt for Mesteren.«

Til Støtte for deres Paastand gør Klagerne gældende, at Svendene, da de paa Grund af Bestemmelsen i § 7 er afskaaret fra at faa tilkendt »Spadserepenge« under en ulovlig Arbejdsstandsning, de er uden Skyld i, maa have Ret til at forlange sig løst fra Akkorden. Følgen af den modsate Opfattelse vilde være, at de maatte gaa arbejdsløse i den Tid, Arbejdsstandsningen varede, idet de, saafremt de skulde være forpligtede til at fortsætte Akkorden, naar Arbejdsstandsningen var forbi, ikke kunde paatage sig andet Akkordarbejde og ikke kunde forvente at faa Timelønsarbejde. Denne Opfattelse vilde efter Klagernes Mening være ganske urimelig, navnlig naar der er Tale om længere Arbejdsstandsninger. — Ved nu med Urette at nægte at opgøre og afregne Akkorden og derved løse Svendene fra Akkorden har Haugaard overfor Svendene paadraget sig et Erstatningsansvar, der ikke er udelukket ved den nævnte Bestemmelse i § 7.

De Indklagede har til Støtte for deres Frifindelsespaastand anført, at ethvert Erstatningsansvar for spildt Arbejdstid er udelukket ifølge Bestemmelsen i § 7, og at Akkorden maa være bindende, indtil Arbejdet er fuldført. En Opgørelse og Afregning af en Akkord, inden den er fuldført, kan medføre Vanskeligheder paa forskellig Maade, baade med Hensyn til Antagelse af nye Svende, naar Arbejdsstandsningen er forbi, og med Hensyn til Beregning af Betaling for Arbejdet til det gamle og det ny Hold af Svende.

Retten mener ikke at kunne give Klagerne Medhold i deres Paastand. Reglen om, at Akkorden er bindende, indtil Arbejdet er fuldført, er ligesaavel i Svendenes som i Mestrenes Interesse. Medens det nu vel maa erkendes, at Billighed taler for, at Svendene ikke uden Begrænsning skal være bundne til en indgaaet Akkord, naar Arbejdet standses uden deres Skyld, mener Retten i Mangel af Bestemmelser derom i Overenskomsten dog ikke at kunne statuere, at Forholdene i nærværende Tilfælde har kunnet berettige Svendene til, saa kort Tid efter, at Kravet om Opmaaling var rejst, at forlange sig løste fra Akkorden. De Indklagede vil herefter være at frifinde. — Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde paalægges hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse:

De Indklagede Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Jylland og denne igen for Murermester J. M. Haugaard, Aarhus, bør for Tiltale af Murerforbundet i Danmark i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Det ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde.

Forretningsudvalget har paa sit sidste Møde vedtaget, at dette Aars ordinære Repræsentantskabsmøde afholdes i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, *Mandag den 6. Maj* eventuelt ogsaa den 7. Maj.

Dagsordenen vil senere blive meddelt Repræsentantskabets Medlemmer.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 ❋ KØBENHAVN DEN 16. FEBRUAR 1929 ❋ 25 AARGANG

Arbejdets videnskabelige Organisation.

Der er efter flere Aars forudgaaende Forsøg omsider dannet et internationalt Institut for den videnskabelige Organisering af Arbejdet, og Institutet, der har Sæde i Genève, ledes af 3 Medlemmer af en amerikansk Organisation, der kalder sig 20 Sekelsfonden, 3 af det internationale Arbejdsbureaus Medlemmer og 6 andre Repræsentanter for forskellige internationale Komitéer. *Jouhaux*, Frankrig, er den ene af disse ledende Mænd, der nu vil søge at bringe Kundskaber om den rette Arbejdsordnings mange Mysterier ud til Alverdens Kundskab. Det søges naaet ved Propaganda i Skrift, Tale og Film, Udstillinger og Konferencer.

I et udsendt lille Hæfte siger Institutets Ledelse, at Formaalet skal være: 1) at udsende Oplysninger om Spørgsmaal angaaende en videnskabelig Tilrettelæggelse af Arbejdet, saavel til Institutioner som interesserede Enkeltpersoner, 2) at være et internationalt Led mellem Institutioner og Forvaltningsorganer paa den ene og de i Arbejdsspørgsmaalets videnskabelige Løsning paa den anden Side interesserede Enkeltforetagender, og 3) i alle Lande sprede saadan Propaganda og Oplysningsvirksomhed, som tager Sigte paa disse Opgavers praktiske Løsning.

Arbejdets videnskabelige Organisation er en fint klingende Titel, og der er heller ikke Tvivl om, at en saadan Institution, som den i Genève oprettede, har et overordentlig stort Arbejdsfelt for sig. Det, det drejer sig om, er hvorvidt en saadan Institution virkelig evner at skabe Tiltro om sin Redelighed og om Værdien af de Oplysninger, den indsamler, for atter at sprede dem ud over Verden.

Thi skal der være Videnskab i Tingene, skal der, til en Afveksling fra de hidtidige Organer for Tilrettelægning af det produktive Arbejde, være taget fornødent Hensyn til de til Arbejdets Fremstilling knyttede Menneskekæbner.

Arbejdets videnskabelige Organisering er jo Taylorsystemets Videreforelse. Dets mest iøjnefaldende Udslag er en mægtigt stigende Produktionsevne parret med en stærk Reduktion af Arbejderantallet.

Det har muligt ikke været Taylors Hensigt, at hans paa dette Omraade banebrydende Arbejde skulde give sig dette ensidige Udslag; men ikke desmindre er det blevet Resultatet, hvilket enhver Produktionsstatistik viser. Der er ydermere den Omstændighed at lægge Mærke til, at denne videnskabelige Tilrettelægning af Arbejdet endnu kun er i sin Vorden. Den har sikkert langt igen, inden Toppen er naaet; men det vil atter sige, at vi i den nærmest forestaaende Epoke af denne videnskabelige Virksomhed, som Arbejdere stadig vil komme til at beskæftige os med Problemet om de overflødiggjorte Arbejdere.

Nu er der næppe nogen i Arbejderkredse, der tænker paa for Alvor at modsætte sig den videnskabelige Arbejdsorganisation, dertil har vi for friske Erfaringer for, hvordan det gik, da Maskinstormerne forsøgte at skrue Tidens Hjul tilbage.

De knustes under det!

Men derfor er Spørgsmaalet blot saa meget mere brændende for os, eftersom den mest nærliggende Foranstaltning, en Bremsning af den for vor Klasse i hvert Fald øjeblikkeligt faretruende Udvikling, maa erkendes forud at ville være dømt til at mislykkes.

Vi skal jo fremdeles gaa paa Jorden og maa derfor, enten vi vil eller ej, tage Stilling til de Problemer, denne saakaldte videnskabelige Arbejdsmetode rejser. Hvis det internationale Institut under sine Publikationer og sin Propagandavirksomhed evner at faa Verden i Tale, vil det være godt, og hvis det i sin Tale vil fremholde, at det maa være en absolut Forudsætning for en videnskabelig Omorganisering af Arbejdet, at denne ikke paafører Arbejderklassen nye og uhørte Lidelser, vil det være udmærket. Kan Institutet desuden fortælle os og Produktionens Indehavere, hvorledes vi skal imødegaa de Vanskeligheder, den tekniske videnskabelige Udvikling bringer os, og vende dens Resultater til Velsignelse for det arbejdende Folk, er Institutet det industrielle Samfunds Frelser, og vi vil søge Visdom ved dets Fødder.

Men foreløbigt — vi er saa vant til at skuffes — vil vi med en vis skeptisk Aarvaagenhed modtage Institutet. Ikke fordi vi tvivler om de Mænds gode Vilje, der har rejst det; men fordi vi kender den Kynisme og Færdighed, hvormed Kapitalen bemægtiger sig Fremskridtene og spænder dem for sin egen Plov, mens Byrden stadig øges for os. *Leis.*

Prisniveauet.

Febr. 1929.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Oktober 1928, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 33, 1928; Beregningerne er nu ført op til Januar 1929 og er foretaget paa ganske tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger. Angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5, 1928.

Resultatet af den nu foretagne Beregning fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder, dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelserne pr. Januar, April, Juli og Oktober 1928 samt Januar 1929. Endvidere er meddelt Tal for den procentvise Stigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914	Jan. 1928	Apr. 1928	Juli 1928	Okt. 1928	Jan. 1929
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr	Kr.
Fødevarer...	835	1267	1266	1280	1222	1230
Klæder, Fodtøj, Vask ..	225	442	446	446	446	445
Bolig	248	469	478	478	478	478
Brændsel og Belysning .	81	154	154	150	148	150
Skatter, Kontingntr. o. l.	203	489	489	473	459	459
And. Udgifter	408	695	695	685	685	694
Ialt...	2000	3516	3528	3512	3438	3456

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Jan. 1928	Apr. 1928	Juli 1928	Okt. 1928	Jan. 1929
Fødevarer. .	100	152	152	153	146	147
Klæder, Fodtøj, Vask ..	100	196	198	198	198	198
Bolig.....	100	189	193	193	193	193
Brændsel og Belysning .	100	190	190	185	183	185
Skatter, Kontingntr. o. l.	100	241	241	233	226	226
And. Udgifter	100	170	170	168	168	170
Ialt...	100	176	176	176	172	173

Den samlede Udgiftsstigning siden Juli 1914 for hele Budgettet udgør herefter 73 pCt., og Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet) er saaledes pr. Januar 1929 173.

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Oktober 1928 skal anføres, at Udgiften til Fødevarer er steget med 8 Kr., idet der for Smør, Mælk og Fisk har været en mindre Prisstigning, medens der til Gengæld for Brød, Sukker m. m. har været en lille Prisnedgang. Udgiften til Brændsel og Belysning er steget med 2 Kr. Udgifterne til Skatter og Kontingenter, Beklædning og Bolig er omtrent uforandrede, medens Udgiften for Gruppen »Andre Varer« er steget med 9 Kr. som Følge af Prisstigning for visse Arter af Husgeraad samt for Tobak. Prisstigningen for denne sidste Post skyldes de som Følge af den

ændrede Beskatning foretagne Forandringer i Priserne, hvorved der fandt en ret stor Prisstigning Sted for Cigaretter og en mindre Prisstigning for finskaaren Røgtobak, medens Cigarpriserne nedsattes en Del.

*

Da kun Januar- og Juli-Pristallene kan faa direkte Indflydelse paa Overenskomstforholdene, har vi ikke her i »Arbejderen« offentliggjort April- og Oktober-Pristallene.

Det sidste Pristal, vi har meddelt i Bladet — Juli 1928 —, findes i Nr. 7 (25. Aarg.).

Lønbevægelser og Konflikter.

Snedkere hos Firmaet Th. Thomsen, Aarhus.

Foranlediget ved en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over at Snedkernes Fagforening i Aarhus havde iværksat Blokade overfor Møbelfabrikant Th. Thomsen, Krigersvej, Aarhus, afholdtes den 4. Februar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Det oplystes under dette Møde, at Aarsagen til Blokaden var, at Firmaet overfor de Folk, der havde deltaget i den af Fabrikken dekreterede Julestandsning, krævede en Reduktion af Timelønningerne ved Arbejdets Genoptagelse efter Nytaar.

Paa Mødet opnaaedes Enighed om, at Arbejdet genoptages snarest muligt i samme Omfang og paa de hidtige Lønvilkaar, som før Julestandsningen.

Begge Parter forbeholdt sig Retten til at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1225.

Soignerings- Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Barber- og Frisørmester Karl Petersen, København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. Febr. 1929 i Sag Nr. 1225:

De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Barber- og Frisørlaug og dette igen for Barber- og Frisørmester Karl Petersen.

Barber- og Frisørmester Karl Petersen, der ikke var Medlem af Københavns Barber- og Frisørlaug, indgik d. 17. Febr. 1927 Særoverenskomst med Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund, i hvilken der blandt andet indeholdes følgende Bestemmelser:

»§ 1. Undertegnede Forretningsindehaver forpligter sig til udelukkende at beskæftige Medlemmer af ovennævnte Forbund.

§ 2. De Bestemmelser, som findes i den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem »Københavns Barber- og Frisørlaug« og »Dansk Soignerings-, Toilet- & Sanitetsarbejder-Forbund« gælder for undertegnede Forretningsindehaver, dog jvfr. 1, 3, 4, 5 og 6.

§ 4. Skulde det Forhold opstaa, at der en Tid ikke findes Overenskomst mellem »Københavns Barber- og Frisørlaug« og »Dansk Soignerings-, Toilet- & Sanitetsarbejder-Forbund«, er undertegnede Forretningsindehaver, saalænge en saadan eventuel Tilstand raader, forpligtet til at rette sig efter den Overenskomst, som sidst var gældende.

§ 6. Nærværende Overenskomst træder i Kraft ved dens Underskrift og gælder indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges af en af Parterne til Ophør en 1. Oktober, dog tidligst 1927.«

Den 16. Maj 1927 etablerede Lauget Lockout overfor Forbundet, og der er ikke senere sluttet Overenskomst mellem Forbundet og Lauget.

Efter at der d. 20 Maj 1928 af Forbundet var oprettet en Barber- og Frisørsalon paa Nørrebrogade i Nærheden af Petersens Forretning, hvor Priserne var lavere end i Petersens Forretning, gav Petersen d. 9. Okt. 1928 sin faste Svend Opsigelse med kontraktmæssigt Varsel til den 11. samme Maaned, og i Skrivelse af 11. Okt. meddelte Lauget Forbundet, at Petersen samme Dag var optaget som Medlem af Lauget. Den 12. Okt. antog Petersen en uorganiseret Svend i den afskedigedes Sted.

Under Anbringende af, at Petersen ikke rettidig har opsagt Særoverenskomsten, og af at han saaledes i Tiden fra 12. Okt. 1928 og indtil nu i Strid med Overenskomsten har beskæftiget uorganiseret Arbejdskraft i sin Forretning, og derved holdt Forbundets Medlemmer ude fra Arbejdet og paaført dem et Tab paa 11 Kr. og 75 Øre pr. Dag, paastaar Forbundet under denne Sag Barber- og Frisørmester Karl Petersen tilpligtet at efterleve Overenskomsten af 17. Februar 1927 og at betale til Forbundet 11. Kr. 75 Øre pr. Dag fra 12. Okt. 1928 at regne.

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Barber- og Frisørlaug, der har givet Møde for Barber- og Frisørmester Karl Petersen, har paastaaet denne frifunden.

De Indklagede gør i første Række gældende, at Petersen ved at blive optaget som Medlem af Lauget d. 11. Okt. 1928 fra samme Øjeblik at regne er blevet lovlig Deltager i den mellem Lauget og Forbundet verserende Konflikt og derved — i alt Fald saalænge Konflikten varer — løst fra sin Særoverenskomst, og henviser til Støtte herfor til flere af Den faste Voldgiftsret afsagte Kendelser, navnlig i Sag Nr. 80, Nr. 1087 og Nr. 1089

Den i disse Sager udtalte almindelige Regel, at Strejke- og Lockoutvarsler ikke blot gælder for dem, der er Medlemmer af vedkommende Organisation i det Øjeblik, Varslet gives, men ogsaa for dem, der først indmelder sig i Organisationen, efter at Arbejdsstandsningen er etableret, kan ikke komme til Anvendelse i nærværende Tilfælde, Særoverenskomstens § 4 bestemmer, at det overenskomstmæssige Forhold mellem Forbundet og Petersen skal fortsættes uforandret, selv om der ikke længere maatte bestaa nogen Overenskomst mellem Lauget og Forbundet, og tager netop Sigte paa den nu foreliggende Situation, at der bestaar en Konflikt mellem Lauget og Forbundet. Petersen kan da ikke ved i denne Konflikt at stille sig paa Laugets Side frigøre sig for sit Overenskomstforhold til Forbundet uden først rettidigt at have opsagt Særoverenskomsten.

De Indklagede har endvidere henvist til, at Petersen ifølge Særoverenskomstens § 4 er forpligtet efter den Overenskomst, som sidst var gældende mellem Lauget og Forbundet, og i dennes § 2, 3. Stk. hedder det blandt andet:

»Forbundet tilsiger Lauget sin moralske Støtte til at samle alle Mestre under Lauget, og Forbundet vil derfor ophæve bestaaende Separat-Overenskomster med Mestre fra det Øjeblik, disse træder ind i Lauget.«

Følgen af denne Bestemmelse er efter de Indklagedes Mening, at Petersen fra det Øjeblik, han lovligt er indmeldt i Lauget, er fuldstændig frigjort fra sin Særoverenskomst, saaledes at han, hvis der mellem Lauget og Forbundet bestod Overenskomst, da han indmeldte sig, straks blev Deltager i denne, og at han, hvis det overenskomstmæssige Forhold mellem Lauget og Forbundet var afløst af en Konfliktsituation, straks blev Deltager i Konflikten.

Denne Forstaaelse af den citerede Bestemmelse i den tidligere Overenskomst mellem Lauget og Forbundet kan Retten ikke godkende, idet det er en klar Forudsætning for den nævnte Bestemmelse, at der mellem Lauget og Forbundet bestaar en Overenskomst, og ikke en løbende Konflikt.

Herefter maatte Retten statuere, at Petersen er bunden til Særoverenskomsten af 17. Febr. 1927, og at han ved at antage uorganiserede Svende har gjort Brud paa denne. For dette Overenskomstbrud findes han at burde betale Forbundet en Bod paa 300 Kr. De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Barber- og Frisørmester Karl Petersen er bunden ved den mellem ham og Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund indgaaende Overenskomst af 17. Febr. 1927. I Bod til Forbundet betaler han 300 Kr.

I Sagsomkostninger betaler de Indklagede 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 ❋ KØBENHAVN DEN 23. FEBRUAR 1929 ❋ 25 AARGANG

Det internationale Arbejdsbureaus Undersøgelser.

Blandt de Opgaver, der er paalagt det internationale Arbejdsbureau, indtager Undersøgelser af sociale Spørgsmaal en fremtrædende Plads. Det drejer sig dels om Spørgsmaal, som skal forelægges for den internationale Arbejdskonference, dels Undersøgelser af specielle Forhold, som anbefales af Konferencen.

For Aaret 1927 er forlangt bl. a. følgende større Undersøgelser:

Paa Anmodning af den raadgivende Komité for intellektuelle Arbejdere og sammen med internationalt Institut for intellektuel Samvirken har Arbejdsbureauet foretaget en omfattende Undersøgelse af *Arbejdsløsheden blandt intellektuelle Arbejdere*. Fortsatte Undersøgelser vedrørende Arbejdsforholdene indenfor den kinematografiske Industri er foretaget og Resultaterne af en Undersøgelse af Journalistens Arbejds- og Levevilkaar er publiceret.

Desuden er publiceret Resultaterne af en Undersøgeles af Arbejdslønninger og Arbejdstidsforhold i Kulgrubeindustrien, og denne Undersøgelse medførte, at ogsaa Forhold som Hygiejne, Sikkerhedsforanstaltninger og Arbejdsløshed indenfor denne Industri toges op til Undersøgelse. For Tekstilindustriens Vedkommende er det besluttet at foretage en tilsvarende Udredning.

Bureauet har udsendt en Publikation om »Metoder for Udarbejdelse af Boligforholdsstatistik«, og en ny Undersøgelse af Boligforholdene er under Forberedelse.

Herudover er offentliggjort omfattende Redegørelser for obligatorisk og frivillig Sygeforsikring samt om Socialforsikringens Omkostninger for den europæiske Industri, og i Samraad med Folkeforbundets Organisation for Sundhedsvæsen er offentliggjort en Redegørelse om den tyske Sygeforsikring set under socialhygiejnisk Synspunkt.

I 1928 er publiceret to nye Dele af den store Undersøgelse om *Foreningsfrihed* samt en anden Del af Serien »International Oversigt over retslige Afgørelser i Spørgsmaal om Arbejdslovgivning«, en 2 Binds Redegørelse om Ind og Udvandringsspørgsmaalet, og Bureauet er for Tiden travlt beskæftiget med at anstille Undersøgelser om de sidste 3 Aars Ind- og Udvandring og Forberedelse af en Konference i Slutningen af 1929 om dette Spørgsmaal.

Efter Forslag fra Folkenes Forbunds raadgivende økonomiske Komité er der rejst Spørgsmaal om Undersøgelse vedrørende »Rationaliseringens Virkninger paa Arbejdsforholdene, Arbejdslønningerne, Arbejdstiden, Arbejdsløsheden, Arbejdssikkerheden og Hygiejnen«.

Paa Anmodning fra den raadgivende Jordbrugskommission, som indbefatter Repræsentanter for det internationale Landbrugsinstitut i Rom, er der iværksat Undersøgelser angaaende »teknisk Jordbrugsundervisning og Kooperation indenfor Jordbruget«, og disse Undersøgelser staar umiddelbart foran deres Afslutning. Spørgsmaalet om Arbejdsoverenskomster indenfor Jordbruget samt Rationaliseringens Virkninger paa dets Arbejdsforhold er ligeledes Genstand for Bureauets Opmærksomhed.

Vedrørende Arbejdsforholdene i Sovjetrusland fortsættes Undersøgelserne, og den i 1924 udsendte Redegørelse om dette Forhold vil blive udsendt i revideret Stand.

De i Aar foreslaaede Konferencer har endvidere medført Bureauets Undersøgelser angaaende Spørgsmaalene: Forebyggelse af Arbejdsulykker, Arbejdsforholdene for Koloniernes ind-

fødte Arbejdere, Arbejdstidens Længde for Handels- og Kontormedhjælpere og andre privat ansatte Arbejdere samt Arbejdsløsheden blandt disse, ligesom Arbejdstiden for Søfolk, Beskyttelsesforanstaltninger for disse om Bord og i Havnebyerne er under Arbejde i Bureauet.

Den faglige Situation.

Pelsberedernes Overenskomstforhold.

Da det ikke paa det om Pelsberedernes Overenskomstforhold afholdte Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen lykkedes at opnaa Enighed om en Forlængelse af den mellem Pelsberedernes Arbejdsgiverforening og Dansk Hatte- og Buntmagerforbund bestaaende Overenskomst, har Dansk Arbejdsgiverforening opsagt denne Overenskomst til Ophør 1. Marts.

Pianofortearbejdernes Overenskomstforhold.

Den 12. Februar blev der paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen forhandlet om Overenskomstforholdet mellem Snedkerforbundet og Dansk Pianofabrikantforening, der udløber 1. Maj d. A.

Det vedtoges paa Mødet at forlænge Overenskomsten af 24. August 1925 med senere Tillæg paa et Aar til 1. Maj 1930.

For saa vidt der i Overenskomstperioden maatte finde Pristalsregulering Sted i nedadgaaende Retning, skal faste Timelønsarbejdere, hvis Løn ligger paa 150 Øre pr. Time og nedefter, ikke berøres af Pristalsreguleringen, og Lønnen for faste Timelønsarbejdere, der ligger over 150 Øre, skal ved en Pristalsregulering i Overenskomstperioden ikke nedbringes under 150 Øre.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund.

I et Fællesmøde den 13. Februar i Arbejdsgiverforeningens Lokaler forhandledes om de fremtidige Overenskomstforhold mellem Dansk Læder- og Skindarbejderforbund og Foreningen af danske Læderfabrikanter.

Der opnaaedes paa Mødet Enighed om at forlænge den gældende Overenskomst til 15. April 1930 med følgende Tilføjelse:

Parterne er enige om at nedsætte et Priskurantudvalg, der i Overenskomstperioden, hvor en Arbejdsgiver eller de paa Virksomheden beskæftigede Arbejdere ønsker det, kan søge Akkordpriserne eller enkelte af disse reguleret.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden i Danmark. Januar 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Januar Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Januar Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

	Antal Arbejdere Nov. 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Jan 1929	*) Dec 1928	Nov. 1928	Ok 1928	Jan. 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri.....	11912	36,5	28,5	21,5	15,5	39,6
Anden Industri m. v. ..	69531	18,3	21,2	14,2	13,6	23,1
Handel	5506	9,4	8,8	9,0	9,4	11,0
Arbejdsmd..	31191	16,8	16,6	13,6	11,9	19,2
Ialt...	118140	19,3	20,1	14,6	13,1	22,9
Provinsen:						
Bygnings-Industri.....	20320	58,0	47,3	31,4	19,9	58,0
Anden Industri m. v....	59666	21,3	21,6	15,9	14,0	25,9
Handel	6847	11,2	10,3	10,6	11,0	13,6
Arbejdsmd..	67455	40,0	31,4	21,3	15,9	37,3
Ialt...	154288	33,9	28,8	20,1	15,5	34,6
Hele Landet.	272428	27,6	25,0	17,7	14,5	29,6

*) Foreløbige Tal.

Ved Udgangen af Januar var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 27,6 pCt. mod 25,0 pCt. ved

Udgangen af December. Stigningen faldt udelukkende paa Provinsen, idet der endog var en lille Nedgang for Hovedstaden, hvilken Nedgang skyldtes Gruppen »Anden Industri m. v.«, medens der iøvrigt i Hovedstaden var Stigning for Bygningsindustrien og omtrent uforandret Arbejdsløshed for Arbejdsmænd. I Provinsen var der ligeledes en — omend meget lille — Nedgang for Gruppen »Anden Industri m. v.« og Stigning for Bygningsindustri, men her var der desuden en stærk Stigning i Arbejdsløsheden for Arbejdsmænd.

Sammenlignet med Januar 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Januar 1929 lidt mindre for samtlige Fag under et, hvilket navnlig skyldtes mindre Ledighed for Gruppen »Anden Industri m. v.« samt for Arbejdsmænd i Hovedstaden. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.), var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Januar i Aar ca. 1½ Gang saa stor.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal,

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar...	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6	27,6
Februar..	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9	
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3	
April.....	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6	
Maj.....	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0	
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	
Juli	5,4	8.3	16,8	17,2	13,6	
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,0	
September	5.8	10,6	16,3	16,0	12,2	
Oktober..	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	
December	17,1	31,7	32,2	31,6	25,0	

Internationale Meddelelser.

Amerika.

En Arbejdsgiver om Arbejdsgivernes Kamp mod Arbejdsløsheden.

Ved Aarsmødet i det amerikanske Selskab for Sociallovgivning talte S. A. Lewisohn, Vicepræsident i Miami-Kobberværkerne og Bestyrelsesmedlem i talrige store Selskaber, om Arbejdsgivernes Ansvar med Hensyn til Bekæmpelsen af Arbejdsløsheden. Han henviste først til den Kendsgerning, at der trods de gode Konjunkturer i De forenede Stater altid findes talrige Arbejdsløse og at det er yderst vanskeligt for disse Arbejdere at finde en Vej tilbage til Industrien. Han spurgte, hvem Pligten til Afskaffelse af Arbejdsløsheden særlig paahvilede og kom herved til den Slutning, at det ogsaa var Arbejdsgivernes Opgave at bekæmpe dette Onde.

Mr. Lewisohn udtalte bl. a.:

»Tiltrods for, at Arbejdsløshedsproblemet er meget indviklet, er det muligt at mildne Arbejdsløshedens Følger, og det maa ikke blot være Arbejdsgivernes, de Handlendes, Finansmændenes, Nationaløkonomernes og Myndighedernes Opgave at træffe egnede Forholdsregler til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, men samtidig finde Midler og Veje til Arbejdsløshedens Afskaffelse. Set udfra et videnskabeligt Synspunkt er Arbejdsløsheden et Symptom; økonomisk set er den imidlertid en Forødelse og socialt en Tragedie. For tyve Aar siden betragtede vi den Arbejdsløse som et Menneske, for hvilket det ikke var muligt at finde Beskæftigelse, men i Øjeblikket betragtvi Tingene paa en hel anden Maade. Vi ved og maa betænke, at Arbejdsløsheden betinges af mange og fuldstændig forskellige Faktorer. Den opstaar ikke af sig selv. Den kan være en Følge af gode Forretningskonjunkturer, d. v. s. af tekniske Forandringer indenfor Industrien, ligeledes en Følge af daarlig Forretningsgang, som fremkalder periodisk Arbejdsløshed. Den kan være et midlertidigt Symptom, som t. Eks. ved Indførelse af den ny Model ved Fordfabrikkerne (efter dennes Indførelse er Produktionen steget med 20 %, og Ford antager atter 30.000 Arbejdere), men ogsaa vende tilbage med bestemte Mellemrum. Endelig kan den være en Følge af nationale økonomiske Omdannelser. Med andre Ord, den kan være en Følge af det industrielle Fremskridt eller et Tegn paa Tilbagegang.

Hvilke Aarsager der end kan anføres, staar vi i hvert Fald for Tiden paa det Standpunkt, at vi anerkender Problemets Mangesidighed og maa bekæmpe Arbejdsløshedsondet overalt,

hvor det gør sig bemærket. Mænd fra de forskelligste Befolkningslag anerkender, at deres daglige Arbejde tillader dem at deltage i Bekæmpelsen af Arbejdsløsheden. Til disse Folk maa endvidere høre Finansmanden og Forretningsføreren, den Handlende og den offentlige Tjenestemand, Ingeniøren og Fagforeningerne«.

Hvad angaar Myndighedernes Pligter, saa tror Lewisohn, at Staten frem for alt bør indføre en godt organiseret national Arbejdsanvisning og ved større Arbejdsløshed bør sætte store offentlige Arbejder i Gang. Da man imidlertid selv med den bedste Vilje ikke er i Stand til at afskaffe Arbejdsløsheden, anser han med Henblik paa denne uundgaaelige Del af Arbejdsløsheden det endvidere for nødvendigt at indføre offentlig Arbejdsløshedsforsikring.

»Netop i Øjeblikket, hvor vi kan glæde os over vor nationale Velstand, maa vi søge Midler og Veje til Bekæmpelse og Forebyggelse af Arbejdsløsheden. Arbejdsløsheden maa betragtes som den økonomiske Hygiejnes store Problem.«

Tyskland.

Paa Vej mod de 5 Millioner Medlemmer.

Ifølge den tyske Landsorganisations Organ, »Gewerkschaftszeitung«, talte de Landsorganisationen tilsluttende Forbund ved Udgangen af September 1928 ialt 4,762.601 Medlemmer. Sammenholdt med Tallet for Juli Maaned 1926, er Medlemsantallet steget med 76,242, og sammenholdt med Begyndelsen af Aaret med 346,912. Det skulde ikke undre os, om den 5. Million Medlemmer blev naaet inden dette Aars Udgang. (I. F. C.)

Det faglige Voldgiftsspørgsmaal.

Efter at den øverste Instans, d. v. s. Rigsarbejdsraadet alligevel har erklæret den oprindelig for Jernindustrien i Nordvesttyskland afsagte Voldgiftskendelse for ugyldig og saaledes to af de tre Retsinstanser har udtalt sig mod Kendelsen, er det omstridte Spørgsmaal angaaende en Revision af Voldgiftsinstitutionen atter skudt i Forgrunden, navnlig da den socialdemokratiske Rigsdagsfraktion allerede har fremsat Tanken om en Ændring af Voldgiftsforordningen.

Vil man komme til Klarhed over den direkte berørte Instans, d. v. s. Rigsarbejdsministerens Stilling, samt over den principielle Stilling til Voldgiftsspørgsmaalet overhovedet, er en i »Magazin der Wissenschaft« offentliggjort Artikel af Rigsarbejdsminister Wissel af Interesse. I denne Artikel bebuder Ministeren først en officiel Fremstilling af alle med Voldgiftsvæsenet sammenhængende Spørgsmaal og beskæftiger sig dernæst indgaaende med selve Voldgiftens og »Bindendeerklæringens« Væsen. I Henhold til Wissels Opfattelse danner den forbindende erklærede Voldgiftskendelse en Fællesaftale (Kollektivoverenskomst), hvis Overholdelse, ligesom enhver anden Overenskomst, er sikret ved Lov. Wissel tilbageviser foreløbig alle saakaldte Reformforslag, uden dog at underkende, at »Bindendeerklæringen« er mere og andet end simpel Nødhjælp. Han slutter sine Betragtninger med følgende Bemærkning: Efter saglig Overvejelse kan man ikke af noget af de hidtil fremsatte Ændringsforslag forvente en Forbedring af vort Voldgiftsvæsen indenfor Rammen af Rigsforfatningens for sig uantastelige Grundsætninger. Skal man saa søge efter nye Forslag? Jeg tror at maatte besvare dette Spørgsmaal med Nej. Vor Voldgiftslovgivning er som ethvert andet Lovværk intet blivende Ideal. Alligevel forventer jeg, saaledes som Tingene ligger for den nærmeste Fremtid, dog et for alle Parter godt Resultat af dets Bevarelse og rigtige Gennemførelse, nemlig Erhvervslivets Befrielse for undgaaelige Konflikter. Den fuldstændige Arbejdsfred anser jeg ganske vist for uopnaaelig, selv med det bedst tænkelige Voldgiftsvæsen. Jeg er i den Henseende mindre optimistisk end Kritikerne af vor Lovgivning. At det tyske Voldgiftsvæsen ikke er daarligere end i hvilketsomhelst andet Land, viser den Paaskønnelse, som det i vis Udstrækning har fundet paa den anden Side af Grænsepælene og som man ikke burde lade helt uden for Betragtning ved den principielle Vurdering. (I. F. C.)

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 ❋ KØBENHAVN DEN 2. MARTS 1929 ❋ 25 AARGANG

Russisk Fagforeningspraksis.

Om Forholdene indenfor Sovjet-Ruslands Fagforeninger bringer »Svensk Social-Demokraten« for 26. Februar et Uddrag af Forhandlingerne ved de sovjetrussiske Fagorganisationers sidst afholdte Kongres. Det Billede, der her gives af Tilstandene i Rusland, afviger jo en hel Del fra det, vore hjemlige Kommunister altid kører frem med, hvorfor vi gengiver det for danske Arbejdere.

Kongressen bestod af 1131 Repræsentanter for 11 Millioner fagorganiserede Arbejdere. Som særligt bemærkelsesværdigt fremføres, at 27,5 pCt. af Repræsentanterne ikke tilhørte det kommunistiske Parti. Ved den nærmest forudgaaende Kongres udgjorde Ikke-Kommunisternes Antal 14 pCt., hvorfor det maa antages, at de ikke-kommunistiske Elementer i Fagforeningerne i Mellemtiden har øget deres Indflydelse og fundet Midler til paa et helt andet Sæt end hidtil at gøre sig gældende. Tidligere tilstedtes kun absolut paalidelige Kommunister Adgang til Forsamlinger af denne Art.

Dersom man har ment at kunne sidestille de russiske Fagorganisationer med de vesteuropæiske, specielt de skandinaviske, saa maa Landsorganisationens Formand, *Tomskis*, store Tale paa Kongressen virke aldeles ødelæggende paa denne Opfattelse. Tomski pegede paa en Omstændighed, som vore Kommunister helst undertrykker, nemlig at de russiske Fagorganisationer ikke har samme Opgaver som andre Landes. Men de russiske Arbejdere synens efter Tomskis Tale *meget utilbøjelige* til at betragte Sagen paa denne Maade. Arbejderne i Fagforeningerne synes at hylde den Opfattelse, »at Fagorganisationerne skal være Organer til Varetagelse af Arbejdernes egne umiddelbare Interesser, og en saadan Opfattelse strider stærkt imod Sovjetmyndighedernes Syn paa Problemet«.

Tomski sagde ogsaa, »at man i Fagforeningerne maatte forhindre, at der opstod Grupper, som ikke forstod, at Sovjetindustrien er en socialistisk Industri, eller Grupper, som ikke var i Stand til at forstaa, hvorfor Arbejderklassen maatte forsage, hvorfor det var dens Pligt at opofre sig, og hvorfor den maatte udskyde Tilfredsstillelsen af dens mest legitime Behov«.

Arbejderne havde i Almindelighed liden Interesse for Sovjetstatens socialistiske Bestræbelser, og brød ikke deres Hjerner med etiske Overvejelse angaaende Sovjetstatens Interesser, naar de ikke ved deres Arbejde kunde fortjene tilstrækkeligt til deres Underhold. Tomski meddelte dem den lidet trøsterige Oplysning, »at de ikke i indeværende Aar kunde tænke paa at forbedre deres Lønforhold; thi Industrien havde altfor store Byrder at bære paa Grund af den Rationaliseringsproces, som foregik«. Man rationaliserer nemlig ogsaa i Rusland!

At Arbejderne ikke saa med blide Øjne paa disse ny Metoder, som tvang dem til at anstrenge sig yderligere for samme Betaling, forstaar man af en anden Oplysning, som Tomski fremførte. Han ytrede bl. a., *»at Arbejderne i Fabrikkerne ofte begik Voldshandlinger mod Arbejdslederne, naar disse krævede mere Arbejde eller paa andre Maader var ubehagelige.* Ja, for kort Tid siden var det endda sket, at en Arbejder paa en Fabrik i Leningrad havde skudt sin Arbejdsleder ned«. Tomski

syntes med Rette, at Arbejderne derigennem klart lagde for Dagen, »*at de intet forstod af de Opgaver, som der var paalagt Fagforeningerne*«.

Tomski sagde om Strejker, »*at de vel var tilladte, men ikke ønskelige*, og Arbejderne maatte ikke betragte Fagorganisationerne som Beskyttelsesværn mod hensynsløs Udbytning eller vilkaarlig Behandling fra Virksomhedsledelsens Side«. Han formulerede Sagen saaledes: »Det er ikke tilladt at skride til Strejke, naar ikke de almindelige normale Metoder er udtømte. Disciplinen maa overalt opretholdes.«

Den russiske Landsorganisations Sekretær *Dogobow* beklagede ogsaa Arbejdernes Ligegyldighed overfor Sovjetstatens Interesser. Flere Hundrede ulovlige Strejker forekommer aarligt. Strejker, som Forbundsledelserne ikke havde nogen Indflydelse paa, og som Statens organiserede Magt alene fik det afgørende Ord i. Dogodow mente dog her at spore en Bedring, idet Tallene paa disse Strejker var dalende.

Med Demokratiet stod det ogsaa ilde til. Forbundsledelserne og andre Tillidsmænd foragtede — efter Tomskis Ord — de almindelige Medlemmer, som behandledes med den mest udspekulerede Hensynsløshed, naar de forsøgte at gøre deres Synspunkter gældende. Bedragerier mod Fagforeningernes Kasser var ganske almindeligt forekommende Begivenheder, og det værste ved dette Problem var, »*at de som oftest behandledes mildt og ikke betragtedes som Skam eller Forbrydelse*«. Vovede en enkelt Mand i en Fagforening ved et Møde »at kritisere en Fagforeningsfunktionær, benyttede denne sig altid af sin Autoritet til at bortvise vedkommende fra Tribunen og udmale ham som Menchevik«. Paa den Maade kureredes de fleste for deres Lyst til at udøve Kritik af Organisationerne og deres Ledelser.

»Svensk Social-Demokraten« slutter sin Artikel med følgende Ord, som vi mener ogsaa helt ud gælder paa danske Forhold.

De enkelte Mænd i Organisationerne, som her i Landet bekender sig til Kommunismen, har tydeligt nok intet at beklage sig over i den reformistiske Fagbevægelse. Selv en aldrig saa ivrig Kritiker løber ingen Fare for at blive ilde behandlet paa Grund af sin mer eller mindre arrogante Optræden mod Funktionærerne, i hvert Fald har vi aldrig hørt, at de er kastet ned af Talerstolen. Men Maaden at behandle Oppositionen paa er jo saa forskellig paa de forskellige Breddegrader. Det, som passer i et »Kulturklima«, kan ikke taales i et andet. Det beklagelige er, at Kommunisterne ikke vil lære at forstaa denne Side af Sagen. *Leis.*

Dansk Arbejdsmands Forbunds Kongres.

Den 10. Februar aabnedes Dansk Arbejdsmands Forbunds Kongres i Arenateatret i København, og Kongressen afsluttedes efter 16 Dages Forhandlinger og efter at have truffet den vigtige Beslutning atter at indmelde Forbundet i De samvirkende Fagforbund.

Kongressen talte 355 Delegerede og en stor Repræsentation fra udenlandske og her i Landet værende beslægtede Organisationer.

Af Gæsterne nævner vi følgende: Edo Fimmen fra International Transportarbejder-Federation, F. J. Jürgens, International Grov- og Fabrikarbejderforbund, C. Rössler, Tysk Fabrikarbejderforbund, Wilh. Wagner, Tysk Værkstedsarbeejderforbund, A. Müller, Nederlandsk forenede Fabrikarbejderforbund, K. F. Christiansson, Finlands Transportarbejderforbund, Oskar Erikson og Robert Berg fra Svensk Transportarbejderforbund, Frantz Dinnebier, Fabrikarbejderforbundet, Aussig, Czekoslovakiet, Andreas Czuma fra det kemiske Arbejderforbund i Polen, C. J. Söder og Richard Vettergren fra Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund, Chr. Henriksen og A. Ahlstrand, Norsk Arbejdsmands Forbund, Halfdan Jönsson, Nic. Næss og Anders Guldbrandtsen, Norsk kemisk Industriarbejderforbund, Sigurd Forbord, Norsk Transportarbejderforbund, Fru Alvilda Andersen, Frk. Poula Poser og Fru Kirsten Rasmussen, Kvindelig Arbejderforbund, P. Back, Sømændenes Forbund, Erik Jacobsen, Søfyrbødernes Forbund, Magnus Petersen, Papirindustriarbejderforbundet,

Oscar Levinsen, Marius Olsen og Frederik Hansen, Landarbejderforbundet, og Johs. Nielsen, H. P. Jensen, I. P. Johannessen og Chr. Pedersen fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Efter Kongressens Aabningshøjtidelighed, og efter at der var valgt Præsidium, aflagde Forbundets Formand Beretning om Virksomheden fra 1. April 1925 til 31. Marts 1928. Beretningen godkendtes, og man drøftede derpaa Afsnittet om indeværende Aars Overenskomstsituation og samtidig de i Forbindelse med den finske Havnearbejderkonflikt opstaaede Forhold.

Om Septemberforliget, der var Hovedemnet i denne Debat, vedtoges følgende Udtalelse:

»Hovedbestyrelsen foreslaar, at man ved de kommende Forhandlinger om Septemberforligets Revision navnlig sætter ind paa følgende Punkter: Punkterne 2, 4, 9 og 12, og her søger Samarbejde med De samvirkende Fagforbund og de andre Fag.

Kongressen udtaler iøvrigt, at Arbejdernes Ret til at opfylde deres internationale Forpligtelser maa sikres.«

Derpaa foretoges Lovændringer, og endelig kom Stillingen til De samvirkende Fagforbund under Debat. En meget stor Del af Kongressens Deltagere havde herunder Ordet, og ogsaa De samvirkende Fagforbunds Formand, der var indbudt til at overvære dette Afsnit af Kongressens Arbejde, ydede sit Bidrag. Efter en Debat, der varede 2½ Dag, sluttedes af med en Afstemning ved Navneopraab om følgende af Hovedbestyrelsens Flertal med Lyngsie som Ordfører stillede Forslag:

»Idet Kongressen udtaler, at de faglig-organiserede Arbejdsmænd selvfølgelig bør indtage deres Pladser i de øvrige faglig-organiserede danske Arbejderes Rækker, bemyndiges Forbundets Hovedbestyrelse til at indmelde Dansk Arbejdsmands Forbund i De samvirkende Fagforbund og samtidig søge den nødvendige Ordning tilvejebragt med Hensyn til:

Grænseforholdene mellem os og henholdsvis Landarbejderforbundet og Kommunalt Arbejderforbund, og med Hensyn til det resterende økonomiske Mellemværende mellem os og De samvirkende Fagforbund.

Kongressen udtaler sin Forventning om, at De samvirkende Fagforbunds kommende Generalforsamling vil have sin Opmærksomhed henvendt paa, at der gives Dansk Arbejdsmands Forbund en til dets obligatoriske Pligter svarende Repræsentationsret.«

Forslaget vedtoges med 180 Stemmer, medens 175 stemte imod.

Kongressen behandlede derpaa Arbejdsløshedssituationen og Lovforslaget om Arbejds- og Erhvervsfrihed. Med Henblik paa førstnævnte vedtoges en af Lyngsie paa den samlede Hovedbestyrelses Vegne skriftlig formuleret Henvendelse til Indenrigsminister Kragh, og om Tugthusloven vedtoges ligeledes en Protest, som et Udvalg med Lyngsie i Spidsen vil overrække Statsministeren.

Arbejdslønnen i Industrien.

Juli Kvartal 1928.

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der ligesom for tidligere Kvartaler for Juli Kvartal 1928 foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til Bemærkningerne i Statistiske Efterretninger Nr. 33, 1928.

Det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, der refererer sig til Udgangen af de paagældende Kvartaler, omfatter denne Gang godt 104.000 Arbejdere mod ca. 101.000 i April Kvartal. Bevægelsen i Antallet af Arbejdere i Lønstatistikken skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden i de af Statistikken omfattede Fag, og den stedfundne Stigning i Arbejdertallet fra Udgangen af April til Udgangen af Juli Kvartal skyldes en mindre Forøgelse af beskæftigede Arbejdere i en Række forskellige Fag.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere (Formænd ikke

Tabel 1. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Ant. Arb. pr. 30/9 1928	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)					
		Juli Kvartal 1928	April Kvartal 1928	Jan. Kvartal 1928	Oktbr. Kvartal 1927	Juli Kvartal 1927	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	20425	172	171	168	172	171	67,1
Ufaglærte »	18192	135	136	133	135	135	47,5
Ialt Mænd	38617	154	155	152	155	154	61,0
Kvindelige Arbejdere...	14529	88	88	88	88	88	32,3
Samtlige Arbejdere	53146	137	137	134	136	137	54,4
Provinsen							
Faglærte Arbejdere.....	17904	139	139	138	141	139	54,8
Ufaglærte »	25455	118	117	118	119	118	40,8
Ialt Mænd.....	43359	126	126	126	127	127	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7726	79	79	79	79	78	25,7
Samtlige Arbejdere.....	51085	119	119	119	120	119	44,9
Hele Landet							
Faglærte Arbejdere	38329	157	157	155	158	157	61,3
Ufaglærte »	43647	125	125	125	126	125	45,5
Ialt Mænd.....	81976	140	140	139	140	140	55,0
Kvindelige Arbejdere...	22255	85	85	85	85	85	29,6
Samtlige Arbejdere.....	104231	128	128	127	128	128	50,2

medregnede) henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet paa Grundlag af det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale meddeles i Tabel 1. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa dog tages visse Forbehold, hvorom skal henvises til Bemærkningerne i Statistiske Efterretninger Nr. 33, 1928.

Af Tabel 1 fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Juli Kvartal 1928 var 128 Øre. For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 157 Øre, for Arbejdsmænd 125 Øre og for Kvinder 85 Øre, hvilke Tal alle var de samme som i April Kvartal.

For de enkelte større Fags Vedkommende fremgaar Bevægelsen i Timefortjenesten fra April til Juli Kvartal af foranstaaende Tabel 2 over Arbejdslønnnen i de enkelte Industrier m. v. Som det vil ses, var Lønningerne omtrent uforandrede i de fleste Fag, bortset fra enkelte Forskydninger af overvejende sæsonmæssig Karakter. Iøvrigt maa det ved Betragtning af den faktisk stedfundne Lønbevægelse i de enkelte Fag fra April til Juli Kvartal haves i Erindring, at for de Fag, for hvilke Arbejde paa Akkord spiller en større Rolle, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel paa Akkord som i Timeløn anvendes, altid vil være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste.

Ligesom for de nærmest foregaaende Kvartaler er der af Departementet indsamlet lønstatistisk Materiale fra Virksomheder, der ikke er tilknyttede Arbejdsgiverforeningen. Disse Virksomheder tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier samt Bagere i Provinsen), dels er det enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig en Del Virksomheder, som drives af Sta-

Tabel 2. Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/9 1928	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Ant. Arb. pr. 30/9 1928	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	755	154	154	4	126	128
Møller, —	55	140	141	192	115	115
— ufagl. Arb.	33	131	131	113	102	103
Chokoladefabr., fagl. Arb.	49	153	154	21	135	137
— ufagl. Arb.	124	114	115	14	112	112
— Kvinder	607	70	71	119	59	59
Bryggerier, ufagl. Arb.	1769	134	134	451	124	124
— Kvinder	817	97	99	449	82	83
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	45	130	131	171	126	126
— Kvinder	33	107	107	11	106	106
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	334	142	147	1159	105	109
— Kvinder	92	80	83	73	57	57
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	30	128	153	21	104	112
— Kvinder	40	75	95	34	73	75
Konservesfabrikker ufagl. Arb.	69	139	141	23	99	98
— , Kvinder	384	80	83	117	59	62
Mælkekondens.fabr., ufagl. Arb.	—	—	—	95	111	112
— Kvinder	—	—	—	299	79	81
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Mænd, faglærte	808	145	146	690	142	142
— — ufaglærte	51	128	129	17	129	125
— Kvinder faglærte	831	118	117	371	127	126
— — ufaglærte	763	99	96	706	90	88
Cigaretfabr., Mænd, ufaglærte	35	216	203	1	151	149
— Kvinder	316	120	114	47	79	79
Røgtobaksfabr., Mænd, ufagl.	27	173	165	73	127	127
— Kvinder	115	107	104	149	90	89
Skraatobaksfabr., Mænd, faglærte	23	217	216	89	178	182
— — ufaglærte	19	128	128	32	124	124
— Kvinder	121	81	81	249	79	78
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	492	123	124	1512	115	115
— Kvinder	1631	86	86	2571	78	77
Rebslagerier, Svende	8	110	110	18	117	108
— ufagl. Arb.	53	106	106	18	100	97
— Kvinder	170	73	72	43	57	55
Possementfaget, Svende	22	142	145	3	182	197
— Kvinder	18	76	77	3	78	78
Sejlmagersvende	11	187	191	15	126	124
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	102	155	154	6	136	135
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	118	159	158	2	137	136
Tilskærere i Konfektionsindustrien	116	186	186	1	125	124
Syersker i Konfektionsindustrien	1301	78	79	299	69	68
— andre	144	79	82	162	69	69
Skomagersvende	17	145	146	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	713	152	151	93	125	123
— Kvinder	725	88	87	72	74	73
Hattearbejdersker	180	72	87	4	85	100
Læderindustri:						
Garverier, Svende	70	170	176	41	147	154
— ufagl. Arb.	80	162	154	83	136	135
Lædervare- og Portefeuillearb.	46	157	163	—	—	—

Tabel 2. (fortsat) Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 03/9 1928	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Ant. Arb. pr. 30/9 1928	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928
		Øre	Øre		Øre	Øre
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	264	177	176	166	126	125
Bygningssnedkersvende*)	817	165	166	1084	125	127
Glarmestersvende	110	138	140	74	115	115
Malersvende	1134	182	176	275	140	144
Murersvende	1246	228	222	1877	144	141
Murarbejdsmænd	881	182	177	1801	119	116
Stukkatørsvende	53	183	171	8	140	144
Tømrersvende	678	200	197	1748	132	131
Arbmd. hos Tømrere	19	120	125	73	110	109
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	108	162	162	288	145	146
Børstenbindersvende	45	148	149	18	117	120
Billedskærersvende	18	156	152	15	128	132
Drejersvende	45	135	134	63	128	129
Forgyldere	20	194	192	23	133	133
Karetmagersvende	38	171	166	—	—	—
Kurvemagersvende	23	114	105	4	133	132
Møbelsnedkersvende	418	153	153	84	122	125
Maskinsnedkere	336	145	145	1036	118	118
Træindustriarbejdere, ufagl.	278	121	122	450	100	103
Træindustri, Kvinder	39	85	86	34	74	71
Pianoarbejdere	113	170	167	12	137	147
Sadelmager- og Tapetserersvende	153	161	165	83	135	140
Linoleumspaalæggere	51	168	164	—	—	—
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1871	155	159	1846	110	106
Brolæggersvende	52	259	226	24	176	138
Stenhuggerier, Svende	82	175	187	261	113	122
— ufagl. Arb.	50	137	135	143	108	111
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	6	130	130	246	107	108
Teglværker —	59	129	132	3408	113	112
— Kvinder	—	—	—	225	67	67
Cementfabrikker Arbmd.	—	—	—	1309	131	131
Keram. Industri, fagl. Arb.	179	171	170	23	123	123
— ufagl. -	311	129	133	50	105	104
— Kvinder	413	102	105	31	72	75
Terrazzoarbejdere	56	148	149	11	114	113
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	148	168	170	100	148	141
Elektrikere	545	152	151	457	135	135
Formere	443	194	192	488	153	153
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	207	148	147	84	129	130
Gørtlere	112	153	152	54	131	133
Kobbersmede	79	192	193	58	162	159
Malersvende	154	206	199	239	165	164
Metalslibere	97	168	175	54	141	140
Metaltrykkere	45	175	175	19	141	138
Skibstømrere	158	191	192	231	152	153
Smede- og Maskinarbejdere	6304	168	168	5465	140	140
Træarbejdere	376	157	160	759	139	136
Div. fagl. Arbejdere	64	181	185	55	142	147
Arbejdsmænd	4000	132	132	3916	118	118
Kvinder	2383	89	88	400	73	73

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Tabel 2. (fortsat) Arbejdslønnen i de forskellige Industrier m. v.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/9 1928	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928	Ant. Arb. pr. 30/9 1928	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1928	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1928
		Øre	Øre		Øre	Øre
Kemisk Industri:						
Farversvende	30	152	147	6	141	137
Farverier, ufagl. Arb.	58	113	113	9	104	104
— Kvinder	60	71	76	—	—	—
Farve- og Lakfabr. ufagl. Arb.	187	114	120	—	—	—
Imprægneringsanst. ufagl. Arb.	—	—	—	86	160	160
Jern-, Metal- og Kludebranchen ufagl. Arb.	104	137	142	—	—	—
— Kvinder	83	81	80	—	—	—
Oliemøller, ufagl. Arb.	513	133	141	627	138	139
— Kvinder	29	79	79	36	70	71
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	34	131	130	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	41	126	127	293	131	130
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	51	110	109	46	105	106
— Kvinder	58	79	79	55	60	60
Isoleringsmontører	49	218	220	30	158	154
Tagpapfabrikker, ufagl. Arb.	64	152	142	17	101	99
Tændstikfabr., ufagl. Arb.	55	136	137	—	—	—
— Kvinder	131	79	78	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	396	120	123	277	127	123
— Kvinder	369	71	—	157	89	—
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	200	117	116	850	109	199
— Kvinder	33	85	84	286	73	72
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1818	180	180	1077	165	167
Stentrykkere	205	173	173	95	143	142
Kemigrafer	137	169	168	19	155	156
Ufagl. Arb.	170	141	140	72	131	132
Kvinder	356	88	88	106	72	71
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	40	130	130	19	110	109
— Kvinder	89	87	87	28	72	70
Bogbinderier, Svende	445	180	177	98	138	138
— Kvinder	630	93	92	77	70	70
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	63	120	122	—	—	—
— Kvinder	250	81	82	76	71	80
Æskefabrikker, Kvinder	355	86	88	132	82	79
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	815	113	114	2323	106	107
Havnearbejdere	—	152	160	—	158	150
Kvinder	50	73	71	4	73	66
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Kvinder paa Vaskerier m. m.	578	73.00	—	142	63.00	—
Formænd	523	91 87	92.34	602	72.77	71.54
Fyrbødere	328	62.37	62 69	648	57.78	57.25
Chauffører	1141	59.36	59.47	574	52.60	52.66
Kuske	1052	56 24	57.15	811	50.47	50.44
Natvægtere	155	50.46	58.90	57	51.32	56.77
Bude	132	50.56	—	2	42.50	—

ten eller de større Kommuner. Paa Grundlag af saavel dette Materiale som det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale er der foretaget en Beregning af Arbejdslønnen for Hovedgrupperne af Arbejdere (Tabel 3), og for at eliminere den Virkning, som den forskellige Fordeling af Arbejdere mellem Fagene indbyrdes kan have, er der ved denne Beregning i Stedet for de

Tabel 3. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Antal Arbejdere i Juli Kvartal 1928	Gnstl. Timefortjen. (med Anvendelse af et fast Arbejdertal indenfor hvert Fag)				
		Juli Kvartal 1928	April Kvartal 1928	Jan. Kvartal 1928	Oktbr. Kvartal 1927	Juli Kvartal 1927
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Faglærte Arbejdere	21427	171	171	170	174	172
Ufaglærte —	21260	137	138	135	137	137
Ialt Mænd	42687	154	155	153	156	155
Kvindelige Arbejdere	12923	86	88	87	87	88
Samtl. Arbejdere	55610	139	140	138	140	140
Provinsen						
Faglærte Arbejdere	17810	137	138	137	140	140
Ufaglærte —	28207	118	117	116	118	118
Ialt Mænd	46017	126	126	125	127	127
Kvindelige Arbejdere	7710	77	77	76	77	77
Samtl. Arbejdere	53727	120	120	119	122	122
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	39237	153	153	152	156	154
Ufaglærte —	49467	124	124	123	125	125
Ialt Mænd	88704	137	137	136	139	138
Kvindelige Arbejdere	20633	83	83	82	83	83
Samtl. Arbejdere	109337	128	128	127	130	129

faktiske Arbejdertal (hvormed der er regnet i foranstaaende Beregning for Arbejdsgiverforeningens Materiale alene) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag (Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924). Ved denne Beregningsmaade er muliggjort en Sammenligning mellem Lønningerne paa forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

De af Departementet for Juli Kvartal 1928 direkte indsamlede Lønoplysninger omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa godt 11.000, hvoraf ca. 5100 i private og ca. 6200 i offentlige Virksomheder, medens det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, hvorefter der ved Kvartalets Udgang beskæftigedes godt 104.000 Arbejdere, omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa ca. 98.000. Det samlede lønstatistiske Materiale udgør herefter gnstl. godt 109.000 Arbejdere for Kvartalet som Helehed. Det vil ses, at efter den her foretagne Beregning er Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et ogsaa uforandret fra April til Juli Kvartal.

Siden Juli Kvartal har der ikke fundet overenskomstmæssige Lønændringer af Betydning Sted, og Arbejdslønnen i Øjeblikket kan derfor anslaas til at være omtrent den samme som i Juli Kvartal 1928.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 ❋ KØBENHAVN DEN 9. MARTS 1929 ❋ 25 AARGANG

Ændring i Tysk Arbejdsløshedslov.

Den tyske Rigsdag vedtog i December Maaned i Fjor en Ændring i den tyske Arbejdsløshedslovgivning, saaledes at Sæsonarbejdernes Arbejdsløshed bliver underkastet et særligt Afsnit af Loven.

I Henhold til den hidtil gældende Lov ydedes der ikke Understøttelse til ledige Sæsonarbejdere i samme Omfang som til andre Arbejdsløse. Enten skulde Sæsonarbejderne underkaste sig en længere Karenstid end de øvrige Arbejdere, eller de vilde ikke faa Understøttelse i det sædvanlige Dageantal. Den førstnævnte Ordning var selvsagt den bedste for Arbejderne, fordi de Paagældende jo var bedst udrustet ved Arbejdsløshedsperiodens Begyndelse, og det var da ogsaa den Fremgangsmaade, der overalt anvendtes.

Nu er der heri sket en Ændring, idet der er indført den Bestemmelse, at Sæsonarbejderes Arbejdsløshedsunderstøttelse udredes af en særlig oprettet Nødhjælpsfond, hvortil Regeringen for indeværende Aar har ydet 27 Millioner Mark.

Den arbejdsløse Sæsonarbejder gaar saa samme Karenstid som de øvrige Arbejdsløse, og derefter udredes almindelig Understøttelse i 6 Uger, hvorefter Nødhjælpen maa yde Resten.

Der er her den kedelige Bestemmelse, at Hjælpen af denne Fond kun ydes, naar den Arbejdsløse beviser at være trængende til Understøttelse. Dette er ganske vist ikke nogen umulig Opgave at løse; thi med de Lønninger en Arbejder oppebærer i det moderne Samfund, skulde al Bevisførelse være overflødig, men det er alligevel en særdeles pinlig Fordring i Loven. Det smager alt for meget af Statsgodgørenhed i Stedet for Statspligtopfyldelse.

Ved den indførte Lovændring mener man at kunne aflaste den almindelige Arbejdsløshedsforsikring for betydelige Beløb, som skulde gøre det lettere for de øvrige Arbejdere at opnaa værdifuld Hjælp under Arbejdsløshedsperioderne uden at segne under Byrderne.

For Arbejdere, der er beskæftiget hele Aaret rundt og Aar efter Aar maa betale Arbejdsløshedskontingent, spiller det naturligvis en Rolle, at dette ikke bliver for kæmpemæssigt, da disse mere fastansatte Arbejderes Aarsløn jo ikke paa nogen Maade er større end Sæsonarbejdernes. Men der ligger utvivlsomt et Faremoment for Arbejdernes Solidaritetsfølelse i en saadan Udskillelse, som den tyske Rigsdag her har foretaget, og det maa absolut være med stor Betænkelighed, at Arbejderne ser paa en saadan Særlovgivning for Sæsonarbejderes Arbejdsløshed.

Leis.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere hos Firmaet Petersen & Petersen.

Bogbinderlauget har klaget over at en Del Bogbindere, beskæftiget hos Firmaet Petersen og Petersen, har opsagt deres Pladser og efterhaanden som Opsigelserne udløb har søgt andet Arbejde fordi Firmaet nægtede at gaa ind paa personlige Lønkrav.

I den Anledning fandt der den 2. Marts d. A. et Fællesmøde Sted i Arbejdsgiverforeningen, hvor Arbejdsgi-

verne krævede de gamle Tilstande genindført ved Bortfald af Opsigelserne, og da Forbundet ikke kunde gaa ind herpaa indanker Arbejdsgiverne formentlig Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Formere og Støberiarbejdere hos Firmaerne Jensen & Olsen og Carl B. Hoffmann, Esbjerg.

For nogen Tid siden stillede Formerne hos ovennævnte Firmaer Krav om et Tillæg til deres Timelønninger, og da de herom førte Forhandlinger ikke bragte et tilfredsstillende Resultat, varslede Dansk Former- og Støberiarbejderforbund Strejke overfor de to Firmaer.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod de fremsatte Varslers Lovlighed og bebudede at ville indbringe Sagen for den faste Voldgiftsret. Der kom saa den 8. Februar et Fællesmøde i Stand under Hovedorganisationernes Medvirken, hvor Sagen afsluttedes med følgende Resultat:

Firmaerne indgaar paa at forhøje de nuværende Timelønninger med 3 Øre pr. Mand fra den 8. Januar d. A. at regne. Det fremsatte Strejkevarsel tages tilbage.

Dansk Funktionærforbunds nye Overenskomst med De forenede Vagtselskaber.

I Januar Maaned d. A. er der mellem de ovennævnte Parter indgaaet en ny Overenskomst.

Af Overenskomsten kan fremhæves, at 22 Reservevagte er ansatte som faste Funktionærer, hvorved deres Løn er forhøjet med ca. 25 Kr. pr. Maaned, og deres Ferie forlænget med 5 Dage, nemlig fra 2—7 Dage.

De øvrige Vagtfunktionærer har faaet deres Løn forbedret med ca. 15 Kr. pr. Maaned og deres Ferie forlænget fra 4 til 7 Dage.

Samtlige 130 Mand faar for Sygdomstilfælde, der varer ud over 8 Dage, fuld Løn i den første Maaned, og derudover 4 Kr. pr. Dag indtil 13 Uger efter Sygdommens Anmeldelse.

Ved Ulykkestilfælde ydes der fuld Løn i 2 Maaneder, derudover 4 Kr. pr. Dag indtil 13 Uger efter Ulykkestilfældets Anmeldelse.

Der er fra Forbundets Side paabegyndt en Aftrapning af den 9 Timers Arbejdstid, saaledes at denne er forkortet med 30 Timer pr. Aar.

Dyrtidsregulering foretages kun forsaavidt Pristallet er over 185 eller under 155. Der finder dog ingen Prisregulering Sted i August 1929 og Februar 1930.

Overenskomsten løber fra 15. April 1929 til 15. April 1931.

Kedel- og Maskinpassere hos Nordisk Colas-Selskab.

Efter Indmeldelse i Dansk Arbejdsgiverforening har Nordisk Colas-Selskab, ved A. Rindom, nedsat Lønningerne for sine Kedel- og Maskinpassere til de Satser, der er fastsatte i Landsoverenskomsten, idet Selskabet hævder, at Landsoverenskomstens Bestemmelse om, at denne Overenskomst straks træder i Kraft overfor nyindmeldte Medlemmer i Arbejdsgiverforeningen ogsaa maa gælde dette Selskab.

Foranlediget ved Protest fra Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund afholdtes den 14. Februar d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man fra vor Side hævdede, at der laa en — omend kun mundtlig — Aftale med Selskabet om Lønforholdene, og at Selskabet derfor ikke ved Indmeldelse i Dansk Arbejdsgiverforening kunde frigøre sig for denne Overenskomst.

Man enedes paa Mødet om at forelægge Stridsspørgsmaalet for en faglig Voldgiftsret.

Kranførere (under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund) hos A/S Københavns Bunkerkuldepot.

Foranlediget ved Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afd. 11, beskæftigede som Kranførere hos A/S Københavns Bunkerkuldepot havde nægtet Overarbejde, afholdtes den 25. Februar d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningens Lokaler.

Da der ikke fra Forbundets Side kunde erkendes nogen Grund til at afgive specielt Tilsagn ang. fremtidigt Overarbejde hos det paagældende Firma, opnaaedes der ikke Enighed, og

Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Smede, Maskinarbejdere og Formere hos A/S Burmeister & Wain.

Den 27. Februar afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af at A/S Burmeister & Wain har klaget over at 794 Arbejdere den 23. Oktober 1928 har iværksat Arbejdsstandsning for at faa fjernet 2 Maskinarbejdere, der efter grov ukollegial Optræden er ekskluderede af Forbundet.

Saavel fra Smede- og Maskinarbejderforbundet som fra Formerforbundet erklæredes paa Mødet, at det har været ulovligt at iværksætte den uvarslede Standsning for at holde Klubmøde, men da Firmaet forlangte en meget stor Erstatning til Bilæggelse af Uoverensstemmelsen, opnaaedes ikke Enighed og Sagen gaar formentlig derefter til Den faste Voldgiftsret.

Tekstilarbejdere hos »A/S Dansk Kunstsilke.«

»A/S Dansk Kunstsilke« der beskæftiger c. 40 Arbejdere, hvoraf den langt overvejende Del er Kvinder, modtog for nogen Tid siden fra Dansk Tekstilarbejderforbundets Københavns Afdeling et Forslag til Overenskomst. Firmaet indmeldte sig senere i Tekstilfabrikantforeningen, og der kom da den 7. Februar en Forhandling i Stand i Arbejdsgiverforeningen under Hovedorganisationernes Medvirken.

Forhandlingerne syntes længe at frembyde uoverstigelige Vanskeligheder, men ud paa Aftenen lykkedes det alligevel at opnaa en Overenskomst, for den Del af Arbejdet, der udføres i Akkord, hvilket er den langt overvejende Del. Timelønsspørgsmaalet var forsaavidt bragt i Orden ved Firmaets Indtræden i Tekstilfabrikantforeningen, da den mellem denne Organisation og Tekstilarbejderforbundet oprettede Overenskomst automatisk træder i Kraft i et saadant Tilfælde, da Forbundet ingen Overenskomst havde med Firmaet »A/S Dansk Kunstsilke«.

Den nye Overenskomst traadte straks i Kraft, og betyder en Lønforhøjelse paa c. 9 til 15 Procent.

Den internationale faglige Central og Dansk Arbejdsmandsforbunds Genindtræden i De samvirkende Fagforbund.

I Anledning af Dansk Arbejdsmandsforbunds bebudede Genindtræden i De samvirkende Fagforbund har den internationale faglige Central i Amsterdam sendt De samvirkende Fagforbund i Danmark følgende Lykønskningsskrivelse:

Gode Partifæller.

Med oprigtig Tilfredshed og Glæde er vi gennem Social-Demokraten bleven gjort bekendt med Arbejdsmands-Kongressens Beslutning om at genindmelde Dansk Arbejdsmandsforbund i De samvirkende Fagforbund. Vi ønsker baade De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund til Lykke med denne Beslutning, der betyder større Koncentration af den danske Fagbevægelse og forhaabentlig danner Begyndelsen til Virkeliggørelse af Maalet: en Samling af alle danske Fagorganisationer indenfor Rammen af De samvirkende Fagforbund.

Med kammeratlig Hilsen
DEN INTERNATIONALE FAGLIGE CENTRAL
(sign.) *Joh. Sassenbach*
Sekretær.

Internationale Meddelelser.

England.

Rationaliserings-Idealister.

For nogen Tid siden kunde »Daily Herald« melde om et Tilfælde af ideel Rationalisering. Den store Chokoladefabrik Rowntree & Co. var grundet paa Indførelse af arbejdsbesparende Maskiner nødsaget til at afskedige 100 ufaglærte Arbejdere. I Stedet for paa vanlig Maade uden videre at kaste disse Arbejdere paa Gaden og overlade dem til

Skæbnen og Fattigforsorgen, tilbød nævnte Firma enhver Arbejdsgiver, der forpligtede sig til at antage en Arbejder til en Løn af mindst 55 Sh. pr. Uge og med Udsigt til fast Arbejde, i et helt Aar at betale et Beløb af 2 Pund for hver antaget Arbejder. »Dette er,« hedder det i bemeldte Tilbud, »en glimrende Lejlighed for unge Firmaer til at erholde billig Arbejdskraft i deres Virksomheds første vanskelige Aar.« Firmaet Rowntree, som beskæftiger ialt 7000 Arbejdere, stillede sig herved paa det Standpunkt, »at Indførelsen af arbejdsbesparende Maskiner er uundgaaelig, men at Arbejdsgiveren er i Stand til at dele en Del af de paa denne Maade opnaaede Besparelser med Arbejderne«.

Da Idealisterne er i Mindretal overalt og navnlig blandt Arbejdsgiverne, vilde det selvfølgelig være taabeligt at anbefale en saadan Fremgangsmaade som Metode, og det allerede af den Grund, fordi det er tvivlsomt, om en Generalisering af en saadan Fremgangsmaade er økonomisk sund og formaalstjenlig. Uden Tvivl bliver Menneskeheden kun virkelig bedre, dersom den enkelte bliver bedre; men trods dette er det foreløbig til ingen Nytte at sætte sin Tillid til den enkeltes Godhed. Selv om det i det store hele kan siges, at en saadan lejlighedsvis Godgørenhed i Reglen slet ikke kommer det virkelige sociale Fremskridt til Gode og maaske endog hæmmer det, kan man dog henvise til saadanne Tilfælde, hvor Arbejdsgiverne ikke blot taler om deres Ansvar overfor Arbejderne, men tillige handler derefter. (I. F. C.)

Grækenland.

Fagbevægelsens Styrke i Grækenland.

Den faglige Landsorganisation i Grækenland, som i 1928 indmeldte sig i Den internationale faglige Central, tæller for Tiden ialt 98.470 Medlemmer. Landsorganisationen bestaar af 7 landsomfattende Fagforbund og 18 lokale Fagorganisationer. Fagforbundene tæller tilsammen 59.150 Medlemmer (heraf 6525 Kvinder), mens de lokale Fagorganisationer tæller 39.320 Medlemmer. Paa de enkelte Fagforbund fordeler Medlemsantallet sig som følger: Jernbanemænd 8000 Medlemmer, Søfolk 12.500 Medlemmer, Havnearbejdere 7500 Medlemmer, Tobaksarbejdere 15.000 Medlemmer, Cigaretarbejdere 1500 Medlemmer, Bagere 5800 Medlemmer, Handels- og Kontormedhjælpere 8850 Medlemmer. (I. F. C.)

Den svejtsiske Arbejderbanks glædelige Udvikling.

De svejtsiske Brugsforeningers Centralbank, i hvis Oprettelse de svejtsiske Fagforeninger har taget virksom Del, har været undergivet en glædelig Udvikling. Ved den fornylig afholdte Generalforsamling i Banken droftede man blandt andet ogsaa Spørgsmaalet om en Udvidelse af Medlemskredsen, der er blevet aktuel grundet paa Bankens gunstige Udvikling. Hidtil kunde kun Brugsforeninger, Fagforeninger og andre Organisationer med lignende Formaal blive Medlem af Banken. Den hurtige Forøgelse af Omsætningen nødvendiggjorde nu ogsaa en Forhøjelse af Aktiekapitalen. En saadan Forhøjelse har tildels allerede fundet Sted, men de Organisationer, som har stiftet Banken, vil i Længden ikke kunne fremskaffe den fornødne Kapital. Ved Udvidelsen af Interessekredsen skal der dog drages Omsorg for, at Brugsforeningernes og Fagforeningernes Indflydelse sikres, idet de nye Medlemmer kun erholder begrænset Stemmeret. I Stedet for den afdøde Kammerat Dürr blev paa den svejtsiske Landsorganisations Forslag Dr. Max Weber indvalgt i Bestyrelsen. Den samlede indbetalte Aktiekapital andrager i Øjeblikket 6.445.000 Francs. Siden Bankens Stiftelse er Aktiekapitalen forhøjet med 3 Millioner.

(I. F. C.)

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 ❋ KØBENHAVN DEN 16. MARTS 1929 ❋ 25 AARGANG

Kvindebevægelsen.

Spørgsmaalet om de gifte Kvinders Erhvervsarbejde.

Et af de Punkter, som skal behandles ved det kommende Møde i Amsterdam-Internationalens Kvindekomité, er Spørgsmaalet om gifte Kvinders Erhvervsarbejde. I. F. C.s Pressemeddelelser har med Henblik herpaa allerede engang behandlet dette Spørgsmaal, hvorved der navnlig blev henvist til en Artikel af Gertrud Hanna, den tyske Landsorganisations Sekretær for Spørgsmaal vedrørende de kvindelige Arbejdere. Gertrud Hanna stillede sig i denne Artikel paa det Standpunkt, at de fleste gifte Kvinder arbejder, fordi deres Familie er henvist til denne Fortjeneste. Allerede af denne Grund er det ikke muligt at indføre noget Forbud mod Kvindearbejdet. En bekendt kvindelig Partifælle i Holland, Fru M. Wibaut, er imidlertid af den Mening, at Gertrud Hanna ikke har været tilstrækkelig »principiel« i sine Udtalelser. Fru Wibaut ønsker Kvindearbejdet forsvaret ud fra almindelige socialistiske Principer, d. v. s. hun kræver, at baade Mand og Kvinde skal have uindskrænket Ret til at udfolde deres Evner efter Anlæg og Dygtighed. Hun tror, at Hanna ikke bestemt nok fastholder det Standpunkt, at ved Antagelse af en Kvinde bør alene hendes Evner gøre Udslaget: »Endskønt Hanna anser et Lovforbud mod Kvindearbejdet for uigennemførligt, mener hun dog, at der alt efter Omstændighederne bør gøres noget. Hun er af den Mening, at det ved Afskedigelse af Arbejdere dog altid bør overvejes, om ikke en gift Kvinde hellere burde afskediges end den enligstaaende Arbejderske, der selv maa sørge for sit Underhold. Den samme Betragtning gøres gældende med Hensyn til Antagelse af Arbejdskraft.« Fru Wibaut kommer dernæst ind paa en nærmere Omtale af de slemme Følger, en saadan Hensyntagen til de særlige Omstændigheder ubetinget maa have, og henviser til de talrige Lærerinder og kvindelige statsansatte, som af den Grund blev afskediget i Holland. Til Slut siger hun: »I det store hele kan det siges, at man kun højst ugerne taaler de gifte arbejdende Kvinder. Man tolererer dem kun, dersom Nøden tvinger dem til at arbejde. Desto mere Kvinderne udbyttes af Kapitalen, desto daarligere Arbejdsbetingelserne er, i desto mindre Udstrækning rejses der Indsigelse mod Kvindearbejdet. Det viser sig tilmed vanskeligt at indføre Beskyttelsesforanstaltninger. Drejer det sig imidlertid om de saakaldte frie Erhverv, rejses der Indsigelse fra alle Sider. Manden har Ret til Fortjeneste, Kvinden skal forsørges af Manden. Dette er Grundlaget for den borgerlige Familie. Hvem der rører herved, rører ved vort Samfunds bærende Søjler. For Socialismen burde dog saadanne Betragtninger ikke mere spille nogen Rolle.«

Fru Wibauts Indlæg har foranlediget en anden hollandsk Partifælle, T. van Egten, til at tage til Genmæle, hvorved hun navnlig beskæftiger sig med den af Fru Wibaut fremsatte Fordring om, at Kvinden under alle Omstændigheder bør have Ret til at forrette sit Arbejde i Henhold til sine Anlæg og Evner. T. van Egten siger i denne Forbindelse: »Jeg maa protestere mod den Maade, hvorpaa Wibaut forklarer dette socialistiske Princip. Det er nu engang ikke rigtigt at lægge Eftertrykket paa, at gifte Kvinder, som ikke føler sig tiltalt af at passe Husholdningen og tror

at være født til andre Opgaver, ubetinget skal have deres Lyst styret. Man iler paa denne Maade altfor langt forud for sin Tid. Hvor mange Arbejdere kan under den nuværende Samfundsorden vælge deres Fag i Henhold til Anlæg, Dygtighed og formentlig Kaldelse. Hvor mange Arbejdersønner, som har det fornødne Anlæg for Studium, kan studere? Først under en socialistisk Samfundsorden vil det være muligt, at enhver faar Tid og Lejlihed til fri Udfoldelse af sine Kræfter. Saaledes er det ogsaa med de gifte Kvinder. Under de nuværende Samfundsforhold betyder Valget af andet Arbejde end Husholdningsarbejdet næsten altid, at disse begunstigede Kvinder, som i Reglen med god Løn beklæder en eller anden Stilling, læsser Husholdningens Besværligheder og mindre behagelige Arbejde over paa Skuldrene af Tjenestetyende og andre mindre begunstigede Personers Skuldre, som ikke føler noget Kald i sig, fordi Forholdene ikke tillader dem dette. Ved daarlig Betaling svinder dette »Kald« øjeblikkelig til intet. Den gifte Arbejderkvinde, som arbejder udenfor Hjemmet, gør aldrig dette af indre Trang, men af Nød. »Ingen Kultur uden Tjenestetyende«, sagde Treitschke. I Sammenhæng med det her anførte kan det konstateres, at der i hvert Fald ikke i den kapitalistiske Samfundsorden kan være Tale om en Udfoldelse af den gifte Kvindes Evner, og at en Hensyntagen til deres Frihed og Evner altid er parret med andre proletariske Kvinders Ufrihed, som maa give sig tilfreds med at besørge Husholdningens mindre behagelige Arbejde.«

Lad os, siger van Egten, hellere sørge for mere nærliggende Ting, saasom en bedre og mere rationel Organisering af Husholdningen. Gennemførelse af 8 Timersdagen i Husholdningen og en forsvarlig Svangerskabsforsikring o. s. v.: »Dette er Spørgsmaal, som navnlig interesserer Arbejderkvinderne. For de socialistiske Kvinder er Kampen for Arbejderkvindens Frigørelse for Husholdningens Slaveri vigtigere og mere paakrævet end Spørgsmaalet om, hvorvidt specielt begavede gifte Kvinder maa udøve et eller andet Erhverv.«

At der med Hensyn til Organiseringen af Husholdningen i Virkeligheden endnu er et stort Stykke Arbejde at forrette, viste Forhandlingerne ved en Kongres, som fornylig blev afholdt i De forenede Stater til Behandling af dette Spørgsmaal. En af de Delegerede begrundede Afholdelsen af denne Kongres med følgende rammende Ord: »Da Husholdningen er en af de største Industrier i hele Verden, er en Sammenfatning af alle Faktorer, som udgør Husholdning, af største Betydning«. Endnu aldrig, udtalte en anden kvindelig Taler, har man indgaaende beskæftiget sig med de Personer, der som fremmede og underordnede beskæftiges i en Husholdning. Dette er saa meget mere paafaldende, som der i U. S. A. saa at sige ikke findes en eneste Husholdning, der ikke i denne eller hin Form beskæftiger fremmede Personer (i Reglen som midlertidig Beskæftigede). I en udførlig Resolution udtalte Kongressen sig da ogsaa til Gunst for Afskaffelse af Betegnelsen Tjenestetyende, for Indførelse af Arbejdsoverenskomster, Indskrænkning af Arbejdstiden, Betaling af Overtimer, Overholdelse af 48 Timers Arbejdsugen o. s. v.

I det hollandske Diamantarbejderforbunds Organ anslaar Forbundets Formand og Redaktør, H. Polak, en meget skarp Tone mod Kvindearbejdet. Han henleder Opmærksomheden paa det af den internationale socialistiske Kvindekonference opstillede Program for lovlig Beskyttelse for de arbejdende Kvinder og siger med Henblik paa det store Antal Fordringer om Særbeskyttelse: »Naar man betragter dette omfattende Program, maa man ved nærmere Overvejelse sikkert sige: Dersom Kvindens Arbejde fordrer saa mange og forskelligartede Forholdsregler til Beskyttelse og Sikkerhed, er dette dog i og for sig allerede en Fordømmelse af dette Arbejde. Heroverfor anfører Kvindearbejdets Tilhængere det Argument, at Kvindearbejdet er en »samfundsmæssig Foreteelse«, og man derfor bør affinde sig hermed. Hvad betyder denne Frase? Arbejdet af Børn mellem 6 og 10 Aar var ogsaa en Gang en »samfundsmæssig Foreteelse«. Arbejdsgiverne, paastaar man dernæst, kan ikke undvære Kvindearbejdet. Men Arbejdsgiverne har tidligere sagt det

samme om Børnearbejdet. Har dette nogensinde afholdt Fagforeningerne og fremskridtvenlige Politikere fra at træde i Breschen for Børnearbejdets Afskaffelse? Kvinden er nu engang anderledes end Manden. Hvorfor skulde disse naturlige Anlæg ophæves og trods alle Forsorgs- og Beskyttelsesforanstaltninger omformes i et unaturligt. Fordi Produktionen af i Reglen unyttige og undværlige Ting nødvendiggør dette? Det er til at forstaa, at Arbejdsgiverne fremfører saadanne Argumenter, men hvad i Alverden har *vi* at gøre hermed? Er Fremstillingen og Afsætningen af saadanne Godtkøbsvarer *vor* Sag?

Til Slut henviser Polak til Bernhard Shaws Stilling i hans »Vejledning for intelligente Kvinder i Kapitalisme og Socialisme«. Shaw omtaler i vedkommende Kapitel navnlig de bedrestillede Kvinder, »som ødelægger Arbejdsmarkedet, fordi de arbejder for Lommepenge, hvoraf en selvstændig Kvinde eller en enligstaaende Enke nu engang ikke kan leve«. Shaw anfører i denne Forbindelse følgende typiske Eksempel: »Adskillige af de største Formuer, som er frembragt indenfor Industrien, som f. Eks. Tændstikindustrien, blev erhvervet gennem Beskæftigelse af saakaldte »Fem-Shillins-Piger«, som boede hos deres Forældre og for største Delen levede paa deres Bekostning. Tændstikfabrikanten erholdt saaledes tre Fjerdedel af sit Arbejde udført paa Bekostning af disse Pigers Fædre. Arbejdede en saadan Piges Fader t. Eks. i et Bryggeri, kan man ogsaa sige, at Tændstikfabrikanten erholdt tre Fjerdedel af sit Arbejde betalt af Bryggeren. Det er ikke blot Arbejderdøtrene, men ogsaa Arbejderhustruerne, som trykker Lønnen paa denne Maade.«

I »Le Prolétaire« omtaler Bondas, det belgiske Metalarbejderforbunds Sekretær, den i I. F. C.s Pressemeddelelser offentliggjorte Artikel om dette Spørgsmaal. Han erindrer om, at der ogsaa i Belgien bestaar stærkt afvigende Meninger om dette Spørgsmaal og at t. Eks. det belgiske Metalarbejderforbunds Kongres i 1928 behandlede en Beretning, der afsluttedes med følgende Bemærkning: »Vor Parole maa være: lige Arbejde — lige Løn. Og de gifte Kvinder ud af Fabrikkerne! Naar man betragter Tingene udelukkende fra et Familiesynspunkt«, siger Bondas, »er det ganske sikkert ikke glædeligt, at Kvindearbejdet er tiltaget saa stærkt. Bedømmer man imidlertid Problemet ud fra økonomiske og sociale Synspunkter, maa man paa den ene Side forelægge sig det Spørgsmaal, om der findes tilstrækkelig med Mænd til at besætte Kvindernes Arbejdspladser, og om det er retfærdigt at forhindre et menneskelagt Væsen, ligemeget af hvilket Køn, i at forme sit Liv efter eget Ønske.«

»De Grunde, der anføres mod Kvindearbejdet, er talrige. De vigtigste er, at Kvinderne i Reglen arbejder for en altfor lav Løn, og at mange søger Arbejde i Fabrikkerne, uden at Nøden tvinger dem hertil. Heroverfor kan man gøre gældende, at, dersom Mændene var bedre organiserede, vilde de ikke tillade, at Arbejdsgiverne krænker det af den første internationale Arbejdskonference i Washington opstillede Princip: Lige Arbejde — Lige Løn. Naar det imidlertid ikke skal være tilladt Kvinderne at indtage Mændenes Pladser i Fabrikkerne, maa det paa den anden Side være Mændene forbudt at indtage Kvindernes Pladser i de store Forretninger!«

Bondas slutter sine Betragtninger med en Bemærkning, som uden Tvivl er Nøglen til Løsningen af alle med Kvindearbejdet sammenhængende Spørgsmaal: »Kvinderne maa først tilføres de faglige Organisationer. Thi det drejer sig om at tilvejebringe en forsvarlig Beskyttelse. Endelig maa man forhindre, at Arbejdsgiverne har Interesse i at foretrække Kvinder for Mænd. Dette opnaas gennem Virkeliggørelse af Løsnet: Lige Arbejde — Lige Løn!«

(I. F. C.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Forgylderforbundet.

Overenskomsten fornyet til 1930.

Overenskomsten mellem Forgylderforbundet i Danmark og Foreningen af Guldlistefabrikanter og Barokforgyldere har gentagne Gange været forhandlet i indeværende Aar og var allerede for-

inden Hovedorganisationernes Aftale af 31. Oktober f. A. opsagt af Arbejdsgiverne til Ophør 1. Februar d. A. Aarsagen til, at der heller ikke med Hovedorganisationernes Medvirken opnaaedes Enighed om Fornyelse, skyldes Arbejdsgivernes Krav om meget betydelige Reduktioner af visse Punkter i Akkordpriskuranten.

Efter de afsluttede Forhandlinger er det imidlertid lykkedes de to interesserede Organisationer at komme til en Forstaaelse, saaledes at der foretages en Regulering af Priskuranten og ydes et Tillæg af 10—15 Øre til Timelønnen for unge Svende, og Overenskomsten er dermed fornyet indtil 1. Fabruar 1930.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1235.

Havnearbejdere i Nykøbing F.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. Marts 1929 i Sag Nr. 1235: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing F. mod Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing F.

Den 6. Novbr. 1928 indkom S/S »Jupiter« til Nykøbing F. med en Ladning paa ca. 200 Tons Tapiocamel i Sække à 75 kg til Firmaet A. Nielsen & Co. For Losning af denne Vare er der ikke i den mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing F. og Dansk Arbejdsmandsforbunds Nykøbing F. Afdeling gældende Overenskomst af 1924 fastsat nogen Akkordpris, hvorimod Overenskomsten blandt mange andre Akkordpriser indeholder Pris for Losning af Risfodermel, nemlig 2 Øre pr. 100 kg pr. Mand for Sække à 100 kg og 2,4 Øre pr. 100 kg pr. Mand for Sække à 50 kg (disse Satser er senere nedsatte med ca. 15 pCt.). I Overenskomstens almindelige Bestemmelser Punkt 8 bestemmes derhos: »hvor nye Varer fremkommer, som ikke er nævnt i Overenskomsten, eller nye Losningsmetoder ønskes, skal Forhandling om Taksterne for Losningen snarest muligt optages mellem de kontraherende Parter, dog maa Losning eller Ladning af ankomne Skibe ikke forhales ved saadanne Forhandlinger. Indtil Enighed er opnaaet, betales Timeløn med et Tillæg af 25 pCt. for saadanne Arbejder«.

Naar Tapiocamel ved tidligere Lejligheder har skullet losses, hvilket er sket 5—6 Gange i Løbet af det sidste Aar, er der hver Gang afregnet efter en Akkordpris, fastsat for hver enkelt Tilfælde, og da det nu blev bekendt, at der atter vilde ankomme en Ladning, rettede Fagforeningen Henvendelse til Indehaveren af Firmaet A. Nielsen & Co., Konsul Poul Nielsen, der tillige er Formand for den lokale Arbejdsgiverforenings Bestyrelse, for at faa en Akkordpris fastsat.

Imidlertid paabegyndtes Losningen den 6. November om Eftermiddagen af 12 Mand og fortsattes den 7. om Formiddagen, uden at der var vedtaget nogen Pris for Arbejdet.

Fagforeningens Formand havde under Forhandlingerne med Konsul Nielsen forlangt en Pris af 3 Øre pr. Mand pr. 100 Kilo, medens Konsul Nielsen tilbød en Pris, som laa midt imellem de ovennævnte to Satser for Risfodermel, altsaa 2,2 Øre (reduceret med ca. 15 pCt.). Enighed opnaaedes ikke, og Fagforeningsformanden gik derefter til Skibet, hvor han meddelte de arbejdende Folk, at Forhandlingerne om Akkordprisen var endt uden Resultat; han paalagde i Forbindelse hermed Folkene ikke at nedlægge Arbejdet, idet Firmaet nok vilde paaberaabe sig Overenskomstens § 8 og paastaa, at Arbejderne var pligtige at udføre Arbejdet paa Timeløn + 25 pCt. Herover opstod der stor Harme blandt Arbejderne, af hvilke nogle udtalte, at der ikke kunde være Tale om at udføre Arbejdet paa disse Vilkaar. Fagforeningsformanden gik derefter til Konsul Nielsen og meddelte ham, at Fagforeningen som saadan maatte fralægge sig Ansvaret, saafremt Arbejdet blev standset. Firmaets Forvalter indfandt sig nu ved Skibet, hvor Størstedelen af de 12 Arbejdere, der lossede i to Hold, havde standset Arbejdet og var gaaet fra

Borde. Det lykkedes hurtigt Forvalteren at formaa Folkene til at genoptage Arbejdet, mod at dette foreløbig skulde betales med 25 Kr. pr. Mand for Losning af hele Ladningen, svarende til ca. 2,5 Øre pr. Mand pr. 100 Kilo, saaledes at Betalingen skulde reguleres opefter eller nedefter, naar en Akkordpris var endelig fastsat. Losningen blev saa fuldført, efter at Arbejdet havde været standset i ca. 20 Minutter.

Efter Arbejdets Afslutning fik hver af de 12 Arbejdere udbetalt 25 Kr. »under Protest« fra Firmaets Side.

Under senere Forhandlinger mellem Organisationerne er det ikke lykkedes at komme til Enighed om Akkordpris.

Ved Skrivelse af 6. December 1928 sendte Dansk Arbejdsmandsforbund Dansk Arbejdsgiverforening 1. Strejkevarsel om Iværksættelse af Arbejdsstandsning ved Losning af Tapiocamel i Nykøbing F., indtil der var opnaaet Enighed om en passende Akkordpris for dette Arbejde. Mod Lovligheden af dette Varsel protesterede Dansk Arbejdsgiverforening i Skrivelse af 11. s. M., men ved Skrivelse af 18. s. M. varslede Arbejdsmandsforbundet den bebudede Arbejdsstandsnings Ikrafttræden fra den 26. December at regne. Strejken er dog ikke blevet effektiv, idet Arbejdsmandsforbundet er indgaaet paa at udsætte dens Ikrafttræden, indtil nærværende Sag har fundet sin Afgørelse, og en i Mellemtiden til Nykøbing F. ankommet Ladning Tapiocamel er da ogsaa blevet behørig losset.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing F. indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing F. med Paastand om, *at* den stedfundne Arbejdsstandsning ved Losningen af S/S »Jupiter« kendes ulovlig, *at* de Indklagede dels ikendes en Bod i Anledning af denne Ulovlighed, dels tilpligtes at tilbagebetale 153 Kr. 60 Øre, der udgør Differencen mellem de Arbejderne udbetalte 300 Kr. og det Beløb af 146 Kr. 40 Øre, som vilde tilkomme dem, saafremt Arbejdet blev aflønnet efter Overenskomstens § 8 med Timeløn ÷ 25 pCt., samt endelig *at* de afgivne Strejkevarsler kendes ulovlige, og at Dansk Arbejdsmandsforbund ogsaa i denne Anledning ikendes en Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse.

De Indklagede hævder, at Kravet paa Afregning efter § 8 er ubegrundet, idet dette Krav hverken ved Arbejdets Paabegyndelse eller ved dets Fortsættelse efter den med Firmaets Forvalter trufne foreløbige Akkordaftale er fremsat overfor Arbejderne. Endvidere gøres det fra de Indklagedes Side gældende, at der ikke har fundet nogen ulovlig Arbejdsnedlæggelse Sted, men kun et ganske kortvarigt Ophold i Arbejdet dels som Følge af Arbejdernes naturlige Reaktion overfor den uventede Udsigt til at maatte udføre Arbejdet i Timeløn ÷ 25 pCt., dels som Følge af de med Firmaets Forvalter førte Forhandlinger om Fastsættelsen af den foreløbige Akkordpris. Og endelig hævdes det fra de Indklagedes Side, *at* Dansk Arbejdsmandsforbund og den lokale Fagforening i hvert Fald er uden Ansvar for det ved Losningen passerede, og *at* de udsendte Strejkevarsler ikke kan anses ulovlige, idet Bestemmelsen i § 8 om Timeløn for nyt fremkommet Arbejde efter Sagens Natur kun kan være af midlertidig Varighed, og at Arbejderne, naar Forhandlinger om en Akkordpris paa saadant Arbejde ikke fører til noget Resultat, maa kunne frigøre sig for fortsat Aflønning efter denne Bestemmelse ved behørig varslet Strejke.

Hvad denne sidste Betragtning angaar, skal Retten under Henvisning til den i Sag Nr. 1039 afsagte Kendelse af 3. December 1926 bemærke, at der vel maa gives de Indklagede Medhold i, at de i Løbet af Overenskomstperioden uanset Bestemmelsen i § 8 maa have Krav paa, at der, selv om Enighed ikke opnaas, fastsættes nye Akkordsatser, naar nye Arbejder fremkommer, men denne Frigørelse for Bestemmelsen i § 8 maa i et Tilfælde som det foreliggende, hvor der findes en Overenskomst med stærkt specificerede Takster for nogenlunde lignende Arbejder som det ny fremkomne, ikke ske ved Etablering af Arbejdsstandsning, men maa finde Sted gennem faglig Mægling og Voldgift. De

afgivne Strejkevarsler kan herefter ikke anses for lovlige.

Saalænge saadan Fastsættelse af ny Akkordpris ikke har fundet Sted, maa Reglen i § 8 være anvendelig paa nyt tilkommende Arbejde, men i det foreliggende Tilfælde skønnes den eventuelt gennem faglig Mægling og Voldgift fastsatte ny Akkordpris at burde finde Anvendelse ogsaa paa det her under Sagen omhandlede Losningsarbejde, i hvilken Henseende særlig skal fremhæves, *at* Arbejde som det heromhandlede stedse tidligere har været udført i Akkord, *at* Fagforeningen inden det heromhandlede Arbejdes Paabegyndelse havde henvendt sig til Firmaet om Fastsættelse af en Akkordpris, og *at* Losningen af Arbejderne paabegyndtes og efter Overenskomsten med Firmaets Forvalter fortsattes ud fra den Forudsætning, at der vilde blive fastsat en Akkord, og uden at der fra Firmaets Side overfor Arbejderne blev rejst Krav om Anvendelse af Bestemmelsen i § 8.

I Henhold til det anførte kan Klagernes Paastand om Tilbagebetaling af 153 Kr. 60 Øre ikke uden videre tages til Følge, hvorimod den stedfundne à conto Udbetaling vil være at regulere efter den Afgørelse, som maatte blive truffet ved faglig Mægling og Voldgift. Da det er Arbejderne, som i det foreliggende Tilfælde er interesserede i Frigørelsen for Bestemmelsen i § 8, maa det være Fagforeningen, der bør tage Initiativet til den fagligretlige Afgørelse. Til at indbringe Sagen for faglig Voldgift findes der at burde fastsættes en Frist af 6 Uger fra denne Kendelses Afsigelse, saaledes at Arbejdet, saafremt denne Frist ikke overholdes af Fagforeningen, vil være at aflønne som af Klagerne paastaaet, og Arbejderne i dette Tilfælde vil have at tilbagebetale 153 Kr. 60 Øre.

Hvad den under Losningen stedfudne Standsning af Arbejdet angaar, bemærkes, at det efter det oplyste ikke kan betvivles, at Firmaets Forvalter har været nødsaget til at love Arbejderne den oftnævnte à conto Betaling for at faa Arbejdet i Gang igen, og Arbejderne har været uvillige til at fortsætte Arbejdet paa billigere Vilkaar. Et saadant Forhold fra Arbejdernes Side er imidlertid, hvad enten det har medført en Standsning af Arbejdet eller ej, overenskomststridigt, idet Arbejderne, *saalænge* Afgørelse om ny Akkordpris *ikke foreligger*, har været uberettigede til at gøre Arbejdets Fortsættelse afhængig af, at der ydes en større Udbetaling end efter Bestemmelsen i § 8.

Hvad endelig angaar Klagernes Paastand om Bod, findes der ikke Grundlag for at gøre Dansk Arbejdsmandsforbund ansvarlig for den stedfundne Arbejdsstandsning m. v. Ej heller findes der aldeles tilstrækkelig Grund til at ikende den lokale Fagforening Bod i denne Anledning, ligesom der efter Omstændighederne ejheller findes tilstrækkelig Anledning til at ikende Dansk Arbejdsmandsforbund Bod for Udsendelsen af de ulovlige Strejkevarsler. Derimod findes Fagforeningen at burde hæfte for eventuel Tilbagebetaling af for meget udbetalt Lønning, hvorhos de Indklagede findes at burde dømmes til at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Den ovennævnte ved Losningen af S/S »Jupiter« stedfundne Arbejdsstandsning og det i Forbindelse dermed af Arbejderne stillede Vilkaar for Arbejdets Genoptagelse samt de ovennævnte af Dansk Arbejdsmandsforbund udsendte Strejkevarsler har været ulovlige.

Det ovenomhandlede Lossearbejde vil være at aflønne efter en gennem faglig Mægling og Voldgift fastsat Akkordpris, saafremt Spørgsmaalet om Fastsættelse af en saadan Akkordpris inden 6 Uger efter denne Kendelses Afsigelse af Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing F. forelægges en faglig Voldgiftsret til Afgørelse. I modsat Fald aflønnes Arbejdet efter den gældende Overenskomsts § 8, og Fagforeningen vil da paa de paagældende Arbejderes Vegne have at tilbagebetale Firmaet A. Nielsen & Co. 153 Kr. 60 Øre.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1240.

Bagere og Konditoriarbejdere hos Enkefru Karla Christensen.

(Et Kompagniskabsforhold).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse. af 7. Marts 1929 i Sag Nr. 1240: De samvirkende Fagforbund paa Bageri- og Konditoriarbejderforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bagerlaug og Bagermester, Enkefru Karla Christensen.

I November 1928 blev der mellem Enkefru Karla Christensen, der paa sin afdøde Mands Borgerskab er Indehaver af Bagerforretningen, Frederikssundsvej 164, og Bagersvend K. Knudsen indgaaet en Kontrakt, i hvis § 2 det hedder:

»Hr. Knudsen stiller sin fulde Arbejdskraft til Raadighed i Forretningens Tjeneste. Han forestaar, leder og fordeler Arbejdet i Bageriet, hvorfor han har Ret til paa egen Haand i alle Henseender at optræde som Forretningens Repræsentant overfor de i Bageriet beskæftigede Arbejdere, ligesom han har Ret til at antage og afskedige Arbejderne i Bageriet, til at fordele og kontrollere Arbejdet samt til at opgøre og udbetale Arbejdslønnen. Saalænge Hr. Knudsen er Deltager i Firmaet, maa han ikke være hverken aktiv eller passiv Deltager i nogen anden Bagerforretning, ligesom han ikke maa være Medlem af Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund.«

Ifølge § 3 har Fru Christensen og Knudsen Ret til som Forskud paa det forventede Overskud af Forretningen ugentlig at hæve, Fru Christensen 150 Kr. og Knudsen 90 Kr. — Saafremt Forretningen ifølge Aarsregnskabet har givet større Udbytte end nødvendigt til Dækning af samtlige Driftsudgifter og de nævnte forskudsvis udbetalte Beløb, der ogsaa betragtes som Driftsudgift, skal 10 pCt. af det derefter udkommende Nettoudbytte forlods udbetales til Fru Christensen som Rente af hendes i Forretningen indestaaende Kapital, medens det derefter tilbageblivende Nettobeløb skal deles med 75 pCt. til Fru Christensen og 25 pCt. til Knudsen.

Ifølge § 4 skal Fru Christensen alene — bortset fra Bestemmelsen i § 2 — forpligte Firmaet, og hun alene hæfter for Firmaets Gæld, ligesom hun alene ejer Firmaets Aktiver.

Ifølge § 5 kan Forholdet af hver af Parterne hæves med 3 Maaneders Varsel til den 1ste i en Maaned.

Under Anbringende af, at denne Kontrakt er i Strid med det mellem Københavns Bagerlaug og Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund i Danmark den 29. Decbr. 1927 vedtagne Løn- og Arbejdsregulativ, har De samvirkende Fagforbund paa Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Vegne under nærværende Sag indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Bagerlaugets og Enkefru Christensens Vegne med Paastand om, at Kontrakten kendes ulovlig.

Klagerne henviser særlig til, *at* Knudsens Arbejde i Forretningen ikke i nogen afgørende Henseende adskiller sig fra en Mestersvends eller Enesvends, *at* en saadan Svend ifølge Lønregulativet har Krav paa en Ugeløn af mindst 70 Kr. 50 Øre, hvortil kommer Nattillæg og Betaling for Overarbejde m. m., og *at* den Fortjeneste, Knudsen vilde opnaa, saafremt han blev aflønnet efter Regulativet, vilde overstige den ham efter Kontrakten tillagte ugentlige Udbetaling af 90 Kr. At Knudsen udover dette Beløb vil erholde noget Vederlag som Andel i Forretningesn Nettooverskud, anser Klagerne for højst problematisk og anfører i saa Henseende, at dette ikke vilde blive Tilfældet efter det for 1928 opgjorte Regnskab.

De Indklagede paastaar Frifindelse, idet de hævder, at det mellem Fru Christensen og Knudsen ifølge Kontrakten bestaaende Kompagniskab maa udelukke, at Lønregulativets Bestemmelser kommer til Anvendelse, og de Indklagede henviser særlig til, at et aldeles tilsvarende Kontraktsforhold — mellem Bagermester Splidsboels Enke og Bagermester Hansen — ved Højesterets Dom af 30. Marts 1925 er anset som fyldestgørende overfor Bageriloven, idet der antages at tilkomme Bagermester Hansen samme Ret som en Arbejdsgiver til at udføre Natarbejde i Fru Splidsboels Bageri.

Med Hensyn til de Indklagedes Henvisning til denne Højesteretsdom skal

foreløbig bemærkes, at Den faste Voldgiftsret paa Grund af Forholdenes Forskellighed ikke kan tillægge Dommen afgørende Betydning i Forholdet mellem Indehaveren af et Bageri og Fagforeningen.

Efter Indholdet af den mellem Fru Christensen og Knudsen indgaaede Kontrakt er det Fru Christensen, der fremdeles er Eneindehaver af Forretningen. Om noget egentligt Kompagniskab eller Interessentskab er der ikke Tale, hvorimod Knudsens Stilling efter Kontrakten nærmest maa betegnes som Bestyrer af selve Bageriet, medens Fru Christensen varetager Virksomheden iøvrigt og navnlig forestaar Udsalget. Men da Knudsen i Henhold til Kontraktens Bestemmelse *tillige* gør fuldt Arbejde i Bageriet, bliver Kontrakten forsaavidt en egentlig Arbejdskontrakt med en særlig Aflønningsmaade, og Spørgsmaalet om Kontraktens Lovlighed maa da afhænge af, om Knudsens Forhold som Helhed dækkes af Bestemmelserne i Septemberforligets § 5 om Arbejdsgivernes Ret til uafhængigt af Arbejdernes Organisationer at have fastlønnede Formænd eller Arbejdsledere.

I saa Henseende bemærkes, at Retten navnlig under Hensyn til Forretningens meget ringe Omfang — der arbejder i Bageriet ved Siden af Knudsen kun en Forbundter og en Lærling — under almindelige Forhold ikke vilde kunne anerkende Knudsen som Formand i Septemberforligets Forstand.

Imidlertid maa det erkendes, at Fru Christensens Mangel paa faglig Uddannelse gør det i særlig Grad paakrævet for hende til Ledelse af Bageriet at have en Mand, der i højere Grad end en tarifmæssig ansat Svend, navnlig gennem et længere Opsigelsesvarsel end det tarifmæssigt forudsatte, er knyttet til Virksomheden, og hvis Stilling gør denne uafhængig af Fagforeningen. Naar hertil kommer, at det drejer sig om en Forretning, hvor Arbejdsgiveren selv, saalænge han levede, personlig deltog i Arbejdet væsentlig i samme Omfang som en Svend, finder Retten, at en Ordning som den mellem Fru Christensen og Knudsen trufne har været rimelig begrundet i de foreliggende særlige Omstændigheder.

Hvad særlig angaar Lønningsbestemmelserne i Kontraktens § 3, maa Retten vel give Klagerne Medhold i, at den Adgang til at antage en selvstændig Leder af Arbejdet i Bageriet, som maatte begrundes i særlige Forhold, som de foreliggende, ikke af Arbejdsgiveren bør kunne udnyttes til at underbetale den paagældende ved at byde ham ringere Lønvilkaar end de tarifmæssigt fastsatte, men efter det under Sagen oplyste har Retten ikke fundet tilstrækkeligt Grundlag for at statuere, at noget saadant er sket i nærværende Tilfælde.

I Henhold til det anførte kan Klagernes Paastand om, at Kontrakten kendes ulovlig, ikke tages til Følge, og de Indklagede vil herefter være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne vil være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bagerlaug og Bagermester, Fru Karla Christensen bør for Tiltale af Klagerne De samvirkende Fagforbund paa Bageri- og Konditoriarbejderforbundets Vegne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med Halvdelen af hver af Parterne.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38-39 ❋ KØBENHAVN DEN 23. MARTS 1929 ❋ 25 AARGANG

Valgene og Fremtiden.

Vore Modstandere var før Kommunevalgene travlt beskæftigede med at fortælle deres Meningsfæller, at det socialdemokratiske Flertalsstyre stod for Fald i en Række Byer. Der sparedes intet for at gøre dette Fald saa effektivt som muligt.

Nu er Valgene overstaaede, og den Kendsgerning, at det ikke var os, men vore Modstandere, der maatte aflevere Mandater, lader sig ikke bortforklare.

Nu har de ærede Borgerblade travlt med at trøste deres Læsere med, at det er sidste Gang, det er gaaet saadan!! Socialdemokraterne har naaet Toppen, og Turen til det borgerlige Styres Fornuft er i Sigte.

Det er en paa Baggrund af Valgenes Tal særdeles mærkelig Profeti. Der blev i København og paa Frederiksberg afgivet 131.000 Stemmer paa Socialdemokratiet. Enhver Fagforeningsmand véd, at alene Fagbevægelsen i disse to Kommuner tæller 120.000 Medlemmer af Arbejdernes Fællesorganisation, og det er ikke alle Arbejderhustruer, der med deres Mænd er Medlemmer, medens dog alle Arbejderhustruer maa formodes at have en naturlig Tendens til at blive socialdemokratiske Vælgere. Der er slet ingen Tvivl om, at der her er langt til Bunden er skrabet.

I »Social-Demokraten« svarer Redaktør Borgbjerg de paagældende Blade, at det drejede sig ikke om at have haft Regeringsmagten for at hente sig et Valgnederlag; men om hvorledes denne Magt var benyttet, og København og Frederiksberg, — det ene Sted socialdemokratisk og det andet borgerligt Styre — afleverer det soleklareste Bevis herpaa, idet vort Parti begge Steder gik mægtigt frem, og de andre fik paa Pukkelen.

Valgene synes at give et godt Billede af, hvorledes et misregeret Folk mere og mere vender sig bort fra de borgerlige Partier og søger Ly i Socialdemokratiet. Det er en Bekræftelse paa Marx' Teori om den Udvikling, som det kapitalistiske Samfund bringer Menneskene til at gennemløbe. Jo mere haard Kampen for Tilværelse er, jo større bliver i oplyste Tider den Skare, der vender sig fra Industrialismens Egoisme og søger Ly under Socialismens etiske Fællesfølelse.

For de borgerlige Partier skulde dette ikke være nogen Overraskelse. De har jo gentagne Gange selv doceret Fællesfølelsens Princip og henter det frem ved enhver Lejlighed, der passer dem. Hvad er Militarismen med dens Værnepligt, legemligt og sjæleligt Mord og Krænkelse af de simpleste Ejendomsretsbegreber andet end en forraaet og forløjet Appel til Fællesfølelsen. En Appel, der paalægger den Enkelte ethvert Offer indtil Udslettelse for at gavne det heles Vel.

Det er kun, naar den Enkelte vil skade sig selv, naar de Smaa i Samfundet i Uforstand falder deres egne Interesser i Flanken, at personlig Frihed hyldes i de borgerlige Blade.

Arbejderne har set dette. Set, at de tvinges til disse Ofre, som er til deres egne Interessers Ødelæggelse, og at deres Løn derfor er et Spark.

Er det da underligt, at de lytter til Socialismens Fællesbudskab og ofrer deres egen Individualitet i hele Klassens Tjeneste. Jo flere Regeringer, der stables paa Benene af Madsen-Mygdals Struktur, jo flere Socialdemokrater.

Enten Folk vil eller ej, tvinges de over i vort Parti af de uhørte Lidelser, der vælter ind over dem, hver Gang de Store regerer.

Faren lurer først, naar vi selv har Regeringsmagten; thi da er Hukommelsen for tidligere Lidelser svag. Arbejderne er tilbøjelige til at mene, at faa Maaneders Styre under Socialdemokratiet er nok til at ændre Menneskealdres Slendrian underbygget med massive Lovkomplekser, og de er tilbøjelige til at undervurdere de Kræfter, der — saalænge det i det hele er et kapitalistisk opbygget Samfund, som skal regeres — naturligvis udfolder sig for fuld Kraft for at lægge vore Folk og vore Ideer Hindringer i Vejen. Der er her en Mangel paa Forstaaelse af helt naturlige Ting, som vi skal have ryddet bort.

Det er dog klart, at de kapitalistiske Kredse mobiliserer alle deres Hjælpekilder og er ganske utilbøjelige til at lytte til Samfundshensyn, naar vore Folk sidder ved Roret. De er utilbøjelige nok, naar de selv har Magten, og det er deres egne Repræsentanter; men er det vore, er de jo interesseret i at skabe Vanskeligheder, der i Arbejdernes Øjne tager sig ud som Uduelighed eller Ligegyldighed hos Førerne. Det var dette Spil, der lykkedes for dem i 1925—26.

Skal det lykkes igen engang? Det er muligt, men tilsidst vil alligevel alle disse vekslende Stadier bundfælde sig i Folkesjælen og skabe en lydhør og ømfindtlig Underbevidsthed, som altid vil være paa sin Post.

Det er denne Folkets Underbevidsthed, der har givet sig et spontant Udtryk ved de nys afholdte Valg. Og vil give det igen. *Leis.*

Internationale Meddelelser.

Spørgsmaalet om Familieløn.

Ved den fornylig stedfundne Debat i det franske Parlament, der drejede sig om Regeringens Social- og Erhvervspolitik, viste det sig, at Spørgsmaalet om Familieløn endnu stedse omfattes med stor Interesse af forskellige politiske Partier i Frankrig, hvad der navnlig maa ses paa Baggrund af den vedvarende Nedgang i Fødselsantallet. Saaledes traadte navnlig Ordføreren for det demokratiske Folkeparti — som iøvrigt forsvarede talrige af Fagbevægelsen opstillede Fordringer — i Skranken for Ydelsen af Familietillæg. Han henviste til, at ingen i Frankrig mere betragtede Arbejdet som en simpel Vare. Desuagtet bliver Arbejderen nu om Stunder kun betalt for sine økonomiske, men ikke for sine sociale Ydelser: »Ungkarl eller gift, Familiefader eller ej, han er undergivet den samme Grundsætning: lige Arbejde, lige Løn. Jeg protesterer mod denne Formel. Baade ud fra et økonomisk og et socialt Synspunkt er det forkert, ikke at bekymre sig om Afbenyttelsen og Fornyelsen af en af de vigtigste Produktionsfaktorer. Man bør ikke forglemme, at Familiefaderen arbejder, men samtidig ogsaa sørger for Arbejdskraftens Kontinuitet.«

Dette Standpunkt blev understøttet fra forskellige andre Sider, og i Kammeret foreligger der allerede et Lovforslag angaaende obligatorisk Familietillæg. Fagforeningerne har taget bestemt Stilling mod dette Lovforslag. De fremhæver, at det ved Familielønnen hidtil kun har drejet sig om en meget daarligt fordelt Velgørenhed, idet den hidtil kun er kommen 1.500.000 af de ialt 8 Millioner Lønarbejdere tilgode. Ogsaa det nu foreliggende Lovforslag vilde ikke omfatte alle Arbejdere, da det t. Eks. ikke medtager Landarbejderne. Mange Steder benyttes allerede nu Familietillægene som Paaskud til at nægte Indførelse af generelle Lønforhøjelser. »Vi er,« saaledes hedder det i en Artikel i Pariserbladet »Peuple«, »Tilhænger af at støtte de store Familier gennem Ydelse af Familietillæg, men dette bør være Statens Opgave.« Det foreliggende Lovforslag bygger dog ikke paa dette Princip. »Vi maa fastholde det Princip, at Lønnen maa være Udtryk for den faglige Dygtighed, den produktive Arbejdsydelse og Arbejdets Vanskelighed og Farer. Naar man desuden vil medtage andre Faktorer, kan man ikke se nogen Ende herpaa. Der vil opstaa Uretfærdigheder, og den nationale Produktions Udvikling vil blive hæmmet. Dersom Familielønsystemet skal indføres, maa det være et statlig System: thi dette vil tage Hensyn til alle store Familier. Det foreliggende Lovforslag tager dog ikke Sigte paa

nogen Kontrol, hverken fra Statens eller fra Arbejderorganisationens Side. Derfor kan vi ikke give dette Forslag vor Tilslutning.« (I. F. C.)

Ottetimersdagen i Rumænien.

I en Tale, som Formanden for den rumænske Landsorganisation, Flueras, fornylig holdt i Parlamentet, henviste han navnlig til, at der i Rumænien ganske vist bestaar en Lov om Ottetimersdagen, men at der hidtil ikke er gjort det ringeste for at faa den gennemført i Praksis. Han opfordrede derfor Regeringen til at indløse det i saa Henseende givne Løfte. 3 Dage efter Flueras Tale har Ministerraadet da ogsaa indhentet det forsømte og udstedt en Forordning om Gennemførelsen af Loven om Ottetimersdagen. Dermed er Ottetimersdagen bleven en Kendsgerning i Rumænien, thi Loven omfatter ogsaa Kvinde- og Børnearbejdet. Som bekendt blev Loven vedtaget allerede under den sidste liberale Regering, som imidlertid hermed - kun vilde opfylde en international »Formalitet«, thi det har aldrig været dens Mening at gennemføre Loven i Praksis. Arbejdernes gentagne Forsøg paa at faa Loven ført ud i Livet, bragte ikke det ringeste Resultat. Først efter de socialistiske Medlemmers Intervention i det nuværende Parlament er der gjort Alvor af Sagen.

Arbejderbladet »Vorwärts« i Czernowitz kommenterer denne Begivenhed saaledes:

»I fyrretyve Aar har man kæmpet for Ottetimersdagens Indførelse, men først nu er den bleven til Virkelighed. Virkelighed! Aah nej, kun Lov. Thi Lovens Anvendelse maa vi ikke forvente af Myndighederne og heller ikke af Arbejdsgiverne. Loven vil kun være gyldig, dersom Arbejderne staar bag den. Det gaar i Rumænien med Ottetimersdagen som med Valgretten. Det rumænske Folk har faaet den almindelige Valgret takket være en international Konstellation, men ikke af egen Kraft. Derfor maatte det ogsaa først erobre sig Lovens Anvendelse. Ogsaa Ottetimersdagen er for en stor Del en Følge af Arbejderklassens internationale Magtstilling, og derfor er det Arbejdernes Pligt at drage Omsorg for Lovens rigtige Anvendelse. Dette forudsætter imidlertid en Styrkelse og Udbygning af Arbejdernes faglige Organisationer. For Arbejderne bør den nye Lov være en Spore til at organisere sig fagligt, danne Fagforeninger, hvor endnu ingen bestaar, og styrke dem, der allerede forefindes. Men det bør være Fagforeninger, der tilhører Amsterdam-Retningen. Kommunistiske Fagforeninger er maaske fortrinligt egnede til at foranstalte Sympatitilkendegivelser for Stalin og mod Trotzki, eller efter Anvisninger fra Moskva at offentliggøre Proklamationer til Gunst for en kinesisk General, men som Middel i Arbejdernes Klassekamp, som Middel til Arbejderklassens Frigørelse, som Middel i Kampen for Forhøjelse af Lønnen, Forkortelse af Arbejdstiden og for Højnelse af Arbejdernes sociale Stilling er de fuldkommen værdiløse.« (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1246.
Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomst med Dampvaskeriejerforeningen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. Marts 1929 i Sag Nr. 1246: De samvirkende Fagforbund for Kvindeligt Arbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Dampvaskerieejerforeningen i Danmark.

Ved et mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsgiverforening den 26. Maj 1925 afholdt Møde enedes man om at forny samtlige paa dette Tidspunkt opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem nævnte Forbund og Organisationer eller Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen med de Ændringer, hvorom der var opnaaet Enighed mellem Parterne, og iøvrigt paa visse af Forligsinstitutionen foreslaaede Vilkaar. Der vedtoges derhos Lønregulering efter Pristal pr. 15. Februar og 15. August, dog med følgende Tilføjelse: »Naar en af de af nærværende Overenskomst omfattede Overenskomster af en af Parterne er opsagt til Ophør, finder der ingen yderligere Lønregulering Sted i det Aar, i hvilket Overenskomsten udløber.« — I Januar 1926 vedtoges mellem Arbejdsgiverforeningen og Kvindeligt Arbejderforbund visse Ændringer i de ved Forliget af

Maj 1925 aftalte Lønreguleringsbestemmelser.

Blandt de Overenskomster, der omfattedes af den saaledes trufne Ordning, var Overenskomsten mellem Dampvaskeriejerforeningen for Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund.

I Januar 1927 skulde Parterne i denne sidste Overenskomst tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt de vilde opsige eller forny denne Overenskomst, og de herom førte Forhandlinger resulterede i følgende skriftlige Vedtagelse, dateret Januar 1927:

»Den mellem Dampvaskeriejerforeningen for Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund bestaaende Overenskomst forlænges 1 Aar fra dens Udløbstid den 1. April 1927 til den 1. April 1928 med følgende Ændring:

Der foretages ingen Reguleringer i Henhold til Pristallet, hverken til Februar 1927, August 1927 eller til Februar 1928.«

Den 6. Februar 1928 opsagde Dampvaskeriejerforeningen Overenskomsten med Kvindeligt Arbejderforbund til Ophør 1. April 1928, men vedblev dog ogsaa efter dette Tidspunkt faktisk at lønne efter den opsagte Overenskomst. Februar-Pristallet 1928 vilde have medført en Reduktion af de her omhandlede Lønninger, saafremt disse havde været undergivet Regulering, men i Henhold til Vedtagelsen af Januar 1927 — og iøvrigt i Overensstemmelse med Aftalen af 26. Maj 1925 — fandt der ingen Lønreduktion Sted paa Grundlag af dette Pristal. Heller ikke paa Grundlag af August-Pristallet 1928 fandt der nogen Lønreduktion Sted; som Grund hertil er det af Arbejdsgiverne under nærværende Sag anført, at man forstod den ovenciterede Bestemmelse i Overenskomsten af Maj 1925 saaledes, at der, naar en Overenskomst af en af Parterne er opsagt til Ophør, ingen yderligere Lønregulering skal finde Sted i det *Kalenderaar*, i hvilke Overenskomsten udløber, selv om Reguleringen først vilde indtræde efter Overenskomstens Udløb.

Efter at Parterne, først i September 1928 og senere i Vinteren 1928—29, forgæves havde søgt at forhandle sig til rette om en ny Overenskomst, tilskrev Dampvaskeriejerforeningen den 14. Februar 1929 Kvindeligt Arbejderforbund, at da den gældende Overenskomst efter forgæves Forhandlinger ikke fra nogen af Siderne var opsagt til Ophør i 1929, maatte den ved Forliget af 26. Maj 1925 fastsatte Regulering af Lønningerne træde i Kraft igen, saaledes at der paa Grundlag af Februar-Pristallet 1929 maatte ske en Lønnedsættelse paa 5 pCt., som Foreningen agtede at sætte i Kraft Fredag den 22. Februar for den da forløbne Lønningsuge.

Da Kvindeligt Arbejderforbund ikke kunde anerkende Berettigelsen af dette Skridt fra Dampvaskeriejerforeningens Side, tilbød denne Forening paa et den 19. Februar afholdt Møde at udsætte Iværksættelsen af Fradraget i Lønningerne, indtil Retsspørgsmaalet var blevet afgjort ved en faglig Voldgiftsret, medens man, saafremt dette Tilbud ikke blev antaget af Forbundet, vilde lade Lønreduktionen træde i Kraft den 22. Februar.

Kvindeligt Arbejderforbund vilde ikke antage dette Tilbud, og De samvirkende Fagforbund har derefter under nærværende Sag paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Dampvaskeriejerforeningens Vegne for Den faste Voldgiftsret med Paastand om, at den foretage Lønreduktion kendes ulovlig, og at de Indklagede idømmes Bod for begaaet Overenskomstbrud.

De Indklagede paastaar principalt Sagen henvist til faglig Voldgift og Kvindeligt Arbejderforbund idømt Bod for at have nægtet at lade Sagen behandle ved faglig Voldgift. Subsidiært paastaar de Indklagede Frifindelse.

Til — enten helt eller delvis — at henvise Sagen til faglig Voldgift har Retten ikke fundet tilstrækkelig Anledning, idet Sagen er paaklaget som Overenskomstbrud og Afgørelsen af de foreliggende Stridsspørgsmaal ikke skønnes at kræve særlig Kendskab til Vaskerifaget.

Til Støtte for deres Paastand gør Klagerne gældende, at den sidste mellem Parterne bestaaende Overenskomst er bragt til Ophør ved Arbejdsgivernes Opsigelse af 6. Februar 1928. Denne Overenskomst indeholdt ingen Bestemmelse om Lønregulering, og da den indtil anden Bestemmelse træffes fremdeles maa være gældende mellem Parterne, er den af Vaskeriejerforeningen

i Henhold til dens Skrivelse af 14. Februar 1929 iværksatte Lønreduktion ulovlig.

Heroverfor hævder de Indklagede, at da ingen af Parterne efter Arbejdsgivernes Opsigelse pr. 1. April 1928 ved Fremsendelse af Strejke- eller Lockoutvarsel har foretaget aktive Skridt til at løse sig endeligt fra den hidtil gældende Overenskomst, vil den stedfundne Opsigelse ikke mere kunne gøres gældende. Den opsagte Overenskomst løber da videre med hele sit Indhold, og da ingen af Parterne har opsagt Overenskomsten med 3 Maaneders Varsel til Ophør 1. April 1929, kan Opsigelse nu først ske til 1. April 1930. Men heraf følger efter de Indklagedes Formening yderligere, at Lønreguleringsbestemmelserne i Forliget af 26. Maj 1925 automatisk træder i Kraft paany, idet de Indklagede opfatter Vedtagelsen af Januar 1927 som alene indeholdende en Suspension af Lønreguleringsbestemmelserne *for et enkelt Overenskomstaar*, men ikke som en definitiv Ændring i Aftalen af 1925.

I disse Betragtninger kan Retten ikke give de Indklagede Medhold.

Ved Aftalen af Januar 1927 blev Overenskomstforholdet mellem Parterne forlænget for et Aar, nemlig for Tiden fra 1. April 1927 til 1. April 1928, og ifølge denne Aftale gjaldt der for Fornyelsesaaret ingen Lønregulering, idet den indtil da gældende faglige Overenskomst, i hvilken Aftalen af 26. Maj 1925 udgjorde et Led, netop paa dette Punkt blev *ændret*. At denne Ændring kun — som af de Indklagede forment — skulde have midlertidigt suspenderende Virkning paa Aftalen af 1925, saaledes at Lønregulering efter det paagældende Overenskomstaars Udløb automatisk skulde genindtræde, saafremt Overenskomstforholdet uden Opsigelse var blevet forlænget, vil ikke kunne antages uden klar Hjemmel, og en saadan Hjemmel skønnes hverken at kunne udledes af Ordlyden af Aftalen af Januar 1927 eller af Forliget af 26. Maj 1925, der, omend det fremtræder med en vis generel Karakter, kun kan anses som et Supplement til alle de Enkeltoverenskomster, som det omfatter. — Hertil kommer, at Lønregulering ifølge selve Indholdet af Forliget af 26. Maj 1925 skal bortfalde i det Aar, i hvilket Opsigelse finder Sted, hvorved naturligst maa forstaas Overenskomstaaret og ikke Kalenderaaret. Ogsaa ifølge denne Bestemmelse gjaldt der saaledes ingen Lønregulering paa det Tidspunkt, da Overenskomsten bortfaldt efter Arbejdsgivernes Opsigelse, og det vilde da være lidet naturligt, om Lønregulering skulde genindtræde efter Overenskomstens Udløb.

Allerede i Henhold til det anførte og idet Retten ikke anser det fornødent at tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt den opsagte Overenskomst skal anses stiltiende fornyet, vil Klagernes Paastand om, at den stedfundne Lønreduktion kendes ulovlig, være at tage til Følge, medens der efter Sagens Beskaffenhed ikke findes tilstrækkelig Anledning til at idømme de Indklagede nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes at burde betales af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte af Dampvaskeriejerforeningen for Danmark i Henhold til dens Skrivelse af 14. Februar 1929 foretagne Lønreduktion er ulovlig.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Adressefortegnelse

over Forbundene, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet. Z. Friis, Rosenørns Allé 14 [4]. Telf. Nora 3451.

Billedskærernes og Dekorationsbilledhuggernes Forbund. Knud V. Jensen, Gyldenrisvej 6, Valby. Telf. Valby 195.

Bogbinderforbundet. P. Hansen, Ny Kongensgade 15, St., V. Telf. 12.761.

Brolæggerforbund, Dansk. Alb. C. Nielsen, Augustagade 11 [3], S. Telf. Godth. 1542 y.

Bødkerforbundet. R. Rude, Rosenørns Allé 14, St. Telf. Nora 5318.

Børsteindustriarbejderforbundet. V. B. Jørgensen, Ahornsgade 5 A [1], N. Telf. Nora 3885 y.

Drejerforbundet. M. Arnsfelt, Colbjørnsensgade 20, St., V. Telf. Vester 1875.

Forgylderforbundet. Aug. Torgersen, Arresøgade 27 [2], N. Telf. Nora 4566 x.

Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk. Arnold Nielsen, Vester Søgade 2, V. Telf. Byen 2125.

Funktionærforbund, Dansk. Fr. Hagengaard, Rosenørns Allé 12 4, V. Telf. Nora 5280.

Gartnerforbund, Dansk. M. Mikkelsen, Blaagaards Plads 18, N. Telf. Nora 7241.

Glasarbejderforbund, Dansk. C. J. Olsen, Søvangs Allé 17, Kastrup. Telf. Kastrup 153.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. G. Schou, Rømersgade 22 3, K. Telf. Byen 6672.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. C. Madsen, Gormsgade 23, St., L. Telf. Taga 2614 x.

Handskemagerforbundet. Chr. Poulsen, Jægersborggade 56 3, L.

Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk. Th. Sundby, Smedegade 19, St., N. Telf. Nora 5220.

Husassistenternes Forbund. Frk. Vilhelmine Jørgensen, Rosengaarden 14, K. Telf. 6774.

Jernbaneforbund, Dansk. Charles Petersen, Halmtorvet 4, St., V. Telf. 4482.

Jern- og Metalsliberforbund, Dansk. Vict. Hansen, Vester Søgade 2, V. Telf. Byen 197 y.

Karetmagerforbund, Dansk. C. M. Carlsen, Thuresensgade 6, St., K. Telf. Byen 1904 x.

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. Laur. Hansen, Wesselsgade 4, St., N. Telf. Nora 7559.

Keramisk Forbund. A. Flodin, Allégade 15, F. Telf. Godth. 4039.

Kommunalarbejderforbund, Dansk. Th. Thomsen, Thorvaldsensvej 25, V. Telf. 14.795.

Korkskærernes- og Sortererskernes Forbund. Viktor Nielsson, Holger Danskesvej 73 1, F.

Kvindeligt Arbejderforbund. Fru Alvilda Andersen, Maagevej 72, St., L. Telf. 5123.

Landarbejderforbundet. Oscar Levinsen, Azaleavej 22, Valby. Telf. 13.338.

Litografisk Forbund, Dansk. S. E. Frederiksen, Larslejstræde 1, K. Telf. Byen 3575.

Lokomotivmandsforbund, Dansk. N. Th. Brix, Kærby, Aalborg.

Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk. C. F. Petersen, Hannovergade 12 1, tv., S. Telf. Amg. 843.

Malerforbundet. Rud. Poulsen, Rømersgade 24, K. Telf. 10.385.

Metaltrykkerforbund, Dansk. E. O. Hulstrøm, Jægersborggade 31 3, L. Telf. Taga 3713 y.

Mølleriarbejderforbund, Dansk. J. M. Johansen, Glentevej 89, St. tv., L. Telf. Taga 68 v.

Papirindustriarbejderforbundet. Magnus Petersen, Vigerslevvej 22, Valby. Telf. Valby 1890.

Privatbanefunktionærernes Forbund. Fr. Fischer, Boligselskabet 40, Horsens.

Rebslageriarbejderforbund, Dansk. Charles Andersen, Adelgade 18, Horsens.

Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand. Th. Clausen, Meinungsgade 16, St., N. Telf. Nora 7341.

Skibstømrerforbund, Dansk. G. Sigurdsson, Georgsvej 48, Odense. Telf. 5516.

Skorstensfejersvendenes Fagforbund. R. Lindahl, Sindshvilevej 17, F. Øbro 4831 y.

Skotøjarbejderforbund, Dansk. N. J. Larsen, Rømersgade 22 3, K. Telf. Byen 8368.

Skraatobaksarbejdernes Forbund. Th. Nielsen, Brogade 21, St., K. Telf. Amg. 5686 v.

Skrædderforbund, Dansk. Josef Andersson, Hauserplads 14, K. Telf. 10.518.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. Johs. Kjærbøl, Gl. Kongevej 6 2, V. Telf. 5121, 8221.

Snedkerforbundet. Martin Petersen, Rømersgade 22 4, K. Telf. 12.753.

Soigneringe-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, Dansk. H. M. Christensen, Rosenørns Allé 12 3. Telf. 15.880.

Specialarbejderforbundet. L. Møller, Vester Søgade 2, V.

Stenindustriarbejderforbund, Dansk. C. Andersen, Bissensgade 12, St., V. Telf. Vester 9006 v.

Stukkatørernes Forbund. Max Hansen, Adelgade 113 2, K. Telf. Palæ 3824.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund. Ejnar Jensen, Rosenørns Allé 12 4, V. Telf. Nora 5781.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. Chr. Nielsen, Rosenørns Allé 14 2, V. Telf. 5661.

Tobaksarbejderforbundet. Chr, Jensen, Rosenørns Allé 14 4, V. Telf. Nora 5264.

Træindustriarbejderforbundet. V. S. Petersen, Rosenørns Allé 12 4, V. Telf. Nora 7306.

Typograf-Forbund, Dansk. Jul. Schrøder, Vestergade 5, K. Telf. 4331.

Kurvemagernes Fagforening. A. Schønstrøm, Sct. Hansgade 15, N.

Afdelingsformænd og -kasserere! Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Marts Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... *-Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. April 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran Ordet* »...-Forbundets« skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger »Bager-«, Bogbinderforbundets Afdelinger »Bogbinder-« o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdel. i *udfyldes med Byens Navn.*

F.E.Bording København

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 40 ❋ KØBENHAVN DEN 6. APRIL 1929 ❋ 25 AARGANG

Arbejdsløsheden.

Efter den Stilling, den danske Regering i de sidste Aar siden December 1926 har taget til Arbejdsløshedsproblemet, kunde man have Lov til at tro, at dette Problem kun fandtes i Lande med høj Arbejdsløn.

Med en Stædighed, der var en bedre Sag værdig, hænger Madsen-Mygdal sig Gang paa Gang i Arbejdslønnen som Aarsag til den udbredte Arbejdsløshed, som det danske Samfund lider under, og sidst vi saa Ministeren fremføre denne Anskuelse var den Dag, da han besvarede Vilh. Nygaards Forespørgsel med Ordene »Forespørgslen er vendt den forkerte Vej«.

Regeringen har udført een eneste Ting for at afskaffe Arbejdsløsheden. Den har sørget for, at de Arbejdsløse, der ikke mere har vedtægtsmæssig Ret til Understøttelse, forsvinder som statistisk Begreb. Derved har man overfor Offentligheden opnaaet, at der stadig, trods den socialdemokratiske Presses Pegen paa dette Forhold, dog findes en stor Del af den danske Befolkning, der virkelig gaar omkring i den Indbildning, at det officielle Arbejdsløshedstal dækker de virkelige Forhold.

I andre Lande her i Europa behandles Arbejdsløshedsproblemet som et fast Punkt i Regeringernes Overvejelser. Og at det ikke alene er i Lande med høj Løn, at der findes Arbejdsløshed, der er af saa stort Omfang, at det kræver ekstraordinære Foranstaltninger, ses bl. a. af, at Polen er et af disse Lande.

I dette Land er Arbejdslønnen saa lav, at selv de danske Venstrebønder med Fordel kan importere Arbejdskraft derfra og udnytte den, medens de danske Landarbejdere sulter.

I Polen har man en Arbejdsminister!

Det er vistnok kun i dette vort eget højt bondekultiverede Land, at en saadan Post er overflødig og negligeres, sammen med alle de Spørgsmaal, der hører under et saadant Ministerium.

Og denne Polens Arbejdsminister ser man udstede et Dekret, hvorefter den polske Arbejdsløshedslovs Bestemmelser om, at Sæsonarbejdere ikke har Ret til Understøttelse under Arbejdsløshed udenfor Sæsonen, sættes ud af Kraft.

Man gennemfører i Polen Bestemmelser om ekstraordinær Hjælp til Arbejdsløse.

I Kulturstaten Danmark — under Ledelse af Verdens stolteste og dygtigste Bønder — ophæver man den Slags Bestemmelser. — Vi har Grund til at være stolte af en saadan Bondekultur, og som Arbejdere navnlig af, at det ikke er fra vore Rækker, saadanne Ministre er fostret op.

I England forelægger den konservative Premierminister Forslag om at benytte 54 Millioner Kroner aarligt til Flytning af arbejdsløse Arbejdere og yderligere at yde 1.800.000 Kr. til de særlige Udgifter, som saadan Flytning medfører for Arbejderne ved deres Hjems Opbrud og Nyindretning.

Her er Tale om Arbejdere, der i England er arbejdsløse i Hundredtusinder, skønt deres Løn ligger lavere end andre Landes i samme Industri.

I Tyskland findes 2 Millioner Arbejdsløse, skønt Lønnen heller ikke her er paa Højde med omliggende Lande, og vi stadigt er blevet præsenteret for de lave Lønninger i dette Land. Ogsaa Tysklands Regering yder effektiv Indsats mod Arbejdsløsheden.

Hvad er det for en særlig Stats-

mandsvisdom, der faar Hr. Madsen-Mygdal til frejdigt at paastaa, at det er den danske Arbejdsløns Højde, der er Skyld i Arbejdsløsheden?

Er det den Visdom, som bestaar i, med overlegen Mine at skjule, at man ikke aner, hvad man taler om, eller er det blot Visheden om, at Arbejdsløsheden kan bruges til at trykke Arbejderne herhjemme længere ned i Løn og skabe Tvivlraadighed i deres Rækker.

En Tvivlraadighed og et Løntrykkeri, som den danske Bondestand i sit vidunderlige verdensmesterskabelige Kortsyn tror at kunne vinde Fremgang af. Og hvad er det for en Samfundsfølelse eller Statsfølelse, der svulmer i Ministerbarmene og giver sig Udtryk i haanlig og overlegen Afvisning af det største og farligste Problem, det danske Samfund nogen Sinde har været stillet overfor? Er det ikke Følelser af en Art, som stempler sin Mand som ubrugelig til at varetage al Samfundsgerning.

Jo det er det i hver eneste rettænkende dansk Mands Øjne, og vi misunder ikke Hr. M. M. og Konsorter deres Stilling i saa Henseende. *Leis.*

Arbejdsløsheden i Februar 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Februar Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Februar Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offenlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af Februar var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 30,0 pCt. mod 27,6 pCt. ved Udgangen af Januar. Stigningen faldt overvejende paa Arbejdsmænd, idet den haarde Vinter i Aar særlig har øget Arbejdsløsheden for Udearbejderne.

Sammenlignet med Februar 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Februar 1929 en Del større for samtlige Fag under et, hvilket skyldtes en langt

	Antal Arbejdere Dec. 1928	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Feb. 1929	*) Jan 1929	Dec 1928	Nov. 1928	Feb. 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri.....	11938	38,1	36,5	27,9	21,5	32,1
Anden Industri m. v. ..	68937	19,1	18,3	24,8	14.2	20,5
Handel	5544	9,4	9,4	8,5	9,0	11,1
Arbejdsmd..	31191	20,2	16,8	18,1	13,6	17,3
Ialt...	117610	20,9	19,3	22,6	14,6	20,4
Provinsen:						
Bygnings-Industri.....	20345	61,1	58,0	54,9	31,4	53,6
Anden Industri m. v....	59769	22,5	21,3	27,8	15,9	22,9
Handel	6940	11,5	11,2	9,4	10,6	13,6
Arbejdsmd..	67455	45,2	40,0	33,0	21,3	31,0
Ialt...	154509	37.0	33,9	32,8	20,1	30,1
Hele Landet.	272119	30,0	27,6	28,4	17,7	25,9

*) Foreløbige Tal.

større Ledighed for Arbejdsmænd i Provinsen samt en noget større Ledighed for Arbejdsmænd i Hovedstaden og for Bygningsindustri. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Februar i Aar omtrent dobbelt saa stor.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar...	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6	27,6
Februar..	21,9	16,5	27,3	31.2	25,9	30,0
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3	
April.....	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6	
Maj.....	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0	
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	
Juli	5,4	8.3	16,8	17,2	13,6	
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,0	
September	5 8	10,6	16,3	16,0	12,2	
Oktober..	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	
December	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

Maj-Demonstration 1929.

Under 26. Marts har Forretningsudvalget til samtlige Fagorganisationer i Danmark og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer udsendt følgende Opfordring til Deltagelse i en Demonstration den 1. Maj for lovfæstet Maksimalarbejdstid paa 8 Timer.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har i Lighed med tidligere Aar vedtaget en enstemmig Beslutning om at søge afholdt Majdemonstrationer alle Steder i Landet, hvor Mulighederne herfor er til Stede.

Det er en Nødvendighed for Arbejderklassen ogsaa i Aar at demonstrere sine Krav.

De reaktionære Partier her i Landet stiller sig paa Siden af de reaktionære Partier i andre Lande ved Sabotering af Washington-Konventionen om 8-Timersdagen, og Arbejdsgiverne viser tydeligt ved deres stadige sætten ind for lavest mulige Betaling for Overarbejde og uindskrænket Ret til at bestemme Omfanget af Overarbejde, at man fra den Side endnu ikke har gjort sig fortrolig med, at 8-Timersdagen er en fastslaaet Kendsgerning, som man ikke mere kan fravriste Arbejderklassen.

Den Kendsgerning, at vore Modstandere nu gennem Det internationale Arbejdsbureau i Genf søger Washington-Konventionen revideret, viser ogsaa tydeligt, at man er indstillet paa med alle Midler at hindre en almindelig Gennemførelse af 8-Timersdagen Verden over, og det maa staa os klart, at Arbejderklassen kun ved samlet Modstand og Styrke vil være i Stand til at fastholde det Gode, som det tog en Menneskealder at naa, og at det kun gennem en stadig Fremholden af Kravene vil blive muligt at naa til Lovfæstelse.

For Arbejderklassen hersker der ingen Tvivl om 8-Timersdagen som et kulturelt Gode, og Resultaterne har blandt andet vist sig i den senere Tids mægtige Fremgang ved de politiske og kommunale Valg.

Men fra de borgerlige Magthaveres Side og fra Arbejdsgiverne er man ligesaa klar over dette Forhold og vurderer fuldt ud den Betydning det har, at sabotere 8-Timersdagen og hindre Lovfæstelsen, og man er uden Tvivl i den givne Situation parat til at sætte meget ind, forsaavidt hele Arbejderklassens Interesse ikke er vaagen for Sagen.

Vi maa derfor saa stærkt som paa nogen Maade muligt fremholde Kravet om Lovfæstelse af 8-Timersdagen, og som et Middel hertil har vi blandt andet vore Majdemonstrationer.

Forretningsudvalget retter derfor en kraftig Opfordring til alle Arbejdere i By og paa Land om at fejre 1ste Majdagen i saa stor Udstrækning som muligt.

Fagforeningerne anmodes om i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Fællesorganisationerne at foranstalte Møder den 1. Maj, eventuelt i Forbindelse med Procession gennem Gaderne.

Festtegn og Sange vil som tidligere kunne faas til Anskaffelsespris hos De samvirkende Fagforbunds kst. Kasserer, Hans Jacobsen, Rosenørns Allé 12², København V.

P. F. V.:

VILH. NYGAARD.

Knud V. Jensen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Skibstømrere paa Træskibsværfter i Esbjerg.

Krav om Smudstillæg.

Ved Overenskomstforhandlingerne i 1927 mellem Dansk Skibstømrerforbund og Jernindustriens Sammenslutning blev der givet Forbundet Løfte om, at et Krav om Forbedringer af Reglerne for Smudstillæg paa Træskibsværfterne i Esbjerg kunde behandles lokalt.

Indtil Efteraaret 1928 var der imidlertid ikke opnaaet nogen Ordning, og da Krav om Organisationsforhandling ikke syntes at have Interesse for Arbejdsgiverne, afgav Forbundet 1ste Varsel om Strejke overfor de paagældende Skibsværfter.

Dansk Arbejdsgiverforening prote-

sterede mod Varslets Lovlighed, og denne Protest medførte et Fællesmøde med Hovedorganisationerne den 19. Marts d. A., hvor man ved at behandle Sagens Realitet naaede til Enighed om en Ordning.

For Fiskerifartøjer opnaaedes, at de hidtidige 7 Øre pr. Time i Smudstillæg kom til at omfatte nogle flere Arbejdsarter, og Smudstillægget for Dampskibe og Motorskibe forhøjedes fra 6 til 7 Øre pr. Time samtidig med, at Omraadet udvidedes, ligesom Fyrskibe indgik i Reglementet for Tillæg ved Kobberforhudning.

Med den saaledes opnaaede Enighed indgik Forbundet paa, at det fremsendte Strejkevarsel bortfaldt.

Typografer hos Firmaet Egmont H. Petersen.

Den 26. Marts afholdtes under Hovedorganisationernes Medvirken et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Protest, der af Københavns Bogtrykkerforening er nedlagt mod Dansk Typograf-Forbund.

Arbejdsgiverne protesterede mod Forbundets Varsel om Strejke overfor Firmaet Egmont H. Petersen i Anledning af gentagne Afskedigelser af Tillidsmænd.

Da Arbejdsgiverforeningen ønskede Spørgsmaalet om Varslets Lovlighed indanket for Den faste Voldgiftsret, indgik Forbundet paa at udsætte Konfliktens Iværksættelse, til Sagen er afgjort der, idet der ikke paa Fællesmødet viste sig nogen Mulighed for at opnaa en for Forbundet tilfredsstillende Ordning.

Internationale Meddelelser.

Arbejdsfred og Arbejdsløshed.

Det af Repræsentanter for Arbejdsgivergruppen omkring Lord Melchett og den engelske Landsorganisations Generalraad bestaaende Fællesudvalg, som fører Navnet »Komité for økonomisk Reorganisation og økonomiske Forbindelser«, har efter sin Konstituering og efter Fastlæggelsen af de fundamentale Principer for Samarbejdet og den gensidige Anerkendelse i den senere Tid navnlig beskæftiget sig med Arbejdsløshedsspørgsmaalet. I en nys offentliggjort og af begge Parter godkendt fælles Beretning foreslaas væsentlig Foranstaltninger, som kan tjene til øjeblikkelige Lettelser af den nuværende alvorlige Situation. Fastsættelsen af mere almindelige Grundsætninger og Lægemidler skal overlades til de kommende Konferencer.

Ifølge »Industrial News«, den engelske Landsorganisations Ugeblad, kan Udvalgets Forslag sammenfattes som følger: 1. Regeringen skal øjeblikkelig indlede en grundig Undersøgelse angaaende Konsolidering af de bestaaende Pensions- og Forsikringsfond. 2. De finansielle Midler til Understøttelse af Udvandrere skal betydelig forøges og tilvejebringes gennem Laan og ikke tages af Statens almindelige Midler. Disse Fonds skal administreres af en Komité, bestaaende af vedkommende Minister og Repræsentanter for Erhvervslivet. Lignende Komiteer skal oprettes i de engelske Dominions. Der skal opstilles et bestemt Program for Arbejdet paa dette Omraade, som skal spænde over et Tidsrum af 20 Aar. Udvandringen skal ske gruppevis og gennemføres indenfor Rammen af de enkelte Kommuner. Hele Udvandringspolitiken skal koordineres af en fælles Komité for hele det britiske Verdensrige. I denne Komité skal ligeledes Repræsentanter for Arbejdsgiverne og Arbejderne have Sæde. 3. Arbejdsløsheden i Kulindustrien skal behandles særskilt. Hjælpeforanstaltninger for denne Industri skal gennemføres med den størst mulige Hurtighed. 4. Statens og Kommunernes Arbejder og Bestillinger skal udføres i selve Landet paa Grundlag af en samlet Plan. 5. Der skal igen i stor Udstrækning indføres Lettelser for Handelen. 6. For Fordelingen af Bestillinger paa Opførelse af Produktionsanlæg skal der dannes en særlig Komité for Kronkolonierne. 7. I særlige Tilfælde skal Eksportkrediterne udvides for at muliggøre en øjeblikkelig Forøgelse af Købeevnen. 8. Af den nationale Forsikrings- og Pensionsfond skal der udbetales forhøjede Pensioner til Arbejdere, som er

over 65 Aar og ikke mere staar i Arbejde. I de Tilfælde, hvor Forholdene tillader det, skal Arbejdsgiverne yde et Tilskud til disse Pensioner. 9. Regeringen skal oprette en saakaldt Byggefond, af hvis Midler alle betydelige nationale Foretagender og Bygningsanlæg finansieres. Særlig anbefales Statslaan til nødstedte Industrier saasom Kulindustrien, Staalindustrien, Skibsværfter og Tekstilindustrien. 10. Der skal planlægges Byggearbejder paa langt Sigt og Gennemførelse af de allerede foreliggende Planer skal paaskyndes. 11. Rationaliseringen, i Ordets videstmulige Betydning, skal i Samraad med Fagforeningerne gennemføres hurtigst muligt. De gennem Rationaliseringen fornødne Omlæggelser skal ske Trin for Trin, hvorved Fagforeningerne skal høres angaaende Anvendelsen af de overtallige Arbejdere. I alle Tilfælde, hvor dette er muligt, skal Arbejdsgiverne og Industrien oprette og af deres Udbytte finansiere saakaldte Arbejderreservefonds, af hvis Midler de overtallige Arbejdere understøttes. 12. Der bør findes Midler og Veje til at tilvejebringe en paalidelig Kontakt mellem Landbruget og Industrien. 13. Spørgsmaalet om en Forhøjelse af den skolepligtige Alder skal tages op til alvorlig Overvejelse. 14. Under Medvirkning af Repræsentanter for Industrien og Finansverdenen skal Regeringen øjeblikkelig indlede en Undersøgelse angaaende Spørgsmaalet om Valuta- og Bankpolitiken. 15. Finansministeriet og Bank of England skal sætte alt ind paa i Praksis at omsætte de af Konferencen i Genua vedtagne Henstillinger.

I hvilken Grad Arbejdsløshedsspørgsmaalet danner Interessernes Midtpunkt, viser den Kendsgerning, at der i Øjeblikket foreligger Forslag fra tre forskellige Sider, nemlig den her omtalte Beretnig fra Komiteen for økonomisk Reorganisation, Beretningen fra den i 1924 af Arbejderregeringen nedsatte saakaldte Balfour-Kommission samt en som Valgpropaganda tænkt og udarbejdet Beretning af Lloyd George, der gaar ud paa at beskæftige alle Arbejdsløse ved offentligt Arbejde (Anlæg af Veje, Broer o. s. v.).

»Daily Herald« bemærker angaaende disse tre Beretninger: »Paa to fundamentale Punkter er disse tre Beretninger af samme Mening: Industrien er nødstedt, og Staten maa komme den til Hjælp. Det af Socialisterne indtagne Standpunkt har i det mindste fundet Anerkendelse paa dette Omraade. Bortset fra Balwin og hans Kolleger er intet Menneske, som paa alvorlig Maade har beskæftiget sig med Arbejdsløshedsproblemet, af den Mening, at alt vil trække sig i Lave, naar blot Erhvervslivet bliver overladt til sig selv, indtil de naturlige Kræfter melder sig.«

(I. F. C.)

Vanskelige Tider for den tyske Arbejdsløshedsforsikring.

I Tyskland er den statlige Arbejdsløshedsforsikring koncentreret i Rigsanstalten for Arbejdsløshedsforsikring og Arbejdsanvisning. Denne Institution administrerer hele Forsikringsapparatet. Hvad dette betydeer med Henblik paa den nuværende store Arbejdsløshed, fremgaar af Rigsanstaltens Budget, som balancerer med 1.288.000.000 Mark i Indtægt og Udgift. (Heraf er 954 Millioner Mark Anstaltens egne Midler, Resten Statsmidler). Anstaltens Finanser er i den sidste Tid blevet stærkt anspændt grundet paa, at de nedadgaaende Konjunkturer er faldet sammen med den usædvanlig strenge Vinter. For at imødekomme de stigende Krav — Indtægterne er begrænsede og indskrænker sig til højest 3 pCt. af den Forsikredes Løn — var Anstalten allerede i Januar tvungen til at optage Laan hos Staten, som ved Udgangen af Finansaaret turde have naaet et Beløb af 150 Millioner. Da Anstalten i forrige Aar i de gunstige Sommermaaneder (Maj—Oktober) kun var i Stand til at opsamle et Beløb paa 110 Millioner, vil Anstalten i dette Aar allerede paa Grund af de nedadgaaende Konjunkturer og den heraf betingede ringere Kontingentindtægt næppe være i Stand til at tilbagebetale Riget de 150 Millioner Laan. Der fordres derfor en Hjælpeaktion fra Rigets Side, hvad der i og for sig ikke er noget usædvanligt Krav, da Riget allerede engang tidligere, nemlig i Kriseaaret 1926, maatte yde et Tilskud til Arbejdsløshedsfor-

sorgen til et Beløb af 540 Millioner Mark.

Paa den anden Side maa selvfølgelig alt sættes i Værk for saavidt muligt at mildne Arbejdsløsheden. Angaaende de Midler, som kommer i Betragtning herved, skrev Berliner »Vorwärts« fornylig bl. a. følgende: »Anstaltens finansielle Aflastning maa ske gennem en sund Arbejdsmarked-Politik og i Krisetider navnlig ved Hjælp af en bedre Ordning med Hensyn til Opførelsen af offentlige Bygninger. Ved dette Arbejde bør der ikke igen tilkaldes Arbejdere fra Landet, som sluttelig bliver boende i Byerne og belaster det kommunale Arbejdsmarked. Landeflugten maa bekæmpes gennem Forbedring af Landbefolkningens Leveforhold. Forhindringen af Landeflugten er en vigtig Faktor ved Anstaltens finansielle Aflastning.« (I. F. C.)

Den tyske Arbejderbanks gunstige Udvikling.

I den fornylig af »Bank der Arbeiter, Angestellten und Beamten« offentliggjorte Beretning for 1928 redegøres der først for de nedadgaaende Konjunkturer i det forløbne Aar. Angaaende den tyske Arbejderbanks Udvikling hedder det dernæst: »For vor egen Institution betyder 1928 en Fortsættelse af den hidtidige glædelige Fremgang. Overfor de rundt 79 Millioner Mark Indskud ved Aarets Begyndelse staar rundt 117 Millioner Mark ved Aarets Udgang. Bankens Omsætning steg fra 1,35 Milliard til 2,036 Milliarder. Endnu inden Aarets Udgang mente Bankens Ledelse at burde foretage en tilsvarende Forhøjelse af Aktiekapitalen. I Henhold hertil besluttede den i December 1928 afholdte ekstraordinære Generalforsamling i Banken at forhøje Kapitalen fra 8.000.000 til 12.000.000 Mark.« Betegnende for Bankens gunstige Udvikling er, at Banken i det forløbne Regnskabsaar har fundet Optagelse i Rigets og den prøjsiske Stats Laanekonsortium. Endvidere kan nævnes den Kendsgerning, at den prøjsiske Minister for sociale Anliggender har erklæret Banken for egnet til Forvaltning af Pengeanbringelser i Hypoteker. (I. F. C.)

Tjenestemændenes Foreningsfrihed.

I det sidste Møde af den franske Tjenestemandsføderations Nationalraad vedtoges en Resolution, der hilser den Beslutning, det første Kammers Arbejdskommission vedtog angaaende Tjenestemændenes Foreningsret. Resolutionen siger bl. a., at denne Kommissionsbeslutning blev vedtaget med 17 mod 5 Stemmer, og at disse 5 Oppositionsstemmer forinden Afstemningen udtrykkeligt erklærede, at de ikke er Modstandere af Tjenestemændenes Foreningsret. Nationalraadet slog paany fast, at alle Tjenestemænd er fast besluttede paa til det yderste at bekæmpe alle Bestemmelser, der tager Sigte paa en Indskrænkning af Tjenestemændenes Foreningsret eller er rettet mod Tjenestemandsorganisationernes Tilhørighed til den faglige Landsorganisation. (I. F. C.)

Meddelelse fra Kassereren.

I Henhold til Lovens § 18 skal Administrationsbidraget indbetales forud 2 Gange aarligt, hver Gang med Halvdelen, inden Udgangen af hvert Aars April og Oktober Maaned.

Det halvaarlige Administrationsbidrag er 36 Øre for heltbetalende og 18 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

De Forbund, som endnu ikke har indbetalt Bidraget for 1. Halvaar 1929, bedes inden denne Maaneds Udgang indsende Beløbet til vort Kassererkontor, Rosenørns Allé 12 [2].

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 41 ❋ KØBENHAVN DEN 13. APRIL 1929 ❋ 25 AARGANG

Lov om Værn for Erhvervs og Arbejdsfriheden.

Straks ved Rigsdagssamlingens Begyndelse i Oktober 1928 forelagde den Madsen-Mygdalske Regering i Folketinget et Lovforslag om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfrihed.

Lovforslaget fik ikke nogen synderlig gunstig Modtagelse, og det vrimlede med Protester og Misbilligelser af Loven fra alle Sider.

Under den 3. Behandling af Lovforslaget i Folketinget udtalte vor Formand Vilh. Nygaard, at Forslaget var ganske upaakrævet og uklart, og tilføjede: En Højesteretsdommer skrev efter Kolindsunddommens Afsigelse, at det maa være Lovgivningen, som trækker Grænserne vedrørende Arbejderes og Arbejdsgiveres Retsstilling overfor hinanden. Men Justitsministerens Udtalelser om Loven her er noget af det mest uforstaaelige, jeg har været præsenteret for, og den højtærede Handelsminister har jo intet sagt, saa dèr er ikke noget at forstaa. Jeg bebrejder Flertallet, at det trumfer et Forslag igennem som det foreliggende, trods de mange Advarsler og trods dets Uforstaaelighed.

Man behøver jo ikke at vedtage denne Lov for at kunne foretage noget overfor Voldsmænd. Mange Fagforeningsfolk har faaet Vand og Brød for at være kommen for nær ind paa Livet af en Skruebrækker. Men det ser mærkeligt ud, at Retspartiet nu gaar i Spidsen for denne Lov. Det gør sig i den Anledning berettiget til et U foran dets Parti-Betegnelse.

Nygaard gennemgik Lovens enkelte Paragrafer, paaviste deres store Uklarhed og karakteriserede Loven som rettet mod Landarbejderne, hvis Organisationer man vilde til Livs.

Jeg skal til Slut fremhæve, sagde Nygaard, at Den faste Voldgiftsret enstemmigt har udtalt sig mod dette Forslag, der bringer os ud paa Mosegrund, og jeg anbefaler at stemme imod det.

Til Trods for den store Modvilje, Lovforslaget mødte, blev det dog trumfet igennem i Folketinget, men kun med 73 Stemmer af Tingets 149 Medlemmer, altsaa med under Halvdelen af alle Medlemmer.

I Landstinget fik Lovforslaget ogsaa en kølig Modtagelse. Her var vor tidligere Formand, Carl F. Madsen, Ordfører og udtalte bl. a.:

Efter de Forhandlinger, der har været ført i Udvalget, ser det altsaa ud til, at et Flertal trods de mange advarende Røster, der har lydt, er til Sinds at gennemtvinge Loven. Det synes, som om Flertallet oven i Købet er bleven styrket i sin Tro paa, at Loven vil beskytte Forbrugerne. Denne Opfattelse nærer man samtidig med, at en Række Organisationer, der repræsenterer langt den største Part af Landets Forbrugere, paa det skarpeste protesterer mod Loven. Arbejdsgiverne, ansete Jurister og Dommerne i Den faste Voldgiftsret har udtrykt Betænkeligheder ved Loven; men Flertallet gaar sin egen Vej, selvglad og ligeglad. Man tror maaske, at Loven vil være i Stand til at knægte Fagforeningerne; men her vil d'Hrr. blive grundigt skuffet. En Lov maa være i Pagt med Udviklingen, men denne gennemføres paa Trods af Udviklingen. Jeg spaar derfor Loven en kort Levetid.

Det er ikke muligt at overskue Lovens Rækkevidde, og det er ikke lykkedes at faa en utvetydig Udredning fra Ministeren om, hvilke Omraader Loven kommer til at berøre, hverken med

Hensyn til dens Rækkevidde overfor Den faste Voldgiftsret, Boykotning, Strejker eller Lockouter. Det synes, som om Loven først og fremmest tilsigter at knægte Fagforeningerne, men hvis man tror, at Fagorganisationerne vil blive ødelagt, er man paa Vildspor. De danske Arbejdere forlader ikke deres Organisationer, men slutter sig tværtimod fastere sammen.

Lovforslaget blev alligevel vedtaget af Landstinget, men med kun 5 Stemmers Majoritet.

Da Ministeriet Madsen-Mygdal nogle faa Dage senere blev styrtet, tilsendte vort Forretningsudvalg den fungerende Regering en kraftig Henstilling om ikke at ophøje Lovforslaget til Lov.

Henvendelsen, der blev overbragt den fungerende Statsminister, er saalydende:

Til den fungerende Regering.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har med Tilfredshed erfaret, at der i Dag er indtraadt en politisk Situation, som maa medføre Folketingsvalg i den nærmeste Tid, og man opfordrer under Hensyn hertil Regeringen til ikke at lade Loven om Erhvervs- og Arbejdsfrihed forelægge i Statsraadet.

Denne Lov, som Landstinget vedtog den 20. Marts med 40 St. mod 35 St., og som i Forvejen var vedtaget i Folketinget med 73 St. imod 70 St., er en saa voldsom Udfordring til Næringsliv og Arbejdere, at den ikke bør sættes i Kraft, før Vælgerne har haft Sagen forelagt.

Arbejdsgiverforeningen, Industriraadet, Grosserersocietetet, Rhederiforeningen, Haandværkerforeningen, flere Handelsforeninger og Landhaandværkernes Centralorganisation samt alle Arbejdernes faglige Foreninger har modsat sig denne Lov, og i Rigsdagen har altsaa nær ved Halvdelen af Medlemmerne stemt imod den, og Folketinget var det endda ikke Flertallet af Tinget, der stemte for Loven.

Der har sjældent været en saa udbredt Uvilje overfor en Lov som i dette Tilfælde, den burde absolut ikke været gennemført, og naar Vælgerne nu skal kaldes til Valg, bør deres Dom høres, før denne Lov stadfæstes.

Hvis et af Rigsdagen fældet Ministerium ikke tager Hensyn til denne Opfordring, vil en stærk offentlig Mening vide at belønne det, men endnu nærer vi den Forventning, at Statsraadet undlader at sætte Segl under en Lov, som Vælgerne først maa have Krav paa at dømme over.

København, den 21. Marts 1929.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund:

Vilh. Nygaard. *Th. Stauning.*
Fr. Andersen. *Knud V. Jensen.*
V. S. Petersen. *Martin Petersen.*
Charles Petersen. *Oscar Levinsen.*
Alvilda Andersen. *G. Schou.*
Johs. Kjærbøl. *Chr. Jensen.*
Hans Jacobsen.

For Dansk Arbejdsmands-Forbund:
M. C. Lyngsie.

Den fungerende Regering tog dog intet Hensyn til Henvendelsen, men fik i et Statsraadsmøde Kongen til at underskrive Loven, som nu træder i Kraft 8 Dage efter, at den har været offentliggjort i Lovtidende.

Loven er saalydende:

Lov om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden af Marts 1929.

§ 1.

Kollektive Aftaler, som paa uberettiget Maade begrænser den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde, kan ikke tillægges Retsvirkning ved Domstolene.

§ 2.

Ved Bedømmelsen af, om en kollektiv Aftale har den i § 1 angivne Karakter eller ej, kan Domstolene, naar Begæring derom fremsættes, tilkalde særlige sagkyndige. De tilkaldte er pligtige at møde og vil have at afgive en Erklæring i Sagen.

De i Lov om Rettens Pleje angaaende Syns- og Skønsmænd givne Regler vil, med de Lempelser, der følger af Forholdets Natur, være at anvende paa de i Henhold til nærværende Lov tilkaldte sagkyndige.

§ 3.

Enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse — derunder Boykotning —, som tilsigter paa uberettiget Maade at begrænse den enkeltes frie

Adgang til Erhverv eller Arbejde eller hans (hendes) Ret til at være Medlem af eller staa udenfor en Organisation, er ulovlig og paadrager foruden Erstatning for den Skade, nævnte Forfølgelse har tilføjet vedkommende, Bøder af indtil 100.000 Kr. eller simpelt Fængsel. Sagerne er Genstand for saavel offentlig som privat Paatale.

§ 4.

De i Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919 om Den faste Voldgiftsret omhandlede kollektive Aftaler berøres ikke af nærværende Lov.

§ 5.

Nærværende Lov finder i øvrigt Anvendelse paa enhver kollektiv Aftale, om hvis Retsgyldighed der rejses Spørgsmaal ved Domstolene efter nærværende Lovs Ikrafttræden.

Den internationale faglige Centrals 1. Maj-Manifest 1929.

Til Arbejderne i alle Lande!

Siden 1889, altsaa for fyrretyve Aar siden, da den 1. Maj blev bestemt til at være en Demonstrationsdag for Folkefreden og Arbejderbeskyttelse, har den internationale Arbejderklasse opløftet sin Røst for Folkefrihed, Afrustning og international Voldgift, for Arbejderbeskyttelse og lovmæssig Fastsættelse af 8-Timersdagen og i særlig paamindende Form bragt disse Krav til Bevidsthed hos de herskende Klasser i alle Lande.

Den »store Krig« har afbrudt dette Arbejde og paa den skarpeste Maade indbanket hele Verden en Skræk for væbnet Modsætningsforhold mellem Folkene.

Tiltrods for, at Krigen i Mellemtiden ved Kellogg-Pagten er erklæret for staaende udenfor Loven, fortsættes Rustningerne uafbrudt. Hvis ikke den fredelskende Del af Folkene viste sig lige saa rørige som Nationalisterne og Militaristerne, kan en skøn Dag de gensidige Myrderier begynde paany.

Det er derfor frem for alt Arbejderklassens Pligt at modsætte sig alle Forsøg paa at styrke den militaristiske Aand og de militaristiske Hjælpemidler. Blandt den nye Generation, som ikke har lært Krigen at kende, maa Uviljen mod Krig og Militarisme opretholdes, og Arbejderklassen kan ikke være i Tvivl om, at den med alle til Raadighed staaende Midler maa modsætte sig et nyt Slagteri.

Da den første Arbejderkonference for 10 Aar siden traadte sammen i Washington, tænkte Arbejdsgiverne og Regeringerne endnu saa nogenlunde paa de Løfter, der blev givet Arbejderklassen under Krigen. Et Arbejderbeskyttelsesprogram blev vedtaget, som frem for alt tog Sigte paa at sikre Arbejderklassen dens Krav om 8-Timersdagen. Men man tog hurtig sine Løfter tilbage. Der er næsten ikke gennemført noget af Betydning. Arbejdernes Hovedkrav: 8-Timersdagen lovmæssig fastsat, har man afslaaet i saa godt som alle Lande. Forsaavidt der er gjort Fremskridt, er disse gennemført ved Arbejderklassens samlede Magt.

Det gælder om at vise Regeringerne og Arbejdsgiverne, at Arbejderklassen ikke er tilbøjelig til at lade sig skubbe til Side og tillade Reaktionen at forhindre Indfrielsen af indgaaede Forpligtelser.

Den 1. Maj i Aar skal i første Linie erindre de herskende Magter om Arbejderklassens Fredskrav samt Kravet om en lovmæssig Fastsættelse af 8-Timersdagen. Derfor opfordrer vi Fagforeningsmedlemmerne i alle Lande til ogsaa i Aar paany i Massevis at demonstrere for

Afrustning og Voldgift,
Gennemførelse af vidtrækkende Arbejderbeskyttelse,
Otte Timersdagens lovmæssige Fastsættelse.

Da Arbejderklassen erfaringsmæssig af deres Modstandere hun tilstaas, hvad den kan tilkæmpe sig gennem sine Organisationers Magt, retter vi tillige den indtrængende Opfordring til den samlede Arbejderklasse stadig mere og mere at styrke deres Kamporganisationer for med gunstigt Resultat at overvinde al Modstand mod den sociale Udviklings Fremskridt.

Bestyrelsen for
Den internationale faglige Central.

Den internationale faglige Central og Afrustningsspørgsmaalet.

Bestyrelsen for den internationale faglige Central har efter Beslutning paa sit Bestyrelsesmøde i Amsterdam i Dagene 21. til 23. Marts d. A. tilstillet Folkeforbundets Sekretær en Skrivelse, hvori Centralen paa sine 14 Millioner Medlemmers Vegne henstiller, at den forberedende Afrustningskommission energisk vil fortsætte sit Arbejde, saaledes at den internationale Afrustningskonference i Henhold til en Beslutning paa den sidste Folkeforbundsforsamling kan afholdes endnu i indeværende Aar, og Centralen har endvidere anmodet de tilsluttede Landscentraler om at tilstille Folkeforbundets Generalsekretær en lignende Henstilling.

Vort Forretningsudvalg har paa sit sidste Møde vedtaget at imødekomme Centralens Anmodning og har under 10 April tilstillet Generalsekretæren en paa fransk affattet Skrivelse, der paa dansk er saalydende:

Til
Generalsekretæren for Folkenes Forbund.

Hr. Generalsekretær!

Paa et Forretningsudvalgsmøde den 8. April 1929 i De samvirkende Fagforbund i Danmark er det vedtaget at bede Dem om at overlevere Formanden og de Delegerede i den forberedende Afrustningskommission nedenstaaende Resolution:

»De samvirkende Fagforbund i Danmark, der repræsenterer over 50 Fagforbund med over 150.000 Medlemmer, tillader sig hermed at anmode den forberedende Afrustningskommission om en energisk Fortsættelse af sit Arbejde, saaledes at den internationale Afrustningskonference kan sammenkaldes hurtigst muligt i Løbet af indeværende Aar.

De samvirkende Fagforbund udtaler, at hvis ikke der nu sættes alle Kræfter ind for Afrustning, vil Tilliden til Folkenes Forbund staa i Fare for at blive stærkt svækket. De i Locarno og Paris oprettede Overenskomster har sammen med det af den ærede forberedende Kommission udførte Arbejde gjort det muligt nu at gaa til en betydelig Nedsættelse af Rustningerne i alle Lande.

Vi maa kræve, at de af Arbejderne i hele Verden nærede Fredsønsker gennem Afrustning og international Voldgift nu endelig bringes ud i Livet.«

I Haabet om, at dette nu maa kunne lykkes, tegner vi

med Højagtelse
Paa Forretningsudvalgets Vegne
Vilh. Nygaard.
/ Hans Jacobsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundets Overenskomstforhold.

Efter at Forbundet i Løbet af forrige Aars to sidste Maaneder forgæves havde forhandlet med Københavns Bagerlaug og A/S Københavns Brødfabrikker om de fremtidige Løn- og Arbejdsforhold, idet Overenskomsten for disse to Brancher udløb 1. April 1929, opsagte vort Forretningsudvalg paa Forbundets Vegne Overenskomsterne til Ophør den nævnte Dato.

Da der heller ikke, efter at Overenskomsterne var opsagte, kom Forhandlinger i Gang mellem Parterne, greb Hovedorganisationerne ind, og den 23. Marts blev der afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der opnaaedes Enighed om, at Forbundet, Københavns Bagerlaug og A/S Københavns Brødfabrikker vil forelægge deres kompetente Forsamlinger Forslag om, at de bestaaende Overenskomster forlænges et Aar fra deres Udløbstid at regne kun med den Ændring, at Regulering efter Pristallet kun foretages forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen (173), er over 3 Points.

Parternes Svar skulde foreligge senest den 6. April, og ved Fristens Udløb meddelte Parterne, at de alle havde vedtaget Forslaget.

Dansk Karetmagerforbunds Overenskomstforhold.

Det er ved lokal Forhandling med »Sammenslutningen af Karetmagermestre i Danmark« lykkedes Forbundet at opnaa en ny Overenskomst om Løn- og Arbejdsforholdene gældende et Aar til 1. Marts 1930 og omfattende hele Landet.

Den indgaaede Overenskomst, med de dertil hørende Akkord-Prislister, afløser de hidtil bestaaende Overenskomster, som var afsluttede mellem Sammenslutningen, Karetmagermesterforeningen i København og Københavns Vogn- og Karosserifabrik paa den ene Side og Dansk Karetmagerforbund paa den anden Side.

Af de ved den nye Overenskomsts Indgaaelse foretagne Forbedringer skal vi anføre, at der er foretaget en ikke uvæsentlig Forhøjelse af Minimallønningerne, saaledes i København 30 Øre og for Ungsvende i Provinserne 6 og 12 Øre, Fastsættelse af Mindstebetaling, hvor der ikke er Adgang til Akkord, hvilket ikke var fastsat i den tidligere Overenskomst for København, og denne Mindstebetaling er for Provinsernes Vedkommende hævet med 8 Øre for ældre Svende og med 12 og 18 Øre for Ungsvende. Endvidere er der i Overenskomsten indført Bestemmelser om Tillidsmandsforholdet efter samme Regler, som gælder indenfor Jern- og Metalindustrien, og endelig er der tilstaaet Forbundets Medlemmer Ret til en Uges Ferie, ganske vist uden Løn.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1234.

Arbejdsmænd i Stubbekøbing ved Losning af M/S »Stridi« og »Kornhaus II«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. April 1929 i Sag Nr. 1234: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere i Stubbekøbing mod Dansk Arbejdsmandsforbund for Forbundets Afdeling i Stubbekøbing.

Den 27. Juli f. A. opstod der i Stubbekøbing Konflikt mellem Arbejdsmændenes Fagforening for Stubbekøbing og Omegn og Foreningen af Arbejdsgivere i Stubbekøbing angaaende Antagelse af Winchmand blandt andet ved Losningen af M/S »Stridi« og M/S »Kornhaus II«, idet Arbejderne nægtede henholdsvis at fortsætte og at paabegynde Losningen af disse to Skibe, medmindre Winchmand blev taget fra Land. Arbejdsgiverne vilde ikke anerkende Berettigelsen af dette Krav, men imødekom det dog under Protest og gjorde derefter Skridt til at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Efter at der den 30. Aug. var afholdt et resultatløst Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne, blev Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret fra Arbejdsgivernes Side stillet i Bero, og den 17. Okt. sendte Foreningen af Arbejdsgivere i Stubbekøbing den lokale Fagforening skriftlig Begæring om Nedsættelse af en *faglig Voldgiftsret* til Afgørelse af de foreliggende Stridsspørgsmaal, idet Arbejdsgiverorganisationen dog samtidig forbeholdt sig gennem Klage til Den faste Voldgiftsret at holde Fagforeningen ansvarlig for de stedfundne Arbejdsvægringer. Denne Begæring blev imidlertid ved Skrivelse af 25. s. M. afvist af Fagforeningen med den Motivering, at Sagen var overgivet til Dansk Arbejdsgiverforening til Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Arbejdsgiverforening har derefter for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere i Stubbekøbing under nærværende Sag indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund paa Forbundets Stubbekøbing-Afdelings Vegne med Paastand om, at Fagforeningen kendes pligtig til at lade de foreliggende Stridsspørgsmaal afgøre ved en lokal faglig Voldgift.

De Indklagede paastaar principalt Frifindelse, subsidiært, at Sagen henvises til Voldgift mellem Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Den gældende Overenskomst mellem Fagforeningen og den lokale Arbejdsgiverforening indeholder under »Almindelige Bestemmelser«, Punkt 3, føl-

gende Bestemmelse om Antagelse af Winchmand:

»Winchmand tages fra Land og betales som en Mand af Holdet. Hvis Skibet ikke vil tage Winchmand fra Land, men ønsker Spillet betjent af Besætningen, forhøjes Taksten for saavel indenbords som udenbords Arbejde med 10 pCt. Ved Skibe af anden Nationalitet end dansk, svensk og norsk skal Winchmand tages fra Land.«

Under de Almindelige Bestemmelsers Punkt 5 hedder det derhos: »Arbejdet maa i intet Tilfælde standses, fordi der opstaar Meningsforskel mellem Parterne, men Mellemværendet ordnes i Henhold til »Norm for Regler for Behandling af faglig Strid«, vedtaget af Fællesudvalget af 17. August 1908.«

Den foran citerede Winchmandsbestemmelse er i det væsentlige enslydende med en »generel« Winchmandsbestemmelse, som den 24. Maj 1924 efter Forslag af Forligsinstitutionen blev tiltraadt af Hovedorganisationerne og derefter er optaget i en stor Del lokale Overenskomster. Efter hvad der er oplyst under Proceduren i nærværende Sag drejer Tvisten mellem Parterne sig i Realiteten om, hvorvidt denne Bestemmelse for Stubbekøbings Vedkommende skal forstaas med visse kutymemæssige Begrænsninger, hvilket paastaas af Arbejdsgiverforeningen, men bestrides af Fagforeningen.

Da det saaledes foreliggende Stridsspørgsmaal efter sin Beskaffenhed egner sig til Afgørelse ved faglig Voldgift — jfr. herved Grundsætningen i Rettens Kendelse i Sag Nr. 556 af 28. Februar 1922 — og da den Omstændighed, at Arbejdsgiverne har foretaget forberedende Skridt til at indbringe Sagen som Overenskomstbrud for Den faste Voldgiftsret, ikke kan afskære dem fra at forelægge Sagen for en faglig Voldgiftsret, vil de Indklagedes pricipale Paastand om Frifindelse ikke kunne tages til Følge.

Spørgsmaalet bliver da, om den faglige Voldgiftsret, hvortil Sagen bliver at henvise, skal etableres mellem de lokale Organisationer som Parter eller — som af de Indklagede paastaaet — mellem Sammenslutningen og Dansk Arbejdsmandsforbund.

De Indklagede anfører til Støtte for deres Paastand i saa Henseende, at Sagen drejer sig om Forstaaelse af den generelle Winchmandsbestemmelse og derfor ikke egner sig til Afgørelse ved en lokal Voldgift, samt at lignende Stridsspørgsmaal tidligere, i hvert Fald som Regel, er afgjort mellem Sammenslutningen og Dansk Arbejdsmandsforbund som Parter.

Overfor Klagernes Protest mod at lade den foreliggende Sag afgøre paa sidstnævnte Maade vil de Indklagedes Paastand herom ikke kunne tages til Følge, allerede fordi der ikke mellem Sammenslutningen og Dansk Arbejdsmandsforbund er vedtaget hertil egnede Voldgiftsbestemmelser, ligesom der ejheller gennem de lejlighedsvis tidligere stedfundne Vedtagelser om en saadan Afgørelsesmaade kan anses skabt en for Parterne bindende Kutyme.

Efter sin Oprindelse og Beskaffenhed er den foreliggende Tvist opstaaet mellem de lokale Organisationer og drejer sig om Forstaaelsen og Rækkevidden af den i den lokale Overenskomst optagne Winchmandsbestemmelse. At denne Bestemmelse har sin Oprindelse fra en mere generel Aftale mellem Hovedorganisationerne kan ikke gøre Bestemmelsen i den lokale Overenskomst om Sagers Afgørelse ved faglig Voldgift mellem Overenskomstens Parter uanvendelig.

Den foreliggende Sag vil som Følge heraf i Overensstemmelse med Klagernes Paastand være at henvise til Afgørelse ved faglig Voldgift mellem den lokale Arbejdsgiverforening og den lokale Fagforening som Parter, hvorved bemærkes, at det naturligvis maa staa Parterne frit for at vælge Voldgiftsmænd udenfor Organisationernes lokale Omraade.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde udredes med 1/3 af Klagerne og 2/3 af de Indklagede.

Kendelse:

Denne Sag henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Stubbekøbing og Arbejdsmændenes Fagforening for Stubbekøbing og Omegn som Parter.

Sagens Omkostninger, 300 Kroner, udredes med 100 Kr. af Klagerne og med 200 Kr. af de Indklagede.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42 ❋ KØBENHAVN DEN 20. APRIL 1929 ❋ 25 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1239.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Opsigelser af Overenskomsterne i Aaret 1929.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Marts 1929 i Sag Nr. 1239: Dansk Arbejdsgiverforening mod Dansk Arbejdsmandsforbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund for Overenskomstbrud ved Afgivelsen af de nedenfor nærmere omhandlede Opsigelser af Overenskomster og paastaaet disse Opsigelser kendt ulovlige.

Dansk Arbejdsmandsforbund paastaar sig heroverfor frifundet og Opsigelserne kendt lovlige.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Efter en Del Forhandlinger mellem Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund i Efteraaret 1928 underskrev disse tre Organisationers Formænd den 31. Okt. et saaledes lydende Dokument:

»Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund er man enedes om at nedsætte et Fællesudvalg med det Formaal at optage en almindelig Drøftelse af Samarbejdet og herunder navnlig undersøge, om det maatte være muligt at bortrydde de Hindringer, som for Tiden gør sig gældende for Tilvejebringelsen af fleraarige Overenskomster.

Det er endvidere en Aftale, at Udvalget skal optage en almindelig Drøftelse af de i Forbindelse med den finske Blokade staaende Forhold.

Udvalget skal til Behandling af de forannævnte Spørgsmaal kunne nedsætte Underudvalg og skal eventuelt kunne supplere sig med Sagkyndige.

Som Afslutning paa Udvalgets Arbejde skal der afgives Beretning til de respektive Organisationer inden 1. Oktober 1929.

*

Det er imidlertid en Forudsætning for Udvalgets Nedsættelse og Arbejde, at de mellem vore Organisationer løbende Overenskomster i det store og hele forbliver uopsagte. Meddelelse om Opsigelse eller Begæring om Optagelse af Forhandling uden formel Opsigelse af Overenskomster, der udløber 1. Februar n. A., skal være de respektive Hovedorganisationer i Hænde senest 12. November d. A. Saafremt eventuelle Uoverensstemmelser i de forannævnte Tilfælde ikke er bortfjernet ved Forhandling eventuelt under Hovedorganisationernes Medvirkning inden den 19. November d. A., skal hver af Hovedorganisationerne have Ret til inden 24. November d. A. paa deres Medlemmers Vegne at opsige de Overenskomster, om hvilke der ved Forhandling i det forannævnte Tidsrum ikke er opnaaet Enighed.

*

Med Hensyn til de senere i 1929 udløbende Overenskomster gælder samme Forudsætning som forannævnt for de til 1. Februar udløbende Overenskomster. Det er endvidere en Aftale, at umiddelbart efter Afslut-

ningen af Forhandlingerne om Februar-Overenskomsterne optages der Forhandling om de senere i 1929 udløbende Overenskomster, og saaledes at ingen Opsigelse af nogen af disse kan finde Sted, forinden Spørgsmaalet herom har været drøftet mellem Hovedorganisationerne.«

Idet bemærkes, at de Overenskomster, om hvis Opsigelse nærværende Sag drejer sig, alle efter deres Indhold kan bringes til Ophør ved Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til de forskellige Datoer, der anføres ved Grupperne I—IV, hidsættes følgende Fremstilling af, hvad der er passeret med Hensyn til disse Overenskomstgrupper:

I.

Overenskomster med Opsigelse til 1. Februar.

I Overensstemmelse med det andet Afsnit af Aftalen af 31. Okt. gav Arbejdsgiverforeningen den 10. Nov. Forbundet Meddelelse om, at der for 4 af de den 1. Febr. 1929 udløbende Overenskomsters Vedkommende ønskedes Forhandling. Den 12. s. M. sendte Forbundet til Arbejdsgiverforeningen sin modsvarende Meddelelse, der omfattede 8 Landsoverenskomster, 17 lokale Overenskomster og endelig Septemberforliget af 1899. Der forhandledes derefter i Tiden indtil den 18. Nov. om disse Forhold i Underorganisationerne, hvorved nogle Forhold blev bragt i Orden, men tilbage blev 5 Hovedoverenskomster og en Række lokale Overenskomster samt Septemberforliget, der ifølge Forbundets Skrivelse af 12. Nov. kun var medtaget af rent juridiske Grunde. Forsøg paa ved Forhandling imellem Hovedorganisationerne at faa Uoverensstemmelserne fjernede førte ikke til noget Resultat. Som anført var Opsigelsesfristen for disse Overenskomster ved Aftalen af 31. Okt. forlænget saaledes, at Opsigelse kunde ske inden den 24. Nov. Den 23. November lige før Kl. 12 afleverede Forbundet ved Sekretær Robert Nielsen i Arbejdsgiverforeningens Bygning, som den Aften endnu var aaben paa dette Tidspunkt som Følge af, at der var ført en Forhandling med De samvirkende Fagforbund, en Skrivelse af s. D., hvori Forbundet opsiger følgende Overenskomster til Ophør den 1. Febr. 1929:

Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark,
Overenskomsten med A/S De danske Sukkerfabrikker,
Overenskomsten med A/S Blaakilde Mølles Fabrikker, København,
Overenskomsten mellem Centralforeningerne i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund,
De lokale Muarbejdsmandspriskuranter gældende mellem lokale Foreninger af Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne og Afdelinger under Dansk Arbejdsmandsforbund,
Overenskomsten af 15. Maj 1922 mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen,
Lokaloverenskomster om Entreprenørarbejder gældende mellem Forbundets lokale Afdelinger og lokale Entreprenørforeninger i Aalborg, Randers, Svendborg, Holbæk, Helsingør og Entreprenør Carlsen i Kalundborg,
Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund vedrørende Uddybningsarbejde,
Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende Asfaltbetonarbejde,
Nævnskendelse af 14. Aug. 1925 vedrørende Vandbygningsarbejde,
Overenskomsten med Ingeniør U. Bird angaaende Tjærespredningsarbejde,
Overenskomsten mellem Glostrup Cementvarefabrik og Arbejdsmændenes Fagforening for Glostrup og Omegn,
Overenskomsten mellem Stilling Cementvarefabrik (Brdr. Basse) og Arbejdsmændenes Fagforening for Stilling og Omegn, samt endvidere:
Nævnskendelse i Henhold til Forliget af April 1922 vedrørende Skifteholdsarbejde og Forliget mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund m. fl. af 5. September 1899.

Denne Skrivelse blev i Forhallen afleveret til en Assistent, som havde Vagt dersteds, og som paa Sekretær Nielsens Anmodning konstaterede, at Klokken

var 11,59. Assistenten opsøgte derefter Arbejdsgiverforeningens Direktør Agerholm, der opholdt sig paa 1. Sal i et bag Forhandlingssalen liggende Værelse i selskabeligt Samvær med nogle af Deltagerne i den fornævnte, nylig afsluttede Forhandling. Agerholm aabnede Brevet og gjorde sig bekendt med dets Indhold, han konstaterede ikke selv Klokkeslettet, men nogle af de tilstedeværende bemærkede, at Klokken nu var over 12. Næste Dag tilskrev Arbejdsgiverforeningen Forbundet dels, at man bestred Forbundets Beføjelse til at opsige Septemberforliget, dels at man gik ud fra, at Forbundet havde foretaget rettidig Opsigelse overfor de respektive Organisationer og Enkeltvirksomheder i Overensstemmelse med Ordlyden af Opsigelsesbestemmelsen i de omhandlede faglige Overenskomster, og da Arbejdsgiverforeningen i de følgende Dage fik konstateret, at dette sidste ikke var Tilfældet, idet Forbundet overhovedet ikke havde afgivet nogen Opsigelse udover den i Brevet af 23. Nov. indeholdte, hævdede Foreningen, at Februaroverenskomsterne ikke var lovligt opsagte.

II.

Overenskomster med Opsigelse til 15. Februar og til 1. Marts.

Med Hensyn til de Overenskomster, der kunde opsiges til 15. Febr., var Parterne enedes om at udskyde Opsigelsesterminen til samme Tidspunkt som det, der gjaldt for 1. Marts-Overenskomsterne. Det drejede sig herefter om ialt 8 Overenskomster, omfattende ialt ca. 500 Arbejdere. For disse Overenskomster, som i det hele for alle dem, der kunde opsiges til et Tidspunkt senere end 1. Februar, gælder Bestemmelsen i 3. Afsnit i Aftalen af 31. Okt. 1928. Den 28. Nov. foreslog Forbundet, at man forlængede Fristen for Opsigelse udover 30. Nov. ved nærmere Aftale, og at man fastsatte Tidspunktet til at give gensidig Meddelelse om Forhandlingskrav og til Foretagelse af Forhandlinger. Arbejdsgiverforeningen svarede omgaaende pr. Bud, at man ikke for andre end Overenskomsterne pr. 1. Febr. havde Bemyndigelse til en Udsættelse af Opsigelsestiden. Forbundet hævdede heroverfor, at Aftalen af 30. Okt. medførte, at en saadan Forlængelse kunde kræves. Arbejdsgiverforeningens Svar af 29. Nov. gik ud paa, at man ikke havde haft nogen Anelse om, at Forbundet havde ønsket Forhandling om de faa heromhandlede Overenskomster, og at man endnu i Dag efter Modtagelsen af Forbundets Skrivelser om dette Emne intet vidste om, hvilke Overenskomster man ønskede at forhandle om, og hvad Forhandlingerne skulde dreje sig om; imidlertid tilbød man for det Tilfælde, at Forbundet vilde forbeholde sig Ret til at opsige herhen hørende Overenskomster, at deltage i et Forhandlingsmøde næste Dag (den 30. s. M.) om Eftermiddagen og anmodede om forinden at faa Meddelelse om, hvilke Overenskomster og hvilke Punkter heri Forhandlingen skulde dreje sig om. Den 30. s. M. svarede Forbundet imidlertid, at man ikke paa den korte Tid, der var forløbet efter Afslutningen af Forhandlingerne om 1. Febr. Overenskomsterne, havde kunnet gøre sig klar til det nu tilbudte Møde samme Dag og derfor heller ikke kunde have nogen Nytte af det, samt at man herefter havde maattet lade sine respektive Afdelinger opsige Overenskomsterne med Randers Vognmandsforening, Øresunds chemiske Fabrikker, A/S Goudalitefabrikken, Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn og Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn. Herpaa svarede Arbejdsgiverforeningen næste Dag, at man bestred disse Opsigelsers Gyldighed, da de ikke fyldestgjorde Betingelserne for Opsigelse i Aftalen af 31. Okt., hvorhos Opsigelsen til Randers Vognmandsforening ikke var sket rettidig.

III.

Overenskomster med Opsigelse til 1. April.

For disse Overenskomsters Vedkommende skulde Opsigelse ske senest den 31. Dec. Den 1. Dec. tilskrev Arbejdsgiverforeningen Forbundet med Anmodning om snarest muligt at modtage Meddelelse om, hvilke af de efter 1. Marts 1929 udløbende Overenskomster Forbundet nødvendigvis maatte kræve optaget til Forhandling, for at saadan Forhandlings Paabegyndelse og Til-

endebringelse hurtigst muligt kunde ske. Samtidig meddelte man, at Arbejdsgiverforeningen vilde kræve Svar fra sine Medlemmer inden den 7. December om, hvorvidt de maatte ønske at forbeholde sig Forhandling og eventuel Opsigelse, saaledes at man kunde have Forholdene klaret for Arbejdsgiverforeningens Vedkommende den 8. December. I Skrivelse af 6. s. M. foreslog Forbundet som Svar herpaa, at begge Parter skulde tilstille deres respektive Organisationer en Opfordring til at træde i Forhandling med hinanden direkte om de Forhold, som de hver især maatte nære Ønske om at komme til at drøfte, og tilendebringe disse Forhandlinger inden en bestemt Dato og dernæst give deres respektive Hovedorganisation Indberetning inden en anden bestemt Dato, og at der derefter mellem Arbejdsgiverforeningen og Forbundet skulde fastsættes et Tidsrum for eventuelle Forsøg paa at løse mulige tilbageværende Divergenser. Arbejdsgiverforeningen udtalte i en Svarskrivelse af 7. s. M. heroverfor, at en saadan Fremgangsmaade utvivlsomt vilde modvirke det ved Aftalen af 31. Okt. tilsigtede Maal — nemlig at begrænse Fremsættelsen af Krav — at man derfor ikke kunde gaa med til at sende sine Medlemmer en almindelig Opfordring til at optage Forhandling angaaende April-Maj-Overenskomsterne, men var villig til med Forbundet at udveksle Meddelelser om, i hvilke Fag der kræves Forhandling fra en af Siderne, og derefter give sine paagældende Medlemmer fornøden Underretning, ligsom man var villig til med Forbundet at træffe Aftale om Fastsættelse af Frister for Udveksling af saadanne Oplysninger og for Forhandling mellem Hovedorganisationerne. Den 13. s. M. gentog Arbejdsgiverforeningen sin Opfordring til Forbundet om at udveksle de fornævnte Meddelelser. I Skrivelse af 14. s. M. udtalte Forbundet blandt andet, at hvis Arbejdsgiverforeningen fastholdt sin Nægtelse af at forlænge Opsigelsesterminerne, opgav man en videre skriftlig Drøftelse af dette Spørgsmaal og foreslog, at en eventuel Fortsættelse af Drøftelsen om Opsigelsesspørgsmaalet skete mundtligt ved et Møde mellem Hovedorganisationerne. Under 15. s. M. tilsendte Arbejdsgiverforeningen derefter Forbundet en Fortegnelse over 1. April-Overenskomsterne, ialt ca. 100, og meddelte, at man fra Arbejdsgivernes Side ønskede Forhandling om 11 af disse Overenskomster og eventuelt om nogle flere, hvorom Meddelelse vilde fremkomme i Løbet af nogle Dage; man imødesaa en ganske omgaaende Meddelelse fra Forbundet om dets Medlemmers Stilling til April-Overenskomsterne og erklærede sig villig til efter Modtagelsen heraf at træffe Aftale om Iværksættelse af Forhandlinger i Underorganisationerne og om Fastsættelse af Frister for disse Sagers eventuelle Behandling i Hovedorganisationerne. Forbundet lod ikke høre fra sig, og den 27. s. M. tilskrev Arbejdsgiverforeningen da atter Forbundet og meddelte, at for et Par Overenskomsters Vedkommende havde de lokale Forhandlinger ført til et Resultat, men at der med Hensyn til de øvrige April-Overenskomster, hvorom der i Skrivelsen af 15. s. M. var begæret Forhandling, ikke lokalt var opnaaet noget Resultat, hvorfor man forbeholdt sig eventuelt at opsige dem og derfor foreslog, at der den 28. og 29. s. M. afholdtes Møder med Tiltrædelse af Repræsentanter for Hovedorganisationerne angaaende disse Overenskomster. Forbundet erklærede sig telefonisk enig i Afholdelse af disse Møder, hvor der da forhandledes om de enkelte fra Arbejdsgiversiden rejste Krav med det Udfald, at der for 8 af de paagældende Overenskomsters Vedkommende forblev saadanne Uoverensstemmelser tilbage, at Arbejdsgiverforeningen derefter opsagde dem overfor de respektive Forbundsafdelinger. Først den 29. s. M. begærede derefter Forbundet fra sin Side Møde afholdt angaaende Opsigelsesspørgsmaalet vedrørende 1. April-Overenskomster, men uden at oplyse, hvilke herhen hørende Overenskomster Forhandlingerne skulde dreje sig om. Der afholdtes alligevel et Møde, som fandt Sted den 31., men hvor der stadig ikke forelaa en Fortegnelse over de Omraader, paa hvilke Forbundet krævede Forhandling, og hvor en Realitetsforhandling om de enkelte Punkter derfor ikke var mulig. Samme Dags Eftermiddag nedlagde Forbundet i Arbejdsgiverfor-

eningens Brevkasse en saalydende Skrivelse:

»Dansk Arbejdsgiverforening,
her.

Hermed opsiger vi for vort Vedkommende til Udløb til 1. April n. A. følgende Overenskomster:

Vestkysthavneanlægene, hvad angaar Hirtshals.
Standardoverenskomsten for Bude, her.
Fællesoverenskomsten mellem A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik og os samt de dertil knyttede Lokaloverenskomster,
samt paa vore Afdelingers og egne Vegne følgende Overenskomster:
Standardoverenskomsten for Kuske i København.
Aarhus Entreprenørforening.
Entreprenørerne i Aarhus, hvad angaar Brolægningsarbejde.
Odense Entreprenørforening.
Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter.
Handelsmøller i København, hvad angaar Kuske.
Kalk- og Teglværksforeningen, hvad angaar Kuske og Chauffører.
Pianofabrikanterne, hvad angaar Kuske.
Helsingør Entreprenørforening.
Entreprenør P. C. Jensen, Randers.
Vestkysthavneanlægene, hvad angaar Hanstholm.
M. Kragelunds Fabrikker, Aalborg.
Aalborg Dampvaskeri, Aalborg.
Købmændenes Arbejdsgiverforening i Struer.
Dansk Tapetfabrikantforening.
Centralorganisationen af Vognmænd i København, hvad angaar Kuske og Chauffører.
De danske Blodfoderfabrikker, Vejle.
Worning & Petersen, Vejle.
Møens Stenminer.
Kaffesurrogatfabrikken »Danmark«, Hedehusene.
A/S Slangerup-Banen, hvad angaar Overenskomsten med Støberiarbejdsmændene.
A/S N. N. Blumensaadts Fabrikker, Odense.
Skandinavisk Gummi-Kompagni, Odense.
A/S Ad. Holst, Aalborg.
Hovedoverenskomsten mellem vor herværende Jord- og Betonarbejderafdeling og Entreprenørforeningen og Københavns Murer- og Stenhuggerlaug.
do. vedrørende Cementstøbegods og Facadearbejde.
do. vedrørende Asfaltarbejde.
do. med Københavns Brolæggerlaug for Brolægningsarbejde.
do. med Stukkatørfagets Mesterforening for Cementstøbegods- og Facadearbejde.
do. med Mosaikfabrikanterne for Mosaik- og Terrazzoarbejde.
Overenskomsten mellem Centralorganisationen af Vognmænd for København og Omegn og vor herværende Kuske-Afdeling vedrørende Overenskomsterne for henholdsvis Brøddevognskuskenes Arbejde, Flyttearbejde, Pianotransportørernes Arbejde og den private Udførelse af Dagrenovation i København.
Dansk Pianofabrikantforening med vor herværende Kuske-Afdeling.
Overenskomsten med Aalborg og Nr. Sundby Vognmandsforening samt
Randers Vognmandsforening.«

Arbejdsgiverforeningens Kontor lukkes normalt Kl. 4¾ Eftermiddag, men det var i Bladene meddelt, at det den 31. Dec. blev lukket Kl. 12 Middag. Direktør Agerholm var dog tilstede dersteds indtil Kl. 4¾, og ved hans Bortgang paa dette Tidspunkt var Brevet ikke indløbet. Efter det oplyste maa det antages at være lagt i Brevkassen Kl. ca. 5 Eftermiddag. Det kom først Arbejdsgiverforeningens Ledelse i Hænde den 2. Jan., da Kontoret atter blev lukket op. Arbejdsgiverforeningen protesterede da mod Opsigelsernes Gyldighed af de nedenfor nærmere omhandlede Grunde.

IV.

Overenskomster med Opsigelse til 15. April.

Ved Skrivelse af 5. Jan. 1929 krævede Arbejdsgiverforeningen overfor Forbundet Forhandling om 17 af de 118 Overenskomster, der kunde opsiges til 15. April. Den 11. s. M. begærede Forbundet for sit Vedkommende Forhandling om 61 Overenskomster og foreslog et Forhandlingsmøde afholdt den 12. eller 14. s. M. Til dette Møde, der fandt Sted sidstnævnte Dag, havde Arbejdsgiverforeningen indbudt samtlige de Med-

lemmer, for hvilke Arbejdsgiverforeningen havde krævet Forhandling og opretholdt sine Krav, men fra Dansk Arbejdsmandsforbund mødte overhovedet ingen lokale Repræsentanter. Under Forhandlingerne præciserede Arbejdsgiverne deres Krav i hvert enkelt Tilfælde. Fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side indlod man sig ikke paa at gennemgaa sine Krav i hvert enkelt Tilfælde, men stillede først og fremmest Krav om lokale Forhandlinger rundt omkring paa hvert Omraade. Arbejdsgiverforeningen tog under disse Omstændigheder Forbehold, idet man ikke kunde anerkende, at et saadant Møde, hvor Dansk Arbejdsmandsforbund ikke oplyste sine Krav, kunde fyldestgøre Forudsætningerne i Overenskomsten af 31. Oktober, efter hvilken der skulde føres Forhandlinger, inden Opsigelse kunde ske. Mødet endte uden Resultat, idet Forbundet afviste enhver Forhandlig om de af Arbejdsgiverne fremsatte Krav. Om Eftermiddagen den 14. modtog Arbejdsgiverforeningen fra Forbundet Opsigelse af alle nedennævnte Overenskomster, der for de flestes, men ikke alles Vedkommende tillige blev opsagt direkte overfor de paagældende lokale Arbejdsgiverorganisationer eller Enkeltvirksomheder. Arbejdsgiverforeningen protesterede i Skrivelse af 15. Jan. mod Opsigelsernes Gyldighed af de Grunde, som nedenfor vil blive nærmere omhandlet. De i Skrivelsen af 14. Jan. ommeldte Overenskomster var følgende:

Aalborg Arbejdsmænd med Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne.

Aalborg Havnearbejdere med Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne.

Nørresundby Arbejdsmænd med Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne.

Nørresundby Havnearbejdere med Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne.

Aarhus Arbejdsmænd med Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus.

Aarhus Chauffører med Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus.

Aarhus Kuske med Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus.

Aarhus Havnearbejdere med Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn.

Aarhus Chauffører med Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn.

Aarhus Arbejdsmænd med Foreningen af Lagergrossister i Aarhus.

Aarhus Chauffører med Foreningen af Lagergrossister i Aarhus.

Aarhus Arbejdsmænd med A/S Chokoladefabrikken »Elvirasminde«.

Arbejdsmændenes Fagf. i Assens, Fyn, med Foreningen af Arbejdsgivere ved Assens Havn.

Arbejdsmændenes Fagf. i Bandholm med Foreningen af Arbejdsgivere i Maribo-Bandholm.

Arbejdsmændenes Fagf. i Faaborg med Købmændenes Arbejdsgiverforening i Faaborg.

Fredericia Kuske (herunder Chauffører) med Foreningen af Arbejdsgivere i Fredericia.

Havnearbejdernes Fagf. i Frederikshavn med Foreningen af Arbejdsgivere ved Frederikshavns Havn.

Arbejdsmændenes Fagf. i Frederikssund med Foreningen af Arbejdsgivere i Frederikssund.

Arbejdsmændenes Fagf. i Graasten med Havne- og Købmandsorganisationen i Graasten.

Arbejdsmændenes Fagf. i Grenaa med Handelsstandens Arbejdsgiver-Organisation for Grenaa og Grenaa Havn.

Arbejdsmændenes Fagf. i Haderslev med Foreningen af Arbejdsgivere ved Haderslev Havn.

Arbejdsmændenes Fagf. i Helsingør med Foreningen af Arbejdsgivere ved Helsingør Havn.

Horsens Arbejdsmænd med Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens.

Horsens Havnearbejdere med Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens.

Arbejdsmændenes Fagf. i Kalundborg med Kalundborg Handelsstands Arbejdsgiverforening.

Arbejdsmændenes Fagf. i Kerteminde med Købmændenes Arbejdsgiverforening i Kerteminde.

Kolding Arbejdsmænd med Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn.

Kolding Havnearbejdere med Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn.

Korsør Havnearbejdere med Foreningen af Arbejdsgivere ved Korsør Havn.

Havnearbejdernes Fællesforbund, København, med Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn.
Brændselsafbærernes Fagf. i København med Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn.
Arbejdsmændenes Fagf. i Køge med Køge Arbejdsgiverforening.
Arbejdsmændenes Fagf. i Lemvig med Foreningen af Arbejdsgivere i Lemvig og Omegn.
Arbejdsmændenes Fagf. i Maribo med Foreningen af Arbejdsgivere i Maribo-Bandholm.
Arbejdsmændenes Fagf. i Middelfart med Foreningen af Arbejdsgivere i Middelfart.
Arbejdsmændenes Fagf. i Nyborg med Foreningen af Arbejdsgivere ved Nyborg Havn.
Arbejdsmændenes Fagf. i Nykøbing Mors med Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors.
Arbejdsmændenes Fagf. i Nykøbing Sj. med Foreningen af Arbejdsgivere for Nykøbing Sj. By og Havn.
Arbejdsmændenes Fagf. i Næstved med Næstved Handelsstands Arbejdsgiver-Organisation.
Arbejdsmændenes Fagf. i Karrebæksminde med Næstved Handelsstands Arbejdsgiver-Organisation.
Odense Lager- og Pakhusarbejdere med Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense og Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn.
Odense Havnearbejdere med Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn.
Arbejdsmændenes Fagf. i Randers med Foreningen af Arbejdsgivere i Randers.
Kuskenes Fagf. i Randers med Foreningen af Arbejdsgivere i Randers.
Arbejdsmændenes Fagf. i Præstø med Købmændenes Arbejdsgiverforening i Præstø.
Arbejdsmændenes Fagf. i Rønne med Foreningen af Arbejdsgivere ved Rønne Havn vedr. Lagerarbejdere og Kuske og vedr. Chauffører.
Arbejdsmændenes Fagf. i Sakskøbing med Sakskøbing Købmandsforening.
Arbejdsmændenes Fagf. i Skive med Foreningen af Arbejdsgivere i Skive.
Arbejdsmændenens Fagf. i Møen med Stege Handelsstands Arbejdsgiver-Organisation.
Arbejdsmændenes Fagf. i Struer med Købmændenes Arbejdsgiverforening i Struer.
Arbejdsmændenes Fagf. i Stubbekøbing med Foreningen af Arbejdsgivere i Stubbekøbing.
Arbejdsmændenes Fagf. i Svendborg med Svendborg Importørforening.
Havnearbejdernes Fagf. i Sønderborg med Havne- og Købmandsorganisationen for Sønderborg Amt.
Arbejdsmændenes Fagf. i Vejle med Vejle Arbejdsgiverforening.
Havnearbejdernes Fagf. i Vejle med Vejle Arbejdsgiverforening.
Arbejdsmændenes Fagf. i Vordingborg med Foreningen af Arbejdsgivere i Vordingborg og Masnedsund.
Havnearbejdernes Fællesforbund, København, med A/S Det forenede Dampskibsselskab.
Dansk Arbejdsmandsforbund med A/S Det forenede Dampskibsselskab vedr. Provins-Overenskomsterne.
Havnearbejdernes Fællesforbund, København, med Københavns Frihavns-Akts.
Arbejdsmændenes Fagf. i Bogense med Købmand G. V. Larsen.
Arbejdsmændenes Fagf. i Faxe Ladeplads med C. J. Boserup, Faxe.
Arbejdsmændenes Fagf. i Ballerup med Købmand C. Reeh.
Arbejdsmændenes Fagf. i Næstved med Næstved Vognmandsforening.
Dansk Arbejdsmandsforbund ang. Landsoverenskomsten for Vægtere under De forenede Vagtselskaber.

Til Støtte for Paastanden om, at samtlige ovenomtalte, af Dansk Arbejdsmandsforbund afgivne Opsigelser kendes ugyldige, anfører Arbejdsgiverforeningen først den generelle Grund, at Opsigelsen af en saa betydelig Mængde Overenskomster, omfattende et saa betydeligt Antal Arbejdere, er et Brud paa Aftalen af 31. Okt. 1928, der i 2. Afsnit udtaler, at det er en Forudsætning, at de mellem Organisationerne løbende Overenskomster i det store og hele forbliver uopsagte, og i 3. Afsnit udtaler, at med Hensyn til de senere i 1929 udløbende Overenskomster gælder samme Forudsætning som foran nævnt med Hensyn til de til 1. Februar ud-

løbende Overenskomster. Arbejdsgiverforeningen gør gældende, at Opsigelserne omfatter ialt 204 af 466 foreliggende Overenskomster, hvilke Tal dog bestrides af Forbundet, der angiver ca. 130 af ca. 460, en Uoverensstemmelse, der tildels kan bero paa Uklarhed med Hensyn til, hvor stort Antal Lokaloverenskomster indenfor visse Brancher der foreligger, og hvor mange af disse, der er opsagt. Arbejdsgiverforeningen peger endvidere paa, at Forbundet har opsagt for herimod 90 pCt. af alle de Arbejdere, for hvis Vedkommende Opsigelse overhovedet kunde finde Sted, idet man, efter at have forhandlet sig til Rette for 7650 Arbejdere, har opsagt for 33.730 Arbejdere og kun undladt Opsigelse for ca. 4400 Arbejderes Vedkommende, medens Arbejdsgiverforeningen kun har opsagt for ca. 525 Arbejderes Vedkommende. Til Sammenligning og til Oplysning om, hvorledes saavel Arbejdsgiverforeningen som den tredje Deltager, De samvirkende Fagforbund, har opfattet de ved Aftalen af 31. Okt. paadragne Forpligtelser, anføres det endvidere, at i Forholdet mellem disse 2 Parter har Arbejdsgiverne opsagt Overenskomster omfattende ca. 200 Arbejdere, De samvirkende Fagforbund opsagt Overenskomster for ca. 1300 Arbejdere, medens Overenskomsterne for ca. 45.000 Arbejdere er forlængede ved Forhandling eller ikke opsagt.

Retten maa betragte Aftalen af 31. Okt. som en retlig bindende Overenskomst og følgelig anse Brud paa dens Bestemmelser som Overenskomstbrud. Retten maa endvidere vel anse Afgivelsen af Overenskomst-Opsigelser i et saadant Omfang og med en saadan Rækkevidde som de her paaklagede som stridende mod den i Aftalen udtalte Forudsætning. Men det skønnes ikke, at man paa Grundlag heraf vil kunne anse disse Opsigelsers Afgivelse som saadan som et Overenskomstbrud og af den Grund kende Opsigelserne ugyldige. Den udtalte Forudsætning fremtræder som en Forudsætning for det i Aftalens første Afsnit etablerede Samarbejde gennem Nedsættelse af det dersteds omhandlede Fællesudvalg med det nærmere angivne Formaal. Et Brud paa denne Forudsætning vil naturlig have til Følge, at den anden Part eller de andre Parter i Aftalen kan erklære sig løst fra denne og dermed fra Pligten til at deltage i det omhandlede Samarbejde. Men ligesom Dokumentet ikke indeholder noget Afkald paa Opsigelsesretten i det hele, men tværtimod omtaler en Ret til Opsigelse af de Overenskomster, hvorom der ikke ved Forhandling er opnaaet Enighed, saaledes vilde det endvidere være en for en Ret uløselig Opgave at træffe en Grænse i saa Henseende med den Virkning, at en Overskridelse af denne Grænse skulde medføre samtlige Opsigelsers Ugyldighed. Overfor det af Arbejdsgiverforeningen anførte store Antal af Arbejdere, som Opsigelserne opfatter, bemærkes endnu i denne Forbindelse, at det er uomtvistet, at Forbundet ved Afslutningen af Aftalen af 31. Okt. udtrykkelig gjorde Arbejdsgiverforeningen opmærksom paa, at en Opsigelse af Overenskomstforholdet med Entreprenørerne og Overenskomstforholdet med Murermestrenes Centralforeninger ikke lod sig forhindre, med mindre det gamle Spørgsmaal om Indførelse af Akkord blev løst, og endvidere, at der indenfor Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationernes Omraade var tilvejebragt et saa spændt Forhold, at der rimeligvis heller ikke her kunde undgaas Opsigelse; disse Overenskomster omfatter et meget betydeligt Antal Arbejdere.

Idet saaledes den af Arbejdsgiverforeningen anførte generelle Grund ikke findes at kunne føre til at statuere samtlige Opsigelsers Ugyldighed, bliver det Genstand for Undersøgelse, hvad Arbejdsgiverforeningen yderligere har anbragt til Støtte for sin Paastand med Hensyn til de enkelte Grupper I—IV af Opsigelserne, nemlig Anbringender om, at Opsigelserne er ugyldige, dels fordi de strider mod det positive Indhold af Aftalen af 31. Okt., dels fordi Opsigelserne ikke er afgivet rettidig til rette Vedkommende. Herom bemærkes følgende:

ad I. (Opsigelserne pr. 1. Februar).

Arbejdsgiverforeningen gør gældende, at disse Opsigelser er ugyldige, dels fordi de ikke er fremsendt til den direkte Part i det Overenskomstforhold, man har ønsket at opsige, dels fordi de i bedste Fald er fremkommet for sent.

Forbundet hævder derimod, at Aftalen af 31. Okt. maa forstaas saaledes, at ligesom Hovedorganisationerne heri har faaet Beføjelse til at afgive Opsigelse paa deres Underorganisationers og Medlemmers Vegne, saaledes kan Opsigelse ogsaa afgives til den modstaaende Hovedorganisation paa de paagældendes Vegne, samt at Opsigelserne er rettidig afgivne, da de er afleverede i Arbejdsgiverforeningen inden Kl. 12 Nat den sidste Opsigelsesdag.

Retten kan ikke overfor Arbejdsgiverforeningens Benægtelse statuere, at Aftalen af 31. Okt., der intet udtaler herom, skulde have ændret den almindelig gældende og anerkendte Regel, at Opsigelse maa ske overfor selve den Organisation eller Enkeltvirksomhed, som er Deltager i den paagældende Overenskomst. Havde en Ændring heri været tilsigtet, skulde der i Aftalens 2. Afsnit i Sætningen »skal hver af Hovedorganisationerne have Ret til inden 24. November d. A. paa deres Medlemmers Vegne at opsige« været indføjet Ordene »overfor den modstaaende Hovedorganisation«. Ej heller kan der drages den Slutning, at naar der kan opsiges af en Hovedorganisation, kan der ogsaa opsiges overfor en saadan, da den førstnævnte Regel formentlig bunder i det særlige Formaal, at Opsigelse skal fremkomme gennem Hovedorganisationen, for at denne — i den tilsigtede Arbejdsfreds Interesse — kan øve Kontrol med og begrænse Indflydelse paa Opsigelsestendenser hos Underorganisationer. Det maa i denne Henseende ogsaa bemærkes, at efter det oplyste har der i Forholdet mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund været fuld Overensstemmelse om, at Opsigelser i Henhold til Aftalen af 31. Okt. maatte ske i rette Tid overfor selve den Underorganisation, som var Part i det paagældende Overenskomstforhold. Men endvidere bemærkes, at selv om man kunde fortolke Aftalen derhen, at Hovedorganisationerne havde paataget sig paa deres Medlemmers Vegne at modtage Opsigelser, maatte Forudsætningen i alt Fald være, at disse blev afgivet saa betids, at Hovedorganisationen var i Stand til at meddele dem videre inden Opsigelsesfristens Udløb til selve Parten, da denne i alt Fald har Krav paa ved Fristens Udløb at være sat i Kendskab om, at der er opsagt. Denne Forudsætning er jo ikke fyldestgjort ved de heromhandlede Opsigelser, som blev afgivne i Arbejdsgiverforeningen umiddelbart før Midnat den 23. Nov. Endelig finder Retten Anledning til at bemærke, at selv om man havde kunnet antage, at Opsigelse kunde ske alene ved rettidig Afgivelse til Arbejdsgiverforeningen, er det ikke godtgjort, at saadan rettidig Afgivelse har foreligget. For det første maa det være den almindelige Regel, at Opsigelse maa leveres paa Organisationens Kontor inden dettes almindelige Lukketid, idet man ellers ikke kan gøre Regning paa, at Modtageren gør sig bekendt med den samme Dag. Men dernæst er det ikke godtgjort, at den Opsigelse, der konstateredes afleveret Kl. 11,59 — under Proceduren har Forbundet nu hævdet, at det snarere var Kl. 11,58 — er naaet frem til Direktør Agerholms Kundskab inden Kl. 12 Nat, og der maatte paahvile Forbundet, naar det vil afgive en Opsigelse i den Grad i yderste Øjeblik, den fulde Bevisbyrde i saa Henseende.

I Henhold til alle de saaledes anførte Betragtninger maa Retten statuere, at de i denne Gruppe omhandlede Opsigelser er ugyldige, fordi de ikke er afgivet rettidig og til rette Vedkommende. Det bemærkes dog herved, at Spørgsmaalet om Forbundets Opsigelse af Septemberforliget ikke vil være at afgøre under nærværende Sag, da det er indbragt her for Retten ved en særskilt, af Arbejdsgiverforeningen anlagt Sag, der endnu ikke er procederet.

ad II. (Opsigelserne pr. 15. Februar og pr. 1. Marts).

Medens der for denne Gruppes Vedkommende ikke gøres Indsigelse med Hensyn til rigtig og rettidig Afgivelse af Opsigelserne — bortset fra Opsigelsen overfor Randers Vognmandsforening, der paastaas først at være modtaget efter Opsigelsesfristens Udløb, nemlig den 1. Decbr. om Formiddagen — hævder Arbejdsgiverforeningen, at samtlige disse Opsigelser er ugyldige som stridende mod den udtrykkelige Bestemmelse i Aftalens 3. Afsnit, hvor det hedder: »og saaledes, at ingen Opsigelse af nogen af disse [Overenskom-

ster] kan finde Sted, forinden Spørgsmaalet herom har været drøftet mellem Hovedorganisationerne«.

Heroverfor gør Forbundet gældende, at Tiden var for knap til at etablere saadanne Drøftelser, naar Arbejdsgiverforeningen ikke vilde gaa ind paa Forbundets Krav om en Forlængelse af Opsigelsesfristen ogsaa for disse Overenskomster, hvilket Krav Forbundet hævder var hjemlet i Aftalen, og at det derfor ikke var Forbundets Skyld, at Forhandling om disse Opsigelser ikke har fundet Sted, forinden de blev afgivet, samt at de derfor maa være gyldige.

Aftalen af 31. Okt. hjemler kun i 2. Afsnit nemlig med Hensyn til Overenskomsterne med Opsigelse pr. 1. Februar, Forlængelse af Opsigelsesfristen, medens den i 3. Afsnit med Hensyn til alle Overenskomster med senere faldende Opsigelsesdag, derunder de heromhandlede, ikke hjemler saadant, men alene kræver Forhandling om Overenskomsterne og forudgaaende Drøftelse af Opsigelser. Man er formentlig ved Aftalens Indgaaelse gaaet ud fra, at der fra 31. Okt. og indtil 23. Nov., da Overvejelserne angaaende Overenskomsterne pr. 1. Februar vilde være afsluttede, var Tid nok for hver af Hovedorganisationerne til at forberede Forhandlingen mellem disse om Overenskomsterne pr. 15. Februar og pr. 1. Marts, saaledes at disse Forhandlinger derefter kunde foregaa i Tiden fra 24. Nov. til Maanedens Udløb. Under disse Omstændigheder har der ikke været Pligt for Arbejdsgiverforeningen til at indrømme Forlængelse af Opsigelsesfristerne for nogen Overenskomst med Opsigelsestidspunkt senere end 1. Februar, og naar Forbundet ikke har iværksat nogen Forhandling om de herhen hørende Overenskomster, som det ønskede at opsige, og sluttelig har afvist Arbejdsgiverforeningens positive Forslag i saa Henseende i den tidligere nævnte Skrivelse af 29. Nov., har Forbundet ved desuagtet at afgive de paaklagede Opsigelser handlet i Strid med den udtrykkelige Betingelse om forudgaaende Forhandling i Aftalen af 31. Okt. Som Følge heraf maa disse Opsigelser betragtes som overenskomststridige og derfor ugyldige.

ad III. (Opsigelserne pr. 1. April).

Med Hensyn til disse Opsigelser gør Arbejdsgiverforeningen gældende, at der dels ikke er sket den i Aftalens 3. Afsnit krævede Realitetsforhandling om disse Opsigelser, inden de blev afgivne, dels ikke er sket behørig Opsigelse, idet Opsigelserne er afleverede hos Arbejdsgiverforeningen og tilmed saaledes, at dennes Ledelse først fik dem i Hænde den 2. Jan. 1929, medens kun en Del af dem tillige er rettidig afgivet overfor de paagældende Parter i Overenskomstforholdet. Med Hensyn til to Omraader, nemlig overfor Skandinavisk Gummi-Kompagni i Odense og Aarhus Vognmandsforening, forsaavidt angaar Mejerikuske, hvor Arbejdsgiverforeningen havde begæret Forhandling og senere frafaldet sine Krav, erkendes det dog, at der har været ført en virkelig Realitetsforhandling, og at Opsigelsen paa rette Maade og i rette Tid er blevet tilstillet de paagældende. For de øvrige Opsigelsers Vedkommende hævdes det derimod, at de er ugyldige i Henhold til de anførte Grunde. Særlig med Hensyn til de af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København overfor Entreprenørforeningen, Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, Københavns Vognmandsforening og Brolæggerlauget afgivne Opsigelser fremhæver Arbejdsgiverforeningen derhos, at der her var sket lokal Opsigelse allerede i Dagene den 26. og 27. December, altsaa forinden der overhovedet havde fundet noget Møde Sted mellem Hovedorganisationerne angaaende den heromhandlede Gruppe Overenskomster.

Retten skal fastslaa, at for den heromhandlede Gruppe som for de øvrige, der har Opsigelsestidspunkt efter 1. Febr. og saaledes omfattes af 3. Afsnit i Atalen af 31. Okt., er det under alle Omstændigheder givet, at der ikke er nogen Hjemmel for at fravige den almindelige Regel, at Opsigelser inden Fristens Udløb skal være afgivet til selve de Organisationer eller Enkeltvirksomheder, der er Parter i det paagældende Overenskomstforhold. Idet man derhos med Hensyn til de Betragtninger, der af Forbundet er fremført angaaende Spørgsmaalet om foregaaende Forhandling forud for Opsigelsers Afgivelse, og med Hensyn til Rettens Stilling i saa Henseende i det Hele

skal henholde sig til, hvad der er anført ad II, skal her særlig bemærkes, at Retten maa opfatte Aftalens Krav om foregaaende Forhandling som gaaende ud paa en virkelig Realitetsforhandling angaaende den enkelte Overenskomst og de Punkter i denne, hvor man ønskede Ændringer, hvilket fremgaar af Udtrykkene i 3. Afsnit, at der skal optages Forhandling om disse Overenskomster, og saaledes, at ingen Opsigelse af *nogen af disse* Overenskomster kan finde Sted, forinden Spørgsmaalet *herom* har været drøftet mellem Hovedorganisationerne.

Retten kan ikke finde, at dette Forhandlingskrav er fyldestgjort ved det foran beskrevne Møde, som fandt Sted paa Fristens sidste Dag, og da Arbejdsgiverforeningen paa sin Side i god Tid havde indbudt til Forhandling om sine Krav og opfordret Forbundet til at meddele dettes Krav, for at en Realitetsforhandling kunde finde Sted, maa det fastslaas, at de heromhandlede Opsigelser er sket i Strid med Bestemmelsen i 3. Afsnit i Aftalen og derfor ugyldige, alene med Undtagelse af de fornævnte to Omraader. Det bliver herefter unødvendigt for Retten at beskæftige sig med Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang der inden Fristens Udløb er givet Opsigelse til de Underorganisationer, der er Parter i de paagældende Overenskomstforhold, i hvilken Henseende Sagen iøvrigt foreligger mangelfuldt oplyst, saavel som med Spørgsmaalet om det Tidspunkt, da Forbundets Opsigelsesskrivelse til Arbejdsgiverforeningen blev lagt i dennes Brevkasse.

ad IV. (Opsigelserne pr. 15. April).

Paastanden om Ugyldighed støttes for denne Gruppes Vedkommende ligeledes paa, at den for Opsigelsernes Gyldighed nødvendige forudgaaende Forhandling som Følge af Forbundets Forhold ikke har fundet Sted, hvorhos det gøres gældende, at rettidig Opsigelse overfor selve Parterne i Overenskomstforholdet ikke i alle Tilfælde har fundet Sted. Idet Retten med Hensyn til det faktisk passerede henviser til, hvad der foran er fremstillet med Hensyn til denne Gruppe, og idet den henholder sig til de Betragtninger, som er anført ad Gruppe II og III, maa det ogsaa her statueres, at der ikke forud for Opsigelserne er gaaet en saadan Realitetsforhandling, som Aftalens 3. Afsnit kræver, at Skylden herfor ikke paahviler Arbejdsgiverforeningen, og at det følgelig maa falde Forbundet til Last, at de af dette afgivne Opsigelser saaledes ikke opfylder Aftalens Betingelser, i hvilken Henseende yderligere henvises til, at det i Arbejdsgiverforeningens Klage uimodsagt er anbragt, at Opsigelserne blandt andet omfatter 4 nærmere angivne Omraader, for hvilket der overhovedet ikke af Forbundet var krævet Forhandling. Herefter maa ogsaa samtlige Opsigelser i denne Gruppe erklæres ugyldige, uden at Spørgsmaalet om Formen for Opsigelsernes Afgivelse behøver at gøres til Genstand for Undersøgelse.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge Forbundet med 300 Kr.

Kendelse:

Samtlige ovenomhandlede, af Dansk Arbejdsmandsforbund foretagne Opsigelser af Overenskomster til Ophør henholdsvis 1. Februar, 15. Februar, 1. Marts, 1. April og 15. April 1929 bør være ugyldige, alene med Undtagelse af Opsigelserne pr. 1. April af Overenskomsterne med Skandinavisk Gummi-Kompagni i Odense og med Aarhus Vognmandsforening, forsaavidt angaar Mejerikuske.

Sagens Omkostninger betaler Forbundet med 300 Kr.

Internationale Meddelelser.

Repræsentantskabsmøde i den tyske Landsorganisation.

Det i Slutningen af Marts i Berlin afholdte Repræsentantskabsmøde i den faglige Landsorganisation behandlede navnlig Spørgsmaalet om Forebyggelse af Arbejdsulykker, Voldgiftsvæsenet, gifte Kvinders Erhvervsarbejde samt Udvidelse og Forbedring af Fagforeningspressen.

Efter et udførligt indledende Foredrag af Lederen af Landsorganisationens faghygiejniske Afdeling, Dr. Meyer-Brodnitz, vedtog Repræsentantskabet en Resolution, som med særlig Eftertryk henviser til Nødvendigheden af en udvidet Arbejderbeskyttelse. I det Øjemed at tilvejebringe en virksom

Beskyttelse mod de med Fagets Udøvelse forbundne Farer, kræver Repræsentantskabet et snævert Samarbejde mellem Myndighederne og Arbejdsgivernes og Arbejdernes faglige Organisationer samt en afgørende Medvirkning fra Fagforeningernes Side ved Opstillingen og Behandlingen af vedkommende Autoritets Arbejderbeskyttelsesbestemmelser og Forskrifter vedrørende Forhindring af Arbejdsulykker. Kontrollen med Bedrifterne skal skærpes og de tilsynsførende Tjenestemænds Antal forøges. De nye Pladser skal overvejende besættes med Arbejdere. Ved Bedriftsinspektioner skal ligeledes Bedriftsraadet medvirke. Bedriftsmedlemmerne skal oplyses om deres Opgaver med Hensyn til Forhindring af Arbejdsulykker og Sundhedsbeskyttelse, og deres Position ved Opfyldelsen af disse Opgaver skal styrkes. Der skal stilles offentlige Midler til Raadighed for Forsøg med Hensyn til Forebyggelse af Arbejdsulykker. »Enhver Arbejder bør sørge for, at de fornødne Beeskyttelsesdele og Indretninger forefindes og befinder sig i god Tilstand. Enhver Arbejder bør ogsaa sørge for, at de gældende Beskyttelsesbestemmelser nøje overholdes. Overtrædelser maa ikke forekomme. Mangelfuldt Værktøj og Bedriftsindretninger maa ikke benyttes.« Ved Debattens Afslutning pegede Formanden Leipart især paa Nødvendigheden af, at hvert Forbund ansætter specielle Funktionærer, der udelukkende skal behandle saadanne Spørgsmaal. Samtidig skal de opretholde Forbindelsen med Landsorganisationen. I Sygekasserne skal der arbejdes hen til Indførelse af særlige Instanser til Undersøgelse af Fagsygdomme. Centralforbundene skal søge at faa afholdt Konferecer med de forsikredes Repræsentanter.

Spørgsmaalet om Voldgiftsvæsenet, som allerede i Aarene 1924 og 1927 var til Behandling i Repræsentantskabet, er atter traadt i Forgrunden som Følge af Rigsarbejdsrettens Afgørelse i Arbejdskonflikten i Nordvest-Tyskland. Lederen af Lansorganisationens arbejdsretlige Afdeling, Nörpel, gav derfor i et bredt anlagt Referat en udførlig Oversigt over den nuværende Situation, hvorved han trak de Retningslinier op, som Fagforeningerne med Henblik paa den forandrede Opfattelse vedrørende Voldgiftsvæsenet for Fremtiden bør følge. Repræsentantskabet vedtog hertil en Resolution, som vi grundet paa dens principielle Vigtighed gengiver i sin fulde Ordlyd: »Repræsentantskabet fastholder den Opfattelse, at Ordningen af Løn- og Arbejdsbetingelserne og Afslutelsen af Overenskomster er en Opgave for Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer, mens Staten kun har den Opgave, i paakommende Tilfælde at yde de modstaaende Organisationer sin Medvirkning. Fagforeningerne afviser den omvendte Fordeling af denne Opgave. Fagforeningerne foretrækker ganske afgjort de frivillige Overenskomstforhandlinger mellem Parterne for enhver Tvangskendelse. Desto mere Arbejdsgiverne er rede til at afslutte frivillige Overenskomster og loyalt at fremme det frivillige tariflige Voldgiftsvæsen, desto sjældnere vil Staten være nødsaget til med sine Hjælpemidler at gribe ind i Arbejdskonflikter.«

Repræsentantskabet tog bestemt Stilling mod det i Rigsdagen foreliggende Forslag til en Arbejderbeskyttelseslov, som i ingen Henseende tager Hensyn til den Kritik, Fagforeningerne fremførte mod det i Aaret 1926 fremsatte Lovforslag. Til dette Spørgsmaal vedtog Repræsentantskabet en Resolution, hvori det med Henblik paa Bestemmelserne angaaende Arbejdstiden bl. a. hedder: »Undladelsen af den lovlige Fastsættelse af den 48 Timers Arbejdsuge, som muliggør yderligere Søndagsarbejde, maa under alle Omstændigheder betegnes som et utaaleligt Tilbageskridt. De talrige Undtagelser fra Ottetimersdagen for Forberedelses- og Hjælpearbejde, for Raadighedstjeneste og Overarbejde, gør den principielle Anerkendelse af Ottetimersdagen ganske ganske betydningsløs.«

Særlig bemærkelsesværdige er Landsorganisationens Bestræbelser for en Udvidelse og Forbedring af Fagforeningspressen. Paa Bestyrelsens Vegne forhandlede Redaktøren af »Gewerkschafts-Zeitung«, R. Seidel, med Repræsentanter for de faglige Redaktører angaaende Retningslinierne for et Fagudvalg for Fagforeningspressen. Medlemmerne af dette Fagudvalg er nu valgte og deres Valg godkendt af Landsorganisationens Bestyrelse. (I. F. C.)

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43 ❋ KØBENHAVN DEN 27. APRIL 1929 ❋ 25 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Hatte- og Buntmagere hos Hue- og Kasketfabrikanterne.

Mellem Dansk Hatte- og Buntmagerforbund og Foreningen af danske Hue- og Kasketfabrikanter havde der været ført flere Forhandlinger, uden at det var lykkedes at opnaa Enighed om de fremtidige Overenskomstforhold.

Forbundet anmodede derfor om Sanktion til at opsige Overenskomsten, og denne Sanktion fik Forbundet ogsaa bevilliget.

Da det ikke lykkedes Forbundet at faa Fabrikanterne i Tale, blev der givet Forbundet Sanktion til at varsle Strejke, men forinden Strejkevarslet blev afsendt, lykkedes det paa et Forhandlingsmøde den 22. Marts at opnaa Enighed om de fremtidige Løn- og Arbejdsvilkaar, idet den bestaaende Overenskomst blev forlænget paa 2 Aar til 1. April 1931, med en Forhøjelse af 5 pCt. til samtlige Timelønninger.

Dansk Karetmagerforbund og Overenskomstforholdene med De forenede Automobilfabrikker.

Karetmagervirksomheden ved De forende Automobilfabrikker i Odense har tidligere været ejet af Karetmagermester Jørgensen, der som Medlem af Karetmagermesterforeningen var underkastet denne Forenings Overenskomst med Karetmagerforbundet.

Imidlertid har nu Hovedvirksomheden overtaget Karetmagerværkstedet og samtidig gennemført den Overenskomst, der er gældende mellem Firmaets Organisation, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Forbundet.

Karetmagerne havde som Protest mod dette Overgreb iværksat en Arbejdsstandsning, der dog ophørte efter 4 Dages Forløb ved Forbundets Indgriben.

Firmaets egenmægtige Forandring af de hidtil bestaaende Forhold og den uvarslede Standsning kom til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. April.

Resultatet af dette Fællesmøde blev, at Firmaet straks maa genindføre de Forhold, der skal være gældende efter den Overenskomst, der hviler paa Karetmagervirksomheden, altsaa Overenskomsten med Karetmagermesterforeningen, og idet Firmaet frafaldt Krav om Erstatning for Arbejdsstandsningen, enedes man om Overenskomstens Udløb 1. Oktober, saaledes at der fra det Tidspunkt indtræder en Forhøjelse af Timelønnen og særligt aftalte Satser for Akkordudbetaling og ansat Timeløn.

Pelsberedernes Overenskomstforhold.

Efter at Dansk Hatte- og Buntmagerforbund havde varslet Strejke overfor Medlemmer af Pelsberedernes Arbejdsgiverforening, blev der den 15. Marts afholdt et Fællesmøde, hvor det imidlertid ikke lykkedes at naa noget Resultat, og Forbundet varslede derefter Strejke til Ikrafttræden Fredag den 5. April.

Strejken blev dog ikke til noget, idet der paa et Partsmøde den 4. April blev opnaaet Enighed om at forlænge Overenskomsten et Aar til 1. Marts 1930, med nogle uvæsentlige Ændringer.

Smede og Maskinarbejdere (Maskinreparatører) paa A/S Nordisk Fjerfabrik, Frihavnen.

Den 15. April afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anled-

ning af, at Arbejdsgiverforeningen havde protesteret imod Lovligheden af et af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund udstedt Strejkevarsel overfor A/S Nordisk Fjerfabrik.

Anledningen til Strejkevarslet var, at Firmaet havde nægtet at imødekomme et Krav om en Forhøjelse af Timelønnen for 5 Maskinreparatører.

Fællesmødet sluttede, efter at man var enedes om Fordelingen, med Enighed om følgende:

Aktieselskabet yder til de 5 beskæftigede Maskinarbejdere et Timelønstillæg paa ialt 25 Øre pr. Time at fordele efter Virksomhedens Skøn.

Den varslede Strejke aflyses.

Forretningsfører Th. Sundby død.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbunds mangeaarige Forretningsfører Thor Sundby er Fredag den 19. April afgaaet ved Døden i en Alder af 53 Aar.

Sundby havde været Forbundets Forretningsfører lige siden dets Oprettelse i Oktober 1901, og det var lykkedes ham i Løbet af denne lange Virksomhed at bringe Forbundets Medlemsantal op fra 150 i 1901 til 1341 ved dette Aars Begyndelse. Navnlig Organiseringen af de to Fags kvindelige Arbejdere var en vanskelig Opgave, som Sundby imidlertid ved et energisk og maalbevidst Arbejde fik den Lykke at udføre.

Th. Sundby var en dygtig og vindende Personlighed, og Fagets Udøvere satte overordentlig Pris paa ham. I vort Repræsentantskab havde han været Medlem lige fra 1901. Sundby var af en noget tilbageholdende Natur og tog kun sjældent Ordet paa vore Repræsentantskabsmøder eller Generalforsamlinger. men hans egne Kolleger vidste at skatte ham for hans udmærkede og utrættelige Arbejde for Hatte- og Buntmagerne, og ved de Forhandlinger med Arbejdsgiverne, hvori De samvirkende Fagforbund deltog, lærte vi Sundby at kende som en rolig og saglig Forhandler.

Vi vil altid bevare og ære Mindet om Sundby.

Kongresser i Sommeren 1929.

I Løbet af indeværende Aar skal der afholdes Kongresser i en Række Fagforbund, og i de allerfleste Tilfælde er De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg indbudt til at lade sig repræsentere paa disse Kongresser.

Den første Kongres — *Privatbanefunktionærernes Forbunds* — afholdtes allerede Søndag den 21. April.

Derefter følger *Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund*, hvis Kongres afholdes den 30. Maj og følgende Dage.

I Dagene 8. og 9. Juni afholdes *Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund* Kongres i Odense.

Kvindeligt Arbejderforbunds Kongres finder Sted i Vejle i Dagene 16.—20. Juni.

Træindustriarbejderforbundet afholder Kongres i København 28.—30. Juni.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Kongres finder Sted her i København den 2. Juli og følgende Dage.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund afholder Kongres i Aarhus 4., 5. og 6. August.

*

Desuden er Forretningsudvalget indbudt til at lade sig repræsentere ved *Dansk Slagteriarbejderforbunds* Kongres i Aarhus den 8. Juli, da Spørgsmaalet om Forbundets Genindtræden i De samvirkende Fagforbund er sat paa Kongressens Dagsorden.

*

Den internationale faglige Central afholder Repræsentantskabsmøde i Prag 23.—25. Maj.

Arbejdsløsheden i Marts 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Marts Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Marts Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder

derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

	Antal Arbejdere Jan. 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Mar. 1929	*) Feb. 1929	Jan 1929	Dec. 1928	Mar. 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri.....	11890	27,7	38,1	35,7	27,9	19,7
Anden Industri m. v...	69087	17,6	19,1	18,3	24,8	18,4
Handel	5602	9,7	9,4	9,3	8,5	10,9
Arbejdsmd..	31151	13,6	20,2	17,1	18,1	14,1
Ialt...	117730	17,2	20,9	19,3	22,6	17,1
Provinsen:						
Bygnings-Industri.....	20407	40,3	61,1	61,1	54,9	32,5
Anden Industri m. v....	59701	20,4	22,5	21,9	27,8	19,7
Handel	6945	11,6	11,5	11,0	9,4	12,9
Arbejdsmd..	67455	32,5	45,2	39,8	33,0	27,5
Ialt...	154508	27,9	37,0	34,4	32,8	24,5
Hele Landet.	272238	23,3	30,0	27,9	28,4	21,3

*) Foreløbige Tal.

Ved Udgangen af Marts var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 23,3 pCt. mod 30,0 pCt. ved Udgangen af Februar. Nedgangen faldt overvejende paa Bygningsindustri og Arbejdsmænd og var størst i Provinsen.

Sammenlignet med Marts 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Marts 1929 noget større for samtlige Fag under et, hvilket saa godt som udelukkende skyldtes større Arbejdsløshed i Provinsen. Den større Arbejdsløshed her faldt særlig paa Bygningsindustri og Arbejdsmænd, medens der i Hovedstaden vel var en større Arbejdsløshed for Bygningsindustri, men til Gengæld lidt mindre Arbejdsløshed for de øvrige Faggrupper. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.), var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Marts i Aar omtrent $2^1/_2$ Gange saa stor.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar...	21,6	16,6	29,8	31,8	29,6	27,9
Februar..	21,9	16,5	27,3	31,2	25,9	30,0
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,3	23,3
April.....	8,1	13,4	16,5	23,0	16,6	
Maj.....	5,8	12,0	14,7	19,1	14,0	
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	
Juli	5,4	8.3	16,8	17,2	13,6	
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,0	
September	5 8	10,6	16,3	16,0	12,2	
Oktober..	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November	9,3	20,5	22.4	21,8	17,7	
December	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

Internationale Meddelelser.

Medlemstilvækst i de finske Fagforeninger.

I Aaret 1928 steg Medlemsantallet i de til den finske Landsorganisation hørende Forbund fra 75.846 til 90.321 eller med 14.385. Det største Forbund er Bygningsarbejderforbundet, der kunde notere en Medlemstilvækst af 2953. Siden Aaret 1925 er den faglige Landsorganisations samlede Medlemsantal steget med 100 pCt. (I. F. C.)

Mod den halve Million Fagforeningsmedlemmer i Sverige.

Ved Udgangen af 1928 omfattede den svenske Landsorganisation 36 Forbund med tilsammen 469.409 Medlemmer, mod 437.074 Medlemmer ved Udgangen af 1927. Stigningen i Medlemsantallet andrager saaledes 7,2 pCt. De mandlige Medlemmers Antal steg med 26.420 eller 6,6 pCt., de kvindeliges med 4975 eller 12,2 pCt. (I. F. C.)

Den 2. Fagforeningskongres i Estland.

Den 28. og 29. Marts afholdt den faglige Landsorganisation i Estland sin 2. Kongres. Af udenlandske Gæster var der mødt Generalsekretær J. Sassenbach fra den faglige Internationale og Wezkala fra Landsorganisationen i Letland. Af Kongresberetningen fremgaar det, at den estiske Landsorganisations Medlemsantal i den forløbne Beretningsperiode er steget fra 4000 til 6000. Den kommunistiske Opposition er gaaet stærkt tilbage og mønstrede kun 17 af de ialt 121 Kongresdelegerede. Da de kommunistiske Delegerede ligesom i andre Lande forsøgte at skjule deres sande Hensigter og alligevel fremme

deres Planer, indviklede de sig i saadanne Modsigelser, at de tildels gendrev hinandens Paastande.

Kongressen beskæftigede sig hovedsagelig med Spørgsmaal vedrørende Lønpolitiken, Arbejdsløsheden og Kontingentforhøjelse. Endskønt den Opfattelse var overvejende, at en Forhøjelse af Kontingentet var af den største Vigtighed, blev et Forslag herom forkastet, da Arbejdernes Stilling for Tiden er yderst vanskelig grundet paa de lave Lønninger og den store Arbejdsløshed.

Kongressen anbefalede alle tilsluttede Forbund at slutte sig til deres respektive internationale Fagsekretariater.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1228.

Smede og Maskinarbejdere paa Odense Staalskibsværft.

Paa Odense Staalskibsværft foretog Maskinarbejderne i September Maaned f. A. en uvarslet Arbejdsstandsning paa Spørgsmaalet angaaende Fastsættelse af nogle Akkordpriser og i November Maaned vedtoges en Klubbeslutning om, at der ikke maatte præsteres Overarbejde paa dette Værft.

Disse to Forhold blev af Arbejdsgiverforeningen indklaget for Den faste Voldgiftsret og blev behandlede ved et forberedende Møde i Retten den 5. April med efterfølgende Procedure den 6. April.

Den faste Voldgiftsrets Retsbog indeholder om disse Sager følgende:

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 9, Side 80—81.

Aar 1929 den 6. April Kl. 9½ Fm. holdt Retten Møde paa Raadhuset til Behandling af Sag Nr. 1228: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem Odense Staalskibsværft ved A. P. Møller mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og dette igen for en Række enkelte Arbejdere, i hvilken Sag forberedende Møde afholdtes i Gaar.

Retten beklædtes af: Næstformand, Landsdommer O. Haack og de Herrer Kjærbøl, Henriques, Martin Petersen, Cl. Olsen, Buhl og Elmquist.

For *Klagerne* mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark ved Kontorchef Chr. Nansen og Odense Staalskibsværft ved Direktør Westh, Odense.

For *de Indklagede* mødte: De samvirkende Fagforbund ved Sekretær Knud V. Jensen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund ved Sekretær Vilh. Christensen og Tillidsmændene P. Wolff og Adolf Frantsen.

Efter at Parterne gentagne Gange havde haft Ordet, optoges Sagen til Kendelse.

Efter at Dommerne havde raadslaaet om Sagen, indkaldtes Parterne paany.

Parterne forligtes nu saaledes, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund paa de vedkommende Arbejderes Vegne erlægger en Odense Staalskibsværft tilfaldende Bod af 500 Kroner.

Forbundet udreder i Sagsomkostninger 100 Kroner.

Klagerne begærede derefter Sagen hævet.

Sagen hævet.

Retten hævet.

O. Haack.

/E. Steincke.

Sag Nr. 1338.

Lager- og Pakhusarbejdere hos A/S Galle og Jessen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. April 1929 i Sag Nr. 1238: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter og A/S Galle & Jessen mod Dansk Arbejdsmandsforbund for Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund.

Ved Skrivelse af 15. Maj 1922 bekræftede Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund overfor Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter et under Overenskomstforhandlingerne i Januar og Februar s. A. af Forbundets Hovedbestyrelse givet Tilsang om, at man ikke vilde lægge Hindringer i Vejen for, at Visitation af de i Faget beskæftigede Arbejdere fandt Sted, naar Fabrikkens Ledelse fandt det paakrævet. Der blev derefter blandt andet paa A/S Galle & Jessens Fabrik indført personlig Visi-

tation af de paa Fabrikken beskæftigede Medlemmer af bemeldte Forbund, saaledes at der ved Arbejdernes Bortgang fra Fabrikken af en af dennes Funktionærer lejlighedsvis blev udpeget et Antal Arbejdere, der saa maatte lade sig visitere. I Efteraaret 1928 ønskede Aktieselskabets Ledelse at erstatte den personlige Udpegning af de Arbejdere, der skulde visiteres, med et automatisk virkende System, saaledes at Arbejderne paa de Dage, da Visitation var besluttet, ved deres Bortgang fra Fabrikken i dennes Port skulde trykke paa en elektrisk Knap, hvorefter der tændtes et grønt eller et rødt Lys; i første Tilfælde kunde Arbejderen passere, i sidste Tilfælde skulde han visiteres.

Med denne Ændring i Visitaionssystemet blev der fra Forbundets Side gjort forskellige Indsigelser, men ved en af en faglig Voldgiftsret den 24. Novbr. 1928 afsagt Kendelse blev Aktieselskabet kendt berettiget til at kræve den ønskede Ændring i Systemet indført overfor Medlemmer af dette Forbund.

Paa Galle- & Jessens Fabrik er der foruden 200 à 250 Medlemmer af ovennævnte Forbund endvidere beskæftiget ca. 30 Lager- og Pakhusarbejdere, nogle faa Haandværkere af forskellige Fag, en Del Chauffører, samt et større Antal Bogbindere, Rengøringskoner og Funktionærer, og Firmaet har nu ønsket, at det nye Kontrol- og Visitationssystem skal finde Anvendelse ogsaa paa de i Fabrikken beskæftigede Medlemmer af Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund. Dette har bemeldte Forbund imidlertid modsat sig, og Dansk Arbejdsgiverforening har derefter paa Chokolade- og Sukkervarefabrikantforeningen og Firmaet Galle & Jessens Vegne under nærværende Sag indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund paa Lager- og Pakhusarbejdernes Forbunds Vegne med Paastand om, at de i Selskabets Fabrik beskæftigede Medlemmer af dette Forbund kendes pligtige at underkaste sig Visitaion efter det nye System.

De Indklagede paastaar principalt Sagen afvist, subsidiært Frifindelse.

Klagerne gør til Støtte for deres Paastand gældende, at Arbejdsgivernes Ret til at kræve Visitation har Hjemmel i Bestemmelsen i Septemberforligets Punkt 4 om Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet, og ganske særlig henvises der fra Klagernes Side til Rettens Kendelse af 24. Oktober 1924 i Sag Nr. 798, hvorved de hos A/S Carl Lund beskæftigede Medlemmer af Dansk Litografisk Forbund, uagtet Visitationen ikke havde overenskomstmæssig Hjemmel, dog blev kendt pligtige til at taale Visitationen med den Begrundelse, at en Arbejdsgiver ogsaa uden Aftale med sine Arbejdere maa kunne indføre visse Kontrolforanstaltninger, og at den personlige Visitation i det da foreliggende Tilfælde ikke kunde anses for en Litografarbejderne krænkende Form for Kontrol, eftersom det store Flertal (ca. 98 pCt.) af Virksomhedens Arbejdere frivilligt var indgaaet paa at underkaste sig en saadan Kontrol.

De Indklagede bestrider, at Kravet om personlig Visitation kan anses hjemlet ved Septemberforligets Punkt 4; *da* Kravet derhos heller ikke paa anden Maade er overenskomstmæssigt hjemlet, *da* Lager- og Pakhusarbejderne ikke er bundne ved den faglige Voldgiftskendelse af 24. Novbr. 1928, og *da* Visitation faktisk aldrig har været praktiseret overfor Medlemmer af Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, medens den — i Henhold til en Aftale — gennem en Aarrække har været gennemført overfor Chokoladearbejderne, anser de Indklagede Kravet om, at Lager- og Pakhusarbejderne skal lade sig visitere, for uberettiget. Overfor Klagernes Henvisning til Kendelsen i Sag Nr. 798 anfører de Indklagede, at de i Galle & Jessens Fabrik beskæftigede Folk, der ikke for Tiden er underkastet Visitation, udgør en ikke ringe Procent af Fabrikkens Personale — efter de Indklagedes Anbringende indtil 40 pCt., dersom hele Personalet, derunder samtlige ca. 75 Funktionærer, medregnes.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Aktieselskabet i Slutningen af Aaret 1926 søgte Kravet om Visitation gennemført overfor Lager- og Pakhusarbejderne, og i et under Sagen fremlagt Referat af et den 13. December 1926 paa Begæring af Fabrikantforeningen afholdt Mæglingsmøde, hvor Repræsentanter for Forbundet og de interesserede Arbejdere var tilstede, hedder det:

»Fabrikken var af den Mening, at Lagerarbejderne er forpligtede til at lade sig visitere som foreskrevet.

Forbundet kunde ikke anerkende, at der foreligger en saadan Forpligtelse, men var ikke principiel Modstander af Visitaion og er villig til at underkaste sig en saadan, saafremt der indføres et System, der efter at være anerkendt af Forbundet bringes i Anvendelse overfor samtlige Fabrikkens Arbejdere.

Parterne forbeholdt sig iøvrigt sin Stilling med Ret til at videreforfølge Sagen, saafremt det ikke ved direkte Forhandling paa Fabrikken lykkes at blive enige om et System som det omtalte.«

Fabrikantforeningen og Firmaet stillede imidlertid Sagens videre Gennemførelse i Bero, indtil man mente ved det nu etablerede System at have sikret sig mod den Indsigelse fra Arbejdernes Side, at Kontrollen kunde have en vilkaarlig eller for Arbejderne krænkende Karakter.

Retten maa give de Indklagede Medhold i, at en Foranstaltning som personlig Visitation til Forebyggelse af Uregelmæssigheder paa Arbejdspladsen falder udenfor de Forhold, som Septemberforligets Punkt 4 har for Øje, naar der her tales om Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet, og Retten maa statuere, at et Krav om personlig Visitation i hvert Fald ikke kan forlanges gennemført efter Arbejdsgivernes frie Forgodtbefindende. Paa den anden Side maa det i Tilslutning til Kendelsen i Sag Nr. 798 statueres, *at* den personlige Visitation efter Omstændighederne *kan* indgaa som et Led i saadanne Ordens- og Kontrolforanstaltninger paa Arbejdspladsen, som en Arbejdsgiver uafhængigt af de mellem ham og Arbejderorganisationerne bestaaende kollektive Overenskomster maa kunne forlange gennemført, og *at* Arbejderne er uberettigede til kollektivt at unddrage sig Visitation, naar denne efter Virksomhedens særlige Art og Arbejdernes Beskæftigelsesforhold i Virksomheden maa anses som afgørende tiltrængt. Dersom dette sidste er Tilfældet, og forudsat at Visitationen foregaar efter et System og under Former, som ikke er krænkende for Arbejderne, kan Retten ikke finde, at den personlige Visitation *som saadan* indeholder et utilbørligt Indgreb i Arbejdernes Frihed. At dette ejheller kan antages at være den almindelige Opfattelse i Arbejderkredse, fremgaar af, at Arbejderne i en Række Virksomheder, hvor Visitationskravet har været rimelig begrundet i Virksomhedens særlige Art, er indgaaet paa at underkaste sig Visitation, jfr. ogsaa for Lager- og PakhusarbejdernesVedkommende det foran citerede Mæglingsreferat, hvorefter Forbundet *ikke principielt* er Modstander af Visitationen.

Hvorvidt de anførte Betingelser for Visitationens Gennemførelse er tilstede, vil i Almindelighed være at afgøre ved faglig Voldgift. — Efter det under nærværende Sag oplyste finder Den faste Voldgiftsret imidlertid uden Betænkelighed at kunne statuere, *at* Galle & Jessens Fabrik efter sin Art henhører til de Virksomheder, der gør Krav om personlig Visitation berettiget, og *at* det overfor Chokoladearbejderne indførte Visitationssystem opfylder de ovenangivne Betingelser. Derimod maa Retten nære Betænkelighed ved paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger at tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt Lager- og Pakhusarbejdernes Beskæftigelsesforhold paa Fabrikken er af en saadan Art, at det overfor dem kan begrunde Visitationskravet, og Afgørelsen af dette Spørgsmaal vil derfor være at henvise til faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De i A/S Galle & Jessens Fabrik beskæftigede Medlemmer af Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund er pligtige at underkaste sig personlig Visitation efter det ovennævnte System, saafremt saadan Visitation efter en faglig Voldgiftsrets Afgørelse er tiltrængt som en Følge af deres Beskæftigelsesforhold paa Fabrikken.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler Klagerne og de Indklagede hver med Halvdelen.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i April Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... -*Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Maj 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag. Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran Ordet* »...-Forbundets« skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger »Bager-«, Bogbinderforbundets Afdelinger »Bogbinder-« o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdel. i *udfyldes med Byens Navn.*

F.E.Bording København

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 ❋ KØBENHAVN DEN 4. MAJ 1929 ❋ 25 AARGANG

Folketingsvalget 24. April 1929.

Til Fagorganisationerne i Danmark.

Saa gjorde da Danmarks Arbejdere og Smaakaarsfolk op med Reaktionen den 24. April. Domfældelsen var eftertrykkelig, saa eftertrykkelig, at der forhaabentlig *for stedse* er sat Bom for et reaktionært Styre her i Landet.

Dette skal være vort første Maal, og i dette Arbejde samt i Genrejsningsarbejdet efter de fuldbyrdede Ødelæggelser vil Socialdemokratiet kaste al sin Kraft.

Maatte da den Valgsejr, som de fagorganiserede Arbejdere var med til at skabe ved deres Sammenhold og Slagkraft, være Varslet om, at Danmarks Arbejdere vil lægge al deres Magt i at fastholde de Erobringer, som er gjort, og gøre dem til Udgangspunkt for nye Fremskridt henimod Socialdemokratiets Maal.

Tak for Valgdagen.

Leve Arbejderklassens Enhed og Sammenhold.

København, den 2. Maj 1929. *TH. STAUNING.*

Faglig Samling.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Elektrikerforbund genindtræder i De samvirkende Fagforbund.

Der har i den forløbne Uge fundet to glædelige Tildragelser Sted indenfor Fagforeningsbevægelsen, idet Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Elektrikerforbund begge er optagne i De samvirkende Fagforbund ved en af Repræsentantskabet foretagen Afstemning.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Kongres i 1925 vedtog som bekendt at udmelde Forbundet af De samvirkende Fagforbund fra 1. November 1926 at regne.

Efter at denne Beslutning var taget, blev der paa vort Repræsentantskabsmøde i Maj 1926 vedtaget en Resolution gaaende ud paa, at der skulde forhandles med Dansk Arbejdsmandsforbund for at søge tilvejebragt Forhold, hvorved Forbundets Udtrædelse kunde undgaas. Forhandlingerne med Dansk Arbejdsmandsforbund førte til Enighed om et Forslag om Grundlaget for Forbundets Forbliven i De samvirkende Fagforbund, og dette Forslag fik Flertal for sig i Forbundets Hovedbestyrelse, men en ekstraordinær Kongres i Slutningen af Oktober Maaned 1926 forkastede Forslaget med kun 6 Stemmers Majoritet.

Spørgsmaalet om Forbundets Genindtræden blev sat paa Dagsordenen for den ordinære Kongres i Februar d. A., og her blev det vedtaget at genindmelde Forbundet i De samvirkende Fagforbund.

*

Dansk Elektrikerforbund udtraadte af De samvirkende Fagforbund i Aaret 1921 og har saaledes staaet udenfor Landsorganisationen i 8 Aar.

Der har i de sidste Par Aar været arbejdet stærkt indenfor Forbundets Hovedbestyrelse for atter at indtræde i De samvirkende Fagforbund, og paa Forbundets sidste Kongres blev det da ogsaa vedtaget, at Forbundets Medlemmer ved en Urafstemning skulde afgøre, om de ønskede at tilhøre Landsorganisationen eller ej.

Afstemningen gav det Resultat, at det med overvældende Majoritet vedtoges at indmelde Forbundet i De samvirkende Fagforbund.

Ved disse to Forbunds Genindtræden er De samvirkende Fagforbund blevet betydelig styrket, idet Medlemsantallet nu er bragt op til 242.285.

Vi hilser de to Forbund velkommen indenfor vore Rækker og haaber, at Samarbejdet maa blive til Gavn for hele vor Landsorganisation.

Lønbevægelser og Konflikter.

Sadelmager- og Tapetsererfagets Overenskomstforhold.

I »Arbejderen« Nr. 32, 25. Aargang, meddelte vi, at der den 2. Januar havde været afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen om Overenskomstforholdene for Sadelmagerne, Tapetsererne, Linoleumsarbejderne, Lædervare- og Rejsetøjsarbejderne, uden at det paa dette Møde lykkedes at opnaa Enighed herom, og at et nyt Fællesmøde den 28. s. M. heller ikke bragte noget Resultat.

Paa Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbunds Vegne opsagte vort Forretningsudvalg derefter Overenskomsten til Ophør 1. April d. A.

Da det ikke senere lykkedes Forbundet at komme til en Forstaaelse med Fagets Arbejdsgiverorganisationer, blev der med Forretningsudvalgets Sanktion afgivet Varsel om Strejke til Ikrafttræden 1. April.

Forligsmanden tog nu Affære og indkaldte Repræsentanter for de forskellige Parter til Møde i Forligsinstitutionens Lokaler, og efter Konference med disse Repræsentanter stillede Forligsmanden, Amtmand Topsøe, et saalydende

Mæglingsforslag.

De mellem Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og Sadelmager- og Tapetsererlauget i København og dettes Afdelinger, Landsforeningen for Sadelmagere og Tapetserermestre i Danmark, Afdeling A, Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyn, Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne, Foreningen Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen i København og Frederiksberg og Lædervare- og Rejsetøjsfabrikantforeningen i København gældende Overenskomster og Priskuranter forlænges paa et Aar fra deres Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

1. Almindelige Bestemmelser.

a. Regulering efter Pristal bortfalder.

b. Om Lærligespørgsmaalet optages der Forhandling i et Udvalg mellem Parterne. Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt senest 1. Januar 1930.

2. Tapetserere.

a. Der nedsættes et Udvalg med det Formaal at omregne Tapetserer-Prislisten til Nettopriser. Begge Parter har Ret til under Forhandlingerne herom at stille Forslag om Forhøjelse eller Nedsættelse af enkelte Poster i Prislisten. Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt inden 1. Januar 1930, saaledes at den udarbejdede Prisliste kan træde i Kraft 1. April 1930.

b. Til Gruppe 29 i Priskuranten føjes følgende:
»Tillægs- og Fradragsprisen pr. Fjeder fastsættes for denne Gruppe til 7 Øre pr. Stk.«

c. Syerskernes Lønninger fastsættes til henholdsvis 63, 68, 72 og 74 Øre pr. Time, henholdsvis for 1., 2., 3. og 4. Aar.

d. Hvis der i Provinsen fremkommer nye Modeller, afholdes der lokal Mægling mellem Organisationerne om Prisen, og for saa vidt der ikke herved opnaas Enighed, og begge Parter ønsker Spørgsmaalet henvist til Afgørelse af Prisudvalget i København, er dette pligtigt at behandle Sagen.

3. Drivremme.

a. Den Grænse, hvor Betalingen for Syning af Drivremme forhøjes, fastsættes til 450 mm.
b. Hvis der kræves over det Antal Stik, der i Øjeblikket anvendes, optages Forhandling om en særlig Pris herfor.

4. Rejsetøjsarbejde.

Mindstelønnen for Kvinder, der fastsættes til 35 Øre for de første 6 Maaneder, 45 Øre for de næste 6 Maaneder og derefter 55 Øre, gælder kun for Kvinder under 19 Aar.

5. Linoleumspaalæggerne.

I Overenskomsten af 23. April 1928 foretages følgende Ændringer:

§ 2.

Grundtimelønnen forandres:
1. for Fagmænd m. v. til 75 Øre,
2. for Begyndere til henholdsvis Kr. 0,49, 0,53, 0,57 og 0.64.

§ 2.

Tariffen for Akkordbonustillæg:

Pag. 9. Satsen for Reparationsarbejde m. v. Kr. 0,73 forandres til Kr. 0,75.

Forskud og à Conto paa Akkord-Bonustillæg:

Pag. 9. Den ugentlige à Conto Udbetaling fastsættes til Kr. 0,75 pr. præsteret Arbejdstime.

Den maanedlige Forskudsudbetaling paa ikke færdiggjorte Arbejder fastsættes til pr. Arbejdstime Kr. 0,75.

§ 4.

Rejsetid m. m.

Tillægget til Grundtimelønnen forandres:

For Sjællands Vedkommende til Kr. 0,55.

Ved Arbejde udenfor Sjælland til Kr. 0,68.

*

Samtlige disse Lønninger bliver netto, altsaa uden de hidtil gældende Tillæg og Fradrag.

Tillægget for Skibsarbejde nedsættes fra 33⅓ pCt. til 25 pCt.

6. Madrasfabrikkerne.

Madrasfabrikken i Esbjerg:

Grundprisen for Union-Madrasser forhøjes fra 85 Øre til 100 Øre. Det hidtil gældende Procentfradrag paa 15 pCt. nedsættes til 10 pCt.

Der optages Forhandling imellem Forbundet og Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyn om Udarbejdelse af Vejledning for Forarbejdning af Divaner og Chaiselonguer samt Regulering af Prisen paa Chaiselonguer, alt for saa vidt angaar Auning Madrasfabrik.

*

De varslede Strejker bortfalder.

Svar paa Mæglingsforslaget afgives Lørdag den 13. April 1929, Kl. 12 Middag, under Adresse: Forligsinstitutionen, Indenrigsministeriet.

København, den 5. April 1929.

Topsøe.

Ved Fristens Udløb meddelte alle Parter, at Mæglingsforslaget var vedtaget.

Stenhuggere hos Møller og Handberg. Opsigelse af Særoverenskomster.

Efter at Dansk Stenindustriarbejderforbund er enedes med de modstaaende Mesterorganisationer om Fornyelse af Overenskomsterne, har Firmaet Møller & Handberg, der er Medlem af Stenhuggermesterforeningen fremsendt Opsigelse af to Særoverenskomster, der siden 1924 har været gældende for Kløvere, Brostenshuggere og Smede ved Hammerværket.

Ved et Fællesmøde, der afholdtes i Anledning af Forbundets Protest mod Opsigelsens Lovlighed, fremførtes, at samtlige Overenskomster, ogsaa Særoverenskomster, efter de foreliggende Oplysninger maatte være fornyede, og man enedes da om, efter at være gjort bekendt med, at der forestod Forhandlinger paa Bornholm, at der ved samme Lejlighed kan drøftes Spørgsmaal, som maatte være Firmaet og Forbundet imellem.

Tobaksarbejdere hos Firmaerne P. Pedersen og Petersen & Sørensen, Horsens.

Tobaksarbejderforbundet havde klaget over, at Firmaerne Petersen & Sørensen, Horsens, og P. Pedersen, Spedalsø, Horsens, hver for sig har forlangt en af deres Arbejdere holdt udenfor Forbundet, idet de paagældende af Firmaerne var ansat som Arbejdsledere, men Forbundet kunde ikke anerkende, at de Funktioner, der var tillagt disse to saakaldte Arbejdsledere, var af en saadan Beskaffenhed, at de kunde anerkendes som Formænd i Septemberforligets Forstand.

Klagen blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. April, hvor man enedes om følgende:

Forbundet tilbagetager sin Klage for saa vidt angaar den hos Firmaet P. Pedersen, Spedalsø, Horsens, ansatte Arbejdsleder. Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark frafalder paa sin Side Kravet om, at den som Fugtemester hos Petersen & Sørensen, Horsens, beskæftigede Mand holdes udenfor Organisationen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1254.

Typografer hos Firmaet Egmont H. Petersen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. April 1929 i Sag Nr. 1254: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening og Firmaet Egmont H. Petersens kgl. Hof-Bogtrykkeri mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Typograf-Forbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening og Firmaet Egmont H. Petersens kgl. Hof-Bogtrykkeri indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Typograf-Forbund for Brud paa Septemberforliget og de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at Firmaet Egmont H. Petersen havde mistet Udførelsen af Satsarbejdet og Matricefremstillingen af den svenske og norske Udgave af »Hjemmet«, idet disse Arbejder fremtidig skulde udføres henholdsvis i Sverige og Norge, afskedigede Firmaet i afvigte Vinter og indeværende Foraar først de ved den svenske Udgave beskæftigede Sættere og derefter de 6 Sættere, der havde arbejdet ved den norske Udgave. Mellem de sidst afskedigede var to Maskinsættere, der havde været i Firmaets Tjeneste henholdsvis i 8 og i 22 Aar, samt en Ombryder, E. F. Nielsen, der — med en kort Afbrydelse — havde arbejdet for Firmaet i 13 Aar og i det sidste Aars Tid havde været Formand for Arbejdernes Personaleklub og som saadan faktisk havde fungeret som Arbejdernes Tillidsmand overfor Firmaet.

Blandt andet i Betragtning af, at Firmaet i Sommeren 1928 — mellem flere samtidigt afskedigede Arbejdere — havde afskediget den Sætter, der af Arbejderne var valgt til Tillidsmand for Haandsætteriet, mente Personalet i den nu stedfundne Afskedigelse af E. F. Nielsen at se en fortsat systematisk Forfølgelse af Arbejdernes Tillidsmænd, og efter at der i denne Anledning uden Resultat var afholdt et Mæglingsmøde og et Fællesmøde mellem Forbundet og Bogtrykkerforeningen, vedtog Personalet den 21. Marts en Protest mod den af Firmaet udviste Vilkaarlighed og den stedfundne Forfølgelse af Tillidsmændene med Henstilling til Firmaet om at tage samtlige Opsigelser tilbage. Denne Protest blev samme Dag af en Deputation fra Personalet overbragt Firmaet, som imidlertid hverken vilde imødekomme denne Henstilling eller et subsidiært Krav om Tilbagetagelse af Opsigelsen af E. F. Nielsen. Deputationen erklærede herefter, at Presonalet under disse Omstændigheder ikke mere vilde udføre Overarbejde, en Beslutning, som paa det paagældende Tidspunkt kom Firmaet særlig ubelejlig.

Københavns Bogtrykkerforening anmodede derefter ved Skrivelse af 22. Marts Dansk Typograf-Forbund om at foranledige den trufne Beslutning om Nægtelse af at udføre Overarbejde tilbagekaldt, idet Bogtrykkerforeningen i modsat Fald vilde gøre Forbundet ansvarligt for Personalets Optræden. Ved

et den 23. Marts afholdt Mæglingsmøde stillede Formanden for Forbundets Københavns-Afdeling sig imidlertid afvisende overfor Bogtrykkerforeningens Krav, derunder ogsaa overfor en Henstilling om i hvert Fald at foranledige et i høj Grad paatrængende Arbejde udført som Overarbejde Søndag Aften den 24. Marts, og ved samme Mæglingsmøde fremlagde Afdelingsformanden Genpart af en Skrivelse fra Forbundet til Arbejdsgiverforeningen indeholdende 1. Strejkevarsel for samtlige hos Firmaet beskæftigede Medlemmer af Dansk Typograf-Forbund i Anledning af den stedfundne Afskedigelse af 5 Mand, derunder Personalets Tillidsmand. Samme Dag blev der i »Social-Demokraten« indrykket Meddelelse om, at saadant Strejkevarsel var udstedt, tilligemed en Tilkendegivelse om, at Plads hos Firmaet ikke maatte søges eller modtages af Forbundets Medlemmer, forinden Henvendelse var sket til Forbundets Formand.

Klagerne paastaar nu under nærværende Sag det udstedte Strejkevarsel, den uvarslede Blokade og den stedfundne Nægtelse af at udføre Overarbejde kendt ulovlig og De samvirkende Fagforbund paa Typografforbundets Vegne ikendt en Bod.

I Forbindelse hermed har Dansk Arbejdsgiverforening paa samme Firmas Vegne paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne ikendt en Bod i Anledning af, at 139 Medlemmer af Forbundet er udeblevet fra Arbejdet Paaskelørdag den 30. Marts d. A. Den nærmere Sammenhæng hermed er følgende:

I 1927 blev der mellem Firmaet og dets Personale — uden at dette blev forelagt Organisationerne — truffet den mundtlige Aftale, at der for Fremtiden skulde holdes lukket i Firmaets tekniske Afdeling Paaskelørdag uden Fradrag i Ugelønnen, mod at Personalet til Gengæld arbejdede ekstra uden Vederlag 1 Time daglig i den første Uge af Maj.

Tirsdag den 26. Marts kom — som det maa antages nærmest paa tilfældig Foranledning — Spørgsmaalet om Frihed Paaskelørdag den 30. Marts paa Tale først mellem en af Personalets Tillidsmænd og Overfaktoren, derefter mellem Tillidsmanden og Firmaets Driftsbestyrer, og i Tilslutning hertil meddelte Driftsbestyreren om Onsdagen den 27. Marts Tillidsmanden, at Firmaet ikke kunde indgaa paa at holde lukket Paaskelørdag, medmindre Arbejderne frafaldt deres Vægring ved at udføre Overarbejde, i hvilken Henseende Firmaet henholdt sig til, at det ved et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne om Tirsdagen var aftalt, at »Fjendtlighederne skulde indstilles«, indtil Den faste Voldgiftsrets Afgørelse af Sagen forelaa. Da Arbejderne ikke vilde frafalde Overarbejdsvægringen, fastholdt Driftsbestyreren Kravet om, at der skulde arbejdes om Lørdagen, men denne Dag udeblev Personalet med ganske faa Undtagelser.

Fra Forbundets Side er det anført, at man vel forstod Aftalen ved Mødet i Arbejdsgiverforeningen om Tirsdagen saaledes, at den varslede Strejke skulde indstilles, men ikke saaledes, at Overarbejdsvægringen var suspenderet. Det er derhos fra Forbundets Side anført, at Tillidsmanden ved Forhandlingen med Driftsbestyreren tilbød Udførelse af presserende Overarbejde Onsdag før Paasken, men at Tillidsmanden havde Forstaaelsen af, at dette Tilbud ikke interesserede Driftsbestyreren, naar Arbejderne ikke i det hele vilde frafalde Overarbejdsvægringen.

De Indklagede paastaar sig frifundne saavel for Hovedklagen som for Kontinuationsklagen, og de har i Forbindelse hermed nedlagt Paastand om, at Afskedigelsen af Tillidsmanden, E. F. Nielsen, kendes uberettiget.

Hvad dette sidste Punkt angaar, bemærkes, at det i den mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund gældende Tarif af 1927 hedder:

> »Der optages Forhandlinger mellem Organisationerne eventuelt under Medvirkning af Hovedorganisationerne angaaaende Indførelse af Tillidsmandsbestemmelser i Tariffen.«

Saadanne Forhandlinger har været indledede, men har ikke ført til noget Resultat. En egentlig Tillidsmandsinstitution er saaledes ikke organisationsmæssigt indført, men faktisk har Forholdet hos Firmaet Egmont H. Petersen udviklet sig saaledes, at Perso-

nalet indenfor Firmaets forskellige Afdelinger har valgt Tillidsmænd, og for 1 Aars Tid siden stiftedes en Personaleklub for hele Virksomheden, for hvilkke E. F. Nielsen som nævnt blev valgt til Formand. Under disse Omstændigheder vil det ikke være udelukket, at en systematisk Forfølgelse af disse Tillidsmænd vilde kunne paadrage Firmaet Ansvar for organisationsfjendtlig Optræden. Men i det foreliggende Tilfælde, hvor en Afskedigelse af et ikke ringe Antal Arbejdere har været nødvendig begrundet ved, at Firmaet har msitet et — endda i økonomisk Henseende meget betydeligt — fast Arbejde, som gennem en Aarrække har været udført af den samme Stab af Arbejdere, savnes der tilstrækkeligt Grundlag for at statuere, at der ved Afskedigelsen af Tillidsmanden sammen med de øvrige ved dette Arbejde beskæftigede Folk er udvist Vilkaarlighed eller begaaet nogen overfor Arbejderorganisationen fjendtlig Handling.

De Indklagedes Paastand om, at Afskedigelsen af E. F. Nielsen kendes uberettiget, kan herefter ikke tages til Følge.

Hvad dernæst angaar Vægringen ved at udføre Overarbejde, har de Indklagede gjort gældende, at Udførelsen af Overarbejde i det hele er en frivillig Sag fra Arbejdernes Side, og de har i denne Forbindelse henvist til, at det i Tariffen hedder: »Overarbejde skal søges indskrænket og iøvrigt saavidt muligt undgaas«.

Tariffen indeholder imidlertid almindelige Bestemmelser for Overarbejde og hviler, hvad der ogsaa klart fremgaar af den citerede Bestemmelse, paa den Forudsætning, at Arbejderne er pligtige at udføre saadant Arbejde. Klagen over Misbrug fra Arbejdsgiverens Side kan fremsættes ad sædvanlig voldgiftsretslig Vej, men ligesom en kollektiv Vægring ved at udføre Overarbejde i al Almindelighed vilde være overenskomststridig, saaledes gælder dette i forstærket Grad i et Tilfælde, hvor Vægringen ikke er begrundet i et formentligt Misbrug fra Arbejdsgiverens Side, men er benyttet som Tvangsmiddel til at søge gennemført en Overarbejdet uvedkommende Foranstaltning.

Endvidere maa det statueres, at det udstedte Strejkevarsel og Indrykningen af dette i »Social-Demokraten« — hvilket sidste dog ikke er resulteret i en effektiv Blokade, ligesom den bebudede Strejke som allerede omtalt ikke er blevet effektueret — ikke har være lovmedholdelig, idet en Uenighed som den foreliggende kunde og burde have været søgt afgjort ad voldgiftsretlig Vej.

Hvad endelig angaar Arbejdernes Udeblivelse fra Arbejdet Paaskelørdag, bemærkes, at den om Paaskelørdags-Friheden i 1927 trufne Aftale vel maa anses for opsigelig, naar passende Varsel gives, samt at Firmaets Vanskeligheder ved som Følge af Overarbejdsvægringen at faa Arbejdet fra Haanden i og for sig vilde være en rimelig Opsigelsesgrund, men Retten maa dog nære Betænkelighed ved at statuere, at Arbejderne skulde være pligtige til at efterkomme det saa sent som den sidste Arbejdsdag før Paasken stillede Krav om, at den aftalte Lukning af Virksomheden om Lørdagen skulde bortfalde. De Indklagede vil derfor paa dette Punkt være at frifinde for Klagernes Tiltale, hvoraf følger, at Aftalen om Ekstraarbejde de første 6 Dage i Maj Maaned bliver staaende ved Magt.

For den af Forbundet støttede Vægring ved Udførelse af Overarbejde findes Dansk Typograf-Forbund at burde betale en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod af 500 Kr., hvorhos de Indklagede vil have at udrede Sagens Omkostninger.

Kendelse:

De Indklagedes Paastand om, at Sætter E. F. Nielsens Afskedigelse kendes uberettiget, kan ikke tages til Følge.

Den ovenomhandlede Vægring ved at udføre Overarbejde, det ovennævnte Strejkevarsel og dettes Indrykning i »Social-Demokraten« har været ulovlig.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Dansk Typograf-Forbund 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45-46 ❋ KØBENHAVN DEN 18. MAJ 1929 ❋ 25 AARGANG

Ordinært Repræsentantskabsmøde

i Rømersgade 22, Mandag den 6. Maj 1929.

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet for Aaret 1928.
3. 8-Timers Arbejdsdag eller 48-Timers Arbejdsuge med Weekend.
4. Understøttelse til Alfr. Christiansens Enke.
5. Valg af Kasserer, Næstformand og Sekretær.
6. Grænseforhold (Nedsættelse af Udvalg).

Formanden, *Vilh. Nygaard*, aabnede Modet med at udtale nogle smukke Mindeord om vor afdøde Hovedkasserer Alfr. Christiansen, hvilket Forsamlingen sluttede sig til ved at paahøre dem staaende.

Til Dirigenter valgtes *Johs. Kjærbøl* og *Axel Olsen*, og til Sekretær, foruden *Knud V. Jensen, G. Schou.*

1. Beretningen om Virksomheden.

Formanden indledede sin Beretning med at henvise til den trykte Beretning, der er omsendt til Repræsentantskabets Medlemmer.

Nævnte derefter den Konflikt, der har foreligget hos Ford Motor Company. Firmaet har opsagt sin Overenskomst og derefter egenmægtigt iværksat et Reglement. Der er derefter foretaget en Række Forhandlinger, og De samvirkende Fagforbund har ydet sin Medvirken. Et enkelt Forbund havde iværksat Konflikt, men hele Sagen er dog blevet ordnet paa en foreløbig tilfredsstillende Maade.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har ogsaa indgaaende maattet beskæftige sig med Lønforhandlinger for Kommunalt Arbejderforbunds Medlemmer hos Københavns Kommune. Ogsaa denne Sag er løst paa tilfredsstillende Maade.

Formanden kom derefter ind paa en Omtale af Overenskomstsituationen og begyndte med at referere Beslutningen paa Formandsmødet den 24. September 1928 om at søge at komme igennem 1929-Situationen uden Opsigelse. Der var ikke mange Forbund, der havde rettet sig derefter, men alligevel har man indtil nu undgaaet Konflikter, idet Forbundene har fulgt den Aftale, der den 31. Oktober 1928 blev truffet mellem Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund. En Del Fag har været nødt til at opsige, og Forligsmanden har maattet mægle i Sadelmageroverenskomsten. For Landarbejderne er Situationen den, at Forbundet har forkastet Forligsmandsforslaget, men der er til i Aften aftalt nyt Forligsmøde.

For Typografernes Provinsoverenskomst ligger der en særlig Situation, idet Forbundet har opsagt Overenskomsten til den reglementerede Tid, men man protesterer fra Arbejdsgiverside mod Opsigelsens Lovlighed, fordi der ikke som forudsat ved 31. Oktober-Aftalen har fundet Forhandlinger Sted før Opsigelsen.

Der foreligger imidlertid en Aftale mellem Parterne direkte angaaende Opsigelse, og det staar derfor endnu hen i det uvisse med Hensyn til Opsigelsens Lovlighed, men foreløbig har Arbejdsgiverne tilbudt Forhandling om Overenskomsten.

Formanden gik derefter over til en Omtale af Tugthusloven, der er gennemført af begge Rigsdagens Ting, men ganske vist endnu ikke har virket. Der er dog ingen Tvivl om, hvad der venter Fagorganisationerne, forsaavidt denne Lov skal benyttes.

Vi har jo set, hvorledes de allerede bestaaende Love kan dømme Arbejderne, som i Kolindsunddommen og Esbjergdommen. Oven i Købet verserer der for Tiden en Retssag, hvor en Esbjerg-Installatør, Medlem af Arbejdsgiverforeningen, kræver Erstatning ved de civile Domstole.

Det er derfor glædeligt, at Ministeriet vil betragte det som en af sine første Opgaver at ophæve Tugthusloven.

Der er i den seneste Tid sket det glædelige, at to Forbund, nemlig Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Elektrikerforbund, har indmeldt sig i De samvirkende Fagforbund. Jeg benytter Lejligheden til at byde de to Forbund velkommen tilbage.

Med Hensyn til Dansk Arbejdsmandsforbund har der fundet Udvalgsforhandlinger Sted før Optagelsen, og et Referat af disse Forhandlinger er tilstillet Dansk Arbejdsmandsforbund som Vejledning til Forstaaelse af vort Forretningsudvalgs Stilling til de af Dansk Arbejdsmandsforbund stillede Krav ved Indmeldelsen.

Senere paa Dagsordenen vil der blive Adgang til at behandle Spørgsmaalet om Grænseforholdene, og der vil blive stillet Forslag om Nedsættelse af et Udvalg.

Angaaende dette Punkt (Arbejdsmandsforbundets Genindtræden) stilles endvidere fra Forretningsudvalget følgende Forslag:

»Repræsentantskabet beslutter, at Dansk Arbejdsmandsforbund kan indvælge 2 Medlemmer i De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, indtil det ordinære Valg paa Generalforsamlingen 1931.«

Formanden sluttede med at indstille Beretningen til Diskussion og Godkendelse.

Lyngsie: Jeg takker for den venlige Velkomst. Arbejdsmændene føler sig som Folk, der er kommet hjem igen. Vi er ikke tvungne eller lokkede til komme igen. Vi kommer tilbage styrkede, og vi kommer fordi. vi hører til her. Vi tilhører et Fællesskab indenfor den internationale Arbejderbevægelse.

Tiden har vist, at vi kan klare os hver især, men Tidspunktet kan komme, hvor vi har Brug for hinanden. Vi hører sammen, og vi Arbejdsmænd er glade over, at vi er vendt tilbage igen nu paa en Tid, hvor vore politiske Modstandere er splittede og uenige og begræder deres Nederlag.

Det er vort Haab, at de kommende Tider maa vise os, at da vi har fælles Fjende, maa der Sammenhold til. Jeg haaber, dette maa blive bevaret.

Stauning: Da jeg sandsynligvis efter de seneste politiske Begivenheder for længere Tid maa udtræde af denne Forsamling, vil jeg gerne benytte Lejligheden til at rette en Tak til de faglige Organisationer for deres værdifulde agitatoriske og økonomiske Indsats ved de kommunale og politiske Valg, der jo fik det Udfald, at Arbejderklassen ved sin samlede Optræden gør det muligt igen at hjælpe de indentor Samfundet, der er daarligst stillede.

Paa Regeringens Dagsorden staar Ophævelse af Tugthusloven og Afrustningen foruden flere betydende Spørgsmaal. Jeg haaber, at vi fortsat kan regne med Fagforbundenes enige Støtte, saaledes at der staar en enig Arbejderklasse bag de Opgaver, Regeringen nu skal løse.

Stauning udbragte derefter et kraftigt besvaret Leve for dette Sammenhold.

Formanden tilsagde paa Repræsentantskabets Vegne Ministeriet Fagforbundenes Støtte og udtalte en Tak til Stauning personlig for det store Arbejde, han lagde for Dagen for at gavne de danske Arbejdere.

Vald. Jensen, Dansk Elektrikerforbund, takkede ligesom Lyngsie for den Velkomst, der havde lydt, og udtalte Haabet om fremtidigt enigt og godt Samarbejde.

Lyngsie: Jeg er ikke berettiget til at blande mig i Diskussionen om Virksomheden, men der er et Par Punkter, hvori vi har Fællesspørgsmaal at behandle.

Den faste Voldgiftsret har afsagt en Kendelse i den finske Konflikt og har fortolket eller forandret Septemberforliget ganske udenfor dettes Forudsætninger.

Vi Arbejdsmænd har overfor dette ikke haft andet at gøre end at opsige Septemberforliget.

Maaske ændres der noget ved det juridiske i denne Opsigelse, efter at vi er blevet Medlemmer af Centralorganisationen.

Taleren kom ind paa den almindelige politiske Udvikling, der har fundet Sted i de forskellige Lande gennem de senere Aar og paaviste, hvorledes Reaktionen løb sammen for at knægte Arbejderne. Overfor dette maatte staa Arbejdernes internationale Sammenhold.

Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Finlandskonflikten er et Angreb paa Arbejdernes internationale Forbindelser.

Formanden: Det Spørgsmaal, Lyngsie har rejst, har naturligvis den allerstørste Interesse, og det blev jo ogsaa fremdraget ved 31. Oktober-Aftalen, saaledes at det skal behandles i det paatænkte Udvalg.

Nu vil Arbejdsmandsforbundet ved dets Repræsentanter i Forretningsudvalget ogsaa faa Adgang til at være med her, og det maa vel være givet, at det, man mellem Parterne er enige om med Hensyn til Septemberforligets Fortolkning, kan De faste Voldgiftsret ikke sætte sig imod.

Det er jo heller ikke alene et Spørgsmaal for Dansk Arbejdsmandsforbund. Ogsaa de øvrige Forbund har Interesse i at kunne aktionere i internationale Konflikter.

Udvalget vil sikkert snart kunne optage sit Arbejde, og saafremt vi ikke naar til det, vi ønsker, vil der jo igen være Anledning til at behandle Sagen her.

Derefter vedtoges enstemmigt Forretningsudvalgets Forslag angaaende Arbejdsmandsforbundets 2 Repræsentanter i Forretningsudvalget.

Beretningen godkendtes derefter enstemmigt.

2. Regnskabet.

Til det trykte Regnskab gav den konstituerede Kasserer, *Hans Jacobsen,* nogle detaillerede Oplysninger. Den store Fremgang for Administrationsfonden i det forløbne Aar skyldtes bl. a. den tyske Landsorganisations Tilbagebetaling af et Laan paa 100.000 Kr. samt enkelte indtrufne Omstændigheder, der havde hindre visse Kontingentposteringers Afvikling.

Forskudsfonden var gaaet tilbage, hvilket skyldtes bl. a. 190.000 Kroners Udgifter til Kolindsunddommen, 1500 Kr. til afsluttende Udgifter vedrørende Barberlockouten, 26.000 Kr. til Esbjergsagen og 800 Kr. til Træindustriarbejderstrejken paa Træskofabrikkerne, ialt 223.000 Kroner. De indkomne Bidrag til disse Poster andrager et Beløb, som er 136.000 Kr. mindre, og dette Beløb maa derfor dækkes ved Paaligning blandt Medlemmerne.

Paa Grund af de Udgifter, der har være til Konflikter og Dommene, foreligger der en Forretningsudvalgsbeslutning om at udskrive et Bidrag paa 1 Kr. pr. helt- og 50 Øre pr. halvtbetalende Medlem.

Paaligningen er udsat under Hensyn til, at man ikke havde kunnet træffe en endelig Ordning med Dansk Arbejdsmandsforbund.

Kassereren stillede nu følgende Forslag:

»Der paalignes 100 Øre for Heltbetalende (herunder Landarbejderforbundet) og 50 Øre for Halvtbetalende i Anledning af Kolindsunddommen. Paaligningen foretages i Ugen fra den 11. til 18. Maj 1929.«

Hans Jacobsen omtalte derefter forskellige gennemførte besparende For-

anstaltninger, derunder den forandrede Udsendelse af »Arbejderen« og Trykning af Beretningen, hvor Andelstrykkeriet viste sig at være billigst i Licitationen.

Karl Sørensen, Dansk Typograf-Forbund: Jeg vil gøre opmærksom paa, at Arbejderorganisationerne skal være noget varsomme med at udbyde sine Bogtrykarbejder i Licitation. Det kan virke noget uheldigt, med mindre man da gaar til Licitation hvert Aar.

Hans Jacobsen: Jeg har ikke tænkt, at vi i hvert Tilfælde skal tage Licitation, men naar vi har et Arbejderfortagende, er det rigtigst, at vi benytter dette, dog saaledes at vi jævnligt fører Kontrol med Priserne.

Meddelte forskellige Oplysninger om Prisforskelligheder og understregede, at vi fortrinsvis benytter vore egne Trykkerier.

Karl Sørensen: Det er meget vanskeligt at fastslaa, hvilke Trykkerier der er »vore egne«. Vi skal i De samvirkende Fagforbund være forsigtige i Licitationsspørgsmaalet.

Hans Jacobsen replicerede, og *Hagengaard,* Dansk Funktionærforbund, takkede Kassereren for det Arbejde, han havde gjort for Besparelser, derunder ogsaa Bestræbelserne for at benytte Andelstrykkeriet.

Forslaget om Paaligning vedtoges derefter enstemmigt.

3. 8-Timers Arbejdsdag eller 48 Timers Arbejdsuge med Weekend.

Formanden forelagde Sagen og refererede en Skrivelse herom fra Bogbinderforbundet.

Efter at Sagen har været behandlet paa et Formandsmøde, har Forretningsudvalget henvendt sig til den internationale faglige Central i Amsterdam for at faa Oplysninger derfra, men da disse Oplysninger endnu ikke foreligger, vil det ikke være heldigt at tage afgørende Stilling til en Sag af saa vigtig Art. Tilmed da Ordningen her i Landet gennem Aar har udviklet sig i Retning af, hvad de enkelte Organisationer mente var formaalstjenligt.

Henstillede at udsætte Sagen.

P. Hansen, Bogbinderforbundet, kunde godt tænke sig at Sagen blev stillet i Bero, men der maatte dog af Hensyn til Overenskomstforholdene træffes en Ordning mellem Bogbinderne og Typograferne. En Ordning, der dog maatte gaa ud paa, at man opretholder det Forhold, der eksisterer nu.

Schrøder, Dansk Typograf-Forbund, var klar over, at det var et vanskeligt Spørgsmaal at træffe Afgørelse om; men maatte dog henlede Opmærksomheden paa Forholdene i Typograffaget og mente, at man maatte haandhæve Princippet om 8-Timersdagen. Typograferne viste Bogbinderne Hensyn, da der forelaa et Pengespørgsmaal for Bogbinderne.

Chr. Jensen, Tobaksarbejderforbundet: Spørgsmaalet har Bud ud over Bogbindere og Typografer. Det er ikke alene kvindelige Arbejdere, der er glade for Lørdag-Eftermiddagsfrihed. Maatte overfor Schrøder hævde, at der ved Lørdag-Eftermiddagsfrihed ikke skete noget Angreb paa 8-Timersdagen. Opfordrede til at fremkomme med et Forslag om en kortere ugentlig Arbejdstid, mente at Udviklingen gik i Retning af fuldstændig at afskaffe Lørdagsarbejdet.

Dirigenten henstillede ikke at komme principielt ind paa Sagen.

Alvilda Andersen, Kvindeligt Arbejderforbund, mente, det var noget sent, at Typograferne rejste Spørgsmaalet. De kvindelige Arbejdere havde flere Steder Aftaler om Lørdag-Eftermiddagsfrihed.

Schrøder forstod godt Kvindernes Standpunkt, men vi maa dog have en principiel Afgørelse om 8-Timersdags-Princippet.

Karl Sørensen: Det er meget rigtigt, at det er noget sent, Sagen rejses. Maatte henvise til Udtalelser i 1920, hvor man principielt var enig om 8 Timer hver Dag. Redegjorde for Arbejdstidsspørgsmaalet indenfor Typograffaget.

Leonhard Hansen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, var noget forbavset over, at man nu gik imod Princippet om 8-Timersdagen. Vi maa holde paa de 8 Timer hver Dag og arbejde paa en yderligere Nedsættelse, der muligvis kan blive til Gavn for Lørdag-Eftermiddagsfrihed.

Johs. Christensen, Dansk Tekstilarbejderforbund, henviste til Forholdene i de Fag, der ikke arbejdede under samme Forhold. Og pegede paa Forholdene ude i Verden, hvor 8-Timersdagen ikke laa særlig fast. Vi kan ikke ændre de Forhold, der raader i Dag. Lad os lade Spørgsmaalet ligge.

Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmandsforbund, mente, at den førte Diskussion kunde desorientere med Hensyn til Tidspunktet for 8-Timersdagens Gennemførelse. Den var dog fastlagt senest 1. Januar 1920.

Chr. Jensen forstod Schrøders principielle Grunde, men Karl Sørensens Udtalelser gav ham den Opfattelse, at det faktisk var Typografernes faglige Forhold, der var det afgørende for deres Stilling til Spørgsmaalet. Vi maa regne med de Forhold, der har grundfæstet sig gennem mere end 15 Aar.

A. Flodin, Keramisk Forbund, pegede paa Overarbejdet i de mange Fag, der overenskomstmæssigt var forpligtet dertil, og gennem dette Overarbejde faktisk modarbejdede 8-Timersdagen.

Kan vi ikke faa ændret dette Forhold.

Her afbrødes Forhandlingerne, og der blev holdt en Frokostpavse.

Efter Frokostpavsen, hvor *Axel Olsen* havde overtaget Dirigenthvervet, fortsattes Diskussionen.

Knud V. Jensen, Forretningsudvalget, forstod, at Bogbinderne havde rejst Spørgsmaalet grundet paa deres Samarbejde paa Arbejdspladserne med Typograferne, og at det var nødvendigt for dem at faa det løst snarest af Hensyn til Overenskomsten.

Schrøder: Divergensen mellem mig og Chr. Jensen er ikke stor. Men vi kan ikke gennemføre Lørdag-Eftermiddagsfrihed overalt i vort Fag. Jeg er stemt for en almindelig Nedsættelse af Arbejdstiden.

Karl Sørensen mente at maatte give en Forklaring til sine tidligere Udtalelser med Hensyn til Normalarbejdsdagens Indførelse, da det syntes, at disse var misforstaaede. Vi staar paa Princippet, men er ikke orthodokse.

P. Hansen redegjorde for Grunden til, at han havde rejst Sagen. Aarsagen var Medlemmernes Samarbejde med Typograferne paa Arbejdspladserne. Vilde gerne have en Udtalelse for, at man bevarer den Ordning, der nu var raadende.

Josef Andersson, Dansk Skrædderforbund, mente, at Diskussionen burde være udeladt af Hensyn til de Oplysninger, man ventede fra Amsterdam. De praktiske Forhold viser, at vi maa behandle dette Spørgsmaal med Varsomhed og ikke gribe ind paa en Maade, der forstyrrer de indarbejdede Forhold.

Alb. Jensen, Dansk Typograf-Forbund, maatte hævde, at det for store Dele af Forbundets Medlemmer i Provinsen var af stor Betydning at fastholde 8-Timers Princippet, men vi kan (og har vist det) arbejde efter eksisterende Forhold.

Formanden var klar over, at alle var enige om, at der ikke burde tages nogen Beslutning i Dag; men burde afvente Svaret fra Amsterdam.

Axel Jensen, Dansk Arbejdsmandsforbund: Spørgsmaalet har ogsaa Interesse for Arbejdsmændene. Mente ikke, at Spørgsmaalet om Lørdag-Eftermiddagsfrihed med længere Arbejdsdag de 5 Dage om Ugen var heldigt.

Vi maa hellere arbejde hen til en kortere ugentlig Arbejdstid.

Vi maa se at løse Sagen i Fællesskab og ikke overlade den til partiel Afgørelse.

Vi maa i første Række søge at gennemføre 8-Timersdagen og ikke tillade saadanne Forhold, som er raadende for Kuskene og for Automobilchaufførerne i Landets Købstæder. Her kommer ogsaa Risikospørgsmaalet frem.

Dirigenten foreslog, at man tog de faldne Udtalelser til Efterretning.

Dette tiltraadtes af Forsamlingen.

4. Understøttelse til Alfr. Christiansens Enke.

Formanden meddelte, at der efter Alfr. Christiansens Død i 3 Maaneder var ydet Fru Christiansen den Løn, som Alfr. Christiansen havde haft.

Forretningsudvalget stiller nu følgende Forslag:

»Repræsentantskabet vedtager, at der ydes Alfr. Christiansens Enke en ugentlig Understøttelse indtil videre svarende til en Trediedel af den Ugeløn, Alfr. Christiansen havde af De samvirkende Fagforbund ved sin Død.«

Rude Bødkerforbundet: Det var vel rigtigst, at man snarest muligt søgte at faa en bestemt Pensionsordning. Det er ikke for at spænde Ben for dette Forslag, men jeg synes, det er rigtigst, at vi faar en bestemt Ordning.

Formanden: Der er i sin Tid af Repræsentantskabet nedsat et Udvalg angaaende Pensionsordning, men Generalforsamlingen gav ikke dette Udvalg Lov til at arbejde videre.

Noget andet er, om der nu er Krav om, at dette Udvalg skal træde i Funktion igen.

Thorlund, Dansk Smede- og Maskinarbeiderforbund: Det er vistnok paa Tiden, at der træffes Bestemmelser om en Pensionsordning saaledes at der i Lighed med, som det er for Stats- og Kommunefunktionærer, ydes Bidrag til en Pensionskasse.

Karl Sørensen: Jeg støtter Forslaget om Understøttelse til Alfr. Christiansens Enke, men mener ogsaa, at der bør nedsættes et Udvalg til Drøftelse af en Pensionsordning.

Forslaget om Understøttelse til Alfr. Christiansens Enke vedtoges enstemmigt.

Man gik derefter over til en Drøftelse af Spørgsmaalet om selve Pensionsordningen.

Arn. Nielsen, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund: Vi maa lige saa godt kunne løse dette Spørgsmaal, som man har gjort det i Sverige.

Martin Petersen, Snedkerforbundet: For at undgaa at gaa imod en Generalforsamlingsbeslutning kan man jo lade Forretningsudvalget overveje og fremsætte Forslag til en Pensionsordning.

Robert Nielsen: Det bliver vanskeligt at klare Sagen, hvis det Forslag, der skal fremkomme, skal gælde Pensionsordning for samtlige Forbunds Funktionærer.

Karl Sørensen: Naar Udvalget, hvis et saadant vælges, skal fremmøde med Forslag, maa dette forelægges paa en Generalforsamling.

Dirigenten: Der vil saa være at stemme om, hvorvidt vi skal beskæftige os videre med Pensionsordningen.

Det vedtoges enstemmigt.

Derefter vedtoges enstemmigt, at Forretningsudvalget tager Spørgsmaalet op og forelægger Forslag paa næste Repræsentantskabsmøde.

5. Valg af Kasserer, Næstformand og Sekretær.

a. Valg af Kasserer.

Formanden meddelte, at Hans Jacobsen jo er konstitueret som Kasserer, men det vil være rigtigst, at der nu foretages Valg.

Hans Jacobsen valgtes enstemmigt til Kasserer.

b. Valg af Næstformand.

Formanden meddelte, at Hans Jacobsen ikke kunde fortsætte som Næstformand, nu da han var valgt til Kasserer. Forretningsudvalget har behandlet Sagen og foreslaar, at man til Næstformand vælger og dermed ogsaa til Sekretær Formanden for Træindustriarbejderforbundet *V. S. Petersen.*

Lyngsie: Jeg synes ikke, det er rigtigt, at man knytter de to Ting, Næstformand og Sekretær, sammen. Vi bør foretage Valgene hver for sig. Maaske falder Valget dog paa samme Person.

Alb. C. Nielsen, Brolæggerforbundet, anbefalede at vælge til Sekretær og Næstformand Formanden for Tobaksarbejderforbundet *Chr. Jensen.*

Formanden: Det vil være uheldigt at vælge en Næstformand udenfor Kontoret. Stillingen er jo ikke lønnet, og et Repræsentantskabsmøde har udtalt sig for, at Næstformanden vælges blandt de paa Kontoret ansatte.

Den Praksis bør vi følge.

Vi bør nu foretage Afstemning over de to foreslaaede.

Lyngsie: Jeg kan ikke anerkende Nygaards Grunde. Næstformanden skal træde i Stedet for Formanden og kan godt være ulønnet.

Saaledes som forudsat, da De samvirkende Fagforbunds Love blev vedtaget, maa der være Adgang til at vælge en Mand udenfor Kontoret.

Der foretoges Afstemning over Lyngsies Forslag om, at Næstformanden kan vælges udenfor Kontoret.

Lyngsies Forslag forkastedes.

I til Afstemningen over Næstformand foreslog Robert Nielsen skriftlig Afstemning.

Den skriftlige Afstemning viste følgende Resultat:

Chr. Jensen 85 Stemmer.
V. S. Petersen 70 Stemmer.
6 Stemmesedler var blanke.
1 ugyldig.

Chr. Jensen var derefter valgt til Næstformand.

Han takkede for Valget og lovede fortsat at anvende sin fulde Energi til Gavn for Fagorganisationernes Medlemmer.

c. Valg af Sekretær.

N. J. Larsen anbefalede at vælge *Charles Kock.*

Lyngsie anbefalede paa Arbejdsmandsforbundets Vegne Formanden for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening *Niels Rasmussen.*

Carl Andersen, Dansk Stenindustriarbejderforbund, anbefalede ligeledes *Niels Rasmussen.*

Alfr. Christensen, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund, anbefalede at vælge *G. Schou.*

Chr. Nielsen, Dansk Tekstilarbejderforbund, anbefalede Sekretær *Johs. Christensen.*

G. Sigurdsson, Dansk Skibstømrerforbund, anbefalede at vælge Arbejdsmændenes Kandidat.

Resultatet af Afstemningen blev:

Charles Kock 24 Stemmer
Niels Rasmussen 95 »
G. Schou 21 »
Johs. Christensen 19 » , ialt 159 Stemmer.

Niels Rasmussen er derefter valgt til Sekretær.

Det vedtoges derefter at afbryde Forhandlingerne til næste Dag.

Mødet fortsat Tirsdag den 7. Maj 1929 Kl. 10.

Dirigent *Johs. Kjærbøl.*

Udenfor Dagsordenen meddelte *Formanden,* at der hos Forligsmanden var opnaaet Overenskomst for Landarbejderne.

6. Grænseforhold.

Formanden refererede en Skrivelse fra Dansk Gartnerforbund angaaende Grænsestridigheder med Dansk Kommunalarbejderforbund. Med Hensyn til hele Spørgsmaalet foreslog Formanden paa Forretningsudvalgets Vegne at nedsætte et Udvalg paa 15 Medlemmer, hvoraf Repræsentantskabet vælger de 4, Forretningsudvalget 3 og Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund hver 2 Medlemmer. Henstillede for ikke at vanskeliggøre kommende Forligsbestræbelser, at man undlod at komme ind paa Diskussion.

Laur. Hansen, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, kunde slutte sig til Formandens Henstilling, men stillede Forslag om, at de interesserede Organisationer blev repræsenteret i Udvalget.

Lyngsie sluttede sig til Formandens Henstilling, men maatte dog ogsaa ønske, at Udvalget bestod af neutrale Repræsentanter.

Formanden mente, at Forretningsudvalgets Forslag dækkede de fremsatte Ønsker med Hensyn til Udvalgets Arbejde og Sammensætning.

Laur. Hansen mente fortsat, at det var formaalstjenligt, at de interesserede Organisationer kunde tiltræde Udvalget.

Thorlund omtalte et Mellemværende med Dansk Kommunalarbejderforbund.

Formanden henstillede, at man ikke fortsatte Diskussionen i den Bane, som Thorlund havde aabnet.

Forretningsudvalgets Forslag blev sat under Afstemning og vedtoges.

Til Medlemmer af det foreslaaede Udvalg valgtes.

Jul. Schrøder,
Josef Andersson,
Alvilda Andersen,
A. Flodin og
Z. Friis.

Senere skal Forretningsudvalget vælge 4 Medlemmer og Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund hver 2 Medlemmer.

Dirigenten sluttede Mødet med Ønsket om fortsat Samarbejde og Styrke indenfor den danske Fagbevægelse.

Mødet hævet Kl. 11½.

Maj-Demonstrationen.

Der har i Lighed med de foregaaende Aar ogsaa i Aar været afholdt Maj-Demonstrationsmøder i saa godt som alle danske Provinsbyer og i en stor Del Stationsbyer, flere Steder forbundet med Procession.

Ogsaa i København holdtes Demonstrationsmøde, og alle Steder var Deltagelsen meget stor.

Ved alle Møder vedtoges en Resolution, hvori 8-Timersdagen krævedes fastsat ved Lov — ligesom der krævedes Afrustning og international Voldgift.

Resolutionen er saalydende:

Resolution ved Majfesten 1929.

Den danske Arbejderklasse samler sig atter i Dag om de Krav, for hvilke vi har virket siden 1889, nemlig Kravene om Folkefred og international Voldgift, forbedret Social- og Arbejdslovgivning med Indførelse af den lovfæstede 8-Timersdag.

Igennem 40 Aar har nu disse vigtige Krav været draget frem, og siden 1890 ved Demonstrationer paa den internationale Arbejderklasses aarlige Festdag 1. Majdagen.

Verdenskrigen, der for en Tid afbrød den planmæssige Fremrykning mod de fastsatte Maal, viste med al Tydelighed for hele Verden de Rædsler, der er forbunden med de væbnede Konflikter mellem Folkene. Uden Hensyn til Traktater og Vedtagelser fortsættes Rustningerne, og dersom ikke Arbejderklassen ved Indgriben sætter en Bom derfor, kan nye Krigsrædsler naar som helst igen faa Overtaget over al sund Fornuft og menneskelig Følelse.

Vi véd, at det særligt maa være Arbejderklassens Pligt at anvende alle til Raadighed staaende Midler i Agitationen for at hindre nye Myrderier.

Løfterne til Arbejderne efter Verdenskrigen om Arbejderbeskyttelse og Sikring af 8-Timersdagen søger Reaktionen nu paa alle Maader at hindre Opfyldelsen af, og de Fremskridt, der er gjort, skyldes ene og alene Arbejderklassens samlede og faste Optræden.

Vi staar overfor en Arbejdsgivermagt, der sammen med de reaktionære Partier ikke alene yder den mest stupide Modstand mod Arbejdernes berettigede Krav om forbedrede Levevilkaar, men som tillige — for at svække Arbejdernes Modstandskraft — vil forringe og ødelægge den gennem mange Aar mojsommeligt erhvervede sociale Lovgivning.

Vi ønsker derfor i Dag saa kraftigt som muligt at lade Arbejdsgiverne og de reaktionære Partier forstaa, at vore

Krav kan ikke tilsidesættes — de skal opfyldes.

Derfor samles vi i Dag for at tilsige hverandre en yderligere Styrkelse af vore Organisationer til Gennemførelse af Afrustning og international Voldgift, Genoprettelse og Forbedring af den sociale Lovgivning og 8-Timersdagens Lovfæstelse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere hos Petersen og Petersen.

Foranlediget ved Klage fra Bogbinderlauget over, at Bogbinderforbundet ikke overholdt et Forlig i Sag Nr. 1248 fra Den faste Voldgiftsret om, at Forbundet ikke vil lægge Firmaet Petersen & Petersen Hindring i Vejen for at faa den Arbejdskraft, som ønskes, afholdtes den 4. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvorunder det fra Arbejdsgiverne hævdedes, at Forbundet forsøgte at tvinge Firmaet til at give en ganske bestemt Timeløn ved at overtale sine Medlemmer til, hvis de ikke fik Tilbud om denne Løn, da at undlade Arbejdstiltrædelse.

Fra Forbundets Side fremhævedes, at der ikke er lagt Firmaet Hindringer i Vejen, og da der ikke kunde opnaas Enighed, indbragte Arbejdsgiverforeningen Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Bogbindere hos Fr. Christensen, Aalborg.

Bogbinderforbundet har konstateret, at kvindelige Bogbinderiarbejdere hos Firmaet Fr. Christensen, Aalborg, har udført Arbejde, som efter Overenskomsten maatte henhøre under Svendearbejdet.

Da det ikke paa anden Maade var lykkedes at bringe Sagen i Orden, afholdtes der den 15. Maj d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der opnaaedes Enighed, idet Arbejdsgiverne erkendte, at det paagældende Arbejde ikke findes opført i Overenskomstens § 8 blandt de Arbejder, som maa udføres af Kvinder, og at det som Følge heraf er Svendearbejde.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1255.
Kvindelønninger i Træindustrien.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Maj 1929 i Sag Nr. 1255: De samvirkende Fagforbund for Træindustriarbejderforbundet mod Dansk Arbejdsgiverforening for Træindustriens Fabrikantforeninger og A/S H. P. Springborgs Fabrikker i Aalborg.

I Anledning af, at A/S H. P. Springborgs Fabrikker i Aalborg aflønner 4 kvindelige Arbejdere, der er over 18 Aar gamle, og som d. 11. Januar 1929 er optagne som Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet, med en Timeløn, som ligger under den i Overenskomsten mellem Forbundet og Træindustriens Fabrikantforeninger fastsatte Minimaltimeløn for voksne (18-aarige) Arbejdere, har De samvirkende Fagforbund for det nævnte Forbund under denne Sag overfor Dansk Arbejdsgiverforening paa Fabrikantforeningernes og disses Medlem A/S H. P. Springborgs Fabrikker i Aalborgs Vegne nedlagt Paastand om, at denne Aflønning kendes overenskomststridig, og at Aktieselskabet tilpligtes at efterbetale til de paagældende kvindelige Arbejdere Forskellen mellem, hvad der siden deres fyldte 18. Aar er betalt dem, og hvad Betalingen efter dette Tidspunkt i Henhold til Minimallønsatsen vilde udgøre, subsidiært Efterbetaling i Henhold hertil fra d. 11. Januar 1929 at regne.

De Indklagede paastaar Frifindelse, idet de hævder, at Overenskomstens Minimallønsatser alene gælder voksne mandlige Arbejdere, medens der for de kvindelige Arbejderes Vedkommende ingen Minimalløn er fastsat, saaledes at her Timeløn frit kan aftales mellem Arbejdsgiveren og den enkelte Arbejder.

Den omhandlede Overenskomst betegner sig som omhandlende »Løn- og Arbejdsforhold i Træindustrien i Danmark«, og der er mellem Parterne Enighed om, at dens Lønsatser gælder saavel for Ikke-Medlemmer som for Medlemmer af Forbundet.

En faglig Voldgiftskendelse af 7. Juni 1917 paadømte en Klage fra Forbundet over, at Hillerød Savværk — der ligeledes er Medlem af Træindustriens Fabrikantforeninger — Tid efter anden

havde antaget voksne Kvinder til som Medhjælpere og Pladsarbejdere at udføre Arbejde, der tidligere havde været udført af mandlige Arbejdere, uden herfor at ville betale den overenskomstmæssige Minimalløn. I Kendelsen udtales det blandt andet, at Overenskomstens Betegnelse af Arbejderne efter sin Ordlyd dækker baade Mænd og Kvinder, men at det ligger nærmest at antage, at den ved at nævne Medhjælpere og Pladsarbejdere kun tager Sigte paa Mænd, blandt andet fordi man vel oprindelig kun har tænkt sig Mænd beskæftiget ved saadant Arbejde. Kendelsen fastslaar derefter, at i det Omfang, hvori der med Hensyn til Kvinders Antagelse og Aflønning paa Hillerød Savværk forelaa en Praksis ved Kravets Fremsættelse, findes denne Praksis herefter at maatte have hævdvunden Gyldighed for Resten af Overenskomstperioden, men at senere antagne Kvinder paa Pladser, hvor Mænd tidligere var i Arbejde, samt Kvinder, der senere antages, saaledes at Antallet af kvindelige Arbejdere paa Savværket derved vokser, maa aflønnes med Overenskomstens Minimallønsats.

Retten maa statuere, at da den foreliggende Overenskomst efter sin Ordlyd omfatter saavel Kvinder som Mænd, maa denne Ordlyd følges, medmindre ganske afgørende Grunde fører til det modsatte. Saadanne afgørende Grunde findes nu ikke at være godtgjort, særlig heller ikke ved det af de Indklagede fremhævede Forhold, at Normallønnen for kvindelige Arbejdere i Fabriksfagene i Provinsen og Minimallønnen for kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien ligger betydelig lavere end den i den heromhandlede Overenskomst fastsatte Minimalløn. Det er oplyst, at det foreliggende Spørgsmaal kun har Betydning for et meget lille Antal Arbejdere, idet der i Træindustrien angives at være beskæftiget ca. 15 voksne Kvinder mod 3500—3600 voksne Mænd, og idet en stor Del af det lettere Arbejde i denne Industri kan udføres og bliver udført af Drenge og Piger under 18 Aar, for hvis Vedkommende der ingen Minimalløn er fastsat. Det er endvidere af Klagerne fremhævet, at paa en af de under Træindustriens Fabrikantforeninger hørende Virksomheder (Riegels i Viborg) er de dersteds beskæftigede voksne Kvinder alle Medlemmer af Forbundet og alle lønnede med den overenskomstmæssige Minimalløn eller en Løn, der ligger over denne. Endelig er det oplyst, at ved den Række Fornyelser af Overenskomsten, som har fundet Sted efter 1917, har man fra Arbejdsgiversiden rejst Spørgsmaal om Fastsættelse af en særlig, lavere Minimalløn for Kvinder, men ikke kunnet opnaa noget Resultat i saa Henseende. Naar dette sidste ses i Forbindelse med, at Voldgiftskendelsen af 1917 tilkendte en paa Hillerød Savværk herskende Praksis angaaende lavere Løn til Kvinder Gyldighed »for Resten af Overenskomstperioden«, maa Retten finde, at Følgen af, at ingen særlig Minimalløn for Kvinder senere er vedtaget, maa blive, at Kvinderne omfattes af Overenskomstens Bestemmelser i saa Henseende. Det kan endnu bemærkes, at der i den her foreliggende Sag ikke er Tale om en gennem mange Aar fortsat Beskæftigelse af Kvinder ved de paagældende Arbejder.

Aktieselskabet findes derefter at burde lønne de paagældende Kvinder efter Minimallønsatsen samt at efterbetale den paastaaede Løndifference, efter Omstændighederne dog kun fra Klagens Dato d. 2. April 1929.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Sagens Parter.

Kendelse:

De omhandlede voksne kvindelige Arbejdere hos A/S H. P. Springborgs Fabrikker i Aalborg bør fra d. 2. April 1929 at regne aflønnes efter den i Overenskomsten mellem Træindustriens Fabrikantforeninger og Træindustriarbejderforbundet fastsatte Minimaltimeløn.

Af Sagens Omkostninger, 300 Kr., udreder Klagerne og de Indklagede hver Halvdelen.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47 ❋ KØBENHAVN DEN 25. MAJ 1929 ❋ 25 AARGANG

Genopbygning og Forenkling af Sociallovgivningen.

Socialminister K.K.Steincke har overfor Offentligheden fremsat følgende:

Da Regeringen agter at søge gennemført en Genopbygning og Forenkling af Sociallovgivningen, er det naturligt, at man med Hensyn til Forberedelsen af dette Revisionsarbejde i første Række har haft Opmærksomheden henvendt paa den i 1925 nedsatte Socialkommission.

Denne Kommission nedsattes af daværende Socialminister Borgbjerg paa Foranledning af Administrationskommissionen og efter eenstemmig Indstilling fra de forskellige politiske Partier, og Tidspunktet til dengang at søge Sociallovgivningen kodificeret og forenklet maatte anses for særlig egnet, efter at forskellige større Lovarbejder paa dette Omraade da var tilendebragt, saaledes at Kommissionen i Ro kunde drøfte hele Sociallovgivningen.

Det var derfor ogsaa naturligt, at den nye tiltraadte Regering straks havde sin Opmærksomhed henvendt paa Socialkommissionen, idet man paa Forhaand mente at kunne gaa ud fra, at der allerede gennem denne var tilvejebragt et saa stort Materiale, at det maatte være muligt at afslutte Kommissionens Arbejde i Løbet af forholdsvis kort Tid.

Den Afbrydelse af Kommissionens Arbejde, som fandt Sted for godt et Par Aar siden som Følge af, at den daværende Regering ønskede hurtigt at gennemføre en Række Ændringer (»Nedskæringer«) af de enkelte sociale Love, indtraadte imidlertid paa et Tidspunkt, hvor Kommissionen ikke var kommen ud over de rent indledende Arbejder og forberedende Undersøgelser, saaledes at Kommissionen, hvis den nu skulde genoptage sin Virksomhed, nu først kunde begynde de egentlige Forhandlinger.

Hvis Regeringen skulde overlade Forberedelsen af det Reformarbejde, man ønsker gennemført, til denne Kommission, vilde dette derfor ogsaa — da en saa stor Kommission (21 Medlemmer) nødvendigvis maa arbejde forholdsvis tungt under de foreliggende Omstændigheder — betyde, at Regeringen næppe de første Aar vilde kunne naa at fremsætte Lovforslag, som vilde have nogen væsentlig Betydning for en Kodificering eller Forenkling af Sociallovgivningen.

Men et saadant Resultat maa man, navnlig i Betragtning af den Forringelse af Sociallovgivningen, som er sket ved de seneste Love, anse for uforsvarligt, og man har derfor besluttet at ophæve den omtalte store Socialkommission og følge en anden Fremgangsmaade, der formentlig vil vise sig mere praktisk, og som hurtigere vil føre til det ønskede Maal i Retning af Genopbygning og Forenkling af den samlede Sociallovgivning.

Man mener nemlig ved Hjælp af de foreliggende forskellige Haandbøger og delvis med Benyttelse af den i 1919—20 udarbejdede Betænkning »Fremtidens Forsørgelsesvæsen«, de af Socialkommissionen indhentede Oplysninger m. m., lettere og hurtigere at kunne lade de forberedende Undersøgelser og Udarbejdelse af Lovforslag foregaa i Socialministeriet under Samvirken med de under Ministeriet hørende forskellige sociale Institutioner.

Da man imidlertid anser det for formaalstjenligt, at Ministeriet til dette Arbejde ogsaa faar Bistand af Sagkyndige, der ikke er knyttet til Ministeriet eller

Institutionerne, har man anmodet Borgmester i København Viggo Christensen, Folketingets Formand H. P. Hansen, Landsoverskatteraadets Næstformand H. C. Henningsen, Fabrikant Hans Holten, Formanden for de samvirkende Sogneraadsforeninger Gerud Jensen, Væth, Hovedkasserer A. Johansen og Amtmand Topsøe om at indtræde i et Udvalg, med hvilket Ministeriet da paa Arbejdets forskellige Stadier vil kunne raadføre sig særlig med Hensyn til Samarbejden af Lovene, Forenkling af Administration og Refusionsregler m. m., ligesom man naturligvis — efter Arbejdets Tarv — lejlighedsvis vil raadføre sig med andre Sagkyndige.

Det nævnte Udvalgs Møder vil blive indvarslet og ledet af Socialministeriet.

Prisniveauet.

April 1929.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Januar 1929, og Resultatet blev offentliggjort i »Arbejderen« Nr. 33, 25. Aarg. Beregningerne er nu ført op til April 1929 og er foretaget paa ganske tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger. Angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5, 1928.

Resultatet af den nu foretagne Beregning fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914	Apr. 1928	Juli 1928	Okt. 1928	Jan. 1929	Apr. 1929
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer ..	835	1266	1280	1222	1230	1249
Klæder, Fodtøj, Vask ..	225	446	446	446	445	441
Bolig	248	478	478	478	478	485
Brændsel og Belysning .	81	154	150	148	150	154
Skatter, Kontingntr. o. l.	203	489	473	459	459	456
And. Udgifter	408	695	685	685	694	694
Ialt...	2000	3528	3512	3438	3456	3479

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Apr. 1928	Juli 1928	Okt. 1928	Jan. 1929	Apr. 1929
Fødevarer ..	100	152	153	146	147	150
Klæder, Fodtøj, Vask ..	100	198	198	198	198	196
Bolig	100	193	193	193	193	196
Brændsel og Belysning .	100	190	185	183	185	190
Skatter, Kontingntr. o. l.	100	241	233	226	226	225
And. Udgifter	100	170	168	168	170	170
Ialt...	100	176	176	172	173	174

Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder, dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelser pr. April, Juli og Oktober 1928 samt Januar og April 1929. Endvidere er meddelt Tal for den procentvise Stigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Den samlede Udgiftsstigning siden 1914 for hele Budgettet udgør herefter 74 pCt., og Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet) er saaledes pr. April 1929 174.

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Januar skal anføres, at Udgiften til Fødevarer er steget med 19 Kr., idet der har været Prisstigning for Flæsk, Fisk, Kartofler og Æg. Udgiften til Brændsel og Belysning er steget med 4 Kr., idet Stigningen i Kul- og Kokspriserne ikke har kunnet opvejes af Nedgangen i Gas- og Elektricitetspriserne. Udgifterne til Beklædning samt Skatter og Kontingenter er gaaet en Ubetydelighed ned, medens Udgiften til Bolig er steget med 7 Kr. Stigningen i Boligafgiften er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra Huslejestatistikken pr. November 1928 for Hovedstaden, Provinsbyerne og godt 100 Landkommuner, hvilken Undersøgelse udviste en gennemsnitlig Stigning af Huslejen fra November 1927 paa ca. 1½ pCt. Endelig har Posten »Andre Udgifter« været uforandret fra Januar til April.

Landarbejdernes Overenskomstforhold.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 32, 25. Aargang, opsagde vort Forretningsudvalg Landarbejderforbundets Overenskomster, hvad Land- og Sukkerroearbejdet angaar, til Ophør 1. Maj d. A.

Den 20. April blev Overenskomstforholdene drøftede paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det dog ikke lykkedes at komme til en Forstaaelse om Overenskomstens Forlængelse, og Forligsinstitutionen indkaldte derfor Repræsentanter for Hovedorganisationerne og de direkte interesserede Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer til et Møde den 29. April. Da der paa dette Møde fremstod Spørgsmaal om Regeringens Stilling til en eventuel Hjælp til Sukkerroedyrkerne, og da disse i Forbindelse med Landarbejderforbundet agtede at afæske Regeringen en Udtalelse om Sagen, blev Forligsforhandlingerne udsat til Torsdag den 2. Maj.

Ved dette Møde lykkedes det at komme til Enighed om følgende almindelige Bestemmelser:

1) Arbejdsgiverne holder Arbejderne ulykkesforsikrede i Overensstemmelse med den til enhver Tid gældende Lovgivning, dog saaledes, at der betales Arbejderne Dagpenge ogsaa for de første 13 Uger efter et Ulykkestilfælde. Udgiften til denne sidste Forsikring deles saaledes, at Arbejdsgiveren betaler mindst Halvdelen af Præmien, Arbejderen Resten.
2) Til Bestemmelsen i § 10 føjes: »Om saadant Overarbejde skal Arbejderne saa vidt muligt have Besked senest inden Middag den paagældende Dag«.
3) § 13 affattes saaledes: Kreaturpassere og Staldkarle samt Malkekoner har Ret til uden Løn at have et Søn- eller Helligdagsfridøgn i hver Maaned. Arbejdsgiveren skal selv sørge for Afløsningsmandskab, kan han ikke dette, skal Arbejderen være ham behjælpelig hermed, og Fridagen er betinget af, at Afløsningsmandskab skaffes.
4) Til § 20, sidste Linie, føjes: »Uden Hensyn til, om de malker mindre end 18 Køer eller mindre end 2 Gange daglig«.
5) Til § 24 føjes som nyt Stykke: »For saa vidt Malkearbejdet skal paabegyndes før Kl. 4 om Morgenen, skal Malkerne betales med et Tillæg efter Aftale«.
6) Til § 24 føjes som nyt Stykke: »Ved Malkning af Køer i Fold betales ligeledes et Tillæg efter Aftale, dersom Køerne ikke forinden Malkningen er drevet sammen«.
7) Til § 41, Stk. 17, føjes en ny Pris: »Naar Kaalrabi og Turnips sammenkastes i Bunker, betales herfor samme Overpris som for Sammenkastningen i Bunker af Foderroer«.
8) Efter Overenskomstens Afslutning optages der Forhandlinger om Akkordpriser for Lugning, eventuelt tillige for Optagning af Gulerødder. For saa vidt Enighed opnaas, indføjes Priserne i Overenskomsten.
9) Parterne er enige om at bevare det samme procentvise Forhold, som nu findes mellem de overenskomstmæssige Lønninger og de i §§ 15 og 50 fastsatte Kostpenge.

Hvad Spørgsmaalet om Lønningerne angik lykkedes det ikke Parterne at komme til Enighed, hvorefter Forligsmanden stillede et Mæglingsforslag, som der skulde afgives Svar paa til 5. Maj Kl. 6 Eftm.

Mæglingsforslaget blev forelagt et af Landarbejderforbundet indkaldt ekstraordinært Delegeretmøde, men blev forkastet af denne Forsamling.

Saasnart dette var kommen til Forligsmandens Kundskab, indkaldte han til nyt Møde Mandag Aften den 6. Maj, og her lykkedes det Parterne at enes om at forlænge Overenskomsten med forskellige Forbedringer til Landarbejdernes Fordel, idet man opnaaede følgende:

De mellem Landarbejderforbundet i Danmark paa den ene Side og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark, Arbejdsgiverforeningerne for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og paa Langeland samt Roedyrkerforeningerne paa den anden Side bestaaende Overenskomster forlænges paa et Aar fra deres Udløbstid med de Ændringer,

hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt iøvrigt med følgende Ændringer:

ad § 20: Daglønnen for faste mandlige Arbejdere fastsættes til:

i Tiden fra 1. Marts til 30. November ..... 4 Kr. 85 Øre
fra 1. December til 28. Februar ..... 4 » 35 »

ad § 22: Daglønnen for Kvinder fastsættes til:

i Tiden fra 1. Marts til 30. November ..... 3 Kr. 40 Øre
fra 1. December til 28. Februar ..... 2 » 90 »

ad § 38: Minimallønnen for Daglejerkarle fastsættes til:

i December, Januar og Februar pr. Dag ..... 2 Kr. 20 Øre
i Resten af Aaret pr. Dag 2 » 60 »
i Høsten og ved Tærskning før 15. November pr. Dag ..... 3 » 35 »

ad Afsnit 4. Akkordarbejde:

For Arbejde ved Sukkerroer fastsættes Forskuds- og Mindsteprisen til 77 Kr. pr. Td. Land.

Tillægget for Opgravning af ikke løspløjede Roer nedsættes med 1 Kr.

De i Punkterne 14, 15, 17, 19, 21 og 22 samt 23 fastsatte Priser forhøjes med 2 pCt.

Daglønnen for Kreaturpasserne paa Langeland, jfr. § 61, forhøjes med 15 Øre.

Internationale Meddelelser.

Den internationale Fagbevægelse.

Under Titlen »Statistik over Fagbevægelsen pr. 1. Januar 1929« offentliggør Den internationale faglige Central i sit Maanedsskrift »Die Internationale Gewerkschaftsbewegung« (April 1929) en udførlig Statistik, der giver et Overblik over de forskellige Retninger indenfor den internationale Fagbevægelse. Af denne Oversigt gengiver vi følgende Oplysninger.

Statistiken over den internationale Fagbevægelse pr. 1. Januar 1925 omfattede 46 Lande med 36.062.711 Fagforeningsmedlemmer. Den 1. Januar 1928 var de tilsvarende Tal henholdsvis 62 og 46.187.060. Heraf fremgaar, at Statistiken er blevet betydeligt udvidet, thi den medtager 16 nye Lande (væsentlig latinsk-amerikanske Lande).

Fagforeningsmedlemmerne er fordelt i forskellige Retninger: Retning I. F. C. (d. v. s. de socialdemokratisk orienterede Fagforeninger, uanset om de tilhører I. F. C. eller ej), kommunistiske Fagorganisationer, konfessionelle Fagforeninger, syndikalistiske Fagforeninger. De Organisationer, som ikke tilhører nogen af disse fire Hovedgrupper, eller hvis Retnings talmæssige Styrke ikke kan slaas fast af forskellige Grunde, bliver angivet i Rubrikken: »Forskellige Organisationer«.

Retningen I. F. C. omfattede paa disse to Datoer henholdsvis 17.702.431 Medlemmer i 30 Lande (heraf var 13.133.004 Medlemmer i 23 Lande direkte tilsluttet I. F. C.) og 19.377.448 Medlemmer i 47 Lande (heraf var 13.144.225 Medlemmer i 26 Lande direkte tilsluttet I. F. C.). Den kommunistiske Retning talte den 1. Januar 1925 7.333.845 Tilhængere i 12 Lande, den 1. Januar 1928 13.670.462 i 17 Lande. De konfessionelle Organisationer omfattede paa samme Tid 2.112.109 i 15 henholdsvis 2.149.069 i 15 Lande. For den syndikalistiske Retning var Tallene 471.439 og 12 resp. 285.500 og 12. De øvrige Organisationer omfattede 8.442.887 i 32 resp. 10.704.581 i 36 Lande.

Den 1. Januar 1925 og 1928 var det procentuale Styrkeforhold mellem de forskellige Retninger indenfor den internationale Fagbevægelse som følger:

Retning I. F. C. 49,1 og 42; Kommunister 20,3 og 29,6; den konfessionelle Retning 5,9 og 4,6; Syndikalister 1,3 og 0,6; de øvrige Organisationer 23,4 og 23,2.

Kommunisternes procentuale Tilvækst er dog kun tilsyneladende og skyldes Medlemstilvæksten i selve Rusland samt den Omstændighed, at Moskva regner Kina med 2.800.000 Medlemmer til sit Omraade.

Angaaende de nærmere Enkeltheder henviser vi til førnævnte Maanedsskrift.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1258.

Kranførernes Arbejde 1. Maj efter Kl. 12.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Maj 1929 i Sag Nr. 1258:

Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og dette atter paa Smedenes og Maskinarbejdernes Fagforening Afdeling 11's Vegne.

Den 30. April indeholdt Bladet »Social-Demokraten« en saalydende Bekendtgørelse, underskrevet af Formanden for Smedenes og Maskinarbejdernes Fagforening Afdeling 11:

»I Henhold til Generalforsamlingsbeslutning er 1. Maj Fridag, dog for de Virksomheder, hvor Nødvendigheden for Overholdelse af Aftaler eller Driftens Standsning gør det paakrævet, kan der i enkelte Tilfælde gives Dispensation til Kl. 12 Middag ved Henvendelse til Formanden.«

Afdeling 11 omfatter Reparatører paa industrielle Virksomheder samt de i Københavns Havn beskæftigede Kranførere, hvilke sidste kun udgør et Mindretal af Foreningens Medlemmer. Den 1. Maj 1928 blev der i Havnen præsteret Arbejde indtil Kl. 12 Middag. To Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, nemlig A/S Kobenhavns Kul- og Koks-Kompagni og A/S Christiansholms Fabrikker, havde Losningsarbejde under Udførelse, som ønskedes fortsat, og bestred Kranførernes Berettigelse til at standse Arbejdet Kl. 12 Middag, men Kranførerne vægrede sig ved at fortsætte Arbejdet efter nævnte Klokkeslet. Da der samtidig forelaa en tilsvarende Vægring fra Medlemmer af Havnearbejdernes Fællesforbund med Hensyn til Losning af Skibe efter Kl. 12 i Københavns Frihavn, indbragte Arbejdsgiverforeningen Spørgsmaalet om sidstnævnte Vægring for nærværende Ret, der ved Kendelse af 24. Oktbr. 1928 i Sag Nr. 1198 statuerede, at Overenskomsten mellem Københavns Frihavn og Havnearbejdernes Fællesforbund, der blandt andet specielt fastsætter Tillæg til Timelønnen for Arbejde efter Kl. 12 paa 1. Maj-Dagen, hjemler Pligt for Havnearbejderne til at udføre Overarbejde ogsaa i Tiden efter Kl. 12 paa nævnte Dag, og at saadan Pligt i alt Fald maa være til Stede med Hensyn til Arbejde, der efter Frihavns-Selskabets Skøn maa kaldes presserende. Da Smedenes og Maskinarbejdernes Fagforening Afdeling 11 ikke, som Arbejdsgiverforeningen havde forventet, erkender, at denne Afgørelse er forbindende ogsaa for nævnte Afdeling, har Arbejdsgiverforeningen for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn under nærværende Sag overfor De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og dette atter paa Smedenes og Maskinarbejdernes Fagforening Afdeling 11's Vegne nedlagt Paastand om, at Vægringen ved at fortsætte Kranarbejdet ved de fornævnte to Firmaers Losningsarbejde efter Kl. 12 d. 1. Maj 1928 erklæres for en ulovlig Arbejdsstandsning, og at de Indklagede derfor idømmes Bod.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Til Støtte for Paastanden gør Klagerne i første Linje gældende, *at* Overenskomsten mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og Smedenes og Maskinarbejdernes Fagforening Afdeling 11 angaaende Løn- og Arbejdsforhold for Kranførere og Reparatører i § 1, 1. Stk. udtaler, at ved Dagarbejde uden Skift er Arbejdstiden fra Kl. 7 Morgen til Kl. 4½ Eftm. i Lighed med Arbejdstiden for Havnearbejdere beskæftigede ved Kullosning, og *at* dette betyder, at Arbejdstiden for Kranførere i det hele skal falde sammen med Havnearbejdernes, saaledes at den for disse sidste ved Kendelsen af 24. Oktbr. 1928 statuerede Pligt til at arbejde efter Kl. 12 paa 1. Maj-Dagen ogsaa maa være gældende for Kranførere, hvis Tilstedeværelse i Almindelighed er en nødvendig Betingelse for Havnearbejdernes Virksomhed ved Kullosning.

Retten maa imidlertid finde det overvejende betænkeligt at tillægge den citerede Bestemmelse i Overenskomstens § 1, 1. Stk. en saa vidtgaaende Betydning. Den omfatter efter Ordlyden kun de daglige normale Arbejdstid, og Bestemmelserne i de to Overenskomster er iøvrigt paa væsentlige Punkter forskellige. Blandt andet omtaler Overenskomsten med Afdeling 11 ikke noget Tillæg for Arbejde efter Kl. 12 paa den oftnævnte Dag, hvorved yderligere bemærkes, at Kranførere er maanedslønnede. Det kan herefter ikke statueres, at Kendelsen af 24. Oktbr. 1928 er afgørende for den her foreliggende Sag,

og da endvidere Overenskomsten med Afdeling 11 ikke selv berører Spørgsmaalet om Arbejde paa 1. Maj-Dagen, foreligger der ikke nogen overenskomstmæssig fastsat Pligt for Kranførerne i den omhandlede Henseende.

Klagerne gør imidlertid videre gældende, at selv under denne Forudsætning har den omhandlede Vægring været ulovlig, da den er støttet paa en Generalforsamlingsbeslutning, der gaar langt videre end, hvad der er Kutyme for. I saa Henseende henviser Klagerne blandt andet til, at i 1924 og 1925 blev der af Kranførerne forlangt og udført presserende Lossearbejde efter Kl. 12 paa Majdagen for A/S Christiansholms Fabrikker.

De Indklagede anfører heroverfor, at Indholdet af Meddelelsen i »Social-Demokraten«, der er rettet til Afdelingens Medlemmer og ikke til de respektive Arbejdsgivere, ganske stemmer med, hvad der i en meget lang Aarrække er bleven vedtaget og praktiseret indenfor Afdelingen. For Flertallet af dennes Medlemmer er Forholdet det, at der uden Indsigelse fra deres Arbejdsgivere holdes fri hele den 1. Maj. For Havnens Vedkommende er Bestemmelsen i 1928 som i tidligere Aar praktiseret saaledes, at der arbejdes indtil Kl. 12. Afdelingens Formand har under Sagens Procedure yderligere udtalt, at naar det i særlige Tilfælde med Hensyn til Arbejde i Havnen forud oplyses for Afdelingen, åt der er virkelig presserende Grunde for at fortsætte Arbejdet efter Kl. 12, er det fra Afdelingens Side blevet og vil det fremtidig blive godkendt, at dette sker. Saadan Godkendelse blev netop ogsaa søgt og meddelt ved de fornævnte Tilfælde i 1924 og 1925.

Efter det oplyste er der i de øvrige Overenskomstforhold, hvori Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund er Part, udtalt, at d. 1. Maj er Fridag, naar Arbejderne ønsker det. Herefter, og idet der, som foran anført, ikke findes nogen overenskomstmæssig Hjemmel for det modsatte i det heromhandlede Forhold, og idet de Indklagedes Forklaring om, at man i 1928 ikke har tilsigtet en Afvigelse fra, hvad der i en Aarrække har været Kutyme, nemlig at Kranførere arbejdede til Kl. 12, findes der ikke Føje til at statuere, at selve Meddelelsen i »Social-Demokraten«, der var rettet til samtlige Afdelingens Medlemmer, skulde kunne betegnes som ulovlig i Forhold til Klagerne. Forholdet maa antages at være dette, at der er en mangeaarig Kutyme for, at Kranførernes Arbejde d. 1. Maj ophører Kl. 12, dog at Arbejdet kan kræves fortsat udover dette Klokkeslet, naar dette rettidig forlanges under Godtgørelse af, at virkelig presserende Forhold kræver det. Denne Kutyme maa i Overensstemmelse med, hvad der tidligere er statueret af Retten paa dette Omraade, betragtes som normgivende i Forholdet. Hvad særlig angaar de heromhandlede to Lossearbejder, bemærkes, at det ikke er oplyst, paa hvilket Tidspunkt Krav om Arbejdets Fortsættelse udover Kl. 12 er rettet til Afdelingen, ligesom det ej heller er godtgjort, at der her forelaa Tilfælde, hvor Arbejdet var saa presserende, at Krav om Fortsættelse efter Kl. 12 med Føje kunde stilles. Iøvrigt maa det Spørgsmaal, om et foreliggende Tilfælde har været af presserende Art, i Tvivlstilfælde naturlig finde sin Afgørelse efter de for Behandling af faglig Strid gældende Regler.

De Indklagede vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., findes at burde paalægges Klagerne, blandt andet under Hensyn til, at Spørgsmaalet fra deres Side kunde være rejst i Forbindelse med Klagen over Havnearbejdernes Vægring.

Kendelse:

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og dette atter paa Smedenes og Maskinarbejdernes Fagforening Afdeling 11's Vegne, frifindes for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, i denne Sag.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., udredes af Klagerne.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 ❋ KØBENHAVN DEN 1. JUNI 1929 ❋ 25 AARGANG

Kongresser.

Dansk Rebslageriarbejderforbunds 20. Kongres.

Dansk Rebslageriarbejder Forbund afholdt 1. og 2. Pinsedag sin 14. Kongres i »Folkets Hus« i Slagelse. Formanden, *Charles Andersen*, Horsens, bød velkommen og rettede en særlig Velkomst til Forbundets tidligere Formand, Redaktør *J. Sørensen*, Brønderslev.

Efter at en til Kongressen forfattet Hymne var afsunget, konstituerede Kongressen sig med *Niels Hansen*, Stenstrup, og *J. Møller Nielsen*, Viby, som Dirigenter.

Beretning og Regnskab.

Efter at Mandaterne var godkendt, aflagde Formanden en meget fyldig Beretning om Virksomheden i de forløbne fire Aar siden sidste Kongres. Han omtalte herunder udførligt de sidst førte Forhandlinger med Arbejdsgiverne og de afsluttede Overenskomst.

Beretningen efterfulgtes af en længere Diskussion, der væsentlig drejede sag om Akkordaflønningens Fordele og Mangler, og sluttede med Godkendelse af Beretningen.

Hovedkasserer *Niels Hansen*, Stenstrup, forelagde Forbundets Regnskaber, som godkendtes.

Indkomne Forslag.

Man tog derefter fat paa Behandlinlingen af en lang Række indkomne Forslag fra Afdelingerne, de fleste forkastedes dog. Dette blev saaledes Tilfældet med et Forslag om Sammenlægning af Posterne som Hovedkasserer og Formand, ligesom ogsaa Forslag om Nedsættelse af Hovedbestyrelsesmedlemmernes Antal og om Ændring i Lønudvalgets Sammensætning forkastedes.

Man vedtog at ændre Formerne for Urafstemning, samt at søge Drengearbejdet begrænset og Pristalsreguleringen ophævet. Det overlodes til Hovedbestyrelsen at undersøge Mulighederne for en Nedsættelse af Kontingentet og eventuelt foretage en saadan. Paa Forslag af Viby Afdeling vedtoges det, at Strejkeunderstøttelse udbetales ogsaa for de første 8 Dage af en Konflikt.

Samlingsbestræbelserne.

Kongressen vedtog derefter følgende Resolution:

»Dansk Rebslageriarbejder Forbunds 14. Kongres i Slagelse opfordrer Hovedbestyrelsen til i den kommende Periode at gøre et energisk Arbejde for at faa samlet samtlige Rebslageriarbejdere i Dansk Rebslageriarbejder-Forbund. Idet man af Erfaring véd, at det er betydelig lettere at skabe bedre Kaar for det enkelte Fags Medlemmer, naar samtlige Fagets Udøvere staar samlede i én Organisation, bør Hovedbestyrelsen for at opnaa den forannævnte Samling snarest henvende sig til det af De samvirkende Fagforbund nedsatte Grænseudvalg for at kræve, at saavel Dansk Arbejdsmands-Forbund som Kvindeligt Arbejderforbund afgiver til Dansk Rebslageriarbejder-Forbund de af deres Medlemmer, som beskæftiges ved Rebslageriarbejde.«

Valg af Ledelsen.

Derpaa foretoges Valg af Forbundets Hovedledelse. Til Formand genvalgtes med Akklamation Chr. Andersen, Horsens. Ligeledes genvalgtes Søgaard, Randers, til Næstformand og Niels Hansen, Stenstrup, til Hovedkasserer. Til Hovedbestyrelsen genvalgtes Christof-

fersen, Esbjerg, og Ch. Nielsen, Viby, samt nyvalgtes Fru E. Christensen, Randers, og Empacker, København.

Martin Hansen, Odense, og Andreas Hansen, Esbjerg, valgtes til Revisorer.

Til Lønudvalget genvalgtes Formanden, Ch. Nielsen, Viby, og Søgaard, Randers.

Efter at en Hilsen til Ministeriet Stauning var vedtaget med Akklamation, sluttedes Kongressen med Leveraab for Dansk Rebslageriarbejder-Forbund.

Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Umiddelbart efter holdtes Delegeretmøde i Forbundets Arbejdsløshedskasse. Formanden aflagde her en udførlig Beretning om Virksomheden. Herunder understregede han, at Kassen til Trods for den megen Arbejdsløshed hidtil har kunnet klare sine Forpligtelser uden at optage Laan. Den økonomiske Stilling er da ogsaa en saadan, at man fortsat kan undgaa Kontingentforhøjelse.

Hovedkassereren oplæste det reviderede Regnskab, som godkendtes sammen med Beretningen.

Derpaa valgtes Forbundets Ledelse til Bestyrelse for Kassen, hvorefter Delegeretmødet afsluttedes.

Arbejdsløsheden i April 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af April Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt April Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af April var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 13,7 pCt. mod 23,3 pCt. ved Udgangen af Marts. Efter den forholdsvis meget store Arbejdsløshed i de to foregaaende Maaneder som Følge af den haarde Vinter, faldt Arbejdsløsheden i

	Antal Arbejdere Febr. 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		*) Apr. 1929	*) Mar. 1929	Feb. 1929	Jan 1929	Apr. 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygnings-Industri	11773	11,4	27,7	38,3	36,2	10,8
Anden Industri m. v.	68978	13,8	17,6	18,3	18,3	16,7
Handel	5677	9,2	9,7	9,2	9,3	10,7
Arbejdsmd.	31151	9,1	13,6	20,2	17,1	12,7
Ialt	117579	12,1	17,2	20,3	19,3	14,8
Provinsen:						
Bygnings-Industri	20349	16,0	40,3	63,1	61,1	16,3
Anden Industri m. v.	59713	13,7	20,4	23,0	21,8	17,1
Handel	6826	11,0	11,6	11,9	11,0	13,4
Arbejdsmd.	67450	16,2	32,5	44,2	39,8	20,4
Ialt	154338	14,9	27,9	37,1	34,4	18,3
Hele Landet	271917	13,7	23,3	29,8	27,9	16,8

*) Foreløbige Tal.

April Maaned saaledes meget betydeligt, og ved Udgangen af Maaneden var den noget mindre end ved Udgangen af samme Maaned i Fjor, medens den ved Udgangen af de to foregaaende Maaneder var større end Aaret forud. Sammenlignet med April 1928 var der særlig Nedgang i Arbejdsløsheden for Grupperne »Anden Industri m. v.« og Arbejdsmænd.

Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden ved Udgangen af April i Aar ca. dobbelt saa stor.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt neden-

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	23,3
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,7
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	
Juli	5,4	8.3	16,8	17,2	13,6	
August	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	
September	5.8	10,6	16,3	16,0	12,2	
Oktober	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November	9,3	20,5	22.4	21,8	17,7	
December	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

for; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte rividerede Tal.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomstforhold.

Kvindeligt Arbejderforbund har faaet Overenskomsten med *Rejermanns Papfabrik* forlænget i 2 Aar med følgende Ændringer:

Lønnen, der tidligere var 28 Kr. 86 Øre pr. Uge, er nu omregnet til Timeløn, der med et Tillæg af 3 pCt. + 1 Øre pr. Time nu er 63 Øre.

Forsaavidt Pristallet stiger eller falder over 8 Points, sker der en Regulering, beregnet efter Pristallet 177.

*

Forbundets Overenskomster med *Blumensaadts Fabrikker, Kragelunds Fabrikker og Firmaet Worning & Petersen* er med nogle enkelte Ændringer forlængede paa 2 Aar til 1. Maj 1931, uden at der i Overenskomstperioden finder nogen Pristalsregulering Sted. Forsaavidt Pristallet pr. August 1929 stiger eller falder over 6 Points fra Pristallet i Februar 1929, vil Overenskomsterne dog kunne opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør 1. Maj 1930.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1245.

Telefonfunktionærer hos Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. April 1929 i Sag Nr. 1245: Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Jysk Telefon-Aktieselskabs Vegne.

Ifølge Koncessionen for Jysk Telefon-Aktieselskab skal Telefon-Centraler med over 200 Abonnenter være lukkede Jule- og Nytaarsaften fra Kl. 7 Aften til Kl. 12 Nat; paa Centraler i en Del opregnede Købstæder kan Betjeningen dog tilkaldes mod særligt Gebyr.

I Medfør af denne sidste Bestemmelse indførte Selskabet i 1919 den Ordning, at de paagældende Købstadcentraler blev holdt aabne i det nævnte Tidsrum mod et Ekstragebyr af 1 Kr. pr. Opringning, hvilket Gebyr skulde tilfalde Betjeningspersonalet, en Ordning, som vedblev at bestaa i de følgende Aar. I 1927 paatænkte Selskabet at nedsætte Ekstragebyret til 50 Øre pr. Opringning, men opgav dog efter Personalets Ønsker at indføre denne Takstnedsættelse for Jule- og Nytaarstjenesten i 1927. Derimod besluttede Selskabet definitivt at lade Gebyrnedsættelsen træde i Kraft i 1928 og underrettede i November 1928 Personalet om, at denne Nedsættelse — med den deraf følgende Nedsættelse af de Beløb, som blev tillagt Personalet — nu vilde blive indført.

Foranlediget ved denne Meddelelse tilskrev Jysk Telefonistforening den 28. November 1928 Selskabet, at Foreningen ikke kunde indgaa paa nogen Forandring af de hidtidige Betalingsvilkaar gældende for Jule- og Nytaarstjenesten 1928. Hertil svarede Selskabet i Skrivelse af 10. December, at da den Ekstrabetaling, som Telefonistinderne, der havde Vagt Jule- og Nytaarsaften mellem Kl. 7 og 12, i nogle Aar havde oppebaaret, ikke var tillagt dem ifølge nogen Overenskomst eller Aftale, men alene var ydet ved Velvilje fra Selskabets Side, maatte det udelukkende tilfalde Selskabet at træffe Bestemmelse om Størrelsen — eventuelt om den fuldstændige Ophævelse — af den omhandlede ekstraordinære Ydelse.

Selskabet udstedte derefter den 20. Decbr. 1928 Bekendtgørelse om, at Købstadcentralerne vilde blive holdt aabne Jule- og Nytaarsaften, dog at der for Opringninger mellem Kl. 7 og 12 skulde betales et Ekstragebyr, som vilde tilfalde Betjeningspersonalet.

Under denne Sag har Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Jysk Telefon-Aktieselskabs Vegne med Paastand om, at Selskabet kendes uberettiget til at have foretaget Afdrag i Personalets Betaling for Jule- og Nytaarstjenesten, samt at Selskabet idømmes Bod for Overtrædelse af § 40 i den mellem Selskabet og Organisationen indgaaede Overenskomst, hvori det hedder:

»Stk. 1. Alle faglige Stridigheder og Spørgsmaal om gældende Reglementers Gennemførelse eller Forstaaelse af deres enkelte Bestemmelser behandles i Overensstemmelse med Overenskomsten om Forhandlingsregler og indankes i Overenskomstperioden i Mangel af Forlig for det i Forhandlingsreglerne omhandlede Voldgiftsnævn.

Stk. 2. For saa vidt der ved Selskabet hidtil har været truffet Aftaler om Ydelser og Rettigheder, som ikke omhandles af Reglementerne, eller om Pensionsbestemmelser for Personer, som efter Pensionsreglementet ikke er pensionsberettiget, kan Spørgsmaal om saadanne Ydelsers Rettigheders og Bestemmelsers Bevarelse, Ændring eller Bortfald behandles som nævnt i Stk. 1.«

Det indklagede Selskab paastaar Frifindelse.

Mellem Parterne er der Enighed om, at Personalet, der er maanedslønnet, efter Indholdet af den gældende Overenskomst er forpligtet til uden Ekstravederlag at gøre Tjeneste i fornødent Omfang Jule- og Nytaarsaften, og at det i 1919 indførte særlige Samtalegebyr havde til Formaal at begrænse Opringningernes Antal og derved skaffe Personalet mest mulig Frihed. Endvidere er det ubestridt, at Gebyret, for hvilket Koncessionen som nævnt afgiver Hjemmel i Forhold til Abonnenterne, er indført og dets Størrelse fastsat uden Forhandling med Personalet, ligesom ogsaa Provenuet blev overladt Personalet uden Forhandling med dette.

Det maa herefter antages, at Gebyret oprindelig har været tillagt det tjenstgørende Personale som et Gratiale, og at Personalet i hvert Fald fra først af ikke har haft noget retligt Krav paa at oppebære eller bevare denne Ekstraindtægt. Denne Ydelsens oprindelige Karakter af et Gratiale udelukker nu ganske vist ikke, at Ydelsen senere gennem Kutyme eller stiltiende Godkendelse fra Selskabets Side kan have antaget en egentlig lønningsmæssig Karakter, saaledes at Selskabet ikke længere ensidigt kan nedsætte eller ophæve Ydelsen. Denne Betragtning er imidlertid ikke tilstrækkelig til at begrunde de af Klagerne her under Sagen nedlagte Paastande.

Hvad der kan antages hjemlet gennem Kutyme eller stiltiende Godkendelse fra Selskabets Side, er nemlig i det højeste dette, at Provenuet af Samtalegebyrerne ikke skal tilfalde Selskabet, men Personalet.

Derimod afgiver den Omstændighed, at Gebyret i en Aarrække har været 1 Krone, ingen Hjemmel for, at Personalet ogsaa fremtidig skulde kunne gøre Krav paa et Vederlag af denne Størrelse, og Personalet har ikke kunnet gøre sig nogen berettiget Forventning herom. Ligesom det nemlig maa have staaet Personalet klart, at den i 1919 trufne Ordning ikke kunde afskære Selskabet fra uafhængigt af Personalet at nedsætte Samtalegebyrets Størrelse for Abonnenterne, saaledes har Selskabet ved den nævnte Ordning kun tilkendegivet, at det vilde afstaa den gennem Gebyrerne fremkomne *Fortjeneste* til Personalet, men ikke at det er indgaaet paa eller har villet indgaa paa en Ordning, der i Tilfælde af Gebyrets Nedsættelse vilde paadrage Selskabet en *Udgift*, til hvis Afholdelse Selskabet ikke var overenskomstmæssig forpligtet.

I Henhold til det anførte vil det hverken kunne statueres, at der ved den stedfundne Gebyrnedsættelse er sket noget uberettiget Fradrag i de Personalet tillagte Godtgørelser for Jule- og Nytaarstjenesten, eller at Selskabet har gjort sig skyldig i Brud paa Overenskomstens § 40 ved at undlade at forhandle med Personalet om Nedsættelsen af Gebyrets Størrelse.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Dansk Arbejdsgiverforening paa Jysk Telefon-Aktieselskabs Vegne bør for Tiltale af Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med Halvdelen af hver af Parterne.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 ❋ KØBENHAVN DEN 8. JUNI 1929 ❋ 25 AARGANG

Den internationale faglige Central.

Bestyrelsesmødet den 22. Maj 1929.

I det den 22. Maj i Prag afholdte Bestyrelsesmøde i Den internationale faglige Central deltog samtlige Medlemmer. En Del af Mødets Forhandlinger overværedes tillige af Sekretæren i Handels- og Kontormedhjælpernes internationale Sammenslutning, Smit.

Mødet behandlede først den af Generalsekretæren aflagte Virksomheds- og Regnskabsberetning, der blev enstemmig vedtaget. En Ansøgning fra den Internationale Union for Teaterpersonalet om Optagelse blev godkendt paa Betingelse af, at Internationalen ikke modsætter sig Optagelsen af Forbund, som tilhører de I. F. C. tilsluttede Landsorganisationer samt forpligter sig til at virke for, at dens tilsluttede Forbund indmelder sig i deres respektive Landsorganisationer. — Det blev besluttet at afholde en Konference i Luxemburg af Repræsentanter for de faglige Landsorganisationer i Frankrig, Belgien, Luxemburg og Tyskland for her at prøve Muligheden for den faglige Organisering af de store Masser fremmede Arbejdere, som arbejder og opholder sig i Luxemburg. — Et Forslag fra den faglige Landsorganisation i Holland om at henvise Spørgsmaalet om gifte Kvinders Erhvervsarbejde til Behandling i en særlig Kommission, blev afgjort paa den Maade, at Spørgsmaalet først skal behandles af den internationale faglige Kvindekomité, der skal søge at fremskaffe de fornødne Oplysninger om Stillingen i de forskellige Lande. — Bestyrelsen udtalte sig i Principet for Afholdelse af internationale Sammenkomster af yngre Fagforeningsfunktionærer. Det blev overladt til den internationale faglige Komité for Ungdoms- og Oplysningsspørgsmaal at udarbejde praktiske Forslag desangaaende. — Med Hensyn til Ansættelse af en Undersekretær blev det vedtaget at søge Repræsentantskabets Bemyndigelse til at foretage dette Valg blandt de af Landsorganisationerne foreslaaede Kandidater. — Det blev besluttet at henstille til Repræsentantskabet, at dette godkender det af en Komité af Sagkyndige udarbejdede Udkast til et økonomisk Program som en Rettesnor for den nærmeste Fremtid for de tilsluttede Landsorganisationers Arbejde paa det økonomiske Omraade.

(I. F. C.)

Repræsentantskabsmødet den 23., 24. og 25. Maj 1929 i Prag.

I det den 23., 24. og 25. Maj 1929 i Prag afholdte Repræsentantskabsmøde deltog Repræsentanter for de faglige Landsorganisationer i Belgien, Danmark, Tyskland, Estland, Frankrig, Storbritannien, Italien, Jugoslavien, Letland, Litauen, Luxemburg, Memelomraadet, Holland, Østrig, Palæstina, Polen, Sverige, Svejts, Spanien, Czekoslovakiet og Ungarn samt Repræsentanter for 24 internationale Fagsekretariater. Som Gæster var endvidere mødt Dr. Fr. Adler fra den politiske Internationale, A. Kimml fra Ungdoms-Internationale, Silaba fra Arbejder-Sports-Internationale og Shiva Rao fra den faglige Landsorganisation i Indien. Efter Formanden Citrines Aabningstale og de af Repræsentanter for den czekiske Landsorganisation og Byen Prag holdte Hilsningstaler behandlede Mødet den af Sassenbach aflagte Beretning

om Virksomheden og Aktionsprogrammet for 1929, som efter en kort Diskussion enstemmigt godkendtes. Det samme var Tilfældet med den af Sassenbach aflagte Regnskabsberetning, hvoraf fremgik, at I. F. C.s finansielle Stilling nu er fuldt ud tilfredsstillende. Endvidere godkendtes Budgettet for 1929. Den af Bestyrelsen foreslaaede regelmæssige Understøttelse af enkelte Landscentraler, som har særlige Vanskeligheder at kæmpe med, blev vedtaget uden Diskussion. Valget af en Undersekretær blev ordnet paa den Maade, at det blev paalagt Bestyrelsen at opfordre de tilsluttede Landsorganisationer til at indsende Forslag, som skal være Sekretariatet i Hænde senest den 1. September 1929. Endvidere blev Bestyrelsen bemyndiget til, paa Grundlag af de indkomne Forslag at foretage Valg af en Undersekretær, hvis Genvalg i Henhold til Lovene skal finde Sted ved den næstfølgende Kongres. Paa Grundlag af en af Citrine og Sassenbach fremlagt Beretning om Resultatet af deres Studierejse til Italien drøftede Repræsentantskabsmødet meget indgaaende den Situation, som gennem den italienske Fascismes Undertrykkelsesforanstaltninger er opstaaet for Fagbevægelsen. Hertil vedtoges følgende af Schorsch, Østrig, forelagt og af Dr. Maier (Postfunktionær-Internationalen) motiveret Resolution:

»Den internationale faglige Centrals Repræsentantskab har taget Formandens og Sekretærens Beretning om deres Undersøgelsesrejse i Italien til Efterretning og udtaler sin Tak for de af disse Kammerater udfoldede Bestræbelser. Ligesom de tidligere Beretninger om Italien viser ogsaa den foreliggende Beretning, *at en legal ordnet faglig Virksomhed,* som i vor Tid burde være en Selvfølge i alle civiliserede Lande, *er fuldstændig udelukket* under det fascistiske System.

Repræsentantskabet udtaler sin dybeste Sympati med Ofrene for den fascistiske Terror og foreslaar, at der paa Dagsordenen for I. F. C.s Kongres 1930 ogsaa sættes følgende Punkt: »De faglige Problemer i Lande uden Demokrati«.«

Dagsordenspunktet: Forberedelsesarbejdet til den internationale Arbejdskonference 1929, hvortil der forelaa en meget udførlig Beretning fra Sekretariatet, blev indledet af C. Mertens, der bl. a. særlig pegede paa Nødvendigheden af at underordne de specielle Faginteresser under Arbejderklassens Fællesinteresser. Forhandlingernes vigtigste Punkt var Leiparts Foredrag om Fagbevægelsens Opgaver og Virksomhed paa det økonomiske Omraade. Efter en levende og interessant Debat, der især gav Anledning til en grundig Behandling af Rationaliseringsspørgsmaalet og Arbejderklassens aandelige og materielle Lod under de nuværende Produktionsmetoder, besluttede Repræsentantskabet at godkende det af en Kommission af Sagkyndige udarbejdede og af Leipart som Indleder forelagte Udkast som Rettesnor for Fagforeningernes Arbejde i den nærmeste Fremtid. Det blev paalagt Bestyrelsen paany at indhente de tilsluttede Landsorganisationers Udtalelse angaaende disse Retningslinier. Herefter skal Udkastet sammen med de eventuelle Ændringsforslag endnu engang prøves af de Sagkyndige og paa den næste internationale Fagforeningskongres godkendes som I. F. C.s økonomiske Program.

R. Tayerle talte om Feriespørgsmaalet, og han havde sammenfattet Arbejdernes Fordringer paa dette Omraade i en udførlig Resolution, som blev enstemmig vedtaget. I det Øjemed at tilvejebringe en Oversigt over, i hvilken Udstrækning der er indført Arbejderferier i de forskellige Lande, har I. F. C.s Sekretariat gennemført en omfattende Undersøgelse, hvis Resultater forelaa i Form af en udførlig Beretning. Den angaaende Sommerferiespørgsmaalet vedtagne Resolution er saalydende:

Resolution vedrørende Indførelse af betalt Sommerferie for Arbejdere, Privatfunktionærer og Medhjælpere, vedtaget paa I. F. C.s Repræsentantskabsmøde i Prag.

»Det den 23.—25. Maj afholdte Repræsentantskabsmøde i Den internationale faglige Central har beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Sommerferie for Arbejdere og Medhjælpere og taget den af Sekretariatet udarbejdede Beretning

over dette Spørgsmaal samt den paa Mødet givne Redegørelse til Efterretning. Repræsentantskabet fastslaar med Tilfredshed, at Kravet om Indførelse af en aarlig Hvilepavse med fuld Løn propaganderes i stedse videre Kredse. Det konstaterer endvidere, at Princippet om Sommerferie med fuld Løn for alle eller bestemte Kategorier af Arbejdere takket være Fagbevægelsens Indflydelse i en Række Lande er forankret i Lovgivningen, fastsat i Kollektivoverenskomster eller i det mindste er blevet almindelig Kotume.

Den internationale faglige Centrals Repræsentantskab er imidlertid af den Mening, at Ydelsen af en aarlig Sommerferie ikke mere kan overlades til tilfældige Omstændigheder, men i alle Lande maa anerkendes som en af Arbejdernes Rettigheder. Den moderne Produktionstekniks Udvikling, der antager et stedse skarpere Tempo og baade legemlig og aandelig stedse mere udmatter Arbejdskraften, kræver ubetinget Indførelse af en regelmæssig og uafbrudt aarlig Ferie. Denne Fordring betinges allerede af Produktionens og den menneskelige Virksomheds fremskridende Rationalisering.

Af den Grund arbefaler I. F. C.s Repræsentantskab de tilsluttede Landsorganisationer at virke hen til, at der garanteres alle Arbejdere en aarlig Ferie, der ogsaa skal være aftrappet efter Beskæftigelsens Varighed, den af Arbejdet betingede legemlige Anstrengelse samt efter Arbejdets Karakter. Navnlig de unge Arbejdere bør med Henblik paa deres legemlige Udvikling have Ret til en forsvarlig Ferie.

De under Den internationale faglige Central hørende Landsorganisationer opfordres til at hellige Feriespørgsmaalet særlig Opmærksomhed og gennem egnede Aktioner og Midler virke hen til, at Feriekravet ikke blot anerkendes og beskyttes gennem Kollektivoverenskomster, men ogsaa gennem Lovgivningen.

Det internationale Arbejdsbureau i Genf skal opfordres til at indlede en Undersøgelse angaaende Feriekravet og paa Grundlag af denne Undersøgelse udarbejde et Udkast til en international Overenskomst, gennem hvilken Lovgivningen i de enkelte Lande garanterer den i den internationale Konvention fastsatte Minimums-Ferie.

For at støtte og fremme Bestræbelserne paa dette Omraade skal Den internationale faglige Central offentliggøre Resultatet af sin Undersøgelse angaaende Indførelse af Sommerferie i de forskellige Lande og med bestemte Mellemrum gentage saadanne Meddelelser, for paa denne Maade at fastslaa de Fremkridt, der er naaet med Hensyn til den praktiske Gennemførelse af Feriekravet.

Feriespørgsmaalet hænger nøje sammen med Spørgsmaalet om Anvendelsen af Fritiden. Gennem egnede Midler skal den formaalstjenlige Anvendelse af Ferien, især for unge Arbejdere, fremmes og støttes. I dette Øjemed skal Fagforeningerne, med Tilskud fra Staten og andre offentlige Institutioner, oprette Feriehjem for deres Medlemmer.«

Bestyrelsens Forslag om at afholde den næste internationale Fagforeningskongres i Tiden fra 7. til 11. Juli 1930 i Stockholm, blev enstemmigt vedtaget. Efter afsluttende Taler af Citrine og Tayerle sluttedes det yderst arbejdsrige Repræsentantskabsmøde, hvis Forhandlinger var præget af gensidig Forstaaelse og Viljen til endrægtig Handling. (I. F. C.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Keramisk Forbunds Overenskomstforhold.

Ved lokal Forhandling mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri og Keramisk Forbund er der opnaaet Enighed om at forny de gældende Overenskomster for Grupperne A, B og C med forskellige Ændringer.

Der er saaledes under Grupperne A og B opnaaet en Timelønsforhøjelse for de rent timelønnede Arbejdsmænd paa 2 Øre.

Timelønnede Arbejdsmænd i Masse-Kælderen hos Firmaet Bing & Grøndal har ligeledes faaet en Timelønsforhøjelse.

For Arbejderne i Gruppe A er der sket Forbedringer angaaende Sommerferie.

Overenskomsten gælder i 2 Aar indtil 1. Maj 1931.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund har paaklaget, at Badeanstalten »København« har oprettet en ny Overbademesterstilling, og over, at der paa den medicinske Afdeling er truffet en Nyordning, saaledes at Forbundets Medlemmer er erstattede af andre, hvilket sidste kan medføre, at den indgaaede Overenskomst sættes ud af Kraft.

Klagerne behandledes under Hovedorganisationernes Medvirken paa et Fællesmøde Mandag den 3. April, hvor det imidlertid ikke lykkedes at faa anerkendt Klagernes Berettigelse, og Forbundet forbeholdt sig derfor at indanke Spørgsmaalene for Den faste Voldgiftsret.

Tekstilarbejdere hos Courtaulds Nordisk Aktieselskab.

Efter at Dansk Tekstilarbejderforbund forgæves havde søgt at opnaa Enighed om Overenskomstforholdene med ovennævnte Selskab, sendte Forbundet under 13. og 20. April Dansk Arbejdsgiverforening Varsler om Arbejdsstandsning hos Virksomheden fra 29. April.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Strejkevarslernes Lovlighed, idet den ansaa disse som værende i Strid mod den mellem Forbundet og Tekstilfabrikantforeningen bestaaende Hovedoverenskomst, og forbeholdt sig at indbringe Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret.

Sagen blev derefter behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. Maj, efter at Tidspunktet for Strejkens Ikrafttræden var udsat først til 3. Maj og senere til 10. Maj.

Paa Fællesmødet, hvor Sagen blev indgaaende diskuteret, enedes man sluttelig om atter at udsætte Strejkens Ikraftræden, indtil Den faste Voldgiftsret havde behandlet Spørgsmaalet om Strejkevarslernes Gyldighed.

Den faste Voldgiftsret behandlede Spørgsmaalet i et forberedende Møde den 24. Maj.

Den 25. Maj afholdtes Procedure, og efter at Parterne her gentagne Gange havde haft Ordet, optoges Sagen til Kendelse.

Paa Rettens Foranledning forhandlede Parterne om en Ordning og vedtog følgende: Dansk Tekstilarbejderforbund tager de under 13. og 20. April d. A. afgivne Strejkevarsler tilbage, og der optages en Realitetsforhandling om Sagen mellem Tekstilfabrikantforeningen og Tekstilarbejderforbundet.

Begge Parter forbeholder sig deres principielle Stilling til det under Sagen rejste Spørgsmaal.

Saafremt der ikke er opnaaet en Ordning paa Courtaulds Nordisk Aktieselskab inden 15. Juni d. A., forbeholder Dansk Tekstilarbejderforbund sig paany at afgive Strejkevarsler.

Sagen var dermed bortfaldet.

Tobaksarbejdere hos Firmaet Th. Damborg, Nykøbing Mors.

Tobaksarbejderforbundet har paaklaget, at der hos Firmaet Th. Damborg foreligger en hel Del overenskomststridige Forhold. Firmaet har saaledes — under Foregivende af uforskyldt Materialemangel — standset for en Del Arbejdere i ca. 3 Uger. Firmaets Optræden overfor Arbejdernes Tillidsmand og overfor Arbejderne har medført Arbejdsstandsning i ca. 2 Dage, og desuden har Firmaet i flere Tilfælde handlet imod Overenskomsten og truffne Aftaler.

Til en Ordning af disse Forhold afholdtes den 29. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det lykkedes at opnaa Enighed, idet Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark paa Firmaets Vegne indgik paa til Afgørelse af de paaklagede Forhold at betale 500 Kr. til Tobaksarbejderforbundets Alderdomsfond.

Træindustriarbejdere paa Aalborg Emballagefabrik.

Træindustriarbejderforbundet har paaklaget, at A/S Aalborg Emballagefabrik under Henvisning til Retten til Ind-

førelse af 2-Holdsdrift har etableret Arbejdstid for 2 Arbejdere saaledes, at der skal arbejdes en Time før og en Time efter den normale Arbejdstid og uden den overenskomstmæssige Overtidsbetaling. Sagen har været behandlet gennem de forskellige Instanser, og den 28. Maj fandt der derefter et Fællesmøde Sted under Hovedorganisationernes Medvirken.

Heller ikke paa dette Møde opnaaedes Enighed, og der er derefter paa Forbundets Vegne indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret.

Typografer (Trykkeriarbejdere) hos A/S Schouw & Co.

Foranlediget ved en Klage fra Dansk Typograf-Forbund over, at to Trykkeriarbejdere hos A/S Schouw & Co.s Papirvarefabrik ikke aflønnedes i Henhold til Typograf-Tarifen, som Firmaet er indgaaet paa at overholde, afholdtes den 27. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet opnaaedes Enighed om Sagen, idet Firmaet indgik paa fra og med den Uge, i hvilken Klagen er rejst, at betale de krævede Lønninger.

Skotøjsarbejdere paa Niels Madsens Skotøjsfabrik.

Paa Foranledning af en Klage fra Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter over, at Skotøjarbejderforbundet ved gennem Klubformanden paa Niels Madsens Skotøjsfabrik forhindrede dette Firma i at faa Arbejdskraft til et bestemt Arbejde til en lavere Løn end den, en hidtidig Arbejder havde haft ved samme Arbejde, afholdtes der den 17. Maj d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Da Arbejdsgiverne ikke var tilfredse med Forbundets Udtalelser om, at Forbundet ikke havde lagt Firmaet Hindringer i Vejen, og at Klubformanden kun havde ydet den Vejledning, som han havde Ret til at yde, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har derfor nu indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret over det foreliggende Forhold.

Internationale Meddelelser.

Medlemstallene i forskellige Landsorganisationer.

Den indiske Landsorganisations Medlemstal: Ifølge en fornylig offentliggjort Beretning fra den indiske Landsorganisation (All India Trade Union Congress) omfattede Centralorganisationen den 1. Januar 1929 98.621 Medlemmer i 43 Organisationer.

Antallet af Fagforeningsmedlemmer i Estland: Den 1. Januar 1929 talte den I. F. C. tilhørende Landsorganisation i Estland 5506 Medlemmer mod 5071 den 1. Januar 1928.

Medlemsantallet i den faglige Landsorganisation i Letland: Den I. F. C. tilhørende faglige Landsorganisation i Letland har i 1928 været undergivet en glædelig Udvikling. Medlemsantallet steg fra 18.732 til 21.888. Dette er altsaa en Medlemstilvækst paa 3156 eller 16,9 pCt. 5287 eller 24,1 pCt. af Medlemmerne er Kvinder.

Den franske Landsorganisations Medlemsantal: Ifølge Beretning fra den I. F. C. tilsluttede franske Landsorganisation var Medlemsantallet den 1. Januar 1929 638.326 mod 605.250 den 1. Januar 1928. Dette er altsaa en Tilvækst af 33.076 nye Medlemmer. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1250.

Smede, Formere og Kobbersmede hos A/S Burmeister & Wain.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Maj 1929 i Sag Nr. 1250: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og Kobbersmedenes Forbund, disse tre sidste Forbund atter paa 795 under dem hørende Arbejderes Vegne.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metal-

industrien i Danmark og A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og Kobbersmedenes Forbund, disse tre sidste Forbund atter paa 795 under dem hørende Arbejderes Vegne med Paastand om, at der ikendes de Indklagede en efter Rettens Skøn fastsat Bod i Anledning af en den 23. Okt. 1928 stedfunden Standsning af Arbejdet i A/S Burmeister & Wains Afdeling paa Christianshavn.

Anledningen til denne Arbejdsstandsning var følgende:

I Selskabets Garage havde i nogen Tid 4 Medlemmer af Smede- og Maskinarbejderforbundet haft Beskæftigelse med Reparation af Automobiler, hvorved der til Stadighed forefaldt en Del Overarbejde. Indenfor Forbundets Afdeling 12 har der siden Efteraaret 1927 bestaaet en Aftale om visse Overarbejdsregler sigtende til at udligne Overarbejdstiden ved »Afspadsering« indenfor den ordinære 8 Timers Arbejdstid, og da to af de i Garagen beskæftigede Arbejdere ikke vilde overholde disse Regler, blev de i Oktober 1928 ekskluderede af Afdelingen. Den 23. Oktober Kl. 10 Fm. henvendte en Deputation fra Arbejdernes Klubbestyrelse sig til Selskabets Ledelse med Anmodning om, at disse to Arbejdere maatte blive afskedigede. Da denne Henvendelse blev afvist, idet Selskabet intet Udestaaende havde med de to Arbejdere, forlod 741 Smede- og Maskinarbejdere samt 24 Elektrikere Arbejdet Kl. ca. 11,15 for at begive sig til Klubmøde i Forsamlingsbygningen paa Kløvermarksvej. Til dette Møde sluttede sig yderligere 19 i Firmaets Værksteder beskæftigede Medlemmer af Kobbersmedenes Forbund og 11 Medlemmer af Dansk Former- og Støberiarbejderforbund.

Saasnart Smede- og Maskinarbejdernes Forbund og den paagældende Afdeling af Forbundet havde erfaret Arbejdsstandsningen, tog Afdelingens Formand ud til Forsamlingsbygningen, hvor det — inden der endnu af de tilstedeværende Arbejdere var truffet nogen Beslutning om, hvad man agtede at foretage — ved energiske Forestillinger lykkedes ham at formaa Arbejderne til at genoptage Arbejdet, hvilket skete Kl. 14,45, efter at Standsningen saaledes havde varet ca. 3½ Time.

Fra de Indklagedes Side bestrides det ikke, at den stedfundne Standsning af Arbejdet, i hvert Fald forsaavidt angaar Medlemmerne af Smede- og Maskinarbejdernes Forbund og af Former- og Støberiarbejdernes Forbund, har været ulovlig, men det gøres gældende, at Organisationerne som saadanne i hvert Fald er uden Ansvar for det passerede, idet det tværtimod skyldes Forbundsledelsens resolute og energiske Indskriden, at ordnede Forhold saa hurtigt paany blev bragt tilveje. Dette sidste kan Retten efter de foreliggende Oplysninger tiltræde, og der bliver herefter ikke Spørgsmaal om at ikende de indklagede Organisationer nogen Bod enten paa egne Vegne eller paa Arbejdernes Vegne. Derimod vil Deltagerne i den ulovlige Standsning af Arbejdet, hvis Navne og Fødselsdage er opført paa en af Klagerne under Sagen fremlagt Liste, hver for sig have at udrede en Bod, hvis Størrelse i Betragtning af, at Arbejderne hurtigt lod sig tale til Rette af Afdelingsledelsen og derefter omgaaende genoptog Arbejdet, findes at burde bestemmes til 8 Kr. for hver Arbejder. Boden vil være at tillægge A/S Burmeister & Wain til Dækning for det Selskabet ved Arbejdsstandsningen paaførte Tab.

Efter det under Sagen oplyste maa der gaas ud fra, at Arbejdsstandsningen for Kobbersmedenes Vedkommende har haft samme Karakter og Formaal som for de andre Arbejderes Vedkommende, og de Indklagedes Paastand om, at i hvert Fald Kobbersmedene frifindes, har derfor ikke kunnet tages til Følge.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

I Bod til A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri bør de paa den af Klagerne under Sagen fremlagte Fortegnelse opførte 795 Arbejdere hver især betale 8 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 ❋ KØBENHAVN DEN 15. JUNI 1929 ❋ 25 AARGANG

Privatbanefunktionærernes Forbunds Delegeretmøde.

Søndag den 21. April 1929 afholdt Privatbanefunktionærernes Forbund ordinært Delegeretmøde i København. Mødet, der omfattede samtlige under Forbundet hørende Afdelinger, som samme Sted havde afholdt lokale Generalforsamlinger Dagen i Forvejen, aabnedes Kl. 9 Fm. af Forbundets Formand Frants Fischer, Horsens, der bød Deltagerne og Gæsterne velkommen.

Efter Afsyngelsen af en Sang af L. C. valgtes Pudser L. C. Larsen, Aalborg, og Togfører Larsen, Kolding, til Dirigenter.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, Kund V. Jensen, besteg derefter Talerstolen og udtalte en Tak for Indbydelsen og for den Velkomst, der her havde lydt. »Det er godt, at der lejlighedsvis gives os Adgang til at overvære saadanne Delegeretmøder; man faar da et klarere Indtryk af, hvad der rører sig indenfor de enkelte Organisationer. Den Linie, som kendetegner alt Organisationsarbejde i Øjeblikket, vil jeg kendetegne som Modstandslinien, Modstand mod de Anslag, der af en arbejderfjendsk Regering er rettet mod os. Det er denne Linie, der forhaabentlig vil føre til en tættere Samling indenfor Fagene. Det kan ikke nytte, at Arbejderne samler sig internationalt, hvis ikke den nationale Samling er i Orden. Det er med den allerstørste Interesse, vi ser ud over Landet efter Tegn paa større Enighed og bedre Sammenhold, og at denne Forsamling deltager deri og marcherer efter den samme Linie, kan kun glæde os. Lykke med Arbejdet.«

Derefter fik Matros Poulsen, Viceforretningsfører i Dansk Jernbaneforbund, Ordet og udtalte: »Jeg tror, at den Skik, vi har med at udveksle Repræsentanter, er af det gode. Vi har før indenfor Dansk Jernbaneforbund haft Lejlighed til paa forskellige Omraader at beskæftige os med Eders Organisation. Vi har ligesom I stiftet Bekendtskab med Hr. Stensballe, og jeg tør sige, at ham har vi ikke været glad for. Ja, jeg tør endog sige, at det vilde være en Ulykke, om han efter den 24. April stadig skulde vedblive at være Trafikminister. Vi haaber, at hver Mand baade hos os og hos Eder vil gøre sit til, at dette ikke sker. Maa jeg som Udtryk for denne Enighed, der hersker mellem os i alle vitale Spørgsmaal, overbringe min Organisations Hilsen og bede Eder være forvisset om, at vi i paakommende Tilfælde vil støtte Eder efter bedste Evne.«

Kontorforeningens Formand, Stationsforstander Gomard: »Ogsaa vi har været glade for at modtage Indbydelse til at overvære Deres Delegeretmøde. Selv føler jeg det som en Glæde at være til Stede her i Dag. Vi har nu naaet det Tidspunkt, da vi skal se, om den Linie, vi angav i 1927, kan følges gennem et fortsat enigt Samarbejde. Maalet er vi nok enige om, men ikke altid om Midlerne. Maa jeg ogsaa bede Dem modtage en Hilsen fra Kontorforeningen med Ønsket om, at Arbejdet i Dag maa blive til Gavn for vor Stand.«

Formanden aflagde derefter Beretning og indledede med at gøre opmærksom paa, at Repræsentanterne i nogle Tilfælde allerede fra Afdelingsgeneralforsamlingerne er gjort bekendte med Sagernes Forløb, hvorfor han kun vilde holde sig til de store og omfattende Fællessager. Man havde haabet, at For-

liget af 1. Juli 1927 skulde bringe i hvert Tilfælde nogen Ro over Organisationsarbejdet; det har ikke været Tilfældet, idet vi i den forløbne Tid — altsaa i de to Aar siden sidste Delegeretmøde — har maattet afholde ialt 200 Møder. Den mest vidtstrækkende og mest omfattende Sag er selvfølgelig Sagen angaaende Østsjællandske Jernbaner, hvor en daarlig Administration var endt med at opgive det hele og lade Banen standse, saafremt der ikke fremkom Tilbud fra Funktionærerne om paa en eller anden Maade at redde Situationen. Det Tilbud, som man ventede paa, var selvfølgelig et Tilbud om Lønreduktion. Man kunde derved foruden at holde Banen i Gang opnaa at faa slaaet Hul paa den almindelige Lønordning; men dette kunde vi selvfølgelig ikke indlade os paa. Banens Standsning vilde have medført, at 85 af vore Medlemmer vilde være kastet paa Gaden. Dette kunde naturligvis ikke ske uden Udgift for vor Organisation, og vi valgte saa at garantere for en Sum, saa Banerne fremdeles kunde holdes i Gang.

Formanden omtalte derefter det, man almindeligt kaldte Retssagen fra Sydfynske Baner. Lokomotivmændene anlagde Sag, som de tabte baade ved Underret og Landsret. I Dommens Præmisser findes en ikke helt uvæsentlig Passus, der siger, at Banerne maatte have Ret til at opkræve 2 pCt. til Pension, da dette ikke kunde siges at medføre en væsentlig Forringelse af de almindelige Lønforhold. Det vil imidlertid saa være et Spørgsmaal, naar der er sket en væsentlig Forringelse. Naar vi efter Udfaldet af Lokomotivmændenes Sagsanlæg besluttede ikke at føre Sagen igennem til Højesteret, skete dette af flere Grunde. Vi holdt et Møde om Sagen med vore Tillidsmænd ved Sydfynske Baner, der trods vore Betænkeligheder helst vilde have Sagen ført igennem. Dette har Hovedledelsen altsaa ikke turdet tage Ansvaret for, og den er foreløbig standset; der bliver maaske Lejlighed til senere at tage Sagen op paa en bredere Basis.

Ved Lollandske Baner havde man ogsaa nægtet at godkende Forliget, idet man ogsaa der havde en Særstilling eller Særoverenskomst, der gik ud paa, at man i alle Tilfælde skulde følge Statsbanernes Lønninger. Vi tænkte dèr paa at føre Sagen frem for Den faste Voldgiftsret og konfererede med De samvirkende Fagforbund herom, men da det oplystes, at vore Medlemmer paa et tidligere Tidspunkt havde modtaget en lille Forbedring fremfor Statsbanerne uden at gøre Indsigelse, formente man, at dette kunde medføre Konsekvenser ogsaa til den anden Side, naar det drejede sig om en Forringelse. Tilfældet viser, at man altid bør være forsigtig med Særoverenskomster, hvad enten disse er af det onde eller det gode.

Angaaende Mariager-Faarup-Viborg Banen var Forholdene endnu ikke bragt i Orden med Hensyn til Ansættelses- og Pensionsforholdene. Vi fik en Overenskomst i Stand, hvorefter Banerne indbetaler det sædvanlige Beløb paa en Bankkonto, og vi maatte da staa som Kautionist for de saaledes indbetalte Beløb, indtil Sagen gaar endelig i Orden. Det lykkedes os at faa Banebestyrelsens Tilsagn om, at det paa ingen Maade var Bestyrelsens Hensigt at rokke ved den Løn- og Pensionsordning, der var gældende ved de andre Baner. Der er indledet Forhandlinger i Centralorganisationen om at forny Forliget af 1. Juli 1927, indtil Lønrevisionen i 1930 kan finde Sted. Under det første Møde, hvor Banerne eller rettere Driftsbestyrerne var repræsenteret ved Hr. Oluf Bang, pointerede man, at Banerne umuligt kunde give Afkald paa de ved Forliget opnaaede Fordele, da dette vilde virke ganske ødelæggende paa deres Økonomi. Vi paa vor Side kunde jo heller ikke gaa med til en Forringelse af den Ligestilling med Statsbanerne, som vi dog endnu saa nogenlunde havde, og hvad vi særlig lagde Vægt paa var, at man ikke som forrige Gang skulde sprænge nogen af vore Afdelinger ud ved de afsluttende Forhandlinger, og derfor tog vi det Forbehold, at Forhandlingsreglernes Overgang til Centralorganisationen maatte finde Sted, før vi indlod os paa videre Forhandlinger om dette vigtige Spørgsmaal.

Formanden sluttede sin Beretning med at udtale sin Tak til alle sine Medarbejdere i Centralorganisationen og

Hovedbestyrelsen, i Forretningsudvalget, Dansk Jernbaneforbund og De samvirkende Fagforbund for den Støtte, der er ydet.

Efter nogen Diskussion godkendtes Formandens Beretning enstemmigt.

Hovedkassereren oplæste og fremlagde det reviderede Regnskab, der ligeledes enstemmigt godkendtes.

De foreslaaede Lovændringer blev efter nogen Diskussion vedtaget med overvældende Majoritet.

Under Punktet om Fastsættelse af Lønninger til Forbundets Tillidsmænd fremsattes Trafikafdelingens Ændringsforslag, hvorefter Lønnen for Fagbladets Redaktionssekretær sættes til 600 Kroner.

Efter nogen Diskussion sattes Ændringsforslaget under Afstemning og vedtoges med 62 Stemmer mod 37 Stemmer. De øvrige Lønningsforslag vedtoges enstemmigt som af Forretningsudvalget foreslaaet.

Et Forslag fra Trafikafdelingen om, at Repræsentationen fremtidig bliver saaledes, at der for hver 20 Medlemmer vælges en Repræsentant. Forslaget motiveredes nærmere og vedtoges med alle Stemmer mod 10.

Petersen, Tømmerby, motiverede og anbefalede et Forslag fra Baneafdelingen om at afholde Delegeretmøde hvert Aar. Dette vedtoges.

Formanden, Frants Fischer, genvalgtes derefter med Akklamation og Haandklap.

Til Redaktør og Redaktionssekretær genvalgtes henholdsvis Fr. Fischer og L. C. Larsen, ligeledes med Akklamation. De genvalgte takkede for Valget og lovede, saa godt som Evnerne tillod det, ogsaa i Fremtiden at virke for Organisationens Trivsel, og for at Bladet kunde blive saa indholdsrigt som muligt.

De afgaaede Revisorer genvalgtes, Suppleanter blev Larsen, Kolding, og Hansen, Odense.

Til Mødested for næste Delegeretmøde valgtes næsten enstemmigt Odense.

Forinden Delegeretmødet hævedes, havde Gæsterne Ordet for at udtale deres respektive Organisationers Ønsker for Forbundets Fremtid.

Arbejdslønnen i Industrien.

Oktober Kvartal 1928.

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der ligesom for tidligere Kvartaler for Oktober Kvartal 1928 foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Oktober Kvartal 1928 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord. For nogle Fags Vedkommende er Fortjenesten dog ikke beregnet paa denne Maade, men paa Grundlag af den i Kvartalet gældende gennemsnitlige Ugeløn, hvilket er Tilfældet for Bagersvende, Møllersvende og Mølleriarbejdsmænd, Bryggeriarbejdere i København, Arbejdere i Tobaksindustrien, Farversvende, Arbejdere i de grafiske Fag (dog kun delvis for Bogbindere og ikke for Kemigrafer) samt de under »Forskelligt« anførte ugelønnede Fag. For Arbejdere i Tekstilindustrien er den gennemsnitlige Timefortjeneste i Kvartalet ansat paa Grundlag af Udbetalingen i den sidste Maaned i Kvartalet.

Det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, der refererer sig til Udgangen af de paagældende Kvartaler, omfatter denne Gang godt 100.000 Arbejdere mod godt 104.000 i Juli Kvartal. Bevægelsen i Antallet af Arbejdere i Lønstatistikken skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden i de af Statistikken omfattede Fag.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere (Formænd ikke medregnede) henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet paa Grundlag af det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale meddeles i Tabel 1. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes,

Tabel 1. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Ant. Arb. pr. 31/12 1928	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)					
		Oktbr. Kvartal 1928	Juli Kvartal 1928	April Kvartal 1928	Jan., Kvartal 1928	Oktbr. Kvartal 1927	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	20002	173	172	171	168	172	67,1
Ufaglærte »	17278	136	135	136	133	135	47,5
Ialt Mænd	37280	156	154	155	152	155	61,0
Kvindelige Arbejdere...	14397	88	88	88	88	88	32,3
Samtlige Arbejdere	51677	137	137	137	134	136	54,4
Provinsen							
Faglærte Arbejdere.....	16615	140	139	139	138	141	54,8
Ufaglærte »	24745	120	118	117	118	119	40,8
Ialt Mænd.....	41360	128	126	126	126	127	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7547	79	79	79	79	79	25,7
Samtlige Arbejdere.....	48907	120	119	119	119	120	44,9
Hele Landet							
Faglærte Arbejdere	36617	158	157	157	155	158	61,3
Ufaglærte »	42023	127	125	125	125	126	45,5
Ialt Mænd.....	78640	141	140	140	139	140	55,0
Kvindelige Arbejdere...	21944	85	85	85	85	85	29,6
Samtlige Arbejdere.....	100584	129	128	128	127	128	50,2

der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag.

Af Tabel 1 fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Oktober Kvartal 1928 var 129 Øre. For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 158 Øre, for Arbejdsmænd 127 Øre og for Kvinder 85 Øre. Dette betød i Sammenligning med Juli Kvartal en Stigning i Timefortjenesten paa 1 Øre for faglærte og 2 Øre for ufaglærte Mænd, medens Timefortjenesten for Kvinder var uforandret; for samtlige Arbejdere under et andog Stigningen i Timefortjenesten 1 Øre.

For de enkelte større Fags Vedkommende har man beregnet den gennemsnitlige Timefortjeneste for hele Aaret 1928, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Tal for 1927, jfr. foranstaaende Tabel 2. Ved en saadan Beregning for Aarene som Helhed foretages en Udjævning af de Forskydninger i de enkelte Fags Fortjeneste, som har en mere tilfældig eller sæsonmæssig Karakter (særlig Byggefagene), men det maa haves i Erindring, at for de Fag, for hvilke Arbejde paa Akkord spiller en større Rolle, kan der være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel paa Akkord som i Timeløn anvendes, kan være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste. Det vil iøvrigt ses, at der for saa godt som alle Fag kun har været ringe Forskydninger i Fortjenesten fra 1927 til 1928.

Ligesom for de nærmest foregaaende Kvartaler er der af Departementet indsamlet lønstatistisk Materiale fra Virksomheder, der ikke er tilknyttede Arbejdsgiverforeningen. Disse Virksomheder tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar

Tabel 2. Arbejdslønnen i forskellige Industrier m. v. i 1928 og 1927.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1928	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb. pr. 31/12 1928	Gennemsn. Timefortj.	
		Aaret 1928	Aaret 1927		Aaret 1928	Aaret 1927
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	833	154	157	4	126	130
Møller, —	62	140	143	196	115	117
— ufagl. Arb.	31	130	133	105	102	105
Chokoladefabr., fagl. Arb.	47	154	160	22	137	142
— ufagl. Arb.	113	114	115	15	112	116
— Kvinder	610	72	75	118	60	61
Bryggerier, ufagl. Arb.	1760	134	132	455	124	123
— Kvinder	740	98	97	350	80	81
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	47	131	127	223	126	126
— Kvinder	50	107	102	12	105	101
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	332	144	141	3659	118	117
— Kvinder	176	81	81	160	59	60
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	30	138	132	18	108	115
— Kvinder	40	86	86	33	73	76
Konservesfabrikker ufagl. Arb.	51	140	143	14	98	102
— , Kvinder	273	81	83	29	62	61
Mælkekondens.fabr., ufagl. Arb.	—	—	—	89	111	114
— Kvinder	—	—	—	300	80	85
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Mænd, faglærte	854	144	145	707	141	143
— — ufaglærte	49	128	133	17	127	126
— Kvinder faglærte	1655	107	107	1070	103	100
— — ufaglærte						
Cigaretfabr., Mænd, ufaglærte	35	210	209	2	142	130
— Kvinder	266	117	116	51	80	81
Røgtobaksfabr., Mænd, ufagl.	25	166	157	77	127	127
— Kvinder	89	104	109	155	89	92
Skraatobaksfabr., Mænd, faglærte	20	218	215	78	181	183
— — ufaglærte	19	127	130	35	123	123
— Kvinder	106	81	81	249	78	79
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	518	123	123	1577	114	115
— Kvinder	1731	86	87	2680	77	78
Rebslagerier, Svende	8	109	111	20	112	109
— ufagl. Arb.	58	107	107	27	99	99
— Kvinder	151	72	71	65	56	55
Possementfaget, Svende	22	144	150	3	186	206
— Kvinder	17	76	78	3	77	79
Sejlmagersvende	8	193	194	13	125	129
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	105	154	157	10	136	142
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	107	159	162	—	139	135
Tilskærere i Konfektionsindustrien	111	185	188	1	125	125
Syersker i Konfektionsindustrien	1258	78	79	227	68	69
— andre	143	80	82	148	69	70
Skomagersvende	20	143	146	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	654	153	157	86	126	129
— Kvinder	668	88	92	70	73	73
Hattearbejdersker	211	80	83	6	93	79
Læderindustri:						
Garverier, Svende	78	172	181	47	149	150
— ufagl. Arb.	86	158	150	106	134	141
Lædervare- og Portefeuillearb.	52	162	163	—	—	—

Tabel 2. (fortsat) *Arbejdslønnen i forskellige Industrier m. v. i 1928 og 27.*

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1928	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1928	Aaret 1927	Ant. Arb. pr. 31/12 1928	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1928	Aaret 1927
		Øre	Øre		Øre	Øre
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	295	175	172	171	125	126
Bygningssnedkersvende*)	748	169	173	1055	126	130
Glarmestersvende	105	138	140	87	114	116
Malersvende	823	189	195	117	143	147
Murersvende	947	226	224	1247	141	145
Murarbejdsmænd	662	180	173	1233	117	116
Stukkatørsvende	46	176	182	5	145	142
Tømrersvende	575	199	203	1244	132	133
Arbmd. hos Tømrere	20	122	124	46	110	113
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	93	162	162	313	147	143
Børstenbindersvende	36	149	149	17	118	125
Billedskærersvende	15	156	159	27	130	130
Drejersvende	56	135	138	58	129	128
Forgyldere	22	193	192	27	134	149
Karetmagersvende	41	171	174	—	103	—
Kurvemagersvende	13	112	125	3	129	117
Møbelsnedkersvende	521	152	155	87	124	125
Maskinsnedkere	342	145	147	1001	118	120
Træindustriarbejdere, ufagl.	235	120	121	388	101	104
Træindustri, Kvinder	38	84	85	39	74	74
Pianoarbejdere	114	169	174	13	138	143
Sadelmager- og Tapetserersvende	175	161	166	86	134	136
Linoleumspaalæggere	45	168	172	—	—	—
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1339	158	159	1028	108	111
Brolæggersvende	44	255	257	20	154	147
Stenhuggerier, Svende	91	177	180	181	116	118
— ufagl. Arb.	40	135	137	129	108	109
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	6	130	133	227	107	112
Teglværker —	44	129	130	1931	111	113
— Kvinder	—	—	—	94	66	66
Cementfabrikker Arbmd.	—	—	—	1268	131	129
Keram. Industri, fagl. Arb.	181	170	172	27	124	120
— ufagl. -	310	131	131	59	104	104
— Kvinder	431	103	106	27	74	74
Terrazzoarbejdere	38	149	152	12	113	119
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	133	169	168	119	144	144
Elektrikere	644	151	150	557	135	135
Formere	402	192	188	481	153	154
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	230	147	151	83	130	131
Gørtlere	120	151	154	58	132	136
Kobbersmede	76	192	194	62	163	163
Malersvende	129	201	208	281	163	173
Metalslibere	99	171	173	58	139	135
Metaltrykkere	39	175	176	18	142	143
Skibstømrere	170	191	188	239	153	147
Smede- og Maskinarbejdere	6351	168	167	5336	140	141
Træarbejdere	412	158	159	760	138	139
Div. fagl. Arbejdere	71	180	177	68	142	143
Arbejdsmænd	3959	132	131	3802	118	116
Kvinder	2332	88	87	390	73	74

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Tabel 2. (fortsat) *Arbejdslønnen i forskellige Industrier m. v. i 1928 og 1927.*

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1928	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1928	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1927	Ant. Arb. pr. 31/12 1928	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1928	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1927
		Øre	Øre		Øre	Øre
Kemisk Industri:						
Farversvende	29	146	143	7	136	138
Farverier, ufagl. Arb.	—	—	—	—	—	—
— Kvinder	—	—	—	—	—	—
Farve- og Lakfabr. ufagl. Arb.	181	115	115	—	—	117
Imprægneringsanst. ufagl. Arb.	—	—	—	74	160	167
Jern-, Metal- og Kludebranchen ufagl. Arb.	101	139	138	—	107	111
— Kvinder	72	80	77	—	65	68
Oliemøller, ufagl. Arb.	505	140	134	679	138	135
— Kvinder	28	79	80	29	70	75
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	35	129	132	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	36	130	140	350	134	134
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	49	109	109	44	105	108
— Kvinder	51	78	77	56	60	62
Isoleringsmontører	46	208	217	25	154	149
Tagpapfabrikker, ufagl. Arb.	61	146	151	20	99	101
Tændstikfabr., ufagl. Arb.	56	137	135	—	—	—
— Kvinder	127	79	80	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	454	119	120	295	123	122
— Kvinder	1022	73	76	318	75	75
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	202	116	118	872	109	111
— Kvinder	32	84	84	292	72	73
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1854	180	182	1088	166	168
Stentrykkere	220	173	172	92	143	145
Kemigrafer	126	168	170	19	155	159
Ufagl. Arb.	186	140	140	72	131	133
Kvinder	351	88	89	93	72	72
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	44	130	131	17	109	111
— Kvinder	87	86	87	20	70	71
Bogbinderier, Svende	440	179	181	129	136	135
— Kvinder	641	93	95	89	70	70
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	67	120	122	—	—	—
— Kvinder	261	82	81	69	74	71
Æskefabrikker, Kvinder	340	87	88	155	80	80
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	900	113	115	2271	107	109
Havnearbejdere	—	161	163	—	157	160
Kvinder	53	73	71	4	70	81
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Kvinder paa Vaskerier m. m.	—	—	—	—	—	—
Formænd	502	92.36	90.92	546	71.81	71.84
Fyrbødere	319	62.35	61.76	629	58.07	58.49
Chauffører	1159	59.59	60.08	497	52.72	53.57
Kuske	1015	56 65	57.48	758	50.45	51 25
Natvægtere	153	54.40	—	54	53.86	—
Bude	123	50.57	—	10	47.75	—

i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier samt Bagere i Provinsen), dels er det enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig en Del Virksomheder, som drives af Staten eller de større Kommuner. Paa Grundlag af saavel dette Materiale som det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale er der foretaget en Beregning af Arbejdslønnen for Hovedgrupperne af Arbejdere, jfr. Tabel 3, og for at eliminere den Virkning, som den forskellige

Tabel 3. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Antal Arbejdere i Oktbr. Kvartal 1928	Gnstl. Timefortjen. (med Anvendelse af et fast Arbejdertal indenfor hvert Fag) Oktbr. Kvartal 1928	Juli Kvartal 1928	April Kvartal 1928	Jan. Kvartal 1928	Oktbr. Kvartal 1927
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Faglærte Arbejdere	21962	174	171	171	170	174
Ufaglærte —	20626	139	137	138	135	137
Ialt Mænd	42588	157	154	155	153	156
Kvindelige Arbejdere	13991	86	86	88	87	87
Samtl. Arbejdere	56579	141	139	140	138	140
Provinsen						
Faglærte Arbejdere	17825	140	138	138	137	140
Ufaglærte —	28480	120	118	117	116	118
Ialt Mænd	46305	128	126	126	125	127
Kvindelige Arbejdere	7718	77	77	77	76	77
Samtl. Arbejdere	54023	122	121	120	119	122
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	39787	155	153	153	152	156
Ufaglærte —	49106	127	124	124	123	125
Ialt Mænd	88893	139	137	137	136	139
Kvindelige Arbejdere	21709	82	83	83	82	83
Samtl. Arbejdere	110602	130	128	128	127	130

Fordeling af Arbejdere mellem Fagene indbyrdes kan have, er der ved denne Beregning (Tabel 3) i Stedet for de faktiske Arbejdertal (hvormed der er regnet i foranstaaende Beregning (Tabel 1) for Arbejdsgiverforeningens Materiale alene) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag (Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924). Ved denne Beregningsmaade er muliggjort en Sammenligning mellem Lønningerne paa forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

De af Departementet for Oktober Kvartal 1928 direkte indsamlede Lønoplysninger omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa godt 12.000, hvoraf ca. 5000 i private og ca. 7100 i offentlige Virksomheder, medens det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, hvorefter der ved Kvartalets Udgang beskæftigedes godt 100.000 Arbejdere, omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa godt 98.000. Det samlede lønstatistiske Materiale udgør herefter gnstl. godt 110.000 Arbejdere for Kvartalet som Helhed. Det vil ses, at efter den her foretagne Beregning er Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et steget med 2 Øre fra Juli til Oktober Kvartal.

Siden Oktober Kvartal har der ikke fundet overenskomstmæssige Lønændringer af Betydning Sted, og Arbejdslønnen i Øjeblikket kan derfor anslaas til at være omtrent den samme som i Oktober Kvartal 1928.

Rettelse.

I forrige Nummer Side 270 er der ved en Fejltagelse kommet til at staa Træindustriarbejdere paa Aalborg Emballagefabrik i Stedet for *Aarhus* Emballagefabrik.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 ❋ KØBENHAVN DEN 22. JUNI 1929 ❋ 25 AARGANG

Russerne bekendte Kulør i Levnedsmiddelarbejderunionen.

Der er i Stockholm passeret et Optrin, som viser de russiske Enhedsapostles sande Ansigt. Begivenheden fandt Sted paa den internationale Levnedsmiddelarbejderunions Bestyrelsesmøde, hvor det straks fra Forhandlingernes Begyndelse den første Dag viste sig særdeles vanskeligt at føre Forhandlingerne paa en sømmelig Maade, fordi de russiske Repræsentanter stadig anvendte Udtryk af direkte fornærmelig Karakter mod de øvrige Repræsentanter. Paa Mødets anden Dag kulminerede dette Forhold i en Række Skældsord fra Russerne, som kaldte deres Kolleger i Bestyrelsen for Kapitalistlakajer, Forrædere mod Arbejderklassen, Fascismens Lejetropper og Arbejdermordere.

Saa langt fra at ville tilbagekalde disse Udtryk endsige beklage deres Fremsættelse erklærede de to Herrer fra Moskva, at Unionen i Stedet for at være en Arbejderorganisation var en Støtte for den internationale Kapital og gik dennes Ærinder, og at de russiske Levnedsmiddelarbejdere derfor udmeldte sig af Unionen.

Den internationale Sekretær *Jean Schifferstein* har i svensk Social-Demokraten givet en udførlig Oversigt over de Aars Samarbejde, som Russerne har deltaget i, og denne Oversigt gengiver vi her.

»Sovjetunionens Levnedsmiddelarbejderforbund« meldte sig i Foraaret 1922 til Optagelse i Unionen. Da det russiske Levnedsmiddelarbejderforbunds Kongres samme Aar samtidigt med den endelige Indmeldelse i en Resolution foreslog Dannelsen af en international Propagandakomité for alle venstreorienterede Forbund, som tilhørte Unionen, besluttede dennes Bestyrelse paa sit Møde i Basel 1923 at tage Afstand fra en definitiv Optagelse af det russiske Forbund. Bestyrelsen var af den Opfattelse, at en sluttet organisatorisk Enhed kun var mulig mellem Forbund med samme Formaal og overensstemmende Opfattelse af Fagforeningsbevægelsens Væsen og Opgaver. Den foreslog derfor kun at etablere et Arbejdsfællesskab med den russiske og de øvrige Levnedsmiddelarbejderorganisationer tilhørende den røde faglige Internationale samt i Spørgsmaal, som muliggjorde samme Optræden, samt at oprette et fælles Blad, som tillige skulde kunne skabe Forudsætninger for en fremtidig endelig Forening.

Den i Bryssel den 30. Sept. 1923 aabnede Kongres optog imidlertid med 2 Stemmers Flertal Sovjetruslands Levnedsmiddelarbejderunion som fuldgodt Medlem, hvorved dette Forbund saa ogsaa forpligtede sig til at følge Unionens Love og Kongresbeslutninger.

Allerede i 1925 maatte Bestyrelsen paany beskæftige sig med det russiske Forbunds Opfattelse og Indstilling overfor Fagbevægelsens Problem og overveje, om dette Forbunds Medlemsskab fremdeles kunde opretholdes, naar der skulde tages Hensyn til Internationalens Love. Kunde den allerede dengang optrækkende Konflikt undgaas paa dette Tidspunkt, saa kom det dog allerede samme Aar paa Kongressen i København til fornyede skarpe Angreb fra den russiske Delegation mod de øvrige Forbunds Repræsentanter, og det viste sig tydeligt, at Samarbejde med de russiske Kolleger blev mere og mere formaalsløst og umuligt.

I de efterfølgende Aar afholdtes næppe et Møde, hvor ikke de skarpe Modsætninger mellem de russiske Delegeredes og de øvrige Repræsentanters Opfattelse førte til skarpe Diskussioner, der ikke var gavnlige for Unionens Virksomhed.

Paa Unionens Kongres i Wien i 1927 foregik Forhandlingerne under de russiske Forslags lammende Indflydelse, der hæmmede enhver frugtbar Raadslagning. Man fremførte Forslag om Behandling af Spørgsmaalet om Krigsfaren, Bekæmpelse af Fascismen og andre politiske Spørgsmaal, der ikke havde direkte Sammenhæng med Unionens Virksomhed og Opgaver. Dette viste, at Russerne ikke sigtede mod virkeligt fagligt Samarbejde, men til Gennemførelse af politiske Maal og Bekæmpelse af de til Amsterdam-Internationalen tilsluttede Fagforbund og deres Ledere. Af Russernes hele Virksomhed indenfor Unionen har den dybe og væsensforskellige Opfattelse af Fagbevægelsens Væsen og Maal, som de nærer, været aabenbar.

De vesteuropæiske Fagorganisationer er vokset op som Kamporganisationer mod Privatforetagenderne, som Foreninger, der frit og uafhængigt forfølger deres Virksomhed for Arbejdernes Klasseinteresser. De sovjetrussiske Fagforeninger er derimod næsten statslige Organer, som Side om Side med Arbejderinteresserne i stor Udstrækning udøver Opgaver som Forvaltningsorganer.

De gøres af Sovjetmyndighederne ansvarlige for, at Produktionen holdes i Gang paa ordentlig Vis, og Fagforeningsbevægelsen i Rusland maa selv afpasse de stillede Krav efter Industriens og Virksomhedens Bærekraft.

Min Opfattelse er — slutter Hr. Schifferstein — at de afvigende Meninger mellem de vesteuropæiske og russiske Fagforeninger for al Fremtid vil umuliggøre et frugtbart Samarbejde.«

Kongresser.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundets 14. ordinære Kongres.

I Dagene 28. Maj til 1. Juni afholdt Bageri- og Konditoriarbejderforbundet sin 14. ordinære Kongres i Festsalen i Rømersgade. 80 Delegerede samt Hovedbestyrelsen og en Række Gæster fra beslægtede Organisationer i Ind- og Udland deltog i Kongresforhandlingerne.

Følgende Organisationer var repræsenterede: De samvirkende Fagforbund ved *Vilh. Nygaard*, Den internationale Levneds- og Nydelsesmiddelarbejderunion ved Sekretæren *Jean Schifferstein*, Zürich, Tysk Næringsmiddel- og Drikkevarearbejderforbund ved *Alfred Fitz*, Skandinavisk Levnedsmiddelarbejderunion ved *G. S. Lagergreen*, Svensk Levnedsmiddelarbejderforbund ved *Gustav Nielsson*, Norsk Bageriarbejderforbund ved *Joh. Nygaard* og *F. Madsen*, Dansk Slagteriarbejderforbund ved *Vald. Hartmann*, Dansk Mølleriarbejderforbund ved *M. Johansen* og Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund ved *Ejner Jensen*.

Efter at Formanden for Forbundet *Zacharias Friis* havde budt velkommen og Gæster talt, konstituerede Kongressen sig med *E. Baunsgaard*, København, og *V. Aggerholm*, Holbæk, som Dirigenter, og Formanden aflagde

Beretning.

Z. Friis aabnede sin Beretningsaflæggelse med at sige, at som Kongresperioden for andre Fag havde været fyldt af Modgang, havde ogsaa Bagerfaget haft store Vanskeligheder, navnlig i den store Lærligetilgang, der ganske ødelagde Faget. Den Regering, der nu var styrtet, havde udnyttet disse Vanskeligheder og øget dem ved sin Nedskæringspolitik. Den nuværende Regering følte Taleren sig overbevist om vilde være anderledes lydhør og gøre, hvad den kunde for at gennemføre Arbejdernes Ønsker, saa langt dens Evner rakte.

Det var trods alle Anstrengelser ikke lykkedes at fri Overenskomsterne for Pristalsordningen. Den var læmpet en Del, men ikke i en Udstrækning, der dækkede Kongressens Ønsker; men Ledelsen havde ikke ment det forsvarligt at yde de Indrømmelser, Arbejdsgiverne havde krævet for at undvære Pristallet.

Forbundets Ledelse havde derimod holdt fast ved den bestemt fastsatte Arbejdstids Tilknytning til Regulativerne, og dette var lykkedes.

Bageriloven havde den store Fejl, at den i Paragraf 1 holdt Mesteren og hele hans Husstand udenfor Lovens Bestemmelser, hvilket voldte Forbundet store Vanskeligheder. Man havde henvendt sig til Sundhedsminister Rubow om dette Spørgsmaal; men denne havde vendt det døve Øre til.

Forbundets fremtidige Arbejde maatte fremdeles sætte ind paa disse Punkter under Henvisning til Genèvekonventionerne.

Angaaende Lærlingeforhold henviste Formanden til, at dette skulde behandles under et særligt Punkt paa Dagsordenen, hvortil Hovedledelsen havde udarbejdet Forslag til de fornødne Udtalelser, og det samme var gældende for Bagerilovens Vedkommende.

Forbundet havde ikke kunnet faa en bedre Ordning uden at fire af paa Ungsvendenes Lønninger, og Stillingen hertil maatte den nuværende Kongres drøfte og fastlægge under det herhenhørende Punkt paa Dagsordenen. Forholdene i Bagerfaget var efterhaanden blevet saadanne, at selv Indenrigsminister Kragh erkendte, at Fagets Lærlingetilgang var foruroligende; men han havde afvist al Støtte til Forbundets Bestræbelser for at regulere her.

Utrætteligt maatte Forbundet holde disse Krav frem for Offentligheden; thi Statens Pligt til at hjælpe her var aabenbar.

Dernæst omtalte Formanden de mange Voldgiftssager, som Forbundet havde maattet føre om Kompagniskabsforholdene, og hvor De samvirkende Fagforbund havde ydet det glimrende Støtte.

Friis sluttede med at udtale, »at han nu, da han havde passeret de 70 Aar, vilde trække sig tilbage«. Han takkede for den Tillid, man i 29 Aar havde vist ham ved at genvælge ham til en Post, som det havde været ham en Glæde og Ære at beklæde.

Kongressen ydede Formanden meget stærkt Bifald ved Slutningen af hans Tale.

Der udspandt sig derefter en længere Diskussion, hvori ogsaa De samvirkende Fagforbunds Formand deltog.

Forbundets Formand *Z. Friis* replicerede til de Talere, der havde haft Ordet, og trak Retningslinierne i Debatten op.

Ved den derpaa følgende Afstemning godkendtes Beretningen enstemmigt.

Fagbladets Virksomhed.

Næste Punkt paa Dagsordenen var Fagbladets redaktionelle Virksomhed. *Z. Friis* indledede Debatten og udtalte sin store Anerkendelse af det Arbejde, Sekretær *Chr. Nielsen* havde udført, siden han paa Kongressen i 1926 valgtes til at redigere Bladet.

De efterfølgende Talere i denne Debat sluttede sig alle hertil, og der fremsattes Ønsker om i forskellige Retninger at udvide Bladets Opgaver.

Regnskaberne.

Hovedkasserer *Laur. Andersen* forelagde Regnskaberne til Godkendelse. Der rettedes kun en enkelt Forespørgsel angaaende en bestemt Post, og efter at denne var besvaret af Hovedkassereren, godkendtes Regnskaberne enstemmigt.

Af de trykte Regnskaber fremgik bl. a. følgende:

Forbundets samlede Indtægter i den treaarige Periode udgjorde 348.125 Kr. 4 Øre. Heraf var til Lønninger medgaaet 25.739 Kr. 42 Øre, til Driften af Forbundets Arbejdsanvisning 22.985 Kr. 41 Øre og til Fagbladet 12.351 Kr. 50 Øre.

Strejkefonden er gaaet frem fra 254.543 Kr. 43 Øre til 342.128 Kr. 67 Øre.

Pensionering af den afgaaende Formand.

Forbundets Formand gennem 29 Aar, *Zacharias Friis*, trækker sig nu tilbage, og Kongresdeltagerne fejrede ham ved en lille Fest i Rømersgade, hvor man ved et Kaffebord talte for ham og hædrede ham paa anden Maade. Senere behandlede Kongressen et Forslag om — som Tak for hans Arbejde — at yde ham en ugentlig Løn paa 75 Kroner, og dette Forslag vedtoges.

Begravelseshjælp.

Efter en Del Debat vedtoges derefter et af Københavns Afdeling og Konditorernes Fagforening stillet Forslag om at oprette en obligatorisk Begravelseshjælp for Forbundets Medlemmer.

Ifølge Ordningen ydes der 300 Kr. til et Medlems og hans Hustrus Jordefærd, og Kontingentet hertil andrager 10 Øre pr. Uge for de Medlemmer, der har Arbejde.

Kongressen vedtog at sende det til Urafstemning blandt Medlemmerne til endelig Godkendelse.

Lovændringerne.

Derefter stillede *Chr. Nielsen* som Ordfører for Lovudvalget dettes Arbejde til Godkendelse. Ændringerne vedtoges af Kongressen. Vi nævner bl. a.: Forbundets Strejkefonds- og Administrationskontingent forbliver uforandret.

Repræsentationsretten fastsættes saaledes, at Afdelingen med fra 60 til 75 Medlemmer vælger 2 Delegerede; derefter 1 for hver 75 Medlemmer.

Forbundets Hovedledelses Sammensætning og Antal bibeholdes uforandret.

Lokale Konflikter kan afsluttes, naar Hovedledelsens Flertal finder det nødvendigt, men skal først til Konference mellem Hovedledelsen og Afdelingens Repræsentanter.

Der fastsættes Repræsentantskabsmøde, som skal afholdes før fleraarige Overenskomsters Afslutning, og disse skal til Urafstemning.

Medlemmer, som arbejder i Strid med Bagerilovens Bestemmelser, skal Afdelingerne idømme Bøder.

Bageriloven.

Derefter behandlede man Bageriloven. Forbundets Formand motiverede Forslaget om efterfølgende Resolution, der vedtoges:

Resolution om Natarbejdet i Bagerier.

Bageri- og Konditoriarbejdernes 14. Kongres i Maj 1929 henvender sig i nedenstaaende til den høje Regering og Rigsdag om at forelægge til Ratificering den i Genève vedtagne Konvention om Natarbejde i Bagerier og derved indfri Konventionens Artikel 6.

Kongressen er gjort bekendt med de Forhandlinger, der senest er ført i Sundhedsministeriet den 6. Februar 1929, om eventuelle Ændringer i Bageriloven.

Denne Henvendelse til den høje Regering og Rigsdag kan da være Svar til det nuværende Socialministerium paa de Forhandlinger, der førtes i Sundhedsministeriet.

Bageriloven.

Da de Forsøg, der hidtil ved Forhandling er gjort mellem Repræsentanter for Mesterorganisationerne og Forbundet for at skabe Enighed om en Ændring i Bageriloven uden at Lovens Princip: Natarbejdets Afskaffelse i Bagerfaget, derved forskubbedes, er forblevet uden Resultat, henvender Kongressen sig paa samtlige Forbunds-Medlemmers Vegne til den høje Regering og Rigsdag med en ærbødig Anmodning om, at den i 1925 i Genève vedtagne Konvention om Natarbejde i Bagerier forelægges Rigsdagen i den kommende Samling til Ratificering, saaledes at der gennem en Vedtagelse af denne Konvention skabes det Grundlag, der hidtil har manglet for at opnaa Forhandlinger om Ændringer i den nuværende Lov, Paragraf 1, første Stykke, sikkert vil betyde en Højnelse af Arbejdsmulighederne og en Begrænsning af Lærlinge-Tilgangen.

De to sidst anførte Muligheder er ikke taget tilfældigt for at fremme en Ratificering af Konventionen; men er en Kendsgerning, der gentagne Gange er erkendt af Mesterorganisationernes Ledelser.

— — —

Da de Arbejdsforhold, der findes i Bagerierne — hvor unge Lærlinge drives til at overtræde den gældende Lov, fordi denne udsætter de Mestre, der ellers vilde overholde Loven, for illoyal Konkurrence, — er det et Forhold, som i høj Grad paakalder Samfundsmagtens Indgreb.

Bagerilovens Paragraf 1 tillader nemlig en Mester og hans Husstand at arbejde udenfor de i Loven ellers fastsatte Arbejdstider. Illoyal Konkurrence tvinger derved Mestrene til selv at udføre det meste forberedende Arbejde og saa i Stedet for Svende at antage Lærlinge, der jages bort straks efter Læretiden. Som man ser af Resolutionens sidste Ord, har selv Mesterorganisationens Repræsentanter anerkendt, at dette medførte usund Lærlingetilgang og Arbejdsløshed.

Endelig vedtog Kongressen en Resolution angaaende Lærlingeforholdene i Faget og gjorde opmærksom paa de aldeles fagødelæggende Virkninger, som den abnorme Lærlingetilgang udøver. Det er, som Vilh. Nygaard saa træffende karakteriserede det, et Fag, der er i Nød og derfor raaber om Hjælp.

Resolutionen har følgende Indhold:

Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds 14. Kongres Maj 1929 udtaler i Anledning af den stadig forøgede Tilgang af Lærlinge og den deraf stadig tiltagende Arbejdsløshed, følgende:

Lærlinge-Tilgangen til Bagerfaget har gennem Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds hidtidige Historie været et Spørgsmaal, der stadig har været aktuelt, fordi Lærlinge-Tilgangen al sin Tid har været af unormal Størrelse, saaledes at Faget har ligget under for en permanent Arbejdsløshed. Med større eller mindre Kraft har Kravet om en Lærlinge-Regulering været ført frem gennem Aarene, uden at Spørgsmaalet har fundet sin Løsning.

Erkendes skal det, at der er Vanskeligheder af et ret stort Omfang for at faa en eventuel Reguleringsbestemmelse overholdt, fordi vort Fag altid har bestaaet af en meget stor Del Smaavirksomheder, der stadig synes at tiltage. Derved hindres en effektiv Kontrol og en bestemt Overholdelse af indgaaede Aftaler om dette Spørgsmaal. Paa den anden Side kan der ikke ses bort fra, at en ærlig Villie til at raade Bod paa det mere og mere om sig gribende Udklækningssystem ikke har været til Stede hos Mesterstanden, endskønt man fra Mestrenes Side erkender, at Lærlinge-Tilgangen er alt for stor, og at der fra adskillige ønskes en Ændring af dette Forhold.

For anden Gang, i et Tidsrum af ca. 12 Aar, staar vort Fags Arbejdsløshedskasse paany med opbrugt opsparet Kapital til Trods for, at der af Kassens Medlemmer er ydet Bidrag i Form af Kontingent af en hidtil ukendt Størrelse.

Paa anden Maade er Fagets Arbejdsløse kommen til Hjælp. De Summer, der gennem de sidste 3 Aar er udredede af saavel Arbejdsløse i Kontingent til Arbejdsløshedskassen og af de Arbejdende ligeledes i Kontingent til Arbejdsløshedskassen og i Ekstra-Kontingenter til Hjælp for Arbejdsløse, beløber sig til Hundreder og atter Hundreder Tusinde Kroner.

Denne Tingenes Tilstand kan selvsagt ikke fortsat bestaa, idet de Byrder, der paalægges Forbundets Medlemmer, ikke vedblivende kan bæres af disse, fordi en meningsløs Lærlinge-Tilgang opretholdes, hvorfor der nu maa gøres noget effektivt for at forhindre den fortsatte Lærlingeuddannelse.

Da en Løsning af Sagen gennem Forhandling med Mesterorganisationerne maa anses for udelukket og uden praktisk Betydning ogsaa af den Grund, at Effektiviteten vil blive problematisk, anmoder Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Kongres den høje Regering og Rigsdag om at tage Affære, enten ved en midlertidig Foranstaltning at hindre Tilgang til Faget, en Foranstaltning, der absolut ikke kan siges at være af udemokratisk Natur, men tværtimod vil betyde, at Hundreder af unge Mennesker forhindres i at blive udbyttet gennem 4—5 Aar af en Mester, for derefter efter udstaaet Læretid at kastes ud i Arbejdsløshedens Demoralisation, en Arbejdsløshed, der for Bagerfaget har en egenartet Karakter, eller ogsaa — ved andre Foranstaltninger, der kan blive fuldt effektive, og som i nogen Grad vil kunne raade Bod paa de fortvivlede Forhold i Bagerfaget.

Kongressen peger bl. a. paa den Henvendelse, der i Januar 1929 er rettet til det nedsatte Forretningsudvalg til Lærlingelovens Revision, i hvilken der er gjort forskellige Indstillinger.

Kongressen henvender sig endvidere til Forældre og Værger med en indtrængende Opfordring til, forinden en Læreplads søges i Bagerfaget, da at skaffe sig Underretning om Forholdene i Faget i al Almindelighed og om Fremtidsudsigterne for en Ny-Udlært i Særdeleshed, Oplysninger, der altid vil kunne faas af den stedlige Fagforenings Ledelse eller ved Henvendelse til Forbundets Hovedkontor.

Blandt Kongressens øvrige Punkter diskuteredes ogsaa Spørgsmaalet om lavere Lønsatser for Ungsvende for derved at søge Arbejdsløsheden og Lærlingeudklækningen bremset. Da Mestrene imidlertid ikke har villet give det ringeste Tilsagn om eller Garanti for, at en saadan Foranstaltning ikke benyttedes til Løntrykkeri, afviste Kongressen denne Tanke.

Valg af Ledelse.

I Stedet for Z. Friis valgtes Forbundets hidtidige Sekretær *Chr. Nielsen* til Formand.

Til Kasserer genvalgtes *Laur. Andersen.*

Til Sekretær valgtes *Jacob Larsen.*

Til Forretningsudvalget valgtes *Vilhelm Christensen,* Formanden for den københavnske Fagforening, samt *A. Petterson* og *Edv. Lyng,* og til Hovedbestyrelsen valgtes: For Jylland: *Asmussen,* Sønderborg, *Johan Nielsen,* Randers, begge Nyvalg, og *Jørgen Block,* Aarhus, der genvalgtes; for Fyn valgtes *Dalsgaard,* Odense, og for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm valgtes: *P. Madse,* Roskilde, *Clausen,* Nykøbing F. og *V. Aggerholm,* Holbæk, medens Hovedbestyrelsesmandatet for København tilfaldt *M. Kruse* i Stedet for E. Baunsgaard, der ikke ønskede Genvalg. Til Revisorer genvalgtes *Edv. Lyng* og *Emil Petersen* og nyvalgtes Konditor *Sparwath.*

Kongressen sluttede med, at Gæsterne takkede for de forløbne Dage. Samtlige Gæster fandt Lejlighed til at takke Friis for hans Arbejde og hans personlige Hæderlighed og Retlinethed, og Kongressen udnævnte ham til Forbundets første Æresmedlem.

Næste Kongres afholdes i August Maaned 1932.

Derefter afholdtes Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen, hvor man godkendte den aflagte Beretning og Regnskaberne, vedtog forskellige Lovændringer og valgte Ledelse.

Forhandlingerne afsluttedes med »Internationale«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Entreprenør A. C. L. Nielsen ved et Arbejde i Bloustrød.

Dansk Arbejdsmandsforbund havde varslet Strejke til den 4. Juni i Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Forbundet og Entreprenør A. C. L. Nielsen angaaende Betalingsvilkaarene for et Chausébrolægningsarbejde ved Bloustrød. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Juni enedes man om følgende:

»Overfor Arbejdsgiverforeningens Paastand om, at den omhandlede Arbejdsplads er beliggende i den mellem Murermestre og Murersvende oprettede Overenskomsts 2den Zone i Nordsjælland, tager Arbejderne Forbehold, men indgaar efter Omstændighederne paa at udføre Arbejdet til en Pris af 40 Øre minus 4 pCt. = 38 Øre pr. m².«

De udstedte Strejkevarsler toges derefter tilbage.

Arbejdsmænd hos A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik.

Efter at der forgæves havde været ført Forhandlinger mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Rønne og A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik angaaende Fastsættelse af Akkordpriser for Arbejdet ved Strygemaskinen, forhandledes Spørgsmaalet med Hovedorganisationernes Medvirken ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Maj d. A.

Paa Mødet søgtes opnaaet Enighed om Akkordsatserne, men da det viste sig, at et dertil kommende Spørgsmaal om Procentstørrelsen for Svind ikke kunde løses, endte Mødet uden Resultat, og det paagældende Arbejde udføres indtil videre paa Timeløn.

Arbejdsmænd ved Havne- og Pakhusarbejde i Vordingborg og Masnedsund.

Havneoverenskomsten mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Vordingborg og Masnedsund og Arbejdsmændenes Forbund for Vordingborg og Omegn var af begge Parter opsagt til Udløb 1. Maj 1929.

Efter resultatløse Forhandlinger behandledes Overenskomsten paa et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken Torsdag den 6. Juni d. A. Paa dette Møde frafaldt Parterne gensidig de hidtil stillede Krav for at opnaa en uændret Forlængelse af Overenskomsten, men da Arbejdsgiverne fastholdt, at der med Hensyn til Mønstring i hvert Fald maatte forsøges en lokal Forhandling, foretoges ingen formel Forlængelse af Overenskomsten.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1251.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

(Overarbejdsvægring).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Maj 1929 i Sag Nr. 1251: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Ifølge de mellem A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri og dets Arbejdere bestaaende »Regler for Overarbejde« er den ugentlige Overarbejdstid pr. Mand 6 Arbejdstimer; Overarbejdet udføres samlet paa een eller fordelt paa flere Aftener efter Selskabets Skøn. I Henhold hertil udføres Overarbejdet for det meste saaledes, at alle Overarbejdstimer for den enkelte Arbejder henlægges til een Aften om Ugen, hvilket medfører, at Arbejderne først slutter Arbejdet Kl. 23,30 efter at have arbejdet ialt 14 Timer fra Kl. 7½ om Morgenen.

Under normale Forhold befordrer Værftet alle Arbejdere, som ønsker det, baade Dag og Nat fra og til Toldboden i 6 store Motorbaade, hver rummende c. 175 Mand. Under den strenge Frostperiode i Februar og Marts Maaned i Aar maatte den nævnte Baadfart imidlertid indstilles fra 6. Februar til 22. Marts, medens der dog fra Kl. 7 (fra 1. Marts fra Kl. 6¾ Morgen til Kl. 18 Aften vedligeholdtes Baadtrafik mellem Værftet og Toldboden med en mindre af Bugserselskabet lejet Damper, væsentlig til Transport af Materialier. Samtidig med, at den ordinære Baadtrafik blev indstillet, henvistes Arbejderne, som tidligere sket under lignende Forhold, til at komme til og gaa fra Værftet ad Refshalevejen.

Nogen Tid efter den 6. Februar henvendte imidlertid Skibsbyggernes Tillidsmand sig til Værftets Ledelse og henstillede, at Værftet befordrede de Arbejdere, der udførte Overarbejde og altsaa sluttede Kl. 23,30, enten ved at Værftet lod Bugserselskabets Damper udføre en Ekstratur, eller ved at Værftet lod etablere Automobilkørsel ad Refshalevejen til Christianshavns Torv. Efter at Tillidsmanden ialt 3 Gange i Løbet af en Uge havde henvendt sig herom til Værftets Ledelse, meddeltes det Tillidsmanden, at Arbejdernes Krav ikke kunde imødekommes, og Følgen heraf blev, at de Skibsbyggere, der havde Overarbejde, indstillede dette fra den 22. Februar. Samme Dag afholdtes Mæglingsmøde om Sagen, paa hvilket Værftet tilbød Arbejderne, at Overarbejdet fordeltes paa 2 Aftener med 3 Timer pr. Aften, hvilket Arbejderne, der herved vilde faa mindre i Procenttillæg, ikke vilde gaa med til. Senere har ogsaa andre Grupper af Maskinarbejdere sluttet sig til Overarbejdsvægringen. Den 5. Marts — efter at Overarbejdet havde hvilet i ialt 9 Dage, genoptog de paagældende Arbejdere paany Overarbejdet, skønt den normale Baadfart paa det Tidspunkt endnu ikke var etableret paany, hvilket som nævnt først skete den 22. Marts.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og for dennes Medlem A/S Burmeister & Wain indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og paastaaet den nævnte Overarbejdsvægring kendt ulovlig og Forbundet paalagt Bod, idet Klagerne har paastaaet, at Overarbejdsvægringen har paaført Værftet et Tab af ialt Kr. 20.750,80.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne.

Der er Enighed mellem Parterne om, at Arbejderne under den foreliggende ekstraordinære Situation vel ikke kan forlange at blive befordrede enten pr. Baad eller pr. Automobil til og fra Værftet, men de Indklagede hævder, at det havde været rimeligt og billigt, om Værftet havde vist de Arbejdere, der havde udført Overarbejde, den Imødekommenhed at befordre dem fra Refshaleøen, naar Hensyn tages til, at de havde arbejdet ialt i 14 Timer til Midnat, mange af dem i fri Luft i barskt Vejrlig, hvorved deres Arbejde i høj Grad besværliggjordes. Da Værftet

imidlertid ikke mente at kunne vise Arbejderne denne Imødekommenhed, ansaa Arbejderne sig berettigede til at standse Overarbejdet, og har til Støtte for deres Berettigelse hertil henvist til, at Overarbejdsreglerne er aftalt med normale Forhold for Øje, og derfor ikke gælder under den foreliggende ekstraordinære Situation, samt at Arbejderne altid har været anset berettiget til at standse Arbejdet, der udføres i Akkord, hvis Vejrliget var til Hinder for dets Paabegyndelse eller Fortsættelse, og at de derfor under de foreliggende Forhold var berettigede til at standse Overarbejdet, naar de ikke kunde forvente efter endt Overarbejde at blive befordret ind til Byen.

Klagerne har herimod anført, at Arbejderne ikke har været berettiget til ensidigt at standse Overarbejdet, men burde have krævet Mægling og eventuelt videre organisationsmæssig Behandling for at faa afgjort Berettigelsen af deres Krav. De har endvidere henvist til, at der ikke fra de Arbejdere, der arbejdede paa det sædvanlige Daghold uden Overarbejde, eller fra de Arbejdere, der arbejdede i 2-eller 3-Holdsskift, og hvis Arbejde ophører langt senere, er stillet Krav om Befordring, ligesom heller ikke Arbejdere, der udfører Overarbejde i andre Fag, har stillet dette Krav. Hvis Værftet imidlertid opfyldte Skibsbyggernes og de andre Maskinarbejderes Krav om Befordring om Natten, vilde det formentlig medføre, at alle de øvrige Arbejdere paa Værftet stillede samme Krav. At Vejrliget ikke har været til Hinder for Arbejdets Udførelse, paastaar Klagerne fremgaar deraf, at Overarbejdet blev udført fra 6. til 22. Februar og fra 5. til 22. Marts, skønt Arbejderne i disse Tidsrum maatte befordre sig selv ad Refshalevejen.

Det er under Sagen oplyst, at Udgiften ved Automobilkørsel fra Refshaleøen til Christianshavn andrager 35 Øre pro persona i 5-Mands Automobiler.

For Værftet var Forholdet det, at der paa det paagældende Tidspunkt var paatrængende Reparationsarbejder i Gang, der gjorde det nødvendigt, at Overarbejdet fortsattes paa sædvanlig Maade. Naar Arbejderne under normale Forhold befordres til og fra Refshaleøen, var deres Krav om Befordring fra Refshaleøen om Natten efter en lang og anstrengende Arbejdsdag i barskt Klima saa meget mere forstaaeligt, og Udgiften hertil kunde ikke spille nogen Rolle i Forhold til det Tab, der kunde forventes ved Overarbejdets Afbrydelse, ligesom en Imødekommenhed overfor de under Sagen omhandlede Arbejdere efter Rettens Skøn ikke vilde medføre Konsekvenser som af Klagerne anført. Under disse Forhold kunde Værftet have optaget nærmere Forhandling med Tillidsmanden om en Ordning, og Følgen af, at dette ikke er sket, maa være, at Værftet ikke kan kræve nogen Erstatning for det Tab, det paastaar at have lidt ved, at Arbejderne standsede Overarbejdet i 9 Dage.

Paa den anden Side kan Forbundet ikke undgaa Ansvar for den skete Overarbejdsvægring. Det havde været Forbundets Sag at føre Spørgsmaalet om Arbejdernes Pligt til fortsat Overarbejde under de paagældende ekstraordinære Forhold frem til sædvanlig organisationsmæssig Afgørelse ved faglig Voldgift, og Retten finder, at Forbundet i den Anledning bør betale en Ordensbod paa 500 Kr. til Dansk Arbejdsgiverforening.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med Halvdelen hver.

Kendelse:

Den ovenomhandlede Overarbejdsvægring har været ulovlig. Til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Smede- og Maskinarbejderforbundet en Bod paa 500 Kr. Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Alle 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 ❋ KØBENHAVN DEN 29. JUNI 1929 ❋ 25 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1262:
Bogbindere hos Firmaet Petersen & Petersen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Maj 1929 i Sag Nr. 1262: Dansk Arbejdsgiverforening for Bogbinderlauget i Danmark og dettes Medlem Firmaet Petersen & Petersen mod De samvirkende Fagforbund for Bogbinderforbundet i Danmark.

Ifølge § 3 i den mellem Bogbinderlauget i København og Bogbinderforbundet i Danmark gældende Overenskomst er Minimal-Timelønnen 1 Kr. 15 Øre, og ifølge Overenskomstens § 6 skal der for hver Arbejder ved Antagelsen ansættes en Timeløn, uanset om Vedkommende arbejder paa Akkord. Ifølge § 15 er det Organisationerne forbudt at blande sig i de personlige Lønforhold, idet disse overlades til fri Forhandling mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

I Marts Maaned d. A. indklagede Dansk Arbejdsgiverforening paa Bogbinderlaugets og dettes Medlem Petersen & Petersens Vegne De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundet i Danmarks Vegne for Den faste Voldgiftsret i Anledning af, at nævnte Firma, der gennem en Aarrække har betalt tiltrædende nye Arbejdere en Timeløn af 1 Kr. 25 Øre (reguleret efter Pristallet) — hvorved dog bemærkes, at Størstedelen af Arbejdet hos Firmaet udføres i Akkord — mente sig udsat for en af Bogbinderforbundet støttet kollektiv Aktion fra Arbejdernes Side gaaende ud paa at fremtvinge en Forhøjelse af Timelønnen hos Firmaet til 1 Kr. 50 Øre. Klagerne havde i saa Henseende oplyst, at enkelte Svende, der var henvist til Firmaet, havde nægtet at tage Arbejde, medmindre Timelønnen blev fastsat til 1 Kr. 50 Øre, og at et stort Antal hos Firmaet beskæftigede Arbejdere havde opsagt deres Pladser, efter at deres Krav om Timelønnens Forhøjelse til 1 Kr. 50 Øre var blevet afslaaet af Firmaet. Under Sagen erkendte de Indklagede, at vedkommende Afdelingsformand i Tilfælde, hvor de til Arbejde hos Firmaet anviste Svende paa andre Arbejdspladser havde haft højere Løn, havde tilraadet Arbejderne at gøre Forsøg paa hos Firmaet at opnaa samme Løn, som de tidligere havde haft. Ved det i Sagen den 5. April d. A. afholdte forberedende Møde afsluttedes Sagen med følgende Forlig:

»Saavel Forbundet som Afdelingen erklærer ikke at ville lægge nogen Hindring i Vejen for, at Firmaet Petersen & Petersen faar den Arbejdskraft, som det i hvert givet Tilfælde ønsker at faa. I Anledning af det passerede betaler Forbundet til Lauget en Bod, hvis Størrelse Parterne beder Retsformanden fastsætte her paa Stedet.«

Retformanden fastsatte herefter Bodens Størrelse til 300 Kr.

Under nærværende Sag har Arbejdsgiverforeningen paa Bogbinderlaugets og det oftnævnte Firmas Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundets Vegne med Paastand om, at Forbundet ikendes en Bod for Brud paa den gældende Overenskomst og Tilsidesættelse af det indgaaede Forlig.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne oplyst, at der i Tiden fra 12. April til 6. Maj gennem Centralarbejdsanvisningskontoret er anvist Firmaet ca. 30 Medlemmer af Forbundet; af disse er 5

gaaet i Arbejde paa den gamle Timeløn af 1 Kr. 25 Øre, 2, der var gaaet i Arbejde paa samme Løn, gik efter faa Dages Forløb, og 2 blev afvist af Firmaet. Af de øvrige anviste krævede 11 en Begyndelsesløn af 1 Kr. 50 Øre eller 1 Kr. 48 Øre, men nægtede at tage Arbejde, da Firmaet fastholdt, at Lønnen var 1 Kr. 25 Øre, og Resten mødte ikke efter Anvisningen. Klagerne anser det for givet, at der fra Arbejdernes Side foreligger en fortsat kollektiv Aktion for at tvinge Lønnen op, og at Forbundet fortsat støtter denne Aktion.

De Indklagede paastaar Frifindelse. De nægter, at der efter Forligets Indgaaelse enten fra Forbundets eller fra Afdelingens Side er udøvet nogen Art af Pression paa Arbejderne eller ydet nogen Støtte for deres Krav om Timelønnens Forhøjelse. At noget saadant ikke er sket, bestyrkes efter de Indklagedes Fremstilling med den Omstændighed, at 5 af de anviste Folk er gaaet i Arbejde paa den gamle Timeløn, og naar Firmaet har haft vanskeligt ved at faa Arbejdskraft, har det efter de Indklagedes Fremstilling den naturlige Forklaring, at Timelønnen hos dette Firma ligger ikke lidt under Timelønnen hos andre tilsvarende Firmaer i Branchen, og i, at Firmaet uvægerlig fastholder Lønsatsen 1 Kr. 25 Øre uden at ville forhandle med de enkelte Arbejdere om en Forhøjelse og uden at tage Hensyn til de arbejdssøgende Svendes personlige Kvalifikationer. I hvert Fald om de fleste af de Arbejdere, der har vægret sig ved at gaa i Arbejde hos Firmaet, gælder det, at de har haft betydeligt højere Timeløn hos andre Firmaer.

Forbundets og Afdelingens Formænd har under Domsforhandlingen forklaret, at de, forsaavidt de efter Afslutningen af den foregaaende Sag har talt med de anviste Arbejdere, hverken direkte eller indirekte har tilraadet dem at stille bestemte Lønkrav, og Afdelingsformanden har efter sin Forklaring udtrykkelig fremhævet overfor de paagældende, at de i Forhold til Fagforeningen var frit stillede.

Som Sagen saaledes foreligger oplyst, vil det ikke kunne statueres, at Forbundet eller Afdelingen har tilsidesat den dem efter Forliget paahvilende Forpligtelse til ikke at lægge nogen Hindring i Vejen for, at Firmaet kunde faa den fornødne Arbejdskraft, ligesom det ikke kan anses godtgjort, at Forbundet eller Afdelingen efter Forligets Afslutning har gjort sig skyldig i Brud paa Overenskomstens § 15.

Paa den anden Side maa det anses for givet, at den af Arbejderne i sin Tid med Støtte af Fagforeningen iværksatte Bevægelse for at tvinge Timelønnen hos Firmaet op, ikke er bragt til Ophør ved det indgaaede Forlig, saaledes som Arbejdsgiverne maatte være berettigede til at forudsætte, og det maa derfor nu være Forbundets Pligt, saafremt det vil undgaa Ansvar for Tilstandens Fortsættelse, snarest muligt klart og eftertrykkeligt — og navnlig gennem en offentlig Meddelelse i Forbundets Fagblad — at søge bragt til samtlige Forbundsmedlemmers Kundskab, at det ikke vil blive betragtet som en ukollegial Handling, at der hos Firmaet tages Arbejde for den gamle Timeløn af 1 Kr. 25 Øre.

Under Domsforhandlingen er det af Klagerne gjort gældende, at Fagforeningen af sine Midler inden Forligets Indgaaelse har udbetalt og fremdeles udbetaler Understøttelser til en Del Medlemmer af Forbundet, som i sin Tid fratraadte deres Pladser hos Firmaet, fordi deres Krav om Timelønnens Forhøjelse ikke blev imødekommet, idet disse Arbejdere herefter ikke kunde opnaa Understøttelse af Arbejdsløshedskassen.

Det heromhandlede Forhold findes imidlertid ikke saaledes oplyst, at Retten paa Grundlag heraf har ment at kunne paalægge de Indklagede Ansvar.

Med de anførte Bemærkninger vil de Indklagede være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Internationale Meddelelser.

Den finske faglige Landsorganisations Kongres.

Den i Midten af Maj afholdte finske Fagforeningskongres blev imødeset med en vis Spænding, fordi de indenfor Fagbevægelsen bestaaende Modsætninger mellem Socialdemokrater og Kommunister i den senere Tid var blevet saa tilspidsede, at man befrygtede en Sprængning. Modsætningerne er naturligvis overvejende af rent partipolitisk Karakter. Dette fremgik ogsaa af de talrige Gruppemøder, de to Retninger afholdt under Kongressen, og som i høj Grad sinkede Forhandlingerne. Kommunisterne havde stort Flertal paa Kongressen, hvad der dog ingenlunde giver et rigtigt Billede af Styrkeforholdet ude i Organisationerne, idet Valget af Kongresdelegerede afgjordes med simpel Majoritet.

Debatterne paa Kongressen var i høj Grad præget af de politiske Modsætninger. Der blev vedtaget en Række Resolutioner mod Socialdemokratiet, og Kongressens Flertal fulgte hele Tiden en ren kommunistisk Linie. Hovedinteressen samlede sig om 3 Spørgsmaal: Forholdet til de politiske Partier, Landsorganisationens internationale Forbindelser og den saakaldte Københavner-Konferences Beslutning om Oprettelse af en Gensidighedsoverenskomst mellem de faglige Landsorganisationer i Norge, Finland og Rusland. I de to første Spørgsmaal vedtoges det at opretholde de tidligere Beslutninger om Fagorganisationernes Uafhængighed af de politiske Partier og om at staa udenfor de faglige Internationaler. Det er vistnok overflødigt at bemærke, at Kommunisterne selvfølgelig har deres egne Meninger om den politiske Neutralitet og aldrig har respekteret Fagforeningskongressens Beslutning. Med Hensyn til den i København vedtagne Beslutning om en Gensidighedsoverenskomst med Russerne udtalte Kongressen sin principielle Tilslutning til Forslaget, men vedtog dog samtidig, at Beslutningen ikke skal træde i Kraft foreløbig. Et Forslag om Oprettelse af et Kommunalarbejderforbund blev forkastet. Da Kongressen saaledes i alle Spørgsmaal havde tilkendegivet sin rent kommunistiske Indstilling, nægtede de socialdemokratiske Medlemmer af Bestyrelsen at modtage Genvalg, saaledes at den nye Bestyrelse kom til at bestaa udelukkende af Kommunister.

Udsigterne til at bevare Enigheden indenfor den finske Fagbevægelse er ikke lyse. Kommunisternes Optræden er saa udfordrende, at Socialdemokraterne har hele deres Selvovervindelse nødig for at forblive i Fagforeningerne, hvor der faktisk ikke tages Hensyn til deres Meninger. Modsætningerne er saa tilspidsede, at en Draabe kan faa Bægeret til at flyde over. Dertil kommer, at den nye kommunistiske Bestyrelse er delt i to Retninger, der bekæmper hinanden paa det kraftigste og hidtil kun har staaet sammen for at holde Socialdemokraterne nede. Af en af de socialdemokratiske Delegerede offentliggjort Redegørelse for deres Stilling til de paa Kongressen behandlede Spørgsmaal fremgaar det, at de socialdemokratiske Fagforeningsmedlemmer vil gøre alt for at bevare Fagforeningsbevægelsens Enhed og til Trods for de kommunistiske Provokationer foreløbig vil fortsætte Arbejdet indenfor Fagforeningerne.

(I. F. C.)

Faglig Samling i Sverrig.

I den sidste Tid har der i Sverige været Forhandlinger i Gang mellem Landsorganisationen og den syndikalistiske Landsorganisation »Sverges arbetares Centralorganisation« angaaende en Sammenslutning af de to faglige Landscentraler. Man er nu blevet enige om et Forslag, hvorefter den syndikalistiske Landscentral, som tæller omkring 30.000 Medlemmer, skal ophøre med sin Virksomhed fra 1. Januar 1930. Indenfor de Industrier, hvor den syndikalistiske Landsorganisation er repræsenteret, skal der optages Særforhandlinger mellem de respektive Forbund angaaende Ordningen af de nærmere Enkeltheder vedrørende Forbundenes Sammenslutning.

Dette Forslag skal nu godkendes af de to Landsorganisationers kompetente Forsamlinger. Mens det kan anses for givet, at det uden Modsigelse vil blive tiltraadt af den svenske Landsorganisation, er det ikke nær saa sikkert, at det vil finde almindelig Tilslutning hos

Syndikalisterne, i hvert Fald er der allerede fra anarko-syndikalistisk Side protesteret mod den foreslaaede Ordning. Det maa dog haabes, at de fornuftige Elementer faar Overhaand, saaledes at Samlingen af hele den svenske Fagbevægelse bliver til Virkelighed.

(I. F. C.)

Strejker og Lockouter i Svejts i 1928.

Ifølge en Meddelelse i den svejtsiske Landsorganisations Organ »Gewerkschaftliche Rundschau« forekom der i Aaret 1928 i Svejts ialt 44 Strejker omfattende 273 Bedrifter med 5339 Arbejdere. Antallet af tabte Arbejdsdage beløb sig til omtrent 95.855. I Beretningsaaret var Strejkebevægelsen noget mere levende end i 1927, idet den svejtsiske Industri i det store hele kan notere Højkonjunkturer, uden at Arbejderne dog i Form af højere Lønninger har faaet nogen Del i Industriens større Udbytte. Angaaende Strejkernes Aarsager angives følgende: Lønfordringer: 29 Strejker i 176 Virksomheder med 4028 Arbejdere og 65.587 tabte Arbejdsdage. Antagelse eller Afskedigelse af Arbejdere: 5 Strejker i 8 Virksomheder med 99 Arbejdere og 413 tabte Arbejdsdage. Andre Aarsager: 10 Strejker i 89 Virksomheder med 1212 Arbejdere og 29.855 tabte Arbejdsdage. »Heraf kan man konstatere,« skriver »Gewerkschaftliche Rundschau«, »at de fleste Strejker drejede sig om Lønfordringer, mens Arbejdstiden spillede en underordnet Rolle. I flere Tilfælde var imidlertid ogsaa Arbejdstiden Strejkeobjekt og ved Strejkens Afslutning Genstand for en Overenskomst. Desværre foreligger der ingen Oplysninger om Strejkernes Resultater.«

Af Lockouter forekom der i 1928 kun 1, omfattende 10 Virksomheder med 135 Arbejdere, som medførte et Tab af 2160 Arbejdsdage. (I. F. C.)

Frankrig.

Reaktionen mod den nye Socialforsikringslov.

I 1921 fremsatte den franske Regering et Lovforslag angaaende Indførelse af en almindelig Socialforsikring. Endskønt dette Lovudkast, der gik ud paa Forsikring i Tilfælde af Sygdom, Barnefødsel, Invaliditet, Alder og Dødsfald, langtfra var tilfredsstillende, blev det dog godkendt af Arbejderklassens Repræsentanter som et Forhandlingsgrundlag. Hermed indledes en Kamp, som varede i næsten 10 Aar og til Tider tog et saadant Forløb, at ingen faktisk mere haabede, at Forslaget nogensinde vilde blive til Lov. Sluttelig lykkedes det alligevel i April 1928 at faa Loven vedtaget. Dermed var endelig ogsaa i Frankrig det første Skridt gjort i Retning af en systematisk Socialpolitik. Fagforeningerne og hele Arbejderklassen aandede lettet op, og med frisk Mod gik man i Gang med Oprettelsen af de i Loven fastsatte primære, d. v. s. lokale Forsikringskasser.

Lovens Ikrafttræden er gjort afhængig af visse administrative Forarbejder, og det er Forudsætningen, at Kamrene forinden skal faa Lejlighed til at behandle visse omstridte Punkter, men det var den almindelige Opfattelse, at Loven skulde træde i Kraft i Februar 1930. Det synes imidlertid nu, at Lovens allerede altfor lange og tornefulde Gang endnu ikke er afsluttet. Ved den endelige Affattelse af Gennemførelsesbestemmelserne har Regeringen nemlig pludselig givet efter for Arbejdsgivernes Modstand og har endog ladet sig forlede til at udarbejde Tillægsforslag og truer dermed Resultatet af 8 Aars Arbejde. Opmuntret herigennem søger Arbejdsgiverne nu i Forening med alle reaktionære Kræfter at ødelægge Loven helt. Ligesom i Tyskland med Hensyn til Arbejdsløshedsforsikringen, begynder nu ogsaa i Frankrig Kampen paany.

Det fornylig afholdte Repræsentantskabsmøde i den franske Landsorganisation (C. G. T.) offentliggjorde et Opraab til Arbejderne, og nu har Landsorganisationens Ledelse udsendt et nyt Opraab, der skildrer de bestaaende Farer og opfordrer Arbejderklassen til at træde i Skranken for Lovens Bevarelse. Det hedder bl. a. i dette Opraab:

»Den af Lovens Modstandere indledede Kampagne maa ikke have til Følge, at Lovens Gennemførelse sinkes eller dens Virkninger afsvækkes. C. G. T. har allerede nedlagt en bestemt Protest mod de Bestemmelser i Regeringens Tillægsforslag, hvorefter man under Foregivende af Kassernes paritetiske Ledelse vil fratage Arbejderne en-

hver Mulighed for en selvstændig Administration af Forsikringskasserne. Man taler nu om en Gennemførelse af Loven i bestemte Etapper, om at ødelægge Principet om ensartede Kasser og ganske betydeligt nedsætte Kassernes Ydelser. C. G. T. erklærer, at den i Maj Maaned overfor Arbejdsministeren har tilkendegivet sin Opposition mod en saadan Forringelse af Lovens Bestemmelser. C. G. T. forventer, at Loven som først bestemt træder i Kraft den 5. Februar 1930. Den er af den Mening, at eventuelle Modifikationer først er mulige *efter* Lovens Ikrafttræden. C. G. T. er af den Mening, at de Forpligtelser, Parlamentet og Regeringen har paataget sig overfor Landet, ogsaa maa efterkommes. Landsorganisationen er derfor forbavset over, at man saa kort Tid forinden Lovens Ikrafttræden ikke stræber efter en alvorlig og ubetinget Forbedrelse, men gennem nye Udkast søger at gøre Loven illusorisk. C. G. T. er rede til at medvirke ved Socialforsikringens Gennemførelse, den kan imidlertid ikke tiltræde en Lov, som vil erstatte Socialforsikringen med Skin-Institutioner.« (I. F. C.)

Folkeforbundet og de økonomiske Problemer.

L. Jouhaux, der som Arbejderrepræsentant har deltaget i det fornylig afholdte Møde i Folkeforbundets raadgivende økonomiske Komité, skriver i Pariserbladet »Peuple« følgende om Komités Opgaver:

»Det andet Møde i Folkeforbundets raadgivende økonomiske Komité skuffede i flere Henseender. Som bekendt er denne Komité sammensat af 60 af Regeringerne uafhængige Personer, som afholder Møde en Gang aarligt for at overvaage Gennemførelsen af de af den internationale økonomiske Konference i 1927 vedtagne Henstillinger og foreslaa praktiske Foranstaltninger. I Løbet af det nys afholdte Møde kunde man konstatere, at de hidtil opnaaede Resultater ingenlunde er tilfredsstillende. I forrige Aar kunde man i det mindste notere Afslutningen af enkelte Handelstraktater, saaledes bl. a. mellem Frankrig og Tyskland, som, selv om de ikke helt imødekom de af Genf anerkendte Principer, alligevel betød et virkeligt Fremskridt.

I Mellemtiden er denne Udviklings Tempo blevet sat betydeligt ned. Selv om det maa indrømmes, at man i Genf har gjort sig store Anstrengelser for at fjerne eller formindske de Vanskeligheder, der hæmmer den internationale Vareudbytning, og selv om det endvidere kan siges, at visse Initiativer, som er udgaaet fra Folkeforbundets Organer, ikke har været helt resultatløse, maa det paa den anden Side dog slaas fast, at den Tendens til økonomisk Nationalisme, som blev saa stærkt fordømt paa den internationale økonomiske Konference i Aaret 1927, endnu er meget stærkt udbredt i alle Lande.

Komiteen havde under hele sit Møde rigelig Lejlighed til at fastslaa denne Kendsgerning. Baade Formanden Theunis Aabnings- og Slutningstale havde ingen optimistisk Tendens. Vi er enig med ham, naar han siger, at det langsommere Tempo ikke maa føre til Afkald og Modløshed, men tværtimod til nye Anstrengelser. Endvidere underskriver vi hans Mening, at Virkeliggørelsen af det for to Aar siden paabegyndte Værk betinger en grundig Ændring af de hidtil anvendte Metoder. Paa dette Punkt vilde vi netop lægge Eftertrykket ved Komiteens Forhandlinger.

Allerede i afvigte Aar kunde man konstatere, at den af Folkeforbundets officielle økonomiske Komité — officiel i den Betydning, at ogsaa Regeringsrepræsentanter har Sæde i Komiteen — udfoldede Virksomhed og Folkeforbunds-Sekretariatets tekniske Organer næsten udelukkende er begrænset til kommercielle Spørgsmaal, og at Industriens og Landbrugets Problemer ganske forsømmes. Konstateringen af denne Kendsgerning fandt ogsaa Genklang og Tilslutning ved den sidste Folkeforbundsforsamling. Vi ønsker her at gentage denne Erklæring.

Vi skal gerne anerkende den store Betydning af de Undersøgelser, som paa den raadgivende økonomiske Komités Foranledning er indledet indenfor Kul- og Sukkerindustrien. Der er paa dette Omraade allerede opnaaet nogle Resultater. Samtidig maa det dog slaas fast, at der intet eller næsten intet er foretaget med Hensyn til Behandlingen af et af de vigtigste Spørgsmaal, som berørtes af den internationale økonomiske

Konference, d. v. s. Spørgsmaalet om de industrielle Interessefællesskaber henholdsvis de internationale Karteller. Har maaske Udviklingen paa dette Omraade anslaaet et langsommere Tempo i de sidst to Aar? Ingenlunde! Den kapitalistiske Koncentration fortsættes, men uden at være underkastet den Kontrol, vi i sin Tid fordrede. Derfor behøver man ikke at undre sig over, at denne Udvikling er rettet mod de offentlige Interesser.

Den internationale økonomiske Konference troede i sin Tid at kunne konstatere, at dette Interessefællesskab var en Side af Rationaliseringen og bidrog til en bedre Organisering af Produktionen og dermed til Prisændringer. Dette er muligt, ja det burde tilmed være saaledes. Erfaringerne viser imidlertid, at Priserne synker ikke i de kartellerede Industrier, men tværtimod stiger. En Undersøgelse af dette Forhold viser, at disse Interessefællesskabers Hovedformaal ikke er Produktionens Udvikling, men derimod Markedets Beherskelse. Deres Formaal er Prispolitiken, hvad der iøvrigt aabent indrømmes af det Interessefællesskab, som sidst saa Lyset, nemlig den kemiske Industri i det kontinentale Europa.

Dette sker, fordi de kapitalistiske Kræfters Spil ikke kontrolleres paa nogen Maade. Uordenen tiltager. Man taler stadig om den økonomiske Reorganisation, uden at man dog kommer denne et Skridt nærmere.

Vi talte lige om Kulindustrien, som uden Tvivl gennemgaar en Krise. Det er herved særlig paafaldende, at Følgerne af denne Krise ikke staar i noget Forhold til de egentlige Aarsager. Utvivlsomt bestaar der en Overproduktion, som dog ikke er saa stor, at det i denne Industri bestaaende Kaos kan forklares paa denne Maade, ejheller de slemme Følger, hvorunder Hundredtusinder af Industriens Arbejdere og vedkommende Lands hele Erhvervsliv maa lide. Kulindustrien maa i allerførste Linie organiseres internationalt, noget, Bjergarbejderorganisationerne iøvrigt allerede fordrede i 1920. Vi maa dog konstatere, at denne Reorganisation endnu stedse møder den mest haardnakkede Modstand, at vedkommende Landes Erhvervsliv vedvarende lider under Krisen, og at Toldbeskyttelse og Dumping antager værre Former med hver Dag, der gaar. Hvorfor tale om økonomisk Genopbygning, naar man ikke er villig til at tage tilsvarende Forholdsregler?

Vi kritiserer ikke det af Folkeforbundets tekniske Organer udførte Arbejde. Vi anerkender tværtimod, at de har gjort deres bedste, og at der af deres Undersøgelser kan udledes mange Argumenter, som støtter de af os forfægtede Opfattelser. Vi maa dog tilføje — og dette er den vigtigste Konklusion af Forhandlingerne ved den raadgivende økonomiske Komités sidste Møde — at disse Organer trods deres Iver ikke er tilstrækkelige og i Stand til at gennemføre de vældige Opgaver, der paahviler dem.

Erfaringerne i de sidste to Aar har fuldt ud bekræftet de Forslag, som vi forelagde den internationale økonomiske Konference i Aaret 1927. Vi fordrede dengang Oprettelse af en international økonomisk Organisation, som skulde indbygges i den indenfor Folkeforbundet allerede bestaaende økonomiske Mekanisme. Vi fordrede en Organisation, som kan udfolde en uafbrudt Virksomhed, er autonom og besidder en vis Ret til Initiativ. Dens Opgave vilde være Koordineringen af Verdensøkonomien i Samarbejde med de nationale Erhvervsraad, som allerede bestaar eller skal oprettes i de forskellige Lande. Man har dengang gjort finansielle Indvendinger gældende, som iøvrigt maa betegnes som smaalige, naar man betænker, hvor store Summer Institutionerne i Genf koster de enkelte Regeringer, og naar man ser hen til, hvilke vældige Fordele der vilde være forbunden med Oprettelsen af et saadant ubetinget nødvendigt Organ.

Da man indenfor Folkeforbundets raadgivende økonomiske Komité tilfulde anerkender Nødvendigheden af en radikal Ændring af de hidtil anvendte Metoder, fordrer vi, at man ikke fortsat holder sig tilbage, men at man i Genf uden Omsvøb tilkender de økonomiske Problemer den Betydning, der tilkommer dem indenfor Rammen af den internationale Økonomi.«

(I. F. C.)

REDAKTØR: VILH. NYGAARD. — Trykt hos F. E. Bording. København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juni Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... *-Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Juli 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran Ordet* »...-Forbundets« skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger »Bager-«, Bogbinderforbundets Afdelinger »Bogbinder-« o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdel. i *udfyldes med Byens Navn.*

F.E.Bording København